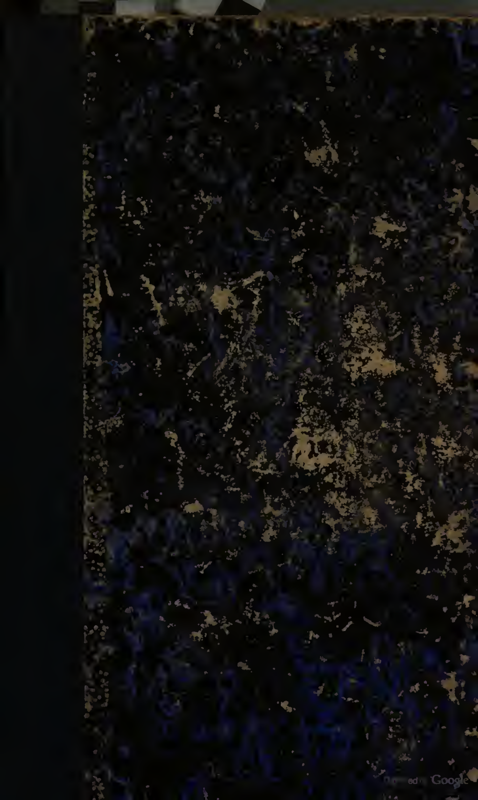
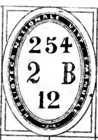

BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
254
2 B
12

BIBLIOTHECA GRÆCA

VIRORUM DOCTORUM OPERA RECOGNITA
ET COMMENTARIIS INSTRUCTA

CURANTIBUS

FRIDERICO IACOBS

ET

VAL. CHR. FR. ROST.

B.

SCRIPTORUM ORAT. PEDESTRIS

VOL. XI. SECT. III.

CONTINENS

PLATONIS DIALOGOS SELECTOS.

ED.

GODOFREDUS STALLBAUM.

GOTHÆ,
SUMTIBUS BERNH. HENNINGS.
MDCCCLII.

PLATONIS

OPERA OMNIA.

RECENSUIT ET COMMENTARIIS INSTRUXIT

GODOFREDUS STALLBAUM.

VOL. I. SECT. III.

CONTINENS

SYMPOSIUM.

EDITIO TERTIA AUCTIOR ET EMENDATIOR.

GOTHAE,

SUMTIBUS BERNH. HENNINGS.

MDCCCLII.

PLATONIS

SYMPOSIUM.

RECENSUIT,

PROLEGOMENIS ET COMMENTARIIS INSTRUXIT

GODOFREDUS STALLBAUM.

EDITIO TERTIA MULTIS PARTIBUS AUCTIOR
ET EMENDATIOR.

GOTHÆ,
SUMTIBUS BERNH. HENNINGS.
MDCCCLII.

PROLEGOMENA

AD

SYMPOSIUM.

Symposium Platonis habendum esse in praestantissimis veteris eloquentiae et philosophiae quae aetatem tulerunt monumentis una est et consentiens vox hominum eruditissimorum. Nec profecto iniuria. Nam sive spectamus orationis elegantiam ac venustatem in eo enitentem, nemo certe erit, quin plurimum voluptatis percipiat ex facilitate, perspicuitate, urbanitate, festivitate, ironia denique illa, quae per totum librum regnat et per omnes eius partes ita diffusa est, ut in summa rerum varietate nihil ineptum sit, nihil frigidum, omnia habeant nativam quandam veneris atque gratiae delectationem; sive consideramus rerum in eo tractatarum delectum, ordinem atque expositionem, quid tandem suavius aut iucundius fingi potest personarum colloquentium actionisque varietate illa ac dispositione, quae tantam in hoc libro habet verisimilitudinem, ut non solum loquentium ingenia et mores ad ipsam vitae veritatem expressi videantur, sed etiam ea, quae dicuntur atque aguntur, tam eleganti iudicio inter se nexa sint et copulata, ut inter legendum tibi videaris comico alicui dramati interesse? sive denique argumenti, de quo disseritur, gravitatem atque dignitatem respicimus, quis est, quin eam maximam esse fateatur, quandoquidem disputatur de amore atque pulcro, cui Platonem do-

cuisse constat arctissimam cum vero atque bono intercedere necessitudinem? Sed quemadmodum de operis praestantia et virtutibus consentiunt omnes, qui quidem aliquo pulcri venustique sensu pollent, ita de argumento eius atque proposito hominum doctorum sententiae vehementer inter se discrepant. Quorum varia ac diversa iudicia quoniam partim infra loco opportuniore referentur, partim nuper exposita sunt a Susemihlio in Philologo Schneidewini Vol. VI. Fasc. II. p. 177 sqq., nolumus hic de mira ista ac prope incredibili opinionum dissensione explicare copiosius. Propositum enim nunc id unum est, ut ante omnia nostram ipsorum de re maxime controversa sententiam patefaciamus. Quod quidem ita facere animum induximus, ut primum summam dialogi paucis referamus, deinde vero de scripti fine et consilio exponamus. Quo facto etiam de aliis quibusdam rebus admonebimus ad eius rationes aestimandas et iudicandas, ut speramus, haud inutilibus futuris. Et in argumento quidem libri enarrando ducem sequemur Wyttenbachium, qui Bibl. Crit. Vol. I. P. I. p. 35 sqq. libri materiam eleganter in brevius contraxit, hoc tamen adhibito temperamento, ut, si quid a viro egregio praetermissum sit, quod mentione dignum videatur, id eius verbis interseramus vel adiiciamus. Est igitur libri summa haec.

Ducit Apollodorus, qui familiaribus omnia haec narrasse dicitur, initium narrationis ab Aristodemo, qui Socrati, praeter consuetudinem lauto calceatoque, obviam veniens eum interrogat, unde tam elegans repente exstiterit *). Ad Agathonem, inquit Socrates, profici-

*) Ita Wyttenbachius, obscurius paullo atque iusto brevius. Itaque iuvabit rem dilucidius enarravisse. Est igitur initium libri hoc. Apollodorus, fidelissimus Socratis amicus atque assectator (p. 173. D. E.), dum familiaribus suis narraturus est de convivio ab Agathone, iuvene poeta tragico, propter victoriam, quam prima fabula in certamen commissa reportaverat, quondam celebrato, cui quum multi alii, tum etiam Socrates et Alcibiades interfuerint, sese fatetur ad eam rem non imparatum vel inexercitatum accedere. Nam nuper demum ita accidisse, ut, quum e Phalero in urbem proficisceretur, a Glaucone, qui de illo convivio aliquid a Phoenice, Philippi filio, comperisset, eo nomine compellatus adeoque enixis rogatus precibus sit, ut omnem rem diligentius exponeret. Illum nimirum falso putavisse, semet ipsum quoque epulis illis olim interfuisse, adeoque ignoravisse, quod tamen in vulgus notum sit, Agathonem iam dudum relictis Athenis peregre morari ideoque fieri non po-

scor, invitatus ad convivium; nam heri, quum victoriae suae tragicae festum celebraret, nolui convivarum multitudini me immiscere; quare promisi ei hodie ad coenam, atque ita me ornavi, ut elegans ad elegantem

tuisse, ut ipse tum cum Socrate congrederetur, quippe cuius familiaritate nondum per integrum biennium utatur. Ex quo clarissime intelligitur Glauconem istum rerum tum Athenis gestarum minus fuisse curiosum. Atque idem videtur etiam a philosophia fuisse alienior, quandoquidem Apollodorus ei iocose vertit opprobrio, quod omnia alia malit quam philosophiae studium curare; de qua re v. p. 173. A. Addit deinde Apollodorus Agathonis convivium in ea incidisse tempora, quibus ipse adhuc fuerit puerulus, quandoquidem illud celebratum sit, quum Agatho prima tragoedia in certamen commissa victoriae praemium reportaverit. Ex quibus verbis apparet, quando convivium, de quo narratur, revera fuerit institutum, quippe quum memoriae prodiderit Athenaeus Lib. V. p. 217. C. ed. Casaub. et incertus Olympiadum scriptor ad Olymp. XC. 4. Agathonem primum in tragicarum fabularum commissione archonte Euphemo Olymp. XC. 4. in Lenaeis reportasse victoriam. Ex quo profecto sequitur, ut eodem tempore habitum sit convivium, de quo Plato in libro cognomine exposuit. Quamquam fidem Athenaei suspiciosior aliquis facile ideo in dubitationem vocaverit, quod grammaticus iste saeculi tertii post Chr. n. definire adeo ausus est, quot numero convivae epulis illis interfuerint. Putat enim affuisse convivas duodetriginta. At enim vero confisus ille hac re videtur auctoribus, qui usi essent fontibus antiquioribus. Accedit etiam consensio alterius chronologi, qui certe sua non videtur ex uno Athenaeo hausisse. Itaque in ea sumus sententia, ut Athenaei testimonio cum Fr. A. Wolfio aliisque confidendum esse arbitremur, praesertim quum illo tempore etiam omnes, qui convivio interfuisse finguntur, ne Alcibiade quidem excepto, Athenis versari potuerint. Iam vero tempus habiti colloquii facile apparet distinguendum esse ab eo tempore, quo Apollodorus de illo narravit familiaribus. Et hoc quidem ille sese affirmat fecisse bis, quandoquidem primum rem exposuerit Glauconi, paullo post autem eandem narraverit iis, qui apud Platonem ipsum audiunt verba facientem. Quod quando factum sit, item certius definiri potest. Meminit enim Apollodorus apud Platonem Socratis ita, ut hunc appareat tum adhuc in vivis fuisse. Nam cap. V. haec dicit: ἀφ᾽ οὗ δ᾽ ἐγὼ — Σωκράτει συνδιατρίβω, οὐδέπω τρία ἔτη ἐστίν. Ex quo sequitur, ut narratio hominis ante Olymp. XCV. 1. facta esse putanda sit, quo anno Socratem supplicio affectum esse constat. Itaque clarissime intelligitur Apollodorum quae narret intra Olymp. XC. 4. et Olymp. XCV. 1. retulisse putari oportere. Sed potest tempus narrationis etiam aliquanto constitui accuratius. Nam quum Apollodorus apud Platonem p. 173. A. sese fateatur, quo tempore Agathonis convivium celebratum sit, adhuc fuisse puerulum, sponte intelligitur cum postea demum, aliquanto factum adultiorem, rem cum familiaribus communicavisse, ut non multum falli videamur, si eum statuamus non ita multo

venirem; sed vin' tu mecum, quanquam non invitatus, ad eius coenam venire? Ego vero, inquit, ut tibi videtur. Igitur simul procedunt. Sed quum intraret aedes Aristodemus, solum se videt relictum; Socrates nusquam apparet; substiterat enim in via, qui eius erat mos, cogitationi intentus. Postea venit et ad Agathonem considit. Convivae coena peracta libant, paeanem canunt, ad potum se conferunt *).

Ibi Pausanias [interior ille scilicet Agathonis amicus; v. Symp. p. 193. B. coll. Protag. 315. D. E. Xen. Symp. VIII. 30.] eiusmodi sermonis initium iniecit, quo convivas moneret, ut viderent, qua ratione suavissime biberent: ego enim, inquit, potius ex hesterno potu requiem quam nova pocula quaero. Hoc consilium reliqui probant; convenit inter eos, ut doctis potius sermonibus quam vino peragatur convivium. Suscipit sermonem

ante obitum Socratis haec exposuisse. Atque hoc etiam ex eo fit verisimillimum, quod Agatho poeta ab eo dicitur nunc ipsum peregre versari, quem certum est Olymp. XCII. 3., quo anno Aristophanis Thesmophoriazusae acta est, usque Athenis commoratum esse. Iam vero Agatho Olymp. XCIV. extrema diem supremum obiit, id quod Ritschelius De Vita Agathonis argumentis probabilibus demonstravit. Itaque consentaneum est narrationem Apollodori in tempus inter Olymp. XCII. 3. et Olymp. XCIV. 4. interiectum incidisse. Quamquam eam propter illam quam paullo ante attulimus caussam verisimillimum est ad Olympiadis XCIV. exitum referendam esse. Scite igitur atque sollerter Plato rei narrationem in illud contulit tempus, quo Socrati vel maxime odium et invidia inde fuit conflata, quod quum alios iuvenes, tum inprimis Alcibiadem consuetudine sua corrupisset. Cuius rei ratio cognito demum planeque intellecto universi libri argumento penitus perspicietur. Atque indidem etiam intelligi poterit, cur ipsum convivium iam ante multum tempus habitum fingatur. Sed revertamur aliquando rursus ad ipsum Symposii exordium. Narrat igitur Apollodorus sese etiam illud a Glaucone interrogatum esse, unde rem accepisset. Cui se respondisse, notitiam illius acceptam referri Aristodemo; hunc enim illam sibi impertire potuisse utpote hominem Socratis studiosissimum (p. 173. B.), partem tamen narrationis etiam ipsi Socrati deberi a se de his rebus identidem interrogato. Quae quorsum spectent, nemini cuiquam dubium fore putamus. Valent enim ad augendam confirmandamque rerum verisimilitudinem, efficiuntque, ut credibiliora videantur tum reliqua omnia, tum inprimis ea, quae infra de Socrate et Alcibiade narrantur. Itaque Apollodorus sese ait de his rebus convivalibus ab Aristodemo acceptis iam tanto lubentius expositurum esse, quod nuper demum Glauconi de iisdem narraverit, atque eas ita narrat, ut omnia ad Aristodemum auctorem referat.

*) usque ad p. 176. A.

Eryximachus medicus, eumque rationibus ex arte sua depromtis confirmat, atque auctor [de sententia Phaedri] est reliquis, ut singuli deinceps oratione laudes Amoris celebrent. Dimittitur tibicina*).

Primus de Amore dicit Phaedrus [utpote primarius consilii auctor], eumque Hesiodo Parmenideque auctoribus deorum omnium antiquissimum esse ostendit, et multis ex veteri historia propositis exemplis probat eius divinam esse vim ad hominum animos ad omnem virtutem incitandos**) [quandoquidem amantium animis ingeneret honestam verecundiam, praestantissimarum virtutum parentem].

Secundus [post alios scilicet, quorum orationes Aristodemus transmisit silentio] est Pausanias, vir in primis ἐρωτικὸς et amator Agathonis. Hic reprehendit Phaedrum, quod simpliciter laudaverit Amorem, ac si unicus tantum esset Amor. Verum, inquit, ut duplex est Venus, altera coelestis, altera vulgaris, ita duplex est Amor, alter coelestis, vulgaris alter. Atque natura etiam humanarum actionum talis est, ut nulla in se ipsa sit vel turpis vel honesta. — Sed Athenienses et Lacedaemonii reliquas gentes quum aliarum legum sapientia vincunt, tum earum maxime, quae de Amore sunt. Nam apud Persas et Graecos, qui horum imperio subiecti sunt, turpis habetur puerorum amor, quod tyrannidi maxime est infestus. Apud Boeotos et Eleos contra impunita eius est licentia. Apud nos vero et Lacedaemonios leges eum nec permittunt simpliciter nec vetant, sed cautionibus et certa ratione circumscribunt. Itaque Amor, si ex mentis pulcritudine et virtutis studio suscipitur, laudatur; si vero ad corporis formam refertur, magna et amatoris et amati ignominia a legibus notatur***).

Proximus ei est Aristophanes; sed dicendi provincia, quae ordine ad eum venerat, quominus fungatur, prohibetur singultu, ex nimio cibo potuque vel alia caussa orto. Itaque ad proximum se convertit Eryximachum medicum, ab eoque postulat, ut vel a singultu ipsum liberet vel pro se dicendi provinciam suscipiat. Ego vero, inquit Eryximachus, utrumque faciam: nam et

*) usque ad p. 178. A.

**) p. 178. A — 180. C.

***) p. 180. C — 185. C.

nunc ego tuo tempore dicam, tu postea meo; et auctor tibi sum, ut spiritum aliquamdiu cohibeas vel fauces aqua perluas vel nares titillando sternuas, quo singultus tibi cesset. Orationem autem eiusmodi habet Eryximachus*).

Bene quidem mihi videtur, inquit, Pausanias duo Amoris genera fecisse, sed illud in eius oratione desidero, quod imperio Amoris solas mentes humanas subiecit. Eius vero vis tam late patet, ut omnem et animorum et corporum naturam complectatur. Quod quidem quum aliunde multis partibus, tum ex nostra medica arte deprehendisse mihi videor. Nam ut animi duplici amore trahuntur, coelesti et vulgari, ita et corpora nostra duplici voluptate ducuntur, altera sana, altera morbida: illam confirmat nostra ars, hanc expellit. Medicinae enim hoc est propositum, ut rerum sanarum cupidinem corpori inferat et res contrarias in concordiam redigat, repletionem et evacuationem, calorem et frigus, siccitatem et humiditatem. Idem est finis idemque officium aliarum artium, gymnasticae, agriculturae, musicae; idem religionis et divinationis, quibus deorum hominumque communio efficitur et continetur, et inter utrumque genus iustus amor conciliatur ac servatur**).

Hic quum finem fecisset, Aristophanes repositas dicendi partes suscipit, cuius tota oratio comica est et in ridiculo consumitur [quamquam ei hoc est propositum, quod sane grave est atque plenum severitatis, ut amorem ab nativo quodam indigentiae sensu repetendum esse statuat]. Antiquitus enim, inquit, alia, ac nunc est, hominum erat natura: nam et singuli homines non simplex habebant corpus, sed geminum, ex duobus corporibus concretum, et sexus erat triplex, marum mulierumque generi addito tertio ἀνδρογύνῳ, ex ambobus commixto. Forma igitur cuiusque hominis erat ista, ut duobus corporibus coniunctis dorsa extra verterentur, unum esset caput, eiusque vultus aversi duo; motus talis, ut non currerent, sed quattuor pedibus brachiisque volutarent se mira velocitate. Sed quum pro corporum robore magnos elatosque spiritus gererent, deosque ipsos aggrederentur, Iuppiter deorum concilium convocat, quaerit, quid agendum sit, utrum exstirpandi sint homines,

*) p. 185. C — E.

**) p. 186. A — 188. E.

an alia ratione puniendi et coercendi. Diis trepidantibus dubiisque, optima tandem sententia ipsi Iovi in mentem venit; dissecat homines singulos in duo corpora, quae formanda sanandaque Apollini tradit. Hic pellem, ut contractas crumenas, in ventrem colligat ad umbilicum, vultum etiam in hanc partem vertit, ut semper huius poenae monumentum in promtu haberent. Sed dissectis ita hominibus, quilibet alteram sui partem quaerebat, et complexi se invicem, aliarum omnium rerum obliti, neglectoque cibo et potu, passim emoriebantur. Et huic quoque calamitati Iuppiter subvenit; nam versis uniuscuiusque genitalibus membris in adversam partem effecit, ut non impliciti manerent, sed coitu semel facto satiati discederent ad reliqua vitae negotia. Verum remansit in hominum mentibus recuperandae veteris naturae stimulus, quo quisque agitur, ut vetus sui dimidium quaerat; quo invento verus exsistit amor, et ita vehemens, ut nullius, nec ipsius deorum, felicitatis conditione nos avelli ac dissociari patiamur, sed potius, si fieri possit, conglutinari et ex duobus in unum animum corpusque colliquescere velimus. Itaque ut quisque olim vel ex uno sexu vel ex duobus compositum habuit corpus, ita se nunc quoque ad alterius sexus hominem applicat exsistitque varium studium, moechorum moecharumque ex androgynis, tribadum ex mulieribus, paederastarum ex viris *).

Sequitur Agatho, qui in priorum orationibus acute id reprehendit, quod in operibus amoris, non in amore ipso consumtae essent. Itaque facultate poetica ipsius imaginem amoris informat. Non enim, inquit, ut Parmenides Hesiodusque cecinerunt, antiquissimus est deorum, sed iuvenis, mollis, tener, floridus, pravitatis deformitatisque inimicus, fortior omni vi atque potentia, deorum hominumque gubernator, ad omnes artes disciplinasque certissimus dux [adeoque singulari iustitia, temperantia, fortitudine, sapientia denique insignis, ut merito natura sua et pulcerrimus et optimus esse existimetur]. Atque hac oratione ita exsultavit iuvenis ingenium, ut omnes convivae eadem mentis concitatione abrepti plauderent et uno ore clamarent dignam eum et se ipso et deo habuisse orationem **).

*) p. 189. A — 193. D.

**) p. 193. E — 197. E.

Iam vices veniunt ad Socratem. Hic reliquorum orationes, quae nec ex firmo principio ductae nec ad certam rationem adstrictae erant, revocat ad dialecticum acumen, et solita εἰρωνείᾳ orditur. Video, inquit, quam stulte egerim, o viri, quum profiterer me quoque inter vos laudes Amoris celebraturum. Nam et Agathonis magniloquentia ita modo perculsus sum, ut, si fieri potuisset, aufugissem, quod post eum nihil dignum vestris auribus allaturum me sperarem, et ex aliorum orationibus intellexi me totius rationis laudandi esse ignarum. Hactenus enim in eo versatus sum errore, ut putarem laudatorem vera tantum debere expromere ex iisque pulcerrima eligere eleganterque pronuntiare; nunc vero cognovi laudando omnem bene dicendi, veritatis nullam habendam esse rationem. Sed si me vultis meo more dicentem audire, dicam, ut potero. Hoc vero a te, Phaedre, qui huius sermonis auctor es et praeses, peto, ut mihi Agathonem breviter quaedam interrogare liceat, ut, quum de principiis inter nos convenerit, totam inde meam disputationem ducam. Tuo quidem arbitratu, o Socrates, inquit Phaedrus. Atqui, mi Agatho, quum bene dispertiisti orationem tuam bifariam, ut primum diceres, qualis sit ipse Amor, deinde qualia eius sint opera, tum eam verbis ac sententiis magnifice exornasti. Tu igitur hoc mihi dicas, Amor sitne alicuius rei, an nullius. Hoc autem volo: quum omnes res vel per se ipsae intelligantur, vel ad alias referantur, ex quarum genere sit Amor? ut patrem v. c. dicimus esse filii vel filiae: et frater est ob eam caussam frater, quod fratrem vel sororem habet. Est Amor alicuius rei, o Socrates. Eam vero rem utrum cupit, necne? Cupit. Quod vero cupimus, illudne habemus, an non habemus? Non habemus, ut videtur. Ita non videri tantum, sed esse necesse est: nam quod quis possidet, illud non cupit; et si v. c. sanitatem corporis possideat, ea quidem ut in posterum perpetuo fruatur, potest cupere, nunc in praesentia non cupit, sed, sive velit sive nolit, eam possidet: Amorem vero esse pulcritudinis tu ipse, Agatho, oratione tua dixisti. Et recte quidem, o Socrates; nam ita se res habet. Sed Amor cum cupiat pulcritudinem, necesse est, eam non habeat? Ita sit. Pulcrum vero an non idem quoque bonum est? Est ita. Caret igitur pulcro bonoque Amor? Non contra te possum disputare, Socrates, sed ita se

res habeat, ut tu dicis. Contra veritatem non potes disputare, mi Agatho; nam contra Socratem quidem tibi facile est *).

Sed te iam dimittam et potius sermonem referam Diotimae, quo me, cum Amorem, ut tu, praedicarem et deorum maximum vocarem, redarguit. Neque enim Amor, ut aiebat Diotima, est pulcer et bonus, neque etiam turpis et malus, sed in medio quasi collocatus, ut inter scientiam et ignorationem interiecta est vera opinio, et inter sapientes et ignorantes est philosophus. Neque deus est, nam eorum est beatitudo, eaque posita est in possessione boni pulcrique, quae Amor, quia non habet, cupit; neque tamen homo est, sed ex daemonum est genere, quorum hoc est munus, ut nuntii interpretesque deorum sint apud homines, et repleto hoc spatio totum universum uno vinculo contineant. Inde omnis divinatio atque religio pendet; deus enim cum hominibus non ipse agit, nisi intercedente daemonum ministerio. Patre autem natus est Poro, matre Penia: unde factum, ut a matris indole haberet squalorem, duritiem, vigiliam ad ianuas, a patre audaciam, dolum, ingenium efficax. Sed in hominibus qui dicitur Amor, est ille omnino cupiditas beatitudinis omnibus innata. Quanquam Amoris nomen loquendi consuetudo temere ab universo genere avellit et ad unam formam adstrinxit: quod in aliis quoque rebus factum est; veluti poeta quum proprie sit omnis ille, qui efficit, tamen nomen adhaesit parvae parti ei, quae in metris et musica efficiendis versatur. Sic Amoris vis in angustius spatium redigitur et continetur studio pariendi et generandi pulcrum ex pulcro, tam quod ad animum, quam ad corpus. Nam ea est hominis natura, ut, quum ad iustam aetatem pervenerit, parere gestiat. Et corpore quidem hoc efficitur viri mulierisque coitu, in quo profecto divina quaedam inest vis, ut hominum genus propagatione immortale fiat, quum singuli sint mortales. Ac propter hanc ipsam coniugii divinitatem fit, ut pulcra corpora consectemur, quae deformibus propiorem habent cum divina natura coniunctionem. Ceterum ipse procreandae subolis stimulus ex illo proficiscitur principio, quod quilibet, quantum fieri potest,

*) p. 198. A — 201. C.

suam naturam augere et ultra huius vitae spatium proferre suique memoriam superesse cupit. Sed multo est divinior praestantiorque animorum amor et coniunctio, quo sapientia et reliquae virtutes [ad vitam civilem utiles] pariuntur, maxime a poetis et legislatoribus: qua quidem amatoria arte tu quoque aliquando initiari possis. Sed ad perfectam et supremam mysteriorum sanctitatem eniti difficile est. Quanquam quibus gradibus eo perveniatur, tibi exponam. Primus est naturae motus, qui nos ad corporum pulcritudinem sentiendam impellit et ad unum corpus applicat, ex quo virtutem et bonorum sermonum fructum procreare cupiamus. Mox uno gradu ascendimus, quum hunc amorem non amplius ad unum quoddam adstringimus, sed pulcris omnibus aeque tribuimus. Altior gradus est, quum iam solam animi pulcritudinem consectamur prae eaque corporis florem contemnimus: unde fit, ut studia, leges moresque eos cognoscere velimus, quibus iis, quos amamus, via ad sapientiam virtutemque aperiatur. Alius est gradus, quo scientiae et philosophiae venustatem percipimus et a singularium ad universalium rerum pulcritudinem convertimur. Hic si probe nos exercuerimus, lux nobis oborietur pulcritudinis verae, constantis, immutabilis, aeternae, simplicis et remotae ab omni corporea natura. Quo adspectu ut fruamur, operae pretium est omnes subire labores *).

Haec quum dixisset Socrates, aulae porta vehementer pulsatur, auditur tibicinae vox et comissatorum clamor. Iubet servos Agatho cognoscere, qui homines adsint, et si sint familiares, eos admittant, sin minus, ablegent. Ingruit derepente Alcibiades, ebrius, coronatus, turbat convivium: dicit se venisse, ut coronet Agathonem: assidet ad eum, neque tamen ei proximum Socratem conspicit. Quo animadverso, exterritus resilit, eum increpat, mox tamen coronat. Turbis paullum sopitis, Nimis, inquit, sobrii estis, amici, ac tristes: bibendum! affer, puer, magnam phialam. Reprehendit eum Eryximachus monetque ea lege eos bibere, ut singuli ad poculum laudes Amoris oratione celebrent. Alcibiades accipit conditionem dicendi, neque tamen de alio, vel homine vel deo, quam de Socrate dicere vult.

*) p. 201. D — 212. C.

Hunc igitur ita laudat, ut in ebrietate nil nisi verum pronuntiare eum appareat *).

Describit faciem eius et vultum, quem cum Silenis comparat. In eius ironia quanta sit sapientia et eloquentia, docet, patientiam et fortitudinem in militia laudat, immortalia de sui et aliorum iuvenum disciplina praedicat merita. Praeterea eius sanctitati in amore clarissimum dat testimonium, seque a Socrate non secus ac filium a patre amatum esse affirmat **).

Sodalibus eius oratione exhilaratis, mox alii superveniunt comissatores, turbis repletur convivium, potatur, reliqui paullatim vel domum discedunt vel ibi manentes somno sopiuntur. Agatho, Socrates et Aristophanes soli longam noctem usque ad solis ortum bibendo transigunt. Socrates disputat de poetica et demonstrat eiusdem esse poetae officium et tragoediam et comoediam scribere. Illi semisomni eum audiunt et tandem obdormiunt, primus Aristophanes, secundus Agatho. Socrates lautus cum Aristodemo in Lyceum se confert ibique toto die peracto sero domum abit dormitum ***).

Hoc igitur est libri argumentum leviter adumbratum, circumcisis multis venustatibus, quibus dialogus ad similitudinem vitae quotidianae et ipsius rerum veritatis conformatus est.

Sequitur, ut quaerendum sit de universi operis fine ac proposito, de quo usque ad hunc diem hominum doctorum iudicia vehementer discrepare iam antea significavimus. De qua re paucis haec iuvabit exposuisse.

Contuentes igitur animo ac veluti lustrantes eas orationes omnes, quas Plato de amore habitas fingit, nullam certe reperiemus, quae vel subtilius elaborata sit vel ipsius Platonis sententiam clarius patefaciat, quam quae a Socrate recitatur. Quocirca ex ea maxime probabile est illud cognosci posse et intelligi, quod scriptori in scribendo Symposio fuerit propositum. Hinc igitur

*) p. 212. C — 215. A.

**) p. 215. A — 222. A.

***) p. 222. B — 223. D.

ducentibus nobis quaestionis nostrae exordium sperare sane licet futurum esse, ut rei obscurae lux sua affundatur.

Quid igitur illud est, quod hac oratione a Socrate vel potius ab ipso Platone illustratur? Nimirum nihil aliud profecto hic agitur, quam ut ostendatur, quaenam vis et natura sit amoris philosophi et quomodo ad eum perveniatur. Nam primum quidem Socrates amoris naturam docet eam esse, quae semper ad aliud quid referatur, atque cerni in desiderio pulcri quum proprio animo suscipiendi, tum in aliorum animis procreandi. Quo facto panduntur quasi amoris mysteria ac docetur, qua ratione paullatim ad summum illius fastigium escendatur.

Etenim philosophia quum Platonis iudicio contineatur infinita quadam veritatis cognoscendae cupiditate atque studio sapientiae, philosophus a vulgaris amoris affectu considerando profectus eum mente informavit amorem, qui a rerum sub sensus subiectarum admiratione avocatus totus pertineret ad studium absolutae veritatis, pulcritudinis et bonitatis, qualis unice in ideis sive rebus divinis cerneretur. Quae quidem philosophandi ratio quantumvis a nostrorum consuetudine abhorreat, tamen Graecis mira accidere non potuit, apud quos si meminerimus qualis et quam late pervagatus fuerit amor masculorum, de quo post alios praeclare disputavit Iacobsius in libro: *Vermischte Schriften* P. II. p. 212 sqq., ac nosmet ipsi etiam in Prolegomenis ad Phaedrum et paucis infra explicabimus, facile intelligemus, qui fieri potuerit, ut Plato ab hoc amore profectus ad enthusiasmi philosophi imaginem adumbrandam illustrandamque accederet *). Quod ut ita facere posset, etiam ipsum nomen philosophiae effecit, in quo amoris et caritatis significatio continetur. Traduxit igitur philosophus amorem ab rerum hominumque, quos oculis cernimus, desiderio ad rerum divinarum studium, quarum speciem et formam immensa pulcri-

---

*) Praeclare Iacobsius l. c. p. 251: „*Jene Sitte enthält eben so, wie die Liebe zum andern Geschlechte, alle Elemente des Edelsten und des Nichtswürdigsten, der Tugend und des Lasters, des Besten und des Schlechtesten in sich, wie der aus dem Schoosse der Erde aufsteigende Nahrungssaft nach Beschaffenheit des Gefässes, welches ihn aufnimmt, hier eine edle Traube schwellt, dort ein verderbliches, Wahnsinn oder Tod bringendes Gift bereitet.*"

tudine nitentem multo ardentius etiam sui desiderium excitare iudicavit, quam pulcerrimam venustissimamque eorum, quos amemus, figuram, etiamsi in his quoque divinae pulcritudinis imaginem quandam elucere statuerit; v. Phaedr. p. 249. D. sq. 250. B—D. Habet igitur hic amor arctissimam sane coniunctionem cum ipsa philosophia, cuius quasi quoddam fastigium est atque culmen, siquidem hoc uno animus hominum et vera rerum cognitione imbuitur, et virtutis perfectae consummataeque incenditur amore, et per rerum divinarum contemplationem ad beatissimae tranquillitatis limpidissimaeque voluptatis fructum perducitur. Pertinet enim ad rerum coelestium meditationem atque admirationem, quae mentem a rerum sub sensus cadentium spectatione avocat avocatamque ad absolutae perfectaeque pulcritudinis contemplationem convertit, quo ipso id efficitur, ut sedata rerum terrestrium atque vanarum cupiditate unice in virtutis et sapientiae admiratione et cognitione conquiescat.

Quippe amor Platonis omnino quidem nihil aliud est quam infinitum illud animi mentisque desiderium, humano generi divinitus ingeneratum, quo homines, celsioris praesertim indolis, ad divinarum rerum veritatem, ineffabili pulcritudinis splendore radiantem, hoc est, ut nos interpretamur, animos sua ipsius maiestate atque dignitate mirum quantum oblectantem et delenientem, non modo cognoscendam atque amplexandam, sed etiam latius propagandam et cum hominibus spem sapientiae pro futuro facientibus, h. e. inprimis cum adolescentibus bonae indolis, communicandam nativo quodam impetu usque impelluntur ac veluti amatorio quodam ardore abripiuntur. Etenim quod fieri assolet in amore corporum, ut quum affectus amoris specie pulcritudinis in illis enitentis moveatur et excitetur, tum etiam generandi pariendique cupiditas exoriatur, idem philosophus vult etiam rerum divinarum amori proprium esse, quem primum quidem censet idearum pulcritudine tamquam fomite quodam accendi atque inflammari, deinde vero etiam id propositum habere, ut vim suam in animos aliorum transfundat in iisque tamquam sapientiae fetus atque partus efficiat. Quam quidem summi philosophi doctrinam magnopere cavendum est ne pro inani mentis somniantis deliramento habeamus; est enim profecto animi humani naturae plane consentanea. Et-

†

enim animus philosophantium, h. e. rerum ultra vitam terrestrem positarum meditationi indulgentium, ubi aliquando in se collectus est ac veluti congregatus, fieri sane ita solet, ut in ipso infinitus quidam sensus ac prope dixerim propriae naturae infinitio oriatur, unde efficitur, ut ad naturae in se absolutae planeque divinae veluti divinationem quandam atque praesensionem evehatur. Quo quidem ipsius statu atque habitu simul etiam ardor quidam accenditur amori haud absimilis, quo ad rerum divinarum atque adeo ipsius divini in se perfecti et absoluti, hoc est dei, infinitum quoddam traducitur desiderium et ad absolutae perfectaeque naturae contemplationem et admirationem ineffabili quadam cupiditate fertur et abripitur. Nimirum coeunt tum quasi in unum et inita societate animum veluti ultra semet ipsum evehunt atque extollunt, quam cum Tertulliano dicere licebit, mentis quasi quaedam sensualitas atque intellectualitas, eoque efficitur, ut interius sentiamus intercedere inter nos atque naturam mere intelligibilem ac per se absolutam arctiorem quandam necessitudinem, ita ut etiam id, quod per se verum, bonum et pulcrum est, mente animoque nostro tamquam augurari et intueri videamur planeque amplecti studeamus. Hunc igitur animi habitum, hunc illius quasi affectum Plato designavit, quum doctrinam de rerum divinarum vel idearum amore condidit; in quo certe ipsam naturam ducem atque magistram sequutus esse iis omnibus videri debebit, qui a sublimioris philosophiae studiis non sunt alieniores. Quae quidem sententia nostra quo magis intelligatur quibus caussis et rationibus nitatur, certe non inutile erit etiam Germanice explicavisse quae modo oratione Latina explicare conati sumus. Redit igitur summa eorum, quae exposuimus, fere huc: *„Der beim philosophischen Denken in sich gesenkte Geist ahnet bald ein höheres, übersinnliches Sein (Seiendes), und es verbindet sich dieses Ahnen selbst mit einem unendlichen, unbegrenzten Gefühle (oder Bewusstsein) des höhern Seelenlebens, zufolge dessen er des Verhältnisses des eigenen Seins zum höhern Sein inne wird. Dieser Zustand des Geistes tritt ein, wenn einerseits die erkennende Kraft desselben in ihrer obersten Sphäre oder höchsten Potenz über die Anschauung und das bloss verstandesmässige Denken hinausgeht und sich auf das Uebersinnliche, Unendliche*

und Göttliche richtet, um desselben unmittelbar inne zu werden, und andererseits auch das Gefühl sich zu dem Vermögen, als seiner höchsten Potenz, gestaltet, des Verhältnisses des eignen Seins zum höchsten Sein inne zu werden und den Zusammenhang desselben mit einem Ueberweltlichen innerlich unmittelbar zu vernehmen. Der daraus entspringende Zustand ist die philosophische Liebe, wovon die gewöhnliche Liebe nur ein Analogon ist. Diese höhere geistige Liebe zeigt sich nemlich einestheils in dem Ahnen und Sehnen und bewunderungsvollen Anschauen eines in beseligender Vollendung (absoluter Schönheit) dem Geiste sich darstellenden Seins und Lebens (s. d. Sophist. d. Plat.), und anderntheils in dem unendlichen Verlangen nach Vereinigung des eigenen Selbst oder Ich mit dem unendlichen Sein oder dem Göttlichen, wesshalb sie eben auch auf geistiges Erfassen (Erkenntniss) desselben gerichtet ist, so dass sich mit dem begeisternden Ahnen, Sehnen und jenem Gefühle, worauf der philosophische Trieb ruhet, auch das Bedürfniss der Dialektik als des Schlüssels aller höhern Erkenntniss und alles wahren Wissens als ein ebenfalls ursprüngliches (s. Phaedrus) von selbst verbindet. Diese wahre und echte Liebe des Philosophen (der Philosophie) nun gewährt dem Menschen die höchste Seligkeit, indem sie in ihm Endliches und Unendliches zur schönsten Harmonie gestaltet; und es ist demnach auch der Philosoph gleichzeitig eben so der vollkommene Musiker wie der vollkommene Erotiker." — — Sed postrema haec alio loco copiosius explicavisse iuvabit. Persequamur nunc institutum disputationis iter. Primum igitur ii, qui divino illo amore capti tenentur, plane defixi sunt in rerum divinarum contemplatione et admiratione, ut nihil sibi potius ducant, quam ut illis pro viribus potiantur. Quippe inest in illis utpote perfectis et absolutis summa pulcritudo, quae animos contemplantium mire capit, tenet, demulcet (v. Phaedrus cum Prolegg.). Verum enim vero neutiquam amor ille divinis his unis tantum finibus continetur, sed patet etiam aliquanto latius. Neque enim eo tantum refertur, ut divinae pulcritudinis ac veritatis amor in proprio animo nutriatur nutritusque idoneum accipiat pabulum, verum etiam illuc spectat, ut idem istud studium veritatis traducatur ad alios, quorum animi sapientiae capaces sint, eoque modo pulcrum ex pulcro generetur.

Nam est haec omnino, iudice Platone, amoris propria natura, ut non modo pulcrum appetat, verum etiam pulcrum ex pulcro generare gestiat. Quamobrem qui more philosophantium amant, ii non solum lubentissime suis ipsi animis sapientiae tamquam fetus suscipiunt (v. Phaedr. p. 249. C — 253. E. coll. De Rep. VI. p. 490. B.), verum etiam cupidissime id student, ut pulcram sapientiae prolem ex pulcris gignant et procreent, plane illis similes, qui pulcrum corpus amantes inde liberos cupiunt generare, qui nominis sui immortalitatem ad seram usque posteritatem servent atque propagent; de qua re v. Sympos. p. 204—209. D., ubi Diotima totum hunc locum copiosius persequitur, atque contendas etiam Phaedr. p. 250. A — 253. E. Quocirca amor divinus pertinet etiam ad vitam mortalem habetque eam vim, ut inter homines sapientiae studium incendatur et inflammetur, nutriatur et amplificetur, quo vita mortalium existat quam beatissima. Atque haec ipsa caussa est, cur qui eo incensi sunt, ii studiose anquirant et investigent adolescentes ad eam rem idoneos. Quos sicubi invenerunt, omni ope id agunt, ut ipsos quoque ad coelestis sapientiae amorem perducant et participes faciant eius felicitatis, quae ex illius studio in philosophiae amantes certissime redundat; de qua re classicus locus est Phaedr. p. 246—256. Et in hoc quidem utroque munere tam amplectendae et contemplandae quam propagandae et in ipsam vitam inducendae veritatis aeternae recte ac feliciter obeundo opus est dialectica, cuius facultas item animis humanis divinitus impertita est, sicuti quum alibi, tum inprimis Phaedr. p. 249. C. sqq. et Phileb. p. 16. C. docetur. Ea enim sicuti veritatis cognoscendae tamquam instrumentum suppeditat, cuius unius usu inextincto illi aeternae pulcritudinis desiderio subveniatur, ita etiam ad explicandas sapientiae copias patefaciendamque divini amoris vim plane est necessaria, quandoquidem ad disserendi, colloquendi, sermocinandi usum et consuetudinem unice requiritur. Est igitur illa ars plane amatoria, quippe quae amori in utroque genere tamquam obstetriciam praestet operam inprimisque id efficiat, ut sapientiae fetus et animis concipiantur et concepti quaerendo, disserendo, sermocinando feliciter in lucem educantur; v. Sympos. p. 208. E — 209. E. De Republ. VI. p. 490. B. Phaedr. p. 249. E. sqq., al. Quamobrem secundum Platonem verus phi-

losophus item est et perfectus dialecticus et vero etiam germanus ἐρωτικός, quippe cuius pectus usque concitetur acerrimo rerum divinarum intuendarum studio et amore et cuius consilia omnia perpetuo eo referantur, ut quo ipse tenetur sapientiae studio, idem etiam in aliorum animis excitetur. De quibus rebus omnibus quum in ipso Symposio, p. 201. 210. 212. al., tum alibi quoque, veluti De Rep. III. p. 403. B. C. VI. p. 414. 485. A. 490. A. sqq. IX. extr. X. p. 611. E., inprimisque Phaedr. p. 252. 279. A. divina disputatione explicatur.

De hoc igitur amore tota illa oratione exponitur, quam Socrates secum simulat a Diotima, femina sanctissima et divinorum mysteriorum admodum gnara, communicatam esse. Posteaquam enim docuit amorem contineri studio quodam ex pulcro pulcrum pariendi idque studium tam ad animum quam ad corpus pertinere, deinceps veluti quandam amandi disciplinam tradit atque subtiliter explicat, quibus quasi gradibus sensim ac pedetentim ad sublimem illum divinae absolutaeque pulcritudinis amorem perveniatur. Quo ipso ostendit philosophus bene se meminisse, nos esse homines natos, in terrestri commorantes domicilio; et quemadmodum in Philebo summum bonum cerni voluit in eo, ut voluptas sapientia temperaretur, ita hoc in libro divinae sapientiae et cognitionis fructum homini nato ita tantum obtingere posse censuit, si a rebus corporeis, in quibus divinarum rerum species expressa cerneretur, paullatim ad divinae pulcritudinis praestantiam intuendam procederet. Sapientissima autem praecepta sunt, quae de divino amore excitando, alendo, confirmando denique traduntur. Quoniam enim pulcritudinis species primum in individuis emicat, a quorum contemplatione omnis nostra scientia ducit originem, ante omnia hoc ait agendum esse, ut mentem animumque ad unum aliquod corpus applicemus eoque utamur sic, ut virtutis et sapientiae veluti semina quaedam spargamus. Quo ipso significatur, quid philosophus de vulgari illa cum adolescentulis familiaritate senserit. Nempe probavit eam ita demum, si ad virtutis et sapientiae incrementum conduceret. Praeterea vero illam praeparationis loco haberi voluit ad amorem eum, qui supra res terrestres evectus ad rerum divinarum contemplationem contenderet. Proximum igitur huic gra-

dum voluit esse hunc, ut non ad unum aliquod corpus animum adiiciamus, sed expetere discamus id pulcrum, quod pluribus rebus commune sit. Enimvero a multis vidit progrediendum ad unum esse, hoc est ad genus atque speciem in rebus singulis comprehensam. Prudentissime vero a corporea pulcritudine ordiendum censuit atque inde progrediendum ad animum. Nam animi certe pulcritudinem animadvertere longe est difficilius quam corporis. Itaque tertium gradum fecit eum, quo neglecta corporis forma solam animi pulcritudinem consectemur. Quam fere eandem rem Socrates etiam apud Xenophontem Symp. c. 8. explicat, ubi docet, quanto praestabilior sit amor puerorum ex mentis animique eorum admiratione oriundus, quam qui ex corporis forma et obscenis cupiditatibus originem habeat. Quemadmodum autem Plato in corporum amore ab individuis ad genera procedi voluit, ita in hac animorum admiratione ante omnia censuit ea cognoscenda esse, quae, quoniam incurrunt in oculos, ad intelligendum facillima sunt ideoque ad animi cultum adhiberi queunt commodissime. Posuit igitur iam eum animorum amorem, qui ad amasii sapientiam virtutemque augendam mores, leges et instituta considerat atque inde vitae sapienter regendae praecepta ducit. In quo manifestum est ob oculos ipsum habuisse discrimen illud, quod inter δόξαν et ἐπιστήμην itemque inter virtutem civilem atque philosopham statuit, de quo v. ann. ad Phaedon. p. 85. C. p. 68. C. Hoc ipso autem rursus multo est generosior et elatior ille, qui a rebus singularibus ad res universales earumque pulcritudinem convertitur. Harum enim observatione atque studio pervenitur ad scientiam et philosophiam, quae una est certissima pulcri doctrina. Quam qui in amando sequitur, is quartum iam gradum amoris obtinet proximeque abest a summo amoris fastigio et quasi culmine. Nam hoc qui est consequutus, is missis rebus humanis iam usque contemplatur pulcrum illud aeternum, quod non nascitur neque interit, non augetur nec imminuitur, supra omnem temporum locorumque vicissitudinem elatum, neque hominum opinionibus aut aliis rebus fortuitis continetur, verum per se sibique ipsi constat, ab omni corporis labe purum, sincerum, intemeratum. Ad illud igitur pulcrum perfectum amatorem adscendere et pervenire debere arbitratur. Si enim purum, sincerum, divinum

illud contemplatus fuerit pulcrum, tum vero eum censet non vana virtutis simulacra, sed ipsam virtutem generaturum eoque ipso deo gratum atque immortalem futurum esse.

En habes iam Platonicam amandi disciplinam paucis verbis descriptam, qua utique quinque illi amoris gradus distinguuntur, quos a recentioribus Platonicis plurimum celebratos esse constat; conf. etiam ipsum Platonem Phaedr. p. 249. A. sqq. p. 250. A—253. D. Legg. VIII. p. 837. B—E. De Rep. VI. p. 490. B. Quos quidem dum philosophus posuit subtiliterque discrevit, non modo qua via ad perfectissimum amorem perveniatur et qua in re is quaerendus sit, subtiliter demonstravit, verum etiam quid de variis amoris generibus iudicandum et quale cuique pretium statuendum sit, prudenter exploravit adeoque terrestris amor, qui ad pueros erudiendos et ad variam virtutem conformandos pertineat, qua ratione cum divinarum rerum studio cohaereat et quomodo ad eius dignitatem et excellentiam evehi possit, ut sapientiae fetus in animis gignantur, praeclare docuit. Itaque si in ullum Platonis locum, certe in hanc Socratis orationem conveniunt quae alicubi *) Muretus in laudem summi philosophi scripsit: „Tu, divine Plato", inquit, „tu, quomodo animi nostri a vitiorum sordibus purgari possint, ostendisti; tu, quemadmodum hominibus adhuc in terra versantibus coelestem quodammodo vitam vivere liceat, aperuisti; tu divina cum humanis, quantum quidem humano ingenio id perfici potuit, copulasti; tu ea tradidisti, quae nos, nos inquam ipsi, qui a deo per filium adoptati et coelesti doctrina imbuti sumus, a te dici potuisse miramur."

Iam vero explorata Platonis de amore sententia, in qua illustranda dubium non est quin positum sit summum consilium, quod philosophus in condendo hoc opere sequutus est, sequitur, ut quaerendum sit, qua ratione reliquae libri partes cum divino hoc loco cohaereant, ut totius operis unitas atque partium convenientia perspiciatur. Advertit autem animum ante

---

*) Oratt. V. P. II. p. 322. ed. Ruhnk.

reliquas orationes omnes Alcibiadis declamatio, quae quum ordine, quo collocata est, tum ipso etiam argumento, quod explicat, maxime est insignis. Itaque iam exquirere iuvat, quid inter hanc atque Socratis orationem intercedat necessitudinis. De qua re nolumus referre, quaenam virorum doctissimorum sententiae fuerint. Praestat vitatis ambagibus statim expromere, quid nos ipsi sentiamus. Putamus autem eam esse utriusque orationis coniunctionem, ut altera alteram pulcerrime illustret et utraque ad unam eandemque caussam referatur, ita quidem, ut concretum, quod dicunt, singulari artificio cum abstracto ac reale cum ideali consocietur. Etenim idem ille Socrates, qui modo philosophi amoris vim naturamque oratione sua pulcerrime illustravit, quum per totum librum, tum maxime hac Alcibiadis oratione tamquam perfectus amator, hoc est tamquam sapiens, cuius mens et animus ab omni humili cupiditate alienus et ad divinae sapientiae ac virtutis meditationem atque exercitationem conversus est, elegantissime describitur, ut illud ipsum, quod Diotimae oratione explicatur, ipsius exemplo et imagine expressum cernatur. Qua quidem in re admirabilis quaedam Platonis ars atque sollertia elucet, qui, dum divini amoris naturam patefacit et eius disciplinam quandam tradit, eadem opera magistri virtutem atque sanctitatem ad posteritatis memoriam consecravit. Sed nimirum philosophus in omnibus fere libris suis hoc sane usus est artificio, ut argumentorum ex philosophia depromtorum explicationem copulaverit cum earum rerum tractatione, quae ad ipsius aequales inprimisque ad Socratem pertinerent, hoc quidem moderamine, ut utriusque rei expositio eundem habeat finem et ad idem propositum redeat. Quod prorsus ita factum etiam in Symposio est, in quo et amor philosophi describitur et Socratis tamquam philosophi amatoris virtus nobilitatur, utriusque autem materiae tractatio tam arcto vinculo colligata est, ut utra sit potior magisque a Platone respectata, facile possis dubitare atque ambigere. Est autem operae pretium videre, quanta cum sapientia philosophus hanc philosophi amatoris imaginem adumbraverit, quod quidem prorsus ad ipsam rem accommodate fecisse existimandus est.

Etenim perfectus amator etsi ex Platonis mente item est perfectus philosophus, tamen prudentissime philo-

sophus non omnes virtutes, quae alias sapienti tribuuntur, nunc in Socrate suo laudavit, sed memoravit tantum eas, quae cum amoris natura arctiore quadam necessitudine continerentur, has ipsas vero ita illustravit, ut, quum ad perfecti erotici imaginem adumbrandam faciant, tamen quam fidelissime ipsius vitae veritati accommodate descriptae sint. Itaque ostendit Socratis fortitudinem, quae animum a mollitie alienum declarat; ostendit temperantiam et continentiam, quae animi argumentum est humilis abiectaeque voluptatis fructum generose adspernantis; ostendit denique sapientiae cupiditatem, qua mens a rerum terrenarum cogitatione perpetuo ad rerum coelestium contemplationem evehitur; iustitiae autem et cognatarum virtutum ideo nullam mentionem iniecit, quia cum amoris affectu minus cohaerere viderentur, quamquam Platonis iudicio qui sapientia, fortitudine et temperantia ornatus est, is ne iustitia quidem caret, quam constat ab eo pro absolutione quadam atque perfectione ceterarum virtutum omnium esse habitam. De qua re diximus in Prolegomm. ad Rempubl. p. XXXI sq. Atque haec tenentes, quorsum spectent quae passim variis Symposii locis de Socratis moribus et ingenio narrantur, nullo negotio perspiciemus. Nunc enim facile apparet, cur ille in principio libri dicatur, dum ad epulas iret, repente meditabundus in vicinae cuiusdam domus vestibulo substitisse; in aprico item est, cur extremo convivio solus maneat sobrius et vel fortissimos potatores, Agathonem et Aristophanem*), alacritate vincens haudquaquam obdormiscat; porro manifestum erit omnibus, quorsum referenda sint quae de arte viri amatoria aliisque eius virtutibus dicuntur; denique vix cuiquam poterit dubium videri, quorsum spectet longa illa atque copiosa Alcibiadis oratio, qua, quum ceteri convivae Amorem praedicavissent, repente unius Socratis laudes celebrantur. Nimirum haec omnia manifesto eo pertinent, ut virtutes amatoris philosophi in uno Socrate maxime expressas fuisse legentes edoceantur.

Sed missis ceteris locis, in quibus de Socratis ingenio et moribus agitur, dicamus de una Alcibiadis

*) Quid Aristophanes potando valuerit, perspicitur e verbis Eryximachi p. 176. B. C. Nec vero Agathonem hac in arte fuisse inexercitatum, suspicari licet ex versibus Aristophan. Rann. 83 sqq.

declamatione, quo facilius perspiciatur, quanta cum sollertia totum hoc argumentum a Platone tractatum sit.

Et primum quidem non sine idonea caussa ita institutum est, ut Alcibiades convivio paene peracto et vero etiam temulentus ingrediatur. Nam sobrium si Plato induxisset, multo minorem vim eius oratio habitura esset. Nunc vero ille nihil reverens iudicia hominum ipsius cum Socrate familiaritatem improbantium intima pectoris sensa proloquitur, ut neque reticere quidquam nec ullam rem fingere aut comminisci velle videatur. Quod autem ultimus omnium advenit atque eo ipso tempore, quo Socratis oratio modo absoluta est et ad finem perducta, prorsus divina arte hoc ita a Platone excogitatum esse existimo. Nam ita is, qui Diotimae orationem a Socrate enarratam non audivisset, tamen stupentibus ceteris convivis omnibus eam proponit Socratis imaginem, quae prorsus ad Diotimae sententiam expressa atque illustrata videatur. In quo quantum insit venustatis ac leporis, certe nemo erit, quin semel monitus protenus animadvertat. Sed quum vel scenicus apparatus in hac sermonis parte sit artificiosissime delectus et adornatus, tum ipsum argumentum orationis ab Alcibiade recitatae omnes habet elegantiae numeros. Depingitur enim Socratis forma atque species sic, ut omnia et ipsi rerum veritati accurate conveniant et ad scriptoris consilium prudentissime sint attemperata. Quorsum pertinet ante omnia illud, quod eum cum Silenis atque Satyris comparat atque plus in recessu habere docet, quam fronte promittat. Nam cum Satyris atque Silenis quum eum communem habere dicit iocandi ridendique consuetudinem, tum tantam ait esse orationum eius vim et gravitatem, ut nemo sit, quin iis vehementissime commoveatur, seque ipsum fatetur eius monitis, praeceptis, cohortationibus ita percelli solere, ut ipsum saepissime consiliorum suorum maxime poeniteat. Quibus verbis quis est quin eum depingi videat amatorem, qui et ipse sit sapientissimus et amasium suum orationis suae gravitate atque vi ad omnem virtutem et sapientiam perducere et possit et soleat? Nimirum inde certissime intelligitur Socratem ita Alcibiadis flagrasse amore, ut philosophiae ope pulcrum ex pulcro gignere perpetuo conatus sit. Manens autem deinde Alcibiades in eadem imagine, quam antea proposuisset, externa quidem specie ait eum videri lu-

bidinosum, sed intus in pectore tantam inclusam habere temperantiam, ut nullis umquam illecebris ad illicitum amorem pellici potuerit, idque se ipsum expertum dicit esse, quum forma sua Socratem putaret expugnatum esse velletque ipsi morem gerere, quo fieret sapientior; tum enim ab se continentiam eius atque temperantiam frustra fuisse tentatam. Quae cur ita ab Alcibiade narrentur, pulcre vidit Quintilianus VIII. 4, 23., cuius haec sunt verba: Nec mihi videtur in Symposio Plato, quum Alcibiadem confitentem de se, quid a Socrate pati voluerit, narrat, ut illum culparet, haec tradidisse, sed ut Socratis *invictam continentiam* ostenderet, quae corrumpi speciosissimi hominis tam obvia voluntate non posset. Quamquam Plato praeterea etiam maius quiddam spectavit. Informavit enim hoc loco eius amatoris imaginem, qui contemto corporis flore unice animi pulcritudinem admiratur, quam sapientis virtutem esse antea Diotimae oratione demonstratum esse vidimus; quin etiam eum descripsit sapientem, qui amasii animum ad mirabilem illam divinae pulcritudinis speciem contemplandam convertere conatur, sicuti apparet ex illis pag. 218. E. Itaque toto hoc loco egregie docetur Socratem usque pro viribus ad summum illud amoris philosophi fastigium contendisse atque illam ipsam in amando sublimitatem sequutum esse, quam in Diotimae oratione adumbratam legimus. Ab hac vero continentiae atque temperantiae in Socrate elucentis descriptione facilis sane atque percommoda est transitio ad praedicandam eius fortitudinem, quae eam ipsam ob caussam iam p. 219. D. una cum σωφροσύνῃ commemoratur. Enimvero qui iracundam animi partem sive τὸ θυμικὸν ita cohibet, regit ac moderatur, ut rationi opituletur eiusque praecepta strenue tutetur, is Platonis sententia fortis est atque magnanimus; de qua philosophi sententia in libris de optima civitate eleganter explicata disputavimus Prolegg. ad Remp. p. XXXI sqq. Quam quidem virtutem etiam perfecto amatori propriam esse oportere, id vero nemo negabit, qui per eam continentiae atque temperantiae quasi vim suam atque robur accedere reputaverit. Itaque prudentissime Alcibiades laudationem Socratis ita finit, ut copiose ornateque exponat, quanta ille semper fuerit in laboribus perferendis constantia, in tolerandis aerumnis patientia,

in adeundis periculis gravitate, denique in omnibus rebus gerendis fortitudine. Nec vero illum hoc eodem tempore narrat alienum fuisse a sublimium rerum meditatione, quandoquidem aliquando ad Potidaeam, quum in subtiliorem aliquam quaestionem incidisset, a summo mane usque ad solis ortum sub dio immotus eodem in loco steterit, donec quod quaesicrat invenisset. Quo certe flagrantissimum sapientiae studium arguitur, quod ne tum quidem restingui potuerit, quum gravissimae corporis molestiae et aerumnae perferendae essent atque tolerandae.

Haec igitur sunt fere illa, in quibus exponendis atque illustrandis Alcibiadis versatur oratio. Laudat enim Socratem sapientiae, continentiae et fortitudinis nomine, sed laudat ita, ut laudes eius omnes, quamvis id non ubique statim appareat, ad amoris philosophi in viro conspicui praestantiam et virtutem referantur. Nam sapientia cernitur in eius sermonibus, quibus amasium solet ad omnem virtutem summamque sapientiam flectere et conformare; continentia posita est in eo, quod, etiamsi ad lubidinem explendam sollicitetur, tamen nihil nisi animi pulcritudinem intuetur atque eos, quibuscum conversatur, ad divinarum rerum pulcritudinem contemplandam amandamque instituit; denique fortitudo inde cognoscitur, quod valet magno corporis animique robore, quod quum eum ab omni mollitie alienum reddit, tum res externas in eius redigit potestatem, quo magis se rerum divinarum meditationi et virtutis studio liberrime dedat. Itaque amatoris perfecti imaginem tam plene cumulateque hic descriptam videmus, nihil ut reperiatur, quod ulla ex parte desiderari queat. Quamquam tenendum est, de quo iam antea monuimus, exhiberi Socratem nobis ad ipsam vitae veritatem descriptum, ut haudquaquam iam ideis potitus esse existimandus sit, sed tantum is videatur, qui studio sapientiae plane deditus sit idque vita et moribus palam faciat. Nam quominus eum talem fingi putemus, qui iam summa quaeque in philosophia assequutus sit, vel illud prohibet, quod Diotima quoque p. 210. A. dubitat, num iam perfectum atque summum gradum amatoriorum mysteriorum consequutus sit.

Atque his ita expositis mirari sane licebit eorum iudicium, qui haec omnia existimarunt ideo sic a Platone exposita esse, ut Socrates ab impuri amoris suspicione,

in quam apud aequales incidisset, iustis vindiciis liberaretur. Neque enim quisquam veterum scriptorum, quod nos quidem meminerimus, memoriae prodidit malos rumores de viri pudicitia Athenis, dum viveret aut paullo post, manavisse. Etenim Xenophon quidem Mem. I. 2, 1. quod commemorato altero accusationis capite: Σωκράτης νέους διέφθειρε, continuo ostendit Socratem omnino fuisse τῶν ἀφροδισίων ἐγκρατέστατον, id nihil probat. Multo minus autem auctoritatis habent quae posterioris aetatis scriptores tradiderunt. Nam quae habet Porphyrius apud Theodoretum Gr. Affect. Cur. Ser. 4. pr. et apud Cyrillum contra Iulian. p. 186. D., ea quum e male intellectis Platonis et Xenophontis locis ducta sint, nullius momenti sunt; nec quisquam huc revocabit iocos Luciani in Amoribus c. 24. T. II. p. 424. Sed veterum criminationes dudum prudenter refutavit Maximus Tyrius Diss. 25. 26. et 27. al. 9. 10. et 11., ut profecto supervacaneum, immo ineptum Platoni videri debuerit innocentiam et sanctitatem Socratis, a nullo umquam in controversiam vocatam, defendere velle eoque modo malas suspiciones excitare potius, quam easdem refellere. Ut igitur largiendum sit, quod certe non abhorret a verisimilitudine, Platonem id egisse, ut Socratem propter familiaritatem Alcibiadis, quam ei multi crimini vertissent, defenderet, tamen ea defensio ad aliud quid, nec vero ad impudicitiae crimen pertinet; tota autem haec oratio id habet propositum, ut philosophi amatoris imago ob oculos ponatur.

Atque ex his omnibus perspicuum fore arbitramur, quam arcte quae a Socrate et ab Alcibiade disputata sunt, inter ipsa cohaereant, ut profecto affirmare liceat, ista omnia arte prorsus singulari ita esse exposita, ut, quantumvis prima specie diversa esse videantur, tamen revera ad unum eundemque finem egregie conspirent.

Sequitur iam, ut de ceterorum quoque convivarum orationibus quid iudicari oporteat, exquirendum sit. Dubitatum est enim a Schleiermachero, Rückerto, Hommelio, aliis, eae quorsum spectent et quo modo cum universi operis argumento cohaereant. De qua re etsi ad hunc usque diem in varias partes disputatum est, tamen neminem quemquam novimus, qui quid rei sit plane perviderit. Certe nos nusquam reperisse me-

minimus, quod nobis omni ex parte probaretur. Nolumus vero iam recensendis iudicandisque variis sententiis et opinionibus de re admodum controversa prolatis bonum tempus consumere; quas si qui plenius cupiant cognoscere, ii legant eam, quam supra memoravimus, Susemihlii commentationem inde a p. 182. Iuvabit potius paucis exposuisse, quid nos ipsi de re gravissima sentiamus, atque iudicii nostri caussas et rationes ita asseruisse, ut cur ab aliorum rationibus discedendum statuamus, quam clarissime perspiciatur.

Videtur autem nobis omnino de illis orationibus ita esse statuendum, ut eas ad argumenti primarii explicationem et illustrationem non minus necessarias esse existimemus quam orationes Socratis atque Alcibiadis, de quibus modo explicavimus. Nam quum Platoni in scribendo Symposio hoc maxime propositum fuisse appareat, ut non solum vim et naturam divini amoris, qui philosophorum proprius esset, illustraret, sed etiam qua via et ratione ad illius laudem atque praestantiam perveniretur, luculente doceret atque ostenderet idque etiam illustri Socratis exemplo declararet ac patefaceret, fieri profecto non potuit aliter, quam ut etiam fundus quasi designaretur atque demonstraretur, unde iis esset proficiscendum, qui ad excelsum illud sapientiae fastigium escendere vellent. Quamobrem philosophus disputationem sollertissime ita instituit, ut divino illi amori veluti ex adverso eum amorem collocaverit, qui in quotidiana Graecorum vita regnabat atque sublimiori illi veluti ex altera parte respondere videbatur. Qui quidem amor certe non est alius, quam castus ille honestusque amor puerorum et adolescentium, a foeda lubidine seiunctus atque immunis, ideoque etiam legibus publicis permissus atque optimis quibusque ita probatus, ut in eo non exiguum virtutis quum reliquae, tum inprimis bellicae ac civilis praesidium et adiumentum positum esse iudicaverint. De qua quidem re peculiari disputatione in praefatione ad alteram Phaedri editionem explicabitur. Etenim hunc amorem, inter Graecos legitime usitatum communique more receptum, qui a foedae lubidinis usu, in quem sane item subinde potuit degenerare, probe distinguendus est, hunc igitur amorem, castum, honestum et virtutis studio alendo vel inprimis idoneum, Plato censuit non uno nomine cum divinae sapientiae amore philosophis proprio con-

iunctum esse, ut uterque tamquam ἀντίστροφος inter se mutuo quodam vinculo copulatus esse putari deberet. Nam primum quidem utriusque origo atque fons visus ipsi est in una maxime pulcritudine quaerendus esse. Quemadmodum enim ipsius sententia divinus amor excitatur ineffabili idearum pulcritudine, quae sese menti in divinarum rerum contemplatione versanti tamquam spectandam praebet, de quo philosophi placito supra explicatum est, ita etiam amor iste in vita communi usitatus ea pulcritudine, quae est quasi divinae pulcritudinis species in humana figura relucens, cietur atque accenditur; de qua sententia legendus est Phaedr. p. 249. D. 250. D. 251. E. Deinde Plato etiam finem statuit utrique amori quodammodo communem esse. Et divinum quidem amorem totum vidimus pertinere ad divinae sapientiae fructum et cognitionem. Quod similiter certe etiam de honesto puerorum amore ita iudicari oportet. Tantum abest enim, ut ille ad lubidinem explendam fuerit comparatus, ut omnis ad καλοκἀγαθίας studium pertinuerit, quod a Graecis inprimisque Atheniensibus quanti aestimatum sit, adeo notum est, ut de hac re exponere velle propemodum importunum videri possit. Quippe innatum est sane generi humano desiderium quoddam semet ipsum quasi altius paullatim educandi, ideoque ita fieri assolet, ut qui sunt aetate provectiores et prudentia atque sapientia excellentiores reliquos usque conentur ad maiorem humanitatis cultum perducere. Quod quidem desiderium etiam in communi vita Graecorum mirum quantum eluxit. Praeterea vero etiam tertium quiddam est, unde utriusque amoris cognatio et necessitudo perspiciatur. Pertinet enim uterque amor non ad feminas, sed ad mares inprimisque erectioris ingenii adolescentes. Quod quantumvis primo adspectu permirum videatur, tamen re accuratius cognita in ipsa eius natura positum esse nullo negotio intelligetur. Etenim primum quidem Platonicus ille amor, quem philosophus sapientium voluit esse proprium, cur non ad mulieres pertineat, caussae in promtu sunt. Nam philosophantem mulierem ecquis est quin miretur tamquam singulare quiddam? Est enim profecto muliebris ingenii ea indoles, quae ad philosophiae sublimitatem haudquaquam facta videatur, ut iure in miraculis numeretur, si qua mulier Diotimae instar ipsa philosophiae penetralia intraverit atque sa-

pientiae mysteria pandere instituerit. Quamobrem Plato amorem suum ad unos viros atque adolescentes retulit, ita quidem, ut alteri iuniorum magistri, alteri prudentiorum atque aetate provectiorum veluti discipuli haberentur. Qua in re exemplo esse potuit mos Pythagoreorum, qui semet ipsos mutua caritate prosequebantur et in omni vitae genere ad virtutem et sapientiam exhortabantur, ita quidem, ut aetate minores maioribus et aetate pariter atque intelligentia provectioribus obtemperarent atque morigerarentur. Quod si ita est, disciplina Platonis amatoria hac quoque in parte Pythagorici quiddam refert, quod sane etiam ideo memorabile est, quod libri isti amatorii, qui ad celsioris philosophiae rationes spectant, sine controversia illo demum tempore ab eo scripti sunt, quo Italia inferiore et Sicilia lustrata interioribus tamquam sacris rationis Pythagoricae initiatus fuit. Sed revertamur ad propositum. Pertinet igitur amor Platonis ad unos mares, quamquam ipse in Symposio Diotimae, celsioris atque sanctioris ingenii mulieri, singulares ob caussas, de quibus mox dicetur, illius interiorem tribuit notitiam. Eadem vero ratio est etiam honesti illius marium amoris, qui in Graecia pervulgatus fuit, sicuti in ipso Symposio p. 181. B—E. coll. 182—184. A. 185. B. ostenditur. Quod certe nemo mirabitur, qui rem omnem perpenderit diligentius. Nam primum quidem in Graecia vetere mulieres non ea fortuna et vivendi conditione usae sunt, ut ad vitae publicae communionem vel adspirarent vel adspirare possent, etiamsi concedendum sit hic et illic easdem fuisse liberiores, id quod de Spartanis memoriae proditum esse novimus. Quis igitur est, quin protenus videat, cur amor ille, qui ad virtutem civilem atque bellicam vel inprimis spectabat, non ad illas pertinuerit, sed potius ad adolescentes translatus sit? Deinde nec illud hac in caussa temere negligendum est, quod Graeci inter femineum amorem atque amorem masculum plurimum discriminis intercedere voluerunt. Nam illum quidem restrinxerunt ad unam maxime domesticam erga feminas caritatem, ita ut eum philosophi saepe ne dignum quidem amoris nomine iudicaverint, de qua re v. Plutarch. Amator. p. 750. C. ed. Franc. Hunc autem eum esse iudicaverunt, qui maxime valeret ad studium virtutis in animis eorum incendendum atque inflammandum, quorum aliquando esset civium

suorum saluti prospicere eamque omni ope sua iuvare atque sustentare. In quo manifesto hoc sequuti sunt, ut etiam ad virtutem iudicaverint opus esse animi quodam affectu amori haud absimili, quippe quo virtus et citius eliceretur et certius confirmaretur, quam centenis prudentiae ac sapientiae praeceptionibus animi ardorem saepe non excitantibus, sed opprimentibus, neque mentem impetu furoris et enthusiasmi extimulantibus et impellentibus. Quod quis est quin ultro fateatur eiusmodi esse, ut a prudenti virtutis disciplina neutiquam abhorrere existimandum sit? Sed praeter haec etiam aliud quid animadvertisse iuvabit, quod ad rem praesentem pertinere arbitramur. Est enim divinus humanusque amor, de quo loquimur, Platone iudice etiam mutua naturae suae contrarietate ita cognatus, ut alter usque ad alterum spectet atque referatur. Nam alter tamquam in coelo constitutus est versaturque in summo sapientiae fastigio vel expetendo vel admirando; alter in media vita communi viget atque eo valet, ut eius imbecillitati succurratur, quo possit sese erigere altius. Alter porro ad exploratae veritatis rationem refertur, quae semper sibi constat atque aeterna est, quam quidem Plato eximie appellat ἐπιστήμην; alter vero opinionis, τῆς δόξης, rationibus nititur, quandoquidem tamquam extrinsecus originem habet suam neque mentis in se collectae studio ac desiderio debetur. Alter denique etiam efficaciae suae nomine cum altero tamquam reciproca continetur necessitudine, quandoquidem divinus ille amor vitam mortalem divina luce sua quasi ornat et collustrat, efficitque, ut ea ex humilitate sua paullatim extolli et ad divinae sapientiae laudem propius adduci possit; humanus autem amor praebet quasi solum ac fundamentum, cui insistentes mortales queant ad illius amoris praestantiam felicius eluctari. Sed nolumus plura memorare, quae ad caussam praesentem facere videantur. Etenim vel ex iis, quae exposuimus, satis clare appariturum esse arbitramur, inter divinum Platonis amorem atque amorem adolescentium apud Graecos usitatum utique arctiorem quandam intercedere necessitudinem.

Atque hinc iam nullo negotio intellectum iri putamus, primarium Symposii argumentum profecto exegisse atque postulavisse, ut etiam amor vitae quotidianae non modo leviter adumbraretur, sed copiosius describeretur.

Quum enim philosophus docere voluerit, quanam via et ratione ad divini amoris excellentiam perveniri atque eseendi queat, eamque rem etiam Socratis exemplo reddiderit illustriorem, non modo divini amoris vim rationemque debuit ob oculos ponere, sed etiam depingere amoris genus illi tamquam e regione positum et in maxima diversitate tamen item maxime affine et cognatum. Nam alioquin fieri certe nullo modo potuisset, ut doctrina ipsius amatoria in quo fundamento esset posita, plane intelligeretur recteque iudicaretur. Itaque prudentissimo consilio exhibuit etiam descriptionem terrestris illius amoris, de quo modo exposuimus. Id ipsum autem sollertissima opera ita iussit fieri, ut variae de eo argumento declamationes a variis oratoribus et convivis recitarentur. Quod quidem tanto sollertius ita factum esse liquet, quod totus iste amor non cum ἐπιστήμῃ cohaeret, sed pertinet unice ad opinionem, utpote in usu vitae et experientia positus, ut profecto magna sententiarum varietas, quae largam dicendi materiam praeberet, de ipso locum habere potuerit.

Et haec quidem quum iam certius explorata habeantur, quorsum orationes illae pertineant et quid iis omnino propositum sit, propemodum sponte apparet. Nihilominus autem operae pretium est considerare etiam diligentius, quo artificio philosophus in hoc argumento tractando usus sit. Pendet enim ex huius rei animadversione utique magnam certe partem rectum de iis iudicium.

Itaque primum quidem animadvertendum est orationum illarum omnium tam materiam quam formam variis perorantium ingeniis atque studiis accommodate delectam esse. Quamobrem aliter verba facit Phaedrus, quem ex dialogo cognomine novimus fuisse hominem mollem ac delicatulum eundemque Siculorum rhetorum inprimisque Tisiae et Lysiae disciplinae deditum (v. Phaedr. p. 227. A. coll. Symp. p. 176. D. Phaedr. p. 227. sqq. p. 273. A., al.); aliter dicit Pausanias, Prodici disciplinae addictus (v. Prot. p. 315. D.), amator Agathonis, ut est Protag. p. 315. D. E. et Symp. p. 193. C., vir inprimis ἐρωτικός, ut mirandum non sit eum varias amandi rationes inter varias Graecorum gentes regnantes accuratius novisse; aliter rursus disputat Eryximachus medicus, quem ex Protagor. p. 315. C. una cum Phaedro constat Hippiae sophistae fuisse asseclam;

aliter porro loquitur Aristophanes, poeta comicus, qui mori suo convenienter de re satis gravi ioculariter festiveque disserit, de quo infra disputabimus pluribus; aliter denique declamat Agatho, iuvenis poeta tragicus, homo mollis ac teneri animi, itemque orationis grandis, altisonae, calamistratae denique affectatione insignis, qui etiam ex Gorgiana disciplina orationis veneres repetebat, sicuti quum ex Aristoph. Rann. v. 25 sq. Thesmoph. v. 58., tum e Plat. Protag. p. 315. E. Sympos. p. 198. B. C. condiscimus. Itaque ad haec diligenter attendere opus est, quippe quibus neglectis neque disputationis argumentum neque compositionis ars atque ratio usquequaque perspici poterit. Sed praeterea etiam aliud quid observari oportet, quod fere eodem pertinet. Usus enim philosophus est hac opportunitate sic, ut, dum oratores variae eruditionis ac doctrinae variique studii et ingenii fecit dicentes, non modo omnino ostenderit, quanto intervallo vulgaris amandi ratio ac disciplina a divini amoris excellentia atque dignitate remota sit, sed etiam simul leniter cavillatus sit atque subsannaverit artes vel dicendi vel disserendi vel iudicandi, quibus illi utuntur, utpote in scholis rhetorum et sophistarum multum celebratas, adeoque vaniloquentiam omnium riserit et castigaverit. Quod etsi subinde tectius factum est, tamen ita factum esse liquet, ut non sine festivitate quadam atque lepore mores et opiniones aequalium corripiantur, atque simul ostendatur, quanto praestabilior sit dialectica illa ratio, qua mox Socrates in suo sermone utitur. Verum hoc dum ita dicimus, etiam tertium quiddam admonemur, quod in legendis iudicandisque orationibus illis diligenter tenendum est. Quum enim oratores illi omnes versentur in describendo vulgari amore, Socratico illi, vel potius Platonico, tamquam e regione collocato, iis etiam ita accidit, ut in disserendo vel argumentando multipliciter vacillent atque labantur. Quamobrem Plato scite venusteque rem sic instituit, ut non modo subinde vitia ab iis admissa notentur, sed etiam bene recteque disputandi praecepta veluti per occasionem interserantur. Quo quidem etsi legentes non plene perfecteque ad artem dialecticam instituuntur, tamen illud certe efficitur, ut quantum ei tribuendum sit, identidem admoneantur, quo facilius deinde Socraticae orationis praestantiam iudicare queant

et hoc quoque nomine tamquam praeparati ad eam audiendam accedant.

Haec igitur fere sunt, quae nostro quidem iudicio in legendis quinque prioribus orationibus inprimis teneri oporteat et unde de earum argumento pariter atque fine iudicium repetendum sit. Atque indidem etiam facile intelligas, de quo sane multum est dubitatum, quonam communi vinculo illae omnes inter se contineantur. Versantur enim, quantumvis id vario modo fiat, in describenda et adumbranda honesti erga adolescentes amoris natura, ita quidem, ut quum eius fines accuratius designentur, quibus vel a foeda lubidine vel etiam ab aliis amoris generibus discernatur, tum etiam ostendantur bona atque commoda, quae inde tam in privatam quam in publicam vitam redundare soleant. Quo ipso id efficitur, ut denique imaginem eius amoris, qui amori divinae sapientiae tamquam ex altera parte respondet et in maxima diversitate tamen item arctiorem quandam cum illo habet necessitudinem, varie ac multipliciter adumbratam ac propemodum expressam cernere videamur. Sed haec quo clarius etiam perspiciantur, videamus nunc ordine deinceps de orationibus singulis.

Primus igitur dicendi partes Phaedrus suscipit. Quod cur ita fiat, Plato ipse satis clare significavit p. 177. A. sqq., ubi ille narratur creberrime miratus adeoque conquestus esse propterea, quod nullaedum Amoris laudationes publicatae sint, atque auctor dicitur extitisse consilii, quod Eryximachus medicus Agathonis convivis impertiit, quoque permoti esse finguntur, ut singuli Amoris laudes in orbem eunte dicendi negotio praedicare instituerint. Nimirum caussam illius desiderii, quo hominis flagravit animus, cognoscimus ex Phaedro dialogo p. 242. A. B. 243. C. 258. E. 259. B. sqq., ubi sermonum vel audiendorum vel habendorum adeo cupidus fuisse dicitur, ut in tali occupatione summam vitae voluptatem ponendam esse arbitratus sit. Is igitur merito oratorum tamquam agmen ducit. Laudat vero Amorem non sine vana quadam doctrinae ex poetis et mythologis haustae iactatione tamquam numen divinum, quod quidem primum omnium antiquissimum ait esse, deinde item praedicat ut maximorum bonorum largitorem, quippe quum amantibus generosam quandam iniiciat verecundiam, quae eos ad laudabilia et honesta facinora et suscipienda et perpetranda impel-

lat. Videmus igitur, id quod probe tenendum est, eum haud sane alium in mente habere amorem, quam castum, honestum, denique optimis quibusque ita probatum, ut in eo maximum virtutis praesidium inesse crediderint*). At enim vero quantumvis homo Tisiae artem triverit atque etiam Lysiae eloquentiam studiose sectatus sit, de qua re vid. Phaedr. ll. cc., tamen de illo parum distincte loquitur. Nam ne discernit quidem varia amoris genera, quod certe eum facere oportebat, qui omnia atque singula in amore laudare animum induxisset. Quamobrem hic talem profecto rursus agnoscimus, qualem se in dialogo cognomine exhibet, ubi non modo Lysiae orationem amatoriam, licet dialectica virtute plane destitutam, summis extollit laudibus, verum etiam a Socrate multis verbis edocendus est, quid sit dialectica et quantum ea valeat ad emendandam perficiendamque artis rhetoricae rationem. Quocirca etiam in Symposio rhetorum illorum admirator ita loquens inducitur, ut tecte simul etiam familia eorum, cui addictus fuit, rideri videatur.

Sed satis de Phaedri oratione. Pergimus ad Pausaniam, cuius iam oratio praetermissis aliorum declamationibus narratur ab Aristodemo cum Apollodoro communicata esse. Proficiscitur is item ab Amore tamquam deo, sed eum distinguit duplicem, alterum πάνδημον, alterum coelestem s. οὐράνιον. Quod quidem ita facit non sine Phaedri reprehensione, qui utrumque confuderit atque ea laudaverit communiter, quae secundum genera sua discernenda fuerint. Disserit autem sic, ut unumquodque negotium, prouti aut honeste aut turpiter peragatur, ita etiam honestum aut turpe evadere censeat, licet per se neque turpe neque honestum esse existimandum sit (p. 181. A. sqq.). Quibus ita disputatis vulgarem amorem ait pertinere ad mulieres atque venustatem corporum, adeoque quasi forte fortuna opus suum peragere, ita ut, si qua sit eius laus atque virtus, ea tota ex fortuito pendeat (p. 181. B. C.). Aliam esse rationem coelestis amoris, qui cum amore muliebri nihil habeat commercii planeque liber et immunis sit a cupiditatis petulantia (ὕβρεως ἄμοιρος). Hunc vero qui colant, eos sectari unos adolescentes, quippe pru-

*) Gravissime igitur lapsi sunt, qui Phaedri oratione putarunt effrenatarum lubidinum patrocinium susceptum esse.

dentiae ac sapientiae facultate insignes, atque id unice studere, ut eorum mores et ingenia ad virtutem erudiantur vitata omni inhonestatis specie (p. 181. D. E.). His vero admodum subtiliter explicatis transit orator ad discernendas varias amandi rationes inter varias Graeciae gentes usitatas. Nam apud Boeotos et Eleos ait promiscuum regnare amorem nullumque discrimen eius constitutum esse, ut simpliciter permissus videatur; contra apud populos barbaris subiectos eum omnem simpliciter esse sublatum, ne qua sensus generosiores atque liberiores alantur, quippe qui tyrannidis imperio plurimum officiant, ut ibi res plane simplex sit et ad iudicandum facillima. Aliam autem rei rationem apud Athenienses et Lacedaemonios esse ait, apud quos consuetudo amorem nec simpliciter permittat nec omnino vetet, sed certis cautionibus circumscribat. Nempe rem utique ita se habere, ut amor honestus et laudabilis non ad lubidinem et ad corporis formam, sed ad mentis pulcritudinem ac studium virtutis referendus sit (p. 182. A—185. C.). Haec igitur est fere summa eorum, quae a Pausania oratione satis copiosa explicantur. Quae si perpendimus diligentius, facile apparet, opinor, eum discrimine duplicis amoris explicato honesti amoris fines utique constituere accuratius ab iisque amoris deterioris et ad lubidinem vergentis rationes plane seiungere. Itaque Pausanias sane et ipse describit amorem adolescentium, eumque castum, honestum et laudabilem, sicuti Phaedrus fecit, sed aliquanto in ea re versatur diligentius ac subtilius. Discernit enim atque segregat humilioris et nobilioris amoris tamquam ditionem, idque ea facit ratione, ut alterum improbet, alterum probet et ut unice laudabilem commendet. Itaque hunc oratorem patet id, quod Phaedrus indefinitum reliquerat, satis accurate definivisse adeoque omnis amoris honesti inter Graecos celebrati vim rationemque tam fideliter depinxisse, ut eius tamquam speciem et imaginem ad ipsius vitae veritatem expressam cernere videamur, praesertim quum etiam deterioris ac minus honesti amoris turpitudo ab eo seiuncta sit atque separata*). At enim vero licet oratio ipsius ad cogno-

*) Perperam et inique de oratione Pausaniae iudicant Astius De vita et scriptis Platon. p. 311. aliique, qui ei vertunt opprobrio, quod turpem lubidinem tecte quidem commendaverit et hone-

scendas communes amoris rationes plurimum conducat longeque sit utilissima, tamen vix erraveris, si eandem item habere dicas, quod singularis cuiusdam disciplinae speciem prae se ferat. Nam habet ea profecto nescio quid contorti et difficilis, captat subinde argutias, ducitur per longiores ambages, inprimis autem eo insignis est, quod versatur in rimandis atque discriminandis notionibus argutasque rerum distinctiones non paucas habet; conf. p. 182. A. D. 182. E. 183. A., ubi inter alia malus mos facilis intellectu et bonus mos intellectu difficilis inter se opponitur. Iam vero Pausaniam reperimus in Protagor. p. 315. D. in eorum esse numero, qui Prodicum sophistam sectantur. Ex quo sponte nascitur coniectura ipsius declamationem ita esse compositam, ut leniter traducantur ii, qui Prodici rationem sequuti vel in orationibus panegyricis subtilibus rerum ac verborum distinctionibus tantum tribuebant, ut eas audientibus vel legentibus subinde etiam nauseam afferrent atque taedium crearent. De Prodici laudationibus v. Symp. p. 177. B. εἰ δὲ βούλει αὖ σκέψασθαι τοὺς χρηστοὺς σοφιστάς, Ἡρακλέους μὲν καὶ ἄλλων ἐπαίνους καταλογάδην ξυγγράφειν, ὥσπερ ὁ βέλτιστος Πρόδικος, quod manifesto cum irrisione dictum est. De studio autem illius in vocum distinctione posito, cognato illo sane cum notionum atque rerum distinctionibus, quibus utitur Pausanias, praeter alia v. Protag. p. 341. D. Men. p. 75. E. Euthydem. p. 277. C. E., ubi conf. ann. Atque ad hanc difficilem, tortuosam et taedii plenam Pausaniae orationem fortasse spectat etiam, quod Aristophanes deinde narratur singultu fuisse prohibitus, quominus partes dicendi, quae iam ad ipsum pervenissent, in se susciperet. Quippe dicitur ille ὑπὸ πλησμονῆς ἢ ὑπ' ἄλλου τινὸς isto malo affectus esse. In quo latet, opinor, aculeus in Pausaniam. Significatur enim non obscure fieri item potuisse, ut taedium ex oratione illius conceptum comico molestiam creaverit.

Pergimus ad Eryximachi medici orationem. Is vero loquitur ut physicus. Extendit enim amoris vim ad

---

stum atque inhonestum amorem non certis discriminibus separaverit et seiunxerit; v. Rückert. in edit. Lips. 1829. p. 263. Hommel. Prolegg. p. XXIX. C. Fr. Hermann. Indicc. Lectt. Marburg. a. 1834—1835. p. IX. et in Indicc. Lectt. Marb. a. 1841. p. III.

omnem rerum universitatem. Itaque illud quidem plane probat, quod Eryximachus duplicem amorem distinxerit. Sed quod eum in unis mortalium animis adversus pulcros amanter affectis inesse voluerit, id vero recte ita iudicatum esse negat, quandoquidem amor et in pecudibus et in plantis et in tota rerum natura et in operibus, artibus atque doctrinis, immo etiam inter deos atque homines, quos conciliet, dominetur. Sed quantumvis ille amorem in campum eduxerit patentissimum, ut ne deorum quidem hominumque excluserit coniunctionem (p. 188. B. C. D.), tamen ipse quoque bonum tantum et laudabilem probat amorem, qui omnia quasi in concordiam redigat, discrepantiam omnem tollat, ideoque circa bonum unice versetur cum iustitia et temperantia, ita ut omnis generis afferat beatitatem amicitia tam inter se mutua quam cum diis comparata (p. 188. D.). Quamobrem doctissimus medicus de summa quidem re utique cum superioribus oratoribus consentit; nam ipse quoque bonum atque salutiferum amorem unice expetendum esse arbitratur. At enim vero etiamsi disputet longe eruditissime, tamen in uno certe peccat gravius. Disputat enim sic, ut formam amoris atque speciem, de qua explicandum fuit, permutet cum universo amoris genere, latissime sane illo patente. Quamobrem infra p. 205. B. C. D. a Socrate commonetur amoris nomen, etsi per se ampliorem habeat ambitum, tamen loquendi consuetudine ita iubente ad partem generis fere restringi solere, quod quidem ibi ita exponitur, ut simul ad Eryximachi sermonem respectari vix recte dubitaverimus. Nimirum Eryximachus quum tamquam medicus naturalis historiae atque vitae peritus amplam hanc dicendi materiam arripuisse videatur, tum tanto lubentius in hunc campum exspatiatus esse putari debet, quod id rationi ac disciplinae Hippiae Elei convenit, cuius ipsum familiarem fuisse ex Protag. p. 315. C. constat. Hippiam enim accepimus Socraticam disserendi subtilitatem minus curavisse, unice variae ac multiplicis doctrinae copiam et amplitudinem laudasse et ostentasse, de qua re in Praefatione ad utrumque Hippiam Platonis a nobis explicatum est. Quid igitur mirum, quod Eryximachus quoque doctrinae copias quam maximas explicare instituit et in earum ostentatione tam lucidum argumentandi ordinem quam subtiliorem distinctionem generis atque formae amoris prope-

modum neglexit? Itaque nobis quidem longe est verisimillimum oratione Eryximachi Hippiae rationem ac disciplinam oblique carpi et notari, quemadmodum etiam superiorinus orationibus simile quiddam fieri meminimus.

Sequitur ordine deinceps Aristophanis oratio. Quem quidem Plato non ut disciplinae alicuius assectatorem informavit, sed loquentem induxit ut comicum poetam facetum et ingeniosum. Quamobrem etiam perquam apte ita est institutum, ut Aristophanis oratio inter septem orationes, quae in Symposio habentur, medium locum teneat, quippe quae una valeat ad exhilarandos convivas, quum reliquae omnes serii argumenti sint. Is vero disputationem ex patentiore illo campo, in quem eam Eryximachus eduxerat, rursus revocat ad gyrum angustiorem, quandoquidem de vario amore, non in rerum natura, sed inter homines regnante disputat. Declarat vero primum, qui fiat, ut viri viros, feminae feminas, denique viri feminas ac vicissim ament, quandoquidem non modo homines diversi sexus, sed etiam homines eiusdem generis inter se amare soleant. Cuius rei caussas, si verum quaerimus, magis ridicule quam vere explicat, ut disputatio eius ad rem propositam illustrandam propemodum nihil conducere existimanda sit. Nisi forte comicus comice exornavit placitum Empedoclis, qui teste Aristotele De generat. animal. I. 18. statuebat semen animalium utrique sexui esse commune, ut non totum ab alterutro proficisci putare liceret, ideoque illud comparabat cum tessera hospitali, quam constat ab hospitibus in binas partes dissectam fuisse, ut uterque dimidium eius acciperet. Quamquam istud quidem in unum ἀνδρόγυνον Aristophanis genus convenit, in reliqua genera non convenit, ut profecto suspicio illa minime sit verisimilis. Sed utut hoc sese habet, nolumus enim rem decernere, illud quidem apertum est, comicum varii amoris ortum minus probabiliter declaravisse, ut hac in parte propemodum scurrae festivitate usus videatur. His vero non sine specioso facetiarum lepore expositis, caussam amoris in sensu naturalis indigentiae inesse contendit, quo ita fiat, ut sui quisque dimidii desiderio usque vehementissime commoveatur. Quae sententia infra a Socrate p. 205. D. E. ideo subsannatur et reprehenditur, quia alterum dimidium, quod desideretur, etiam mali quiddam esse possit. Neque profecto iniuria. Nimirum longe profecto prae-

stabilior est ipsius Socratis sententia, qui, etsi amorem item sensu indigentiae contineri statuit, tamen illum non ad alterum naturae propriae dimidium, sed potius omnino ad pulcrum referri arbitratur. Iam vero Aristophanes porro argumentatur amorem esse hominibus longe beneficentissimum maximeque salutarem, quippe qui humanae naturae quasi medicus sit efficiatque, ut ea tamquam in pristinam integritatem suam restituatur (p. 191. D. coll. p. 189. C. D.). Quod certe ita dictum est, ut orator neglecto turpis et honesti amoris discrimine quemvis amorem, meretricum, adulterorum, foedorum etiam paederastarum comprobare videatur. Nimirum hic quoque vacillat physica ista philosophia neque recto talo stat. Sed quantumvis haec maiore veritatis specie quam vere sint exposita, de masculo tamen amore comicus continuo (p. 191. E. 192. A—C.) ita disserit, ut unum illum honestum probet, quem etiam ceteri oratores probaverunt, eiusque beneficam vim et efficaciam quum ad reliquam virtutem, tum inprimis ad civilem et politicam agnoscat, et in colendo eo amore non voluptatis fructus, sed longe aliud quid expeti statuat, quod animus cupiat quidem, nec vero clare exprimere possit, sed divinet tantummodo et veluti praesagiat. Quippe contineri illum vult interiore quadam animorum coniunctione, quae unice id, quod bonum et honestum sit, propositum habeat. Omnino autem ita statuendum censet, ut amorem dei beneficio mortalibus concessum esse arbitretur, quo illi naturale mutui amoris desiderium explere possint (p. 193. B.—D.). — Haec igitur est fere summa eorum, quae prolata sunt ab Aristophane. Quae si consideramus attentius, primum quidem neminem praeteribit, de quo iam supra admonuimus, ipsum quoque amorem adolescentium ita memorare, ut non de lubidine explenda cogitet, sed longe generosius quiddam in eo informando ob oculos habeat, quam primo adspectu suspiceris. Nam quum de variis amoris generibus ubi disputat, sermo eius perquam sit ambiguus, tum quo loco ad amicitiam inter viros et adolescentes contractam aut contrahendam delatus est, continuo id agit, ut ei honestatis dignitatem asserere et vindicare haudquaquam dubitet. Verum enim vero quod ceteris oratoribus, qui hactenus in medium prodierunt, accidit, ut, quantumvis in praedicandis amoris laudibus studiosissime elaborarent, tamen in opi-

nionibus potius haererent, quam scientiam nomine suo dignam (ἐπιστήμην) attingerent, idem accidit etiam Aristophani. Quem Plato item informavit talem, ut, etiamsi urbanus, lepidus, denique facetus sit adeoque elegantissimo utatur sermone, qualem in eius fabulis regnare novimus, tamen et in dialecticis identidem labatur gravius neque ad scientiae vim ac sublimitatem ullo modo assurgat. Nimirum dicendum hic est quod nobis nunc videtur longe verisimillimum. Induxit enim Plato Aristophanem non tantum, ut haberet qui de amoris natura facete hilariterque exponeret, sed fecit hoc etiam eo consilio, ut leniter atque urbane iniuriam olim magistro a comico in Nubium fabula illatam ulcisceretur. De qua re nonnulla scite exposuit Ferdin. Delbrückius in commentatione De partibus, quas Aristophanes agat in Platonis Symposio, qua praelectionum in Universitate Fridericia Wilhelmia Rhenana per menses aestivos a. 1839. habendarum indici praefatus est. Quippe falsi omnino videntur iudicio suo viri docti, qui Platonem censuerunt poetae comico indignitatem illam, qua olim Socratem in Nubium fabula tractaverat, postea condonavisse, ut etiam cum eo nescio quam amicitiam et familiaritatem contraxerit. Quod eo est incredibilius, quo acerbius in Apologia Socratis p. 19. C. et p. 21. de Aristophanis calumniis conquestus est. Quid aliud enim illa verba continent, nisi apertam reprehensionem et castigationem Aristophanis propter iniuriam Socrati in Nubibus illatam? Nec tamen hominem dicacissimum, cuius ceteroquin ingenium atque artem admiraretur, aperte aggredi et ad iracundiam lacessere sustinuit. Immo aliam iniit iniuriae vindicandae viam et rationem, quae quum sua ipsius, tum etiam Socratis persona dignior videretur. Iussit quippe eum Agathonis convivio interesse ibique ea dicere, facere, audire denique, unde non modo intelligeretur, quantum ipse Socrati sapientiae laude concederet, verum etiam liquido appareret inania fuisse atque temeraria dicteria in Nubium fabula in hominem sapientissimum coniecta. Quod quidem tanto sollertius ita excogitavit, quod Agathonis convivium teste Athenaeo Olymp. XC. 4., hoc est septem fere annos post actas Nubes et septemdecim annos ante Socratis mortem, celebratum est, narratio autem Apollodori non ita multo ante Olymp. XCV. 1. habita fingitur. Itaque de

oratione, quam recitat, sic existimamus. Est illa omnino quidem perquam elegans, venusta et perspicua, itemque facetiarum lepore et dicacitatis urbanitate insigniter perfusa, quibus virtutibus omnes poetae fabulas splendere novimus; sed habet eadem, ut iam significavimus, etiam vitia haud exigua. Nam primum quidem tota haeret in physicis versaturque unice fere in caussis, quibus naturalis erga alios amoris affectus nitatur, comice ac iocülariter illustrandis. Quamobrem existimare licet Aristophanem quoque a Platone inter eos habitum esse, qui non ultra vulgus superarent et quantum inter corporis atque animi amorem intersit, haudquaquam perspicerent, adeoque talem esse informatum, qui Socraticae sapientiae vim et amplitudinem mente animoque suo capere haudquaquam posset. Deinde oratio ipsius, quantumvis specie sua niteat, tamen acumine dialectico atque verae subtilitatis laude magnam certe partem plane destituta est. Nam figmentum quidem illud triplicis generis hominum trium primitivorum quis non videt speciosum potius et argutum esse quam ad rem propositam nova luce collustrandam idoneum? Neque varia amoris genera ab eo satis subtiliter distinguuntur, immo misere confunduntur; id quod tanto molestius accidit, quod iam superiores oratores ea de re non incommode dixissent. Nec vero illud facile excusaveris, quod ubi sermo devenit tandem ad sexus virilis amorem, hic protenus ad honestum spectare dicitur. Nempe etsi haec sententia Aristophani quoque probata est, quem novimus in fabulis suis saepissime turpem virorum lubidinem exagitavisse, tamen nunc quidem caussae et rationes, quibus ea nitatur, adeo non explicatae sunt, immo ne significatae quidem, ut propemodum mireris comicum post ea, quae antea exposuisset, iam derepente hanc talem sententiam proponere potuisse. At nimirum caret eius rei expositio omnino dialectica subtilitate, ut neutiquam mirandum sit eum hic quoque versatum esse licentius. Est igitur tota Aristophanis oratio, quamvis elocutionis ornatu et dictionis elegantia excellat, tamen ita comparata, ut auctorem ipsius a philosophiae studio mansisse alieniorem neque ad Socraticae sapientiae laudem adspirasse aut propius accessisse luculentissime testetur. Quod si ita est, haud sane temere coniicias, quae caussa Platonem impulerit, ut homini, quamvis quondam Socratis adversario, tamen

in eo opere locum concederet, quod laudibus atque gloriae viri sapientissimi destinatum esset. Nimirum urbane eleganterque legentibus voluit significare vel potius patefacere, quanto ille inferior Socrate fuisset, licet eum olim nefarie esset apud populi multitudinem calumniatus. Atque hoc ita recte statui etiam alia evincunt, quae in Symposio vel de Socrate vel de Aristophane exposita leguntur. Nam primum quidem comicus a Socrate pungitur sine dubio eo, quod hic omne eius studium circa Bacchum et Venerem versari dicit (p. 177. E.). Quod etsi ambigue dictum est, quandoquidem Bacchus praefuit etiam ludis scenicis atque Venus creberrime cum eo tamquam comes consociatur, tamen non caret certe virulentia quadam, quae fuit etiam sententia Fabricii Bibliothec. Gr. Vol. I. Libr. II. c. 21. p. 706., praesertim quum Aristophanes et pridie iam Agathonis epulis interfuerit et iuxta cum Agathone etiam altero die convivii inter ultimos potatores esse narretur, adeo ut potatione languidus denique obdormiscat (p. 228. D.), Socrate etiam tum alacri et ad disputandum promto atque parato. Porro etiam singultus ille Aristophanis, licet et ipse aliquid habeat ambiguitatis, siquidem, ut supra ostendimus, etiam ad taedium ex Pausaniae oratione conceptum referri potest, tamen, quia fortasse ὑπὸ πλησμονῆς, e ventris plenitudine, ortus esse iudicatur, non plane vacare videtur irrisione, quippe quo eius notetur intemperantia, id quod placuit etiam Aristidi Tom. II. p. 371. ed. Dind. Accedit huc, quod Socrates ipse p. 205. D. E. sententiam eius de amoris caussis explicatam satis aperte ab Diotima carpi et vellicari iubet, quodque Aristophanes narratur ad ista voluisse aliquid reponere, quod tamen deinde Alcibiade interveniente reticuerit. Porro in hac caussa praetermittendum silentio non est, quod fabulae Aristophanis a Socrate deinde opponitur mythus longe ingeniosior, vera ille sapientia plenus ac refertus. Qui quod facete urbaneque tribuitur Diotimae, mulieri divinioris sapientiae mysteriis initiatae, id aperte valet quum ad irridendos reliquos oratores, tum inprimis ad ludificandum Aristophanem; omnibus enim vel peregrina mulier longe sapientior fuisse fingitur. Nec vero illud subsannatione quadam carere censemus, quod extremo dialogo, plerisque convivis domum reversis vel vino et somno gravatis, Aristophanes, Agatho atque Socrates usque sermones

miscuisse narrantur de natura poeseos. Contendit nimirum Socrates tragicam et comicam poesin tam arcta inter se contineri necessitudine, ut poeta vere comicus item artis tragicae, poeta vere tragicus etiam artis comicae peritus esse debeat. Cui Agatho et Aristophanes ab initio quidem obloquuntur, quippe bene sentientes sese neutiquam in utroque genere excellere, mox vero ita assentiuntur, ut vel inviti confiteri coacti sint, sese veri poetae nomine indignos esse. Enimvero ita quum Aristophani plaga inferatur haud sane levis, tum ipse Socrates utroque poeta longe superior evadere videatur necesse est, in quo Alcibiades elegantissima oratione sua utramque facultatem et comici et severi coniunctam cerni clarissime demonstraverit. Sed istud ipsum nos admonet, ut etiam Alcibiadis orationem aliquantisper consideremus, quae sane ita comparata est, ut Socratis caussam adversus Aristophanem defendi facile appareat. De qua re inprimis acute exposuit Delbrückius l. l. p. VI sqq., quem hac in parte nostrae disputationis ducem habemus. Quippe finita Socratis oratione eo ipso tempore, quo comicus sese accinxit ad defendenda sua placita, subito intrat Alcibiades, vino gravatus, caput corona redimitus atque vittis, quibus detractis Agathonis tempora cingit; mox autem Socratem conspicatus, parte vittarum repetita, etiam admirabile illius caput redimit, qui dicendo omnes mortales superet. Edoctus deinde, quae res agatur, sese negat coram Socrate quemquam alium sive deum sive hominem laudaturum esse praeter hunc ipsum. Quo facto venia rei impetrata exorditur orationem suam, vere sese omnia dicturum esse graviter asseverans. Initium autem facit a laudanda Socratis deformitate, comparans eum cum Silenorum statuis, quae extrinsecus nihil habeant quod placeat, reclusae intus pulcerrima deorum simulacra ostendant. Quae pertinent sine dubio ad deformem Socratis faciem in Nubibus repraesentatam, qua ostentanda comici histrio spectantium cachinnos movisset. Sed haec ipsa Socratis cum Silenis similitudo deinde ita adumbratur, ut totius fere orationis fundamentum ea niti videatur. Iam vero Socrates in Nubibus etiam tamquam malarum tricarum sophisticarum atque turpitudinis et impudentiae magister informatur. Quid ad haec Alcibiades apud Platonem? Nimirum summis laudibus ille praedicat (p. 215. D. sqq. —216. C.) admi-

rabilem vim sermonum divinorum, quos a Socrate audiverit. Hic unus, inquit, omnium est mortalium, cuius oratione ita moveor ac percellor, ut mei ipsius me saepe poeniteat. Húnc unum revereor; huic invitus obsequor atque pareo, ita ut eo praesente negare non audeam facienda esse omnia, quae ipse iusserit, licet, ubi ab eo discessi, rursus inani ambitioni deditus ad alia omnia abripiar. Quamobrem eum sedulo vito ac prope fugio; quum autem video, pudet me promissorum ipsi datorum turpiterque neglectorum. Quin etiam optem saepenumero, ut ille e vita decedat; et tamen scio me, si id acciderit, longe maximo dolore ac moerore affectum iri. Tum vero laudat etiam invictam Socratis continentiam et abstinentiam (p. 216. C — 219. E.), laudat item urbanissimam eius ironiam, qua sese nihil scire simulet atque etiam aliis hominibus perpetuo illudere videatur. Quod semet ipsum adolescentem olim expertum esse narrat, qui frustra eius continentiam pulcritudinis suae lenociniis tentaverit, ac potius ad philosophiam sermonibus eius conversus sit. Quibus verbis nemo est quin sponte videat confutari malas criminationes vel suspiciones, quibus iuvenes corrumpere ferebatur, quum tamen eos sanctissime ad virtutem colendam hortaretur et impelleret. Sed propius ad Nubium argumentum pertinent ea, quae inde a p. 220. C. de Socrate narrantur. Nam in Nubibus ille ridetur tamquam ineptus sophista, qui inanibus quaestionibus operam det, adeo ut etiam pulicum saltus metiatur. Quid vero idem agit in Symposio? Nimirum ibi inter media belli pericula atque labores in castris ad Potidaeam non modo invictam constantiam, moderationem et fortitudinem narratur retinuisse, sed etiam rebus gravissimis explorandis adeo fuisse intentus, ut aliquando divino quasi quodam furore correptus per diem et noctem immotus steterit, infixus sublimiorum rerum meditationi, atque solem orientem demum quum pie religioseque salutavisset, rursus discesserit. Quae postrema videntur ad refutandam criminationem illam pertinere, cuius mentio facta est in Apologia Socrat. p. 26. D., ubi Soli ac Lunae divinum honorem eripuisse arguitur. Et conferri cum istis Aristophanis dicteriis possunt etiam illa p. 221. D. E., ubi eius sermones, quamvis prima specie ridiculi videantur, tamen plane divini atque plenissimi sapientia iudicantur esse. Omnino vero Socrati sophistae,

qualem finxit Aristophanes, coelestia ac subterranea inani opera perscrutanti, in Symposio opponitur philosophus, qui primus, ut ait Cicero, philosophiam coegit de vita et moribus, rebus bonis et malis, quaerere devocatamque e coelo in urbibus collocavit et in domos etiam introduxit. Ceterum Aristophanis fabula etiam verbis disertis memoratur p. 221. A. B., ubi Socrates dicitur in fuga post pugnam ad Delium commissam utique superbum illum atque gravem servasse incessum, qui tangatur in Nubibus. Enimvero Alcibiade iudice incessus ille spectantibus non visus est deridiculus, sed certissimo argumento fuit in talis viri animo summam habitare fortitudinem, gravitatem atque constantiam. Denique ex Alcibiadis oratione etiam illud cognoscere et intelligere licet, qui tandem fieri potuerit, ut talis tantusque vir calumniae latus praeberet. Non obscure enim ille ostendit habuisse profecto Socratis omnem vivendi dicendique rationem mirum quiddam et insolens, quod fieri non possit quin absurdum et ineptum videatur cuique homini vulgari et a philosophia alieno. Atque talem Plato videtur etiam Aristophanem videri voluisse, quamquam eundem paullo ante nominavit inter amatores sapientiae. Quippe istud quidem non fecit ex animo, sed ironice vel benevolentiae captandae caussa. Certe quidem nulla usquam sincerae erga eum benevolentiae indicia et argumenta reperiuntur*).

Atque haec quidem omnia si vere aut saltem probabiliter disputata sunt, certe non amplius dubium erit aut controversum, quamnam personam Aristophanes in Symposio Platonico sustineat. Etenim agit ille sane partes poetae comici arguti, festivi, eloquentis, venusti. Sed tantum abest, ut ei interior quaedam tribuatur sapientia, sicut doctis quibusdam viris nuper visum est, ut alia omnia vera videantur. Nam licet puerorum et adolescentium amorem honestum tantum atque laudabilem probet, sicuti ceteri etiam oratores faciunt, tamen de universo amoris genere sententia eius admodum est lubrica et ambigua neque fere ultra physicam rationem

*) Tenendum omnino est nec Platonem in operibus suis quidquam prodidisse de Aristophane nec Aristophanem de Platone, unde de eorum necessitudine aliquid colligi liceat, ut alter alterum certe non ut amicum dilexisse videatur. Nam Thesmophoriazusae nihil ad Platonem.

assurgit; certe cum sublimitate sententiae Socraticae nullo modo potest conferri. In dialecticis autem adeo nihil proficit, ut eius argumentatio aliquoties sit cassa nuce inanior. Denique quemadmodum ceteri oratores utpote rationis sophisticae alumni tecte carpuntur atque irridentur, ita hic non solum ita loquens inducitur, ut Socraticae sapientiae neque vita et moribus neque intelligentia et cognitione ullo modo particeps videatur, sed etiam ut Socratis adversarius facete perstringatur atque confutetur, quippe qui ad laudes Socratis ab ebrio Alcibiade praedicatas omnino tacere cogatur. Quod quidem si vere ita statuitur, probabile est Aristophanem quo tempore Plato haec scripserit, etiam tum in vivis fuisse necdum mortuum. Quocirca non temere Saxius Onomast. I. p. 46 sqq. eius obitum ad Olymp. LXXXIX. 1. retulisse existimandus est.

Verum satis haec de Aristophane. Progredimur denique ad orationem Agathonis. Is vero amorem laudat ut poeta tragicus, cuius pectus recenti victoria, quam modo reportavit, adhuc concitatum insolentius est et maiore quodam spiritu poetico agitatum. Praedicat autem hic quoque amorem honestum et cum virtute coniunctum, qui nihil habeat communionis cum humilitate lubidinis. In quo negotio obeundo ab initio certe prudentissime versatur. Reprehendit enim superiores oratores, qui non tam deum ipsum laudaverint, quam homines propter bona felices praedicaverint, quae amori debeantur. In quo etsi quodammodo adversus illos iniquior est, qui partim eandem laudandi viam ingressi essent, tamen primus, quid rei sit, diserte eloquitur. Nimirum unam veram atque rectam laudandi rationem ait esse hanc, ut primum ostendatur, qualis quis ipse sit, ac deinde demum doceatur, quorum bonorum auctor sit habendus (p. 194. E. 195. A.). Itaque primum Amorem laudat ut omnium deorum et pulcerrimum et optimum, ideoque longe beatissimum. Nam pulcerrimum quidem esse censet ideo, quia natu minimus sit, senectutem usque fugiat et cum iuventute conversetur, quo nomine docte obloquitur Phaedro, qui eum tamquam antiquissimum praedicavisset. Cum iuventutis autem flore perpetuo hoc coniunctum esse arbitratur, quod sit etiam tenerrimus, mollissimus, florentissimus. De quo ita sermocinatur, ut eum animos tenerrimos occupare, molliter mentes intrare, floridum florida corpora

floridosque animos inhabitare poetice magis quam subtiliter ostendat (p. 195. D — 196. B.). His vero expositis deinde cum docere instituit etiam quattuor illis virtutibus, quas vulgo dicunt cardinales, insignem ideoque optimum esse (p. 196. B — 197. C.), quae et ipsa multipliciter exornantur, ut nec desit in iis quaedam luxuria ac festivitas, qualis sane iuvenem tragicum deceat. His omnibus autem denique subiunguntur communes dei laudes, quae, sicuti cum singulari mentis concitatione atque exultatione proferuntur, ita etiam manifesta prae se ferunt artis rhetoricae ornamenta maximeque antithetis et isocolis studiose quaesitis et cumulate acervatis insignes sunt (p. 197. C — E.). Itaque Agathonis oratio refert nescio quid tragici coloris sophisticae artis pigmentis obducti. Postremam autem eius partem apertum est ita esse comparatam, ut unde fucus ille oratorius ductus sit, nemo quisquam ambigat. Habet enim sermo manifesta Gorgianae eloquentiae signa et argumenta, id quod Socrates etiam verbis clarissimis prodit p. 198. C., qui sese lepidissime audiendis istis ait Gorgiae esse commonefactum. Et conferas etiam de Gorgiae dicendi artificiis Plat. Gorg. p. 448. C. 467. B. et Cicer. Orat. 25., ubi ratio eius vel describitur vel imitando expressa est. Itaque Agatho manifesto notatur atque carpitur tamquam tragicus ex Gorgiae schola profectus, cuius oratio, iam alioquin grandisona, tumida et inani arte calamistrata, etiam sophisticum colorem traxerit. Et habet ea profecto pro vera sententiarum magnitudine vanum tumorem, pro acumine putidum argutiarum frigus, pro copia divitiisque inertem quandam atque iuvenilem luxuriam, pro nativa numerorum suavitate et elegantia inanem lusum, quo paria paribus relata, similiter conclusa eodemque pacto cadentia accumulantur, denique pro veris virtutibus dictionis et eloquutionis vitia illis affinia. At nimirum hanc dicendi rationem Agathoni propriam fuisse discimus etiam ex Aristoph. Thesmophor. v. 39 sq. 60.; ubi v. Kuster. et Bergler., vers. 107 sq. v. 198., ubi conf. ann. Fritsch., Aeliano Varr. Hist. XIV. 13., ubi v. Kuhn., et Philostrato Vit. Soph. I. p. 497. ed. Olear. Quamobrem non est dubium huius quoque orationem esse tamquam ad vivum expressam planeque ad similitudinem dictionis, qua alias utebatur, comparatam. Verum enim vero quum eum manifestum sit ita loquentem in-

ductum esse, ut vitia, quibus eius oratio laborat, lepide festiveque carpantur, adeoque omnis amoris laus, quam praedicat, mere poetica atque vana et inanis sit, tamen quod de reliquis oratoribus adhuc dicere licuit, idem de ipso quoque dicendum est. Loquitur enim de amore sic, ut, quamvis ad interiorem vim et naturam eius aperiendam ac declarandam nihil prope conferat, tamen foedae lubidinis cogitationem procul arceat atque unum castum purumque amorem in mente habere iudicandus sit. Praeterea vero etiam, sicuti antea vidimus, ab initio orationis suae profert praeceptum dialecticum, quod ad argumenti tractationem perquam conducibile est. Quod enim censet in omni laudatione ita esse versandum, ut primum indicetur, qualis sit is, qui laudetur, deinde autem ostendatur, quaenam dotes aut virtutes ei tribuendae sint, id tam prudenter animadversum est, ut ipse Socrates eam rationem deinde non modo assensione sua comprobet, sed etiam in orando per omnia sequatur planeque suam faciat. Quamobrem haec praeceptio dialectica eam habet vim, ut quasi per eam instituti ac praeparati ad Socratis orationem accedamus.

Sed satis haec de quinque orationibus prioribus. Quibus continuo subiungere placet quae Socrates in orationis suae prooemio exponit. Nimirum quemadmodum iste in Apologia Platonica ita loquens inducitur, ut genere dicendi iudiciali spreto ac neglecto potius subtiliter disserendi consuetudinem usurpet in foro non usitatam, ita in Symposio quoque, misso genere dicendi panegyrico, quo ceteri usi sunt, protenus rem dialectice pervestigare atque exquirere instituit. Quod non temere ita factum esse quis est quin sibi facile persuadeat? Enimvero isto quidem pacto dialectica veri investigandi ratio, quam unam Plato iuxta cum Socrate idoneam ad philosophandum esse censuit, opponitur continuae orationi, qua quum rhetores, tum sophistae utebantur, adeoque significatur, de quo quum alibi, tum inprimis in Gorgia atque Phaedro disputatur, veram artem dicendi dialectices praesidio et adiumento haudquaquam carere posse. Sed videamus, quidnam illud sit, quod Socrates auditis illis orationibus in medium proferat.

Finita igitur Agathonis oratione ille faceta cum irrisione inde a p. 198. A. perstringit superiores amoris

laudatores, initio facto a postremo oratore. Verusne vates fui, inquit, quum dicerem me ultimo loco dicentem inprimis ab Agathone in magnam consilii inopiam conicetum iri? Nimirum is certe tam pulcram et copiosam habuit orationem, ut non habiturus videar quod dicam melius. Licet enim cetera, quae dixit, minus fuerint admirabilia, tamen postrema, quae protulit, adeo me perculerunt, ut paene prae metu ac pudore aufugerem, praesertim quum Gorgianum caput mihi obtendere videretur. Intellexi igitur temere me promisisse, me et ipsum vobiscum laudare velle amorem, quoniam essem artis amatoriae peritus. Quippe putaveram equidem vera esse dicenda de quaque re, quae celebranda esset, et hoc debere tamquam fundamentum laudationi subiectum esse, ex his ipsis vero eligi oportere pulcerrima electaque quam aptissime componi. Nunc vero apparuit non in hoc contineri pulcram rei cuiusque laudationem, sed potius in eo cerni, ut ei quam maxima et praestantissima attribuantur, sive vera sint sive falsa. Nimirum propositum iam sane hoc videtur omnibus esse, ut amorem quisque videatur quidem laudare, sed non revera laudet: unde vos id studuistis, ut ille praestantissima quaeque sibi propria videretur habere, iis scilicet, qui nullam ipsius intelligentiam habeant. Huius vero laudandi artis fateor me plane imperitum esse. Itaque date mihi hoc, ut vestra ratione derelicta meo iam more dicam, ne forte vobis debeam ludibrium. Vera enim de eo praedicabo sine omni verborum ac sententiarum ornatu. Quamobrem sinite me ante omnia Agathonem pauca quaedam interrogare atque rem paullisper disceptare disserendo, quandoquidem aliter dicere non possum. Quibus praemissis deinceps inde a p. 199. C. usque ad p. 201. C. subtiliter docet amorem semper ad aliquid referri neque absolute per se cogitari posse. Quo concesso Agathonem continuo eo redigit, ut etiam largiatur amorem iis, ad quae referatur, penitus carere, quippe quae appetat et concupiscat. Quum vero Agatho ipse dixisset amorem esse omnium pulcrorum effectorem, protenus inde colligit, Agathone quidem non reluctante, id, ad quod amor referatur, nihil aliud esse quam pulcrum eumque pulcro carere ideoque nec ipsum pulcrum dici posse. Ex quo deinde porro concludit, ad pulcrum quoniam bonum quoque pertineat, amorem etiam bonis carere ideoque

ipsa appetere. His vero ita disputatis postquam fundamentum iecit eius sententiae, quam deinceps defendit, quaque ita statuit, ut amorem censeat infinito quodam appetitu pulcri et boni contentum esse, continuo praeeunte Diotima Mantineensi inde a p. 201. D. docere instituit, quis et qualis sit amor et quae efficiat. Enimvero ista ratione quum non sine irrisione orationem mulieris opponat superioribus virorum orationibus, tum etiam elegantissime significat agi iam de re maxime excelsa, sublimi, sancta, divina, quam una mens divinioris sapientiae tamquam sacris initiata capere et intelligere queat. Quamquam Plato hoc invento suo videtur etiam aliud quid spectavisse. Voluit enim, nisi fallor, tamquam tecte significare, doctrinam istam amatoriam, quam Socratem fecit Diotima duce explicantem, altiorem esse utique et reconditiorem, quam quae Socraticae rationi accepta referretur, atque totam pertinere ad philosophiam sublimiorem. Verum istud quidem verbo significasse satis erit; revertimur tandem ad id, quod nobis propositum est, ut aliquando quaestionem de universi Symposii fine et consilio susceptam profligemus et ad exitum perducamus.

Videmur autem nunc perlustratis quinque orationum priorum argumentis satis demonstravisse, verum esse quod statuimus in superioribus, spectare has orationes omnes primum non aliorsum nisi huc, ut quasi imago et pictura quaedam proponatur amoris masculi, qui inter Graecos quum ipse per se honestus putabatur, tum etiam ad alendum virtutis studium non mediocre videbatur afferre auxilium. Omnes enim oratores hunc unum spectant, hunc unum illustrant, hunc unum laudant. Quamquam id faciunt sic, ut alius eum alia ex parte spectet et contempletur. Nam Phaedrus illum omnino et generatim laudat opibus poeticis et mythologicis usus. Pausanias autem sublata, quam ille reliquerat, obscuritate et ambiguitate, eum definit accuratius; distinguit enim amorem vulgarem et coelestem, quorum tamen alterum tantum laude dignum esse ostendit, id quod ita facit, ut simul varias amandi rationes inter Graecas gentes usitatas fideliter describat. Itaque procul dubio huius potissimum oratione id efficitur, ut mos ille amandi qualis revera fuerit, accuratius cognoscamus clariusque perspiciamus. Iam vero Eryximachus amoris ambitum ostendit etiam latius patere, quippe quum totam rerum universitatem perva-

getur; qua quidem oratione id, quod in vita hominum cernitur, haud absurde comparatur cum communi lege naturae universae, ut illi tamquam nova quaedam lux affundatur. Revocat tamen proximus orator, Aristophanes, disputationem, sicut fuit consentaneum, rursus ad unam naturam humanam, atque lepida fabula enarranda hilariter et ridicule amorem humanum ex naturali quodam sexualis indigentiae sensu repetit, ut tota fere ratio eius physica videatur. Quo facto denique Agatho, comico poetae ordine succedens, eius amoris, quem etiam Phaedrus et Pausanias intellexerant, laudes tragice quidem, sed admixto item inani sophisticae et rhetoricae fuco celebrat. Itaque omnes ac singuli, ut diximus, in eo elaborant, ut amoris probi et honesti virtutes atque bona in illustriore luce collocent. Ex quo apparet Platonem his orationibus vulgarem amorem eumque castum atque probum adumbrari voluisse, qui divino illi tamquam ex altera parte ita esset oppositus, ut, quum illi videretur contrarius, tamen item cum eo interiore quadam contineretur coniunctioné ac necessitudine. De qua quidem utriusque contrarietate ac necessitudine videmur iam in superioribus satis exposuisse, ut hoc loco de ea nihil addendum sit.

At enim vero etiamsi hoc illis orationibus sine dubio propositum sit, tantum tamen abest, ut res in disceptationem vocata dilucide explicetur aut ad liquidum perducatur, ut legentibus eius tamquam species tantum et veluti umbra exhibeatur. Nam unusquisque dicentium particulam tantum veri, subinde etiam miris argutiis obfuscatam, in medium affert. Quamobrem Socrates orationis suae principio illos omnes facete deludit. Nimirum versatur amor iste, qui depingitur, unice in opinione (δόξῃ) neque attingit absolutae veritatis scientiam (ἐπιστήμην). Quam ob rem tanta regnat inter dicentes de eo iudiciorum varietas tantaque sententiarum fluctuatio, ut alii aliter de eo statuant neque quisquam de eius vi et natura certum expromat iudicium.

Accedit vero ad haec, quod qui verba faciunt nec ullo modo tenent artem illam, quae una valet ad cognoscendam veritatem plurimum. Ea vero est dialectica. Quae quum omnino veri et boni indagatrix sit certissima, tum etiam, ut iam supra significavimus, ars est vere amatoria, quandoquidem immenso illi aeternae pulcritudinis desiderio, quo animus amantis phi-

losophi usque flagrat et inflammatus est, tamquam succurrit efficitque hoc, ut ei aliquando satisfieri queat. Etenim philosophia quum secundum Platonem non sit certarum quarundam rerum explorata scientia, sed uno studio sapientiae contineatur, de qua re v. Phaedr. p. 276. A. sqq. 278. D. Symp. p. 204. A. sqq. Phaedon. p. 64. A. sqq. Gorg. p. 482. A. sqq. De Rep. II. p. 375. E. sqq. V. p. 475. D. sqq. 485. B., facile intelligitur ad illam omnino haec duo requiri, primum quidem naturalem quendam animi motum atque appetitum et quasi furorem, quo usque ad cognitionis et scientiae studium auferamur perpetuoque divinae veritatis desiderio repleamur, deinde etiam artem, qua efficiatur, ut ad earum rerum cognitionem aliquam pervenire liceat, quarum cognoscendarum atque contemplandarum cupiditate animus pro nativa indole sua captus tenetur. Et illum quidem animi appetitum philosophus amorem nuncupavit, de quo dictum est antea; artem autem ei tamquam suppetias ferentem dixit dialecticam, quam quidem et ipsam voluit hominibus divinitus et quasi sortito obtigisse, sicuti ex Phaedr. p. 249. C. sqq. et Phileb. p. 16. C. intelligitur. Huius vero munus non in alia re magis cernitur, quam in eo, ut aditum ad aeternae veritatis campum veluti aperiat atque menti infinito illius desiderio occupatae eoque laboranti tamquam instrumentum illius cognoscendae suppeditet (v. praeter alia Phaedr. p. 249. B. Phaedon. p. 75. B. usque ad 76. E. De Rep. VII. p. 531. D. sqq. 534. C. Phil. p. 57. E. sqq.). Unde philosophi, qui in aeterna veritate cognoscenda atque exploranda unice occupati sunt, merito habentur dialectici (Soph. p. 253. E. Phaedon. p. 65. A. 67. B. De Rep. V. p. 475. B. 476. B. 477. A. 479. A. VII. p. 521. C. 534. C. al.). Quamquam non minus illius officium hoc est, quod in disserendo, quaerendo, sermocinando versatur. Quo quidem nomine quantopere ipsa amatoriae disciplinae inserviat, quum iam supra explicatum sit, hoc loco denuo explicare supervacaneum arbitramur. Hanc igitur artem unus tenet Socrates; ceteri oratores eadem prorsus carent ideoque etiam veri amoris vim naturamque minime assequuntur, immo ne illius quidem amoris rationes, qui in ipsa vita communi versatur, commode laudare sciunt. Nimirum poetica pariter atque rhetorica Platonis iudicio a verae scientiae laude est alienissima, sicuti quum alibi, tum

inprimis in Gorgia atque Phaedro ostenditur; conf. Phaedr. p. 248. D. E., ubi in ordine vitarum vita poetarum sexto et vita sophistarum octavo loco collocatur; Apol. p. 22. C. Ion. p. 533. D. sqq. De Rep. VII. p. 531. E. 534. B. Phaedon. p. 76. B. Quamobrem nec illarum ope effici potest, ut vis et natura istius amoris penitus recludatur; immo vix illud efficitur, ut externa quaedam rei disceptatae species et imago adumbretur.

Atque haec quidem omnia qui diligenter animadverterint, ii certe iam non amplius dubitabunt, quorsum tecta illa irrisio rhetorum ac poetarum, de qua in lustrandis singulorum orationibus identidem monuimus, denique referatur. Quemadmodum enim divinus amor humano ex adverso positus est, ita etiam dialecticam vero germanoque philosopho propriam apparet oppositam esse rhetoricae atque poeticae, quippe quae cum ipsa scientia (ἐπιστήμῃ) nihil habeant necessitudinis atque ad unam solam opinionis levitatem et inconstantiam pertineant.

Sed his ita expositis iuvabit tandem summatim declaravisse, quidnam summum illud atque ultimum videatur esse, quod universo Symposii operi sit propositum. De qua re paucissimis absolvere licebit.

Itaque omnino quidem Platoni in condendo hoc opere illud fuit propositum, ut ostenderet ac demonstraret, quibus quasi gradibus ab amore illo honesto propagandae virtutis et sapientiae caussa in vita communi celebrato paullatim ad divinarum rerum amorem, hoc est ad veram philosophiam, escenderetur*). Hoc autem consilium suum elegantissime atque singulari ingenii sollertia ita exsequutus est, ut non solum divinum et vulgarem amorem inter se opposuerit, imagine utriusque pleniore et illustriore exhibita, eaque ratione ostenderit, tum quantum alter alteri antestaret, tum etiam qua uterque inter se necessitudine contineretur, verum etiam dialecticam cum rhetorica et poesi composuerit, utpote iuxta cum diviniore amore ad philosophandi rationem unice necessariam, eaque opportunitate usus oblique significaverit nec rhetores nec sophistas nec poetas eos esse, qui aut quid esset studium sapientiae intelligere

---

*) De eadem re olim haec scripsimus: „*Nichts geringeres hatte Platon vor Augen, als zu zeigen, wie bei dem wahren Weisen die irdische Liebe sich zur himmlischen verkläre.*"

aut quaerendi disserendique ratione sua rerum vim naturamque exquirere et salva veritate in illustriore luce collocare ullo modo possent. Quo quidem modo callide et veluti per transennas etiam illud significavit, quod ut intelligeretur sane plurimum ipsius debuit interesse, qua via et ratione vita communis altius ad philosophiae dignitatem evehi et extolli posset. Nam amore illo legitimo et communi more recepto paullatim ad altiorem sapientiae amorem educto itemque rhetorica et poesi ad dialecticae rationem composita apertum est etiam universam vitam, tam publicam quam privatam, iudicio eius emendari, perfici et propius ad philosophiae dignitatem et excellentiam educi. Quamquam philosophus in Symposio quidem de unis maxime amoris rationibus egit, alteram sententiae partem obiter tantum et secundaria opera attigit, accuratius iam in Phaedro illustratam illam. Iam vero haec omnia praeclaro artificio etiam ita adornavit ac tractavit, ut una eademque opera etiam Socratem tamquam sapientis in ipsa vita constituti egregiam imaginem proposuerit eumque simul etiam ab criminationibus adversariorum, inprimis Aristophanis, urbanissime vindicaverit. Nam finxit profecto eum philosophum amatorem, qui, etiamsi non maxima quaeque assequutus esset, quae ad perfecti amoris laudem requirerentur, tamen summa ope ad maxima quaeque contenderet praestantissimisque virtutibus ad obtinendam perfecti amatoris laudem necessariis ornatus esset. Aristophanem autem una cum eo ita iussit Agathonis convivio interesse, ut et ipse videretur admirabili sapiente inferior et tacitus egregias illius laudes suis ipse auribus audire ac percipere cogeretur.

En habes nostram de Symposii argumento atque fine sententiam, qua quidem explicanda si id consequuti simus, ut saltem aliquid ad iuvandam divini operis intelligentiam contulisse existimemur, ex animo laetabimur; sin aliter, certe nos boni consilii conscientia consolabitur, quippe qui unice id spectaverimus, ut libro etiamnunc saepius lecto quam intellecto pro viribus novae lucis aliquid affunderemus.

Neque tamen inutile erit, opinor, etiam potiora iudicia aliorum cognovisse, qui recentiore aetate de Platonici consilii ratione et compositione disputaverunt, si forte fieri possit, ut inde etiam melius quid repetatur, quod ad operis artem ac rationem rectius iudicandam aesti-

mandamque valeat. Nolumus enim penitus ignorari aliorum hoc in genere merita. Quamquam nobis hoc dabitur, ut subinde breviter addamus caussas, cur aliter atque illi sentiamus.

Viguit igitur recentiore tempore aliquamdiu ea opinio, ut Plato in scribendo hoc opere id egisse putaretur, ut vanae de Socratis erga ingenuos adolescentes, inprimisque Alcibiadem, amore criminationes impugnarentur, atque doceretur amorem illum non fuisse turpem et illicitum, sed honestum atque legibus convenientem. Quam quidem sententiam praeter Diderotum in Diction. Encyclop. s. v. *Composition* tutati sunt maxime Fr. Aug. Wolfius Prolegg. ad Sympos. p. 38 sq. et Henr. Ludovic. Hartmann. Prolus. De proposito Symposii Platonis. Gubenae, 1797. 4., qui summam libri una potissimum Alcibiadis oratione contineri censuerunt. Quae ratio cur improbabilis sit, propemodum sponte apparet. Nam primum, ut alio loco ostendimus, de istis criminationibus nihil fere innotuit. Deinde hoc si Platoni in elaborando convivio fuisset propositum, multae operis partes forent supervacaneae. Itaque merito nunc sententia virorum doctissimorum reiecta est. His vero proxime successit Fr. Schleiermacherus, qui tamen et ipse censuit in Socratis tamquam sapientis laude quaerendum esse primarium scriptionis argumentum ideoque etiam Alcibiadis orationi plurimum tribuendum esse arbitratur. Quippe statuit vir egregius Symposium et Phaedonem arctissima necessitudine coniunctum esse cum Sophista et Politico. Quocirca putat in Symposio et Phaedone illam exhiberi sapientis imaginem, quam Plato in principio Sophistae a se illustratum iri promiserit. De qua re Tom. II. Part. II. Praefat. ad Symp. p. 369 sqq. ita scripsit: *„Für den, der die Sache auf eine freiere Weise betrachtet, ist jene Trilogie nur schöner und herrlicher vollendet gemeinschaftlich durch unser Gespräch, das Gastmahl, und durch das nächstfolgende, den Phaedon, in welchen beiden zusammengenommen Platon uns ein Bild des Philosophen darstellt in der Person des Sokrates, und zwar zeigt er ihn im Phaedon, wie er im Tode erscheint, in unserem Gastmahl aber wird derselbe, wie er gelebt, verherrlicht durch jene Lobrede des Alkibiades, welche doch offenbar der Gipfel und die Krone des ganzen*

Gesprächs ist, und uns den Sokrates darstellt in dem unermüdlichen Eifer der Betrachtung und in der freudigen Mittheilung, in der Verachtung der Gefahr und in der Herrschaft über die äusseren Dinge, in der Reinheit aller seiner Verbindungen und in seiner innern Göttlichkeit unter dem leichten und fröhlichen Schein, kurz in der vollendeten Tüchtigkeit des Leibes und der Seele und also des ganzen Lebens." Haec igitur ille de ultimo operis consilio atque fine. Si vero quaeritur de declamationibus illis amatoriis a prioribus quinque oratoribus recitatis, censet illas vir egregius ad Lysidem referendas esse, quem dialogum ipse Phaedro appendicis loco subiunctum voluit. Nam quae in Lyside enumerentur et coarguantur amicitiarum caussae, eas ait hic omnes commemorari ac denuo recenseri. Quippe Phaedrum ita dicentem induci, ut caussam amoris censeat inesse in appetitione boni; Pausaniam ita verba facere, ut eandem illam quaerat in similitudine; Eryximachum illam ponere in dissimilitudine et habitu contrario; denique Aristophanem suam sententiam non in medium proferre, sed comice ridere eos, qui amorem eo referri censuissent, ut coniunctio cum eo, quod esset cuiusque proprium, efficeretur. Haec igitur Schleiermacherus. Qui quae addidit praeterea ad sententiam suam vel exornandam vel confirmandam, ea, ne prolixior evadat nostra narratio, silentio praetermisisse consultum duximus. Praestat, opinor, paucis significasse, cur a viri summi sententia discedendum esse statuerimus. Etenim primum quidem de amatoriis illis orationibus aliter plane atque ille existimamus, quas nec cum Lyside dialogo ullo modo cohaerere nobis persuasum est. Deinde Symposio ut concedamus aliquid necessitudinis cum Phaedone intercedere, quamquam hanc ipsam necessitudinem perquam exiguam esse contendimus, tamen idem illud una cum Phaedone referri ad Sophistam et Politicum plane est incredibile. Nam Politici et Sophistae argumentum a Symposio et Phaedone mirum quantum abhorret, ut nec qui ibi promittitur sapiens is sit, qui secundum Schleiermacherum in Phaedone et Symposio informatus est, sed potius dialecticus, qualis in Parmenide exhibetur. Denique ne illud quidem nobis videtur vere iudicatum esse, quo uno maxime Schleiermacheri ratio nititur, omnem Symposii summam postremo eo redire, ut imago atque species

perfecti philosophi, qui in ipsa vita versetur, legentibus ante oculos poni existimanda sit. Etiamsi enim philosophia Platonis iudicio cernitur in perpetuo studio sapientiae atque acerrima redintegrandae idearum cognitionis cupiditate, adeoque hanc vim habet, ut qui ei deditus sit, is et aeternae rationis praeceptis usque obtemperet et se virtutis ac sapientiae amore beatum esse sentiat, tamen nec Alcibiadis oratione eiusmodi sapientis imaginem informari meminimus, quae potius in vero germanoque Socrate depingendo versari existimanda est, nec omnino in Symposio id unum agi putamus, ut philosophi isto modo informati species depingatur. Quamobrem aliquanto certe probabiliora videntur, quae breviter quidem, sed perquam acute scripsit Fr. Astius De vita et scriptis Platon. p. 309. Symposii summam eo denique redire arbitratus, ut verus germanusque amor tamquam viva et immortalis philosophia describatur, quae referatur ad aeternam divinamque pulcritudinem atque verae virtutis laudem propositam habeat *(die echte Liebe als die unsterbliche Philosophie darzustellen, deren Zweck wahrhafte Tugendbildung und deren Gegenstand die unvergängliche überirdische Schönheit ist)*. Nempe spectant profecto omnia in Symposio denique ad divinarum rerum amorem eiusque studium informandum atque depingendum. Neque tamen Astius illo effato suo complexus est omnia, quae ad iudicium de toto opere prudenter regendum necessario respicienda sunt; neque etiam ullo modo declaravit, quamnam putaret inter orationem Socratis et Alcibiadis intercedere necessitudinem aut qualem statueret quinque priorum orationum cum reliquo opere nexum et cohaerentiam. Quamquam eum iure suspicari licet cum Schleiermachero plurimum tribuisse orationi Alcibiadis, quum iis, quae supra retulimus, paullo post subiunxerit haec: *„Im Symposion wird der vollendete Mensch selbst geschildert als Erotiker und Weiser."* Sed transiisse iuvabit ad aliorum quoque virorum doctorum iudicia, quorum auctoritas in hac caussa non temere negligenda est. Etenim a Schleiermacheri ratione magnam certe partem pendet etiam L. I. Rückertus, quamvis in aliis ab eo recedat longissime. Is enim in edit. Conviv. Plat. p. 218 sqq. Platonem censet in Symposio sub persona Socratis proposuisse imaginem philosophi omni virtute

cumulati, hoc est tam vitae ad veritatis regulam compositae honestate quam veri perscrutandi studio ac sollertia insignis; amatorias vero orationes omnes non tam eo pertinere vult, ut exponatur de amore, quam potius eo, ut recte inquirendi via demonstretur (v. praeter alia p. 324 sqq. l. l.); nam Phaedri oratione explodi Tisiam eiusque disciplinam (p. 259 sqq.); Pausaniam loquentem induci, quo Protagoras vel Hippias vel Xenophon carpatur (p. 265.); sub Eryximachi persona latere Hippiam Eleum (p. 270.); Aristophanem agere Prodici partes in rimandis verborum discriminibus studiose versati (p. 280.); Agathonis oratione notari Gorgiae perversitatem (p. 284.); denique ne Socratis quidem orationem ad explicandam Platonis de amore sententiam pertinere, sed unice eo spectare, ut disputatione ab eo instituta, quae superioribus orationibus opposita sit, tamquam illustri exemplo demonstretur, recta et vera quaerendi ratio qualis esse debeat (p. 304 sqq.). Haec igitur Rückertus, quae si sciscitaris, ecqui nobis placeant, quid respondeamus, utique in promtu habemus. Nam quum plurima in iis insint, quae a veritatis rationibus ideo abhorrere videntur, quia potius mero arbitratu posita atque conficta quam ex limpidis doctrinae fontibus hausta sunt, tum inprimis illud perquam mirum accidit, quod, Rückertum si audimus, quum Plato loquentes ab initio usque ad exitum libri de amore disputare iusserit, tamen postremo omnis fere disputatio non ad hunc ipsum, sed ad alia omnia spectare existimanda est. Quod quis est qui sibi persuadeat vel tantillum habere verisimilitudinis? Accedit huc, quod viri sagacissimi ratione probata vix perspicitur, quomodo totius operis partes apte inter ipsas cohaereant, ut ei profecto omnis vere artificiosae compositionis laus eripienda videatur. Verum enim vero quum merito ingeniosam Rückerti audaciam mirari liceat, tamen non defuit, qui ipsum hoc quidem nomine etiam vincere et superare conniteretur. Est is A. Hommelius, qui in Prolegomm. ad eam quam fecit editionem Symposii, amplis illam commentariis instructam, de operis totius arte et compositione fusius disseruit. Quippe putat Hommelius Phaedri oratione mythologiam, Pausaniae politicen, Eryximachi scientiam, Aristophanis artem repraesentari; quibus quidem rebus quoniam universa generis humani vita absolvatur, du-

bitari vix posse arbitratur, quin Plato istis orationibus miseram vitae conditionem designare voluerit, quam ipse iudicaverit vero certoque carere fundamento; his autem orationibus subiectam esse ait orationem Socraticam, qua infirmum illud ac lubricum vitae fundamentum fulciatur, emendetur et corroboretur; ea enim luculente doceri, homines amoris ope, quem ipse humani generis indolem interpretatur, ad sapientiam esse adducendos; denique postremo loco orationem Alcibiadis exhiberi statuit, quo lectores edoceantur, qualis sit et qua fruatur vitae felicitate, cuius vita vi erotica tamquam fundamento nitatur et qui non aliam quam eroticarum rerum scientiam profiteatur (v. p. XXXIII. XLIII. XLV. l. c.). Quae qui vel leviter consideraverit, is certe protenus animadvertet attribui Platoni falsissima, ex novitia sapientia assumta, de quibus philosophus nec somniaverit. Iam vero missis ceteris, quorum scripta nobis non in manus venerunt, Rötschero, Schweglero, aliis, de quibus breviter retulit Susemihl. in Schneidewini Philologo Vol. VI. a. 1851. Fasc. II. p. 177 sqq., memorasse adhuc iuvabit, quid vir πλατωνικώτατος, Car. Frid. Hermannus, de Platonici operis fine atque consilio censuerit. Is enim in libro, qui inscriptus est: *Geschichte und System der Platonischen Philosophie*, Vol. I. p. 521 sqq. item de hac re disputavit copiosius. Convenit autem illi, si quid iudicare possumus, nobiscum de eo, quod inter orationem Socratis atque Alcibiadis eandem fere statuit intercedere rationem ac necessitudinem, quam nos intercedere dudum videmur docuisse in altera Symposii nostri editione Praef. p. 15 sqq. (v. p. 524 sqq.). Nec vero de reliquis ille multum a nobis dissentit, quamquam nec ea, quae scripsit de prioribus orationibus amatoriis, quibus censet legentes pedetentim ac paullatim ad orationem Socraticam praeparari et ad eius intelligentiam veluti propius perduci, nec illa, quae uberius de Symposii cum Phaedro necessitudine disputavit, omni ex parte cum nostra sententia concordant. Etenim instituta Phaedri et Symposii comparatione in Phaedro quidem doceri arbitratur, amorem, qui percipitur sensibus, vulgarem homini esse turpem atque noxium eundemque animum humi defigere ac deprimere, ideoque eum, qui non amet, longe praeferendum esse amanti, qui inhonesto amori indulgeat, licet alioquin amor celsum quiddam atque generosum sit;

in Convivio contra id agi censet, ut amorem ostendatur ex nativo indigentiae et inopiae sensu animis humanis ingenerato prodire eumque sensum pertinere aequaliter ad tres animi partes in Phaedro descriptas, ita ut denique ad ipsam pulcri perfecti speciem et imaginem perducamur, in qua intuenda atque contemplanda amor philosophi contineatur (p. 522 sqq.). Nos vero quemadmodum de argumento utriusque dialogi multo aliter existimamus, ita etiam de coniunctione et nexu, quo alterum opus contineatur cum altero, sic statuimus, ut nostrum ea de re iudicium ab illius sententia seiungendum statuamus.

Habet vero Symposium cum Phaedro arctissimam necessitudinem et cognationem, quae vel ex eo intelligitur, quod non solum in utroque opere doctrinae amatoriae Platonis tamquam propria sedes constituta est, sed etiam in Symposio p. 182. A. manifesto respicitur ad Lysianam orationem in Phaedro recitatam. Quin etiam verissime affirmare licet, Symposium non posse intelligi nisi ab iis, qui Phaedrum quoque accurate pertractaverint, ac vicissim Phaedri lectionem necessario cum lectione Symposii coniungendam esse. Quamobrem certe non inutile erit paucis significavisse, quidnam tandem sit, in quo ista cognatio utriusque operis contineatur. Quamquam ea de re breviter tantum explicabimus, quandoquidem angustiae huius libelli tantae amplitudinis disputationem haudquaquam capiunt.

Itaque primum quidem animadversione dignum est, quod in utroque opere id potissimum agitur, ut divini amoris vis et natura aperiatur et quanta sit eius maiestas atque dignitas, grandi oratione declaretur. Quod certe vel solum sufficit ad demonstrandam utriusque libri necessitudinem arctissimam, quandoquidem in hoc ipso sine dubio primaria pars argumenti, in quo illi illustrando versantur, quaerenda est. Nam gravissime profecto errarunt qui in Phaedro disputationem putarunt unice spectare ad arguendam rhetorices vanitatem, ita ut orationes quae declamantur amatoriae pro exemplis eloquentiae habendae sint. Qua opinione nihil esse perversius in Prolegomenis ad alteram Phaedri editionem demonstrare constituimus. Iam vero tam in Symposio quam in Phaedro etiam divinarum rerum amori philosophis proprio tamquam e regione collocatur amor masculus isque castus, probus, honestus, qui

licitus et communi more receptus erat. Quod quidem ita fit, ut non modo ostendatur, quanam hic cum illo cognatione contineatur, verum etiam appareat, quantum inter utrumque discriminis intercedat. Quamquam id aliter peragitur in Phaedro, aliter in Symposio. Nam in Phaedro quidem simpliciter opponitur amor adolescentium inter Graecos pro honesto probatus divino illi amori, quo pectus philosophi calere iudicatur; in Symposio autem res ita instituitur, ut vulgaris amoris, hoc est eius, qui vulgo regnabat, variae tamquam species ostendantur adeoque varii ac multiplices gradus designentur, quibus paullatim altius ad divini amoris laudem atque virtutem escendi possit, quod quidem ita in Diotimae oratione fieri meminimus. Sed hoc ipsum eiusmodi est, ut etiam tertium quiddam admoneamur, in quo Symposii et Phaedri cernitur necessitudo non exigua. Nam utrique operi etiam hoc commune est, quod quaenam sit utriusque amoris mutua inter se coniunctio ostenditur et quamnam amor divinus ad mortalem vitam vim habeat, vel significatur et ostenditur vel etiam subtilius explicatur. Etenim in Phaedro quidem divini amoris rationes ab ultimis repetuntur initiis atque caussis, ut ille quasi in coelo spectetur et quomodo desuper in terram deveniat, doceatur; in Symposio contra amandi quaedam ars ac disciplina traditur, siquidem ibi, proposita divini amoris imagine atque exhibita amoris masculi varia ac multiplici descriptione, explicatur, qua via et ratione paullatim procedendum sit, usque dum denique ad plenum, integrum et intaminatum perfecti amoris fructum perveniatur in beatissima rerum divinarum spectatione et contemplatione repositum. Quae quis est quin ultro largiatur tam egregie inter ipsa convenire, ut coniuncta demum utriusque libri disputatione amatoria doctrina consummari et absolvi videatur? Nimirum quum in Phaedro brevissime tantum significetur, quibus studiis animus veluti praeparetur et instituatur ad divinum amorem suscipiendum atque nutriendum, tum hoc ipsum argumentum in Symposio omnium uberrime illustratur. Ad haec porro accedit etiam aliud quid. Est enim utriusque operis ea ratio atque conformatio, ut celso illi ac perfecto sapientiae amori comes ac socia addita sit dialectica, cui ex adverso collocatur ars ista oratoria atque sophistica, quae quum sapientiae speciem prae se ferat haudqua-

quam levem et exiguam, tamen nec rerum notiones exquirit subtilius, nec absolutae veritatis cognitionem ullo modo assequitur, quippe haerens usque ac subsistens in vulgarium opinionum et rerum ad vitae usum pertinentium vel animadversione vel commentatione. Quemadmodum enim in Phaedro oratio Lysiae et prior oratio Socratica, quae ad illius similitudinem comparata est, opponitur alteri orationi Socratis, quae perfecti amoris vim aperit ac declarat, adeoque parte libri altera instituitur comparatio inter dialecticam et rhetoricam, unde quantum illa huic antecellat, appareat, ita in Symposio orationes priores quodammodo contrariae sunt orationibus Socratis et Alcibiadis, quarum altera exhibet amoris perfecti perfectam imaginem, altera eandem ostentat in Socrate tamquam vivo expressam ac velut relucentem. Quippe illae orationes omnes in amoris externa specie rimanda versantur, neglecta subtilitate dialectica; divini amoris vim naturamque, quam Socratis oratio exhibet, haudquaquam assequuntur. Idem vero etiam in Phaedro fieri meminimus, in quo libro quae priorem tenent locum, iis certe item declaratur, quanto inferior sit sophistice et rhetorice arte dialectica nomine suo digna. Quamquam in Phaedro rhetorices reprehensio acrior est et apertior maximamque paene totius sermonis partem sibi vindicat, in Symposio contra tectior est atque lenior, ut subinde urbanae cavillationis leporem vix sentias. Nimirum caussa huius rei posita in eo est, quod in Phaedro dialectica pariter atque divinae sapientiae amor tamquam philosophiae principia in illustriore luce collocantur, ita quidem, ut alteri amor vulgaris, alteri vulgaris rhetorica ex adverso ponatur, in Symposio autem unus maxime amor illustratur ac dialecticae et sophisticae veluti obiter tantum ratio ducitur. Sed de Phaedro suo tempore uberius explicabimus in Prolegomenis alteri libri editioni praemittendis, quibus demum evulgatis perspicuum fiet, quorsum haec nostra sententia referenda sit. Videmur autem vel his satis patefecisse, quanta inter Phaedrum et Symposium intercedat coniunctio et necessitudo. Alterum enim opus altero veluti consummatur atque absolvitur, ut ambo paene unum corpus conficere existimari debeant. Quamobrem ea nec multum diverso tempore scripta esse credibile est, praesertim quum Sympos. p. 182. A. aperte ad Phaedrum respiciatur.

†

Et de tempore quidem, quo Symposium scriptum esse credibile sit, haec exposuisse non erit supervacaneum.

Perspicuum est ex loco p. 193. A. librum litteris exaratum esse post Olymp. 98, 4., quo anno Mantineam dirutam fuisse ex Thucyd. V. 29. Xenoph. Hell. V. 2. Aristot. Pol. II. 1. Diodor. XV. 5. intelligitur. Dubitari tamen potest, quoto anno post illud urbis excidium liber consignari coeptus sit. Et Schleiermacherus quidem Opp. Platonn. Vol. II. P. II. p. 382., quoniam Mantinea Olymp. 102, 3. teste Xenoph. Hell. VI. 5, 4., ubi v. Schneider., et Diodor. XV. 12. sit restituta, fieri posse censet, ut Symposium illo ipso tempore scriptum sit, quippe quo item rei memoria fuerit recentissima. Itaque hoc tantum probabile esse ait, confectum librum esse inter Olymp. 98, 4. et Olymp. 102, 3. Sed acute vidit Rückertus, quum Mantinea restitueretur, propiorem esse debuisse in unum redeuntium cogitationem quam olim disiectorum memoriam, quod ab Aristophanis oratione abhorreat. Quocirca libri scriptionem ante Olymp. 102. factam esse pro explorato habemus. Nec vero necesse est statuere, eam ideo multo post Olymp. 98, 4. esse susceptam, quia Aristophanes rei tristissimae per risum et ludibrium iniiciat mentionem. Audias enim Xenophontem Hellen. V. 2, 7. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἤχθοντο, ὅτι τὰς μὲν ὑπαρχούσας οἰκίας ἔδει καθαιρεῖν, ἄλλας δὲ οἰκοδομεῖν· ἐπεὶ δὲ οἱ ἔχοντες τὰς οὐσίας ἐγγύτερον μὲν ᾤκουν τῶν χωρίων, ὄντων αὐτοῖς περὶ τὰς κώμας, ἀριστοκρατίᾳ δ' ἐχρῶντο, ἀπηλλαγμένοι δ' ἦσαν τῶν βαρέων δημαγωγῶν, ἥδοντο τοῖς πεπραγμένοις.

At enim ingentis anachronismi hic Platonem reum agunt, qui, quum Agathonis victoria in Olymp. 90, 4. incidat, quo tempore convivium habitum fingitur *), tamen Aristophanem ea fecerit memorantem, quae circiter triginta duobus annis post acciderint. Quod crimen ut leniretur, non defuerunt qui ita succurrerent philosopho, ut locum illum ab eo in secunda operis recensione interpositum esse iudicarent, id quod placuit praeter alios Hartmanno in Beckii Commentar. Societ. philolog. Lips. Vol. I. P. I. p. 167. At primum quidem ita non minor difficultas, si qua est, remanet, quam si totum Symposium uno tenore perscriptum existimetur,

*) V. Athenaeus V. p. 216. E.

siquidem secundae alicuius recensionis vestigia per totum opus nulla usquam extant, ut ne ista quidem verba per eam invecta videri possint. Deinde, id quod caput rei est, Plato nec aliis in libris anachronismi usu abstinuit, in eaque re etiam certas quasdam rationes sequutus est pro singulorum locorum rationibus diligenter observandas et investigandas. Videmur autem in annotatione ad p. 193. A. demonstravisse, temporum istam confusionem nec per se inelegantem esse et fortasse eam ipsam ob caussam a Platone quaesitam, ut temporis, quo scriptum Symposium esset, aliqua significatio fieret. Quod quanti nobis quidem certe aestimandum sit, vix est quod moneamus.

Sed satis de his. Sequitur ut etiam aliquid monendum sit de originibus doctrinae illius amatoriae, quam a Platone conditam et inprimis in Phaedro et Symposio explicatam esse vidimus. Valebit enim etiam huius rei animadversio, si quid video, non parum ad Symposii argumentum rectius intelligendum atque melius iudicandum.

Praeivit vero Platoni hac in re viam manifesto Socrates, quamquam ipsi verisimiliter coniicere licet simul etiam amorem Pythagoreorum ob oculos versatum esse. Etenim Socrates quum soleret in animis hominum disserendo et percontando excitare veri rectique scientiam atque rerum notiones natura quasi involutas elicere et explicare, quo facilius hoc suo officio atque munere fungeretur, sectatus inprimis est adolescentes ingenii bonitate praestantes, de quibus pro futuro bene sperari posse videretur. Quamobrem ille sese simulabat eorum esse amatorem atque artem profitebatur amatoriam, licet alias constanter negaret sese ullius rei scientiam tenere. De qua re v. Xenoph. Mem. IV. 1, 2. πολλάκις γὰρ ἔφη μὲν ἄν τινος ἐρᾶν, φανερὸς δ' ἦν οὐ τῶν τὰ σώματα πρὸς ὥραν, ἀλλὰ τῶν τὰς ψυχὰς πρὸς ἀρετὴν εὖ πεφυκότων ἐφιέμενος. Memor. II. 6, 28. Ibid. I. 3, 14. Oecon. VI. 14—16. Sympos. III. 3. VIII. 2. 15. 25. Platon. Symp. p. 177. D. 193. E. 198. D. 201. D. 217. B. sqq. Lysid. p. 204. Phaedr. p. 227. C. Charm. in., Prot. p. 309. A. Maxim. Tyr. Diss. XXIV. p. 452 sqq. XXV. p. 3 sqq. XXVI. p. 15 sqq. XXVII. p. 32 sqq. ed. Lips. Atque eodem pertinet quodammodo illud, quod sese subinde dictitabat artis obstetriciae gnarum esse, de qua ipsius professione v. Plat. Theaet. p. 149.

A. sqq. et p. 150. B. C. ibique annot. Nimirum festiva ille urbanaque usus ironia his dictis significavit, quod quorsum pertineret, non omnes assequuti sunt, sese et ipsum amore sapientiae esse repletum et eandem quam maxime cupere in adolescentium animis generare vel etiam quaerendo, percontando, sermocinando tamquam partum aliquem inde elicere. Quem quidem viri sapientissimi amorem luculente descripsit Plato in Alcibiade primo p. 131. C. sqq., quem libellum qui nuper spurium ac subditicium esse iudicaverunt, ii in fraudem eo inducti sunt, quod Platonis Socratici scripta non ab aliis discreverunt, quae maturiori philosophi aetati accepta referuntur. Ita igitur Socrates. Atque hinc profectus Plato rem aliquanto provexit altius. Retulit enim ille Socraticam amoris professionem non tantum ad animi virtutem aut mentis notiones, quas spectabat ipsius magister, sed traduxit illam continuo ad studium rerum divinarum, quod in cognoscendis atque intuendis ideis contineretur. Quippe huic qui deditus ita esset, ut totus versaretur in veritatis aeternae contemplatione atque alios quoque ad eam perducere conaretur, eum demum perfectum censuit philosophum, atque eundem etiam perfectum amatorem esse iudicavit, de qua sententia v. De Republ. III. p. 402. A. sqq. p. 403. A. B. C. VI. p. 490. A. B. C. et Phaedonem locis plurimis. Et Socraticam quidem rationem expressit Xenophon in Symposio; Platonicam, ut diximus, in uno maxime Phaedro ac Symposio expositam habemus, ut facile hinc cognoscere et intelligere liceat, quantum discriminis inter utriusque scriptoris Convivia intercedere existimandum sit. Atque huius ipsius rei commemoratio tamquam sponte nos denique ad illud deducit, quod in hisce Prolegomenis nostris ultimo loco attingere constituimus.

Dicendum enim adhuc paucis est de ratione, quae inter Platonicum et Xenophonteum Symposium intercedat. Vetus est autem et inde ab Athenaei atque Gellii aetate ad nostram usque memoriam propagata opinio, certa in his operibus extare mutuae simultatis documenta, quae utriusque scriptoris animos disiunxerit*). Quae opinio quid habeat verisimilitudinis vel

*) V. Athen. IX. p. 400. D. Diogen. Laert. III. 34. Gell. N. A. XIV. 3.

etiam improbabilitatis, etsi a multis disputatum est*), tamen hoc loco commemoranda videtur, non quo nos rem multum disceptatam ad liquidum perducere posse existimemus, sed ut nostram de ea sententiam ne consulto reticuisse videamur. Ut igitur quid rei sit accurate cognoscatur, ante omnia quae utriusque Symposii ratio sit, breviter indicandum videtur. Nam perspecto utriusque operis consilio caussae diversitatis in eo conspicuae facilius sane detegentur, certiusque erit iudicium, utrum malignitatis cuiusdam et invidiae vestigia appareant, qua nobilissimi Socratis discipuli flagraverint, an frustra de iis sit somniatum. Est autem nostro iudicio de utriusque operis argumento et consilio sic statuendum. Xenophon Socratem nobis exhibuit talem, qualis in ipsa vita et in familiarium atque convivarum hilaritate fuisse videretur, induxitque eum de amore ea loquentem, quae revera ipsi placuissent; Plato autem amoris philosophi praestantiam ac dignitatem adumbravit atque monstravit viam, qua ad illam perveniretur, eaque in re Socratis exemplo usus est sic, ut ipsius imagine virtus hominis divine prorsus amantis ideoque summa sapientia, moderatione ac temperantia ornati expressa cerneretur. Quae si tenemus, Xenophontem profecto facile intelligemus Symposium suum aliter adornare debuisse atque Platonem, nullumque ex hac diversitate mutuae invidiae aut obtrectationis argumentum peti posse, nisi alia eius indicia reperiantur. Accedit huc, quod utrique convivium quoddam, praesentia Socratis celebre factum, alteri Calliae, alteri Agathonis, caussam et opportunitatem scribendi praebuisse videtur, ut hinc quoque dissensionis rationes nullo negotio repetere liceat. Videamus igitur, quid tandem sit, unde viri docti alterum Symposium oppositum esse alteri coniectaverint. Itaque primum aiunt**) in Symposio Platonis tibicinas eiectas, apud Xenophontem contra easdem una cum scurris

*) V. Cornarius Praefat. ad Interpretat. Symposii Plat. et Xenoph. p. 13 sqq. Menag. ad Diog. L. II. 57. III. 34. Muret. Varr. Lectt. V. 14. Voss. Hist. Gr. I. p. 24. Hindenburg. Animadverss. in Xen. Mem. III. 6. Tennemann. Histor. phil. T. I. p. 24. et inprimis A. Böckh. De simultate, quae Platoni cum Xenophonte intercessisse fertur. Berolin. 1811. 4. C. Fr. Hermann. Indicc. Lectt. Academ. Marburgens. per semestre hibernum ann. 1834_1835. habendarum. Marb. ex offic. Elwertiana.

**) Athen. XI. p. 505. E. Cornarius l. c. 14.

introductas esse. Quasi vero apud Platonem, ubi statim ab initio operis docti de amore sermones habentur, iis ullus locus concedi potuerit, nec eaedem per rei naturam debuerint placere Xenophonti, qui convivii hilaritatem suavitatemque omnem describere constituisset*). At vero, inquiunt**), quod Xenophon maiorum poculorum usum reiicit, Plato autem Socratem suum informat talem, qui fortiter usque ad diluculum e psyctere bibit, estne hoc eiusmodi, ut alterum scriptorem suspicari liceat alteri suam rationem cum aliqua simultate opposuisse? Nimirum Plato Socratis invictam continentiam animique fortitudinem ostensurus eum extremo convivio ita facit bibentem, ut, licet compotationi indulgeat, tamen praeter ceteros omnes maneat sobrius et veri philosophi tueatur dignitatem; Xenophon autem eum iussit in eo versari convivio, quod a vulgari more et consuetudine non recederet, ut profecto quidquid convivarum intemperantiam argueret, id totum tollere et removere debuerit***). Paullo plus ponderis habere videntur argumenta mutuae simultatis a Cornario in medium allata. Is enim, dum statuit Xenophontem eum fuisse, qui librum suum Platonico scripto utpote prius in lucem emisso opposuerit, haec scribit†): „Sed non in his tantum, quae ex aemulatione quadam Platonis Symposio prius edito contraria scripsit, sed etiam in his, quae velut aliunde sumta citat, Xenophon a Platone dissentire deprehenditur. Quale et hoc est, quod Socrates apud ipsum Pausaniae apologiam pro his, qui in intemperantia simul volutantur, adducens, in qua dixerit ille, quod etiam exercitus fortissimus esset, qui ex amatis et amatoribus constaret, et dictum hoc primum veluti falsissimum refellit et mox testimonia ab illo de Thebanis et Eleis producta reiicit. Quod autem non hanc Pausaniae opinionem eo loco reprobare voluerit, cuius scriptum etiam Athenaei saeculo ignotum fuit, et qui etiam apud nullum alium quam Platonem de amatoribus et amatis loquens inducitur, sed ipsum Platonem per hoc notare instituerit, ex eo clarum fit, quod ea Pausaniae verba apud Platonem haben-

*) Idem de hac re visum est Böckhio l. c. p. 8 sqq.

**) Athen. l. c. Cornarius l. c. p. 28 sqq.

***) Ita Böckhius quoque censuit p. 18.

†) P. 42 sq.

tur non quidem in Pausaniae attributa oratione, sed in ea, quam Phaedro adscripsit, ut vel sic, ne Platonem reprehendere ab omnibus deprehenderetur, Xenophon aliquatenus caverit, vel aliter scriptum Platonis Symposium habuisse iudicandus sit, id quod ego cum Athenaeo sentire malim, quam haec ex toto a Xenophonte conficta esse cum eodem Athenaeo asserere, quum in Phaedri quidem oratione palam habeantur, sed testimonia tamen de Thebanis sive Boeotis atque Eleis adducta in ipsa Pausaniae oratione legantur." Haec igitur Cornarius. Locus Xenophontis est Symp. VIII. 32. καίτοι Παυσανίας δέ, ὁ Ἀγάθωνος τοῦ ποιητοῦ ἐραστής, ἀπολογούμενος ὑπὲρ τῶν ἀκρασίᾳ συγκυλινδουμένων εἴρηκεν, ὡς καὶ στράτευμα ἀλκιμώτατον ἂν γένοιτο ἐκ παιδικῶν τε καὶ ἐραστῶν· τούτους γὰρ ἂν ἔφη οἴεσθαι μάλιστα αἰδεῖσθαι ἀλλήλους ἀπολείπειν· θαυμαστὰ λέγων, εἴ γε οἱ ψόγου τε ἀφροντιστεῖν καὶ ἀναισχυντεῖν πρὸς ἀλλήλους ἐθιζόμενοι, οὗτοι μάλιστα αἰσχύνονται αἰσχρόν τι ποιεῖν. καὶ μαρτύρια δὲ ἐπήγετο, ὡς ταῦτα ἐγνωκότες εἶεν καὶ Θηβαῖοι καὶ Ἠλεῖοι. συγκαθεύδοντας γοῦν αὐτοῖς ὅμως παρατάττεσθαι ἔφη τὰ παιδικὰ εἰς τὸν ἀγῶνα, οὐδὲν τοῦτο σημεῖον λέγων ὅμοιον· ἐκείνοις μὲν γὰρ ταῦτα νόμιμα, ἡμῖν δ' ἐπονείδιστα. Quibus verbis carpi dicuntur quae Plato Phaedro attribuit p. 178. E. et Pausaniae Platonici verba p. 182. A. Sed primum quidem mirabile est, quod, quae a Platone Phaedro adscripta sunt, ea ab Xenophonte Pausaniae sunt tributa: unde Cornarius cum Athenaeo V. p. 216. E. coniecit Xenophontem Platonis Symposium aliter scriptum habuisse. Deinde quae Pausanias de Boeotis et Eleis dicitur narravisse, eorum apud Platonem nec vola nec vestigium extat, apud quem Pausanias hoc tantum dicit, differre circa amorem civitatum mores, adeoque improbat Eleorum ac Thebanorum instituta, quatenus vergant ad lubidinem. Ex quibus consequens est, ut Xenophon ad Platonis Symposium omnino non respexerit, quod miror praeteriisse Car. Fr. Hermannum*), qui Xenophontem censet memoria lapsum Pausaniae tribuisse quae a Platone Phaedro essent adscripta. Verum iam dudum Boeckhius vidit. Iam si quaeris, quorsum Xenophon respexerit, non possum equidem Friderico Thierschio accedere libellum aliquem amatorium Pausaniae extitisse existimanti, unde et

*) L. c. p. VII.

Xenophon quae de Pausania dicit hauserit, et Plato nonnulla sumserit, quamquam is quaedam indidem repetita pro arbitrio ad Phaedrum retulerit*). Cui opinioni quid officiat, alio loco exposuimus. Multo probabilior Boeckhii est sententia, qui Xenophontem arbitratur ob oculos habuisse quae Pausanias alio tempore ad masculum amorem defendendum in medium attulisset**). Recte igitur scriptor Socratem iussit uti tempore praeterito, quo superior aliquis sermo significaretur: de quo loquendi usu explicavimus ad Critonem p. 45. C. 47. B. C. Quod autem Plato et Xenophon in multis, quae de Pausania referunt, consentiunt amicissime, uterque virum ad ipsam vitae veritatem studuit depingere ideoque eas sententias ei tribuit, quas ei placuisse aliunde constaret. Atque haec si probabiliter explicavimus, ne hoc quidem argumentum, quo ad demonstrandam Platonis et Xenophontis mutuam invidiam usi sunt, quidquam ponderis habere facile concedetur. Praeterea Cornarius Xenophontem in eo dicit Platoni adversatum esse, quod, quum apud hunc Achilles Patroclo sit amatus (παιδικά) atque Aeschylus Patroclum ab Achille amatum fuisse existimans refutetur, ille Achillem fecerit de Patroclo defuncto non ut amato quondam, sed ut amico vindictam sumentem. Quod quale sit, praeclare ostendit Boeckhius***). Nimirum Plato ipse Phaedrum ridicula narrantem induxit: quocirca Xenophon, si illius Symposium ob oculos habuisset, non Platonem, sed potius Phaedrum Platonicum fuisset reprehensurus. Et recte Apolog. Platon. p. 28. C. Patroclus amicus Achillis nominatur. Enimvero Phaedrus Platonicus quum hoc velit probare, deos amorem amati (τῶν παιδικῶν) longissime anteponere amori amantis (τοῦ ἐραστοῦ), argute fingit Achillem fuisse Patrocli παιδικὰ neque contra; Patroclum enim fuisse potius amatorem. Quod scilicet ille ita ponit, quo magis diserte amorem laudasse videatur. Attigit rem etiam Iacobsius in Scriptt. Miscell. Vol. III. p. 228 sqq. Denique Cornarius illud quoque argumentum invidiae et aemulationis ait esse, quod Platonicus Pausanias duas Veneres esse statuat, Uraniam

*) Spec. Symp. Plat. p. 7 sqq.

**) P. 15. l. c.

***) P. 16 sq. l. c. et in Leges ac Min. p. 183.

et Vulgivagam, Xenophonteus vero Socrates*) ea de re dubitet. At enim vero si vir doctus Xenophontem suum inspexisset diligentius, eum a Pausaniae Platonici sententia parum aut nihil recedere facile animadvertisset. De qua re quae prudenter sunt a Boeckhio**) disputata, ea poenitet hic referre, siquidem quid verum sit, vel levis utriusque loci comparatio unumquemque docebit. Itaque nulla adhuc deprehendimus mutuae invidiae vel obtrectationis indicia, qualia finxerunt qui inter Platonem et Xenophontem nescio quid inimicitiae intercessisse opinati sunt. Sed attulit nuper C. Fr. Hermannus gravius rei argumentum, quod sane aliquem possit commovere. Is enim Xenophontem contendit Socrati eandem fere tribuisse sententiam, quam apud Platonem exponat Pausanias, videlicet, ut de vera magistri mente certius constaret; sumsit enim vir doctus cum Cornario Platonem Xenophonte scripsisse priorem, quod nobis quidem minime persuasit. At vero quum Xenophon id in scribendo sequutus sit, ut qualis Socrates in conviviorum hilaritate fuisset et quid de amoris natura aut dignitate revera sensisset, palam faceret, profecto ei nullo modo potuit aliam tribuere sententiam, nisi eam ipsam, quam ipsi placuisse constaret. Quae quod ex parte convenit cum ratione Pausaniae apud Platonem explicata, id certe nihil habet, unde de mutua inter utrumque scriptorem invidia aut aemulatione coniecturam ducamus. Accedit, quod, si verum quaerimus, Pausaniae mens aliquantum a Socratis Xenophontei sententia recedit, de qua tamen re non est cur hoc loco explicatius dicamus. Apparet enim vel sic ne hanc quidem rem certum aemulationis istius indicium facere. Illud unum tamen admonuisse non videtur supervacaneum. Tribuit enim Plato, quae apud Xenophontem Socratis sunt, Pausaniae, vel quo Socratem induceret posset loquentem altiora, vel etiam quod ea Pausaniae viderentur per se convenientissima. Tantum abest enim, ut Pausaniae Platonici oratione lubidinis turpitudo defendatur, ut quidam falso statuerunt, ut ea amor probus et honestus adversus vulgaris amoris humilitatem vindicetur. Quippe refert ea simul Prodiceae sapientiae

*) Cap. 8. § 9.

**) P. 18 sq.

vestigia, quae etiam in Xenophonteo Symposio expressa extare probabiliter docuit Welckerus Nov. Mus. Rhen. V. I. p. 504 sqq. Verum ista quidem rei excusatione ne opus quidem est. Convenit enim Pausaniae Platonici sententia etiam Socrati planissime, quem satis constat docuisse, unam eandemque rem utique posse pro rerum et conditionum diversitate et malam et bonam existere. Sed quamquam invidiae et aemulationis vestigia nulla apparere videntur, tamen, si quis alterum scriptorem alterius librum ob oculos habuisse affirmet, nos quidem non multum reluctabimur. Multa enim in utriusque opere inveniuntur, quae, nisi alter alterum respexisset, vix potuisset fieri, ut ab ambobus commemorarentur. Itaque ego in ea sententia sum, ut utrumque Socratis speciem et imaginem suo more informasse existimem, alterutrum autem alterius librum sic ob oculos habuisse credam, ut nonnulla inde in suum opus transtulerit, sive id casu factum esse dicamus, siquidem ea ex recenti lectione in memoria haerere potuerunt, sive ideo sic institutum est, ut ab utroque in simili argumento elaboratum esse ab omnibus animadverteretur. Uter autem utrum respexerit, adhuc sub iudice lis est, neque videtur res ad hunc usque diem dubia et nuper quoque acerrimis controversiis agitata ita decerni posse, ut quid pro vero probandum sit, omni ex parte exploratum habeatur*).

---

*) Res nuper demum acrioribus studiis rursus in disceptationem vocata est. Nam C. Fr. Hermannus, quum in Indicibus Lectionum, Marburg. a. 1834—1835. 4. mai., ostendere conatus esset, Xenophontem ad Platonis Symposium respexisse ut prius editum, adversarius ei extitit A. I. F. Henrichsenius Flenopolitanus in dissertatione: De consilio et arte Convivii Xenophontei eiusque cum Platonico necessitudine. Flenopoli, 1840. 4., qui Xenophontem priorem scripsisse contendit, sed alterum scriptorem ab altero respectatum esse omnino negat. Cui respondit Hermannus in Indicibus Lectt. Marburg. aestiv. a. 1841., in quo libro pristinam sententiam suam defendit et clarius explicatam exhibuit, ita quidem, ut etiam certius demonstraverit, quod vix quisquam antea negavisset, alteri alterius librum sine dubio ob oculos versatum esse, adeoque suspicatus sit (p. VI.) Xenophontem fortasse contra ipsum Platonem magistri sui memoriam tueri voluisse, quem quum huic multa tribuisse existimaret, quae Socrates, qualis in vita sua fuit, numquam dicturus facturusve fuisse videretur, ipsum verisimile esse illius Convivio suum opposuisse, quo ostenderet, quomodo fictio comparata esse debuisset, si Plato vel maxime magistrum

Itaque his missis iam hoc unum adiiciamus, praeter Xenophontem atque Platonem multos alios extitisse antiquitatis philosophos, qui Symposia scriberent, ut vel suas de amore opiniones vel alia etiam placita sua illustrarent, quorum memoria quum ab aliis, tum a Plutarcho in Quaestionn. Convivalibus servata est. In quorum numero fuerunt, ut alios taceam, etiam Aristoteles et Speusippus, Platonis ex sorore nepos, de quibus vide Athen. XV. 16. Macrob. Saturn. VII. 3. Plutarch. Quaest. Convivall. in. Et horum quidem scripta eo magis dolendum est quod non tulerunt aetatem, quia sine dubio inde ad Platonici operis intelligentiam non parum utilitatis percepturi essemus. Verum quoniam quae semel perdita sunt, ea numquam possunt restitui, temporum iniuriam consolemur sic, ut quae bona nobis adhuc supersunt, iis sapienter perfruamur et ad caussam humanitatis iuvandam sustentandamque utamur.

CODICES.

Bodleianus s. Clarkianus. Coislin. (Γ), Vat. Δ (225.), quem contulit Bekkerus; aliam collationem subinde a Bekkeri indiciis discrepantem, quam fecerat Bastius, insigni humanitati Chr. Fel. Baehrii, viri eruditissimi, debemus. Ven. Ξ. Vind. Υ nobis olim num. 2. signatus. Vindob. 1. et 7. a Bastio in scriptione De Symposio Platon. adhibiti; Parisini DEFK (cod. K etiam Bipontini usi sunt). Ambr. r. Angel. u. w. Vatic. n. p. r. s. Ven. t. (postremus liber priorem tantum Symposii partem continet). Florentini a. b. c. i. n. Palatini Excerpta a Creuzero publici iuris facta. Praeterea Rückertus adhibuit Raudnitiensem librum et Zittaviensem, qui quoniam admirabiliter cum Vindobon. Υ et Ven. Ξ consentiunt, a nobis raro sunt commemorati.

---

inter pocula de amore disserentem fingere voluisset. Neque tamen hac defensione acquievit Henrichsen., qui in Epistola critica ad Car. Frid. Hermannum de consilio Convivii Xenophontei, Sleswici a. 1844. edita, singulis quibusdam pristinae sententiae partibus mutatis rationem suam omnino quidem vindicare studuit. Sed non concessit illi postea Hermannus, uti ipse professus est in disputatione De Convivii Xenophontei temporibus P. I. p. 4. Gott. ed. 1844.

EDITIONES SYMPOSII.

Platonis dialogi duo, Philebus et Symposium, Graece, e recensione Henrici Stephani, varietate lectionis animadversionibusque criticis illustrati ab Io. Frid. Fischero. Lipsiae, 1776. 8.

Platons Gastmahl, hin und wieder verbessert und mit kritischen und erklärenden Anmerkungen herausgegeben von Fr. Aug. Wolf. Leipzig, 1782. 8. et iterum emendatius curante anonymo ed. 1828.

Platonis Symposium et Alcibiades I., recensuit Fr. Astius. Landishuti, 1809. 8. Idem vir doctus edidit: *Platons Phaedrus und Gastmahl, übersetzt, erläutert und verbessert von Fr. Ast. Jena,* 1817. 8.

Platonis Symposium, ad optimorum librorum fidem edidit et adiectis Wyttenbachii animadversionibus annotatione instruxit P. A. Reynders. Groning., 1825. 8.

Platonis Convivium, recensuit et illustravit L. I. Rückert. Lipsiae, 1829. 8.

Platonis Convivium, recensuit, emendavit, illustravit Alex. Hommel. Lips., 1834. 8.

Praeterea hic nominandi sunt hi libri: *Kritischer Versuch über den Text des Platonischen Gastmahls nebst einer beurtheilenden Anzeige aus den drei Handschriften der k. k. Hofbibliothek zu Wien von Fr. Jac. Bast. Leipzig,* 1794. 8. min.

Fr. Thierschii Specim. edit. Symposii Platon. Gotting., 1808. 4.

Ph. Gu. van Heusde, Specimen crit. in Platon. Lugd. Bat., 1803.

Eiusdem Initia Philosoph. Platon. V. I. P. I., ubi agitur de amore Platonis.

H. Th. Rötscher: *Das Platonische Gastmahl dargestellt als ein philosophisches Kunstwerk. Bromberg,* 1832. 4.

A. Schwegler: *Ueber die Composition des Platon. Symposions. Tübingen,* 1843. 8. Conf. *Jahns Neue Jahrbücher* etc. Vol. XLI. a. 1844. p. 357 sqq.

Fr. Susemihl.: *Ueber die Composition des Platon. Gastmahls,* quae commentatio inserta est Philologo Schneidewini Vol. VI. p. 177. a. 1851.

CORRIGENDA.

Prolegg. p. XLIII. v. 4. lege **superioribus** pro **superiorinus**.
Ibid. p. XLVI. v. 11. lege **saperent** pro **superarent**.
Comment. p. 105. v. 3. lege **caderent** pro **caperent**.

PLATONIS

SYMPOSIUM.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΣ. ΕΤΑΙΡΟΣ ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΥ. ΓΛΑΥΚΩΝ. ΑΡΙΣΤΟΔΗΜΟΣ. ΣΩΚΡΑΤΗΣ. ΑΓΑΘΩΝ. ΦΑΙΔΡΟΣ. ΠΑΥΣΑΝΙΑΣ. ΕΡΥΞΙΜΑΧΟΣ. ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗΣ. ΔΙΟΤΙΜΑ. ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΣ.

Cap. I. *Δοκῶ μοι περὶ ὧν πυνθάνεσθε οὐκ* 172
ἀμελέτητος εἶναι. καὶ γὰρ ἐτύγχανον πρῴην εἰς ἄστυ

P. 172. *περὶ ὧν πυνθάνεσθε οὐκ ἀμελ.*] Quod olim post *πυνθάνεσθε* addebatur *νῦν*, id codd. omnes omittunt praeter Par. E. Vat. π. Flor. n, nec expressit Ficinus. Ad sententiam illud non est necessarium, imo otiosum et alieno loco collocatum, sive cum Schleiermachero ad *πυνθάνεσθε* sive cum aliis ad *οὐκ ἀμελέτητος εἶναι* trahatur. Dein Steph. *πρῴην* omisit, errore, opinor. Cod. Bodl. *πρώιην*, ut assolet. Vulgo *πρώην*.

P. 172. *Δοκῶ μοι περὶ ὧν π.*] Triplex de Agathonis convivio distinguenda narratio est. Primum enim res ab Aristodemo, qui ipse illi interfuerat, Apollodoro et Phoenici erat exposita; v. p. 173. B. Deinde Glauco quum de ea per Phoenicem aliquid inaudivisset, precibus adierat Apollodorum, ut sibi eam accuratius pleniusque narraret. Quocirca hic, qui eandem postea etiam ab ipso Socrate accepisset, faciendum putaverat, ut illius precibus concederet. Nunc idem Apollodorus, iterum ab amicis rogatus, ut rei memoriam instauret, rursus id est acturus, ut quid convivae apud Agathonem egerint dixerintve, diligenter exponat. Quocirca se ad rei narrationem non imparatum ait accedere, ut qui eam haud ita pri-

οἴκοθεν ἀνιὼν Φαληρόθεν. τῶν οὖν γνωρίμων τις ὄπισθεν κατιδών με πόῤῥωθεν ἐκάλεσε καὶ παίζων

ὄπισθεν κατιδών] Coisl., ut solet, ὄπισθε, quae est perpetua in codd. mss. variatio, v. infra p. 191. B. 213. A. et quae notavit Schneider. ad Remp. II. p. 363. D. Nec tamen hic sine ceterorum librorum consensu cum Bekkero scribam ὄπισθε, v. Lobeck. ad Phrynich. p. 284. Buttm. Gr. ampl. §. 264. §. 116. 1.

Ὦ Φαληρεύς, ἔφη, οὗτος Ἀπ.] ὦ pro vulg. ὁ habent

dem cum Glaucone communicaverit. Et prior quidem Apollodori narratio in ea incidit tempora, quibus Socrates adhuc in vivis erat, sicuti clarissime apparet ex p. 172 C. Posterior autem haec, quia non magno temporis intervallo a superiore distare dicitur, certe non est post obitum Socratis instituta, id quod etiam intelligitur e verbis p. 173. D: *καὶ δοκεῖς μοι ἀτεχνῶς πάντας ἀθλίους ἡγεῖσθαι πλὴν Σωκράτους κ. τ. λ.* Itaque Apollodorus quum Socrate atque Agathone adhuc viventibus ista omnia narrans inducatur, probabile est quartum fere aut tertium Olymp. 94. annum narrationis esse tempus. Difficilior paullo quaestio est de loco, ubi Apollodorus fingatur convivarum sermones retulisse. Et Hommelio quidem si credimus, factum hoc est inter viam inde a portu Phalereo usque ad urbem. Enimvero Apollodorus ipse narrat sese Glauconi totam rem exposuisse, quum aliquando ex Phalero in urbem proficisceretur. Itaque vir doctus censet hominem nunc eandem rem narraturum etiam viam illam repetiisse. Id quod colligit ex p. 173. C., ubi veterem lectionem *ταὐτὰ χρὴ ποιεῖν* servandam censet, ita quidem, ut *ταὐτὰ* ad viae iterationem referatur. At primum quidem per se non est verisimile Apollodorum fingi inter eundum omnes istas orationes ita recitavisse, sicuti apud Platonem perscriptae leguntur, praesertim quum eas compluribus familiaribus retulerit. Neque ille Glauconi videtur eas antea integras exposuisse, sicuti colligere licet e verbis p. 173. B: *οὕτω δὴ ἰόντες ἅμα τοὺς λόγους περὶ αὐτῶν ἐποιούμεθα.* Deinde ille ipse locus, quo Hommelius sententiam suam confirmare studuit, ob sequentia, *καὶ γάρ ἔγωγε κ. τ. λ.*, necessario corrigendus est. Verissime enim viri docti emendarunt *ταῦτα*, ut pronomen numeri pluralis de una re accipiatur referaturque ad praegressum *ὑμῖν διηγήσασθαι*, qui usus loquendi sicuti scribas non raro fefellit, ita apud Platonem longe est frequentissimus. Nam hac demum emendatione admissa omnia recte inter se cohaerent. Itaque statuendum est potius Apollodorum omnia in conventu quodam amicorum narrantem induci, in quo de orationibus in Agathonis convivio habitis erat rogatus. Principium dialogi ioculari imitatione expressit Alexis apud Athenaeum XIII. p. 562. A. = T. III. p. 1250 sq. ed. Dindorf. *Πορευομένῳ δ' ἐκ Πειραιῶς ὑπὸ τῶν κακῶν Καὶ τῆς ἀπορίας φιλοσοφεῖν κατῆλθέ μοι. Καί μοι δοκοῦσιν ἀγνοεῖν οἱ ζωγράφοι Τὸν Ἔρωτα, συντομώτατον δ' εἰπεῖν, ὅσοι Τοῦ δαίμονος τούτου ποιοῦσιν εἰκόνας κ. τ. λ.*, ubi quod hi versiculi non e Symposio, sed ex Phaedro

ἅμα τῇ κλήσει, Ὦ Φαληρεύς, ἔφη, οὗτος Ἀπολλόδωρος, οὐ περιμένεις; Κἀγὼ ἐπιστὰς περιέμεινα.

Bodl. Coisl. Vat. Δ. Par. DEFK. Ambr Ang. u. w. Vat. n. p. r. s. Ven. t. Fior. a. b. c. i. Vind. 1. 7. Igitur restitui. Φαληρεῦ Par. EF. Vat. s., sed v. ann.

οὐ περιμένεις] Sic codd. praeter unum solum Fior. n. omnes, uti videtur. Stephan. οὐ περιμενεῖς. Quod nostra annotatione inspecta nemo, opinor, putabit necessarium. Reduxit tamen Hermannus vel invitis codicibus.

dicuntur esse depromti, quid exinde de utriusque libri necessitudine et coniunctione colligere liceat, in praefatione ad Phaedrum significavimus. Ob oculos etiam habuit scriptor Charidemi Lucianei T. III. p. 618. ed. Reitz.

ἀνιὼν Φαληρόθεν] De Phalero, quod fuit navale Atheniensium, ab ipsa urbe circiter viginti stadia distans, v. Meursius de Popul. Att. p. 805 et in Piraeo c. 10. coll. Pausan. VIII. 10. Itaque Apollodorus quum ibi habitaret, dicitur οἴκοθεν adscendisse εἰς ἄστυ, h. e. Athenas.

τῶν οὖν γνωρίμων τις] Glauconem vocat mox p. 172. E.

Ὦ Φαληρεύς, ἔφη, οὗτος Ἀπολλόδωρος] Heus tu, qui es Phalereus Apollodorus. Nominativus enim in compellando usurpatur, sicubi alterum non subiective, ut ita dicam, sed obiective potius spectatum alloquimur, de qua re v. ad Hipp. mai. p. 281 in. Sic infra p. 213. B: Σωκράτης οὗτος ἐλλοχῶν — ἐνταῦθα κατέκεισο. Prot. p. 193. D: Ἱπποκράτης, ἔφην, οὗτος, μή τι νεώτερον ἀπαγγέλλεις; Nihil vero insolentiae habet, quod cum eiusmodi nominativo ὦ consociatur, veluti apud Eurip. Suppl. v. 277: ὦ φίλος, ὦ δοκιμώτατος Ἑλλάδι. Aristoph. Nubb. 1169: ὦ φίλος, ὦ φίλος. Cuiusmodi exempla plura suppeditabunt Koenius ad Gregor. Corinth. p. 117. Boeckh. ad Pind. Nott. critt. p. 441. Longe frequentissimum autem est ὦ οὗτος, ut apud Sophocl. Aiac. 89: ὦ οὗτος Αἴας. Quod igitur simpliciter dici potuit ὦ οὗτος Ἀπολλόδωρος, id nunc enuntiatur sic: ὦ Φαληρεὺς οὗτος Ἀπολλόδωρος. Ex quo apparet iocum in uno isto Φαληρεὺς esse quaerendum. Fallitur enim Hommelius mirifice, qui et ἀπολλόδωρος scripsit, praefixo articulo, et eo nomine hominis opportunitatem, ut ait, designari statuit. Nimirum nec articulus hic ferendus est, nec profecto intelligitur, quomodo per nomen Apollodori significari queat is, qui alteri opportune obvius factus est. Sed illud ipsum Φαληρεὺς quid ioci lususque per pronuntiationem efficere potuerit, valde incertum est. Mitto Sydenhami rationem utpote nimis longe arcessitam, aliorum expositurus sententias. Wolfius igitur in sono, quo ille vocem pronuntiaverit, festivitatem aliquam inesse statuit; sed qualis tandem ea festivitas sit, id vero non demonstravit. Schützius iusum contineri censet in imitatione formulae in iudiciis et concionibus usitatae, qua nomini proprio pagi sive τοῦ δήμου mentio adiiciebatur. Et sane similis est lusus Gorg. p. 495. D. conf. Thucyd. VII, 10: πα-

*Καὶ ὅς, Ἀπολλόδωρε, ἔφη, καὶ μὴν καὶ ἔναγχός σε
ἐζήτουν βουλόμενος διαπυθέσθαι τὴν Ἀγάθωνος
B ξυνουσίαν καὶ Σωκράτους καὶ Ἀλκιβιάδου καὶ τῶν
ἄλλων τῶν τότε ἐν τῷ συνδείπνῳ παραγενομένων
περὶ τῶν ἐρωτικῶν λόγων, τίνες ἦσαν. ἄλλος γάρ
τίς μοι διηγεῖτο ἀκηκοὼς Φοίνικος τοῦ Φιλίππου,*

καὶ μὴν καὶ ἔναγχος] Alterum *καί*, quod vulgo aberat, additum e Bodl. Vat. Δ. Par. DK. Ambr. Angel. u. w. Flor. a. b. c. i. Vindob. 1. 7. Vat. n. p. r. Ven. t.

B. *ἐν τῷ συνδείπνῳ*] Bekk. ex uno Vat. Δ. dedit *δείπνῳ*. Coisl. Par. EF. Ang. Vat. n. s. Ven. t. Vind. 1. Flor. a b. c. i. et ed. Bas. 2. *συνδειπνεῖν*, quod firmat receptam lectionem. De voc. *σύνδειπνον* v. Athenaeus VIII. p. 565. B. C. coll. VI. 7. Perizon. ad Aelian. V. H. II. 18. et intpp. ad Fragm. Sophocl. T. II. p. 20. ed. Oxon.

πρόσθεν ὀνομάζων καὶ φύλην κ. τ. λ. Sed ita vereor ut scribendum fuerit: *ὦ οὗτος Ἀπολλόδωρος ὁ Φαληρεύς*. Ingeniosa est Astii coniectura, qui Glauconem censet nomen *Φαληρεὺς* similiter atque *φαλαρὶς* s. *φαληρὶς* pronuntiasse atque eo modo risisse Apollodori calvitium. Est enim *φαλαρὶς* avis aquatica, quam nunc cum Linnaeo fulicam (das weisse Wasserhuhn) appellant, quam quidem a candido calvitio nomen suum accepisse ferunt. Sed ea sententia non probata est Hommelio, qui potius incessum Apollodori notari putat. Hunc enim videri mores Socratis studiose imitatum esse ideoque pariter atque illum graviter superbeque inambulasse. Iam vero Socrates quemadmodum ob incessum *τοῦ βρένθου*, quo nomine item avis aquatilis denotetur, vulgo dictus sit *βρενθύεσθαι*, veluti infra p. 221. B., ita nunc Apollodorum a Glaucone per lusum quendam pronuntiationis *Φαληρίδα* nominatum esse. Ac fateor hanc viri docti sententiam mihi eximie placere. Nam primum quidem ita habemus iocum handquaquam ab ipsa re alienum, siquidem per eum Apollodorus statim ab initio tanquam fidelissimus Socratis discipulus et familiaris depingitur. Deinde iam aptissime subiungitur, *οὐ περιμένεις*; perinde ac si Germanice dixeris: He da, Herr von Stelzenheim! warten Sie doch! Unum tamen est quod scrupulum iniiciat. Neque enim *βρένθος* idem est quod *φαληρίς*. Quocirca vide an potius ad paludosam Phaleri regionem alludatur. Xenoph. Oecon. XIX, 6: *ὑγρὰ δὲ (ἡ γῆ) ἡ ἐν τῷ Φαληρικῷ ἕλει*. Quanquam fieri potest, ut simul hominis incessus significetur. Sed haec utut se habent, id quidem manifestum putamus, in uno isto *Φαληρεὺς* iocum quaerendum esse. Pro vulgato *οὐ περιμενεῖς;* ex codd. revocavimus *οὐ περιμένεις;* Etenim futurum est vehementius et cum impatientia quadam vel etiam indignatione imperantis; praesens modeste cohortantis aut lenius postulantis. Futurum legitur infra p. 175. A. p. 201. E. multisque aliis exemplis illustratum est a Mat

ἔφη δὲ καὶ σὲ εἰδέναι. ἀλλὰ γὰρ οὐδὲν εἶχε σαφὲς
λέγειν. σὺ οὖν μοι διήγησαι· δικαιότατος γὰρ εἶ τοὺς
τοῦ ἑταίρου λόγους ἀπαγγέλλειν. πρότερον δέ μοι,
ἢ δ' ὅς, εἰπέ, σὺ αὐτὸς παρεγένου τῇ συνουσίᾳ
ταύτῃ ἢ οὔ; Κἀγὼ εἶπον, ὅτι Παντάπασιν ἔοικέ C
σοι οὐδὲν διηγεῖσθαι σαφὲς ὁ διηγούμενος, εἰ νεωστὶ

ἄλλος γάρ τίς μοι διηγεῖτο] τις om. Par. DK. Vat. p. *διηγεῖται* Vind. 2. et om. Ang. w.

τοῦ ἑταίρου λόγους] *ἑτέρου* Ang. w.

C. *ἔοικέ σοι οὐδὲν δ.*] *οὐθὲν* Bodl. Vat Δ. Ven. Ξ. alii. Dein Ambr. *ὁ διηγησάμενος*. Pro vulg. *ἡγῇ* hic *ἡγεῖ* tenent Par. D. Ven. t. et testibus Bastio et Gaisfordo etiam Bodl. et Vat. Δ. conf. ad p. 174. D. Omnino hanc formam Platoni ubique reddendam esse in Praef. ad Plat. Tanchnitz. formae quat. p. X. sq. disputavimus. Laudat h. l. Athenaeus V. 57., ubi pro *καὶ ἐμὲ* est *κἀμέ*, et pro vulg. *ἔγωγε δή*, *ἐγὼ γάρ*. Istud *ἔγωγε δή* Bekkethiaeo Gr. T. II. p. 941 sq Praesens, qnod longe rarius ponitur, nuper ad Lysid. p. 203. B. exemplis firmsvimus. Quibus lustratis nemo de veritate lectionis a codd. suppeditatae recte dubitaverit.

καὶ μὴν καὶ ἔναγχος] Alterum *καὶ* in vett. editt. neglectum arctissime cohaeret cum *ἔναγχος*. Protagor. p. 315. D: *καὶ μήν μοι καὶ πρῴην ἰδόντι καλὸς ἐφαίνετο*. Hippias Mai. p. 296. A: *καὶ ναὶ μὰ Δία, — καὶ ἔναγχος αὐτόθι εὐδοκίμησα διεξιών*. Et sic saepe *καὶ νῦν*, *καὶ τότε*, *καὶ πρῴην*, alia similia reperiuntur, in quibus cavendum est, ne *καὶ* abundare existimetur. *Καὶ μὴν* sutem habet vim confirmandi. Germanice dixeris: wshrhaftig auch neulich schon suchte ich dich, sc. sicuti nnnc tecum colloqui cupio. De voc. *ἔναγχος* vid. Valckenar. ad Phoeniss. v. 204. Hermann. ad Lucian. De Hist. Conscr. p. 98.

τὴν Ἀγάθωνος ξυν.] Agatho quum teste Athenaeo V. p. 217. Olymp. XC. ann. 4. in Lenaeis praemium victoriae reportasset, pro more veterum honorem, qui ipsi obtigisset, celebravit duorum dierum convivio. Et altero quidem die ad epulas venisse a Platone narrantur Socrates, Aristophanes, poeta comicus, Phaedrus, Eryximachus, Pausanias, alii; multa nocte demum accessisse etiam Alcibiades. Ceterum v. Wolf. Prolegg. p. XLIV sqq. et Prinsterer in Prosopographia Platon. p. 166 sqq.

B. *δικαιότατος γὰρ εἶ*] h. e. te enim maxime decet amici, h. e. Socratis, magistri tui, sermones referre. Nou erat igitur, quod Cornarius corrigeret *τούτους τοὺς λόγους τῷ ἑταίρῳ*. Fallitur etiam Hommeiins verba sic interpretans: Convenit enim tibi inprimis, qui Socratis, amici tui, sermones referas.

ἔοικέ σοι οὐδὲν διηγεῖσθαι] videtur tibi nihil narrasse. Notandus est hic usus infinitivi pro imperfecto positi. Infra p. 175. C: *μετὰ ταῦτα ἔφη σφᾶς μὲν δειπνεῖν, τὸν δὲ Σωκράτη οὐκ εἰσιέναι*, dicebat se quidem coenas-

ἡγεῖ τὴν συνουσίαν γεγονέναι ταύτην, ἣν ἐρωτᾷς, ὥςτε κἀμὲ παραγενέσθαι. Ἔγωγε δή. Πόθεν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Γλαύκων; οὐκ οἶσθ', ὅτι πολλῶν ἐτῶν Ἀγάθων ἐνθάδε οὐκ ἐπιδεδήμηκεν; ἀφ' οὗ δ' ἐγὼ Σωκράτει συνδιατρίβω καὶ ἐπιμελὲς πεποίημαι ἑκάστης ἡμέρας εἰδέναι ὅ τι ἂν λέγῃ ἢ πράττῃ, οὐδέπω
173 τρία ἔτη ἐστίν. πρὸ τοῦ δὲ περιτρέχων ὅπῃ τύχοιμι

rus perhibet in solis Par. E. Amb. Aug. u. w. et vett. editt. scritum reperiri. Quod cave credideris. Nam nec e Florentinis nostris ulla enotata lectionis discrepantia est, nec Bastius et Gaisfordus in Bodl. et Vat. Δ. quidquam repererunt, quod a vulgata scriptura recedat. Itaque noli cum editore Berolinensi Ἐγὼ δὴ probare.

πρὸ τοῦ δὲ περιτρ.] V. προτοῦ, quod e Vat. Δ. Flor. a. b. c. l. n. mutatum. Bekk. tamen e suis nihil notavit.

P. 173. ὅπῃ τύχοιμι] ὅποι Par. DK. Vat. p. Vind. 7.

se, Socratem vero non introivisse. Ibid. A: ἔφη ἀπονίζειν τὸν παῖδα. P. 176. A: ἔφη — σπονδάς τε σφᾶς ποιήσασθαι καὶ ᾄσαντας τὸν θεὸν καὶ τἆλλα νομιζόμενα τρέπεσθαι πρὸς τὸν πότον, ex quo loco, quid aoristus atque praesens tempus significatione sua differant, facile cognoscas. Ibid. τὸν οὖν Παυσανίαν ἔφη λόγου τοιούτου τινὸς κατάρχειν. P. 178. A: πρῶτον μὲν γάρ — ἔφη Φαῖδρον — λέγειν. Cratyl. p. 397. C. Gorg. p. 489. C., ubi Corses ἐδόκεις ἐνδείκνυσθαι malebat, conf. Matthiae Gr. §. 499.

C. Πόθεν — ὦ Γλαύκων;] Distinguendus hic est a Glaucone illo, Platonis fratre, qui in libris de Republica commemoratur. Commemoratur etiam Charmid. p. 154. A. De eius gente v. Proclus ad Tim. p. 25 Schol. Plat. p. 201. ed. Ruhnk. et nostra ad Charmid. p. 84. Hominem fuisse a philosophiae studio alienum docent quae deinde dicuntur: πρὸ τοῦ δὲ περιτρέχων — οὐχ ἧττον ἢ σὺ νυνί, οἰόμενος δεῖν πάντα μᾶλλον πράττειν ἢ φιλοσοφεῖν. Ceterum πόθεν ita dicitur, ut habeat vim negandi, v. Gorg. p. 471. D. Hipp. mai. p. 285. D. Menex. p. 235. C. Aristoph. Ran. v. 968. Ecclesiaz. v. 330. 1021.

ἐνθάδε οὐκ ἐπιδεδήμηκεν;] Agatho enim, quum esset homo mollis ac delicatus, dicitur in Macedoniam aliquamdiu profectus esse ad opipara Archelai tyranni convivia concelebranda, v. Schol. ad Aristoph. Ran. v. 85. Quod quidem non post Olymp. 93, 1. factum videri probabiliter disputavit Ritschl. De Agathonis vita p. 19 sqq. Ad hanc peregrinationem hoc loco respici veri non dissimile est. — ἐπιμελὲς πεποίημαι, ich lasse es meine Sorge sein.

P. 173. ὅπῃ τύχοιμι] Ne quis ὅποι praeferendum censeat, quod in aliquot libris scriptum exstat, apte comparavit Astius Phaedon. p. 113. B: ὅπῃ ἂν τύχωσι τῆς γῆς. Nimirum sententia haec est: temere, ubicunque casus ferebat oberrans. Ad τύχοιμι repetas περιτρέχων.

καὶ οἰόμενός τι ποιεῖν ἀθλιώτερος ἢ ὁτονοῦν, οὐχ ἧττον ἢ σὺ νυνί, οἰόμενος δεῖν πάντα μᾶλλον πράττειν ἢ φιλοσοφεῖν. Καὶ ὅς, Μὴ σκῶπτ', ἔφη, ἀλλ' εἰπέ μοι, πότε ἐγένετο ἡ συνουσία αὕτη; Κἀγὼ εἶπον, ὅτι Παίδων ὄντων ἡμῶν ἔτι, ὅτε τῇ πρώτῃ τραγῳδίᾳ ἐνίκησεν Ἀγάθων, τῇ ὑστεραίᾳ ᾗ ᾗ τὰ

ἀθλιώτερος ἢ ὁτονοῦν] V. ἢν. In Par. E. Ang. w. Vat. n. r. Ven. t. Flor. b. i. scriptnm est ἦ, quo confirmatur scriptnra Bodleiani, Angel. et pr. Coisl. Vat. Δ. ἤ, qnsm formam constat in Platone saepe obliteratam esse. v. Schneideri Praefat. ad Remp. p. XLIV sqq. Dein νυνὶ pro vulg. νῦν restitutnm anctoritate Bodl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 2. Par. DK. Ang. w.

Παίδων ὄντων ἡμῶν] V. ἡμῶν ὄντων, invitis Bodl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Par. D. Ambr. Ang. w. Vat. p. r. Ven. t.

τῇ ὑστεραίᾳ ᾗ ᾗ] ᾗ om. Bodl. Vat. Δ. Vind. 2. Par. DK Vat. p. et pr. Ven. Ξ. v. explicatt.

παίδων ὄντων ἡμῶν] Non sine causa haec dicuntnr. Nam Agatho iam Olymp. 90, 4. reportaverat victoriam. Significatur igitur Apollodorum diu post convivium Agathonis sermones convivarum referre. Si igitur coniectura nostra de narrationis tempore supra proposita vera est, iam bene multi effluxerant anni.

ὅτε τῇ πρώτῃ τραγῳδίᾳ] Ad haec Rückertus: „Non integra trilogia, sed prima e tribus fabula." Id miror Hommello quoque placuisse. Nam etsi licebat singulas fabulas in certamen deferre, tamen eae ita comparatae debebant esse, ut in se essent absolutae, non ad trilogiam aliquam pertinerent, v. Boeckh. De tragicis p. 106 sqq. Cogitandum potius est de fabula, quam Agatho omnium primam in certamen commiserat.

τῇ ὑστεραίᾳ ᾗ ᾗ τὰ ἐπινίκ.] Criton. p. 44. A: τῇ ὑστεραίᾳ — ᾗ ᾗ ἂν ἔλθῃ τὸ πλοῖον, ubi v. annot. Quod codd. meliores ᾗ omittunt, eodem modo peccatum est Lys. de bonis Aristoph. §. 22: τῇ δὲ προτεραίᾳ, ᾗ ἀνήγετο. Demosth. Macart. §. 62: ἐκφέρειν δὲ τὸν ἀποθανόντα τῇ ὑστεραίᾳ, ᾗ ἂν προθῶνται. Antiphon De choreuta §. 37: τῇ ὑστεραίᾳ, ᾗ ὁ παῖς ἐθάπτετο. Nam τῇ ὑστεραίᾳ ᾗ significaret diem posteriorem esse eundem, quo factum sit illud, quod in altero membro indicatur, i. e. postridie, quo die. Quod certe patet longe alind quid esse quam quod talibus in locis ad sententiam requiritur. Quocirca nollem C. Fr. Hermannus edidisset quod utique soloecum est. Nam quod Demosth. Mid. §. 119. scriptnm legitur: τῇ μὲν προτεραίᾳ, ὅτε ταῦτ' ἔλεγε, id facile apparet non debuisse cum iis locis comparari, in quibus ᾗ pronomen relativum infertur. Rectissime enim dicitur: pridie, h. e. die ante, quum haec diceret. Neque quidquam offensionis habet Plat. Phaed. p. 112. D: καταντικρὺ ᾗ εἰσρεῖ, h. e. καταντικρὺ ταύτῃ, ᾗ εἰσρεῖ. Iam vero de reliquis Lysiae, Demosthenis et Antiphontis locis, quae memoravi-

ἐπινίκια ἔθυεν αὐτός τε καὶ οἱ χορευταί. Πάνυ, ἔφη, ἄρα πάλαι, ὡς ἔοικεν. ἀλλὰ τίς σοι διηγεῖτο; ἢ αὐτὸς Σωκράτης; Οὐ μὰ τὸν Δία, ἦν δ' ἐγώ.
B ἀλλ' ὅσπερ Φοίνικι· Ἀριστόδημος ἦν τις, Κυδαθηναιεύς, σμικρός, ἀνυπόδητος ἀεί· παραγεγόνει δ' ἐν τῇ συνουσίᾳ Σωκράτους ἐραστὴς ὢν ἐν τοῖς μάλιστα τῶν τότε, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ. οὐ μέντοι ἀλλὰ καὶ Σωκράτη γε ἔνια ἤδη ἀνηρόμην ὧν ἐκείνου ἤκουσα,

ἢ αὐτὸς Σωκρ.] ἦ Vat. Δ. male.

B. Κυδαθηναιεύς] V. Κυδαθηνεύς, vitiose. Errorem primus correxit Fischerus consentientibus codicibus fere omnibus. Dein ἀνυπόδετος Ven. Ξ. Vind. 2. Pro vulg. αἰεὶ Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 2. Zitt. ἀεί, quod recepi. De codicum discrepantia conf. Schneider ad Remp. I p. 96. et 246. Certam sedem habet ἀεὶ infra p. 203. C. D. E. al., conf. Bast. ad Gregor. Corinth. p. 346. Poppo Prolegg. ad Thucyd. p. 415. παρεγεγόνει Ven. Ξ. Ambr. Ang. w. Vat. r.

οὐ μέντοι ἀλλὰ καὶ Σωκράτη] καί om. Coisl. Par. EF. Angel. n. Vat. s. Ven. t. Flor. a. b. c. i.

mus, ita statuendum putamus, ut aut ἢ ante ἣ excidisse existimandum sit, aut pro ἣ reponendum ἢ, quod ita dicitur, ut pronomen ἣ intelligendum relinquatur, ut in talibus fit. Phileb. p. 35. A: ἐπιθυμεῖ τῶν ἐναντίων ἢ πάσχει, h. e. ἢ ἃ πάσχει. Euthyphron. p. 12. A: λέγω γὰρ δὴ τὸ ἐναντίον ἢ ὁ ποιητὴς ἐποίησεν. Phaedr. p. 275. A: δι' εὔνοιαν τοὐναντίον εἶπες ἢ δύναται. De Rep. I. p. 334. E. Et scripserunt nuper editores Thucyd. I. 60: τεσσαρακοστῇ ἡμέρᾳ ὕστερον ἢ Ποτίδαια ἀπέστη, ubi item libri plerique ἣ. Apud Lysiam vero l. c. codd. etiam plurimi ἢ ἀνήγετο suppeditant. Ad quam normam iam etiam reliqua loca facili negotio emendabis, nisi forte praestabilius sit ἢ ante ἣ interponere, quam rationem, etiam certissimis confirmatam exemplis, suadet Taylor. Lectt. Lysiac. Cap. I. p. 66. Sed hoc quidem ut in medio relinquendum sit, illud tamen in aprico esse arbitramur, falsum esse et loquendi consuetudini contrarium quod h. l. Bodl. et qui cum eo faciunt libri memoriae tradiderunt. Quam ob rem alteram lectionem, quae linguae legibus convenit, tenendam arbitramur, usque dum Bodleiani lectio quomodo emendanda sit, evidenter fuerit demonstratum. Vitiosam enim dictionem Platonis orationi obtrudere noluimus.

καὶ οἱ χορευταί] h. e. qui chorum efficiebant. Etenim Agatho χορηγοῦ munus quum suscepisset, suis sumtibus chorum comparaverat, instruxerat, ornaverat, v. Wolf ad Demosthen. or. adv. Leptin. Prolegg. p. 89. commentar. p. 236. et p 247. Thiersch. Introd. in Pindar. p. 104 sqq. Reportata igitur victoria saltatores τὰ ἐπινίκια eius concelebrabant, ut par erat.

ἢ αὐτὸς Σωκρ.] h. e. sed quid quaero? haud dubie

καί μοι ὡμολόγει καθάπερ ἐκεῖνος διηγεῖτο. Τί οὖν, ἔφη, οὐ διηγήσω μοι; πάντως ἡ ὁδὸς ἡ εἰς ἄστυ ἐπιτηδεία πορευομένοις καὶ λέγειν καὶ ἀκούειν. Οὕτω δὴ ἰόντες ἅμα τοὺς λόγους περὶ αὐτῶν ἐποιούμεθα, ὥςτε, ὅπερ ἀρχόμενος εἶπον, οὐκ ἀμελετήτως ἔχω. C *εἰ οὖν δεῖ καὶ ὑμῖν διηγήσασθαι, ταῦτα χρὴ ποιεῖν. καὶ γὰρ ἔγωγε καὶ ἄλλως, ὅταν μέν τινας περὶ φιλοσοφίας λόγους ἢ αὐτὸς ποιῶμαι ἢ ἄλλων ἀκούω,*

οὐ διηγήσω μοι;] Sic Bodl. Coisl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 2. Par. E Angel. u. Vat. a. n. a. Ven. t. Flor. a. b. c. i., ut emendavit Heindorf. ad Charm. p. 70. Vulg. *διηγῇ σύ μοι;* Vind. 1. 7. Par. K. D. Ambr. Angel. w. Vat. p. r. *διηγήσῃ μοι.*

πάντως ἡ ὁδός] Sic Par. DK. Vat. p, ut edidit Bekker. Ceteri libri *πάντως δὲ ἡ ὁδός*, vel *πάντως δὲ ὁδός*, quod dedit Rückertus. Mihi asyndeton, quod facile potuit a criticis mutari, huic loco unice convenire videtur. Exempla infra apposuimus.

C. *ταῦτα χρὴ ποιεῖν*] Vulg. *ταὐτὰ* correxit Sydenhamus addicentibus Coisl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 1. 2. 7. Par. DK. Angel. w. Vat. p. Frustra Hommelius vulg. defendit.

Socrates. v. ad Protag. in. Non est quod *ἦ* cum Astio corrigas.

B. *Ἀριστόδημος ἦν τις*] *Κυδαθήναιον* fuit nomen pagi Attici. Stephan. Byzant. *Κυδαθήναιον· δῆμος τῆς Πανδιονίδος φυλῆς· ὁ δημότης Κυδαθηναιεύς*, cf. Harpocration s. v. *Κυδαθηναιεύς*. et Meursius de popul. Attic. p. 741. Quod autem Aristodemus semper erat *ἀνυπόδητος*, videtur hac in re Socratem imitatus esse, quem maxime diligebat et comitabatur assidue. v. Phaedr. p. 229. A. Apud Xenophontem Mem. I, 4, 2., ubi itidem vocatur *μικρός*, ita loquens introducitur, ut deos colendos esse neget. Ceterum de *ἀνυποδησίᾳ* philosophorum, imprimisque Socratis, v. intpp. ad Aristoph. Nubb. v. 103. 362. et Ernesti ad Xenoph. Mem. I. 6, 2. Bergler. ad Alciphr. 1, 27.

Τί οὖν — οὐ διηγήσω μοι;] Haec interrogatio alacritatem quandam animi et aviditatem sciendi indicat, fere ut Latinorum: Quin tu mihi — narras? v. Heindorf., ad Charmid. §. 5. et quae annotavi ad Menon. p. 92. D: *τί δὲ αὐτῷ οὐ σὺ ἔφρασας;* et ad Phileb. p. 54. B. Protagor. p. 310. E. Menex. p. 236. C. Lysid. p. 211. D. al. Corrupit locum Hommelius distinguendo: *Τί οὖν; ἔφη· οὐ διηγήσω;* Pertinet enim *τί οὖν* ad *οὐ διηγήσω*. Deinde quod post *πάντως* deest coniunctio, v. Politic. p. 268. E: *ἀλλὰ δὴ τῷ μύθῳ πρόςεχε τὸν νοῦν ὥςπερ οἱ παῖδες· πάντως οὐ πολλὰ ἐκφεύγεις παιδίας ἔτη.* Theaetet. p. 143. A: *ἀλλὰ τί κωλύει νῦν ἡμᾶς διελθεῖν; πάντως ἔγωγε καὶ ἀναπαύσασθαι δέομαι*, ubi v. Heindorf. coll. Astio ad Legg. p. 10. Aristoph. Vesp. v. 770: *πάντως γε κἀκεῖ ταῦτ' ἔδρας ἑκάστοτε.* Est autem *πάντως* nostrum jedenfalls, habetque vim asseverandi.

χωρὶς τοῦ οἴεσθαι ὠφελεῖσθαι ὑπερφυῶς ὡς χαίρω· ὅταν δὲ ἄλλους τινάς, ἄλλως τε καὶ τοὺς ὑμετέρους τοὺς τῶν πλουσίων καὶ χρηματιστικῶν, αὐτός τε ἄχθομαι ὑμᾶς τε τοὺς ἑταίρους ἐλεῶ, ὅτι οἴεσθέ τι ποιεῖν οὐδὲν ποιοῦντες. καὶ ἴσως αὖ ὑμεῖς ἐμὲ ἡγεῖσθε κακοδαίμονα εἶναι, καὶ οἴομαι ὑμᾶς ἀληθῆ οἴεσθαι· ἐγὼ μέντοι ὑμᾶς οὐκ οἴομαι, ἀλλ' εὖ οἶδα.

D

Cap. II. *ΕΤΑΙ. Ἀεὶ ὅμοιος εἶ, ὦ Ἀπολλό-*

ὑπερφυῶς ὡς χαίρω] ὡς om. Par. DK. Vat. p.
καὶ χρηματιστικῶν] V. *χρηματιστῶν*, quod Ven. Ξ. Flor. n. tenent. Hoc vero loco quia non foeneratorum natio, sed omnino homines lucri cupidi intelliguntur, unice verum est quod inde a Fischero editores omnes receperunt. Id iam Bas. 2. praebet. Dein Angel. w. et pr. Ven. Ξ. *τοὺς ἑτέρους ἐλεῶ.*
D. *ὑμεῖς ἐμὲ ἡγεῖσθε*] Hunc verborum ordinem tuentur Bodl. Vat. Δ. Coisl. Ven. Ξ. Vind. 2. Par. DK. Ang. u. w. Vat. u. p. Ven t. Flor. b. i. Palat. Vulgo *ἡγεῖσθε ἐμέ*. Bodl. Vat. Δ. et pauci alii *ἡγεῖσθαι*.

χωρὶς τοῦ οἴεσθαι ὠφελεῖσθαι] h. e. praeterquam quod puto me inde percipere aliquid utilitatis, vid. ad Apolog. Socrat. c. XXIV. in. et Criton. c. III. Sic *ἄνευ* positum Demosthen. De Coron. p. 255. 19. Reisk. eodemque modo explicandum Soph. Antig. 4: *ἄτης ἄτερ*, h. e. si a calamitate discesseris. De proximis cf. Phaedon. p. 66. A: *ὑπερφυῶς — ὡς ἀληθῆ λέγεις.* Gorg. p. 496. C: *ἀλλ' ὑπερφυῶς ὡς ὁμολογῶ*, ubi vett. editt. *ὡς* omittunt. Theaet. p. 155. C: *ὑπερφυῶς θαυμάζω*, ubi Schol. habet *ὑπερφυῶς ὡς θαυμάζω*, addicentibus libris melioribus. — *ἀλλ' εὖ οἶδα*, sc. *ὅτι κακοδαίμονές ἐστε.*

D. *Ἀεὶ ὅμοιος εἶ*] semper tibi similis es, semper tibi hac in re constas: nam sic *ὅμοιος* usurpari solet. Charmid. p. 170. A: *ἀλλ' ἐγὼ κινδυνεύω ἀεὶ ὅμοιος εἶναι.* De Rep. IX. p. 585. C. Phaedr. p. 271. A. al.

D. *τὸ μανικὸς καλεῖσθαι*] Quod plurimi codices scriptum habent *μαλακός*, id, quoniam *μανικὸς* reliquia verbis repugnare visum est, manifesto originem duxit ex male sedula criticorum correctione. Sed verum esse *μανικὸς* vel ipsius Apollodori docet responsio, *ὅτι οὕτω διανοούμενος καὶ περὶ ἐμαυτοῦ καὶ περὶ ὑμῶν μαίνομαι καὶ παραπαίω.* Quis sit *μανικός*, optime declarant loci Apolog. Socrat. p. 21. A. et Charmid. p. 153. B. Nam Chaerephon, qui in Charmide appellatur *μανικός*, in Apologia dicitur fuisse *σφοδρὸς ἐφ' ὅ τι ὁρμήσειεν.* Eandem notionem vocabuli cognoscimus ex Politic. p. 302. B: *ὀξύτερα μὲν αὐτὰ γιγνόμενα τοῦ καιροῦ καὶ θᾶττω καὶ σκληρότερα φαινόμενα ὑβριστικὰ καὶ μανικὰ λέγοντες, τὰ δὲ βραδύτερα καὶ μαλακώτερα δειλὰ καὶ βλακικά.* Sophist. p. 242. A. Athen. X. p. 435. B. = T. II. p. 964. ed. Dind. *Φίλιππος ἦν τὰ μὲν φύσει μανικὸς καὶ προπετὴς ἐπὶ τῶν κινδύνων, τα*

δωρε· ἀεὶ γὰρ σαυτόν τε κακηγορεῖς καὶ τοὺς ἄλλους, καὶ δοκεῖς μοι ἀτεχνῶς πάντας ἀθλίους ἡγεῖσθαι πλὴν Σωκράτους ἀπὸ σαυτοῦ ἀρξάμενος. καὶ ὁπόθεν ποτὲ ταύτην τὴν ἐπωνυμίαν ἔλαβες, τὸ μανικὸς καλεῖσθαι, οὐκ οἶδα ἔγωγε· ἐν μὲν γὰρ τοῖς λόγοις ἀεὶ τοιοῦτος εἶ· σαυτῷ τε καὶ τοῖς ἄλλοις ἀγριαίνεις πλὴν Σωκράτους. ΑΠΟΛ. Ὦ φίλτατε, καὶ δῆλόν E
γε δή, ὅτι οὕτω διανοούμενος καὶ περὶ ἐμαυτοῦ καὶ

Ἀεὶ ὅμοιος εἶ] αἰεὶ bis Vat. Δ. Vind. 2. Par. DK. Ambr. Angel. w. Ven. t. Dein κατηγορεῖς Vind. 2. Par. DK. Ante δοκεῖς Par. F. καὶ om.

τὸ μανικὸς καλεῖσθαι] μαλακὸς Bodl. Coial. Vat. Δ. Vind. 1. 2. 7. Par. DK. Ang. w. Vat. n. p. Flor. a. b. c. i. errore manifesto, quem tamen Rückertus defendit. Etiam Ven. Ξ. Par. EF. Ambr. Ang. u. Vat. r. Ven. t. eam scripturam habent superscripta tamen vera lectione. Vat. a. corr. μανιακός, v. ann. Pro οὐκ οἶδα Bastius coni. εὖ οἶδα.

σαυτῷ τε καὶ τ. ἀ.] σεαυτῷ Ven. Ξ. Vind. 2.

δὲ διὰ μέθην. Est igitur μανικός der Enthusiast; der Schwärmer. Itaque Apollodorus videtur μανικὸς appellatus esse, quia et in Socrate venerando laudandoque nimius erat et vero etiam in aliis rebus iusto vehementior. Quocirca ille et in laudando et in vituperando modum solebat excedere, ut solent istiusmodi homines affectuum suorum impotentes in utramque abripi partem. Quae si tenemus, totius loci sensus haudquaquam obscurus erit. Est enim hic sententiarum nexus et cohaerentia: „Semper tibi in eo constas, quod et tui et ceterorum hominum omnium te poenitet, uno excepto Socrate. Ignoro quidem, unde tandem furiosi nomen acceperis; sed haud scio, an illud ex hac ipsa re originem duxerit; nam in sermonibus quidem semper is ea, ut et tibimet ipsi et ceteris omnibus praeter Socratem succenseas.“ Etenim ante verba: ἐν μὲν γὰρ τοῖς λόγοις ἀεὶ τοιοῦτος εἶ, facile intellexeris δοκεῖς δὲ λαβεῖν αὐτόθεν, aut simile quiddam. Solent enim ante γὰρ non raro omitti quae ex ipsa orationis serie facile possunt suppleri. Nec quenquam iam morabitur μὲν istud ἀνανταπόδοτον, si quidem altera pars sententiae frequentissimo usu reticetur. Denique verba τοιοῦτος εἶ explicantur iis, quae continuo adiiciuntur: σαυτῷ τε καὶ τοῖς ἄλλοις ἀγρ. πλ. Σ. Itaque Glauco urbana irrisione cognominis illius causam ex eo repetit, quod Apollodorus semper et de se et de aliis morosius iudicare soleat, quum unum Socratem beatum habere et praedicare consueverit. Ita ego iam olim locum interpretatus sum, et fateor me ne nunc quidem a pristina sententia ulla in parte decedere.

E. καὶ δῆλόν γε δή, ὅτι — παραπαίω] Ironice concedit Apollodorus hanc ipsam esse videri cognominis istius causam et rationem. Nam ironiae indicium facit δή, scilicet, vide-

περὶ ὑμῶν μαίνομαι καὶ παραπαίω. ΕΤΑΙ. Οὐκ
ἄξιον περὶ τούτων, Ἀπολλόδωρε, νῦν ἐρίζειν· ἀλλ'
ὅπερ ἐδεόμεθά σου, μὴ ἄλλως ποιήσῃς, ἀλλὰ διή-
γησαι, τίνες ἦσαν οἱ λόγοι. ΑΠΟΛ. Ἦσαν τοίνυν
ἐκεῖνοι τοιοίδε τινές. μᾶλλον δ' ἐξ ἀρχῆς ὑμῖν, ὡς
174 ἐκεῖνος διηγεῖτο, καὶ ἐγὼ πειράσομαι διηγήσασθαι.
Ἔφη γάρ οἱ Σωκράτη ἐντυχεῖν λελουμένον τε καὶ
τὰς βλαύτας ὑποδεδεμένον, ἃ ἐκεῖνος ὀλιγάκις ἐποίει,
καὶ ἐρέσθαι αὐτόν, ὅποι ἴοι οὕτω καλὸς γεγενημέ-

E. περὶ τούτων, Ἀπολλόδωρε] ὦ vulgo ante Ἀπολλόδωρε intrusum om. Bodl. Coisl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 2. Par. DK. Vat. p. t. Non raro autem illud in compellatione cum admonitione coniuncta omitti solere docebunt quae scripsimus ad Euthydem.

P: 174. καὶ ἐρέσθαι αὐτόν] V. ἔρεσθαι, quod Bekk. e Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 2. emendavit. Dein ὅπῃ Coisl. Ambr. Vat r. Pro εἰς Ἀγάθωνος Ven. Ξ. Vind. ὡς Ἀγάθωνος et εἰς τήμερον Ven. Ξ. εἰς τὴν σήμερον. Coisl. παρὰ τὸν καλόν, interposito articulo.

licet. Optime Schleiermacherus: „O Liebster, so ist es ia klar, wenn ich so denke von mir und euch, dass ich toll bin und von Sinnen.“ Quam irrisionem sentiens amicus respondet: Οὐκ ἄξιον περὶ τούτων νῦν ἐρίζειν. Itaque fallitur Hommelius post παραπαίω signo interrogandi opus esse ratus.

τοιοίδε τινές] fere huiusmodi. vid. Xenoph. Mem. I. 1, 1.

μᾶλλον δ'] etiam hic est corrigentis, ut saepissime alibi. Ceterum cf. Phaedon. p. 59. C: ἐγώ σοι ἐξ ἀρχῆς πάντα πειράσομαι διηγήσασθαι. Euthydem. p. 272. E: καὶ σοι πειράσομαι ἐξ ἀρχῆς πάντα διηγήσασθαι.

P. 174. αὐτὸν διέφυγον] ei feliciter aufugi.

ταῦτα δὴ ἐκαλλωπισάμην] Pessime Hommelius aliique: hoc igitur ornatu ornavi me, quod ab ipsa sententiarum serie alienum est. Imo ταῦτα est accusativus obiecti remotioris, qui indicat id, ad quod actio τοῦ καλλωπίζεσθαι pertineat. Quocirca explicari recte potest per διὰ ταῦτα, quanquam non est existimandum διὰ a Graecis per ellipsin reticeri. Protagor. p. 310. E: αὐτὰ ταῦτα νῦν ἥκω παρὰ σέ, ἵνα ὑπὲρ ἐμοῦ διαλεχθῇς αὐτῷ. Legg. IX. p. 873. A. Xenoph. Symp. IV. 55. et 25. Aristoph. Pac. v. 414: ταῦτ' ἄρα πάλαι — παρεκλεπτέτην. Avv. 120: ταῦτ' οὖν ἱκέται νὼ πρός σε δεῦρ' ἀφίγμεθα. conf. Gregor. Corinth. de Attic. dial. §. 6: ταῦτ' ἄρα Ἀττικός ἀντὶ τοῦ διὰ ταῦτα. Schaefer. ad Lamb. Bos. p. 676. Matthiae Gr. §. 467. 14. p. 873. De coniunctivo ἴω praecedente praeterito tempore post particulam finalem

νος. καὶ τὸν εἰπεῖν, ὅτι Ἐπὶ δεῖπνον εἰς Ἀγάθωνος. χθὲς γὰρ αὐτὸν διέφυγον τοῖς ἐπινικίοις φοβηθεὶς τὸν ὄχλον, ὡμολόγησα δ' εἰς τήμερον παρέσεσθαι. ταῦτα δὴ ἐκαλλωπισάμην, ἵνα καλὸς παρὰ καλὸν ἴω. ἀλλὰ σύ, ἦ δ' ὅς, [Ἀριστόδημε,] πῶς ἔχεις πρὸς τὸ ἐθέλειν ἂν ἰέναι ἄκλητος ἐπὶ δεῖπνον; Κἀγώ, B ἔφη, εἶπον, ὅτι Οὕτως, ὅπως ἂν σὺ κελεύῃς. Ἕπου τοίνυν, ἔφη, ἵνα καὶ τὴν παροιμίαν διαφθείρωμεν μεταβάλλοντες, ὡς ἄρα καὶ ἀγαθῶν ἐπὶ δαῖτας ἴασιν

ἦ δ' ὅς, Ἀριστόδημε, πῶς ἔχεις] Vocabulum Ἀριστόδημε in omnibus fere codd. deest. Igitur uncis inclusimus tanquam natum ex glossemate.

B. ἐθέλειν ἂν ἰέναι] Libri ἀνιέναι. Correxerunt Stephanus, Astius, Bekkerus. Fuit tamen qui vulgatam eo defenderet, quod e Phalero in urbem escenderint. Id vero Glauco et Apollodorus fecerant; de Aristodemo et Socrate nihil tale narratur.

διαφθείρωμεν μεταβάλλοντες] Restitui quod est in Bodl. Vat. Δ. Aug. w. Vind. 2. Editt. omnes praeter Hommel. μεταβαλόντες. Ven. Ξ. Par. F. μεταβαλλόντες, pravo accentu. Dein Vat. Δ. ἴασιν.

posita v. Rost. Gramm §. 122. 9. ann. 4. Subtilissime rem explicuit Hermann. de emendanda ratione Gr. Gr. p. 208 sqq.

B. πρὸς τὸ ἐθέλειν ἂν ἰέναι] Pertinet ἂν ad infinitivum ἐθέλειν, ut sensus hic sit: πῶς ἔχεις; ἐθέλοις ἂν ἰέναι ἄκλητος ἐπὶ δεῖπνον; Quod est in codd ἀνιέναι, id ferri non potest ideo, quia absurdum esset locum convivii tanquam editiorem significari.

ὡς ἄρα καὶ ἀγαθῶν ἐπὶ δ.] Versiculus, ad quem respicitur, hic est: αὐτόματοι δ' ἀγαθοὶ δειλῶν ἐπὶ δαῖτας ἴασι, v. Schol. Platon. p. 43. ed. Ruhnk. et Athen. Deipnos IV. 27. Sensum proverbii hunc esse patet: bono et honesto viro non opus est excusatione, quando αὐτόματος, h. e. non invitatus, venit ad δειλῶν, h. e. minus bonorum, convivia: his enim eius praesentia non potest non grata esse et iucunda. Hoc igitur proverbium, inquit, διαφθείρωμεν μεταβάλλοντες, mutatione corrumpamus, quod quomodo ab eo fiat, nemini obscurum esse potest. Nam pro δειλῶν ad Agathonis nomen simul alludens dixit ἀγαθῶν. Hanc autem mutationem satis festive excusat exemplo Homeri, qui adeo omnem proverbii rationem perverterit, dum Menelaum, hominem ignavum, finxerit sua sponte neque invitatum ad fortissimi fratris epulas venientem. Respicitur ad Iliad. β'. v. 408: αὐτόματος δέ οἱ ἦλθε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος. Ceterum Menelaus vocatur μαλθακὸς αἰχμητής Iliad. ρ. v 588., verum non ab ipso poeta, sed ab Apolline, Graecis inimico. Quae nuper Hommelius de his verbis disputavit, ea fateor, quatenus nova sunt, mihi haudquaquam probari.

αὐτόματοι ἀγαθοί. Ὅμηρος μὲν γὰρ κινδυνεύει οὐ
μόνον διαφθεῖραι, ἀλλὰ καὶ ὑβρίσαι εἰς ταύτην τὴν
παροιμίαν. ποιήσας γὰρ τὸν Ἀγαμέμνονα διαφερόν-
C τως ἀγαθὸν ἄνδρα τὰ πολεμικά, τὸν δὲ Μενέλεων
μαλθακὸν αἰχμητήν, θυσίαν ποιουμένου καὶ ἑστιῶν-
τος τοῦ Ἀγαμέμνονος ἄκλητον ἐποίησεν ἐλθόντα τὸν
Μενέλεων ἐπὶ τὴν θοίνην, χείρω ὄντα ἐπὶ τὴν τοῦ
ἀμείνονος. Ταῦτ' ἀκούσας εἰπεῖν ἔφη, Ἴσως μέντοι
κινδυνεύσω καὶ ἐγὼ οὐχ ὡς σὺ λέγεις, ὦ Σώκρατες,
ἀλλὰ καθ' Ὅμηρον φαῦλος ὢν ἐπὶ σοφοῦ ἀνδρὸς ἰέναι
D θοίνην ἄκλητος. ἆρ' οὖν ἄγων με τι ἀπολογήσει;

C. οὐχ ὡς σὺ λέγεις] ὃ σὺ λ. Par. DK. Vat. p.
D. ἆρ' οὖν ἄγων μέ τι ἀπ.] Creuzerus ad Plotin. p. 318. coni. ἀγαγών, sed v. ann. Ipse vir egregius sententiam suam retractavit in Annalibus Liter. Vindobonenss. N. 56. p. 135. anni 1831. ἄγων est wenn du mich mitbringst. Exempla dedi ad Charmid. p. 153. C. Astius coni. Ἆρ' οὖν ἄγων με τί ἀπ. Sed duplex interrogatio ab h. l. aliena est. Pro ἀπολογήσῃ Bodl. Vat, Δ. (ut Bastius notavit) Ang. w. Ven. t. ἀπολογήσει, quae forma dubium non est quin Platoni ubique reddenda sit. In hoc quidem libro nullus est locus, in quo non aliquot codd. terminationem in ει conservaverint, v. p. 172. C. 175. A. 194. B. 207. C. 212. A. 218. C. E. 219. A. 220. E.

D. ἆρ' οὖν ἄγων μέ τι ἀπολογήσει] Ἀπολογεῖσθαί τι est aliquid pro se afferre defendendi causa. Phaedon. p. 69. D: ταῦτ' οὖν ἐγὼ — ἀπολογοῦμαι, haec igitur pro me affero. Apolog. p. 34. B: ἃ μὲν ἐγὼ ἔχοιμ' ἂν ἀπολογεῖσθαι, σχεδόν ἐστι ταῦτα. Itaque verba in hunc modum accipienda sunt: num igitur me adducens poteris pro te aliquam afferre defensionem?, quo scilicet veniam impetres, quod me ultro ad convivium adduxeris. Secus locum interpretatus est Hommelius, mirifice etiam in eo errans, quod τι, indefinitum pronomen, pro ἄλλο τι positum iudicavit. Ceterum καλεῖν ut Lat. vocare est invitare. Unde ἄκλητος, invocatus, intelligitur non invitatus. Moris autem fuisse et apud Graecos et apud Romanos, ut qui benigne invitati essent, etiam alios, non vocatos, secum adducerent, quos dixerunt umbras, cognoscas ex Horat. Sat. II. 8, 22. Epist. I. 5, 28. ubi v. intpp. et Plutarch. Sympos. VII. 6, qui quaerit, unde οἱ ὑπὸ τῶν κεκλημένων ἐπὶ τὸ δεῖπνον ἀγόμενοι nomen illud acceperint.

Σύν τε δύ', ἔφη, ἐρχ.] Alludit ad Iliad. X. v. 224: Σύν τε δύ' ἐρχομένω, καί τε πρὸ ὁ τοῦ ἐνόησεν, Ὅππως κέρδος ἔῃ, quo usus est etiam in Protagor. p. 348. Eundem versum recitat Cicero ad Divv. IX. 7. ad Attic. IX. 6. Ὁ πρὸ τοῦ i. e. ἕτερος πρὸ ἑτέρου. Sunt autem verba Diomedis, qui Nestori se

ὡς ἐγὼ μὲν οὐχ ὁμολογήσω ἄκλητος ἥκειν, ἀλλ'
ὑπὸ σοῦ κεκλημένος. Σύν τε δύ', ἔφη, ἐρχομένω
πρὸ ὁ τοῦ βουλευσόμεθα ὅ τι ἐροῦμεν. ἀλλ' ἴωμεν.
Τοιαῦτ' ἄττα σφᾶς ἔφη διαλεχθέντας ἰέναι. τὸν
οὖν Σωκράτη ἑαυτῷ πως προσέχοντα τὸν νοῦν κατὰ
τὴν ὁδὸν πορεύεσθαι ὑπολειπόμενον καί, περιμένον-
τος οὗ, κελεύειν προϊέναι εἰς τὸ πρόσθεν. ἐπειδὴ δὲ
γενέσθαι ἐπὶ τῇ οἰκίᾳ τῇ Ἀγάθωνος, ἀνεῳγμένην
καταλαμβάνειν τὴν θύραν, καί τι ἔφη αὐτόθι γε- E
λοῖον παθεῖν. οἷ μὲν γὰρ εὐθὺς παῖδά τινα ἔνδοθεν
ἀπαντήσαντα ἄγειν οὗ κατέκειντο οἱ ἄλλοι, καὶ κα-

ὡς ἐγὼ μὲν οὐχ ὁμ.] Sic Bodl. Vat. Δ. Par. DEFK. Ambr. Ang. u. w. Vat. n. p. r. s. Ven. t. Flor. a. b. c. i. Legebatur olim. *ὡς ἔγωγε οὐχ' ὁμ.*

ἔφη, ἐρχομένω] *ἐρχομένω, ἔφη,* Ven. Ξ. Vind. 2.

πρὸ ὁ τοῦ βουλ.] Libri *πρὸ ὁδοῦ*. Emendavit Fischerus. Dein Bodl. Vat. Δ. Par. DK. alii vitiose *ἀλλ' ἐῶμεν*.

ἐπειδὴ δὲ γενέσθαι] Steph. coni. *ἐγένετο*: male.

E. *γελοῖον παθεῖν*] *γελοῖόν τι παθεῖν* Angel. n.

οἷ μὲν γὰρ εὐθύς] Vett. editt. *τὸν μὲν γὰρ εὐθύς*. Sed *οἷ* vel *οἱ* Bodl. Coisl. Vat. Δ. Vind. 2. Ang. u. w. Vat. a. c. n. Ven. t. Flor. a. b. e. i. et. pr. Par. D. *ἐμοὶ* Vind. 7. Par. K. Vat.

paratum esse ostendit in castra hostium ire, ita tamen, ut alium haberet comitem. Itaque Socrates hoc dicit: una euntes videbimus, quid dicendum sit; alter alterum consilio adiuvabit; quod unus excogitare et reperire non poterit, id reperiet alter. Ferri non potest lectio vulgata *πρὸ ὁδοῦ*, quam formulam neque cum Zeunio ad Viger. p. 117. interpretari licet in promtu, facile; neque cum Wyttenbach. Bibl. Crit. I. t. p. 47. progrediendo, utiliter, neque cum Bernhardyo Syntax. p. 231. inter viam; quod etiamsi per aetatis Platonicae usum fieri liceret, tamen langueret mirifice. Ipsa sententia autem postulat, ut *πρὸ ὁ τοῦ* adiiciatur. Itaque nec *πρὸ ὁ τοῦ* eiiciendum, quanquam Hermogenes *περὶ ἰδεῶν* II. p. 406. ed. Laurent. hunc locum ita scriptum affert, ut *πρὸ ὁ τοῦ* desideretur.

ἐπειδὴ δὲ γενέσθαι] De infinitivo post *ἐπειδὴ* in obliqua oratione posito vid. de Republ. X. p. 617. D: *σφᾶς οὖν, ἐπειδὴ ἀφικέσθαι, εὐθὺς δεῖν ἰέναι.* Ibid. p. 614. A: *ἐπειδὴ οὗ ἐκβῆναι τὴν ψυχήν.* Ibid. p 619. C. Eadem ratio est verborum proximorum: *εὐθὺς δ' οὖν ὡς ἰδεῖν τὸν Ἀγάθωνα.* v. ad Phaedon. p. 72. A. cap. XVI. extr. Ceterum de ellipsi verbi *ξυνέβη*, unde infinitivus pendeat, nemo hodie cum Wolfio cogitabit.

E. *οἷ μὲν γὰρ εὐθὺς παῖδά τινα*] Casus pronominis more fere constanti proximo

ταλαμβάνειν ἤδη μέλλοντας. δειπνεῖν. εὐθὺς δ' οὖν ὡς ἰδεῖν τὸν Ἀγάθωνα, Ὦ, φάναι, Ἀριστόδημε, εἰς καλὸν ἥκεις· ὅπως συνδειπνήσεις· εἰ δ' ἄλλου τινὸς ἕνεκα ἦλθες, εἰςαῦθις ἀναβαλοῦ, ὡς καὶ χθὲς ζητῶν σε, ἵνα καλέσαιμι, οὐχ οἷός τ' ἦ ἰδεῖν. ἀλλὰ Σωκράτη ἡμῖν πῶς οὐκ ἄγεις; Καὶ ἐγώ, ἔφη, μεταστρεφόμενος οὐδαμοῦ ὁρῶ Σωκράτη ἑπόμενον. εἶπον οὖν, ὅτι καὶ αὐτὸς μετὰ Σωκράτους ἥκοιμι,

p. et corr. D. Receptam lectionem confirmat Photius, qui in voc. οἷ hunc locum exscripsit. conf. Porson. ad Med. v. 734.

εὐθὺς δ' οὖν] οὖν om. Par. DK. Vat. p.; in Bas. 1. 2. Flor. n. δ' abest, quod tamen recte praecedenti μὲν respondet. Dein Bodl. pro ὦ, φάναι, habet ὢν φάναι, quae manifesta est grammatici alicuius correctio.

ὅπως συνδειπνήσεις] Sic unus Flor. n. probante etiam Bekkero. Ceteri omnes συνδειπνήσῃς.

οὐχ οἷός τ' ἦ ἰδεῖν] V. ἦν, quod e Ven. t. et pr. Coisl.

participio est accommodatus, de quo genere loquendi monuimus ad Gorg. p. 492. B. Lachet. p. 187. A. Legg. III. p. 689. A. Legg. IX. p. 856. E. Phaedr. p. 240. C. Hinc Arist. Avv. 45. ὅποι paratam habet defensionem. conf. Krüger. ad Dionys. Historiogr. p. 119. Huius constructionis non memores librarii atque critici pronomen οἷ non uno modo corruperunt. Ad καταλαμβάνειν patet subiectum esse Aristodemum, quae quidem personae variatio adeo crebra est, ut exemplorum testimonio haudquaquam indigeat.

εἰς καλὸν ἥκεις] h. e. opportune, ut Menon. p. 90. A: εἰς καλὸν ἡμῖν αὐτὸς ὅδε παρεκαθίζετο. Hipp. Mai. p. 286. E: εἰς καλὸν ἥκεις. Ibid. 286. C. Euthydem. p. 275: ἥκετον εἰς κάλλιστον, i. e. opportunissime. Theag. p. 122. A. Xenoph. Symp. I. 4. Deinde vulg. ὅπως συνδειπνήσῃς mutavi, non quo coniunctivum aoristi primi soloecum putaverim, quae fuit grammaticorum quorundam opinio; sed quod futurum rei ipsi magis accommodatum esse videbatur. Nam in invitandi formulis Graeci post ὅπως inferunt futurum tempus, nunquam coniunctivum aoristi. Hipp. Mai. p. 286. B: ἀλλ' ὅπως παρέσει καὶ αὐτὸς καὶ ἄλλους ἄξεις. Aristoph. Avv. 131: πρὸς Διὸς τοὐλυμπίου, ὅπως παρέσει μοι καὶ σὺ καὶ τὰ παιδία λουσάμενα πρῴ· μέλλω γὰρ ἑστιᾶν γάμους. Nec vero post εἰς καλὸν ἥκεις comma, sed pleniorem interpunctionem ponendam iudicavimus, quo oratio efficeretur alacrior et vividior. Nam ita ὅπως συνδειπνήσεις non ex praegressis pendet, sed per se seorsum est accipiendum. Germanice dixeris: Ach lieber Aristodem, recht gelegen erscheinst du; dass du mir ja mitspeisest. In qua oratione etiam asyndeton est elegantissimum. Ineptum foret, si Agatho diceret: opportune venisti, ut nobiscum coenes, quae verba liquet nullam certe continere Aristodemi invitationem. Quanquam Hermanno visum est multo elegantius, si ὅπως συν-

κληθεὶς ὑπ' ἐκείνου δεῦρ' ἐπὶ δεῖπνον. Καλῶς γ',
ἔφη, ποιῶν σύ· ἀλλὰ ποῦ ἔστιν οὗτος; Ὄπισθεν
ἐμοῦ ἄρτι εἰςῄει· ἀλλὰ θαυμάζω καὶ αὐτός, ποῦ ἂν 175
εἴη. Οὐ σκέψει, ἔφη, παῖ, φάναι τὸν Ἀγάθωνα,
καὶ εἰςάξεις Σωκράτη; σὺ δ', ἦ δ' ὅς, Ἀριστόδημε,
παρ' Ἐρυξίμαχον κατακλίνου.

Cap. III. Καὶ ἓ μὲν ἔφη ἀπονίζειν τὸν παῖδα, ἵνα κατακέοιτο· ἄλλον δέ τινα τῶν παίδων ἥκειν ἀγ-

mutatum. Omittunt vocem Bodl. Vat. Δ. Vind. 2. Ang. w. Vat. a. c. n. Flor. a. b. c. l.

δεῦρ' ἐπὶ δεῖπνον] ἐπὶ τὸ δεῖπνον Par. F. sed v. p. 175. B.

καλῶς γ', ἔφη, ποιῶν] γ' om. Bodl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 2. 7. Par. DK. Ang. w. Vat. p. Nec tamen ausus sum voculam expungere, quae in hac respousionis forma paene est legitima.

P. 175. ἓ μὲν ἔφη ἀπονίζειν] Sic emendavit lectionem vulgatam καὶ ἐμὲ ἔφη ἀπ. Bastius Specim. Crit. p. 10. Frustra Fischerus locum per anacoluthiam explicare conatus est. Dein

δειπνήσῃς scribatur, quippe quod ex εἰς καλόν pendeat. Quasi vero urbanius et elegantius sit dicere: Sie sind recht gelegen gekommen, um mitzuspeisen. Ad proxima: εἰςαῦθις ἀναβαλοῦ, contendas Lucian. Pseudol. extr. τα λοιπὰ εἰςαῦθις ἀναβαλώμεθα. Plat. Euthyd. p. 275 A: εἰςαῦθις ἀποθέσθαι. Xenoph. Symp. II. 6: εἰςαῦθις ἀποθώμεθα. — πῶς οὐκ ἄγεις, qui fit, ut non adducas; v. ad Criton. in. Fuit autem Aristodemus homo Socratis amantissimus, ut miretur Agatho, quod solus sine Socrate venerit.

ὅτι καὶ αὐτὸς μετὰ Σ.] me et ipsum cum Socrate venisse, *sicuti cuperet:* dass ich ja eben mit dem Socrates gekommen wäre. Prave haec intellexit Hommelius, qui etiam in eo errat, quod paullo ante distinxit: καὶ ἐγώ, ἔφη μεταστρεφόμενος, — οὐδαμοῦ ὁρῶ Σωκρ., quod ipse interpretatur: und ich, sagte er sich umdrehend, — sehe nirgends den Socrates mir folgen. Finxit igitur vir doctus Aristodemum Apollodoro haec ita narrantem, ut, qnasi res nunc ipsum agatur, corpus circumagat. Qnod quam sit a Platonis elegantia alienum, vix est quod moueamus.

Καλῶς γ', ἔφη, ποιῶν σύ] Charmid. p. 156. A: καλῶς γε σύ, ἦν δ' ἐγώ, ποιῶν. Ibid. p. 162. E: καλῶς γε σὺ τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, ποιῶν. Hipp. Mai. init. καλῶς γε σὺ — νομίζων. Lachet. p. 192. B: ὀρθῶς γε σὺ λέγων. Theaet. p. 181. D: ὀρθῶς γε λέγων. Lysid. p. 204. A: καλῶς γ', ἦν δ' ἐγώ, ποιοῦντες, ubi γὲ ex codd. restituit Bekkerus, cf. Heindorf. ad Charmid. p. 64. nostra ad Remp. V. p. 474. A. et Wyttenbach. Epistol. Critic. p. 26 sq. Dorvill. ad Charit. p. 296 sq. ed. Lips.

P 175. καὶ ἓ μὲν ἔφη ἀπονίζειν τ., π.] Atque puerum dicebat ipsum abluisse, ut accumberet. De infinitivo praesentis v. ad cap. I. — τὸν παῖδα, cuius hoc erat officium.

γέλλοντα, ὅτι Σωκράτης οὗτος ἀναχωρήσας ἐν τῷ τῶν γειτόνων προθύρῳ ἕστηκε, κἀμοῦ καλοῦντος οὐκ ἐθέλει εἰσιέναι. Ἄτοπόν γ', ἔφη, λέγεις· οὐκουν
B καλεῖς αὐτὸν καὶ μὴ ἀφήσεις; Καὶ ὅς ἔφη εἰπεῖν,

vett. ἵνα που κατακέοιτο. Sed που om. cum Bodl. et Vat. Δ. codices plurimi. Unde ortum sit που, intelligitur ex scriptura librorum Ven. Ξ. Par. EF. Vat. s. Flor. a ἵνα (ὅπου) .

κἀμοῦ καλοῦντος] Bodl. Vat. Δ. Vind. 1. 2. 7. Par. DK Ang. w. Vat. p. et pr. Ven. t. καὶ οὐ καλοῦντος, quod dederunt Bekk. et Turicenses. Bas. 2. Flor. a. b. c. i. Coisl. Ven. Ξ. Ang. n. alii καὶ σοῦ καλοῦντος. Sed unice vera est vulgata scriptura. Sunt enim haec servi ista renunciantis verba; quod qui non perspicerent, pronomen temere mutaverunt. Fuit tamen qui hanc non rectam, sed obliquam orationem esse contenderet ideoque καὶ οὐ tueretur. Sed neglexit ille et indicativum et pronomen οὗτος.

οὔκουν καλεῖς] Sic Bodl. Coisl. Vat. Δ. Par. DK. Ambr. Ang. u. w. Vat. a. c. n. Flor. a. b. c. o. Vulgo κάλει. Futurum cum οὐκ coniunctum habet vim imperativi; v. ad c. 1. Pro so-

οὔκουν καλεῖς αὐτὸν καὶ μὴ ἀφήσεις] Fallitur Rückertus καλεῖς pro praesenti tempore habens, quum sit futurum Atticum. Aristoph. Eccles. 1179. ed. Dind. οὔκουν (vulgo οὐκοῦν) ἅπασι δῆτα γενναίως ἐρεῖς καὶ μὴ παραλείψεις μηδένα; Sophocl. Trachin. 1183: οὐ θᾶσσον οἴσεις, μηδ' ἀπιστήσεις ἐμοί; Aiac. 75: οὐ σῖγ' ἀνέξει, μηδὲ δειλίαν ἀρεῖς; Eurip. Hippol. 500: οὐχὶ συγκλείσεις στόμα καὶ μὴ μεθήσεις αὖθις αἰσχίστους λόγους; Ibid. 602: οὐ μὴ προσοίσεις χεῖρα, μηδ' ἅψει πέπλων; Ex quibus locis erit perspicuum, cur pro vulg. οὐκοῦν scripserimus οὔκουν. Tanta enim vis negationis est, ut etiam ad secundum pertineat orationis membrum, id quod ex eo patet, quod non scriptum est καὶ οὐκ ἀφήσεις, sed καὶ μὴ ἀφήσεις. Nam καὶ οὐκ ἀφήσεις si dictum esset, alterum membrum per se constaret: nunc istud καὶ μὴ ἀφήσεις; tanquam unius eiusdemque sententiae pars subiungitur, perinde ac si scriptum esset οὔκουν ποιήσεις τὸ καλεῖν καὶ τὸ μὴ ἀφιέναι αὐτόν; Ceterum ex isto μὴ in altero membro illato procul dubio orta est soloeca ista lectio ἀφήσῃς, quae aute Fischeri editionem erat divulgata. Similiter apud Aristophanem l. c. ante Brunckium legebatur παραλείψῃς.

B. ἔθος γάρ τι τοῦτ' ἔχει] Hunc Socratis morem infra c. 36. describit Alcibiades, ubi v. annot. De loquendi genere cf. Hipp. Mai. p. 287. B: ἔθος γάρ τι τοῦτ' ἔχει. Dio Chrysostom. Or. XIII. p. 219. B: ἔθος γάρ τι τοῦτό ἐστι τῶν τυράννων. Laudat hunc locum Priscianus XVIII. p. 1208. ed. Putsch., ut doceat scriptores Atticos τὶ inferre etiam πλεοναστικῶς. Quod cave credideris. Nam in hac quidem formula τὶ non videtur esse otio-

Μηδαμῶς, ἀλλ' ἐᾶτε αὐτόν. ἔθος γάρ τι τοῦτ' ἔχει· ἐνίοτε ἀποστὰς ὅποι ἂν τύχῃ ἕστηκεν. ἥξει δὲ αὐτίκα, ὡς ἐγὼ οἶμαι. μὴ οὖν κινεῖτε, ἀλλ' ἐᾶτε. Ἀλλ' οὕτω χρὴ ποιεῖν, εἰ σοὶ δοκεῖ, φάναι τὸν Ἀγάθωνα. ἀλλ' ἡμᾶς, ὦ παῖδες, τοὺς ἄλλους ἑστιᾶτε·

loeco ἀφήσῃς (v. Fischer. ad Weller., II. p. 481.) recte Bodl. Vat. Δ. Parisini, Flor. a. b. c. i. aliique ἀφήσεις.

B *ὅποι ἂν τύχῃ*] ὅποι pro vulg. ὅπῃ praebuerunt Bodl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 2. Par. DFK. Ang. u. w. Vat. a. c. n. p. Ven. t. Flor. a b. c. 1. Iidem fere libri τύχῃ prae vulg. τύχοι tuentur. Coniunctivum etiam Bodl. et Vat. Δ. habent, quos Bekkerus neglexit. In praecedentibus Bas. 1. 2. ἔθος τοι τοῦτ' ἔχει, probante Fischero. sed vide ann.

ὡς ἐγὼ οἶμαι] Bekkerus ex Par. D. Vat. p. scripsit ὡς ἐγᾦμαι. Dein pro soloeco κινῆτε ex codd. fere omnibus κινεῖτε est restitutum, v. intpp. ad Gregor. Corinth. p. 15. ed. Schaef. Herm. ad Viger. p. 809.

εἰ σοὶ δοκεῖ, φάναι] V. post δοκεῖ interpositum legitur ἔφη, quod om. Bodl. Vat. Δ. Vind. 2. Par. k. et pr. Ven. Ξ. et abiecit etiam Bekker.

sum, si quidem verba hoc modo explicanda sunt: τοῦτ' ἐστὶν ἔθος τι, ὃ ἔχει. Nos: es ist dieses so eine Sitte, die er an sich hat. Quemadmodum autem fuerunt qui τὶ hoc loco redundare opinarentur, ita in superioribus non defuerunt qui, quod Ἄτοπόν γ' — λέγεις scriptum esset, mirarentur. Vide igitur an voculae τὶ desiderium lenire possint haec. Phaedr. p. 274. C: γελοῖον ἤρου. Euthyd. p. 286. D: ἵνα δὴ ἄτοπον λέγῃς. De Rep. VII. p. 536. B: γελοῖον ἔοικα παθεῖν. Ibid. II. p. 368. A: θεῖον πεπόνθατε. Legg. I. 633. B. 642. A: μέγα λέγεις. Ibid p. 658. C: ἄτοπον ἤρου. III. 685. A: ῥᾴδιον ἐρωτᾷς. III. 692. C. XII. 942. C. et 960. D. οὐ σμικρὸν λέγεις. Soph. Oed. Tyr. v. 515: πρὸς ἐμοῦ πεπονθέναι εἰς βλάβην φέρον, pro φέρον τι. Eurip. Hippolyt: v. 278: θαυμαστὸν εἶπας. Sophocl. Oed. Col. v. 857: δεινὸν λέγεις. Aiac. v. 1127: δεινόν γ' εἶπας. Aristoph. Ecclesiaz. v. 812: δεινόν γε λέγεις. Xenoph. Memor. IV. 8, 6: θαυμαστὰ λέγεις. Ibid. II. 7, 13: θαυμαστὸν ποιεῖς, ὃς —. Ibid. II. 3, 15: ἄτοπα λέγεις. καὶ οὐδαμῶς πρὸς σοῦ. v. etiam Boeckh. in Min. p. 112. Matthiae ad Eurip Orest. v. 400. Reisig. Coniectann. I. p. 216 et Fritsch. Quaestionn. Luciann. p 93 sq. Eodem modo Latini. Horat. Sat. I. 10, 20: magnum facit, i. e. magnum quid. Ibid. I. 4, 10: ut magnum. II. 5, 79: magnum donandi. Ibid. II. 2, 102: non est melius. Sat. II. 8, 53. et 57: melius et maius. Epod. XVI. 23.

μὴ οὖν κινεῖτε] nolite igitur eum in meditatione defixum turbare, sed sinite. Alius verbi usus est quem ad Remp. 1. p. 329. attigimus.

*πάντως παρατίθετε ὅ τι ἂν βούλησθε, ἐπειδάν τις
ὑμῖν μὴ ἐφεστήκῃ· ὃ ἐγὼ οὐδεπώποτε ἐποίησα. νῦν
οὖν νομίζοντες καὶ ἐμὲ ὑφ᾽ ὑμῶν κεκλῆσθαι ἐπὶ
C δεῖπνον καὶ τούσδε τοὺς ἄλλους, θεραπεύετε, ἵνα
ὑμᾶς ἐπαινῶμεν.*

Μετὰ ταῦτα ἔφη σφᾶς μὲν δειπνεῖν, τὸν δὲ Σωκράτη οὐκ εἰσιέναι. τὸν οὖν Ἀγάθωνα πολλάκις κε-

πάντως παρατίθετε] *πάντας καὶ π.* Ven. Ξ. Vind 2. Etiam Bas. 2. *πάντας καὶ π.* habet male. Dein Bodl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 2. Par. D. *ἐφεστήκει.* Par. k. *ἐφειστήκει.* Coisl. *ἐφεστήκοι.* Par. F. *ἐφέστηκε.* Ambr. Vat. r. *ἀφεστήκῃ.* Pro *οὐδεπώποτε* Par. DK. Vat. p. *μηδεπώποτε.* Supervacanea est Hommelii coniectura: *ἐπεὶ, ᾽τᾶν, τις ὑμῖν μὴ ἐφεστήκῃ.*

C. *ἓ δὲ οὐκ ἐᾶν*] Sic Bodl. Vind. 1. 2. pro vulg. *αὐτον δὲ οὐκ ἐᾶν.* Par. DKEF. Vat. p. a. et rec. Coisl. *τὸν δὲ οὐκ ἐᾶν.* Flor. a. b. l. *τὸν δὲ Σωκράτην οὐκ ἐᾶν.* Vat. Δ. Ang. w. Vat. r.

πάντως παρατίθετε] utique apponite quodcunque volueritis. Illud *πάντως* sic cum imperativo iunctum quoniam mirum nonnullis accidit, locum corrigendum statuerunt. Sed quod reposuerunt *ἑστιᾶτε πάντας*, id quanquam Thierschio, Reyndersio, Rückerto placuit, tamen adeo languidum censemus, ut a Platonis manu haudquaquam profectum videatur. Recte vero et usui loquendi convenienter dicitur *πάντως παρατίθετε.* Xenoph. Cyrop. VIII. 3, 27: *πάντως τοίνυν, ὁ Σάκας ἔφη, δεῖξόν μοι.* VII. 1, 18: *ἀλλ᾽ ἕως ἔτι σοι σχολή —, πάντως παρακάλει τοὺς σύν σοι εἰς τὴν ἐμβολήν.* Oecon. XII. 11. al. Quocirca hic quidem nullam profecto videmus loci mutandi necessitatem. Sed praeterea labes aliqua haerere viris doctis visa est in proximis. Nam *ἐπειδάν τις ὑμῖν μὴ ἐφεστήκῃ* quum nihil possit significare aliud nisi hoc: quum s. si quando nemo vobis est praepositus, hoc prorsus abhorrere a mente Agathonis putarunt, qui rationem addere voluerit, cur servi suo arbitratu quidquid velint apponere convivis possint. Sed tota haec, si qua est, difficultas facili negotio removetur accuratiore loci interpretandi ratione investigata. Etenim verba *ἐπειδὰν — ἐφεστήκῃ* cohaerent cum *ὅ τι ἂν βούλησθε*, ad quod intelligendus relinquitur infinitivus *παρατιθέναι.* Itaque sententia haec est: Utique apponite quidquid apponere volueritis, quum nemo vobis praefectus sit: id quod ego nunquam feci; h. e. nunquam ita institui, ut vobis inter epulas aliquis esset eo nomine praefectus. Ita omnia et facili ratione expedita et ab vitii suspicione vindicata sunt.

νῦν οὖν νομίζοντες — θεραπεύετε] Hommelius post *ἐπὶ δεῖπνον* interpunxit, commate post *τοὺς ἄλλους* sublato. Putat enim ante *καὶ τούσδε τοὺς ἄλλους* commate intelligi *ἐμέ.* Quod ob id ipsum, quia *καὶ τούσδε τοὺς ἄλλους* additum est atque verbo *θεραπεύετε* praemissum, fieri nullo pacto potest. Recte

λεύειν μεταπέμψασθαι τὸν Σωκράτη, ἓ δὲ οὐκ ἐᾶν, ἥκειν οὖν αὐτὸν οὐ πολὺν χρόνον, ὡς εἰώθει, διατρίψαντα, ἀλλὰ μάλιστα σφᾶς μεσοῦν δειπνοῦντας. τὸν οὖν Ἀγάθωνα, τυγχάνειν γὰρ ἔσχατον κατακείμενον μόνον, Δεῦρ', ἔφη φάναι, Σώκρατες, παρ' ἐμὲ κατάκεισο, ἵνα καὶ τοῦ σοφοῦ [ἁπτόμενός σου] ἀπολαύσω, D
ὃ σοι προςέστη ἐν τοῖς προθύροις. δῆλον γάρ, ὅτι

et pr. Par. D. *ὃ δὲ οὐκ ἐᾶν*, quod recepit Bekker. Idem tamen in Commentariis scripsit, hic, si usquam alibi, obsoleto illi ἓ locum esse, de quo vide sis Buttmann. Gr. Ampl. T. I. p. 289 sq. Idem fortasse delituit De Rep. X. p. 617. E., quem locum Rückertus comparat.

D. *ἁπτόμενός σου*] Desunt haec verba in Bodl. Vat. Δ. Vind. 2. Ang. w. et ed. Bas. 1. Uncis incluserunt Hommelius et Turicenses; expunxit C. Fr. Hermann. Pro *προςέστη* male *προέστη* Bodl. Vat. Δ. Vind. 2. Par. DK Ang. w. Vat. p. Mox *καθέζεσθαι* Coisl. Flor. F.

se habet *καὶ ἐμὲ καὶ τούςδε τοὺς ἄλλους*, i. e. *ὥςπερ τούςδε τοὺς ἄλλους, οὕτω καὶ ἐμέ.*

C. *ἓ δὲ οὐκ ἐᾶν*] h. e. se autem id non concessisse. Ne autem scribendum putes *αὐτὸς δὲ οὐκ ἐᾶν*, ex lege illa, de qua v. Matthiae §. 536., oppositionis ratio accusativum exigit. Quanquam tenendum est quod annotavimus infra p. 220. E. Praeterea cf. p. 175. E: *οἶμαι γάρ με παρὰ σοῦ πολλῆς καὶ καλῆς σοφίας πληρωθήσεσθαι.* Charmid. p. 173. A: *οἶμαι μέν, ἦν δ' ἐγώ, ληρεῖν με.* Apolog. Socrat. p. 36. B: *ἡγησάμενος ἐμαυτὸν τῷ ὄντι ἐπιεικέστερον εἶναι.* Lachet. p. 111. A: *κἀμὲ ἡγοῦμαι ἐν τοῖς εὐνουστάτοις σοι εἶναι.* Legg. IX. p. 860. C: *οἶμαι διαῤῥήδην ἐμὲ εἰρηκέναι.* Xenoph. Anabas. VII. 1, 30: *ἐγὼ μὲν τοίνυν εὔχομαι — μυρίας ἐμέ γε κατὰ τῆς γῆς ὀργυιὰς γενέσθαι.* Plura habet Heindorf. ad. Euthydem. §. 79. et Sophist. §. 42.

ἀλλὰ μάλιστα σφᾶς μεσοῦν δειπνοῦντας] sondern höchstens hätten sie sich in der Mitte des Mahles befunden. Phaedr. p. 241. D: *καίτοι ᾤμην γε μεσοῦν αὐτόν*, sc. *τὸν λόγον.* Politic. p. 265. B: *κατ' ἀρχὰς μὴν καὶ μεσοῦσιν ἅμα τῆς πορείας* (i. e. *ἐν τῷ μέσῳ τῆς πορείας οὖσιν*) *χαλεπὸν ἂν ἦν ἡμῖν τὸ πρόςταγμα.* Eurip. Med. v. 59: *ἐν ἀρχῇ τὸ πῆμα, κοὐδέπω μεσοῖ.* al. De *μάλιστα* ita usurpato v. Lobeck. ad. Phryn p. 50. Bast. Epistol. crit. p. 37. sq. Ita Criton. p. 43. A: *πηνίκα μάλιστα;*

D. *ἁπτόμενός σου*] Haec verba quoniam desunt in bonis codd. uncis seclusimus. Potuerunt enim addi ex glossemate. Quamquam potuerunt item a criticis supiciosioribus deleri. Repetit certe ea Socrates verbis *ἐὰν ἁπτώμεθα ἀλλήλων.* Itaque saltem servandam duximus eorum memoriam. Mox quod post *εἰπεῖν* infertur *φάναι*, nihil hoc usu frequentius, v. mox p. 177. A. Phaedon. p. 115. C.

ὅ σοι προςέστη ἐν τ. π.] h. e. quod se tibi obtulit in vestibulo.

εὕροις αὐτὸ καὶ ἔχεις· οὐ γὰρ ἂν προαπέστης. Καὶ τὸν Σωκράτη καθίζεσθαι καὶ εἰπεῖν, ὅτι Εὖ ἂν ἔχοι, φάναι, ὦ Ἀγάθων, εἰ τοιοῦτον εἴη ἡ σοφία, ὥςτ' ἐκ τοῦ πληρεστέρου εἰς τὸν κενώτερον ῥεῖν ἡμῶν, ἐὰν ἀπτώμεθα ἀλλήλων, ὥςπερ τὸ ἐν ταῖς κύλιξιν ὕδωρ τὸ διὰ τοῦ ἐρίου ῥέον ἐκ τῆς πληρεστέρας εἰς τὴν κενωτέραν. εἰ γὰρ οὕτως ἔχει καὶ ἡ
E σοφία, πολλοῦ τιμῶμαι τὴν παρὰ σοὶ κατάκλισιν· οἶμαι γάρ με παρὰ σοῦ πολλῆς καὶ καλῆς σοφίας πληρωθήσεσθαι. ἡ μὲν γὰρ ἐμὴ φαύλη τις ἂν εἴη καὶ

εἰς τὸν κενώτερον] Sic Ven. Ξ. Flor. n et Coisl. cum editt. Ald. Bas. 1. 2. Vulgo *εἰς τὸ κεν.*, quod aegre cum Rükkerto defendas sic, ut *τὸ κενώτερον* dicas mentem, non hominem significare.

τὸ διὰ τοῦ ἐρίου] *τὸ* om. Par. K.

πολλοῦ τιμῶμαι τὴν παρὰ σοὶ κ.] Bodl. Vat. Δ. Vind. 2. *τιμῶμεν.* Hinc extundas *τιμῶ μέν*, ut reticeatur altera senten-

οὐ γὰρ ἂν προαπέστης] vid. ab eo investigando. Repetas autem e superioribus *εἰ μὴ εὗρες αὐτό.* Cuius supplementi rationem non perspiciens Hommelius reprehensa mea interpretatione ipse *ἢ εὗρες αὐτὸ* intelligendum putat. Quasi vero non hypothetica potius supplenda esset sententia.

εἰς τὸν κενώτερον ῥεῖν] Inepte vulgo *τὸ κενώτερον*. Nam de hominibus cogitari oportere, vel ex sequentibus *ἐὰν ἁπτώμεθα ἀλλήλων* intelligitur. Accedit, quod isto *τὸ κενώτερον* lepor ioci Socratici magnam partem pessumdatur.

ὥςπερ τὸ ἐν ταῖς κ. κ. τ. λ.] Frustra viri docti, haerentes in verbis *ἐρίου* et *κύλικας*, plura et aliena tentaverunt; probabilem Geelius in Bibliotheca crit. nova T. II. p. 274. interpretationem proposuit hanc: Socrates, inquit, filum laneum significat. Nam verum hoc est, quum duo pocula sibi proxime adiunguntur, quorum alterum aqua repletum sit, alterum vacuum aut minus plenum, ac filum laneum madefactum contiguis horum marginibus ita imponitur, ut pars immergatur aquae, pars in vacuum fundum demittatur, fore ut aliquid liquoris tanquam per canalem transeat. Hic lusus institui non potest nisi cum poculis. Hinc apta eius mentio inter convivas.

E. *οὕτω σφόδρα ἐξέλαμψε*] Apte comparavit Reyndersius Themist. Orat. XIII. p. 163: *καὶ ἡ φύσις τοῦ δαίμονος* (Amoris) *οὐκ οἶδα εἴ ποτε ἐν ἄλλῳ ἀνθρώπῳ οὕτως ἐξέλαμψε καὶ ἐξεφάνη.* (Ib Or. IX. p. 123. B: *ἐπὶ τίνος γὰρ τῶν βασιλέων αἱ Μοῦσαι τοσοῦτον, ὅσον ἐπὶ τοῦ σοῦ πατρός, ἐξέλαμψαν καὶ ἐξήνθησαν;* F. I.). — *ἐν μάρτυσι τ. Ἑ* coram spectatoribus fabularum in Lenaeia actarum. Ceterum hinc cognoscas theatri Atheniensis amplitudinem, de qua v. Dodwell. Itinerary of Greece l. 2. c 10.

ἀμφισβητήσιμος, ὥςπερ ὄναρ οὖσα, ἡ δὲ σὴ λαμπρά τε καὶ πολλὴν ἐπίδοσιν ἔχουσα, ἥ γε παρὰ σοῦ νέου ὄντος οὕτω σφόδρα ἐξέλαμψε καὶ ἐκφανὴς ἐγένετο πρῴην ἐν μάρτυσι τῶν Ἑλλήνων πλέον ἢ τρισμυρίοις. Ὑβριστὴς εἶ, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ὁ Ἀγάθων. καὶ ταῦτα μὲν καὶ ὀλίγον ὕστερον διαδικασόμεθα ἐγώ τε καὶ σύ, περὶ τῆς σοφίας, δικαστῇ χρώμενοι τῷ Διονύσῳ· νῦν δὲ πρὸς τὸ δεῖπνον πρῶτα τρέπου.

Cap. IV. Μετὰ ταῦτα, ἔφη, κατακλινέντος τοῦ 176
Σωκράτους καὶ δειπνήσαντος καὶ τῶν ἄλλων, σπον-

tiae pars: nec tamen mihi persuadere possum rem ita natura sua esse comparatam. Sed non opus mutatione.

E. ἥ γε παρὰ σοῦ] εἴγε Bodl. Vat. Δ. Vind. 2. Par. D. Vat. p. Ang. w., quod non placet.

καὶ ταῦτα μὲν καὶ ὀλ.] Pro vulg. ἀλλὰ ταῦτα μὲν καὶ restitui ex Bodl. Par. DFK. Ambr. Ang. u. w. Vat. n. p. r. s. Flor. a. b. c. i. καὶ ταῦτα μὲν κ. Sic etiam Vat. Δ. teste Bastio; Bekkerus enim eum librum neglexit.

P. 176. Μετὰ ταῦτα, ἔφη, κατακλ.] Wyttenbachius ad Plutarchi Septem Sapient. Conviv. p. 939. mos erat, inquit, convivalis, ut cibo satiatis convivis mensae auferrentur, coronae distribuerentur, diis libatio fieret ad tibiae cantum, tum crater in medio poneretur, ex quo deinceps famuli pocula ministrarent. Xenoph Sympos. II. 1: ὡς δ' ἀφῃρέθησαν αἱ τράπεζαι καὶ ἐσπείσαντο καὶ ἐπαιάνισαν, ἔρχεταί τις αὐτοῖς ἐπὶ κῶμον Συρακούσιος ἄνθρωπος κ. τ. λ. Hellen. IV. 7, 4. VII. 2, 23. Cf. Blomfield ad Aeschyl. Sept. p. 163. inprimisque Becker. Charicl. I, p. 444. Itaque Plato haec non singillatim, sed universe significavit, unice quod gravissimum erat commemorans. Locum respexit Athenaeus V. 7. p. 214. ὥςπερ καὶ Πλάτων φυλάσσει κατὰ τὸ συμπόσιον· μετὰ γὰρ τὸ δειπνῆσαι σπονδάς τέ φησι ποιῆσαι καὶ τὸν θεὸν παιωνίσαντας τοῖς νομιζομένοις γέρασι. Ex quibus verbis Astius coniiciebat Platonem scripsisse ᾄσαντας τὸν θεὸν κατὰ τὰ νομιζόμενα, vel τὸν θεὸν τὰ νομιζόμενα. Sed nihil mutandum arbitramur. Nam καὶ τἆλλα τὰ νομιζόμενα dicitur sic, ut Latine reddi possit: et quae alia sunt usitata, intellecto ποιήσαντες. Cuius usus exemplum est Phaedr. p. 238. B: καὶ τἆλλα τούτων ἀδελφὰ καὶ ἀδελφῶν ἐπιθυμιῶν ὀνόματα. Errat vero Rückertus haec quoque ex praecedenti ᾄσαντες pendere putans atque locum interpretans sic: et hymnum in deum cecinisse et quae alia cani soleant. Nam praeter paeanem post epulas de more nihil cantari solitum. Ceterum scholiasta Ruhnk. p. 43: ἐκιρνῶντο γὰρ ἐν αὐταῖς (ταῖς συνουσίαις) κρατῆρες τρεῖς· καὶ τὸν μὲν πρῶτον Διὸς Ὀλυμπίου καὶ θεῶν Ὀλυμπίων ἔλεγον· τὸν δὲ δεύτερον Ἡρώων· τὸν δὲ τρίτον Σωτῆρος, ὡς ἐνταῦθά τε (Phileb. p. 65. D) καὶ δὴ καὶ ἐν Πολιτείᾳ (IV. p. 583. A). Vide ad

δάς τε σφᾶς ποιήσασθαι καὶ ᾄσαντας τὸν θεὸν καὶ τἆλλα τὰ νομιζόμενα τρέπεσθαι πρὸς τὸν πότον. τὸν οὖν Παυσανίαν ἔφη λόγου τοιούτου τινὸς κατάρχειν. Εἶεν, ἄνδρες, φάναι, τίνα τρόπον ῥᾷστα πιόμεθα; ἐγὼ μὲν οὖν λέγω ὑμῖν, ὅτι τῷ ὄντι πάνυ χαλεπῶς ἔχω ὑπὸ τοῦ χθὲς πότου καὶ δέομαι ἀναψυχῆς τινος, οἶμαι δὲ καὶ ὑμῶν τοὺς πολλούς· πα-

P. 176. *ῥᾷστα πιόμεθα;*] V. ἥδιστα πιώμεθα; Pro ἥδιστα Bodl. Vat. Δ et codd. reliqui omnes ῥᾷστα, ut mox iteratur ὡς ῥᾷστα πίνοιμεν. Ad quem locum schol. *ῥᾷστα τὸ ἥδιστα ἐνταῦθα σημαίνει.* Itaque illud ἥδιστα ex glossemate videtur fluxisse. Utrumque ἥδιστον καὶ ῥᾷστον coniunxit Dionys. Hal. T. I. p. 19. ed Reisk. Doederlin. Specim. nov. edit. Sophocl p. 90. ῥᾷστα putabat in λῷστ' aut ἄριστα mutandum esse. Pro πιώμεθα πιόμεθα praebent Bodl. Par. DK. Ang. w. Vat. p. v. Ven. t. et ex corr. Vat. Δ.

B. *παρῆστε*] Sic Bodl. Par. E. Vat. s. t., quam scripturam etiam alii firmant παρῆςθε vel. παρῆςται scriptum exhibentes. Legebatur ante Tur. παρῆτε.

Phileb. p. 231. collat. interprett. ad Xenoph. Sympos. II. 1.

τὸν οὖν Παυσανίαν] Fuit hic Agathonis amator, v. Protagor. 315. D. E. Davis. ad Max. Tyr. XXVI. 8. p. 27. nostra introduct. ad Sympos. p. XIV. sqq. Heindorf. ad Protagor. p. 485 Schneider ad Anabas. p. 420. et ad Sympos. p. 146 sq.

τίνα τρόπον ῥᾷστα πιόμεθα] Schol. ῥᾷστα τὸ ἥδιστα ἐνταῦθα σημαίνει. Recte. Eodem modo mox dicitur ῥᾳστώνη τις τῆς πόσεως. Itaque ex glossemate ortum est quod vulgo legebatur ἥδιστα. De indicativo πιόμεθα, quem in locum coniunctivi substituimus, v. infra c. XXXI: πῶς οὖν, φάναι, — ποιοῦμεν; οὕτως οὔτε τι λέγομεν ἐπὶ τῇ κύλικι οὔτε τι ᾄδομεν, ἀλλ' ἀτεχνῶς ὥςπερ οἱ διψῶντες πιόμεθα. De Republ II. p. 377. E: ἀλλὰ πῶς δὴ λέγομεν; Ibid. VII p. 530. D: ὡς — ἡμεῖς συγχωροῦμεν· ἢ πῶς ποιοῦμεν; Ibid. V. p. 461. E: ἢ πῶς ποιοῦμεν; cf. Delect. Epigramm. VII. 12. ed. Iacobs ibique annot. p. 228. Futurum habes Phaedon. p. 71. E: πῶς οὖν ποιήσομεν; al.

οἶμαι δὲ καὶ ὑμῶν τοὺς πολλούς] Sc. δεῖσθαι ἀναψυχῆς, v. ad Apol. Socr. p. 25. E. — De Aristophane nota sunt omnia. Neque enim alium esse, qui a Platone hilaris Agathonis conviva introducitur, atque poetam comicum, certissime cognoscitur ex oratione Alcibiadis c. XXXVI, ubi versus 361. ex Nubibus recitatur. Quod autem Plato eum in hoc libro fecit cum Agathonis amicis convivantem adeoque cum ipso Socrate familiariter colloquentem, fuerunt qui inde colligerent philosophum neque odisse hominem festivissimum, neque putasse huius potissimum dicterlis factum esse, ut Socrates mortis condemnaretur. Sed v. Prolegg.

B. *Τοῦτο μέντοι εὖ λέγεις*] μέντοι frequenter in responsionibus alentibus usurpatum

ῥῆστε γὰρ χθές. σκοπεῖσθε οὖν, τίνι τρόπῳ ἂν ὡς ῥᾷστα πίνοιμεν. Τὸν οὖν Ἀριστοφάνη εἰπεῖν· Τοῦτο μέντοι εὖ λέγεις, ὦ Παυσανία, τὸ παντὶ τρόπῳ παρασκευάζεσθαι ῥαστώνην τινὰ τῆς πόσεως· καὶ γὰρ αὐτός εἰμι τῶν χθὲς βεβαπτισμένων. Ἀκούσαντα οὖν αὐτῶν ἔφη Ἐρυξίμαχον τὸν Ἀκουμενοῦ, Ἦ καλῶς, φάναι, λέγετε. καὶ ἔτι ἑνὸς δέομαι ὑμῶν ἀκοῦσαι, B

παρασκευάζεσθαι ῥαστώνην] Sic Vat. Δ. Ven. Ξ. Par. DK. Ambr. Ang. w. Vat. p. r, quod recepit Bekker. Vulgo *παρασκευάσασθαι*. Vat. n *παρασκευάσθαι*.

καὶ γὰρ αὐτός εἰμι] Sic Bodl Vat. Δ. Par. EK. Ambr. Ang. w. Vat. p. r. s. Ven. t. Flor. a. b. c. i. n. Vulgo erat: *καὶ γὰρ καὶ αὐτός*, v. ann.

αὐτῶν ἔφη Ἐρ.] Bodl. Vat. Δ. et panci alii *αὐτόν*. male. Dein Bodl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 2. Par. DK. Ang. w. Vat. p. *τὸν Ἐρυξίμαχον*, praemisso articulo. Pro *τὸν* autem ante *Ἀκουμενοῦ* Par. k. habet *τοῦ*. Pro vulg. *Ἀκουμένου* recte monuit Bastius accentus legem postulare *Ἀκουμενοῦ*. v. Reiz. De accentus inclinat. p. 117. Et id ipsum praebuerunt Par. DFK.

Phaed. p. 68. B: *οὐ πολλὴ ἂν ἀλογία εἴη; Πολλὴ μέντοι νὴ Δία*. Ibid. p. 81. D. Sophist. p 245. B. Xenoph Cyrop. 1. 4, 19. Aristoph Equitt. v. 178. al.

ῥαστώνην τινὰ τῆς πόσεως] Photius: *ῥαστώνη· ἀνάπαυσις, τέρψις, τρυφή, εὐκολία*. Bekkeri Anecdot. I. p. 300: *Ῥαστώνη· ἄδεια, ἀνάπαυσις*.

καὶ γὰρ αὐτός εἰμι] Quod vulgo ante *αὐτὸς* repetitum erat *καί*, eo non opus est. Videtur enim additum esse ab iis, qui *καὶ γὰρ* non solum etenim, sed etiam nam et, nam etiam significare ignorarent. Apolog. Socrat. p. 18. E: *καὶ γὰρ ὑμεῖς ἐκείνων πρότερον ἠκούσατε κατηγορούντων*. Gorg. p. 467. B. De Rep V. p. 468. D. VII p 527. C. Theaet. p. 145. D Hipp. mai. p. 290. C., ubi v. annot. Hommelius *καὶ* putat esse expletivum, quod quale sit equidem ignoro. Verbum *βαπτίζεσθαι* de iis usurpatum, qui se largius invitarunt vino, adhibuit etiam Lucian. T. III. p. 81: *καρηβαροῦντι καὶ βεβαπτισμένῳ ἔοικεν*. Clemens Al. Paed. II. p. 182, 29: *ὑπὸ μέθης βαπτιζόμενος εἰς ὕπνον*. v. Dorvill. ad Chariton. p. 307. ed Lips.

Ἐρυξίμαχον τὸν Ἀκ.] De Eryximacho medico, Acumeni medici filio, v. Protagor. p. 315. C. Xenoph. Mem. III. 13. ibique Valcken. Amicum fuisse Phaedri patet e dialogo Phaedri nomine inscripto p. 268. B. 227. A. — Phaedrus, Pythoclis filius, cognomini Platonis dialogo nobilitatus, quem Athenaeus XI. p 505. F. negat fuisse Socratis aequalem, etiam in Protagora p. 315. C. inter convivas Calliae memoratur. Erat homo mollis ac delicatus, *σοφὸς τὰ ἐρωτικά* v. Phaedr. p. 227. A. Sectatus autem rhetores Siculos, imprimis Tisiam et Lysiam, mirifice sibi placebat in oratione comenda et calamistris ornanda. v. Phaedr. p. 227. p. 273. al. Itaque oratio illa, quam Plato ab eo habitam facit p. 178 sqq.,

πῶς ἔχει πρὸς τὸ ἐῤῥῶσθαι πίνειν Ἀγάθων. Οὐδαμῶς, φάναι, οὐδ' αὐτὸς ἔῤῥωμαι. Ἕρμαιον ἂν
C εἴη ἡμῖν, ἦ δ' ὅς, ὡς ἔοικεν, ἐμοί τε καὶ Ἀριστοδήμῳ καὶ Φαίδρῳ καὶ τοῖςδε, εἰ ὑμεῖς οἱ δυνατώτατοι πίνειν νῦν ἀπειρήκατε· ἡμεῖς μὲν γὰρ ἀεὶ ἀδύνατοι. Σωκράτη δ' ἐξαιρῶ λόγου· ἱκανὸς γὰρ καὶ ἀμφότερα, ὥςτ' ἐξαρκέσει αὐτῷ ὁπότερ' ἂν ποιῶμεν. ἐπειδὴ οὖν μοι δοκεῖ οὐδεὶς τῶν παρόντων προθύμως ἔχειν πρὸς τὸ πολὺν πίνειν οἶνον, ἴσως ἂν ἐγὼ περὶ τοῦ μεθύσκεσθαι, οἷόν ἐστι, τἀληθῆ λέγων ἧτ-

Ἕρμαιον ἂν εἴη] Par. F. Ambr. Ang. u. w. Vat. r. Ven. t. ἑρμαῖον. v. Fragm. Lexic. graec. apud Hermannum De emendand. rat. Gramm Gr p. 342. §. 449.

C. ἐξαιρῶ λόγου] V. ἐξαίρω τοῦ λόγου. Articulum om. Bodl. Coisl. Vat. Δ. Par. DEFK. Ang. u. w. Par. n. p. r. s. Flor a. b. c. i. Illud ἐξαίρω autem cum Heindorfio ad Theaet. p. 352. praeeunte Bekkero in ἐξαιρῶ mutavi.

εἴην ἀηδής] ἀηλής pr. Bodl. Vat. Δ.

habet nescio quid fucati coloris et ornamenti, ut facile appareat hominis ingenium et mores, ut ceterorum convivarum, a Platone ad ipsam veritatem esse expressos.

πῶς ἔχει πρὸς τὸ ἐῤῥῶσθαι πίνειν] h. e. ecquid Agatho ad bibendum valeat.

Ἕρμαιον ἂν εἴη — εἰ ὑμεῖς νῦν ἀπειρήκατε] Sunt haec verba Eryximachi, non Agathonis — Ἕρμαιον, i. e. κέρδος ἀπροςδόκητον, εὐτύχημα. Phaed. p. 107. C: εἰ μὲν γὰρ ἦν ὁ θάνατος τοῦ παντὸς ἀπαλλαγή, ἕρμαιον ἂν ἦν τοῖς κακοῖς ἀποθανοῦσι κ. τ. λ. Infra p. 217. A c. XXXIII: ἡγούμενος δὲ αὐτὸν ἐσπουδακέναι ἐπὶ τῇ ἐμῇ ὥρᾳ ἕρμαιον ἡγησάμην εἶναι καὶ εὐτύχημα ἐμὸν θαυμαστόν. In verbis Ἕρμαιον ἂν εἴη ne quis οὖν insertum cupiat, prohibebunt quae ad Remp. V. p. 463. adscripsimus. De indicativo ἀπειρήκατε post optativum illato v. ad Apolog. Socr. c. XII extr. p. 42.

C. ὡς ἔοικεν] Attica urbanitate pro ὡς ἀληθῶς dictum, usu frequenti, v. Lennep. ad Phalar. Epp. p. 316.

ἐξαιρῶ λόγου] Ne quis requirat articulum, prorsus eodem modo Phaedr. p. 242. B: Σιμμίαν τὸν Θηβαῖον ἐξαιρῶ λόγου. De Republ VI. p. 493. A: θεῖον μέντοι — ἐξαιρῶ λόγου. Ibid. III. p 394. B, in quibus locis omnibus perperam scribebatur ἐξαίρω, v. Wyttenbach ad Plutarch. de S. N. V. p. 141. et Heindorf. ad Theaetet. p. 352. Sed ἐξαιρῶ scribi oportere docet inter alia Maxim. Tyr. X. 4: Ἐπίκουρον ἂν ἐξέλω λόγου. Inserto articulo Libanius Orat. in Iul. I. p. 379. ed. Reisk. a Reynderaio laudatus: Φοίνικα δ' ἐξαιρῶ τοῦ λόγου. Aristidea Orat. II. p. 269. T. II. ed Iebb: Πλάτωνα δ' ἐξαιρῶ τοῦ λόγου· ἱκανὸς γὰρ ἀμφότερα: quae ex hoc loco imitatione expressa sunt. Socratem quod numero hoc eximit, valet hoc ad testificandam eius animi fortitudinem, quam

τον ἂν εἴην ἀηδής. ἐμοὶ γὰρ δὴ τοῦτό γε οἶμαι κατάδηλον γεγονέναι ἐκ τῆς ἰατρικῆς, ὅτι χαλεπὸν τοῖς ἀνθρώποις ἡ μέθη ἐστί· καὶ οὔτε αὐτὸς ἑκὼν εἶναι πόῤῥω ἐθελήσαιμι ἂν πιεῖν, οὔτε ἄλλῳ συμβουλεύσαιμι, ἄλλως τε καὶ κραιπαλῶντα ἔτι ἐκ τῆς προτεραίας. Ἀλλὰ μήν, ἔφη φάναι ὑπολαβόντα Φαῖδρον τὸν Μυῤῥινούσιον, ἔγωγέ σοι εἴωθα πείθεσθαι, ἄλλως τε καὶ ἅττ' ἂν περὶ ἰατρικῆς λέγῃς, νῦν δ', ἂν εὖ βουλεύωνται, καὶ οἱ λοιποί. Ταῦτα δὴ ἀκού- D

D. ἄλλως τε καὶ κραιπαλῶντα] Bodl. a. pr. m. Vat. Δ. Par. DK. Vat. p. κραιπαλοῦντα. Dein Bodl. Vat. Δ. Φαίδρων. Iidem cum Ven. Ξ. Par. D. Ang. u. w. Vat. u. p. Vind. 7. Flor. a. b. c. i. Μυῤῥινούσιον pro vulg. Μυρινούσιον. v. Pausan. I. 31. et Steph. Byzant. in voc.

νῦν δ', ἂν εὖ βουλεύωνται, καὶ οἱ λοιποί] Vett. editt. νῦν δ' αὖ εὖ βούλονται. Bekkerus cum Par. E. νῦν δὲ αὖ βούλονται. In Vind. 1. Flor. b. c. i. Coisl. Ambr. Ang. u. w. Vat. n. r.

ipsam infra p. 323. C. probavisse narratur.

ὥςτ' ἐξαρκέσει αὐτῷ] ut satis habiturus sit, ut ei satisfacturum sit, utrumcunque faciamus.

ἧττον ἂν εἴην ἀηδής] cum Attica urbanitate dictum pro vobis haudquaquam molestus ero.

D. αὐτὸς ἑκὼν εἶναι] h. e. quantum quidem ex mea voluntate pendeat, quantum quidem res mei sit arbitrii, v. Hermann. ad Viger. p. 888.

ἄλλως τε καὶ κραιπαλῶντα] Accusativus, qui ad infinitivum πιεῖν pertinet, more non infrequenti post dativum infertur, ut Criton. c. XIII: τῷ ἐξουσίαν πεποιηκέναι Ἀθηναίων τῷ βουλομένῳ — ἐξεῖναι λαβόντα τὰ αὑτοῦ κ. τ. λ. Infra c. XIII: πᾶσαν ἡμῖν εὐδαιμονίαν παρασκευάζει, καὶ ἀλλήλοις δυναμένους ὁμιλεῖν. De Republ. III. p. 414. A: τιμὰς δοτέον ζῶντι — λαγχάνοντα. Euthyphr. p. 5. A: κράτιστόν ἐστι μαθητῇ σῷ γενέσθαι καὶ προκαλεῖσθαι, λέγοντα ὅτι κ. τ. λ., ubi v. annot. Dinarch. Or. contra Demosth. extr. προςεκτέον ὑμῖν — εἰδότας. Sophocl. Electr. v. 480: ὕπεστί μοι θράσος, ἁδυπνόων κλύουσαν ἀρτίως ὀνειράτων, ubi v. Brunck. Plura dabunt Elmsleius ad Eurip. Heraclid. v. 693. Interpp. ad Lucian. Electr. §. 3. ad Thucyd. VII. 57. Iacobs. in Athen. p. 97.

σοι εἴωθα πείθεσθαι] V. Phaedr. p. 227. A.

ἄλλως τε καὶ ἅττ' ἂν π. ἰ. λέγῃς] Hoc paullo gravius dictum pro ἄλλως τε καὶ ἐάν τινα λέγῃς, v. ad Euthyphron. p. 3. D. Apol. Socrat. p. 22. B. Phaedr. p. 242. C. 269. D. Lachet. p. 188. A.

νῦν δ', ἂν εὖ βουλεύωνται, καὶ οἱ λοιποί] nunc vero, si bene sibi consulant (nec velint valetudini officere), etiam reliqui praeter me convivae consilio

E σαντας συγχωρεῖν πάντας μὴ διὰ μέθης ποιήσασθαι τὴν ἐν τῷ παρόντι συνουσίαν, ἀλλ' οὕτω πίνοντας πρὸς ἡδονήν.

Cap. V. Ἐπειδὴ τοίνυν, φάναι τὸν Ἐρυξίμαχον, τοῦτο μὲν δέδοκται, πίνειν ὅσον ἂν ἕκαστος βούληται, ἐπάναγκες δὲ μηδὲν εἶναι, τὸ μετὰ τοῦτο εἰςηγοῦμαι τὴν μὲν ἄρτι εἰςελθοῦσαν αὐλητρίδα χαίρειν ἐᾶν, αὐλοῦσαν ἑαυτῇ, ἤ, ἂν βούληται, ταῖς γυναιξὶ ταῖς ἔνδον, ἡμᾶς δὲ διὰ λόγων ἀλλήλοις συνεῖναι τὸ τήμερον. καὶ δι' οἵων λόγων, εἰ βούλεσθε, ἐθέλω

est νῦν δ' ἂν εὖ β., in quo veri insunt vestigia. Bodl. Vat. Δ. Vind. 1. 2. Par. F. Ambr. Aug. u. w. Vat. n. r. Ven t. βούλωνται. Coisl. ex em. βουλεύωνται. Mittamus iam reliquas virorum doctorum coniecturas. Patet enim ex librorum lectionibus proxime ad verum accessisse Bastium Epist. crit. p. 13., qui legendum putat: νῦν δ' ἂν εὖ βουλεύωνται καὶ οἱ λοιποί, i. e modo ceteri quoque sibi bene consulant, modo verba ἂν εὖ βουλεύωνται a ceteris interpunctione separentur, ut cohaereant inter se haec: tuo obtemperabunt. Nam ad νῦν δὲ καὶ οἱ λοιποὶ intelligendum relinquitur σοι πείσονται. Optime Winckelmannus ad Euthydem. p. 140, qui veram loci rationem acute perspexit, comparat Thucyd. V. 111: ὃ ὑμεῖς, ἢν εὖ βουλεύησθε, φυλάξεσθε καὶ οὐκ ἀπρεπὲς νομιεῖτε πόλεως τῆς μεγίστης ἡττᾶσθαι. Ibid. c. 110: οὔκ, ἤν γε σωφρόνως βουλεύησθε. Menon. p. 80. B: καί μοι δοκεῖς εὖ βουλεύεσθαι οὐκ ἐκπλέων ἐνθένδε, οὐδ' ἀποδημῶν.

E. διὰ μέθης ποιήσασθαι τὴν — συνουσίαν] h. e. ξυνεῖναι μεθυσκομένους. Legg. I. p. 640. B: ἔστι δέ γε ἡ τοιαύτη συνουσία, εἴπερ ἔσται διὰ μέθης, οὐκ ἀθόρυβος. v. Matthiae §. 580 e. Eodem modo mox dicitur διὰ λόγων ἀλλήλοις ξυνεῖναι, h. e. ἀλλήλοις διαλεγομένους ξυνεῖναι. conf. Baehrius ad Plutarchi Pyrrhum c. 14.

οὕτω π. ἡδονήν] ita ut valeat ad voluptatem, h. e. quantum quisque velit. v. cap. V. in., ubi est: ὅσον ἂν ἕκαστος βούληται, ἐπάναγκες δὲ μηδὲν εἶναι. De Rep. IV. p. 420. E: πρὸς ἡδονὴν ἐργάζεσθαι τὴν γῆν. Eurip. Med. 771: δέχου δὲ μὴ πρὸς ἡδονὴν λόγους. Demosth. pro. Coron. §. 2: ὃ μέν ἐστι πρὸς ἡδονήν, τοῦτο δέδοται. Isocrat. De Pac. p. 179. Beck.: πρὸς ἡδονὴν δημηγορεῖν. Herodot III. 126: οὐ πρὸς ἡδονὴν οἱ ἦν τὰ ἀγγελλόμενα. Aeschyl. Prometh v. 503: ἔχοντ' ἂν εἴη δαίμοσι πρὸς ἡδονήν. Ac similiter dicitur πρὸς ὀργήν, πρὸς χάριν, πρὸς ἔχθραν, al. de quibus v. Dorvill. ad Chariton. p. 538. ed. Lips. Istud οὕτως autem, δεικτικῶς dictum, accipiendum est ut in formulis illis, οὕτως ἐξ ὑπογυίου, οὕτως ἐν τῷ παρόντι, aliis. v. Heindorf. ad Phaedr. p. 235. C. Neque enim mihi persuadere possum verum vidisse Hommelinm, qui post οὕτω commate distinxit, ut πρὸς ἡδονήν per epexegesin adiiciatur.

τὸ μετὰ τοῦτο εἰςηγοῦ-

ὑμῖν εἰςηγήσασθαι. Φάναι δὴ πάντας καὶ βούλε- 177
σθαι καὶ κελεύειν αὐτὸν εἰςηγεῖσθαι. Εἰπεῖν οὖν τὸν Ἐρυξίμαχον, ὅτι Ἡ μέν μοι ἀρχὴ τοῦ λόγου ἐστὶ κατὰ τὴν Εὐριπίδου Μελανίππην· οὐ γὰρ ἐμὸς ὁ μῦθος, ἀλλὰ Φαίδρου τοῦδε, ὃν μέλλω λέγειν. Φαῖδρος γὰρ ἑκάστοτε πρός με ἀγανακτῶν λέγει· Οὐ δεινόν, φησίν, ὦ Ἐρυξίμαχε, ἄλλοις μέν τισι θεῶν ὕμνους καὶ παιῶνας εἶναι ὑπὸ τῶν ποιητῶν πεποιημένους, τῷ δὲ Ἔρωτι, τηλικούτῳ ὄντι καὶ το-

νῦν δ' — καὶ οἱ λοιποί, id quod sensit etiam Winkeim ad Enthyd. p. 140.

E. ἂν βούληται] V. ἐάν γε βούληται: sed γε non agnoscunt Bodl. Coisl. Vat. Δ Ven. Ξ. Vind. 2. Par. DK. Ambr. Ang. n. w. Vat. n. p. r. Ven. t. Flor. a. b. c. i. Pro ἐὰν Bodl. Vat. Δ Par. DK ἂν praebuerunt.

P. 177. καὶ κελεύειν] Hoc καὶ ignorant Vat. Δ. Ang. w. C. Fr. Herm. καὶ ante βούλεσθαι extrudi iubet. v. explicatt.

καὶ παιῶνας] παίονας Vat. Δ. Coisl. Ang. w. Vat. n. et

μαι] h. e. συμβουλεύω, interprete Hesychio. Nam εἰςηγεῖσθαι est conditionem ferre, auctorem esse, suadere Criton. p. 48. A: ὥςτε — οὐκ ὀρθῶς εἰςηγεῖ εἰςηγούμενος — δεῖν ἡμᾶς φροντίζειν κ. τ. λ. Putarunt autem viri docti dimitti tibicinam, ut notaretur Xenophon, qui tibicinae et aliis ludis in suo convivio locum dedisset. Quam quidem opinionem nuper exploserunt Boeckhius in disput. de simultate, quae Platoni cum Xenophonte intercessisse fertur p. 8 sq. et Astius de Vita et Scriptis Platon. p. 317. conf. Plato ipse Protag. p. 347. C. D. et Antiphan. ap. Athen. X. p. 446. A. Plutarch. Sympos. Quaest. VII. 7.

ταῖς γυναιξὶ ταῖς ἔνδον] Cornel. Nep. Praefat. §. 7: Neque sedet (mulier) nisi in interiore parte aedium, quae gynaeconitis appellatur, ubi v. interptt.

P. 177. Φάναι δὴ πάντας] Tum vero omnes dixisse, et velle sese, et iubere ipsum id proponere. Non opus verborum mutatione.

οὐ γὰρ ἐμὸς ὁ μῦθος] Lepide et festive hoc versu utitur, quem a Graecis usurpatum esse tanquam proverbium, quo dictorum invidiam a se averterent, docuimus ad Apolog. Socrat. p. 20. E., Quippe Phaedrum facit horum sermonum auctorem, hominem τὰ ἐρωτικὰ σοφώτατον.

τηλικούτῳ καὶ τοσούτῳ θ.] h. e. deo tam multorum bonorum auctori et tam potenti. Non enim placet Rückerti et Hommelii interpretatio: deo tam vetusto et magno. Arrian. Expeditt. Alexandr. I. 12, 6: τοσαῦτα ἢ τηλικαῦτα ἔργα κατὰ πλῆθος ἢ μέγεθος. Lucian. Somn. a. Vit. Lucian. 13: ἀφεὶς αὐτοὺς τηλικούτους καὶ τοιούτους ἄνδρας.

B σούτῳ θεῷ, μηδὲ ἕνα πώποτε τοσούτων γεγονότων ποιητῶν πεποιηκέναι μηδὲν ἐγκώμιον; εἰ δὲ βούλει αὖ σκέψασθαι τοὺς χρηστοὺς σοφιστάς, Ἡρακλέους μὲν καὶ ἄλλων ἐπαίνους καταλογάδην συγγράφειν, ὥςπερ ὁ βέλτιστος Πρόδικος· καὶ τοῦτο μὲν ἧττον καὶ θαυμαστόν, ἀλλ' ἔγωγε ἤδη τινὶ ἐνέτυχον βιβλίῳ ἀνδρὸς σοφοῦ, ἐν ᾧ ἐνῆσαν ἅλες ἔπαινον θαυμά-

pr. Bodl. παιᾶνας Vind. 1. 2. 7. Par. DK. Ambr. Vat. p. r. Ven. t. et schol. cum corr. Bodl. v. ad Remp. VI. p. 383. B. Ruhnk. ad Tim p. 202.

B. *ἧττον καὶ θαυμαστόν*] καὶ om. Vind. 7. et Pal. Creuz., probantibus Bastio atque Thierschio, quos tamen frustra male habuit istud καὶ comparativo postpositum, v. commentar.

ἀνδρὸς σοφοῦ] Desunt baec in Bodl. Vat. Δ. Vind. 2. et

μηδὲ ἕνα] Cave idem esse putes quod μηδένα: significat enim n e u n u m q u i d e m, h. e. p l a n e n u l l u m, vide annot. ad p. 214. D. Deinde V a l c k e n a r. Diatrib. in Eurip. Reliq. p. 157. legi volebat μηδὲ ἐγκώμιον. Quo non opus est. Quum enim ἐγκώμιον sensu latiore ita dicatur, ut complectatur ὕμνους καὶ παιᾶνας, id quod docuernnt interprt. ad Thom. Mag. p. 561. et I l g e n ad Scolia p. XXXVII., ne hoc quidem loco causa ulla est, cur angustiore significatione accipiendum putemus.

τοὺς χρηστοὺς σοφ.] Leni cum cavillatione hoc dictum est, ut mox ὁ βέλτιστος Πρόδικος.

Ἡρακλέους μὲν] Oratio ἀνακόλουθος. Sed effertur deinde alio modo quod menti loquentis obversabatur: n e c v e r o l a u d e s A m o r i s c e l e b r a s s e, s e d m a l u i s s e a d e o i n l a u d a n d i s r e b u s t r i t i s a c v u l g a r i b u s o p e r a m s u a m c o n s u m e r e.

καταλογάδην συγγράφειν] h. e. p r o s a o r a t i o n e, ut saepe. Pendet hic infinitivus item ex οὐ δεινόν, quod etsi paullo remotius est, tamen in hac imitatione orationis Phaedri, studii et indignationis plenae, haud incommode intelligetur. F i c i n u s haec sic convertit: i n v e n i e s s o p h i s t a s H e r c u l e m l a u d a s s e, u t l e g i s s e v i d e a t u r: εὑρήσεις Ἡρακλέους μὲν καὶ ἄλλων — συγγράφειν sc. αὐτούς. Respicit autem Plato ad nobilem illam Prodici de Hercule narrationem, quam habet X e n o p h o n. Memor. II. 1, 21 sqq.

ὥσπερ ὁ β. Πρόδικος] Int. συγγέγραφεν. De usu nominativi v. ad Phaedon. p. 111. A.

τοῦτο μὲν ἧττον καὶ θαυμαστόν] a t q u e i d m i n u s e t i a m m i r u m e s t q u a m h o c, q u o d i a m i n l i b r u m q u e n d a m i n c i d i ctr. Iniuria B a s t i u s atque T h i e r s c h i u s καὶ cum cod. Vind. et Vat. omittendum putarunt. Pertinet enim ad ἧττον, quod propter ponderis sui gravitatem praemissum est. T h u c y d. VI. 1: ἢ μᾶλλον καὶ ἐπέθεντο. X e n o p h. Cyrop. I. 6, 39. p. 104. ed. Bornem. ταῦτα γὰρ μᾶλλον καὶ ἐξαπατᾶν δύναται. S y n e s i u s De Provident. p. 15. ed. Krabing. ἀλλὰ τὰ μεγάλα δεῦρο μείζοσι καὶ φροιμίοις προςανα-

σιον ἔχοντες πρὸς ὠφέλειαν· καὶ ἄλλα τοιαῦτα συ- C
χνὰ ἴδοις ἂν ἐγκεκωμιασμένα. τὸ οὖν τοιούτων μὲν
πέρι πολλὴν σπουδὴν ποιήσασθαι, Ἔρωτα δὲ μηδένα
πω ἀνθρώπων τετολμηκέναι εἰς ταυτηνὶ τὴν ἡμέραν
ἀξίως ὑμνῆσαι! ἀλλ' οὕτως ἠμέληται τοσοῦτος θεός!
ταῦτα δή μοι δοκεῖ εὖ λέγειν Φαῖδρος. ἐγὼ οὖν
ἐπιθυμῶ ἅμα μὲν τούτῳ ἔρανον εἰςενεγκεῖν καὶ χα-

pr. Ven. Ξ. Eiicienda censet Herm , qui ironiam iis expressam Socrati, non Phaedro convenire ait. Quasi vero non idem dicat χρηστοὺς σοφιστάς et ὁ βέλτιστος Πρόδικος.

C. τοιαῦτα συχνά] Hunc ordinem firmant Bodl. Coisl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Par. DK. Ang. u. w. Vat. n. p. r. Flor. a. b. c. i. Vett. editt. συχνὰ τοιαῦτα. Mox pro ἀξίως Bodl. Vat. Δ. Par. DK. Ang. w. Vat. p. prave ἀξιῶ.

δείκνυται. Plat. Legg. X. p. 904. D: διαφέροντα καὶ μετέβαλε τόπον. Parmen. p. 161, A: ἑτεροῖα καὶ εἴη ἄν. Sophist. p. 218. A: ἄρα τοίνυν οὕτω καὶ, καθάπερ εἶπε Σωκράτης, πᾶσι κεχαρισμένος ἔσει. Hinc lucem afferas Sophocli Antig. 280: παῦσαι, πρὶν ὀργῆς κἀμὲ μεστῶσαι λέγων, ubi procul dubio cum Seidlero scribendum καί με, ut καὶ ad ὀργῆς referatur, hoc sensu: desinas, ne me ira etiam repleas, sicuti antea indignatione. Nam Hermanni quidem explicatio parum placet.

ἐν ᾧ ἐνῆσαν — ὠφέλειαν] quo continebantur salis laudes. Isocrat. Helen. Laudat. p. 304: τῶν μὲν γὰρ τοὺς βομβυλιοὺς καὶ τοὺς ἅλας καὶ τὰ τοιαῦτα βουληθέντων ἐπαινεῖν οὐδεὶς πώποτε λόγων ἠπόρησεν. Nimirum in huiusmodi argumentis tractandis versabatur sophistarum et rhetorum, posterioris imprimis aetatis, studium ac diligentia. Cicero Brut. §. 47: Singularum rerum laudationes vituperationesque conscripsit, quod indicaret hoc oratoris esse proprium, rem augere posse laudando vituperandoque rursus affligere. Sed doctissime de hac re exposuerunt Wolf. Prolegomm. ad Demosthen. Leptin. p. XXXV. sqq. et Wyttenbach. ad Plut. Mor. Vol. 1. p. 385. sqq. ed. Lips.

C. τὸ οὖν τοιούτων —] Infinitivus cum articulo admirationem et indignationem loquentis indicat, v. ad Phaedon. p. 99. B: τὸ γὰρ μὴ διελέσθαι οἷόν τ' εἶναι! Itaque post ὑμνῆσαι posui signum exclamandi. Pro ἀλλ' οὕτως θεὸς legitima ratio exigebat ἠμελῆσθαι τοσοῦτον θεόν. Sed abrupte loquitur more indignantium. Mireris Wyttenbach. Bibl. Crit. Vol. 1. P. 1. p. 48. et Vol. III. Part. XII. p. 10. locum sanissimum coniectura tentantem. Ceterum τολμᾶν est h. l. sustinere, suscipere, v. Gataker in Advers. Misc. II. 9. Opuscul. Critt. p. 318.

ἔρανον εἰςενεγκεῖν] symbolam aliquam conferre, h. e. amici consilium adiuvare eique gratum facere. De formula ἔρανον εἰςενεγκεῖν eiusque usu laudant interpretes Casaubon. ad Theophrast. Char. c. XV.

ρίσασθαι, ἅμα δ' ἐν τῷ παρόντι πρέπον μοι δοκεῖ εἶναι ἡμῖν τοῖς παροῦσι κοσμῆσαι τὸν θεόν. εἰ οὖν
D ξυνδοκεῖ καὶ ὑμῖν, γένοιτ' ἂν ἡμῖν ἐν λόγοις ἱκανὴ διατριβή· δοκεῖ γάρ μοι χρῆναι ἕκαστον ἡμῶν λόγον εἰπεῖν ἔπαινον Ἔρωτος ἐπὶ δεξιὰ ὡς ἂν δύνηται κάλλιστον, ἄρχειν δὲ Φαῖδρον πρῶτον, ἐπειδὴ καὶ πρῶτος κατάκειται καὶ ἔστιν ἅμα πατὴρ τοῦ λόγου. Οὐδείς σοι, ὦ Ἐρυξίμαχε, φάναι τὸν Σωκράτη, ἐναντία ψηφιεῖται. οὔτε γὰρ ἄν που ἐγὼ ἀποφήσαιμι,
E ὃς οὐδέν φημι ἄλλο ἐπίστασθαι ἢ τὰ ἐρωτικά, οὔτε

E. πᾶσα ἡ διατριβή] Articulum praebuerunt Bodl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 2. Par. DK. Angel. w. Vat. p.
πάντες ἄρα ξυνέφασαν] Wyttenbach. Bibl. Crit. I. p. 39.

κοσμῆσαι τ. θ.] h. e. laudibus ornare.

εἰ οὖν ξυνδοκεῖ — διατριβή] Haec in brevius contracta sunt. Nam plene debebat dici hoc modo: εἰ οὖν ξυνδοκεῖ καὶ ὑμῖν, οὕτω ποιήσομεν· γένοιτο γὰρ ἂν ἡμῖν ἐν λόγοις ἱκανὴ διατριβή. Ex qua interpretatione patet, qui fiat, ut post εἰ ξυνδοκεῖ inferatur optativus cum ἂν coniunctus. — ἱκανὴ διατριβή, h. e. satis larga in dicendo materia, qua otium consumamus, hinlängliche Unterhaltung. Non habet Latina lingua vocabulum, quo commode reddi possit Graecum διατριβή, quod de huiusmodi disputationibus et colloquiis amicorum freqnentissime usurpari constat, v. Euthyphron. in. Apolog. Socr. p. 37. D. p. 41. A. Phaedon. p. 59. D. Politic. p. 285. C., ubi eadem verborum coniunctio: περὶ πάσης τῆς ἐν τοῖς τοιοῖςδε λόγοις διατριβῆς.

D. ἐπὶ δεξιά] a dextera in orbem. — πατὴρ τοῦ λόγου, h. e. auctor. Phaedr. p. 257. B: Φαῖδρός τε καὶ ἐγώ, Λυσίαν τὸν τοῦ λόγου πατέρα αἰτιώμενος.

ὃς οὐδέν φημι ἄλλο ἐπίστασθαι] Profitebatur enim Socrates artem amatoriam, v. infra p. 212. B. Phaedr. p. 227. C. Lysid. p. 204. B. Xenoph. Mem. II, 6, 28. Symp. III. 3. Maxim. Tyr. XXIV. 4. Themist. Oratt. XIII. p. 161., quod quorsum pertineat in Prolegg. ad Charmidem et Phaedrum significavimus.

E. οὐδὲ μὴν Ἀριστοφάνης] Notabis οὐδὲ μὴν non sine gravitate post οὔτε — οὔτε illatum, v. ad Apolog. Socrat. c. IV. in. Etiam οὔτε μὴν ita post οὔτε inferri docuit Herbst. ad Xenoph. Symp. p. 17.

ᾧ περὶ Διόνυσον καὶ Ἀφροδίτην] Cum Baccho Aristophani res erat tanquam poetae comico. Erat enim huic deo res scenica sacra, v. Casaub. De poesi satyr. p. 9. ed. Rambach. Sed quid ei cum Venere intercesserit necessitudinis, de eo variae sunt hominum doctorum opiniones. Et Wolfius quidem suspicatur ad mores quosdam poetae respici, quos non accuratius cognitos habea-

που Ἀγάθων καὶ Παυσανίας, οὐδὲ μὴν Ἀριστοφάνης, ᾧ περὶ Διόνυσον καὶ Ἀφροδίτην πᾶσα ἡ διατριβή, οὐδὲ ἄλλος οὐδεὶς τουτωνὶ ὧν ἐγὼ ὁρῶ. καίτοι οὐκ ἐξ ἴσου γίγνεται ἡμῖν τοῖς ὑστάτοις κατακειμένοις· ἀλλ' ἐὰν οἱ πρόσθεν ἱκανῶς καὶ καλῶς εἴπωσιν, ἐξαρκέσει ἡμῖν. ἀλλὰ τύχῃ ἀγαθῇ καταρχέτω Φαῖδρος καὶ ἐγκωμιαζέτω τὸν Ἔρωτα.

Ταῦτα δὴ καὶ οἱ ἄλλοι πάντες ἄρα ξυνέφασάν τε καὶ ἐκέλευον ἅπερ ὁ Σωκράτης. πάντων μὲν οὖν, 178
ἃ ἕκαστος εἶπεν, οὔτε πάνυ ὁ Ἀριστόδημος ἐμέμνητο

coni. *πάντες ἅμα ξυνέφ.* Sed v annot.

P. 178. *ἃ ἕκαστος εἶπεν*] Vett. editt. *ὅσα ἕκαστος εἶπεν*, praeter codicum fidem.

mus. Rückertus autem comoedias Aristophanis tanquam Veneris plenas significari censet. Posterior explicatio haudquaquam probanda. Simplicissimum est existimare Venerem quoque commemorari, quia ea cum Baccho fere solebat consociari et utrumque numen ad conviviorum hilaritatem valebat. Aristaen. I. Ep. 3: *καὶ οὕτω δὴ γέγονεν ἡμῖν ἀμφὶ Διόνυσόν τε καὶ Ἀφροδίτην ἡ πᾶσα διατριβή.* Lucian. Saturnal. §. 34: *οἱ πρῶτα μὲν οὐ κωφὸν καὶ ἄφωνον τὸ συμπόσιον ἐάσουσιν εἶναι, ἀλλ' ἐν μύθοις συμποτικοῖς καὶ σκώμμασιν ἀνεπαχθέσι καὶ φιλοφροσύναις συνέσονται, οἷαι ἥδισται διατριβαί, φίλαι μὲν τῷ Διονύσῳ καὶ Ἀφροδίτῃ, φίλαι δὲ καὶ Χάρισιν.* Vide tamen Prolegg.

καίτοι οὐκ ἐξ ἴσου γ.] quanquam iniqua nobis conditio est. De hoc *καίτοι — ἀλλά — ἀλλά* v. ad Phaedon. p. 68. E.

τύχῃ ἀγαθῇ] v. ad Criton. p. 43. D.

Ταῦτα δὴ καὶ οἱ ἄλλοι πάντες ἄρα ξυνέφ.] Non ausim hoc *ἄρα* cum Wyttenbachio in *ἅμα* mutare. Eandem voculae collocationem habes Sophist. p. 224. E: *ἔτι δὴ σκοπῶμεν, εἴ τινι τοιῷδε προσέοικεν ἄρα τὸ νῦν μεταδιωκόμενον γένος.* Legg. X. p. 906. B: *ψυχαὶ δή τινες ἐπὶ γῆς οἰκοῦσαι καὶ ἄδικον λῆμμα κεκτημέναι δηλονότι θηριώδεις πρὸς τῶν νῦν φυλάκων ψυχὰς ἄρα κυνῶν κ. τ. λ.* De Rep. VIII. p. 547. B: *στάσεως, ἦν δ' ἐγώ, γενομένης εἱλκέτην ἄρα ἑκατέρω τὼ γένη.* Aristoph. Ecclesiaz. v. 91: *τί γὰρ ἂν χεῖρον ἀκροῴμην ἄρα ξαίνουσα*, Ibid. v. 483. ed. Dind. al. Ceterum recte Reisigius Enarrat. Soph. Oed. Col. CCVIII. „*ἄρα* particula, quae ab *ἄρω* orta, multo latius patet, quam ad conclusiones faciendas tantummodo, atque omne id, quod aptum est, declarat." Hoc loco vocula significat propter ea, quae antea monita fuerint, factum esse; ut omnes consentirent.

P. 178 *οὔτε πάνυ ὁ Ἀριστόδημος —*] Caute haec interposuit, ne legentes in eam inciderent opinionem, ut has orationes revera habitas, non ab ipso cuiusque ingenio convenienter compositas esse putarent.

οὔτ' αὖ ἐγὼ ἃ ἐκεῖνος ἔλεγε πάντα· ἃ δὲ μάλιστα καὶ ὧν ἔδοξέ μοι ἀξιομνημόνευτον [εἶναι], τούτων ὑμῖν ἐρῶ ἑκάστου τὸν λόγον.

Cap. VI. *Πρῶτον μὲν γάρ, ὥςπερ λέγω, ἔφη Φαῖδρον, ἀρξάμενον ἐνθένδε ποθέν, λέγειν, ὅτι μέγας θεὸς εἴη ὁ Ἔρως καὶ θαυμαστὸς ἐν ἀνθρώποις τε καὶ θεοῖς, πολλαχῇ μὲν καὶ ἄλλῃ, οὐχ ἥκιστα δὲ*
B *κατὰ τὴν γένεσιν. Τὸ γὰρ ἐν τοῖς πρεσβύτατον εἶ-*

ἀξιομνημόνευτον [εἶναι]] *ἀξιομνημόνειν* Par. DK. Vat. p. Vatic. Creuzeri. In Bodl. Coisl. Vat. *Δ*. Par. EF. Ambr. Ang. u. w. Vat. n. r s. Ven. t. est *ἀξιομνημόνευτον*, quod verum. Vett. editt. habent *ἀξιομνημονεύτων*, sicuti in Bodl. superscriptum exstat. Id male defendit Hommel. Nam etsi genitivum cum *ὧν* coniungere liceat, tamen quum non ipsi oratores, sed tantummodo orationes vocari possint *ἀξιομνημόνευτοι*, eam lectionem vitiosam esse apparet. In Bodl. Vat. *Δ*. Ven. *Ξ*. Vind. 2. Ang. w. *εἶναι* desideratur. Igitur uncis seclusi. Nam et recte abesse potest et optimorum librorum destituitur auctoritate.

B. *ἐν τοῖς πρεσβύτατον εἶναι τῶν θεῶν]* Vett. editt. *πρεσβυτάτοις*, quod e Bodl. Vat. *Δ*. Vind. 1. 2. 7, Par. DK. Ang. w. Vat. p. Stobaeo Eclogg. Phys. p. 154. mutatum. Pro *τῶν θεῶν*, quod tenemus, alii ex Par. DK. Ambr. Vat. r. p. Vind. 1. 7. Vat. Creuz. dederunt *τὸν θεόν*. Pro *τίμιον ἦ δ' ὅς* Stobaeus l. c. *τίμιον εἶδος*. Inde Creuzerus ad Plotin. l. c. eleganti coniectura

ἃ δὲ μάλιστα — ἀξιομνημόνευτον εἶναι] Quod nunc reduximus tandem *ἀξιομνημόνευτον*, id mutatum ab iis est, qui structurae genus non cognitum haberent. Est vero *ἃ ἀξιομνημόνευτον* dictum ut *ταῦτα ἀδύνατον*, de qua loquendi forma v. Ast. ad Legg. p. 177., id quod recto iudicio perspexit Bernhardy Syntax. p. 336. Pergere Aristodemus poterat sic: *καὶ ὧν ἔδοξέ μοι μάλιστα ἀξιομνημόνευτος ὁ λόγος*; sed praemisso *ἃ* dixit potius *ἀξιομνημόνευτον*. Unde repetenda est structurae periodi insolentia.

Πρῶτον μὲν γάρ] Laudat Phaedrus Amorem a generis antiquitate et multis ex vetere historia propositis exemplis probat divinam eius et prorsus singularem esse vim in animis hominum ad omnem virtutem incitandis. Docet praeterea eos, qui Amori se prorsus dediderint, maximis praemiis a diis esse affectos et ornatos. De forma huius orationis v. ad c. IV. B.

ἔφη — λέγειν] narrabat dixisse. v. p. 172. B.

B. *ἐν τοῖς πρεσβύτατον εἶναι]* Solet *ἐν τοῖς* superlativis addi, ut Latina longe, multo, imprimis, praecipue, omnium; sed num tali ellipsi, quali vulgo volunt, res explicanda sit, id quidem non immerito dubitavit Fr. A. Wolfius ad Reizii librum de Inclinat. Accent. p. 21. Nam solet *ἐν τοῖς* etiam nominibus feminini generis cum superlativo iunctis praemitti. Itaque sic statuendum videtur: principio quidem *ἐν τοῖς* dictum esse elliptice, ut intelligeretur nomen

ναι τῶν θεῶν τίμιον, ἦ δ' ὅς, τεκμήριον δὲ τούτου· γονῆς γὰρ Ἔρωτος οὔτ' εἰσὶν οὔτε λέγονται ὑπ' οὐδενὸς οὔτε ἰδιώτου οὔτε ποιητοῦ· ἀλλ' Ἡσίοδος πρῶτον μὲν χάος φησὶ γενέσθαι,

αὐτὰρ ἔπειτα
γαῖ' εὐρύστερνος, πάντων ἕδος ἀσφαλὲς αἰεί,
ἠδ' Ἔρος.

elicuit τίμιον ὄνειδος, comparans illud καλὸν ὄνειδος, κάλλιστον ὄνειδος et similia, de quibus v. Muret. Varr. Lectt. VI. 18. Valcken. ad Phoeniss. v. 828. Wackefield ad Soph. Phil. v. 476. Reisig. Enarrat. Oedip. Col. p. CIX. Bastius vero istud ἦ δ' ὅς delendum censebat. Et huic rationi nuper ipse Creuzerus accessit in Annal. Vindobb. l. c. p. 137 sq. ἦ δ' ὅς ortum putans e nota margini adscripta ΗΔΟΣ, i. e. Ἡσιόδος, qui statim allegetur. Habet tamen ἦ δ' ὅς aliquid defensionis ex eo, quod transitus fit ab obliqua oratione ad rectam, quodque nunc Phaedrus intelligitur, quum Apollodorus antea omnia retulerit ex mente Aristodemi. Neque offendit, quod formula in fine membri posita est; in qua re cur Bastius haeserit, equidem non video. Ad τίμιον intelligas ἐστίν, ut Euthydem. p. 304. B. Legg. v. p. 726. A. Symp. 209. D.

γονῆς γὰρ Ἔρωτος] Atticam formam servarunt Bodl. Coisl. Vat. Δ. t. Ang. Flor. a. w. et a pr. m. Par. F. Vett. editt. γονεῖς.

φησὶ γενέσθαι] Sic Coisl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind 2. Par. DK. Ambr. Ang. w. Vat p. r. Ven. t. Vett. editt. γενέσθαι φησί.

adiectivum vel participium cum superlativo copulatum, cui additum esset ἐν τοῖς, sed usu paullatim factum esse, ut ἐν τοῖς simpliciter adderetur ad augendam vim superlativorum, neque amplius de ellipsi cogitaretur. cf. Viger. p. 787. et infra p. 178. C.

τεκμήριον δὲ τούτου· γονῆς γὰρ Ἔρωτος] De hac structura v. interptt. ad Xenoph. Sympos. IV. 17. Matth. Gr. §. 630. f. Buttmann. §. 138. IV. 6. Deinde ἰδιώτης est scriptor prosae orationis; opponitur enim ποιητής, ut Phaedr. p. 288. D. Nam est hoc vocabulum in numero eorum, quae pro varia oppositionis ratione variam habent vim et significationem. v. Hemsterhus. ad Lucian. Necyom. p. 484. Ruhnken. ad Longin. p. 410. ed. Weisk. Ceterum Cupidinis nullos esse parentes multi sane docuerunt: quanquam fuerunt etiam imprimis post Platonis aetatem, qui eum Iove et Venere aut aliis etiam parentibus natum dicerent. v. Valcken. Diatrib. p. 160 sq. et qui doctissime de hac re disputavit, Astius ad calcem Phaedri et Symposii in linguam German. conversi p. 273 sq.

ἀλλ' Ἡσίοδος] Theogon. v. 117 sq. Plutarchus Amat. p. 756. E: Ἡσίοδος δὲ φυσικώτερον ἐμοὶ δοκεῖ ποιεῖν Ἔρωτα πάντων πρεσβύτατον, ἵνα πάντα δι' ἐκεῖνον μετάσχῃ γενέσεως.

αὐτὰρ ἔπειτα —] Repentina transitio ab obliqua oratione ad ipsa Hesiodi verba, quae Phaedri ingenium non dedecet. Itaque nihil mutandum.

φησὶ μετὰ τὸ χάος δύο τούτω γενέσθαι, γῆν τε καὶ Ἔρωτα. Παρμενίδης δὲ τὴν Γένεσιν λέγει,

πρώτιστον μὲν Ἔρωτα θεῶν μητίσατο πάντων.

φησὶ μετὰ τὸ χάος — μητίσατο πάντων] Stobaeus Eclogg. Phys. I. p. 154., ubi totum hunc locum exscripsit, haec verba: φησὶ μετὰ τὸ χάος — πάντων, omisit. Et pro glossemate ea habuit Heynius in Commentatt. Acad. Paris. Inscript. T. I. p. 377., qui ea suspicatus est ex Aristotel. Metaphys. I. 4. huc translata esse. Ita etiam Astius et Voegelin. Praef. ad Symp. ed. Tur. min. p. 4 sqq. de quibus v. infra. Asyndeton in verbis φησὶ μετὰ τὸ χάος Wolfius scribendo φησὶ δὴ μ. τ. χ., Heindorfius post Ἔρος inserendo ὅς amovere studuerunt. Hommelius coni.: ἀλλ' Ἡσίοδος πρῶτον μὲν χάος φησὶ γενέσθαι· αὐτὰρ

φησὶ μετὰ τὸ χάος — Ἔρωτα] Asyndeton ne mireris; sunt enim haec admonitionis gratia veluti διὰ μέσου addita.

φησὶ μετὰ τὸ χάος — πάντων] Haec verba Heynio aliisque suspecta visa esse in annotatione critica narravimus. Quanquam iis eiectis non video, qui deinde dici possit οὕτω πολλαχόθεν ὁμολογεῖται. Quippe ridiculum et ineptum paene esset, solo Hesiodi et Acusilai testimonio allato, ita pergi: tam multorum confirmatur consensione quod dicimus, Cupidinem esse deum longe antiquissimum. Tolerabilior certe haec oratio est servata Parmenidis mentione: quam cur Stobaeus, ubi hunc Platonis locum exscripsit, omiserit, ratio reddi potest satis idonea. Accedit quod Agatho in ea, quam recitat, oratione cap. XVIII. Phaedri hanc sententiam refutans non solum Hesiodi, sed etiam Parmenidis iniicit mentionem. Itaque ego in ea sum sententia, ut haec omnia servanda esse censeam. Mirum autem visum est, quod Parmenidis versiculus, quem habent etiam Sextus Empir. IX. 9. p. 550., ubi vid. Fabric., Stobaeus Eclogg. Phys. I. p. 274. ed. Heeren. et Plutarchus Amat. p. 756. E., ita affertur, ut, ad quodnam subiectum referendum sit verbum μητίσατο, primo certe aspectu in ambiguo relinquatur. Quod ego olim suspicatus sum, in verbis τὴν γένεσιν λέγει contineri subiecti significationem, id coniecit etiam Hermannus, qui teste Kochio meo Praefat. ad Additam. in Tim. Lex. p. XII sq. Γένεσιν, litera maiuscula initiali, scribendum censuit. Qua ratione probata omnia clara sunt et perspicua, quanquam γένεσιν non putamus necessario litera maiuscula scribendum esse, quod nec Karstenio De Parmen. Reliquiis p. 119 sq. nostram explicationem amplexanti visum est necessarium. Etenim quum vulgo Eros pro Ἀφροδίτης filio haberetur, Parmenides hanc sic interpretatus est, ut vim naturae generatricem intelligeret. A qua primum exiisse statuit coeundi appetitum, quem intellexit Amorem. Ex hac vero observatione perspicitur etiam, cur Parmenidis versiculus a multis sine subiecti mentione afferatur. Etenim quum antea τῆς γενέσεως facta esset commemoratio, non animadversum est veteres Graecos uno eodemque vocabulo saepenumero ita

Ἡσιόδῳ δὲ καὶ Ἀκουσίλεως ὁμολογεῖ. οὕτω πολλαχόθεν ὁμολογεῖται ὁ Ἔρως ἐν τοῖς πρεσβύτατος εἶναι. Πρεσβύτατος δὲ ὢν μεγίστων ἀγαθῶν ἡμῖν αἴτιός C

Ἔπειτα, φησί, γαῖ' — ἠδ' Ἔρος. Ista autem: Φησὶ μετὰ τὸ χάος — καὶ Ἔρωτα eiicienda censet. Sed additamentum certe a Phaedri ingenio non abhorret. Denique C. Fr. Herm. ipse Hesiodi verba: γαῖ' εὐρύστερνος — ἠδ' Ἔρος, pro subditiciis habet. Ceterum pro vulg. δύω e Bodl. Coisl. Vat. Δ. Vind. 2. Par. DFK. aliis multis restitutum δύο.

C. ἐν τοῖς πρεσβύτατος εἶναι] V. πρεσβυτάτοις, quod e Bodl. Vat. Δ. Vind. 2. Ang. w. Vat. 1. Ven. t. mutatum. Proxima, πρεσβύτατος δὲ ὤν, Bastius spuria censebat; sine causa idonea.

uti consuevisse, ut et rem sive notionem abstractam significaret, et deorum vim naturamque complecteretur; cuius generis exempla infra consignavi ad p. 196. D. De Parmenide etiam Aristot. Metaph. I. 4: καὶ γὰρ οὗτος (ὁ Παρμενίδης) κατασκευάζων τὴν τοῦ παντὸς γένεσιν, πρώτιστον μέν, φησίν, Ἔρωτα θεῶν μητίσατο πάντων, quo loco item γένεσιν putamus ut apud Platonem dici. Pro γενέσει Plutarch. Amat. p. 756. F. vulgarem sequutus rationem posuit Ἀφροδίτην. Scripsit enim haec: διὸ Παρμενίδης μὲν ἀποφαίνει τὸν Ἔρωτα τῶν Ἀφροδίτης ἔργων πρεσβύτατον, ἐν τῇ κοσμογραφίᾳ γράφων· πρώτιστον μὲν Ἔρωτα κ. τ. λ., quem locum debemus Brandisio Commentat. Eleatt. p. 127. Hinc lucem accipit Simplic. ad Aristot. Phys. p. 9. Parmenidem narrans habuisse θεῶν αἰτίαν δαίμονα ἐν μέσῳ πάντων, ἣ πάντα κυβερνᾷ. Ne vero mireris γένεσιν de vi genitrice dictum, ita iam Homer. Iliad. ξ. 201: Ὠκεανόν τε, θεῶν γένεσιν, καὶ μητέρα Τηθύν, quo versu Plato utitur etiam Theaet. p. 152. D. E. 160. D. 179. E. et Cratyl. p. 402. B. Hinc Hesychius: γένεσιν πατέρα ἢ μητέρα. Ceterum post τὴν Γένεσιν λέγει ne quia ὅτι excidisse putet, quod certe Platonis loquendi consuetudo requirere videatur, eandem orationis formam habes Phaedon. p. 94. D: οὗ λέγει τὸν Ὀδυσσέα στῆθος δὲ πλήξας κραδίην ἠνίπαπε μύθῳ, ubi v. ann. Nimirum hic quoque τὴν γένεσιν λέγει idem est quod περὶ τῆς γενέσεως λέγει. — De Acusilao disputavit Sturzius ad calcem libri de Pherecydis Fragmentis p. 215 sq. Ad hunc locum facit Clemens Alex. VI. p. 629. A: τὰ Ἡσιόδου μετήλλαξαν εἰς πεζὸν λόγον καὶ ὡς ἴδια ἐξήνεγκαν Εὔμηλός τε καὶ Ἀκουσίλαος. Iactat igitur orator doctrinam suam.

C. οὕτω πολλαχόθεν ὁμ.] Pessime Hommelius: auf diese Weise wird von so vielen andern zugestanden etc. Nam ita scriptum esse oportebat: οὕτω πολλαχόθεν ἄλλοθεν ὁμ. Nunc orator testimoniorum allatorum vim rhetorice amplificans hoc dicit: adeo multis conceditur Amorem esse antiquissimum.

Πρεσβύτατος δὲ ὤν] Bastius Specim. crit. p. 15. quum participium causae indicium facere existimavisset, cur Amor etiam pro summorum auctore

ἐστιν. οὐ γὰρ ἔγωγ' ἔχω εἰπεῖν, ὅ τι μεῖζόν ἐστιν ἀγαθὸν εὐθὺς νέῳ ὄντι ἢ ἐραστὴς χρηστὸς καὶ ἐραστῇ παιδικά. ὃ γὰρ χρὴ ἀνθρώποις ἡγεῖσθαι παντὸς τοῦ βίου τοῖς μέλλουσι καλῶς βιώσεσθαι, τοῦτο οὔτε ξυγγένεια οἵα τε ἐμποιεῖν οὕτω καλῶς οὔτε τιμαὶ οὔτε πλοῦτος οὔτ' ἄλλο οὐδὲν ὡς ἔρως.
D *λέγω δὲ δὴ τί τοῦτο; τὴν ἐπὶ μὲν τοῖς αἰσχροῖς αἰσχύνην, ἐπὶ δὲ τοῖς καλοῖς φιλοτιμίαν· οὐ γὰρ ἔστιν ἄνευ τούτων οὔτε πόλιν οὔτε ἰδιώτην μεγάλα καὶ καλὰ ἔργα ἐξεργάζεσθαι. φημὶ τοίνυν ἐγὼ ἄνδρα ὅςτις ἐρᾷ,*

οὔτε ξυγγένεια] Wyttenb. Epist. crit. p. 9. legendum censuit *οὔτε εὐγένεια*. Vat. *Δ*. habet *συγχένεια*.

οὕτω καλῶς] Par. K Vat. p. *οὔτε κάλλος*. Unde Iacobsius in priore editione nostra elegantissime coniecit: *οὕτω, οὔτε κάλλος οὔτε τιμαὶ κ. τ. λ.* Idem proposuerat Reynders, qui tamen *οὕτω* ante *ἐμποιεῖν* sine librorum consensu inferciri volebat. Nec tamen in tanta praestantissimorum codicum consensione quidquam loco movendum duxi, praesertim quum pulcritudinis mentio ideo non sit necessaria, quia additur *οὔτ' ἄλλο οὐδέν*, imo etiam consulto omissa videatur, quia pulcritudo cum amore arctissima sane conbonorum habendus esset, legendum censuit: *πρὸς δὲ τούτῳ τῶν μεγ. ἀγ.* Sed recte iudicavit Astius esse hanc oratoriam quandam transitionem, quae argumentationis speciem prae se ferat more sophistarum studiose quaesitam.

καὶ ἐραστῇ παιδικά] sc. *μέγα ἀγαθόν ἐστιν*. Addit enim haec non amplius habens rationem inchoatae constructionis. Qua orationis conversione offensus Hommelius corrigendum censet: *ἢ ἐραστὴς χρηστός, καὶ ἐραστῇ, ἢ παιδικά*, verbis *εὐθὺς νέῳ ὄντι* post *ὅ τι μεῖζόν ἐστιν ἀγαθὸν* transpositis. Quae profecto nimia est corrigeudi audacia.

ὃ γὰρ χρὴ ἀνθρ. κ. τ. λ.] h. e. *ὃ γὰρ χρὴ τοῖς ἀνθρώποις ὥςπερ ἡγεμόνα εἶναι παντὸς τοῦ βίου.*

τοῦτο οὔτε ξυγγένεια —] Intelligitur *ξυγγένεια* affinitas et cognatio hominum nobilium et honoratorum, quorum cogitatione quis ab humili ac turpi sentiendi agendique ratione deterreri queat. Apte contulit Astius de Rep. VI. p. 491. C: *κάλλος καὶ πλοῦτος καὶ ἰσχὺς σώματος καὶ ξυγγένεια ἐῤῥωμένη ἐν πόλει καὶ πάντα τὰ τούτων οἰκεῖα.*

D. *λέγω δὲ δὴ τί τοῦτο;*] De interrogationibus mediae orationi sic saepe apud Platonem interpositis v. ad Apolog. Socrat. p. 40. B. et ad Criton. p. 46. C. Menon. p. 97. E: *πρὸς τί οὖν δὴ λέγω ταῦτα; πρὸς τὰς δόξας ἀληθεῖς κ. τ. λ.* Gorg. p. 457. E: *τοῦ δὴ ἕνεκα λέγω ταῦτα; ὅτι νῦν ἐμοὶ δοκεῖς κ. τ. λ.* Plura dabit Heusdius Specim. crit. p. 87. Heindorf. ad Gorg. §. 18. ad Phaedr. p. 250. D. Ast. ad Legg. p. 29. Explicanda autem haec sunt hoc

εἴ τι αἰσχρὸν ποιῶν κατάδηλος γίγνοιτο ἢ πάσχων ὑπό του, δι' ἀνανδρίαν μὴ ἀμυνόμενος, οὔτ' ἂν ὑπὸ πατρὸς ὀφθέντα οὕτως ἀλγῆσαι οὔτε ὑπὸ ἑταίρων οὔτε ὑπ' ἄλλου οὐδενός, ὡς ὑπὸ παιδικῶν. ταὐτὸν δὲ τοῦτο καὶ τὸν ἐρώμενον ὁρῶμεν ὅτι διαφερόντως τοὺς ἐραστὰς αἰσχύνεται, ὅταν ὀφθῇ ἐν αἰσχρῷ τινι ὤν. εἰ οὖν μηχανή τις γένοιτο, ὥςτε πόλιν γενέσθαι ἢ στρατόπεδον ἐραστῶν τε καὶ παιδικῶν, οὐκ ἔστιν ὅπως ἂν ἄμεινον οἰκήσειαν τὴν ἑαυτῶν ἢ ἀπεχόμενοι πάντων τῶν αἰσχρῶν καὶ φιλοτι- E

tinetur cognatione, ut huic recte honores et opes opponantur, minus eleganter pulcritudo e regione collocetur.

D. λέγω δὲ δὴ τί τοῦτο] δὲ om. Par. DFK. Vat. p. Bastius malebat δή τι τοῦτο, ut est in Vind. 1. 2. 7. Par. K.; non opus mutatione.

ἔργα ἐξεργάζεσθαι] ἐργάζεσθαι Par. DK. Vat. p. et Creuz.

E. ὡς ὑπὸ παιδικῶν] Pro ὡς Par. DK. Vat. p. ἤ.

καὶ φιλοτιμούμενοι πρὸς ἀλλ.] Astius conl. καὶ ἐπὶ τοῖς καλοῖς φιλοτ., uti in superioribus scriptum ἐπὶ τοῖς καλοῖς φιλοτιμίαν. Nec tamen hic opus est isto additamento.

modo: τί δὲ δὴ τοῦτό ἐστιν, ὃ λέγω;

πάσχων ὑπό του — μὴ ἀμυνόμενος] Nam viri fortis esse putabatur iniuriam acceptam ulcisci et punire, v. ad Criton. p. 49. C. huius edit. annotata.

E. ταὐτὸν δὲ τοῦτο καὶ τ.] In his ταὐτὸν τοῦτο absolute positum est. cf. Phileb. p. 37. D: μῶν οὐκ ὀρθὴν μὲν δόξαν ἐροῦμεν, ἂν ὀρθότητα ἴσχῃ, ταὐτὸν δὲ ἡδονήν; ubi ταὐτὸν δέ absolute accipiendum, pariterque voluptatem. Cratyl. p. 404. E: ταὐτὸν δὲ καὶ περὶ τὸν Ἀπόλλω. Protagor. p. 344. D: καὶ γεωργὸν χαλεπὴ ὥρα ἐπελθοῦσα ἀμήχανον ἂν θείη καὶ ἰατρὸν ταὐτὰ ταῦτα. Menon. p. 90. D: οὐκοῦν καὶ περὶ αὐλήσεως καὶ τῶν ἄλλων ταὐτὰ ταῦτα πολλὴ ἄνοιά ἐστιν, βουλομένους κ. τ. λ. Politic. p. 308. E. De Rep. X. p. 605. B. VII. p. 535. D., ubi v. ann., Demosth. Midian. p. 526. extr. ed. Reisk. ἐπειθ' ὁ πληγεὶς ἐκεῖνος ὑπὸ τοῦ Πολυζήλου ταὐτὸ τοῦτο ἰδίᾳ διαλυσάμενος — οὐδ' εἰςήγαγε τὸν Πολύζηλον. Loquendi genus cum alibi, tum hoc loco viros doctos fefellit. Ἐν αἰσχρῷ τινι εἶναι est in re turpi versari.

οἰκήσειαν τὴν ἑαυτῶν] Intell. πόλιν. Quanquam etiam voc. στρατόπεδον cogitatione iterandum est. Ceterum cave οἰκεῖν cum οἰκίζειν confundas, quod nupero huius libri interpreti accidisse video, aut ἄμεινον cum Hommelio delendum putes. Nam pro eo, quod sic poterat dici: optime eorum administrabitur civitas, sic potius loquitur: non erit qua ratione melius suam gerant rempublicam quam turpibus rebus omnibus abstinentes etc. repetita su-

179 μούμενοι πρὸς ἀλλήλους. καὶ μαχόμενοί γ' ἂν μετ' ἀλλήλων οἱ τοιοῦτοι νικῷεν ἂν ὀλίγοι ὄντες, ὡς ἔπος εἰπεῖν, πάντας ἀνθρώπους. ἐρῶν γὰρ ἀνὴρ ὑπὸ παιδικῶν ὀφθῆναι ἢ λιπὼν τάξιν ἢ ὅπλα ἀποβαλὼν ἧττον ἂν δήπου δέξαιτο ἢ ὑπὸ πάντων τῶν ἄλλων, καὶ πρὸ τούτου τεθνάναι ἂν πολλάκις ἕλοιτο. καὶ μὴν ἐγκαταλιπεῖν γε τὰ παιδικὰ ἢ μὴ βοηθῆσαι κιν-

P. 179. *μετ' ἀλλήλων οἱ τοιοῦτοι*] Hunc ordinem et optimi et plurimi libri servarunt. Vett. editt. *οἱ τοιοῦτοι μετ' ἀλλήλων.*

καὶ πρὸ τούτου — ἕλοιτο] Multiplici ratione haec verba a viris doctis sollicitata sunt. Astius, quoniam ea quorsum referantur non habeant, aliquid addendum censuit. Alii ea cum sequentibus connecti voluerunt. Heusdius teste Ekkero in Specim. inaug. in Protagorae apud Platonem fabulam de Prometheo p. 113. et Init. philos. Plat. T. I. p. 109 sq. priore *καὶ* abiecto locum hunc in modum refingendum statuit: *ἐρῶν γὰρ ἀνὴρ ὑπὸ παι*periore sententia; quod post comparativum et *ἢ* ita fieri solere docebunt annot. ad Gorg. p. 500. C. coll. Matthiae Gr. p. 846. Itaque nec Rückerti probamus sententiam *ἢ* delendum putantis.

P. 179. *ὀλίγοι ὄντες, ὡς ἔπος εἰπεῖν, πάντας ἀνθρ.*] h. e. propemodum omnes homines. Nam *ὡς ἔπος εἰπεῖν*, quod Hommelius perperam ad *ὀλίγους* refert, arcte connectendum cum *πάντας ἀνθρώπους*. Usum formulae ad Remp. I. p. 341. B. Phaed. 78. E. Gorg. p. 450. B. al. attigimus. De oratoria verborum oppositione cf. Menexen. p. 241. A: *κατὰ γῆν οἷοί τε ἀμύνεσθαι τοὺς βαρβάρους ὀλίγοι πολλούς*, ut alia taceamus. Ceterum scriptor in mente habere potuit *ἱερὸν λόχον* Thebanorum, de quo v. Perizon. ad Aelian. V. Hist. III. 9. et Davis. ad Maxim. Tyr. XXIV. 2. p. 587., si scriptum est Symposium Olymp. CII.

ἢ λιπὼν τάξιν ἢ ὅπλα ἀποβαλών] Nam *λειποταξία* turpissima habebatur. Lex Attica, cuius meminit Lysias Or. *κατὰ Φίλωνος δοκιμασίας*. T. V. p 887. ed. Reisk. et Demosthen. adv. Neaer. T. II. p. 1353. „*τὸν λιπόντα τὴν τάξιν ἀπέχεσθαι ἀγορᾶς μήτε στεφανοῦσθαι μήτ' εἰςιέναι εἰς τὰ ἱερὰ τὰ δημοτελῆ.*“ Nec minor erat infamia eorum, qui arma turpiter abiecissent: de qua refuse disputavit Klotz. ad Tyrt. 1. 10. 27. cf. de Republ. V. p. 468 B. Legg. XII p. 945. Aristot. de morib. V. 3. — *καὶ πρὸ τούτου*, sc. *πρὸ τοῦ ὀφθῆναι ὑπὸ παιδικῶν*. De formula loquendi *τεθνάναι πολλάκις* v. ad Apolog. Socr. c. XVII. p. 30. C.

καὶ μὴν ἐγκαταλιπεῖν γε — κινδυνεύοντι] Verissime Astius ad Translat. German. p 279. „Der Text ist unverderbt; *καὶ μὴν — γε* ist, wie weiter unten p. 202. B, *ja auch*, d. h. in diesem Zusammenhange, *vollends*, und die abgebrochene Rede, die mit einem allgemeinen Satze

δυνεύοντι οὐδεὶς οὕτω κακός, ὅντινα οὐκ ἂν αὐτὸς ὁ Ἔρως ἔνθεον ποιήσειε πρὸς ἀρετήν, ὥσθ' ὅμοιον εἶναι τῷ ἀρίστῳ φύσει. καὶ ἀτεχνῶς, ὃ ἔφη Ὅμηρος, μένος ἐμπνεῦσαι ἐνίοις τῶν ἡρώων τὸν θεόν, τοῦτο ὁ Ἔρως τοῖς ἐρῶσι παρέχει γιγνόμενον παρ' αὐτοῦ. B

Cap. VII. *Καὶ μὴν ὑπεραποθνήσκειν γε μόνοι*

δικῶν ὀφθῆναι ἢ λιπὼν τάξιν ἢ ὅπλα ἀποβαλὼν ἧττον ἂν δήπου δέξαιτο ἢ ὑπὸ πάντων τῶν ἄλλων· καὶ μὴν ἐγκαταλιπεῖν γε τὰ παιδικὰ ἢ μὴ βοηθῆσαι κινδυνεύοντι, πρὸ τούτου τεθνάναι ἂν πολλάκις ἕλοιτο. Verum librorum scripturam sanissimam esse et prorsus incorruptam nobis plane persuasum est. Ceterum Vat. n. *κινδυνεύουσιν.*

B. *τοῦτο ὁ Ἔρως τοῖς ἐρῶσι*] *τοῦτο δὲ Ἔρως* Ald. Bas. 1. et Flor. n. Frustra Orellius ad Isocrat. de antidos. p. 325. inserendum censuit *πᾶσι.*

endet (*οὐδεὶς οὕτω κακός κ. τ. λ*), charakterisirt treffend den Phaedros als leidenschaftlichen Erotiker, den der Gedanke, dass der Liebhaber den Geliebten verlassen und ihm in der Gefahr nicht beistehen sollte, empört und fast ausser sich setzt.“ Minus recte Wolfius ad *ἐγκαταλιπεῖν τὰ παιδικὰ* e superioribus intelligendum censebat *ἕλοιτ' ἄν.* Nempe orator dicturus erat fere: *οὐδεὶς οὕτω κακός, ὅςτις οὐκ ἂν αἴσχιστον νομίζοι* Sed dicendi fervore abreptus alis infert deinceps. — *κινδυνεύοντι*, sc. amasio. Nam *τὰ παιδικὰ* etiam hoc loco de uno amasio intelligendum est, unde recte subiicitur numerus singularis. Plura de hac re dixi ad Phaedrum p. 240. A.

ὅντινα οὐκ ἂν αὐτὸς ὁ Ἔρως] Languere olim visum est istud *αὐτὸς* et mutandum in *οὕτως*, hoc sensu: Nemo adeo malus est, quem Amor non possit tanto incendere virtutis studio, ut vel optimo nihil cedat. Iacobsius tamen censet vi sua non carere *αὐτός*, si opposita existimes praecepta virtutis, leges, educationem et quae praeterea ad virtutem adducere possint. Aliter Rückertus vulgatum defendit, explicans: Ipse Amor, i. e. hoc ipsum, quod amat, etiamsi alt alioquin ignavus. Cui Hommelius quoque assensus est. Fateor neutram explicationem mihi omni ex parte satisfacere. Ego enim locum sic intelligo: ipse Amor per se solus, sine illo pudoris et aemulationis sensu, antea memorato.

B. *μένος ἐμπνεῦσαι*] „Ut Iliad. X. v. 482: *τῷ δ'* (Diomedi) *ἔμπνευσε μένος γλαυκῶπις Ἀθήνη.* et XV. 262: *ὣς εἰπὼν* (Apollo) *ἔμπνευσε μένος μέγα ποιμένι λαῶν* (Hectori).“ *Fischerus.* Ceterum Orellius ad Isocrat. *περὶ ἀντιδ.* p. 325. propterea quod *ἐνίοις* praecedit, scribendum putabat *τοῖς ἐρῶσι πᾶσι παρέχει.* Sed quum *τοῖς ἐρῶσι* cum vi et gravitate

ἐθέλουσιν οἱ ἐρῶντες, οὐ μόνον ὅτι ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ αἱ γυναῖκες. τούτου δὲ καὶ ἡ Πελίου θυγάτηρ Ἄλκηστις ἱκανὴν μαρτυρίαν παρέχεται ὑπὲρ τοῦδε τοῦ λόγου εἰς τοὺς Ἕλληνας, ἐθελήσασα μόνη ὑπὲρ τοῦ αὐτῆς ἀνδρὸς ἀποθανεῖν, ὄντων αὐτῷ πατρός τε
C καὶ μητρός· οὓς ἐκείνη τοσοῦτον ὑπερεβάλετο τῇ φιλίᾳ διὰ τὸν ἔρωτα, ὥςτε ἀποδεῖξαι αὐτοὺς ἀλλοτρί-

οὐ μόνον ὅτι ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ αἱ γυναῖκες] Articulum *αἱ* vulgo desideratum e Bodl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 2. 7. Par. DK. Aug. w. Vat. p. cum Bekkero restituimus. Stephanus scribendum suspicabatur: *οὐ μόνον οἱ ἄνδρες*. Sed et *οὐ μόνον ὅτι* recte se habet, et articulus hic non incommode omittitur; ante *γυναῖκες* autem idem infertur propter oppositionis vim et gravitatem.

ὑπερ τοῦδε τοῦ λόγου] Haec verba tanquam glossema deleri voluerunt Wolfius et Astius, sed Winckelm. Praef. ad Plat. Diall. Spurios p. XI. ed. min. *ὑπὲρ τοῦδε* exterminari iubet. Et iam Stephanus istud *ὑπὲρ τοῦδε* expungendum, *τοῦ λόγου* autem post *τούτου δὲ* ponendum censuerat. Wyttenbach. ad Sel. Princip. Hist. p. 360. corr. *παρέχεται τοῦ λόγου*, i. e. *τοῦ λελεγμένου*. Heindorf. ad Protagor. p. 471. interpretatur: ut huic opponatur isti *ἐνίοις τῶν ἡρώων*, non opus esse putamus, ut *πᾶσι* addatur.

οὐ μόνον ὅτι ἄνδρες —] De *οὐχ ὅτι*, i. e. *οὐ λέγω ὅτι*, v. Schaefer. ad Lambert. Bos. Ellips. p. 775 sq. Matthiae §. 624. 3. c. Neque offendit *μόνον* in hac formula. Nam sententia haec est: *οὐ λέγω μόνον ὅτι ἄνδρες* (sc. *τοῦτο ποιοῦσιν*), *ἀλλὰ καὶ αἱ γυναῖκες*. Xenoph. Mem. II. 9, 8: *οὐχ ὅτι μόνος ὁ Κρίτων ἐν ἡσυχίᾳ ἦν, ἀλλὰ καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ*. Alium locum comparavit Astius: Aristotel. Polit. VII. 11. p. 292. ed. Schneid. *οὐχ ὅτι τείχη μόνον περιβλητέον, ἀλλὰ καὶ τούτων ἐπιμελητέον, ὅπως κ. τ. λ.*

τούτου δὲ — ὑπὲρ τοῦδε τοῦ λόγου] *τούτου* referendum ad proxime praegressa, *ἀλλὰ καὶ γυναῖκες ἐθ. ὑπεραπ.* Sed *ὑπερ τοῦδε τοῦ λόγου* pertinet ad omnem sententiam de amantibus expositam. Itaque Germanice dicas: Hiervon giebt des Pelias Tochter ein Zeugniss zu Gunsten meiner Behauptung.

Ἄλκηστις ἱκανὴν μ.] Seneca ad Helv. c. 17: nobilitatur carminibus omnium, quae se pro coniuge vicariam dedit. Res satis nota ex mythographis. Deinde verba *εἰς τοὺς Ἕλληνας*, quae vulgo perperam ad sequentia trahuntur, retulimus ad *μαρτυρίαν παρέχεται*. Neque vero *εἰς* pro *ἐν* dictum putari debet, sed proprie significat transitionem ad aliquem atque valet ad Graecos, coram Graecis. Menex. p. 239. A: *πολλὰ δὴ καὶ καλὰ ἔργα ἀπεφήνατο εἰς πάντας ἀνθρώπους*. Protagor. p. 312. A: *σὺ δὲ — οὐκ ἂν αἰσχύνοιο εἰς τοὺς Ἕλληνας αὐτὸν σοφιστὴν παρέχων*; ubi Heindorfius apte hunc locum compa-

ους ὄντας τῷ υἱεῖ καὶ ὀνόματι μόνον προςήκοντας. καὶ τοῦτ' ἐργασαμένη τὸ ἔργον οὕτω καλὸν ἔδοξεν ἐργάσασθαι οὐ μόνον ἀνθρώποις, ἀλλὰ καὶ θεοῖς, ὥςτε πολλῶν πολλὰ καὶ καλὰ ἐργασαμένων εὐαριθμήτοις δή τισιν ἔδοσαν τοῦτο γέρας οἱ θεοί, ἐξ Ἅιδου ἀνεῖναι πάλιν τὴν ψυχήν, ἀλλὰ τὴν ἐκείνης ἀνεῖσαν ἀγασθέντες[3] τῷ ἔργῳ· οὕτω καὶ θεοὶ τὴν περὶ τὸν D

dicto fidem faciam. Bastius Spec. Crit. p. 106. verba ὑπὲρ τοῦδε τοῦ λόγου post εἰς τοὺς Ἕλληνας collocanda censet, ut ὑπὲρ sit ἕνεκα. Sed sinceram esse librorum scripturam docebit interpretatio nostra.

C. *καλὰ ἐργασαμένων*] V. εἰργασμένων, quod praeter Par. E. etiam Vat. Δ. tuetur.

ἔδοσαν τοῦτο γέρας] τοῦτο τὸ γέρας Par. DK. Vind. 7., sed v. ann.

ἀλλὰ τὴν ἐκείνης ἀν.] Sic Bodl. Coisl. Vat. Δ. Par. DEFK. Ambr. Aug. w. Vat. n. p. r. Ven. t. Vind. 1. 2. 7. Flor. a. b. c. i. Legebatur olim ἀλλὰ καὶ τὴν ἐκ.

ἀγασθέντες τῷ ἔργῳ] τὸ ἔργον Par. DK. Vat. p. Vind. 7. Darmst., v. ann.

ravit. Ibid. p. 349. A: εἰς πάντας τοὺς Ἕλληνας (σαυτὸν) σοφιστὴν ἐπονομάσας. Legg. p. 951. C. Gorg. p. 526. B: ἐλλόγιμος γέγονε καὶ εἰς τοὺς ἄλλους Ἕλληνας Ἀριστείδης. Menexen. p. 239. A. Tim. p. 25. B. Eurip. Orest. 21: ἐπίσημον εἰς Ἕλληνας. — *ἐθελήσασα μόνη*. Eurip. Alcest. v. 15: πάντας δ' ἐλέγξας καὶ διεξελθὼν φίλους, πατέρα γεραιάν θ' ἥ σφ' ἔτικτε μητέρα, οὐχ εὗρε πλὴν γυναικός, ἥτις ἤθελε θανεῖν πρὸ κείνου.

C. *ὥςτε ἀποδεῖξαι αὐτοὺς ἀλλοτρίους*] ut ostenderet illos a filio esse alienos et nomine tantum cognatos, h. e. efficeret, ut illi viderentur tantum esse cognati, facta comparatione eius amoris, quem ipsa illi probavisset, et cognatorum, qui noluissent pro eo mori. Phaedon. p. 72. C: τελευτῶντα λῆρον τὸν Ἐνδυμίωνα ἀποδείξειε καὶ οὐδαμοῦ ἂν φαίνοιτο, ubi v. Wyttenbach. et quae ipsi nuper adiecimus.

εὐαριθμήτοις δή τισιν ἔδοσαν] facile numerabilibus, h. e. perpaucis. Apolog. Socrat. p. 40. E: τὸν μέγαν βασιλέα εὐαριθμήτους ἂν εὑρεῖν, ubi v. annot. De isto δή τισιν v. Politic. p. 306. B: ὡς ἔστον κατὰ δή τινα τρόπον — ἔχοντε. Legg. I. p. 630. B: ἐκτὸς δή τινων. De Republ. VI. p. 498. A. VII. p. 521. C. Phaedon. p. 108. C., ubi v. annot. Plura dabit Boissonad. ad Philostr. Her. p. 299. Hartung De Part. Graecis. T. I. p. 278. Deinde τοῦτο est subiectum, γέρας praedicatum, ut non necessarium sit scribere cum Wolfio τοῦτο τὸ γέρας, v. ad Apolog. Socr. p. 18. A. et p. 24. B. Pergere autem sic debebat orator: τὴν δ' ἐκείνης ἀνεῖσαν ἀγασθέντες τῷ ἔργῳ.

ἔρωτα σπουδήν τε καὶ ἀρετὴν μάλιστα τιμῶσιν. Ὀρφέα δὲ τὸν Οἰάγρου ἀτελῆ ἀπέπεμψαν ἐξ Ἅιδου, φάσμα δείξαντες τῆς γυναικὸς ἐφ' ἣν ἧκεν, αὐτὴν δὲ οὐ δόντες, ὅτι μαλθακίζεσθαι ἐδόκει ἅτε ὢν κιθαρῳδός, καὶ οὐ τολμᾶν ἕνεκα τοῦ ἔρωτος ἀποθνήσκειν, ὥςπερ Ἄλκηστις, ἀλλὰ διαμηχανᾶσθαι ζῶν εἰςιέναι εἰς Ἅιδου. τοιγάρτοι διὰ ταῦτα δίκην αὐτῷ ἐπέθε-

D. φάσμα δείξαντες] φάντασμα Coisl. Par. EF. Ambr. Ang. u. Vat. n. r. s. Ven. t. Vind. 1. Flor. a. b. c. i. Darmst., quod ex interpretatione fluxit.

ἐφ' ἣν ἧκεν] Vett. editt. ἐφ' ἣν ἑκὼν ἧκεν. Sed ἑκὼν et languet mirifice et codicum plurimorum optimorumque auctoritate destitutum est.

ἀλλὰ διαμηχανᾶσθαι] διαμηχανάσασθαι Par. DK. Ambr. Ang. p. 1. Dein ζῶν ἰέναι Coisl. Ambr. Vat. n. r. Ang u. Darmst.

Sed gravius beneficii et honoris magnitudinem significaturus dicit ἀλλὰ τ. ἐκ. Nimirum pondus huic sententiae addunt verba ἀγασθέντες τῷ ἔργῳ, ut tota verborum comprehensio possit explicari sic: Hoc facinus eius diis adeo probatum est, ut quum non nisi paucis quibusdam ex inferis redire concesserint, huic non solum tribuerint hoc beneficium, sed cum admiratione tantae animi magnitudinis concesserint. Fallitur enim Hommel. ἀνιέναι legendum ratus; qua certe coniectura abstinuisset, si ordinem et collocationem verborum ἀγασθέντες τῷ ἔργῳ considerasset paullo diligentius. Ceterum Ruhnken. ad Tim. p. 9. verissime observavit hunc unum esse Platonis locum, in quo ἄγασθαι cum dativo casu constructum legatur. Nihil tamen mutandum, v. Xenoph. Cyrop. II. 4, 9. VI. 4, 9. al. coll. Pierson. ad Moer p. 1 sq. Matth. Gr. §. 390. Bernhardy Synt. 104.

D. Ὀρφέα δὲ τ. Οἰάγρ.] Etiam in hac narratione de Orpheo quaedam insunt a vulgari fabula discrepantia, quae Phaedrus aut ipse pro consilii sui ratione immutavit aut repetiit ab iis, qui rem ita memoriae tradiderant, ut facile omnia possent accommodari praesenti disputationi. — ἀτελῆ, i. e. re infecta, ἄπρακτον, οὐδὲν διαπράξαντα.

ἀλλὰ διαμηχανᾶσθαι ζῶν εἰςιέναι] sed omnibus machinis adhibitis perficere conatus esse, ut vivus in Orcum ingrederetur. Mira Rückerti ad h. l. annotatio est ita scribentis: „Non videbatur hoc facere, sed fecit Orpheus; ut parum recte hoc expressum sit." Enimvero nihil offensionis habet δοκεῖν, quo iudicium et sententia de rebus vel hominibus non raro denotatur, ut Phaed. p. 113. D. 114. B. al. Mirabiliora etiam Hommelius de verbo εἰςιέναι annotavit, pro quo proprie ait descendendi verbum κατιέναι desiderari. Quasi vero non de ingressu in Orci regnum, sed de descensu Orphei agatur.

σαν, καὶ ἐποίησαν τὸν θάνατον αὐτοῦ ὑπὸ γυναι-
κῶν γενέσθαι, οὐχ ὥςπερ Ἀχιλλέα τὸν τῆς Θέτιδος E
υἱὸν ἐτίμησαν καὶ εἰς μακάρων νήσους ἀπέπεμψαν,
ὅτι πεπυσμένος παρὰ τῆς μητρός, ὡς ἀποθανοῖτο
ἀποκτείνας Ἕκτορα, μὴ ἀποκτείνας δὲ τοῦτον οἴκαδ'
ἐλθὼν γηραιὸς τελευτήσοι, ἐτόλμησεν ἑλέσθαι βοηθή-
σας τῷ ἐραστῇ Πατρόκλῳ καὶ τιμωρήσας οὐ μόνον 180

Alii pauci ζῆν λίναι.

E. ὡς ἀποθανοῖτο] Codd. vel ἀποθάνοιτο vel ἀποθάνοι. Pauci iique deteriorea ἀποθανοῖτο, quod unice verum.

μὴ ἀποκτείνας δὲ τοῦτον] Sic Vat. Δ. Ven. Ξ Vind. 2. Par. D K. Angel. w. Vat. p. cum. Bas. 2. Vulgo μὴ ποιήσας δὲ τοῦτο. Recepta lectio propter vim oppositionis magis est oratoria ideoque Phaedri ingenio melius accommodata. Deiu Vat. Δ. Ven. Ξ. Par. D. οἴκαδε δ' ἐλθών.

E. οὐχ ὥςπερ Ἀχιλλέα —] Notabia breviloquentiam pro ἀλλ' οὐκ ἐτίμησαν αὐτὸν ὥςπερ Ἀχιλλέα, ὃν καὶ εἰς μακάρων νήσους ἀπέπεμψαν, ὅτι κ. τ. λ. Graecae dictionis vim et elegantiam ex his locis percipient tironea. Infra p. 189. C: ἐμοὶ δοκοῦσιν ἄνθρωποι — θυσίας ἂν ποιεῖν μεγίστας, οὐχ ὥςπερ νῦν τούτων οὐδὲν γίγνεται περὶ αὐτόν. Gorg. p. 522. A: τοὺς νεωτάτους ὑμῶν διαφθείρει τέμνων τε καὶ κάων —. οὐχ ὥςπερ ἐγὼ πολλὰ καὶ ἡδέα καὶ παντοδαπὰ εὐώχουν ὑμᾶς, ubi v. Heindorf. Protagor. p. 341. A: ἄπειρος εἶναι φαίνει, οὐχ ὥςπερ ἐγὼ ἔμπειρος διὰ τὸ μαθητὴς εἶναι κ. τ. λ., ubi interpres doctissimua comparavit Aristoph. Equitt. v. 784: οὐ φροντίζει σκληρῶς σε καθήμενον οὕτως, οὐχ ὥςπερ ἐγὼ ῥαψάμενός σοι τουτὶ φέρω. Intelligitur ex his, opinor, satis perspicue haec omnia οὐχ ὥςπερ — ἀπέπεμψαν uno tenore esse legenda neque interpunctione separanda, ut factum est in editt. veteribus. — Achillem in insulis beatorum collocarunt multi, v. quos ad h. l. laudavit Astius. Et quis non meminit Scolii illius in Harmodium et Aristogitonem: φίλταθ' Ἁρμόδι', οὔ τί που τέθνηκας, Νήσοις ἐν μακάρων σέ φασιν εἶναι, Ἵνα περ ποδώκης Ἀχιλεὺς Τυδείδη τέ φασιν Διομηδέα, v. Ilgen. Scol. p. 47. De insulis beatorum v. Gorg. p. 523. A. Menexen. p. 235. D. Gataker. ad Antonin. X, §. 8. p. 295.

ὅτι πεπυσμένος παρὰ τ. μ.] Vide Iliad. σ'. v. 94 sqq. ι'. 410 sqq. et Apolog. Socrat. p. 28. C: μὴ ἀποκτείνας δὲ τοῦτον — τελευτήσοι. conf. Heyne Obss. T. VII. p. 426 sqq. Oratoriam hanc esse locorum Homericorum interpretationem, qui ipsum Homerum inspexerint, facile intelligent Nam apud Homerum Iliad. XVIII 94. Thetis hoc tantum vaticinatur, futurum esse, ut Achilles paullo post Hectorem moriatur; et Iliad. IX. 414 sqq. Achilles ipse ait se ad grandem perventurum senectutem, si bello relicto domum revertatur. Eodem modo Homerum interpretatus est Aeschines c. Timarch. c. 59. ed. Bremi.

ὑπεραποθανεῖν, ἀλλὰ καὶ ἐπαποθανεῖν τετελευτηκότι. ὅθεν δὴ καὶ ὑπεραγασθέντες οἱ θεοὶ διαφερόντως αὐτὸν ἐτίμησαν, ὅτι τὸν ἐραστὴν οὕτω περὶ πολλοῦ ἐποιεῖτο. Αἰσχύλος δὲ φλυαρεῖ φάσκων Ἀχιλλέα Πατρόκλου ἐρᾶν, ὃς ἦν καλλίων οὐ μόνον Πατρόκλου, ἀλλὰ καὶ τῶν ἡρώων ἁπάντων, καὶ ἔτι ἀγένειος, ἔπειτα νεώτερος πολύ, ὥς φησιν Ὅμηρος. ἀλλὰ γὰρ τῷ ὄντι μάλιστα μὲν ταύτην τὴν ἀρετὴν[2] οἱ θεοὶ τι-
B *μῶσι τὴν περὶ τὸν ἔρωτα, μᾶλλον μέντοι θαυμάζουσι καὶ ἄγανται καὶ εὖ ποιοῦσιν, ὅταν ὁ ἐρώμενος τὸν ἐραστὴν ἀγαπᾷ ἢ ὅταν ὁ ἐραστὴς τὰ παιδικά.*

P. 180. *ἀλλὰ καὶ τῶν ἡρώων ἁπάντων*] V. *ἀλλ' ἄρα καὶ τ.*, quod e Bodl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 2. Par. DK. Ang. w. Vat. p. mutatum. Cod. Darmst. Creuz., cuius excerpta hic desinunt, *πολὺ* post *νεώτερος* om.

B. *Οὕτω δὴ ἔγωγε φ.*] Sic codd. fere omnes praeter Par. EF. Ang. u. Vat. s. Legebatur *οὕτω δὴ καὶ ἔγωγε φ.*

P. 180. *Αἰσχύλος δὲ φλυαρεῖ — ὥς φησιν Ὅμηρος*] Haec verba, de quibus etiam Politian. Obss. 1. 45. et Buhle ad Arist. Rhetor. 913. disputarunt, Valckenar. ad Eurip. Fragm. p. 13. et ad Callimach. Fragm. p. 218. ab aliena manu interposita iudicavit, eique assentiuntur Wolfius et alii. Sed recte eorum patrocinium susceperunt Bastius Specim. Crit. p. 108. Heynius ad Hom. Il. XI. v. 786. Astius ad h. l. Boeckh. De simultate etc. p. 17. et nuper etiam Schleiermacherus, qui olim ea condemnaverat. Quum enim Phaedrus Homeri maxime esset studiosus, id quod ex dialogo eius nomine inscripto novimus; egregie eum Plato facit ita disputantem, ut patrem poeseos, qui Patroclum natu maiorem finxit (Iliad. XI. 787.) ideoque eum pro Achillis amatore habuisse videri potuit, magnis laudibus ornet, Aeschylum autem ceterosque poetas tragicos, qui Achillem fecerant amatorem Patrocli, vehementer reprehendat. Quum autem illa, quam poetae tragici celebrassent, sententia in populo illis temporibus regnare coepisset, necessarium hoc additamentum Phaedro videri debuit, quo insolitam de Patroclo Achillis amatore sententiam audientibus comprobaret. Accedit quod, his verbis omissis, deinde non *ἀλλὰ γάρ*, sed *καὶ γὰρ* dici debuit. Ceterum de amore Achillis et Patrocli laudant Fabricium ad Sext. Empir. Pyrrhon. Hypot. III. 24. et intpp. ad Lucian. Erot. §. 54. ac de Achillis formositate Iliad. II. 673. Dorvill. ad Chariton. p. 15.

B. *τῆς Ἀλκήστιδος μᾶλλον*] Nam Alcestis propter amorem, quo in maritum flagrabat, mortem ultro subiit: Achilles autem propter amorem, quo Patroclus eum amplectebatur — erat enim *ὁ ἐρώμενος*, s. amasius Patrocli ex Phaedri sententia —, morti se obtulit.

θειότερον γὰρ ἐραστὴς παιδικῶν· ἔνθεος γάρ ἐστι. διὰ ταῦτα καὶ τὸν Ἀχιλλέα τῆς Ἀλκήστιδος μᾶλλον ἐτίμησαν εἰς μακάρων νήσους ἀποπέμψαντες. Οὕτω δὴ ἔγωγέ φημι Ἔρωτα θεῶν καὶ πρεσβύτατον καὶ τιμιώτατον καὶ κυριώτατον εἶναι εἰς ἀρετῆς καὶ εὐδαιμονίας κτῆσιν ἀνθρώποις καὶ ζῶσι καὶ τελευτήσασιν.

Cap. VIII. *Φαῖδρον μὲν τοιοῦτόν τινα λόγον* C *ἔφη εἰπεῖν, μετὰ δὲ Φαῖδρον ἄλλους τινὰς εἶναι, ὧν οὐ πάνυ διεμνημόνευεν· οὓς παρεὶς τὸν Παυσανίου λόγον διηγεῖτο. εἰπεῖν δ' αὐτὸν, ὅτι Οὐ καλῶς μοι*

καὶ πρεσβύτατον] Hic *καὶ* addunt Bodl. Vat. *Λ*. Ven. *Ξ*. Vind. 1. 2. 7. Par. DK. Ang. w. Vat p. Deinde *καὶ κυριώτερον* cum Ald. et Bas. 1. habent Coisl. Par. EF. Ang. u. Vat. n. s. Ven. t. Flor. a. b. c. i. n.

καὶ τελευτήσασιν] *τετελευτήκασι* Vat. *Δ*. Ang. w.

Locum recte interpretantur Schneiderus ad Xenophon. Symp. p. 215. et Astius; iniuria sollicitarunt Wolfius, Bastius, Schützius.

τὸν Παυσανίου λόγον] De Pausania in Prolegg. et ad p. 176. A. dictum est. v. Perizon. ad Aelian. Varr. Hist. II. 21. Apud Xenophontem Sympos. c. VIII. §. 32. Socrates de eo haec narrat; *καίτοι Παυσανίας γε, ὁ Ἀγάθωνος τοῦ ποιητοῦ ἐραστής, ἀπολογούμενος ὑπὲρ τῶν ἀκρασίᾳ συγκυλινδουμένων, εἴρηκεν, ὡς καὶ στράτευμα ἀλκιμώτατον ἂν γένοιτο ἐκ παιδικῶν τε καὶ ἐραστῶν*, quam sententiam vidimus antea Phaedro a Platone tributam esse. Collegerunt autem ex illo loco Xenophontis Thierschius Specim. de Plat. Sympos. p. 7. aliique Pausaniam composuisse scriptionem eroticam, in qua puerorum cum viris consuetudinem defenderit, ad eumque librum Xenophontem et Platonem respexisse, quo magis hominis ingenium, mores, et opiniones ad ipsam veritatem describerent. Et huius quidem orationis argumentum censuerunt etiam nunc a Pausania tractari, tectius id quidem et obscurius, sed ita tamen, ut intelligeretur eum pueris veniam dare amatoribus suis morigerandi, si quidem illi sese hac re virtutis propriae incrementa capturos esse arbitrarentur. Sed quamvis ingeniosa sit haec suspicio; tamen, quominus eam pro vera probemus, multa impediunt. Quod enim non paucae in Platonis Symposio reperiuntur sententiae, quae apud Xenophontem Pausaniae tribuuntur; inde non efficitur, ut scriptionem aliquam Pausaniae amatoriam exstitisse putare debeamus, siquidem non solum a Platone, sed etiam a Xenophonte Pausaniae tributa sunt ea, quae eius ingenio et moribus digna viderentur. In qua re si hic c. VIII. §. 34. ita versatus est, ut Platonem p. 182. B.

δοκεῖ, ὦ Φαῖδρε, προβεβλῆσθαι ἡμῖν ὁ λόγος τὸ ἁπλῶς οὕτως παρηγγέλθαι ἐγκωμιάζειν Ἔρωτα. εἰ μὲν γὰρ εἷς ἦν ὁ Ἔρως, καλῶς ἂν εἶχε· νῦν δέ — οὐ γάρ ἐστιν εἷς. μὴ ὄντος δὲ ἑνὸς ὀρθότερόν ἐστι
D πρότερον προῤῥηθῆναι, ὁποῖον δεῖ ἐπαινεῖν. ἐγὼ οὖν πειράσομαι τοῦτο ἐπανορθώσασθαι, πρῶτον μὲν Ἔρω-

D. ὁποῖον δεῖ ἐπαινεῖν] Herm. in Teubn. de suo refinxit ὁπότερον. Factum nollem. Nam duplicis Amoris distinctio deinceps demum affertur.

D. Ἀφροδίτη. μιᾶς μὲν οὖν οὔσης] Vett. editt. Ἀφροδίτη. ταύτης δὲ μιᾶς μὲν οὔσης. Quod dedimus, id acceptum referimus Bodl. Par. D. Ambr. Ang. w. n. Flor. a. c. i. Vat. d. r. Ven. t. et, quod magni momenti est, etiam Vat. Δ., quem Bastius diserte annotavit ita scriptum habere. Praeterea ταύτης δὲ om.

aliquatenus haberet consentientem; utriusque scriptoris consensus inde videtur explicari posse, quod Pausaniam constabat fortasse Eleorum, Thebanorum aliorumque populorum hoc in genere instituta cognita habere Quod autem nos in eam deducit opinionem, ut non putemus ad librum a Pausania scriptum respici, illud est maxime, quod quae a Xenophonte tribuuntur Pausaniae, ea magnam partem a Platone Phaedro adscripta esse videmus cf. Xenoph. VIII. 32. Platon. p. 178. E. Xenoph. VIII. § 32. Plat. p. 179. A. Xenoph. VIII. 34. 35. Quid quod Pausaniae apud Platonem sententia eadem fere est, quae Socrati apud Xenophontem tribuitur? Quid igitur? num verisimile est Platonem, si ad scriptionem aliquam Pausaniae respexiset, commissurum fuisse, ut eius decreta et Phaedro tribueret, praesertim quum illum ipsum convivio interesse iusserit? An Xenophontem putabimus Pausaniae sententiam Socrati suo tribuisse? Nimia, fateor, haec foret fingendi licentia, ne quid gravius dicam. Accedit quod ex illo loco Xenophontis non potest colligi probabili ratione Pausaniam scriptionem eroticam in vulgus emisisse. conf. Groen van Prinsterer. Prosopogr. p. 206. Audiendus igitur Athenaeus, qui V 56. praefracte negat scriptionem eiusmodi a Pausania esse compositam.

τὸ ἁπλῶς οὕτως — Ἔρωτα] Haec per epexegesin addita sunt, ut praegressum προβεβλῆσθαι ὁ λόγος accuratius explicetur hoc sensu: quatenus sic simpliciter etc. Itaque ea cum Rückerto accusativo casu accipienda putamus. Non probanda est Hommelii ratio, qui ea per exclamationem posita esse censuit.

νῦν δέ — οὐ γάρ] Vide annot. ad Apolog. Socrat c. XXVIII.

D. Πάντες γὰρ ἴσμεν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἄνευ Ἔρ. Ἀφρ.] Argumentatur hunc in modum: Venerem constat perpetuo uti socio et sectatore Amore. (Neque enim muliebris gratia et venustas masculo amore caret.) Iam una si esset Venus, etiam unus Amor esset. Quando autem duae sunt Veneres, etiam duo Amores sint necesse est. Certum est autem duas Veneres reperiri. Altera certe quidem,

τα φράσαι ὃν δεῖ ἐπαινεῖν, ἔπειτα ἐπαινέσαι ἀξίως τοῦ θεοῦ. Πάντες γὰρ ἴσμεν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἄνευ Ἔρωτος Ἀφροδίτη. μιᾶς μὲν οὖν οὔσης, εἷς ἂν ἦν Ἔρως· ἐπεὶ δὲ δὴ δύο ἐστόν, δύο ἀνάγκη καὶ Ἔρωτε εἶναι. πῶς δ᾽ οὐ δύο τὼ θεά; ἡ μέν γέ που πρεσβυτέρα καὶ ἀμήτωρ, Οὐρανοῦ θυγάτηρ, ἣν δὴ καὶ

Coisl. Par. EFK. Vat. n. a. Flor. b. et Stob. Eclogg. Phys. p. 23. Bekkerus οὖν omisit, in ceteris nobiscum consentiens. Dein ἦν ὁ Ἔρως Par. K. Vat. p. εἷς ἂν οὖν Ἔρως Flor. n.

ἐπεὶ δὲ δὴ δύο] δὲ restitutum e Bodl. Vat. Δ. Vind. 1. 2. Ang. w. Vat. r. Palat.

δύο τὼ θεά] V. τὰ θεά, praeter fidem codicum. Dein Coisl. Par. DK. Vat. p. ἡ μὲν γάρ που.

ut opinor, est coelestis, altera vulgaris. Ex quo consequitur, ut etiam duplicem esse Amorem statuendum sit. Simplicissimam hanc acutarum conclusiuncularum seriem mireris profecto viris doctis tantum attulisse molestiae, ut ad violentas correctiones confugiendum putarint. Graserus enim Adversar. p. 25 sqq. scribendum esse contendit: ὅτι οὐκ ἔστιν ἄνευ Ἔρωτος Ἀφροδίτη. Ἀφροδίτης δὲ μιᾶς μὲν οὔσης κ. τ. λ. Quae mutatio sicuti audaciae nomine displicere debet, ita nec ullo modo est necessaria. Non probabilior ratio Rückerti est, qui legendum proposuit: Ἀφροδίτη, ἧς μιᾶς μὲν οὔσης κ. τ. λ. Quasi vero ad μιᾶς μὲν οὖν οὔσης non facillime et rectissime intelligatur αὐτῆς. v. Ast. ad Phaedr. p. 431. Opp. Plat. T. X. Deinde ne quis scribendum opinetur ἡ μὲν γάρ που πρ., audias Buttmannum ad Demosthen. Midian. p. 46: „Quum quis, inquit, uno argumento vel exemplo aliquid probat, potest hoc ut sufficiens afferre: quod fit particula γάρ; potest etiam significare plura quidem posse desiderari, sed hoc unum satis grave esse: quod fit addito γέ, certe, saltem.“ Infra p. 215. C: ὁ μέν γε δι᾽ ὀργάνων ἐκήλει κ. τ. λ. Plura id genus ad Politic. p. 257. C. memoravimus. De Venere Urania atque Vulgivaga, quae etiam vulgari iudicio videntur seiunctae esse atque diverso cultu ornatae, siquidem diversa iis oblata sunt sacrificia (v. Lucian. Diall. Meretr. VII. In. Encom. Demosth. c. 13. Pausan. IX. 16, 2. Soph. Oed. Col. v. 101. ibique Schol.) secundum Platonis sententiam disputarunt Apuleius Apolog. p. 281. ed. Oudend. Plotin. Enn. III. Lib. V. c. 2. p. 158. E. Io. Lydus de mensibus p. 89 sq. Alios laudavit Astius ad h. l. Conferas etiam Xenoph. Symp. 8, 2. ibique Bornemann. Creuzer. Symbol. I. 729. 733. Quod autem illa dicitur ἀμήτωρ, pro magna deorum laude haberi solere, quod alterutro parente careant, docte demonstravit Wesselingius Observv. II. 10. p. 177 sqq. De Venere Vulgivaga ex Iove et Dione nata v. intpp. ad Cicer. de Nat. Deor. III. 23. Creuzer. in Melett. I. p 27. Elmenhorst. ad Apulei. p. 328 sqq. et quos laudat Bach. ad Xenoph. Sym-

οὐρανίαν ἐπονομάζομεν· ἡ δὲ νεωτέρα Διὸς καὶ Διώ-
E νης, ἣν δὴ πάνδημον καλοῦμεν· ἀναγκαῖον δὴ καὶ
Ἔρωτα τὸν μὲν τῇ ἑτέρᾳ συνεργὸν πάνδημον ὀρθῶς
καλεῖσθαι, τὸν δὲ οὐράνιον. ἐπαινεῖν μὲν οὖν δεῖ
πάντας θεούς. ἃ δ' οὖν ἑκάτερος εἴληχε πειρατέον
εἰπεῖν. πᾶσα γὰρ πρᾶξις ὧδ' ἔχει· αὐτὴ ἐφ' ἑαυ-
181 τῆς πραττομένη οὔτε καλὴ οὔτε αἰσχρά. οἷον ὃ νῦν
ἡμεῖς ποιοῦμεν, ἢ πίνειν ἢ ᾄδειν ἢ διαλέγεσθαι, οὐκ
ἔστι τούτων αὐτὸ καθ' αὐτὸ καλὸν οὐδέν, ἀλλ' ἐν
τῇ πράξει, ὡς ἂν πραχθῇ, τοιοῦτο ἀπέβη· καλῶς
μὲν γὰρ πραττόμενον καὶ ὀρθῶς καλὸν γίγνεται, μὴ

E. *ἐπαινεῖν μὲν οὖν δεῖ — πειρατέον εἰπεῖν*] Bastius coni. *ἐπαινεῖν μὲν οὖν οὐ δεῖ πάντας θεούς· ἃ δ' οὖν ἑκ.* Orellius ad Isocr. p. 326. l. c. verba *ἐπαινεῖν μὲν οὖν δεῖ π. θεοὺς* ex glossemate orta putat.

P. 181. *ἐφ' ἑαυτῆς πραττομένη*] Participium *πραττομένη* om. Proclus Comm. ad Alcib. I. P. I. p. 215. Creuz., nec expresserunt Gellius N. A. XVII. 20. et Ficinus. Delendum censuit Astius; iniuria.

αὐτὸ καθ' αὐτὸ καλὸν οὐδέν] *καθ' αὐτὸ* om. Bodl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 2. Par. DK. Ang. w. Vat. d. p. r. et pr. Ambr. Ven. t. Nolui expungere, quum ad perspicuitatem orationis aliquid conferat, ... [Note: original reads "orationis ali-"]

pos. VIII. 19. Ceterum vix est quod moneam totum hoc argumentum a Pausania ita tractari, ut fabulas de Amore et Venere pro consilio suo mutaverit eique accommodaverit.

καὶ Ἔρωτα] Duo Amores quod distinguuntur, non abhorret hoc ab opinione vulgari. v. Lucian. Amor. §. 37. Plut. Erot. Vol. IX. p. 62. ed. Reisk. Et Socrates quoque apud Xenoph. Conv. VIII. 10. rem non improbat.

E. *ἐπαινεῖν μὲν οὖν δεῖ πάντας — εἰπεῖν*] Nolumus narrare varias hominum doctorum de his verbis opiniones, ex quibus ne una quidem nobis probatur. Satius erit loci sententiam declarasse, quae haec est: Laudare omnes deos oportet; verumtamen quae uterque Amor propria habeat, id explicandum est. Discernendus est enim Amor vulgaris ab Amore coelesti, ut ne alterius laudes temere in alterum transferantur. Particulas *δ' οὖν* ita positas videbis infra p. 193. C. Theaet. p. 197. B. al. v. Hartung. Part. II. p. 13.

αὐτὴ ἐφ' ἑαυτῆς πραττομένη] Participium *πραττομένη* h. e. dum vel quatenus fit, s. peragitur, hic ponitur, quo magis emergat vis adverbiorum in proximis: *ὡς ἂν πραχθῇ καλῶς μὲν γὰρ πραττόμενον καὶ ὀρθῶς.* Hoc autem vult dicere: non ipsam actionem et per se spectatam esse vel honestam vel turpem, sed modum et rationem, qua quidque fiat, ei honestatis vel turpitudinis notam afferre, itaque

ὀρθῶς δὲ αἰσχρόν. οὕτω δὴ καὶ τὸ ἐρᾶν καὶ ὁ Ἔρως οὐ πᾶς ἐστι καλὸς οὐδὲ ἄξιος ἐγκωμιάζεσθαι, ἀλλ' ὁ καλῶς προτρέπων ἐρᾶν.

Cap. IX. Ὁ μὲν οὖν τῆς πανδήμου Ἀφροδίτης ὡς ἀληθῶς πάνδημός ἐστι καὶ ἐξεργάζεται ὅ τι ἂν B
τύχῃ· καὶ οὗτός ἐστιν, ὃν οἱ φαῦλοι τῶν ἀνθρώπων ἐρῶσιν. ἐρῶσι δὲ οἱ τοιοῦτοι πρῶτον μὲν οὐχ ἧττον γυναικῶν ἢ παίδων, ἔπειτα ὧν καὶ ἐρῶσι, τῶν σωμάτων μᾶλλον ἢ τῶν ψυχῶν, ἔπειτα ὡς ἂν δύνωνται ἀνοητοτάτων, πρὸς τὸ διαπράξασθαι μόνον βλέποντες, ἀμελοῦντες δὲ τοῦ καλῶς ἢ μή. ὅθεν δὴ

quantum valeat et ex p. 183. D. plurimum habeat defensionis. Hermann. tamen ut importunum interpretamentum expunxit; uncis circumscripserunt Turicenses. De glossemate importuno non assentior. Immo auctor recensionis, quam codd. illi referunt, verba videtur importunius delevisse, ne scilicet post ἐφ' ἑαυτοῦ iam male videretur καθ' αὑτὸ illatum esse. Flor. a. b. c. i. αὐτὸ καθ' αὑτὸ τὸ καλόν.

B. ὅ τι ἂν τύχῃ] V. soloece τύχοι, invitis codd. fere omnibus.

δύνωνται ἀνοητοτάτων] Par. K. Vat. p. Vind. 1. 7. ἀνοητάτως, quod coniecit Schützius.

αὐτὸ καθ' αὑτὸ est per se spectata, nec iam habita ratione modi, quo peragatur. Mox οἷον ἀπέβη est qualis evadit. Mira enim de hac loqutione somniat Hommelius, qui de proverbio nescio quo cogitavit.

B. ἐξεργάζεται ὅ τι ἂν τύχῃ] Intell. ἐξεργαζόμενος. Sic mox B: ξυμβαίνει αὐτοῖς ὅ τι ἂν τύχωσι, τοῦτο πράττειν. Crito p. 45. D: ὅ τι ἂν τύχωσι, τοῦτο πράξουσιν. Protagor. p. 353. A. Aristoph. Rann. v. 955: οὐκ ἐλήρουν ὅ τι τύχοιμι. — οὐχ ἧττον γυναικῶν. De mulierum contemtu apud Graecos, inprimis apud Athenienses, v. Meiners vermischte philosophische Schriften. T. I. p. 80. sqq.

ὡς ἂν δύνωνται ἀνοητοτάτων] Quam insipientissimos amare dicuntur, quoniam hi se amatoribus traduntfacilius. Quocirca talis amator in Phaedro p. 239. A — C. dicitur amatum ab iis omnibus avocare et retinere, quorum usu possit evadere sapientior. Hanc loci sententiam qui non perspicerent, scripserunt ἀνοητάτως, h. e. impurissime; v. ad Aristoph. Nubb. v. 416. Quod etsi per se non displicet, sicuti olim placuit, tamen quum postea melioris naturae amator dicatur τὸ νοῦν ἔχον μᾶλλον ἀγαπᾶν nec prius amare pueros ἢ ἐπειδὰν ἤδη ἄρχωνται νοῦν ἴσχειν, quid hic verum sit, vix dubitare licebit. Istud διαπράξασθαι de re venerea intelligendum est, ut Phaedr. p. 234. A. 256. C. Xenoph. Symp. IV. 18. Plutarch. Alcib. p. 210. E. al. Ad

ξυμβαίνει αὐτοῖς, ὅ τι ἂν τύχωσι, τοῦτο πράττειν,
ὁμοίως μὲν ἀγαθόν, ὁμοίως δὲ τοὐναντίον. ἔστι γὰρ
C καὶ ἀπὸ τῆς θεοῦ νεωτέρας τε οὔσης πολὺ ἢ τῆς
ἑτέρας, καὶ μετεχούσης ἐν τῇ γενέσει καὶ θήλεος καὶ
ἄῤῥενος. ὁ δὲ τῆς οὐρανίας πρῶτον μὲν οὐ μετεχού-
σης θήλεος, ἀλλ' ἄῤῥενος μόνον — καὶ ἔστιν οὗτος
ὁ τῶν παίδων ἔρως — ἔπειτα πρεσβυτέρας, ὕβρεως
ἀμοίρου. ὅθεν δὴ ἐπὶ τὸ ἄῤῥεν τρέπονται οἱ ἐκ τού-
του τοῦ ἔρωτος ἔπιπνοι, τὸ φύσει ἐῤῥωμενέστερον καὶ
νοῦν μᾶλλον ἔχον ἀγαπῶντες. καί τις ἂν γνοίη καὶ

C. ἐκ τούτου τοῦ ἔρωτος] Articulum vulgo omissum suppeditarunt codd. tantum non omnes.

D. ἀλλ' ἐπειδὰν ἤδη ἄρχωνται] Bekkerus de Stephani coniectura edidit ἀλλ' ἢ ἐπειδάν.

τοῦ καλῶς ἢ μὴ rursus intelligas διαπράξασθαι. v. ad Phaedon. p. 114. B.

ἔστι γὰρ καὶ ἀπὸ τῆς θεοῦ] Intell. ὁ πάνδημος Ἔρως. Deinde πολὺ referas ad νεωτέρας: in qua verborum collocatione ne offendas, conferas Alcibiad. II. p. 143. D: ἀλλὰ μᾶλλον πολύ. Legg. VII. p. 818. B: εὐηθέστατός ἐστι μακρῷ. Politic. p. 275. C: ὁμοίους τε εἶναι μᾶλλον πολὺ τὰς φύσεις. ubi vulgo legebatur πολὺ μᾶλλον. Ibid. p. 288. A: ἀλλὰ μᾶλλον πολὺ τεκτονικῆς. Gorg. p. 488. E. Phileb. p. 19. A. Supra p. 180. A: ἔπειτα νεώτερος πολύ, ubi cod. Darmstadt. πολὺ perperam omittit. Phaedon. p. 90. A: τοὺς χρηστοὺς καὶ πονηροὺς σφόδρα, ubi v. annot. edit. 3. Nimirum postponitur πολὺ ideo, quia νεωτέρας vi et gravitate sua eminet.

C. καὶ ἔστιν οὗτος ὁ τῶν παίδων ἔρως] Inserviunt haec verba illustrandis postremis ἀλλ' ἄῤῥενος μόνον. Iniuria igitur ea pro inepto glossemate habuerunt Wolfius, Schuetzius, Astius. Neque scrupulum iniicit, quod Pausanias deinceps rem uberius illustrat verbis: ὅθεν δὴ ἐπὶ τὸ ἄῤῥεν τρέπονται κ. τ. λ. — ὕβρεως ἀμοίρου. In hoc asyndeto nil est quod habeat offensionem, ut non assentiamur Astio, qui ὕβρεώς τ' ἀμοίρου scribendum censet. Multo minus autem probamus quod Orellius ad Isocrat. de Antidos. p. 326. legendum proposuit, ὕβρεως ἄμοιρος. v. ad Phaedon. p. 110. D. ed. rec. Remp. II. p. 350. D. Dicitur autem Venus Urania libera et immunis esse a petulantis et libidine illa, quae Veneri Vulgivagae propria sit. Ceterum post πρῶτον μὲν intell. ἐστίν, quod Rückerti gratia monemus in verborum structura sine causa haerentis.

D. οὐ γὰρ ἐρῶσι παίδων, ἀλλ' ἐπειδὰν ἤδη] Non assentior Stephano ἢ post ἀλλ' inserendum putanti. Nam sententia haec est: non enim amant pueros (tanquam pueros), sed amant eos, quum iam sapere incipiunt. Quocirca οὐκ ἐρῶσι ὡς ἂν δύνωνται ἀνοητοτάτων, quod in vulgares istos ama-

ἐν αὐτῇ τῇ παιδεραστίᾳ τοὺς εἰλικρινῶς ὑπὸ τούτου τοῦ ἔρωτος ὡρμημένους. οὐ γὰρ ἐρῶσι παίδων, ἀλλ' D
ἐπειδὰν ἤδη ἄρχωνται νοῦν ἴσχειν· τοῦτο δὲ πλησιάζει τῷ γενειάσκειν. παρεσκευασμένοι γάρ, οἶμαι, εἰσὶν οἱ ἐντεῦθεν ἀρχόμενοι ἐρᾶν ὡς τὸν βίον ἅπαντα ξυνεσόμενοι καὶ κοινῇ συμβιωσόμενοι, ἀλλ' οὐκ ἐξαπατήσαντες ἐν ἀφροσύνῃ λαβόντες ὡς νέον καταγελάσαντες οἰχήσεσθαι ἐπ' ἄλλον ἀποτρέχοντες. χρῆν δὲ καὶ νόμον εἶναι μὴ ἐρᾶν παίδων, ἵνα μὴ εἰς ἄδηλον πολλὴ σπουδὴ ἀνηλίσκετο· τὸ γὰρ τῶν παίδων E

E. *σπουδὴ ἀνηλίσκετο*] *ἀναλίσκοιτο* Par. DK. Vat. p. Vind. 7. male. Pro *παίδων* Marklandus ad Lysiam p. 43. ed. Reisk. T. V. *παῖδας* legendum proposuit. Frustra.

tores cadere antea ostendit Pausanias. Ita *παῖδες* in verbis *μὴ ἐρᾶν παίδων, ἵνα μὴ κ. τ. λ.* sunt **pueri adhuc imprudentes et immaturi.** — *τῷ γενειάσκειν*, nam pubertas est *ἥβη χαριεστάτη*, ut ait **Homer.** Od. X, 279.

ἐν ἀφροσύνῃ λαβόντες] Sententia haec est: **nam qui inde ab hoc tempore amare incipiunt, ii se ita comparaverunt, ut velint per totam vitam cum amasio suo versari, non quum eum, quippe quem deprehenderint iuvenem, imperitum et imprudentem, fefellerint ac deceperint, cum risu et contemtu ad alium aufugere.** Participiorum cumulatio effecit, ut locus non recte intelligeretur. Tenendum igitur verba *ἐν ἀφροσύνῃ λαβόντες ὡς νέον* arcte cohaerere cum praecedenti *οὐκ ἐξαπατήσαντες* eique explicando et illustrando inservire, eademque ratione *ἐπ' ἄλλον ἀποτρέχοντες* connectendum esse cum verbis *καταγελάσαντες οἰχήσεσθαι* v. ad Euthyphron. p. 27. et ad Criton. p. 50. A. Ceterum transiit scriptor a participio *ὡς — ξυνεσόμενοι κ. κ. συμβιωσόμενοι* ad infinitivum: quae constructio nihil habet insolentiae. v. Charmid. p. 164. D. Politic. p. 303. C. Legg. I. p. 626. A. De Rep. II. p. 383. A. ibique ann.

ἵνα μὴ εἰς ἄδ. — ἀνηλίσκετο] Indicat accidere solere, ut plurimum studii frustra consumatur in amore adolescentium, ideoque utitur imperfecto. vid. **Hermann.** ad Viger. p. 806. **Rost.** §. 122. 12. Itaque *ἀνηλίσκετο* retinuimus. Protagor. p. 317. B: *ἀλλά σε ἐχρῆν ἡμῖν συγχωρεῖν τὸν ἀμφότερα δυνάμενον, ἵνα μηδεὶς αὐτοὺς διέφθειρεν.* Crit. p. 44. D. Menon. p. 89. B. Sed plurima hujus constructionis exempla collegerunt **Valcken.** Diatr. p. 149. et **Monck.** ad Hippol. v. 643. Mox de verbis *οἷ τελευτᾷ* v. **Lobeck.** ad Phryn. p. 43. et **Pflugk.** ad Eurip. Hecub. 419. Fallitur autem **Hommelius** *κακίας ἢ ἀρετῆς* scribendum ratus; de quo verbo monuisse satis erit. Germanice dicas: **was Tugend und Laster betrifft.**

τέλος ἄδηλον οἷ τελευτᾷ κακίας καὶ ἀρετῆς ψυχῆς τε πέρι καὶ σώματος. οἱ μὲν οὖν ἀγαθοὶ τὸν νόμον τοῦτον αὐτοὶ αὑτοῖς ἑκόντες τίθενται, χρῆν δὲ καὶ τούτους τοὺς πανδήμους ἐραστὰς προςαναγκάζειν τὸ τοιοῦτον, ὥςπερ καὶ τῶν ἐλευθέρων γυναικῶν προςαναγκά-
182 ζομεν αὐτοὺς καθ᾽ ὅσον δυνάμεθα μὴ ἐρᾶν. οὗτοι γάρ εἰσιν οἱ καὶ τὸ ὄνειδος πεποιηκότες, ὥςτε τινὰς τολμᾶν λέγειν, ὡς αἰσχρὸν χαρίζεσθαι ἐρασταῖς. λέγουσι δὲ εἰς τούτους ἀποβλέποντες, ὁρῶντες αὐτῶν τὴν ἀκαιρίαν καὶ ἀδικίαν· ἐπεὶ οὐ δήπου κοσμίως γε καὶ νομίμως ὁτιοῦν [πρᾶγμα] πραττόμενον ψόγον ἂν δικαίως

χρῆν δὲ καὶ τούτους] Sic Bodl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 1. 2 7. Par. DK. Ang. w. Vat. p. Vulgo *χρή*. Dein *τῶν τοιούτων* Ven. Ξ. Vind. 1. 2. cum Bas. 2. quod non debebat Wolfius amplecti.

P. 182. *ὥςτε τινὰς τολμᾶν*] Sic Bodl. Coisl. Vat. D. Ven. Ξ. Vind. 1. 2. 7. Par. DK. Ambr. Ang. w. Vat. p. n. V. Ven. t. Flor. a. b. c. i. Vulgo erat *τινά*, quod defendit Prinsterer Prosopogr. Plat. p. 113.

οὐ δήπου κοσμίως γε] V. *τε*, invitis Bodl. Coisl. Vat. Δ. Par. EF. Ambr. Ang. u. w. Vat. n. r. s. Ven. t. Flor. a. b. c. i.

E. *τούτους τοὺς πανδήμους ἐραστάς*] Etiam hoc loco *οὗτος* cum contemtu dictum est. Criton. p. 45. A: *οὐχ ὁρᾷς τούτους τοὺς συκοφάντας ὡς εὐτελεῖς*. ubi v. annot. Constructionem verbi *ἀναγκάζειν* et *προςαναγκάζειν* cum duplici accusativo ne mireris, cf. infra c. XXXIX. *ταῦτα δὴ ἀναγκαζομένους αὐτούς*. Plura dabunt Heindorf. ad Phaedr. p. 235. et Matthiae §. 419. Etiam Latine dicitur aliquis aliquid cogi, de quo v. Gronov. ad Liv. IV. 26.

τὸ τοιοῦτον, ὥςπερ —] Exspectabas: *οἷόνπερ ἐστὶ τοῦτο, ὅτι καὶ τῶν ἐλευθέρων γ. π. μὴ ἐρᾶν*. Sed nihil mutandum. v. ad Phaedon. p. 86. A.

P. 182. *χαρίζεσθαι ἐρασταῖς*] Timaeus: *χαρίζεσθαι· ἰδίως ἐπὶ ἀφροδισίων*. v. Ruhnken. p. 195. Prorsus eodem mode Latini utuntur obsequendi verbo. Opponitur *ἀχαριστεῖν* c. XII. v. Lennep. ad Phalar. p. 17.

ἐπεὶ οὐ δήπου κοσμίως γε] De particulis *οὐ δήπου — γε* v. ad Apolog. Socrat c. V. in. Minus bona vulgata lectio est.

B. *ὁ δ᾽ ἐνθάδε — ποικίλος*] h. e. difficilis ad intelligendum propterea, quod quasi varietate sua deludit. Quod cum laude dictum est. Significat enim Athenienses et Lacedaemonios amorem nec vetare simpliciter nec permittere, sed certa ratione circumscribere, quum alii eum vel plane tollant vel sine cautione permittant. Verba capite extremo ab ipso Pausania explicantur sic: *ἐνθάδε δὲ πολὺ τούτων κάλλιον νενομοθέτηται καί, ὅπερ εἶπον, οὐ ῥᾴδιον κατανοῆσαι*. Phileb. p. 53. E: *λέγε σαφέστε-*

φέροι. Καὶ δὴ καὶ ὁ περὶ τὸν ἔρωτα νόμος ἐν μὲν ταῖς ἄλλαις πόλεσι, νοῆσαι ῥάδιος· ἁπλῶς γὰρ ὥρισται· ὁ δ' ἐνθάδε καὶ ἐν Λακεδαίμονι ποικίλος. B
ἐν Ἤλιδι μὲν γὰρ καὶ ἐν Βοιωτοῖς καὶ οὗ μὴ σοφοὶ λέγειν ἁπλῶς νενομοθέτηται καλὸν τὸ χαρίζεσθαι ἐρασταῖς, καὶ οὐκ ἄν τις εἴποι οὔτε νέος οὔτε παλαιὸς ὡς αἰσχρόν, ἵνα, οἶμαι, μὴ πράγματ' ἔχωσι λόγῳ πειρώμενοι πείθειν τοὺς νέους, ἅτε ἀδύνατοι λέγειν. τῆς δὲ Ἰωνίας καὶ ἄλλοθι πολλαχοῦ αἰσχρὸν νενόμισται, ὅσοι ὑπὸ βαρβάροις οἰκοῦσι. τοῖς γὰρ βαρβάροις διὰ τὰς τυραννίδας αἰσχρὸν τοῦτό γε, καὶ

conf. ad Euthyphron. p. 84. Dein πρᾶγμα post ὁτιοῦν illatum om. Bodl. Ven. Ξ. Vind. 1. 2. 7. Par. DK. Ambr. Aug. w. Vat. p. r. t. delevit Herm.

καὶ ὁ ἐν Λακεδαίμονι] Hic articulum omittunt Bodl. Ven. Ξ. Vind. 2. Par. DK. Ambr. Ang. w. Vat. p. r. et pr. Vat. Δ. Ven. t. Eiecerunt etiam Turicenss. Winckelmanno καὶ ἐν Λακεδαίμονι delenda videbantur coll. p. 182. D. 183. C.D. 184. A.B.

B. αἰσχρὸν τοῦτό γε] Bas. 1. 2. Flor. n. τουτί γε. Herm. de suo dedit: τοῦτό τε καὶ ἥ γε φ. ν. ex. c.

ρον — ὅ τι λέγεις. Socr. οὐδὲν ποικίλον. Tim. p. 59. C. Gorg. d. 491. D. Ceterum ὁ ante ἐν Λακεδαίμονι non repetitum, quia utraque lex uni generi subiecta esse dicitur.

ἐν Ἤλιδι μὲν γὰρ κ. —] Paullo aliter Pausanias apud Xenophontem Sympos. VIII. §. 32 — 35. De moribus Lacedaemoniorum, qui hic commemorantur, v. Xenoph. Resp. Laced. II. 13. 14. Plutarch. Laced. Inst. p. 237. B. Aelian. V. H. III. 10. 12. Plutarch. in Lycurg. p. 200. sq. ed. Reisk. De Thebanis v. Aelian. V. H. XIII. 5. Athenaeus XIII. 2. Davis. ad Max. Tyr. XXIV. p. 455. XXVI. p. 27. De Eleis v. Xenoph. Symp. VIII. 35. de Republ. Lac. l. c. Aelian. l. c. coll. Davis. l. c. Plura laudarunt Wolfius et Astius ad h. l.

τῆς δὲ Ἰωνίας —] Hoc vult dicere: apud Iones vero aliosque populos, qui Persis subiecti sunt, plerumque turpe habetur etc. Stephanus legendum putabat τῆς δὲ Ἰωνίας πολλαχοῦ καὶ ἄλλοθι αἰσχρ. v. Thiersch. Specim. Crit. p. 45. malebat τῇ δὲ Ἰωνίᾳ. Astius τῆς in τοῖς mutandum censebat. Rückertus post νενόμισται inseri vult καὶ, vel μάλιστα δέ. Locus, si quid video, est longe sincerissimus. Nam genitivus τῆς Ἰωνίας pendet ex πολλαχοῦ. Plat. Politic. p. 290. E: πολλαχοῦ τῶν Ἑλλήνων. Aristoph. Avv. 1689: πανταχοῦ τῆς Ἀττικῆς. conf. Matthiae Gr. §. 377. Post τῆς Ἰωνίας vero additur καὶ ἄλλοθι h. e. καὶ ἄλλων τῶν χωρῶν. Denique κατὰ σύνεσιν subiungitur ὅσοι — οἰκοῦσι, perinde ac si praecessisset: τῶν δὲ Ἰώνων καὶ ἄλλων πολλαχοῦ; in quo non haerendum.

C ἥ γε φιλοσοφία καὶ ἡ φιλογυμναστία. οὐ γάρ, οἶμαι, συμφέρει τοῖς ἄρχουσι φρονήματα μεγάλα ἐγγίγνεσθαι τῶν ἀρχομένων, οὐδὲ φιλίας ἰσχυρὰς καὶ κοινωνίας, ὃ δὴ μάλιστα φιλεῖ τά τε ἄλλα πάντα καὶ ὁ ἔρως ἐμποιεῖν. ἔργῳ δὲ τοῦτο ἔμαθον καὶ οἱ ἐνθάδε τύραννοι· ὁ γὰρ Ἀριστογείτονος ἔρως καὶ ἡ Ἁρμοδίου φιλία βέβαιος γενομένη κατέλυσεν αὐτῶν τὴν ἀρχήν. οὕτως οὗ μὲν αἰσχρὸν ἐτέθη χαρίζεσθαι ἐρασταῖς, κακίᾳ τῶν θεμένων κεῖται, τῶν μὲν ἀρχόντων πλεονε-
D ξίᾳ, τῶν δὲ ἀρχομένων ἀνανδρίᾳ· οὗ δὲ καλὸν ἁπλῶς ἐνομίσθη, διὰ τὴν τῶν θεμένων τῆς ψυχῆς ἀργίαν.

C. *ἐγγίγνεσθαι τῶν ἀρχομένων*] τοῖς ἀρχομένοις Bas. 2. Ven. Ξ. et supra versum Vind. 2.

καὶ ἡ Ἁρμοδίου φιλία] V. ἡ aberat, praeter fidem codicum.

D. *ἐνθάδε δὲ πολύ*] δὲ propter finalem praegressi voc. sylla-

καὶ ἥ γε φιλοσοφία καὶ ἡ φιλ.] Nam puerorum amor, ut bene obaervat Reyndersius, ut plurimum in philosophorum scholis et gymnasiis oriebatur. v. Cicer. Tuscul. IV. 33. et Plat. Legg. I. 636. B. Praeterea conf. Demosth. Philipp. I. p. 51: ὥςπερ οἱ Βάρβαροι πυκτεύουσιν. Ceterum post τοῦτό γε, istud quidem h. e. παιδεραστίαν, recte dein subiicitur: καὶ ἥ γε φ. κ. τ. λ. i. e. atque adeo philosophia et gymnasticae studium. Locus est sincerissimus.

C. *φρονήματα — τῶν ἀρχομένων*] Exspectabas dativum τοῖς ἀρχομένοις, quem tres codd. cum ed. Bas. 2. exhibent. Sed duarum constructionum confusione genitivus refertur ad φρονήματα μεγάλα, ut verbum ἐγγίγνεσθαι ponatur sine dativo, sicut mox dicitur ὃ δὴ μάλιστα φιλεῖ — ἐμποιεῖν. Sic etiam De Rep. V. p. 464. D. quem locum Rückertus comparavit.

ὃ δὴ μάλιστα φιλεῖ] h. e. solet efficere, ut infra p. 188. B. Menex. p. 242. A: ὃ δὴ φιλεῖ ἐκ τῶν ἀνθρώπων τοῖς εὖ πράττουσι προςπίπτειν. Legg. VI. p 766. A: παιδείας μὲν ὀρθῆς τυχόν — θειότατον ἡμερώτατόν τε ζῶον γίγνεσθαι φιλεῖ. Phileb. p. 37. B. Tim. p. 89. E: δόξα ψευδής τε καὶ ἀληθὴς ἡμῖν φιλεῖ γίγνεσθαι. al.

τά τε ἄλλα πάντα κ. τ. λ.] h. e. prae ceteris omnibus maxime amor. Sic Graeci frequentant ἄλλως τε καί, τά τε ἄλλα καί. v. infra p. 220. A. Apol. 36. A. Crit. p. 52. C. Phaedr. p. 257. A. Non est igitur quod cum Schleiermachero pro πάντα malis ταῦτα legi. Verum vidit Astius.

ὁ γὰρ Ἀριστογείτονος —] Res satis nota est. Laudat Wolfius Aelian. V. H. XI. 8. ad eumque Perizonium. Plura dabit Meursius in Pisistrato c. XIII. Ceterum horum Aristogiton fuit amator, Harmodius amatus, id quod satis declarant verba ἔρως et φιλία, cf. Hipparch. p. 229.

ἐνθάδε δὲ πολὺ τούτων κάλλιον νενομοθέτηται καί;
ὅπερ εἶπον, οὐ ῥᾴδιον κατανοῆσαι.
Cap. X. Ἐνθυμηθέντι γάρ, ὅτι λέγεται κάλλιον
τὸ φανερῶς ἐρᾶν τοῦ λάθρᾳ, καὶ μάλιστα τῶν γεν-
ναιοτάτων καὶ ἀρίστων, κἂν αἰσχίους ἄλλων ὦσι, καὶ
ὅτι αὖ ἡ παρακέλευσις τῷ ἐρῶντι παρὰ πάντων θαυ-
μαστή, οὐχ ὥς τι αἰσχρὸν ποιοῦντι, καὶ ἑλόντι τε
καλὸν δοκεῖ εἶναι καὶ μὴ ἑλόντι αἰσχρόν, καὶ πρὸς E
τὸ ἐπιχειρεῖν ἑλεῖν ἐξουσίαν ὁ νόμος δέδωκε τῷ ἐρα-
στῇ θαυμαστὰ ἔργα ἐργαζομένῳ ἐπαινεῖσθαι, ἃ εἴ
τις τολμῴη ποιεῖν ἄλλ' ὁτιοῦν διώκων καὶ βουλόμε-

bam om. Bodl. Vat. Δ. Par. DEFK. Ang. w. Vat. n. p. r. s. Ven. t. Flor. a. b. c. errore.

καὶ ἑλόντι τε καλόν] τε om. Bodl. Vat. Δ. Vind. 2. Par. DK Vat. p. u. Flor. a c. errore nescio quo.

E. ἃ εἴ τις τολμῴη] αἰεί τις Bodl. Vat. Δ. ἄν εἰ Par. DK. Vat. p.

Ἐνθυμηθέντι γάρ, ὅτι λέγεται κ. τ. λ.] Pausanias plurimis sententiis concervatis deinde inchoatae orationis adeo obliviscitur, ut videatur in alia omnia abiise, donec ad extremum in memoriam eorum redeat, de quibus ab initio coeperat dicere. Itaque participio ἐνθυμηθέντι nihil in proximis respondet, sed excidit orator inchoata structura. Ipsam autem sententiam, quam enuntiare voluit, infra demum p. 183. C. resumit, ubi sic loqui pergit: ταύτῃ μὲν οὖν οἰηθείη ἄν τις πάγκαλον νομίζεσθαι κ. τ. λ. Ex quibus verbis intelligitur eum in mente habuisse haec: ἐνθυμηθέντι γάρ, ὅτι λέγεται — δόξειεν ἂν πάγκαλον νομίζεσθαι ἐν τῇδε τῇ πόλει καὶ τὸ ἐρᾶν καὶ τὸ φίλους γίγνεσθαι τοῖς ἐρασταῖς.

κἂν αἰσχίους ἄλλων ὦσι] Intell. corpore, non animo. Deinde οὐχ ὥς τι αἰσχρὸν ποιοῦντι arcte connectas cum praecedentibus his: ὅτι ἡ παρακέλευσις — θαυμαστή; ut recte addi potuerit οὐχ ὥς τι αἰσχρὸν ποιοῦντι, cuius rei ratio in isto θαυμαστὴ inest. — καὶ ἑλόντι τε κ. δ. i. e. καὶ ὅτι ἑλόντι κ. τ. λ.

E. καὶ πρὸς τὸ ἐπιχειρεῖν] et ad capiendi conatum legem s. morem ei hanc fecisse potestatem, ut mira faciat ac nihilominus laudetur. etc. Elegans tamen Astii coniectura est legendum putantis πρὸς τῷ, hoc sensu: denique non solum hoc concedere legem amatori, ut amasium capere conetur, verum etiam, ut mira faciens laudetur. Ceterum θαυμαστὰ vel θαυμάσια ποιεῖν vel ἐργάζεσθαι, ut infra p. 213. D. Apolog. p. 35. A. Theaet. p. 151. A., dicitur de iis, qui vel propter dolorem et indignationem, vel ob ingentem laetitiam vel etiam prae vehementi aliqua cupiditate mira faciunt.

ἃ εἴ τις τολμ. — quae si quis audeat facere, quam aliud quid praeter istud perficere stu-

183 νος διαπράξασθαι πλὴν τοῦτο, φιλοσοφίας τὰ μέγιστα καρποῖτ' ἂν ὀνείδη· εἰ γὰρ ἢ χρήματα βουλόμενος παρά του λαβεῖν ἢ ἀρχὴν ἄρξαι ἤ τιν' ἄλλην δύναμιν ἐθέλοι ποιεῖν οἷάπερ οἱ ἐρασταὶ πρὸς τὰ παιδικά, ἱκετείας τε καὶ ἀντιβολήσεις ἐν ταῖς δεήσεσι ποιούμενοι, καὶ ὅρκους ὀμνύντες, καὶ κοιμήσεις ἐπὶ θύραις, καὶ ἐθέλοντες δουλείας δουλεύειν οἵας οὐδ' ἂν δοῦλος οὐδείς, ἐμποδίζοιτο ἂν μὴ πράττειν οὕτω

P. 183. *φιλοσοφίας τὰ μέγιστα κ.*] Pro φιλοσοφίας Rükkertus τῆς ἀτοπίας legendum putat. Creuzerus Annal. Vindobb. I. c. Fasc. 56. a. 1831 p. 140 coni. φλυαρίας. C. Fr. Hermann. nuper audacius de suo edidit πλὴν φιλίας pro πλὴν τοῦτο φιλοσοφίας. Sed v. explicat.

ἐθέλοι ποιεῖν] Sic Bodl. Vat. Δ. Vind. 2. Par. D E. Ang. w. Legebatur ἐθέλει.

ἐθέλοντες δουλείας] V. ἐθελοντάς, quod abhorret a codd. fere omnium testimoniis. In Vat. Δ. Ang w. δουλείας deest.

B. *πάντα ταῦτα ποιοῦντι*] Hoc dedimus e Bodl. Vat. Δ.

deat ac velit, maximas auferat reprehensiones.

P. 183. *φιλοσοφίας τά μέγιστα καρποῖτ' ἂν ὀνείδη*] Sic de Republ. IX. p. 579. C: οὐκοῦν τοῖς τοιούτοις κακοῖς πλείω καρποῦται ἀνήρ, ὃς ἂν κακῶς ἐν ἑαυτῷ πολιτευόμενος — μὴ ὡς ἰδιώτης καταβιῷ. Eodemque modo etiam ἀπολαύειν in malam partem dicitur Criton. p. 54. A., ubi v. ann. Sed molestiam creavit istud φιλοσοφίας. Itaque Bekkerus Hommelinsque illud ex glossemate natum putant. Quod tamen ut credam, nondum adduci potui, siquidem quaenam vocis origo fuerit, minime perspicitur. Nec animum explet quod legendum proposuit Creuzerus φλυαρίας. Nam quod ait ita sensum verborum hunc exsistere: „er würde sich die grössten Vorwürfe eines ungemässigten, übertriebenen und nichtigen Betragens zuziehn,“ vereor equidem, ne ita φλυαρίας vocabulo ea significatio tribuatur, quam nunquam habuerit. Multo minus etiam placet quod alius vir doctus legendum proposuit φιλαυτίας, quo significetur coecus sui amor, quo occupati teneantur qui aliquid nimio studio appetant. Sed nimirum quid sibi velint φιλοσοφίας ὀνείδη, clarissime docent verba p. 183. B: τῶν μὲν ὀνειδιζόντων κολακείας καὶ ἀνελευθερίας, τῶν δὲ νουθετούντων καὶ αἰσχυνομένων κ. τ. λ. Itaque ne literula quidem loco movenda est. Quippe φιλοσοφία, latiore sensu dicta, iam tribuitur iis qui adulationem atque illiberalitatem omnino reprehendendam statuant atque homine ingenuo indignam esse arbitrentur. Itaque verba licebit Germanice sic interpretari: so würde er von Seiten der Bildung die grössten Vorwürfe einernten. Enimvero genitivus connectendus est cum τὰ μέγιστα ὀνείδη, ita quidem, ut activa vi et potestate positus esse existimetur. Prave enim vulgo eum suspensum esse putant ex καρποῖτο. Ceterum infra p. 184. D: παίδευσις καὶ σοφία est quae hic φιλοσοφία audit. Mox de voc. ἀντιβολήσεις

τὴν πρᾶξιν καὶ ὑπὸ φίλων καὶ ὑπὸ ἐχθρῶν, τῶν μὲν B
ὀνειδιζόντων κολακείας καὶ ἀνελευθερίας, τῶν δὲ νου-
θετούντων καὶ αἰσχυνομένων ὑπὲρ αὐτῶν· τῷ δ'
ἐρῶντι πάντα ταῦτα ποιοῦντι χάρις ἔπεστι, καὶ δέδο-
ται ὑπὸ τοῦ νόμου ἄνευ ὀνείδους πράττειν, ὡς πάγ-
καλόν τι πρᾶγμα διαπραττομένου· ὃ δὲ δεινότατον,
ὥς γε λέγουσιν οἱ πολλοί, ὅτι καὶ ὀμνύντι μόνῳ συγ-
γνώμη παρὰ θεῶν ἐκβάντι τὸν ὅρκον· ἀφροδίσιον

Ven. Ξ. Vind. 2. Par. DK. Ang. w. Vat. p. pro vulg. *ταῦτα πάντα π.* Dein *ἐπέσται* Vat. Δ. *ἕπεται* Bodl. Ang. w., quod dederunt Tur. coll. Legg. II. 667. B.

πρᾶγμα διαπραττομένου] Sic Bodl. Coisl. Vat. Δ. Par. DEFK. Ambr. Ang. u. w. Vat. n. p. r. s. Ven. t. Flor. b. i. Legebatur olim *διαπραττομένῳ*.

ἐκβάντι τὸν ὅρκον] V. *τῶν ὅρκων*. Accusativum tuentur Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 2. 7. Par. DK. Ang. w. Vat. p. Cyrillus c. Iulian. VI. p. 137. et ex parte Bodl., qui habet *τῶν ὅρκον*, unde apparet fraudis origo.

v. Anecdott. Bekker. T. I. p. 407., ubi hic locus laudatur.

ἤ τιν' ἄλλην δύναμιν] Zeugma est, siquidem ex praegresso verbo *λαβεῖν* est assumendum. Audacius etiam haec figura adhibetur in proximis, ubi ad *καὶ κοιμήσεις ἐπὶ θύραις* intelligendum eat *ποιούμενοι* aut simile aliquod verbum. Quanquam de verborum integritate merito dubitaveris.

καὶ ἐθέλοντες δουλείας δουλεύειν] h. e. et promti paratique ad subeundam servitutem, s. sponte servientes servitutum. Exspectabas *καὶ ἐθελοντὶ δουλείας δουλεύοντες*, aut quod Astius restituendum putabat *ἐθελονταὶ δ. δουλεύοντες*. Sed conferas Markland ad Lys. p. 616. ed. Reisk. et Buttmanni Gr. p. 447. Xenoph. Hier. VII. 9: *ὅταν — ἑκόντες τε παραχωρῶσι τούτῳ ὁδῶν καὶ θάκων ὑπανιστῶνται φιλοῦντες — καὶ δωρεῖσθαι ἐθέλωσιν*, ubi exspectes *καὶ ἐθέλοντες δωρῶνται*, sua sponte dona offerunt. Deinde quod post *ἐμποδίζοιτο* infertur *μὴ πράττειν*, explicavit hanc loquendi rationem Hermannus ad Viger. p. 810 sq. Loquutionem *αἰσχύνεσθαι ὑπέρ τινος* illustravi ad Criton. p. 45. D. Charmid. p. 175. D. Alcib. I. p. 119. C. Pro *ὑπὲρ αὐτῶν* exspectabas *ὑπὲρ αὐτοῦ*. Sed ita post *εἴ τις* non raro infertur numerus pluralis, v. ad Remp. VII. p. 536. A. coll. Matth. Gr. §. 487. 4. Quamobrem non probamus, quod nuper Hermannus de mera coniectura *αὐτοῦ* scripsit, repudiata et contemta auctoritate librorum omnium.

B. *ὡς πάγκαλόν τι — διαπραττομένου*] De genitivo absolute post dativum posito v. de Republ. VIII. p. 497. A: *τάχα δ' ἂν ἡμῖν τις παραστὰς ἀνὴρ σφοδρὸς καὶ νέος λοιδορήσειεν ἂν ὡς ἀνόητα καὶ ἀδύνατα τιθέντων*. Ibid. p. 590. B: *ὡς οἷόν τε αὐταῖς — ἅτε ἀληθείᾳ ἑπομένων*. Phileb. p. 44. C: *ὥςπερ μάντεσι προςχρῆσθαί τισι (αὐτοῖς ξυμβουλεύω) — λίαν μεμισηκότων τὴν τῆς ἡδονῆς δύναμιν καὶ νενομικότων κ. τ. λ.* Plura dabit Matthiae §. 561. Deinde *ἐκβαίνειν τῶν ὅρ-*

γὰρ ὅρκον οὔ φασιν εἶναι· οὕτω καὶ οἱ θεοὶ καὶ οἱ ἄν-
C θρωποι πᾶσαν ἐξουσίαν πεποιήκασι τῷ ἐρῶντι, ὡς ὁ νόμος φησὶν ὁ ἐνθάδε. ταύτῃ μὲν οὖν οἰηθείη ἄν τις πάγκαλον νομίζεσθαι ἐν τῇδε τῇ πόλει καὶ τὸ ἐρᾶν καὶ τὸ φίλους γίγνεσθαι τοῖς ἐρασταῖς. ἐπειδὰν δὲ παιδαγωγοὺς ἐπιστήσαντες οἱ πατέρες τοῖς ἐρωμένοις μὴ ἐῶσι διαλέγεσθαι τοῖς ἐρασταῖς, καὶ τῷ παιδαγωγῷ ταῦτα προςτεταγμένα ᾖ, οἱ ἡλικιῶται δὲ καὶ

C. διαλέγεσθαι τοῖς ἐρασταῖς] Herm. de coniectura Orellii ad Isocrat. De antid. p. 327. scripsit τοὺς ἐραστάς, quia διαλέγεσθαι solenne sit de amatore amasium sermonibus suis ad amorem pellicere conante.

C. προςτεταγμένα ᾖ] Vulg. ἢ ἡλικιῶται. Pro ᾖ Bodl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 2. Par. DK. habent οἱ. Vat. p. ᾖ οἱ ἡλικ. quod reposuimus. Dein libri: καὶ ἕτεροι ὀνειδ., quod duce Ficino cum Heindorfio ad Phaedr. p. 210. et Astio correximus.

D. εἰς δὲ ταῦτά τις] V. δή quod ex optimis plurimisque κων, quod vulgo legebatur, etsi recte dicitur, recepimus tamen meliorum librorum lectionem τὸν ὅρκον, quam constructionem illustrsvit Astius ad h. l. Cf. Matthiae §. 379. 1. Politic. p. 295. D: καρτερῶν δ' ἂν ἡγοῖτο δεῖν μὴ ἐκβαίνειν τὰ ἀρχαῖά ποτε νομοθετηθέντα. Ceterum de periuriis amantium a diis non puniri solitis Phileb. p 65. C: ἐν ταῖς ἡδοναῖς περὶ τἀφροδίσια – καὶ τὸ ἐπιορκεῖν ξυγγνώμην εἴληφε παρὰ θεῶν, ubi v. annot. et quae collegerunt intpp. ad Aristaen. p. 729. ed. Boiss.

C., ἐπειδὰν δὲ παιδαγωγ. ἐπιστήσαντες] De paedagogis, qui puerorum et puellarum ductores fuerunt et doctores, v. Plat. Lysid. p 223. A, ubi huius ipsius rei exemplum est, et Pignorius de Servis p. 116 sqq. — ταῦτα προςτεταγμ. intell. μὴ ἐῶσι διαλέγεσθαι τοῖς ἐρασταῖς.

D. οὐχ ἁπλοῦν ἐστιν, ὅπερ ἐξ ἀρχῆς —] Loci sententia haec est: Quod supra dicebatur, nihil esse per se honestum aut turpe, id non simplex est, sed quasi duplicem habet faciem, prouti rationis et modi, quo peragitur, ratio habetur, aut non habetur. Quod quidem orator sic eloquitur: non simplex est, inquit, quod ab initio dicebatur nec honestum quidquam per se esse nec turpe, *sed* si honeste peragitur, honestum est, sin turpiter, turpe. Quae breviter dicta esse liquet pro eo, quod esse debebat: non simplex est, quod dicebatur etc. sed duplex; nam prouti honeste aut turpiter fit, etiam honestum ac turpe evadit. Itaque ἁπλοῦν nunc non est simpliciter verum, ut saepe alibi, sed potius simplex, h. e. id quod, sicuti ait Terentius, simplicem faciem habet et una tantum ex parte spectari potest. Similiter Lachet. p. 188. C: ἁπλοῦν τό γ' ἐμὸν περὶ λόγων ἐστίν· εἰ δὲ βούλει, οὐχ ἁπλοῦν, ἀλλὰ διπλοῦν· καὶ γὰρ ἂν δόξαιμί τῳ φιλολόγος εἶναι, καὶ αὖ μισολόγος. Simplicissima vero haec loci interpretatio ut non intelligeretur, inprimis etiam illud videtur effecisse, quod verba οὔτε καλὸν

ἑταῖροι ὀνειδίζωσιν, ἐάν τι ὁρῶσι τοιοῦτο γιγνόμενον,
καὶ τοὺς ὀνειδίζοντας αὖ οἱ πρεσβύτεροι μὴ διακω- D
λύωσι μηδὲ λοιδορῶσιν ὡς οὐκ ὀρθῶς λέγοντας, εἰς
δὲ ταῦτά τις αὖ βλέψας ἡγήσαιτ' ἂν πάλιν αἴσχι-
στον τὸ τοιοῦτον ἐνθάδε νομίζεσθαι. τὸ δέ, οἶμαι,
ὧδ' ἔχει· οὐχ ἁπλοῦν ἐστιν, ὅπερ ἐξ ἀρχῆς ἐλέχθη,
οὔτε καλὸν εἶναι αὐτὸ καθ' αὑτὸ οὔτε αἰσχρόν· ἀλλὰ
καλῶς μὲν πραττόμενον καλόν, αἰσχρῶς δὲ αἰσχρόν.

libris mutatum. Videlicet iteratur hic illud δέ, quod est in verbis ἐπειδὰν δὲ παιδαγ., de qua loquendi ratione alibi dictum.

οὐχ ἁπλοῦν ἐστιν] Bastius οὐχ delendum censebat. Astius omisso εἶναι, quod deest in aliquot libris, scribi malebat ἁπλῶς. Bas. 2. τὸ δέ, οἶμαι, ὧδ' ἁπλοῦν ἐστιν. v. intpp.

αἰσχρῶς μὲν οὖν ἐστι] Steph. αἰσχρὸν μ., quod mutatum e Bodl. Coisl. Vind. 1. 2. 7. Par. D E K. Ambr. Ang. u. w. Vat. n. p. r. s. Ven. t Flor. a. b. c. i. n., quibuscum Ald. et Bass. consentiunt. Stephanianum tenuerunt Turr. praeter rectam rationem. v. explic.

— οὔτε αἰσχρόν subiecto suo carere visa sunt totusque locus omnino prave perspectus fuit. Quamobrem primum quidem tenendum est verba οὔτε καλὸν εἶναι — οὔτε αἰσχρόν, quae proprie debebant cum οὐχ ἁπλοῦν ἐστι coniungi, hunc in modum: οὐχ ἁπλοῦν ἐστι τὸ οὔτε καλὸν εἶναι — οὔτε αἰσχρόν, suspensa esse potius e membro periodi secundario vel parenthesi: ὅπερ ἐξ ἀρχῆς ἐλέχθη, ita quidem, ut deinceps recta oratione pergatur: ἀλλὰ καλῶς μὲν — αἰσχρόν. In qua quidem enuntiati conformatione etsi fuerunt qui offenderent, tamen qui Graecos meminerint non raro primarias sententiarum partes cum parenthesi connectere solere, nequaquam in ills haerebunt. Praeterea vero etiam animadvertendum est diligenter, quod καλόν et αἰσχρόν sine subiecti mentione positum est, ne hoc quidem a linguae usu et consuetudine ullo modo recedere. Nam post negandi particulam adiectivum neutrius generis non ita raro usurpatur sic, ut τί vel οὐδέν s. μηδέν intelligendum relinquatur. Cuius generis exempla quum ad Gorg. p 485. E. adscripsimus, tum alia etiam afferemus ad Legg. V. p. 736. D siquidem per deum et librarium aliquando fiet, ut opus dudum absolutum in lucem emittere liceat. Itaque οὔτε καλὸν εἶναι idem est quod οὔτε καλὸν εἶναί τι s. οὐδέν. Denique meminisse etiam iuvabit, toto hoc loco respici ad illa, quae a Pausania p. 181. A. explicata sunt; quibus comparatis eam, quam nunc defendimus, loci interpretationem unice veram rectamque esse etiam certius intelligetur.

αἰσχρῶς μὲν οὖν ἐστι π.] Ad αἰσχρῶς et καλῶς e superioribus intelligendum est πράττειν. De Republ. I. p 339. C: οὐκοῦν ἐπιχειροῦντες νόμους τιθέναι τοὺς μὲν ὀρθῶς τιθέασι, τοὺς δέ τινας οὐκ ὀρθῶς; — Τὸ δὲ ὀρθῶς (sc. νόμους τιθέναι) τὸ τὰ ξυμφέροντά ἐστι τίθεσθαι ἑαυτοῖς. Plura adscripsimus ad Euthyphr. p. 2. C. Cratyl. p 388. C Hommelii ad h. l disputationem fateor me non intelligere. Is scilicet ad αἰσχρῶς et καλῶς potius φιλεῖν intelligi vult. Mox verba

αἰσχρῶς μὲν οὖν ἐστι πονηρῷ τε καὶ πονηρῶς χαρί-
ζεσθαι, καλῶς δὲ χρηστῷ τε καὶ καλῶς. πονηρὸς δ'
E ἔστιν ἐκεῖνος ὁ ἐραστὴς ὁ πάνδημος, ὁ τοῦ σώματος
μᾶλλον ἢ τῆς ψυχῆς ἐρῶν. καὶ γὰρ οὐδὲ μόνιμός
ἐστιν, ἅτε οὐδὲ μονίμου ἐρῶν πράγματος· ἅμα γὰρ
τῷ τοῦ σώματος ἄνθει λήγοντι, οὗπερ ἤρα, οἴχεται
ἀποπτάμενος, πολλοὺς λόγους καὶ ὑποσχέσεις καται-
σχύνας. ὁ δὲ τοῦ ἤθους χρηστοῦ ὄντος ἐραστὴς διὰ
βίου μένει, ἅτε μονίμῳ συντακείς. τούτους δὴ βού-
184 λεται ὁ ἡμέτερος νόμος εὖ καὶ καλῶς βασανίζειν, καὶ
τοῖς μὲν χαρίσασθαι, τοὺς δὲ διαφεύγειν. διὰ ταῦτα
οὖν τοῖς μὲν διώκειν παρακελεύεται, τοῖς δε φεύγειν,
ἀγωνοθετῶν καὶ βασανίζων, ποτέρων ποτέ ἐστιν ὁ
ἐρῶν καὶ ποτέρων ὁ ἐρώμενος. οὕτω δὴ ὑπὸ ταύτης

καλῶς δὲ χρηστῷ] Vett. editt. *καλόν*, quod correctum ex Par. D K. Vat. p.

E. *ἢ τῆς ψυχῆς ἐρῶν*] Sic Bodl. Vat. *Δ*. Ven. *Ξ*. Vind. 2. Par. DK. Vat. p. Vett. editt. *ἐρῶν ἢ τῆς ψυχῆς*.

ἅτε οὐδὲ μονίμου] *οὐ* ex Bodl. Coisl. Vind. 2. Turr. Idem habet teste Bastio etiam Vat. *Δ*. Praestat tamen vulgatum. Dein Sydenhamus coni. *ἅμα γὰρ — ἄνθει, λήγοντος οὗπερ ἤρα.*

P. 184. *τοῖς μὲν χαρίσασθαι*] *χαρίζεσθαι* Ven. *Ξ*. Vind. 2. Par. DK. Vat. p. Sed praestabilior est aoristus, qui ob *διαφεύγειν* immutatus videtur.

διὰ ταῦτα οὖν — ὁ ἐρώμενος] Schützius totam hanc sententiam putabat ab aliena manu interpositam esse. Idem censebat *οἴχεται ἀποπτάμενος* petita sunt ex Iliad. II. 71.

P. 184. *ποτέρων ποτὲ ἔστιν*] h. e. ad utrum genus referendi sint amatores et amati. Interiecta sunt autem haec: *διὰ ταῦτα οὖν τοῖς μὲν διώκειν — ποτέρων ὁ ἐρώμενος*, quasi per parenthesin quandam atque inserviunt verbis postremis illustrandis *τοῖς μὲν χαρίσασθαι, τοὺς δὲ διαφεύγειν*. Solet enim Pausanias, ut iam vidimus, ab orationis tenore passim paullulum deflectere ac deinceps pluribus interpositis ad superiora reverti. Non erat igitur quod Schuetzius totam hanc sententiam a Platone profectam esse negaret. *τοῖς μέν*, amatoribus. *τοῖς δέ*, amasiis.

ἵνα χρόνος ἐγγίνηται] Phaedon. p. 86. E: *ἵνα χρόνου ἐγγενομένου βουλευσώμεθα, τί ἐροῦμεν.* Protagor. p. 339. E: *ἵνα μοι χρόνος ἐγγένηται τῇ σκέψει.* De sententia v. Simonides Fr. 86. in Delect. Schneidew. p. 408.

B. *ὑπὸ πολιτικῶν δυνάμεων*] h. e. spe magnae in civitate auctoritatis et potestatis. v. Wyttenbach. ad Plutarch. de Ser. Num. Vind. p. 58.

χωρὶς τοῦ μηδὲ πεφ.] h. e. praeterquam quod ne oritur quidem inde generosa amicitia: abgesehen davon dass etc. Usum loquen-

τῆς αἰτίας πρῶτον μὲν τὸ ἁλίσκεσθαι ταχὺ αἰσχρὸν
νενόμισται, ἵνα χρόνος ἐγγένηται, ὃς δὴ δοκεῖ τὰ πολλὰ
καλῶς βασανίζειν· ἔπειτα τὸ ὑπὸ χρημάτων καὶ ὑπὸ
πολιτικῶν δυνάμεων ἁλῶναι αἰσχρόν, ἐάν τε κακῶς B
πάσχων πτήξῃ καὶ μὴ καρτερήσῃ, ἄν τ' εὐεργετούμε-
νος εἰς χρήματα ἢ εἰς διαπράξεις πολιτικὰς μὴ κατα-
φρονήσῃ. οὐδὲν γὰρ δοκεῖ τούτων οὔτε βέβαιον οὔτε
μόνιμον εἶναι, χωρὶς τοῦ μηδὲ πεφυκέναι ἀπ' αὐ-
τῶν γενναίαν φιλίαν. μία δὴ λείπεται τῷ ἡμετέρῳ
νόμῳ ὁδός, εἰ μέλλει καλῶς χαριεῖσθαι ἐραστῇ παι-
δικά. ἔστι γὰρ ἡμῖν νόμος, ὥςπερ ἐπὶ τοῖς ἐρασταῖς
ἣν δουλεύειν ἐθέλοντα ἡντινοῦν δουλείαν παιδικοῖς μὴ C
κολακείαν εἶναι μηδὲ ἐπονείδιστον, οὕτω δὴ καὶ ἄλλη

Astius. Bastius autem et Orellius ad Isocr. *περὶ ἀντιδ.* p. 328 sq. ex codd. Vindobb. legi volebant *τοὺς μέν — τοὺς δέ*, pro *τοῖς μέν, τοῖς δέ*. Et confirmant accusativum Coisl. Par. DK. Vat. p. Nec tamen quidquam mutaverim.

οὕτω δὴ ὑπὸ ταύτης] *δὴ καὶ ὑπὸ τ.* Coisl. Ambr. Vst. r. Baiter. *ὑπὸ ταύτης τῆς αἰτίας* abesse malebat.

B. *ἄν τ' εὐεργετούμενος*] *ἀντευεργετούμενος* Vind. 2. Par. E. Vat. n. Dein Vind. 2. Ven. Ξ. *ἢ καὶ εἰς διαπράξεις*.

C. *οὕτω δὴ καὶ ἄλλη μία μόνη δ.*] *ἄλη μία μῶν δ.* Vat. Δ. Bodl. Ang. w. unde Winckelmann. extudit *μία νόμῳ. μία* om. Par. EF. Ang. u. Vat. n. s. *μόνον* scribunt Coisl. Par. DEFK. Ang. u. Ambr. Vst. n. p. r. s. Ven. t. Flor. a. b. c. i. Nimirum videre hinc licet haesisse criticos et scribas in formula *εἷς μόνος*. Rückertus *μόνη* ex glossemate ortum censet.

di illustravi ad Apolog. Socrat. c. XXIV. in. et ad Criton. c. III. in.

C. *οὕτω δὴ καὶ ἄλλη μία μ.*] Inest in his verbis anacoluthia quaedam. Plenius enim et strictiore verborum iunctura dicendum erat: *οὕτω δὴ καὶ ἐπὶ τοῖς παιδικοῖς ἄλλην μίαν μόνην δουλείαν οὐκ ἐπονείδιστον εἶναι.* Hoc autem vult: etiam praeter illam, quam antea commemoraverit, unam eamque solam esse servitutem, quae *τοῖς παιδικοῖς* nullam afferat ignominiam. Itaque non est quod pro *ἄλλη* cum Schuetzio *τούτοις* scribamus. Multo minus etiam probanda est Bastii coniectura, qui pro *μία* legendum censuit *νομίμη*. Nam frequenter *εἷς μόνος, μία μόνη, ἓν μόνον* coniunctim poni solere docuerunt Thierschius Specim. Crit. p. 47 sq. et Schaeferus Melett. p. 19 sq. Cf. Apolog. Socr. p. 25. B. Criton. p. 47. B. De Rep. VIII. p. 548. C. X. p. 597. C. Neque aliter scriptores Latini. Terent. Adelph. V. 3, 46: solum unum hoc vitium affert hominibus. Cicero in Pison. c. 40: cives Romani — te unum solum suum depeculatorem, vexatorem, praedonem, hostem venisse senserunt. Ceterum paullo ante *ἐθέλοντα* rursus ita dictum est,

μία μόνη δουλεία ἑκούσιος λείπεται οὐκ ἐπονείδιστος· αὕτη δέ ἐστιν ἡ περὶ τὴν ἀρετήν.

Cap. XI. *Νενόμισται γὰρ δὴ ἡμῖν, ἐάν τις ἐθέλῃ τινὰ θεραπεύειν ἡγούμενος δι' ἐκεῖνον ἀμείνων ἔσεσθαι ἢ κατὰ σοφίαν τινὰ ἢ κατὰ ἄλλο ὁτιοῦν μέρος ἀρετῆς, αὕτη αὖ ἡ ἐθελοδουλεία οὐκ αἰσχρὰ εἶναι, οὐδὲ κολακεία. δεῖ δὴ τὼ νόμω τούτω ξυμβαλεῖν*
D *εἰς ταὐτό, τόν τε περὶ τὴν παιδεραστίαν καὶ τὸν περὶ τὴν φιλοσοφίαν τε καὶ τὴν ἄλλην ἀρετήν, εἰ μέλλει ξυμβῆναι καλὸν γενέσθαι τὸ ἐραστῇ παιδικὰ χαρίσασθαι. ὅταν γὰρ εἰς τὸ αὐτὸ ἔλθωσιν ἐραστής τε καὶ παιδικά, νόμον ἔχων ἑκάτερος, ὁ μὲν χαρισαμένοις παιδικοῖς ὑπηρετῶν ὁτιοῦν δικαίως ἂν ὑπηρε-*

δι' ἐκεῖνον ἀμείνων] *ἐκεῖνο* Bodl. Vat. Δ. Ang. w. Quod debetur criticis, qui *ἐκεῖνον* ad *τινὰ* referri moleste tulissent. Itaque vulgata servanda fuit. Mox *ἐθελοδουλία* Par. D. Ambr. Vat. r.

D. *τὸ ἐραστῇ παιδικὰ χαρίσασθαι*] V. *τῷ ἐρ.*, quod frustra defendit Rückertus. Nam debebat ita certe etiam *τὰ παιδικά* scribi. Itaque *τό* cum Bekkero dedi ex Coisl. Ven. Ξ. Ven. t. et pr. Ang. n., quod habet etiam Vind. 2.

δικαίως αὖ ὁτιοῦν ἂν ὑπ.] Vulgo pro *αὖ* scribebatur *ἄν*, quod correctum e Bodl. Coisl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 1. 2. 7. Par. D K. Ambr. Vat. n p. r. Flor. a. v. In Vat. Δ. Bodl. etiam pro altero *ἂν* habetur *αὖ*. Alii libri hic voculam omittunt, velut Par. DK. Vat p. Vind. 2. Flor. c. Dein pro vulg. *ὑπουργεῖν* Bodl. Coisl. Vat. Δ. Par. D E F K. Ambr. Ang. n. Vat. n. p. r. s. Vind 1. 7. Flor. a. b.

ut significet sponte, v. supra ad p. 183. A. Neque opus est cum Astio *ἐθέλοντας* corrigere, quum in participio singularis numeri personae, quam vocant, indefinitae significatio insit, ita ut sententia universe enuntietur. v. ad Criton. p. 43. C. p. 104. huius edit.

D. *ὅταν γὰρ εἰς τὸ αὐτὸ ἔλθωσιν*] Quum ita in unum convenerint, ut uterque legem teneat aliquam. Mox dicitur *τούτων ξυνιόντων εἰς ταὐτὸ τῶν νόμων.*

εἰς φρόνησιν κ. τ. ἄ. ἀρετὴν ξυμβάλλεσθαι] Observandum est verbum *ξυμβάλλεσθαι* passim ita usurpari, ut omittatur accusativus obiecti. Eodem modo nostrates: und dass jener vermag zur Weisheit und Tugend beizutragen. Eundem usum verborum *προςτιθέναι*, *ἀπολλύναι*, *κερδαίνειν*, tetigi annot. ad Euthyphron. p. 3. D. Itaque concinnitatis causa deinde eandem servavit structuram in his: *ὁ δὲ δεόμενος — κτᾶσθαι*, quae Germanice sic reddas: und der andere in Beziehung auf Bildung und Weisheit zu gewinnen (pr. sibi acquirere) begehrt: neque assentimur Schuetzio, qui *εἰς* ante *παιδεύσειν* iteratum deleri oportere indicavit.

E. *τότε δὴ τούτων ξυνιόντων*] Revertens ad prima-

τεῖν, ὁ δὲ τῷ ποιοῦντι αὐτὸν σοφόν τε κἀγαθὸν δικαίως αὖ ὁτιοῦν ἂν ὑπουργεῖν, καὶ ὁ μὲν δυνάμενος εἰς φρόνησιν καὶ τὴν ἄλλην ἀρετὴν ξυμβάλλεσθαι, ὁ δὲ δεόμενος εἰς παίδευσιν καὶ τὴν ἄλλην σοφίαν κτᾶ- E
σθαι, τότε δὴ τούτων ξυνιόντων εἰς ταὐτὸν τῶν νόμων, μοναχοῦ ἐνταῦθα ξυμπίπτει τὸ καλὸν εἶναι παιδικὰ ἐραστῇ χαρίσασθαι, ἄλλοθι δὲ οὐδαμοῦ. ἐπὶ τούτῳ καὶ ἐξαπατηθῆναι οὐδὲν αἰσχρόν· ἐπὶ δὲ τοῖς ἄλλοις πᾶσι καὶ ἐξαπατωμένῳ αἰσχύνην φέρει καὶ μή. εἰ γάρ τις ἐραστῇ ὡς πλουσίῳ πλούτου ἕνεκα χαρισά- 185
μενος ἐξαπατηθείη καὶ μὴ λάβοι χρήματα, ἀναφανέντος τοῦ ἐραστοῦ πένητος, οὐδὲν ἧττον αἰσχρόν· δοκεῖ γὰρ ὁ τοιοῦτος τό γε αὑτοῦ ἐπιδεῖξαι, ὅτι ἕνεκα

c. i. ὑπουργῶν. Quocirca Bastius etiam superius illud ὑπουργεῖν in ὑπουργῶν commutari volebat, eique obsecutus est Reynders. Sed illa: νόμον ἔχων ἑκ., i. e. νομίζων ἑκάτερος, profecto huic rationi magnopere officiunt. Itaque tenendus infinitivus est, qui propter sequentium participiorum concursum a scribis temere in participium est commutatus. Baiterus coni. ὑπουργῶν ὑπουργεῖν, ut paullo ante dicitur ὑπηρετῶν — ὑπηρετεῖν.

ἀρετὴν ξυμβάλλεσθαι] ξυμβαλέσθαι Bodl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Par. DK. Vat. p. Dein εἰς ante παίδευσιν Schützius delendum putabat. male.

E. εἰς ταὐτὸν τῶν νόμων] Vind. 7. Par. D. εἰς αὐτὸν τὸν νόμον. Bastius τῶν νόμων delendum censebat.

riam sententiam repetit superiora ὅταν εἰς τὸ αὐτὸ ἔλθωσιν adiecta vocula δή, v. ad Apolog. Socrat. p. 21. A. Menex. p. 240. D. al. Patet vero ex his inanem esse coniecturam Astii, qui ex scriptura unius cod. Vindob. εἰς αὐτὸν τὸν νόμον eruendum putabat εἰς τὸν αὐτὸν νόμον. Nam quod antea dicebatur εἰς τὸ αὐτὸ ἐλθεῖν, id nunc plenius magisque perspicue enuntiatur sic, ut τῶν νόμων adiiciatur.

ξυμπίπτει τὸ κ.] Phavorinus: συμπίπτειν λέγεται καὶ τὸ συμβαίνειν. et s. v. συμπεσεῖν: συμπίπτειν· ὁμοῦ γενέσθαι· οἱ δὲ μεθ' Ὅμηρον τὴν λέξιν καὶ ἐπὶ τυχηρῶν ἀποβάσεων τιθέασι.

ἐπὶ τούτῳ] quum sic affecti sunt animo.

ἐπὶ δὲ τοῖς ἄλλοις πᾶσι] sub quavis alia conditione. Ad αἰσχύνην φέρει e superioribus intelligendum τὸ χαρίσασθαι, id quod satis declarant proxima verba.

P. 185. οὐδὲν ἧττον αἰσχρόν] Intell. ἢ εἰ μὴ ἐξαπατηθείη καὶ λάβοι.

τό γε αὑτοῦ] Wolfius: seinen Character, seine Gesinnung. Equidem malim: quantum in ipso est, quemadmodum dicitur τὸ ἐμόν, τὸ σόν, al.; eamque interpretationem confirmat proximum illud τὸ καθ' αὑτόν.

χρημάτων ὁτιοῦν ἂν ὁτῳοῦν ὑπηρετοῖ· τοῦτο δὲ οὐ καλόν. κατὰ τὸν αὐτὸν δὴ λόγον, κἂν εἴ τις ὡς ἀγαθῷ χαρισάμενος καὶ αὐτὸς ὡς ἀμείνων ἐσόμενος, διὰ τὴν φιλίαν τοῦ ἐραστοῦ ἐξαπατηθείη, ἀναφανέντος
B ἐκείνου κακοῦ καὶ οὐ κεκτημένου ἀρετήν, ὅμως καλὴ ἡ ἀπάτη· δοκεῖ γὰρ αὖ καὶ οὗτος τὸ καθ' αὑτὸν δεδηλωκέναι, ὅτι ἀρετῆς γ' ἕνεκα καὶ τοῦ βελτίων γενέσθαι πᾶν ἂν παντὶ προθυμηθείη· τοῦτο δὲ αὖ πάντων κάλλιστον. οὕτω πάντως γε καλὸν ἀρετῆς ἕνεκα χαρίζεσθαι. οὗτός ἐστιν ὁ τῆς Οὐρανίας θεοῦ ἔρως καὶ οὐράνιος καὶ πολλοῦ ἄξιος καὶ πόλει καὶ ἰδιώταις, πολλὴν ἐπιμέλειαν ἀναγκάζων ποιεῖσθαι
C πρὸς ἀρετὴν τόν τε ἐρῶντα αὐτὸν αὑτοῦ καὶ τὸν ἐρώμενον· οἱ δ' ἕτεροι πάντες τῆς ἑτέρας, τῆς παν-

P. 185. ὡς ἀγαθῷ χαρισάμενος] Stephan. sine idonea causa malebat χαρισόμενος.

διὰ τὴν φιλίαν τοῦ ἐραστοῦ] τοῦ additum ex Coisl. Ven. Ξ. Vind. 2. 7. Par. DK. Vat. p.

B. ἀρετῆς γ' ἕνεκα] γ' additum e Bodl. Coisl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 1. 2. Par. DK. Ambr. Ang. u. w. Vat. n p. r. Ven. t. Flor. b. i. Mox autem post καλὸν ἀρετῆς voculam vulgo adiectam omisimus cum Bodl. Vat. Δ. Vind. 2. Ang w.

C. καὶ τὸν ἐρώμενον] Bastius Specim. p. 37. coni. καὶ τοῦ ἐρωμένου.

περὶ Ἔρωτος συμβάλλομαι] συμβάλλομεν Bodl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 2 Par. DK. Ang. w. Vat. p.

C. τόν τε ἐρῶντα — καὶ τὸν ἐρώμενον] Post τὸν ἐρώμενον rursus intelligas αὐτὸν αὑτοῦ. Frustra Bastius et Astius τοῦ ἐρωμένου scribendum putarunt; quod si ab ipso Platone esset profectum, ordo verborum hic, opinor, foret: τὸν ἐρῶντα αὐτόν τε αὑτοῦ καὶ τοῦ ἐρωμένου. Nunc sententia haec est: amor coelestis utrumque, et amatorem et eum, qui amatur, impellit et cogit, ut omnem curam ponat in studio virtutis et sapientiae.

ὡς ἐκ τοῦ παραχρῆμα] sic subito et ex tempore. Xenoph. Hell. I. 1, 21: λέγειν τὰ μὲν ἀπὸ τοῦ παραχρῆμα, τα δὲ βουλευσαμένους.

Παυσανίου δὲ παυσαμένου] Ludit simili verborum sono ridetque artificia sophistarum (τῶν σοφῶν) huiusmodi ornatum orationis studiose captantium. De qua re v. Heindorf. ad Phaedr. §. 114. ad Gorg. p. 9. et p. 79. et Wesseling. ad Diod. Sicul. XII. p. 514. T. I. — τὰ ἴσα σχήματα autem teste Hermog. περὶ δεινοτ. p. 28. dicuntur illae figurae orationis omnes, quae cernuntur in similitudine

δήμου. Ταῦτά σοι, ἔφη, ὡς ἐκ τοῦ παραχρῆμα, ὦ Φαῖδρε, περὶ Ἔρωτος συμβάλλομαι.

Παυσανίου δὲ παυσαμένου, διδάσκουσι γάρ με ἴσα λέγειν οὑτωσὶ οἱ σοφοί, ἔφη ὁ Ἀριστόδημος δεῖν μὲν Ἀριστοφάνη λέγειν, τυχεῖν δὲ αὐτῷ τινα ἢ ὑπὸ πλησμονῆς ἢ ὑπό τινος ἄλλου λύγγα ἐπιπεπτωκυῖαν καὶ οὐχ οἷόν τε εἶναι λέγειν, ἀλλ' εἰπεῖν αὐτόν — ἐν τῇ κάτω γὰρ αὐτοῦ τὸν ἰατρὸν Ἐρυξίμαχον κατα- D
κεῖσθαι — Ὦ Ἐρυξίμαχε, δίκαιος εἶ ἢ παῦσαί με τῆς λυγγὸς ἢ λέγειν ὑπὲρ ἐμοῦ, ἕως ἂν ἐγὼ παύσωμαι. Καὶ τὸν Ἐρυξίμαχον εἰπεῖν· Ἀλλὰ ποιήσω ἀμφότερα ταῦτα. ἐγὼ μὲν γὰρ ἐρῶ ἐν τῷ σῷ μέρει, σὺ δ', ἐπειδὰν παύσῃ, ἐν τῷ ἐμῷ· ἐν ᾧ δ' ἂν ἐγὼ λέγω, ἐὰν μέν σοι ἐθέλῃ ἀπνευστὶ ἔχοντι πολὺν χρόνον παύε-

Ἀριστοφάνη λέγειν] V. *Ἀριστοφάνην*, quod e Bodl. Coisl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Par. DK. Ang. w. Vat. p. r. Ven. t. mutatum. Mox Par. DK. Vat. p. *ὑποπεπτωκυῖαν* Par. DK. Vat. p.

D. *ἐν τῇ κάτω γάρ*] V. *ἐγγυτάτω γάρ*, reluctantibus codicibus, ut videtur, omnibus, nisi forte Flor. n., ex quo nihil est enotatum, veterem lectionem tuetur. Nec agitur de vicinitate, sed de ordine. Dein *τῶν ἰατρῶν* Bodl. Vat. Δ. Ang. w. male.

πολὺν χρόνον παύεσθαι] Bas. 1. 2. Stob. Serm. XCVIII. p. 542. 11. *παύσεται*, quod est etiam in Flor. n. Sed recte iudicavit Fischerus pendere infinitivum ex *ἐθελήσῃ*, et deesse apodosin; v. ann.

verborum, quales sunt *ὁμοιοτέλευτον*, *παρήχησις*, al.

τυχεῖν δὲ αὐτῷ τινα —] Bene Aristides Orat. Plat. T. II. p. 287: *ἀλλ', οἶμαι, λύζειν αὐτὸν ἔδει, ἵνα εἰς ἀπληστίαν σκωφθῇ*, quanquam is Platonem propterea temere reprehendit. Nimirum facete designavit eum, qui totus erat Baccho et Veneri addictus. Aliter Ast. de Vita et Scriptis Plat. p. 312., qui putat rideri Pausaniae orationem, cuius taedio sese captum esse Aristophanes significare velit; cui adstipulatur Groen v. Prinsterer. p. 175. Sed simulati singultus nullum exstat vestigium.

D. *ἐὰν μέν σοι ἐθέλῃ — παύεσθαι ἡ λύγξ*] Deest apodosis. Supplent vulgo *εὖ ἔχει*. v. Gregor. Corinth. de dial. p. 47 sqq. Viger. p. 509. et 833. Buttmann. §. 138. IV. 4. De verbo *ἐθέλειν* etiam de rebus usurpari solito alibi diximus, v. Viger. p. 266. ibique intpp. Istud *ἐν ᾧ* est interea dum, quamdiu, v. ad Remp. VI. p. 498. B. Apol. p. 40. E. — *ἀπνευστὶ ἔχοντι*, h. e. animam continenti et reprimenti. — *ἀνακογχυλίασον*. Timaeus interpretatur per *ἀναγαργάρισαι*. v. Ruhnken. ad h. l.

σθαι ἡ λύγξ· εἰ δὲ μή, ὕδατι ἀνακογχυλίασον. εἰ δ'
E *ἄρα πάνυ ἰσχυρά ἐστιν, ἀναλαβών τι τοιοῦτον, οἵῳ κνήσαιο ἂν τὴν ῥῖνα, πτάρε· καὶ ἐὰν τοῦτο ποιήσῃς ἅπαξ ἢ δίς, καὶ εἰ πάνυ ἰσχυρά ἐστι, παύσεται. Οὐκ ἂν φθάνοις λέγων, φάναι τὸν Ἀριστοφάνη· ἐγὼ δὲ ταῦτα ποιήσω.*

Cap. XII. *Εἰπεῖν δὴ τὸν Ἐρυξίμαχον· Δοκεῖ τοίνυν μοι ἀναγκαῖον εἶναι, ἐπειδὴ Παυσανίας ὁρμήσας*
186 *ἐπὶ τὸν λόγον καλῶς οὐχ ἱκανῶς ἀπετέλεσε, δεῖν ἐμὲ πειρᾶσθαι τέλος ἐπιθεῖναι τῷ λόγῳ. τὸ μὲν γὰρ διπλοῦν εἶναι τὸν Ἔρωτα δοκεῖ μοι καλῶς διελέσθαι·*

E. *οἵῳ κνήσαιο*] Libri *κινήσαις*. Emendavit Luzacius de digamia Socratis p. 125. Apud Stob. Flor. tit. XCVIII. p. 542. legitur *κνήσαις*, quod restitui iusserunt Wyttenb. Bibl. crit. 1. 2. p. 50. Villebrun. ad Athen. T. II. p. 45. Animad. ed. Schweigh. Creuzer. ad Plotin. de Pulcrit. p. 525. conf. Phileb. p. 46 D. et 51. D.
φάναι τὸν Ἀριστοφάνη] Sic Bodl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 2. Par. DK. Ang. w. Legebatur olim *εἰπεῖν* et *Ἀριστοφάνην*. Etiam

E. *οἵῳ κνήσαιο ἂν τ. ῥ.*] Sic verissime correxerunt vulg. *κινήσαις*. Nimirum titillatione non motu tantum opus erat. Defendit tamen librorum scripturam Winckelmann. ad Plut. Amnt. p. 224., contra quem vide quae monuimus ad Phileb. p. 46. E.

οὐκ ἂν φθάνοις λέγων] quantocius dicas; quin tu statim initium dicendi fac. v. Phaedon. p. 100. C. ibique annot. Ceterum quod Valckenar. ad Xenoph. Mem. IV. 1, 1. et Wolfius ad h. l. *καὶ εἰ* pro *εἰ καὶ* dictum putarunt, de eo v. ad Apolog. Socrat. p. 32. A. coll. Hermann. ad Viger. p. 832.

Εἰπεῖν δὴ τὸν Ἐρυξίμαχον] Sequitur oratio Eryximachi medici, qua ille vim et efficaciam Amoris per totam rerum naturam patentem et non solum in hominibus ceterisque animantibus, sed etiam in omni omnium rerum natura conspicuam celebrare instituit. Respicit autem Eryximachus haud dubie ad nobilissimam illam et multis, ut videtur, posteris temporibus probatam sententiam veterum quorundam philosophorum, qui statuerunt elementa totius rerum universitatis inter se pugnantia per concordiam et amicitiam (*φιλίαν*) esse inter se conciliata et in ordinem redacta. v. Aristotel. Metaphys. 1. 4. p. 644. T. II. ed. Duval. et quos laudant intpp. ad Aristoph. Avv. v. 695 sqq: *πρότερον δ' οὐκ ἦν γένος ἀθανάτων, πρὶν Ἔρως συνέμιξεν ἅπαντα· συμμιγνυμένων δ' ἑτέρων ἑτέροις, γένετ' οὐρανὸς ὠκεανός τε καὶ γῆ πάντων τε θεῶν μακάρων γένος ἄφθιτον κ. τ. λ.* Conf. etiam Karsten ad Parmenidis Reliquias p. 233 sqq. Itaque orator *Ἔρωτα* latiore sensu vocat vim illam in rerum natura dominantem, quae contraria et secum pugnantia conciliat et in concordiam redigit. Ceterum Thierschius Specim. p. 13. censuit hanc ora-

ὅτι δὲ οὐ μόνον ἐστὶν ἐπὶ ταῖς ψυχαῖς τῶν ἀνθρώπων πρὸς τοὺς καλούς, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἄλλα πολλὰ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις, τοῖς τε σώμασι τῶν πάντων ζώων καὶ τοῖς ἐν τῇ γῇ φυομένοις καὶ ὡς ἔπος εἰπεῖν ἐν πᾶσι τοῖς οὖσι, καθεωρακέναι μοι δοκῶ ἐκ τῆς ἰατρικῆς, τῆς ἡμετέρας τέχνης, ὡς μέγας καὶ θαυμαστὸς καὶ ἐπὶ πᾶν ὁ θεὸς τείνει καὶ κατ' ἀνθρώπινα καὶ B κατὰ θεῖα πράγματα. ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῆς ἰατρικῆς λέγων, ἵνα καὶ πρεσβεύωμεν τὴν τέχνην. Ἡ γὰρ φύσις τῶν σωμάτων τὸν διπλοῦν Ἔρωτα τοῦτον ἔχει. τὸ γὰρ ὑγιὲς τοῦ σώματος καὶ τὸ νοσοῦν ὁμολογου-

Ven.t. Flor. e. Ἀριστοφάνη.

P. 186. τῶν πάντων ζώων] τῶν ἄλλων Par. DK. Vat. p. Vindob. 7.

ὡς μέγας καὶ] V. καὶ ὡς μέγας καὶ θαυμ. invitis codicibus omnibus. Nec habet illud καὶ Stobaeus; deest etiam in Ald. Bas. 1. 2., ut Stephanus de suo interposuisse videatur.

B. Ἔρωτα τοῦτον ἔχει] ἔχῃ Bodl. Vat. Δ.

tionem excerptam esse et conflatam ex maiore aliquo Eryximachi aut alius cuiusdam medici libro, indeque factum esse, ut nonnulla vix ac ne vix quidem indicata sint, quae iusta sententiarum continuatione uberius explicari debuerint. De qua re nos sentimus paullo aliter. Etenim fecit Plato Eryximachum ita de Amore verba facientem, ut decebat hominem in studiis historiae naturalis occupatum, ideoque illi tribuit decreta physicorum et medicorum illa aetate multum, ut videtur, celebrata plurimisque communia; quae tamen passim orationis consilio prudenter accomodavit.

ἀναγκαῖον εἶναι — δεῖν ἐμὲ πειρᾶσθαι] Observes δεῖν post ἀναγκαῖον εἶναι per pleonasmum quendam illatum. Cuius generis exempla ad Alcibiad. II. p. 144. D. notavimus. Alia suppeditabit Schaefer. ad Dionys. de Comp. Verb. 4.

P. 186. ἀλλὰ καὶ πρὸς ἄλλα πολλὰ καὶ ἐν τ. ἄλλοις] Rückertus desiderabat hunc verborum ordinem: ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις πρὸς ἄλλα πολλά. Non meminit igitur figurae illius, quam grammatici chiasmum appellant, quaque Platonem quoque non ita raro usum esse ostendimus ad Apolog. Socr. p. 39. B. ed. 3. Nec vero καὶ ante ἐν ἄλλοις quemquam offendere debet, quanquam in eo haesit Hommelius. Sententia verborum haec est: Amor non solum in hominum animis erga pulcros inest, sed etiam erga multa alia atque in ceteris rebus omnibus.

ὡς μέγας καὶ θαυμαστὸς] Haec quoque ex καθεωρακέναι pendent, ut idem verbum duas habeat sententias ex se aptas nexasque, quarum posterior fere eiusdem est argumenti atque superior. Similis ratio est infra p. 211. E. conf. ad Apol. p. 20. C.

B. πρεσβεύωμεν] i. e. τιμῶμεν, v. ad Criton. 46. B.

μένως ἕτερόν τε καὶ ἀνόμοιόν ἐστι. τὸ δὲ ἀνόμοιον ἀνομοίων ἐπιθυμεῖ καὶ ἐρᾷ. ἄλλος μὲν οὖν ὁ ἐπὶ τῷ ὑγιεινῷ ἔρως, ἄλλος δὲ ὁ ἐπὶ τῷ νοσώδει. ἔστι δή, ὥςπερ ἄρτι Παυσανίας ἔλεγε τοῖς μὲν ἀγαθοῖς καλὸν
C χαρίζεσθαι τῶν ἀνθρώπων, τοῖς δὲ ἀκολάστοις αἰσχρόν, οὕτω καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς σώμασι τοῖς μὲν ἀγαθοῖς ἑκάστου τοῦ σώματος καὶ ὑγιεινοῖς καλὸν χαρίζεσθαι καὶ δεῖ, καὶ τοῦτό ἐστιν ᾧ ὄνομα τὸ ἰατρικόν, τοῖς δὲ κακοῖς καὶ νοσώδεσιν αἰσχρόν τε καὶ δεῖ ἀχαριστεῖν, εἰ μέλλει τις τεχνικὸς εἶναι. ἔστι γὰρ ἰατρική, ὡς ἐν κεφαλαίῳ εἰπεῖν, ἐπιστήμη τῶν τοῦ σώματος ἐρωτικῶν πρὸς πλησμονὴν καὶ κένωσιν, καὶ ὁ διαγιγνώσκων ἐν τούτοις τὸν καλόν τε καὶ αἰσχρὸν ἔρωτα,
D οὗτός ἐστιν ὁ ἰατρικώτατος· καὶ ὁ μεταβάλλειν ποιῶν,

ὁ ἐπὶ τῷ ὑγιεινῷ] *ὑγιεῖ* Bodl. Vat. *Δ*. Par. D. In Par. EF. *ὑγιεινῶν* legitur. Pro *ἔρως* iidem *νοερός*. Utrumque errore.

ὥςπερ ἄρτι Π.] *ὅπερ* Par. DK. Vat. p.

C. *χαρίζεσθαι τῶν ἀνθρώπων*] Thierschius *τῶν ἀνθρώπων* exstinguendum censebat. v. ann.

D. *ἕτερον κτᾶσθαι*] Sic Bodl. Vat. *Δ*. Ven. *Ξ*. Par. DK.

ἕτερόν τε καὶ ἀνόμοιον] Non est quod cum Thierschio corrigamus *ἕτερόν τι καὶ ἀν.* Nam *τε καὶ* subinde etiam usurpatur, ubi non diversa nectuntur. v. ad Symp. 175. B. Phaedr. p. 242. B.

C. *καλὸν χαρίζεσθαι τῶν ἀνθρώπων*] Non temere additum est *τῶν ἀνθρώπων*, quod Thierschius delendum putabat, sed opponitur cum gravitate quadam verbis proximis *ἐν αὐτοῖς τοῖς σώμασι* et *ἑκάστου τοῦ σώματος*. Nam sententia haec est: quod Pausanias modo dicebat, bonis hominibus honestum esse gratificari, lascivis turpe; id etiam de ipsis corporibus dicendum est, quorum partibus sanis atque bonis quasi gratificari debet medicus, aegrotis adversari. Apte Sydenhamus comparat Hippocrat. de morbo sacro s. fin. *χρὴ – μὴ αὔξειν τὰ νουσήματα, ἀλλὰ σπεύδειν τρύχειν προςφέροντας τῇ νούσῳ τὸ πολεμιώτατον ἑκάστῃ, μὴ τὸ φίλον καὶ σύνηθες. ὑπὸ μὲν γὰρ τῆς συνηθείας θάλλει καὶ αὔξεται, ὑπὸ δὲ τοῦ πολεμίου φθίνει καὶ ἀμαυροῦται.*

ἔστι γὰρ ἰατρική] Hippocrat. de flat. p. 296. 11. ed. Foës. *ἰατρικὴ γάρ ἐστι πρόςθεσις καὶ ἀφαίρεσις· ἀφαίρεσις μὲν τῶν ὑπερβαλλόντων, πρόςθεσις δὲ τῶν ἐλλειπόντων· ὁ δὲ κάλλιστα τοῦτο ποιέων ἄριστος ἰητρός*, quem locum contulit Sydenhamus.

D. *ὁ μεταβάλλειν ποιῶν*] Intell. *τὰ ἐρωτικὰ τῶν σωμάτων*, s. *τὸ πρᾶγμα*. — *δημιουργός*, i. e. *ἰατρός*.

δεῖ γὰρ δὴ τὰ ἔχθιστα —] Nam bona corporis valetudo ex veterum medicorum sententia continetur *ξυμμετρίᾳ* et *ξυμφωνίᾳ* singularum eius partium: de

ὥςτε ἀντὶ τοῦ ἑτέρου ἔρωτος τὸν ἕτερον κτᾶσθαι,
καὶ οἷς μὴ ἔνεστιν ἔρως, δεῖ δ' ἐγγενέσθαι, ἐπιστά-
μενος ἐμποιῆσαι καὶ ἐνόντα ἐξελεῖν, ἀγαθὸς ἂν εἴη
δημιουργός. δεῖ γὰρ δὴ τὰ ἔχθιστα ὄντα ἐν τῷ σώ-
ματι φίλα οἷόν τ' εἶναι ποιεῖν καὶ ἐρᾶν ἀλλήλων.
ἔστι δὲ ἔχθιστα τὰ ἐναντιώτατα, ψυχρὸν θερμῷ,
πικρὸν γλυκεῖ, ξηρὸν ὑγρῷ, πάντα τὰ τοιαῦτα. τού-
τοις ἐπιστηθεὶς ἔρωτα ἐμποιῆσαι καὶ ὁμόνοιαν ὁ ἡμέ- E
τερος πρόγονος Ἀσκληπιός, ὥς φασιν οἵδε οἱ ποιηταὶ
καὶ ἐγὼ πείθομαι, συνέστησε τὴν ἡμετέραν τέχνην.
ἥ τε οὖν ἰατρική, ὥςπερ λέγω, πᾶσα διὰ τοῦ θεοῦ
τούτου κυβερνᾶται, ὡςαύτως δὲ καὶ γυμναστικὴ καὶ
γεωργία. μουσικὴ δὲ καὶ παντὶ κατάδηλος τῷ καὶ 187
σμικρὸν προςέχοντι τὸν νοῦν ὅτι κατὰ ταὐτὰ ἔχει

Vind. 2. Vat. p. Ang. w. Ceteri cum vulg. κτήσασθαι.

πάντα τὰ τοιαῦτα] Ante πάντα Wolfius καὶ desiderabat; frustra. Sed recte idem post τοιαῦτα plene distinxit, quum vulgo omnis deesset interpunctio.

P. 187. καὶ σμικρὸν προςέχοντι] V. μικρόν, praeter fidem optimorum plurimorumque codicum.

qua re dicemus postea.

ψυχρὸν θερμῷ, πικρὸν γλυκεῖ] Verba πικρὸν γλυκεῖ Eryximachus ipse p. 188. A., ubi haec denuo commemorat, omisit, ut recte videatur iudicasse Astius ea sciolo alicui deberi. Allo certe ordine Lysid. p. 216. A. scriptum est: τὸ μὲν γὰρ ξηρὸν ὑγροῦ (ἐπιθυμεῖ), τὸ δὲ ψυχρὸν θερμοῦ, τὸ δὲ πικρὸν γλυκέος. Defendit tamen ea Voegelinus probabiliter sic, ut Platonem dicat abiisse ad sententiam magis generalem. Deinde ne quis haereat in his: πάντα τὰ τοιαῦτα, plura huius asyndeti exempla collegit Heindorf. ad Gorg. p. 517. D. et Toup. Emend. in Suid. I. p. 207. Unum apponimus nos ex Demosth. Orat. pro Coron. c. 74: μετὰ ταῦτα συστάντων οἷς ἦν ἐπιμελὲς ἐμὲ κακῶς ποιεῖν, καὶ γραφάς, εὐθύνας, εἰςαγγελίας, πάντα τοιαῦτα ἐπαγόντων κ. τ. λ. Sic τοὺς ἄλλους De Rep. X. p. 598. B. et πάντα τἆλλα Aristoph. Ran. 620: δήσας, κρεμάσας, — πάντα τἆλλα.

E. ὥς φασιν οἵδε οἱ ποιηταί] Haec propterea dicuntur δεικτικῶς, quod Agatho et Aristophanes epulis intersunt.

ἥ τε οὖν ἰατρική] Ne quis τε in γε mutandum arbitretur, refertur haec vocula ad proximum δέ: de quo loquendi genere v. De Rep. II. p. 367. C. III. 394. C. IV. 715. A. X. 611. C. XII. 943. E. Legg. I. 628. A. Xenoph. Hell. I. 1. 34. ubi est τε — δὲ — δέ. Praeterea observanda est articuli omissio in his: ὡςαύτως δὲ καὶ γυμναστικὴ καὶ γεωργία, quum praecedat ἡ ἰατρική. Nimirum artium nomina frequenter articulo carent, v. Schaefer. Melet. Crit. p. 4. et Heindorf. ad Sophist. p. 442.

P. 187. ὅτι κατὰ ταὐτὰ ἔχει τούτοις] Intell. ἰατρικῇ

*τούτοις, ὥςπερ ἴσως καὶ Ἡράκλειτος βούλεται λέγειν,
ἐπεὶ τοῖς γε ῥήμασιν οὐ καλῶς λέγει. τὸ ἓν γάρ φησι
διαφερόμενον αὐτὸ αὑτῷ ξυμφέρεσθαι, ὥςπερ ἁρμο-
νίαν τόξου τε καὶ λύρας. ἔστι δὲ πολλὴ ἀλογία ἁρμο-
νίαν φάναι διαφέρεσθαι ἢ ἐκ διαφερομένων ἔτι εἶναι.
ἀλλ' ἴσως τόδε ἐβούλετο λέγειν, ὅτι ἐκ διαφερομένων*
B *πρότερον τοῦ ὀξέος καὶ βαρέος, ἔπειτα ὕστερον ὁμο-
λογησάντων, γέγονεν ὑπὸ τῆς μουσικῆς τέχνης. οὐ γὰρ
δήπου ἐκ διαφερομένων γε ἔτι τοῦ ὀξέος καὶ βαρέος
ἁρμονία ἂν εἴη. ἡ γὰρ ἁρμονία συμφωνία ἐστί, συμφωνία
δὲ ὁμολογία τις· ὁμολογίαν δὲ ἐκ διαφερομένων, ἕως ἂν
διαφέρωνται, ἀδύνατον εἶναι· διαφερόμενον δὲ αὖ καὶ
μὴ ὁμολογοῦν ἀδύνατον ἁρμόσαι, ὥςπερ γε καὶ ὁ*
C *ῥυθμὸς ἐκ τοῦ ταχέος καὶ βραδέος διενηνεγμένων πρό-*

τὸ ἓν γάρ φησί] Sic codd. praeter Par. E. et fortasse paucos quosdam alios, qui cum vett. editt. habent *τὸ ἓν γάρ*, Astius coni. *ὂν* vel *πᾶν* pro *ἕν*. Dein *ξυμφ. καὶ ὡς* Vat. Δ. Ang. w.

B. *ὑπὸ τῆς μουσικῆς τέχνης*] His vulgo additur *ἁρμονία*, quod recte spernunt Bodl. Coisl. Vat. Δ. Par. DFK. Ang. w. Vat. p. Vind. 1.2.7. Flor. a. b. c. i.

ἐκ διαφερομένων γε] *γε* om. Vat. Δ. Par. DK. Ang. w. Vat. p. et Palat., qui *ὀξέως καὶ βαρέως* scribit.

καὶ γυμναστικῇ καὶ γεωργίᾳ. De Heraclito Ephesio, qui dictus est *σκοτεινός*, disputavit praeter alios Schleiermacherus in Museo antiquitatis studiorum a Wolfio et Buttmanno ed. T. I. P. III. p. 401 sqq.

τὸ ἓν γάρ φ. δ.] De hoc effato Heracliti, quod etiam Aristotel. Ethic. ad Nicom. VIII. 2. et ad Eudem. VII. 1. attingit, dixerunt Creuzerus in Studior. T. II. p. 264. Mytholog. T. II. p. 184 sqq. Boeckh. in Studiis. 1. T. III. p 13. Schleiermacher. in Museo Studior. l. c. p. 413 sqq. et Astius ad h. l. Version. p. 303 sqq. Nobis hoc videtur voluisse Heraclitus: in tota rerum universitate (haec enim nunc vocatur *τὸ ἕν*) hanc dominari legem, ut contraria pugnent cum contrariis, ita tamen, ut ea se non tollant invicem, sed in ipso certamine et pugna concordent ad unumque finem extremo tendant, prorsus ut fidibus lyrae in diversas partes intentis efficiatur, ut sonus et harmonia exsistat, aut nervis arcus in contrarias partes distractis eius intentio quaedam oriatur. Quam quidem sententiam nostram etiam illud confirmare videtur, quod harmonia illa, quam Heraclitus in rerum natura inesse putabat, vocatur *παλίντονος*. Accedit testimonium Simplicii ad Aristot. Phys. p. 11. a: *ἐνεδείκνυτο δὲ (Ἡράκλειτος) τὴν ἐν τῇ γενέσει ἐναρμόνιον μῖξιν τῶν ἐναντίων.* Commemorat autem Eryximachus hoc placitum philosophi hoc loco sic, ut illud ad unam musicam transferat, de qua dicere instituerat; unde deinde post *ἐκ διαφερομέ-*

τερον, ὕστερον δὲ ὁμολογησάντων γέγονε. τὴν δὲ ὁμολογίαν πᾶσι τούτοις, ὥςπερ ἐκεῖ ἡ ἰατρική, ἐνταῦθα ἡ μουσικὴ ἐντίθησιν, ἔρωτα καὶ ὁμόνοιαν ἀλλήλων ἐμποιήσασα· καὶ ἔστιν αὖ μουσικὴ περὶ ἁρμονίαν καὶ ῥυθμὸν ἐρωτικῶν ἐπιστήμη. καὶ ἐν μέν γε αὐτῇ τῇ συστάσει ἁρμονίας τε καὶ ῥυθμοῦ οὐδὲν χαλεπὸν τὰ ἐρωτικὰ διαγιγνώσκειν, οὐδὲ ὁ διπλοῦς ἔρως ἐνταῦθά πώς ἐστιν· ἀλλ' ἐπειδὰν δέῃ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους καταχρῆσθαι ῥυθμῷ τε καὶ ἁρμονίᾳ ἢ ποιοῦντα, ὃ D
δὴ μελοποιίαν καλοῦσιν, ἢ χρώμενον ὀρθῶς τοῖς πεποιημένοις μέλεσί τε καὶ μέτροις, ὃ δὴ παιδεία ἐκλήθη, ἐνταῦθα δὴ καὶ χαλεπὸν καὶ ἀγαθοῦ δημιουργοῦ δεῖ. πάλιν γὰρ ἥκει ὁ αὐτὸς λόγος, ὅτι τοῖς μὲν κοσμίοις τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὡς ἂν κοσμιώτεροι

C. *διενηνεγμένων πρότερον*] Sic Ven. Ξ. Vind. 2. Ante Bekkerum repetita praepositione scribebatur: *ἐκ διενην. πρ.* manifesto errore. Mox *ἡ* ante *ἰατρικὴ* deest in Vind. 2. Vat. n.

ἀλλήλων ἐμποιήσασα] Vulgo *ἀλλήλοις*. Sed *ἀλλήλων* Bodl Vat. Δ. Vind 1. 2. Par. DK. Ang. w. Vat. p: Recte. Igitur nunc reposui.

αὐτῇ τῇ συστάσει] *αυ τῇ σ.* Par. DK. Vat. p

οὐδὲ ὁ διπλοῦς — πώς ἐστιν] Haec verba Schützius immerito pro spuriis habuit.

νων πρότερον addit verba *τοῦ ὀξέος καὶ βαρέος*, quae frustra fuit qui in glossematis suspicionem vocaret. Poterit autem ex his intelligi, quo iure Eryximachus reprehendat Heraclitum; nec existimandum est Platonem eum fecisse haec dicentem alia de causa, nisi ut inani hac doctrinae ostentatione, qualem etiam Pausaniam sectantem vidimus, notaretur sophistarum ars oratoria.

B. *ὥςπερ γε καὶ ὁ ῥυθμός*] Cf. Phileb. p. 26. A sq. ibique annot.

C. *καὶ ἐν μέν γε αὐτῇ τῇ συστάσει*] In ipsis rationibus musicis, h. e. in harmonia et rhythmo, nullo negotio ait cognosci et animadverti posse *τὰ ἐρωτικά*, h. e. quae sint consona et congruentia: simplices enim illas esse et quae non patiantur discrepantiam aut diversitatem ullam; sed in usu et exercitatione musices plurimum interesse, quo modo illis utaris, atque hic cerni vim duplicis illius Amoris, coelestis et vulgivagi. Perperam igitur Schuetzius haec: *οὐδὲ ὁ διπλοῦς ἔρως ἐνταῦθά πώς ἐστι* delenda iudicavit. Erravit etiam Hommelius, qui ad verba: *οὐδὲ ὁ διπλοῦς Ἔρως ἐνταῦθά πώς ἐστι*, e superioribus intelligendum censet *χαλεπός*.

D. *ὃ δὴ παιδεία ἐκλήθη*] Sic de Legg. II. p. 653. B. C. p. 660. A sqq. Intelligitur autem *τὸ χρῆσθαι ὀρθῶς τοῖς πεποιημένοις μέλεσι καὶ μέτροις*. Ceterum conf. Matthiae Gr. §. 475. C.

πάλιν γὰρ ἥκει ὁ αὐτὸς λόγος] redit hic enim eadem ratio (duplicis Amoris),

γίγνοιντο οἱ μήπω ὄντες, δεῖ χαρίζεσθαι καὶ φυλάτ-
τειν τὸν τούτων ἔρωτα, καὶ οὗτός ἐστιν ὁ καλός, ὁ
οὐράνιος, ὁ τῆς οὐρανίας Μούσης ἔρως· ὁ δὲ Πο-
E λυμνίας, ὁ πάνδημος, ὃν δεῖ εὐλαβούμενον προςφέ-
ρειν οἷς ἂν προςφέρῃ, ὅπως ἂν τὴν μὲν ἡδονὴν αὐ-
τοῦ καρπώσηται, ἀκολασίαν δὲ μηδεμίαν ἐμποιήσῃ,
ὥςπερ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ τέχνῃ μέγα ἔργον ταῖς περὶ τὴν
ὀψοποιικὴν τέχνην ἐπιθυμίαις καλῶς χρῆσθαι, ὥςτ'
ἄνευ νόσου τὴν ἡδονὴν καρπώσασθαι. Καὶ ἐν μου-
σικῇ δὴ καὶ ἐν ἰατρικῇ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις πᾶσι καὶ
τοῖς ἀνθρωπείοις καὶ τοῖς θείοις, καθ' ὅσον παρεί-
188 κει, φυλακτέον ἑκάτερον τὸν ἔρωτα· ἔνεστον γάρ.

E. *οἷς ἂν προςφέρῃ*] Vett. editt. *προςφέροι*, ut est in paucis quibusdam libris, veluti Par. E.

ἡδονὴν αὐτοῦ καρπώσηται] V. *αὐτῷ*, quod e Bodl. Coisl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind 2. Par. DK. Ambr. Ang. Vat. n. r. Ven. t. Vind. 1. 2. 7. Flor. a b. c. i. et Bas 2. emendatum.

καθ' ὅσον παρείκει] V. *παρείκοι*. Vind. 1. *παρείκει*, quod confirmatur etiam scriptura codicum optimorum, Bodl. Vat. Δ. Coisl. aliorum, *παρήκει*.

P. 188. *καὶ ἁρμονίαν καὶ κρᾶσιν*] *καὶ* ante *ἁρμονίαν* additum e Bodl. Coisl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 1. 2. 7. Par. DK. Ang. w. Vat. p. Ven. t. Flor. a. b. c. i. et Stobaeo.

ut bene moratis hominibus obsequendum sit eorumque cupiditas observanda. His vero interiecta sunt verba: *καὶ ὡς ἂν κοσμιώτεροι γίγνοιντο*, i. e. *καὶ οὕτως, ὡς ἂν κ. γ.*, et ea quidem ratione, qua qui nondum sunt evadere possint moratiores. De *ὡς ἂν* cum optativo et *ἂν* iuncto v. ad Phaedr. p. 230. B.

E. *ὁ δὲ τῆς Πολυμνίας*] Respicit ad nominis etymon atque vulgarem Venerem aequiparat Polyhymniae, cuius nomen cantuum varietatem ac multitudinem denotat.

οἷς ἂν προςφέρῃ] Intelligitur pronomen indefinitum, cuius significatio inest in infinitivo *προςφέρειν* aliunde suspenso. v. Criton. p 49. D. Apol. p. 29. A. Charmid. p. 167. B. Phaedr. p. 272. C. Hipp. mai. p. 304. B. Sophocl. Oed. Col. 1225—30. ed. Br. Idem tenendum de seq. *καρπώσηται* et *ἐμποιήσῃ*. Secus locum accepit Rückertus.

καθ' ὅσον παρείκει] quoad fieri potest. v. De Rep. II. p. 374. E. Sophocl. Phil. 1048. al.

P. 188. *καὶ ἡ τῶν ὡρῶν τοῦ ἐν.*] Phileb. p. 26. B: *οὐκοῦν ἐκ τούτων ὧραί τε καὶ ὅσα καλὰ πάντα ἡμῖν γέγονε, τῶν τε ἀπείρων καὶ τῶν πέρας ἐχόντων ξυμμιχθέντων;*

ἥκει φέροντα — ὑγίειαν] Sic participium *φέρων* verbis veniendi adiungi solere docuit Valcken. ad Eurip. Phoe-

Cap. XIII. Ἐπεὶ καὶ ἡ τῶν ὡρῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ σύστασις μεστή ἐστιν ἀμφοτέρων τούτων, καὶ ἐπειδὰν μὲν πρὸς ἄλληλα τοῦ κοσμίου τύχῃ ἔρωτος ἃ νῦν δὴ ἐγὼ ἔλεγον, τά τε θερμὰ καὶ τὰ ψυχρὰ καὶ ξηρὰ καὶ ὑγρά, καὶ ἁρμονίαν καὶ κρᾶσιν λάβῃ σώφρονα, ἥκει φέροντα εὐετηρίαν τε καὶ ὑγίειαν ἀνθρώποις καὶ τοῖς ἄλλοις ζώοις τε καὶ φυτοῖς, καὶ οὐδὲν ἠδίκησεν· ὅταν δὲ ὁ μετὰ τῆς ὕβρεως Ἔρως ἐγκρατέστερος περὶ τὰς τοῦ ἐνιαυτοῦ ὥρας γένηται, διαφθείρει τε πολλὰ B
καὶ ἠδίκησεν. οἵ τε γὰρ λοιμοὶ φιλοῦσι γίγνεσθαι ἐκ τῶν τοιούτων καὶ ἄλλ' ἀνόμοια πολλὰ νοσήματα καὶ τοῖς θηρίοις καὶ τοῖς φυτοῖς· καὶ γὰρ πάχναι καὶ χάλαζαι καὶ ἐρυσῖβαι ἐκ πλεονεξίας καὶ ἀκοσμίας περὶ

B. *διαφθείρει τε πολλὰ καὶ ἠδίκησεν*] διαφθείρει Bodl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 2. Ang. w. Apud Stobaeum et in Bas. 2. est διαφθείρει τε πολλὰ καὶ ἀδικεῖ. Vulgo erat διέφθειρε.

καὶ ἄλλ' ἀνόμοια] Schützius coni. ἄλλ' ὅμοια. Baiter. ἄλλα ὅμοια. Winckelm. ἀλλὰ παντοῖα. Orellius ad Isocrat. de Antid. p. 330. mavult: ἀλλ' ἂν ὅμοια. Pflugk. Sched. Critt. p. 14. corr. καὶ ἄλλ' ἀνθρώποις ὅμοια Astius nuper edidit ἄλλ' ἄττ' ὅμοια. Herm. de suo dedit ἄλλ' αὖ ὅμοια. Possis etiam coniectare ἀνήνυτα. Deinde ἐρυσῖβαι cum Schneidero ad Remp. X. p. 609. A. scripsimus. Vulgo ἐρυσίβαι.

niss. v. 269. p. 223. cf. Rost. §. 140. 4. f. De re ipsa vid. Phileb. l. c. ἆρ' οὐκ ἐν μὲν νόσοις ἡ τούτων ὀρθὴ κοινωνία τὴν ὑγιείας φύσιν ἐγέννησεν; ubi v. annot. Praeterea cf. Maxim. Tyr. diss. XXVI. p. 311. Nemes. de Nat. Hom. II. p. 90. Chrysippus ap. Galen. de Hippocrat. et Plat. V. p. 287. et quae plura ad h. l. laudavit Astius.

B. *διαφθείρει τε π. κ. ἠδ.*] De hac aoristi et praesentis temporis in uno orationis membro coniunctione v. Porson. ad Eurip. Hecub. v. 21. ed. Med v. 1138. Heindorf. ad Phaedon. p. 84. D. = §. 77. Ast. ad Phaedr. p. 335. Schaefer. Melett. p. 116. conf. Gorg. 484. A. De Rep. V. 465. C.

ἐκ τῶν τοιούτων] Intell. οἷα γίγνεται, ὅταν ὁ μετὰ τῆς ὕβρεως Ἔρως ἐγκρατέστερος γένηται. Mox ἀνόμοια νοσήματα sunt inter se dissimilia, varia ac diversa, ut p. 186. B.

καὶ γὰρ πάχναι — γίγνεται] De verbo singularis numeri cum nominibus in plurali positis coniuncto Platoni satis frequentato v. Astius ad Phaedr. p. 310. ad Politiam. p. 400. Heindorf. ad Euthydem. p. 403. cf. Matthiae §. 303. Itaque non debebant Fischerus et Wolfius e Stobaeo recipere γίγνονται. — Timaeus ἐρυσίβη· μιλτώδης δρόσος. πάχνη δὲ δρόσος χιονώδης, ubi v. Ruhnken. Itaque ἐρυσίβη est rubigo, ut πάχνη pruina.

ἄλληλα τῶν τοιούτων γίγνεται ἐρωτικῶν, ὧν ἐπιστήμη
περὶ ἄστρων τε φορὰς καὶ ἐνιαυτῶν ὥρας ἀστρονο-
μία καλεῖται. Ἔτι τοίνυν καὶ θυσίαι πᾶσαι καὶ οἷς
μαντικὴ ἐπιστατεῖ — ταῦτα δ' ἐστὶν ἡ περὶ θεούς
C τε καὶ ἀνθρώπους πρὸς ἀλλήλους κοινωνία — οὐ
περὶ ἄλλο τί ἐστιν ἢ περὶ Ἔρωτος φυλακήν τε καὶ
ἴασιν. πᾶσα γὰρ ἡ ἀσέβεια φιλεῖ γίγνεσθαι, ἐὰν μή
τις τῷ κοσμίῳ Ἔρωτι χαρίζηται, μηδὲ τιμᾷ τε αὐτὸν
καὶ πρεσβεύῃ ἐν παντὶ ἔργῳ, ἀλλὰ τὸν ἕτερον, καὶ
περὶ γονέας καὶ ζῶντας καὶ τετελευτηκότας καὶ περὶ
θεούς. ἃ δὴ προςτέτακται τῇ μαντικῇ, ἐπισκοπεῖν τοὺς
Ἔρωτας καὶ ἰατρεύειν, καὶ ἔστιν αὖ ἡ μαντικὴ φι-
D λίας θεῶν καὶ ἀνθρώπων δημιουργὸς τῷ ἐπίστασθαι
τὰ κατ' ἀνθρώπους ἐρωτικά, ὅσα τείνει πρὸς θέμιν
καὶ ἀσέβειαν. Οὕτω πολλὴν καὶ μεγάλην, μᾶλλον δὲ
πᾶσαν δύναμιν ἔχει ξυλλήβδην μὲν ὁ πᾶς Ἔρως, ὁ δὲ
περὶ τἀγαθὰ μετὰ σωφροσύνης καὶ δικαιοσύνης ἀπο-

τῶν τοιούτων γίγνεται] Stobaeus Eclogg. Phys. p. 24. γίγνονται, probante Fischero et Wolfio, sed v. infra. Dein vett. editt. φορᾶς.

ὧν ἐπιστήμη — καλεῖται] Haec verba Schützius censebat esse suppositicia, quia doctrina de anni tempestatibus non posset referri ad astronomiam. Bastius verba καὶ ἐνιαυτῶν ὥρας expungi volebat. Denique Creuzer. Fragment. Histor. Gr. p. 124. ἐνιαυτῶν ὅρους, annorum terminos, coniectabat. v. ann.

καὶ θυσίαι πᾶσαι] V. καὶ αἱ θυσίαι ἅπασαι, quod e Bodl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 1.2.7. Par. DK. Vat. p. mutatum.

C. ἀλλὰ τὸν ἕτερον] Sic unus Stobaeus, et fortasse Vind. 2., de quo tamen silet Bekkerus. Vulgo: ἀλλὰ περὶ τὸν ἕτερον. Unde Pflugk. Progr. Gedan. a. 1835. p. 10. effinxit περιττότερον. Kochius ad Anton. Liberal. p. 132. corr. περιττῶς τὸν ἕτερον. Her-

ὧν ἐπιστήμη — ἀστρονομία καλεῖται] Non solum eam doctrinam, quae coeli meatus astrorumque decursus observat, Plato vocavit astronomiam, sed etiam scientiam variarum tempestatum eodem nomine complexus est; v. de Republ. VII. p. 527. D sqq. Quod autem addit Eryximachus hanc definitionem astronomiae, atque mox etiam definitionem μαντικῆς, id nemo inepte aut temere fieri arbitrabitur, qui reputaverit hominem omnia ad amoris vim naturamque retulisse.

οἷς μαντικὴ ἐπιστ.] Ne quis articulum desideret, solent nomina in ικη desinentia saepe sic eo omisso usurpari. v. Matth. §. 263. coll. supra p. 186. C. E. p. 187. A. al.

C. ἃ δὴ προςτέτακται] Verba ἐπισκοπεῖν τοὺς Ἔρωτας καὶ ἰατρεύειν per epexegesin pro-

τελούμενος καὶ παρ' ἡμῖν καὶ παρὰ θεοῖς, οὗτος τὴν μεγίστην δύναμιν ἔχει καὶ πᾶσαν ἡμῖν εὐδαιμονίαν παρασκευάζει καὶ ἀλλήλοις δυναμένους ὁμιλεῖν καὶ φίλους εἶναι καὶ τοῖς κρείττοσιν ἡμῶν θεοῖς.

Ἴσως μὲν οὖν καὶ ἐγὼ τὸν Ἔρωτα ἐπαινῶν πολλὰ E
παραλείπω, οὐ μέντοι ἑκών γε. ἀλλ' εἴ τι ἐξέλιπον, σὸν ἔργον, ὦ Ἀριστόφανες, ἀναπληρῶσαι· ἢ εἴ πως ἄλλως ἐν νῷ ἔχεις ἐγκωμιάζειν τὸν θεόν, ἐγκωμίαζε, ἐπειδὴ καὶ τῆς λυγγὸς πέπαυσαι.

Ἐκδεξάμενον οὖν ἔφη εἰπεῖν τὸν Ἀριστοφάνη, ὅτι 189
Καὶ μάλ' ἐπαύσατο, οὐ μέντοι πρίν γε τὸν πταρμὸν προςενεχθῆναι αὐτῇ, ὥςτε με θαυμάζειν, εἰ τὸ κόσμιον τοῦ σώματος ἐπιθυμεῖ τοιούτων ψόφων καὶ γαργαλισμῶν, οἷον καὶ ὁ πταρμός ἐστι· πάνυ γὰρ εὐθὺς ἐπαύσατο, ἐπειδὴ αὐτῷ τὸν πταρμὸν προςήνεγκα. Καὶ τὸν Ἐρυξίμαχον, Ὦ 'γαθέ, φάναι, Ἀριστόφανες, ὅρα τί ποιεῖς· γελωτοποιεῖς μέλλων λέγειν,

mann. περὶ uncis seclusit. Idem mox τοὺς Ἔρωτας post ἐπισκοπεῖν ut de glossemate suspectum uncis circumdedit.

D. καὶ ἀλλήλοις δυναμένους] Vind. 2. et corr. Coisl. δυναμένοις. Sed recte se habet accusativus. Deinde καὶ ante τοῖς κρείττοσιν Rückertus deleri vult. At respondet καὶ ἀλλήλοις.

E. ἐπειδὴ καὶ τῆς λυγγὸς πεπ.] Unus Steph. καὶ omisit, quod deest etiam in Ven. Ξ.

P. 189. εἰπεῖν τὸν Ἀριστοφάνη] Sic Bodl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Par. DF. Ambr. Ang. u. w. Vat. n. p. r. t. Flor b. i. Olim scribebatur Ἀριστοφάνην, qua forma Plato abstinuisse videtur.

οἷον καὶ ὁ πταρμός] Bodl. supra versum οἷος, addita annot. σημ. διὰ συντ., unde apparet correctionem esse alicuius grammatici.

nomini ᾱ subiecta sunt.

D. καὶ δικαιοσύνης ἀποτελούμενος] h. e. qui circa bona expletur. Sic ἀποτελεῖσθαι περί τι positum De Rep. IX. p. 480. E. Phileb. p. 54. E. ubi v. ann.

δυναμένους ὁμιλεῖν] De accusativo post dativum illato v. ad p. 176. D. Est autem accusativus ad ἡμᾶς accommodatus, quod apud ὁμιλεῖν cogitandum relinquitur.

E. ἐπειδὴ καὶ τῆς λ. πέπ.] „Particula καὶ a Stephano eiici non debebat. Nam Eryximachus ostendit partes disserendi iam Aristophani suscipiendas esse, non modo propter ordinis rationem, sed etiam propterea, quod singultibus non impediretur, quibus sedatis promisisset se verba esse de Amore facturum.“ Fischerus.

P. 189. ὥςτε με θαυμάζειν, εἰ τὸ κ.] Ridet quae

B καὶ φύλακά με τοῦ λόγου ἀναγκάζεις γίγνεσθαι τοῦ σεαυτοῦ, ἐάν τι γελοῖον εἴπῃς, ἐξόν σοι ἐν εἰρήνῃ λέγειν. Καὶ τὸν Ἀριστοφάνη γελάσαντα εἰπεῖν, Εὖ λέγεις, ὦ Ἐρυξίμαχε, καί μοι ἔστω ἄῤῥητα τὰ εἰρημένα. ἀλλὰ μή με φύλαττε, ὡς ἐγὼ φοβοῦμαι περὶ τῶν μελλόντων ῥηθήσεσθαι, οὔ τι μὴ γελοῖα εἴπω, τοῦτο μὲν γὰρ ἂν κέρδος εἴη καὶ τῆς ἡμετέρας Μούσης ἐπιχώριον, ἀλλὰ μὴ καταγέλαστα. Βαλών γε, φάναι, ὦ Ἀριστόφανες, οἴει ἐκφεύξεσθαι; ἀλλὰ πρόσ-
C εχε τὸν νοῦν, καὶ οὕτως λέγε, ὡς δώσων λόγον. ἴσως μέντοι, ἂν δόξῃ μοι, ἀφήσω σε.

Cap. XIV. Καὶ μήν, ὦ Ἐρυξίμαχε, εἰπεῖν τὸν

B. Ἀριστοφάνη γελάσαντα] Ἀριστοφάνην Vind. 2. Vat. n. Flor. n. Dein ὦ ante Ἐρυξίμαχε praebuerunt Bodl. Coisl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 2. Par. DK. Ambr. alii.

μελλόντων ῥηθήσεσθαι] Vitiose Bodl. Vat. Δ. Ang. w ἡττηθήσεσθαι. Par. DK. Vat. p. ψηφίζεσθαι. Dein οὔ τοι Par. k.

C. εἰπεῖν τὸν Ἀριστοφάνη] Ἀριστοφάνην Vind. 2. Ambr. Vat. n. r., quam formam meliores libri ubique aspernantur.

Eryximachus disputavit supra p. 187. D. E. c. XII. extr.

B. ἐάν τι γελοῖον εἴπῃς] h. e. si quid risu dignum et ineptum dixeris. Alio sensu deinde vocem accipit Aristophanes, qui intelligit iocosum et facetum, opponitque καταγέλαστον, frigidum et ineptum. Etenim γελοῖον, ut Lat. ridiculum, significatione quum activa tum passiva usurpatum est. De qua re pauca notavit Wyttenbach. Epist. Crit. p. 26.

οὔ τι μὴ γελοῖα εἴπω] Hoc οὔ τι connectas cum φοβοῦμαι. Nam sententia haec est: noli me custodire: nam ego vereor de iis, quae nunc dicturus sum, non quidem, ne ridicula proferam — hoc enim lucrum foret et comicae Musae nostrae consentaneum — sed ne deridenda.

βαλών γε, φάναι, —] Proverbialis dictio est. Suidas T. I. p. 414. ed. Kust. βαλὼν φεύξεσθαι οἴει; πρὸς τοὺς κακόν τι δράσαντας καὶ οἰομένους ἐκφεύγειν. v. Erasmi Adagg. p. 1210. Wyttenbach. ad Plat. d. S. N. V. p. 6.

Cap. XIV. C. σύ τε καὶ Παυσανίας εἰπέτην] Exspectabas εἴπετον. Sed animadvertit Elmsleius ad Aristoph. Acharn. v. 773. Eurip. Med. v. 1041. et Monkius ad Eurip. Alcest. v. 282. secundam personam dualem nunquam a tertia diversam fuisse. Quod etsi dubitamus an parum caute pronuntiatum sit, certum tamen est apud scriptores veteris dialecti Atticae secundam personam saepenumero in — την terminari. Itaque equidem assentior Schaefero, qui ad schol. Apollon. Rhod. p. 146. „prisca graecitas, inquit, dualem, cer-

'Αριστοφάνη, ἄλλῃ γέ πῃ ἐν νῷ ἔχω λέγειν ἢ ᾗ σύ τε καὶ Παυσανίας εἰπέτην. ἐμοὶ γὰρ δοκοῦσιν ἄνθρωποι παντάπασι τὴν τοῦ ἔρωτος δύναμιν οὐκ ᾐσθῆσθαι, ἐπεὶ αἰσθανόμενοί γε μέγιστ' ἂν αὐτοῦ ἱερὰ κατασκευάσαι καὶ βωμοὺς καὶ θυσίας ἂν ποιεῖν μεγίστας, οὐχ ὥςπερ νῦν τούτων οὐδὲν γίγνεται περὶ αὐτόν, δέον πάντων μάλιστα γίγνεσθαι. ἔστι γὰρ θεῶν φιλανθρωπότατος, ἐπίκουρός τε ὢν τῶν ἀν- D θρώπων καὶ ἰατρὸς τούτων, ὧν ἰαθέντων μεγίστη εὐδαιμονία ἂν τῷ ἀνθρωπείῳ γένει εἴη. ἐγὼ οὖν πειράσομαι ὑμῖν εἰσηγήσασθαι τὴν δύναμιν αὐτοῦ, ὑμεῖς δὲ τῶν ἄλλων διδάσκαλοι ἔσεσθε. δεῖ δὲ πρῶτον ὑμᾶς

Παυσανίας εἰπέτην] εἴπετον scripsit Bekkerus, invitis codicibus. In Par. EF. Vat. s. verbnm deest.

δοκοῦσιν ἄνθρωποι] Ven. Ξ. Ambr. Vat. r. et Herm. οἱ ἄνθρωποι. Bekkerus dedit ἄνθρωποι. conf. ad Protagor. p. 355. A. et infra p. 206. A.

D. *μεγίστη εὐδαιμονία ἂν*] V. ἂν εὐδαιμονία, adversante Bodl. Coisl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 2. Par. DKF. Aug. u. w. Vat. n. p. r. Ven. t. Flor. a. b. c. i.

te activi in his temporibus videtur bifariam flexisse — ετον, ετον et ετην, ετην; sed posteriorum usus temporum, grammatica, subtilius an argutius exculta, terminationem in ον assignasse secundae personae, in ην tertiae." Cf. Buttmann. Grammat. Ampl. T. II. p. 417 sq. Matthiae Gr. T. I. §. 195. I. Apud Platonem illa forma saepius reperitur, ita ut, ubi bonorum codicum auctoritate confirmatur, non temere removenda sit. Itaque in Euthydem. p. 273. E. retinui ἐπεδημησάτην, quod Bekkerus in ἐπεδημήσατον mutavit. Ibid. p. 294. E. optimi libri: ὅτε παιδία ἤστην. Legg. III. p. 705. D: καὶ δὴ καὶ τοῦτ' ἐλεγέτην. Legg. VI. p. 753. A: ἐκοινωνησάτην. Sed vel haec sufficient, ut intelligatur non temere hic a nobis εἰπέτην esse conservatum.

ἐμοὶ γὰρ δοκοῦσιν — ᾐσθῆσθαι, ἐπεὶ — κατασκευάσαι] Positus infinitivus post δοκοῦσιν in oratione obliqua hoc sensu: nam si eam perceptam haberent, eos arbitror maxima illi templa et aras exstructuros fuisse maximaque sacra facturos. Par est constructionis ratio Xenoph. Hellen. VII. 1, 38: πρὸς δὲ τούτοις καὶ τὸ τῶν χρημάτων πλῆθος ἀλαζονείαν αὐτῷ δοκεῖν εἶναι ἔφη· ἐπεὶ καὶ τὴν ὑμνουμένην ἂν χρυσῆν πλάτανον οὐχ ἱκανὴν εἶναι τέττιγι σκιὰν παρέχειν, ubi vulgo ἔφη post ἱκανήν. Particula ἂν vero pertinet ad κατασκευάσαι et ποιεῖν. conf. ann. ad p. 174. D. Ceterum ne quis putet Eroti nulla prorsus sacra facta esse, v. Valcken. Diatrib. in Fragm. Eurip. c. XI. et Iacobs Vermischte Schriften P. III. p. 538. Vim habet adiectivum μέγιστα.

οὐχ ὥςπερ — γίγνεται

μαθεῖν τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν καὶ τὰ παθήματα
αὐτῆς. Ἡ γὰρ πάλαι ἡμῶν φύσις οὐχ αὕτη ἦν ἥπερ
νῦν, ἀλλ' ἀλλοία. πρῶτον μὲν γὰρ τρία ἦν τὰ γέ-
νη τὰ τῶν ἀνθρώπων, οὐχ ὥςπερ νῦν δύο, ἄῤῥεν
E καὶ θῆλυ, ἀλλὰ καὶ τρίτον προςῆν κοινὸν ὂν ἀμφο-
τέρων τούτων, οὗ νῦν ὄνομα λοιπόν, αὐτὸ δὲ ἠφά-
νισται· ἀνδρόγυνον γὰρ ἓν τότε μὲν ἦν καὶ εἶδος καὶ
ὄνομα ἐξ ἀμφοτέρων κοινὸν τοῦ τε ἄῤῥενος καὶ θή-
λεος, νῦν δ' οὐκ ἔστιν ἀλλ' ἢ ἐν ὀνείδει ὄνομα κεί-
μενον. ἔπειτα ὅλον ἦν ἑκάστου τοῦ ἀνθρώπου τὸ εἶ-
δος στρογγύλον, νῶτον καὶ πλευρὰς κύκλῳ ἔχον. χεῖ-
ρας δὲ τέτταρας εἶχε, καὶ σκέλη τὰ ἴσα ταῖς χερσί,

οὐχ αὕτη ἦν] Bekk. dedit οὐχ ἡ αὐτή, ut est apud Euseb. Praep. Ev. XII. p. 585. C. Sed οὐχ αὕτη dictum est δεικτικῶς: **non haec, quam nunc cernimus.** Vat. Δ. οὐκ αὐτή. Par. DK. Vat. p. οὐκ αὐτή. Dein τὰ γένη τῶν ἀνθρώπων Ambr. Vat. r. Vind. 1. et Euseb. ac Stob. Eclogg. Phys. p. 394.

E. ἀνδρόγυνον γὰρ ἓν τότε] ἓν om. Par. EF. Ang. n. Vat. n. s. t. Flor. a. b. c i.

καὶ θήλεος] καὶ τοῦ θήλεος Vat. Δ. Ambr. Ang. w. Vat. r. a.

ἀλλ' ἢ ἐν ὀνείδει] ἓν ὂν εἴδει Bodl. Vat. Δ. Male Hommel. ἄλλ' ἢ scripsit.

ἐπ' αὐχένι κυκλοτερεῖ] κυκλοτερῆ Par. D. Vat. p.

περὶ αὐτόν] Vide ad c. VII. p. 179. E.

E. ἀνδρόγυνον γὰρ — καὶ θήλεος] **Unum enim tunc quidem erat** ἀνδρόγυνον, **forma et nomine ex utrisque illis masculo et feminino conflatum.** Nam εἶδος καὶ ὄνομα mihi quidem non est dubium quin accusativo sit accipiendum. Nec ἓν nunc sollicitaverim quod positum est habita ratione sequentium. Significatur enim unum fuisse genus ex duobus illis compositum, quae nunc sint disiuncta atque separata. Non alienum erit adscribere quae **Schwarzius** de hoc argumento disputavit in libro **de Educatione** T. I. p. 150. „**Schon darum, inquit ille, kann es keinen vollkommenen Menschen geben, weil jeder entweder als** ***Mann*** **oder als** ***Weib*** **existirt. Dadurch ist die Menschheit getheilt, und Platon sprach darin gar nichts Schwärmerisches, wenn er die beiden als zwei Hälften ansah. Es lässt sich beweisen, dass durch die Trennung der Geschlechter der Organismus des einzelnen etwas Unvollständiges enthält, so wie dagegen die Art nur dadurch gesichert wird. Daher der Trieb der Vereinigung zum Ganzen.**“ Patet autem, quam prudenter Plato hoc argumentum Aristophani pertractandum dederit. Neque obscurum est hunc mythum ab ipso philosopho esse confictum, non solum ut convivium ornaret hoc ingenii lusu et quasi exhilararet,

καὶ πρόσωπα δύο ἐπ' αὐχένι κυκλοτερεῖ, ὅμοια πάντῃ· 190
κεφαλὴν δ' ἐπ' ἀμφοτέροις τοῖς προςώποις ἐναντίοις κειμένοις μίαν, καὶ ὦτα τέτταρα, καὶ αἰδοῖα δύο, καὶ τἆλλα πάντα ὡς ἀπὸ τούτων ἄν τις εἰκάσειεν. ἐπορεύετο δὲ καὶ ὀρθὸν ὥςπερ νῦν, ὁποτέρωσε βουληθείη· καὶ ὁπότε ταχὺ ὁρμήσειε θεῖν, ὥςπερ οἱ κυβιστῶντες εἰς ὀρθὸν τὰ σκέλη περιφερόμενοι κυβιστῶσι κύκλῳ, ὀκτὼ τότε οὖσι τοῖς μέλεσιν ἀπερειδόμενοι ταχὺ ἐφέροντο κύκλῳ. ἦν δὲ διὰ ταῦτα τρία τὰ γένη καὶ τοιαῦτα, ὅτι τὸ μὲν ἄῤῥεν ἦν τοῦ ἡλίου B
τὴν ἀρχὴν ἔκγονον, τὸ δὲ θῆλυ τῆς γῆς, τὸ δὲ ἀμφοτέρων μετέχον τῆς σελήνης, ὅτι καὶ ἡ σελήνη ἀμ-

P. 190. ὁρμήσειε θεῖν] V. ὁρμήσει ἐλθεῖν, quod e Vat. Δ. Vind. 2. PK. Ang. w. Vat. p. Ven. Ξ. pr. et Stobaeo est emendatum. Etiam Bodl. receptam lectionem confirmat, in quo tamen post ὁρμήσειε rasura est. Paulo ante καὶ ante ὀρθὸν ὥςπερ νῦν deest in libris Florentinis. Nec tamen sollicitaverim.

κυβιστῶντες εἰς ὀρθόν] καὶ vulgo ante εἰς interpositum praeeunte Bekkero cum Par. DK. Vat. p. Vind. 7. extrusimus. Ac fortasse huc pertinet, quod paullo ante ex libris Florentinis enotatum est, καὶ ante ὀρθὸν deesse.

ὀκτὼ τότε οὖσι] V. τότε ὀκτὼ οὖσαι, praeter fidem meliorum codicum.

sed etiam ut rem ipsam alia ratione illustraret atque antea factum erat.

ἀλλ' ἢ ἐν ὀνείδει ὄ. κ.] Suidas: ἀνδρόγυνος· ὁ τὰ ἀνδρὸς ποιῶν καὶ τὰ γυναικῶν πάσχων. Musonius Fragm. p. 208. ed. Peerlk. οἵ γε ἀνέχονται ἀνδρόγυνοι καὶ γυναικώδεις ὁρᾶσθαι ὄντες, ὅπερ ἔδει φεύγειν ἐξ ἅπαντος, εἰ δὴ τῷ ὄντι ἄνδρες ἦσαν.

P. 190. ὥςπερ οἱ κυβιστῶντες —] Κυβιστᾶν, interprete Oleario ad Philostrat. vit. Apoll. p. 80., quem laudavit Sturzius in Lexico Xenoph. s. h. v., est rotare se, caput deorsum, pedes sursum proiicere, ita tamen ut, prinsquam in terram devenias, suo loco caput et pedes consistant. De genere saltationis, quod verbo κυβιστᾶν indicatur, v. Meursius de saltat. vet. in Gronov. Thes. antiq. Gr. Vol. VIII. et Boettiger. in libro: Andeutungen zu 24 Vorlesungen p. 155.

B. ὅτι τὸ μὲν ἄῤῥεν ἦν] Respici putat Astius ad philosophorum quorundam veterum sententiam, qui igni vim moventem et quasi virilem tribuerint, terrae vero quasi femineam. Quam in rem conferri iubet Aristot. Metaph. I. 3, 6. Phys. I. 6. de Gener. I. 3. II. 3. al. Ciceron. Acad. IV. 37. Menag. ad Diog. Laert. p. 74. 317. 318. Quemadmodum vero inter ignem atque terram medium quasi locum aqua obtinere visa sit, ita putat visam esse multis lunam soli ac terrae interpositam esse, id quod etiam ex Hymno Orphic. IX. 4.

φοτέρων μετέχει. περιφερῆ δὲ δὴ ἦν καὶ αὐτὰ καὶ ἡ πορεία αὐτῶν διὰ τὸ τοῖς γονεῦσιν ὅμοια εἶναι. ἦν οὖν τὴν ἰσχὺν δεινὰ καὶ τὴν ῥώμην, καὶ τὰ φρονήματα μεγάλα εἶχον, ἐπεχείρησαν δὲ τοῖς θεοῖς, καὶ ὃ λέγει Ὅμηρος περὶ Ἐφιάλτου τε καὶ Ὤτου, περὶ ἐκείνων λέγεται, τὸ εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνάβασιν ἐπι-
C χειρεῖν ποιεῖν, ὡς ἐπιθησομένων τοῖς θεοῖς.

Cap. XV. Ὁ οὖν Ζεὺς καὶ οἱ ἄλλοι θεοὶ ἐβουλεύοντο, ὅ τι χρὴ αὐτοὺς ποιῆσαι, καὶ ἠπόρουν· οὔτε γὰρ ὅπως ἀποκτείναιεν εἶχον καὶ ὥςπερ τοὺς γί-

C. *καὶ τὰ ἱερά*] Hoc τὰ om. Bodl. Coisl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 2. Par. DK. Ambr. Ang. u. w. Vat. n. p. r. Ven. t. Flor. a. c. Non probo; praecedit enim αἱ τιμαί et sequitur deinde τὰ παρὰ τῶν. Eiecerunt tamen τὰ ante ἱερά Turicenss.

μόγις δὴ ὁ Ζεύς] δὲ Par. DK. Vat. p. n. Stob. μόλις Ven. Ξ. Vind. 2.

p. 266. ed. Herm. colligi possit. Aliter Sydenhamus, cuius tamen sententiam fateor minus mihi probari.

καὶ τὰ φρονήματα μ. εἶχον] h. e. ὡς μεγάλα, μεγάλα ἐφρόνουν; conf. p. 182. C. De Ephialta et Oto, Neptuni et Iphimediae filiis, v. Homer. Odyss. XI. v. 307 sqq. ibique Eustathium. Ceterum ἰσχὺς καὶ ῥώμη sic coniungitur Legg. IX. p. 863. C: μετὰ μὲν ἰσχύος καὶ ῥώμης ἑπομένης, conf. Schaefer. Epimetr. ad Aristoph. Plut. Hemsterh. p. XXIX. Appar. Demosth. T. I. p. 333. Id restituendum Xenophonti Sympos. II. 9.

Cap. XV. C. *ὅ τι χρὴ αὐτοὺς π.*] Ne quis χρείη corrigendum putet, cf. Xenoph. Hellen. II. 2, 10: οἱ Ἀθηναῖοι ἠπόρουν, τί χρὴ ποιεῖν. Ages. II. 13: καὶ ἠρώτων, τί χρὴ ποιεῖν. Cyrop. I. 4, 24: ἐκ τούτου δὴ ἀνῆκεν ὁ Ἀστυάγης — καὶ τὸν Κῦρον οὐκ ἔχων, ὅ τι χρὴ λέγειν. Ibid. IV. 5, 19: οἱ μὲν οὖν Μῆδοι ἀκούσαντες ἐσίγησαν, ἀποροῦντες μέν, πῶς χρὴ καλοῦντος ἀπειθεῖν, φοβούμενοι δέ, πῶς ἀπειλοῦντι ὑπακούσειαν, ubi etsi sequitur optativus, tamen male correxeris χρείη. Lysias c. Agorat. p. 101. ed. Brem. ἐβουλεύοντο, τί χρὴ ποιεῖν. Eurip. Orest. v. 282: ἐξιστόρουν νιν, μητέρ' εἰ κτείνειν με χρή, ubi male tentarunt μ' ἐχρῆν. Aeschyl. Prom. v. 680: ὁ δ' εἴς τε Πυθὼ κἀπὶ Δωδώνην πυκνοὺς θεοπρόπους ἴαλλεν, ὡς μάθοι, τί χρὴ δρῶντ' ἢ λέγοντα δαίμοσι πράσσειν φίλα. Aristoph. Plut. v. 36: ᾠχόμην — πευσόμενος, εἰ χρὴ — εἶναι πανοῦργον. Quum enim Graeci omnino ab oratione obliqua repente transire soleant ad sermonem rectum, quem grammatici vocant; tum verbum χρὴ propter significationem suam longe frequentissime post praeterita ita usurparunt, ut ponerent modum indicativum, ubi vulgaris ratio exigebat optativum. v. ad Euthyphron. p. 4. C. 9. B.

ὥςπερ τοὺς γίγαντας κεραυνώσαντες] Intellige ἠφάνισαν ex proximo ἀφανίσαιεν, cuius breviloquentiae exempla collegit Wyttenbach. ad Selecta Princip. Histor. p. 364. Sic in-

γαντας κεραυνώσαντες τὸ γένος ἀφανίσαιεν — αἱ τι-
μαὶ γὰρ αὐτοῖς καὶ τὰ ἱερὰ τὰ παρὰ τῶν ἀνθρώ-
πων ἠφανίζετο — οὔθ᾽ ὅπως ἐῷεν ἀσελγαίνειν. μό-
γις δὴ ὁ Ζεὺς ἐννοήσας λέγει, ὅτι Δοκῶ μοι, ἔφη,
ἔχειν μηχανήν, ὡς ἂν εἶέν τε ἄνθρωποι καὶ παύσαιντο
τῆς ἀκολασίας ἀσθενέστεροι γενόμενοι. νῦν μὲν γὰρ D
αὐτούς, ἔφη, διατεμῶ δίχα ἕκαστον, καὶ ἅμα μὲν
ἀσθενέστεροι ἔσονται, ἅμα δὲ χρησιμώτεροι ἡμῖν διὰ
τὸ πλείους τὸν ἀριθμὸν γεγονέναι· καὶ βαδιοῦνται
ὀρθοὶ ἐπὶ δυοῖν σκέλοιν. ἐὰν δ᾽ ἔτι δοκῶσιν ἀσελγαί-

D. *ἐπὶ δυοῖν σκελοῖν*] δυσὶ Par. DK. Vat. p.

ἐὰν δ᾽ ἔτι δοκ.] Sic Par. K. Vat. p. s. Stob. Vulgo erat ἐὰν δέ τι, quod iam Stephan. mutaudnm vidit. Dein θέλωσιν Bodl. Vat. Δ. Vind. 2. Par. DK. Ang. w. Vat. p. et pr. Ven. Σ. Unde Baiterus effinxit μὴ ᾽θέλωσιν.

fra E: ὥςπερ τὰ σύσπαστα βαλάντια. et p. 210. D: ὥςπερ οἰκέτης, ἀγαπῶν παιδαρίου κάλλος κ. τ. λ.

αἱ τιμαὶ γὰρ — ἠφανίζετο] Quis hic non recordatur Avium Aristophanis, in qua fabula Iupiter, ne fame dii pereant, imperium avibus tradere narratur. Ceterum quod Astius in his ἂν excidisse suspicatus est, nobis quidem ea suspicio vana et insnis videtur. Nam aoristus et imperfectum sine ἂν particula positum in talibus significat certo et haud dubie ac sine ulla conditione aliquid fuisse futurum: accedente antem ἂν particula conditionis et modalitatis, qnam vocant philosophi, accedit notatio, ab hoc loco paene aliena. Quocirca non tantum χρῆν, ἔδει, προςῆκεν, nt Lat. oportebat, decebat, debebam, ita nsurpatum est, sed multa alia verba, imprimis ea, qnae natura sua continent aliquam necessitatis significationem. Itaqne huc pertinent talia: Xenoph. Anab. VII. 7, 40: αἰσχρὸν ἦν τὰ μὲν ἐμὰ διαπεπρᾶχθαι. Xenoph. Hell. II. 3, 41: ἐξῆν ταῦτα ποιεῖν. Plato de Republ. V. p. 450. D: καλῶς εἶχε ἡ παραμυθία. Lucian. Piscator. p. 118. T. III. ed. Bip.: ἄριστον ἦν. Plat. Euthydem. p. 304. D: καὶ μήν, ἔφη, ἄξιόν γ᾽ ἦν ἀκοῦσαι. Ariatoph. Nubb. v. 1213: κρεῖττον ἦν. Lysias c. Theomnest. p. 149. ed. Brem. κρεῖττον δὲ ἦν αὐτῷ τότε ἀποθανεῖν. Plat. Charmid. p. 171. E: ὅ τι πράττοντες ὀρθῶς ἔμελλον πράξειν. Aeschyl. Agam. v. 361: πολλῶν γὰρ ἐσθλῶν τὴν ὄνησιν εἱλόμην. Itaque hunc locum sic interpreteris: nam ita futurum erat, nt honores et sacrificia ab hominibus oblata evanescerent: vel non poterant non honores et sacrificia evanescere. Eandem habet explicationem locus Thncyd. VIII. 86: ἐν ᾧ σαφέστατα Ἰωνίαν καὶ Ἑλλήσποντον εὐθὺς εἶχον οἱ πολέμιοι, h. e. non poterat aliter quin statim tenerent Ioniam et Hellespontnm. v. Gernhard. Excurs. I. ad Ciceronis Laelium. Cf. etiam annot. ad p. 198. C. Dein μόγις eat tandem, aegre tandem.

νειν καὶ μὴ ἐθέλωσιν ἡσυχίαν ἄγειν, πάλιν αὖ, ἔφη, τεμῶ δίχα, ὥςτ' ἐφ' ἑνὸς πορεύσονται σκέλους ἀσκωλίζοντες. Ταῦτα εἰπὼν ἔτεμνε τοὺς ἀνθρώπους δίχα, E *ὥςπερ οἱ τὰ ὄα τέμνοντες καὶ μέλλοντες ταριχεύειν, ἢ ὥςπερ οἱ τὰ ὠὰ ταῖς θριξίν. ὅντινα δὲ τέμοι, τὸν Ἀπόλλω ἐκέλευε τό τε πρόςωπον μεταστρέφειν καὶ τὸ τοῦ αὐχένος ἥμισυ πρὸς τὴν τομήν, ἵνα θεώμενος τὴν αὑτοῦ τμῆσιν κοσμιώτερος εἴη ὁ ἄνθρωπος, καὶ τἆλλα ἰᾶσθαι ἐκέλευεν. ὁ δὲ τό τε πρόςωπον μετέστρεφε, καὶ συνέλκων πανταχόθεν τὸ δέρμα ἐπὶ τὴν*

ἀσκωλίζοντες] Pro vulg. *ἀσκωλιάζοντες* legunt *ἀσκωλίζοντες* Bodl. Coisl. Vat. Δ. Par. EF. Ang. u. w. Vat. s. Ven. t., ut in Lex. Timaei, ubi p. 51. v. Ruhnken., qui ntramque formam usitatam fuisse censet.

οἱ τὰ ὄα τέμνοντες] Vulg. *ὠὰ*, quod libri omnes cum Suida in v. *ταριχεύειν* tuentur, feliciter emendarunt Ruhnken. ad Tim. Gloss. p. 189. Valckenar. et Toup. Emendatt. in Suid. T. III. p. 188. Sed Viger. ad Euseb. Praep. Ev. XII. 12. p. 56. sunt, inquit, quibus *ζῶα* vel *νῶτα* placeat. Turicenss. *ὠὰ* retinuerunt. Ceterum priore loco *οἱ* om. Bodl. Vat. Δ. Dein Vat. Δ. *τὸν Ἀπ. ἐκέλευσεν.*

E. *τὴν αὑτοῦ τμῆσιν*] Bodl. aliique non pauci *αὐτοῦ*. Ambr. Vat. r. *ἑαυτοῦ*.

σύσπαστα βαλάντια] Bodl. Vat. Δ. *βάλλοντα*. Ang. w.

D. *ἀσκωλίζοντες*] Timaeus interpretatur: *ἐφ' ἑνός ποδὸς ἐφαλλόμενοι*, ubi v. Ruhnk. Fuit genus quoddam saltationis, monente Wyttenbachio ad Eunap. p. 285., de qua re v. Schol. h. l.

ὥςπερ οἱ τὰ ὄα τ.] Vulgata lectio *ὠὰ* ferri nullo modo potest. Nam ova avium secta sale esse condita, ut diutius conservarentur, ecquis vel fando audivit? Itaque praeclare Ruhnken. ad Tim. p. 188. atque Toupius ad Suid. T. I. Opusc. crit. p. 465. ed. Lips. correxerunt *ὄα*, sorba (Arlesbeeren), quae constat dissecta et condita esse, quo diutius usui inservirent. Proxima verba: *ἢ ὥςπερ — θριξίν*, suppositicia habuerunt Sydenham., Bast. et Astius, atque addita a grammatico aliquo, cui in mentem venisset proverbii illius: *ὠὰ θριξὶ διαιρεῖν* v. Plutarch. Amat. T. II. p. 770. B. Si ab ipso Platone profecta sunt, quod minime dubitamus, non opus videtur, ut cum Touplo ex Plutarcho scribamus: *ὥςπερ οἱ τα ὠὰ ταῖς θριξὶ διαιροῦντες*: nam *τέμνοντες* semel positum bis intelligendum, ut bene animadvertit Ruhnken. l. c. p. 190. Ceterum mire Hommelius hanc ovorum per crines dissectionem pro ludi genere quodam habendam esse suspicatur. Ad *ὥςπερ τὰ συσπ. βαλάντια* int. *συνέλκουσι*, v. supra ad p. 190. C. Nec in proximis quidquam inest difficultatis. Nam *ὃ δὴ* est *τὸ ἀποδεδεμένον στόμα*. Articulus *τὸν* autem ne quem male habeat, interpreteris verba hunc in modum: quem vulgo umbilicum omnibus scilicet no-

γαστέρα νῦν καλουμένην, ὥςπερ τὰ σύσπαστα βαλάντια, ἓν στόμα ποιῶν ἀπέδει κατὰ μέσην τὴν γαστέρα, ὃ δὴ τὸν ὀμφαλὸν καλοῦσι. καὶ τὰς μὲν ἄλλας ῥυτίδας τὰς πολλὰς ἐξελέαινε καὶ τὰ στήθη διήρθρου, 191
ἔχων τι τοιοῦτον ὄργανον, οἷον οἱ σκυτοτόμοι περὶ τὸν καλόποδα λεαίνοντες τὰς τῶν σκυτῶν ῥυτίδας· ὀλίγας δὲ κατέλιπε, τὰς περὶ αὐτὴν τὴν γαστέρα καὶ τὸν ὀμφαλόν, μνημεῖον εἶναι τοῦ παλαιοῦ πάθους. ἐπειδὴ οὖν ἡ φύσις δίχα ἐτμήθη, ποθοῦν ἕκαστον τὸ ἥμισυ τὸ αὑτοῦ ξυνῄει, καὶ περιβάλλοντες τὰς χεῖρας καὶ συμπλεκόμενοι ἀλλήλοις, ἐπιθυμοῦντες συμ-

βάλλαντα. Ven. t. βαλλάντια. De scriptura vocabuli v. ad Remp. I. p. 348. D. IX. p. 575. B. Mox Hommelius eiecto articulo scribendum censet: ὃ δὴ ὀμφαλὸν καλοῦσι, quoniam τὸν vim vocabuli ὀμφαλὸν infringat.

P. 191. τι τοιοῦτον ὄργανον] Voc. ὄργανον Creuzerus ad Plotin. de Pulcr. p. 525. deleri iubet, collato loco p. 185. E. Non opus est. Dein καλόποδα Bodl. Vat. Δ. Vind. 1. 2. 7. Par. D. Ambr. Ang. w. Vat. p. r., quam formam tuentur Suidas et Etym. M. Ceteri καλάποδα.

τὸ αὑτοῦ ξυνῄει] ξυνεῖναι vitiose Bodl. Vat. Δ. Vind. 2. Par. DK. alii.

tum appellant, v. Matthiae Gr. p. 552. ed. 2. Rost. p. 447. ed. 4.

P. 191. περὶ τὸν καλόποδα λ.] „Suidas in v. κᾶλα — κᾶλον γὰρ τὸ ξύλον· ἐξ οὗ καὶ καλόπους, ὁ ξύλινος πούς. Etymol. M. καλόπους· κυρίως ὁ ξύλινος πούς· κᾶλον γὰρ τὸ ξύλον. Sed καλάποδα ex hoc loco laudat Pollux X. 141. τὰ δὲ σκυτοτόμου σκεύη — καλάπους, ἐν τῷ Συμποσίῳ.“ Fischerus. Mox μνημεῖον εἶναι, i. q. ὥςτε μνημεῖον εἶναι.

καὶ περιβάλλοντες] Pluralem posuit, ac si praecederet τμηθέντες οἱ ἄνθρωποι ποθοῦντες ἀλλήλους. Notavit hanc structuram Priscian. XVII. p. 1100. ed. Putsch., ubi hunc locum comparat. Ad praec. ἡ φύσις intellige αὐτῶν, quod non putamus in textum esse invehendum.

De hoc usu loquendi confer supra p. 186. B: ἡ φύσις τῶν σωμάτων, ubi paullo post ἐν τοῖς σώμασι dicitur. Phaedr. p. 251. B: ἡ τοῦ πτεροῦ φύσις. Cratyl. p. 400. A: τὴν φύσιν τοῦ σώματος ὥςτε καὶ ζῆν καὶ περιϊέναι τί σοι δοκεῖ ἔχειν; De Republ. IV. p. 429. D: οἱ βαφεῖς — ἐκλέγονται ἐκ τοσούτων χρωμάτων μίαν φύσιν τὴν τῶν λευκῶν. De Rep. III. 401. C. Legg. V. 747. D. VI. 770. D. VIII. 845. D. IX. 862. D. 869. C. XII. 942. E. 968. D. Aristotel. Politic. I. 3: τὴν τοῦ γάλακτος φύσιν. Cicero de Fin. V. 11: hoc intelligant, si quando naturam hominis dicam, hominem dicere me; nihil enim hoc differt. v. ad Phaedon. p. 87. E. coll. Creuzero ad Plotin. de Pulcritud. p. 139. sq.

B φῦναι, ἀπέθνησκον ὑπὸ τοῦ λιμοῦ καὶ τῆς ἄλλης ἀργίας διὰ τὸ μηδὲν ἐθέλειν χωρὶς ἀλλήλων ποιεῖν. καὶ ὁπότε τι ἀποθάνοι τῶν ἡμίσεων, τὸ δὲ λειφθείη, τὸ λειφθὲν ἄλλο ἐζήτει καὶ συνεπλέκετο, εἴτε γυναικὸς τῆς ὅλης ἐντύχοι ἡμίσει, ὃ δὴ νῦν γυναῖκα καλοῦμεν, εἴτ' ἀνδρός· καὶ οὕτως ἀπώλλυντο. ἐλεήσας δὲ ὁ Ζεὺς ἄλλην μηχανὴν πορίζεται, καὶ μετατίθησιν αὐτῶν τὰ αἰδοῖα εἰς τὸ πρόσθεν· τέως γὰρ καὶ ταῦτα ἐκτὸς εἶχον, καὶ ἐγέννων καὶ ἔτικτον οὐκ εἰς ἀλλήλους,
C ἀλλ' εἰς γῆν, ὥσπερ οἱ τέττιγες. μετέθηκέ τε οὖν οὕτως αὐτῶν εἰς τὸ πρόσθεν καὶ διὰ τούτων τὴν γέ-

ἀπέθνησκον ὑπὸ τοῦ λιμοῦ] Articulum τοῦ om. Bodl. (quem Bekker. non commemorat.) Vat. Δ. Ven Ξ. Vind. 2. 7. Par. DK. Ang. w. Vat. p. probantibus Turicenss. sed v. annot. In Ambr. et Vat. r. est ὑπὸ τῆς λιμοῦ.

B. *αἰδοῖα εἰς τὸ πρόσθεν*] πρόσθε hic et mox Coisl. conf. ad p. 174. A.

C. *μετέθηκέ τε οὖν οὕτως αὐτῶν*] οὕτως om. Par. EFK. Ang. u. Vat. n. p. a. Flor. a. b. c. i. Pro αὐτῶν habent αὐτά Par. DK. Vat. p. Vind. 7. probante Astio, qui praeterea pro τε scripsit δέ. In Bodl. αὐτῶν omisso spiritu scriptum, quod solet esse erroris indicium. Rückertus pronomine eiecto scribendum censuit: οὕτως εἰς τὸ πρόσθεν, idque probavit etiam Creuzero, quem vide l. c. p. 140. Mihi nunc verum videtur quod primus suasit Sommerus. Is enim illa Protagor. p. 339. D. comparans αὐτῶν cum τὸ πρόσθεν connectendum iudicavit, ut ad μετέθηκεν

ὑπὸ τοῦ λιμοῦ] fame inde exorta. Infra p. 207. B: τῷ λιμῷ παρατεινόμενα. Menon. p. 91. E: ταχὺ ἂν τῷ λιμῷ ἀποθάνοιεν. Aristoph. Pac. v. 483. ὑπὸ τοῦ λιμοῦ. Avv. v. 337. Xenoph. Anab. I. 5, 5: πολλὰ τῶν ὑποζυγίων ἀπώλετο ὑπὸ τοῦ λιμοῦ, ubi v. Krüger. Male codd. quidam τοῦ om. Quod etsi per usnm loquendi potuit fieri, sicuti patebit ex ann. Godofr. Hermanni ad Aristoph. Nubb. v. 834., tamen per se non est verisimile lectionem elegantissimam a grammaticis inventam et in codices invectam esse. Imo hic quoque Bodl. et qui cum eo faciunt libri grammaticorum expertiaunt correctionem, qua ita factum est, ut articulus, utpote criticis minus intellectus, continuo extruderetur.

B. *καὶ τῆς ἄλλης ἀργίας*] ac praeterea ignavia, v. ad Apolog. Socrat. p. 36. C. Phaedr. p. 232. E., ubi quae laudavi, iis adde Aristoph. Rann. 1195. Eurip. Med. 298. Usurpatur haec loquendi forma, quum quid ex eodem genere commemoratur.

ἐγέννων καὶ ἔτικτον κ. τ. λ.] Aelian. Hist. Animal. II. 22: ταῖς ἀφύαις ὁ πηλὸς γένεσίς ἐστι· δι' ἀλλήλων δὲ οὐ τίκτουσιν, οὐδὲ ἐπιγίνονται κ. τ. λ. De cicadia ad h. l. Wolfius: „Diese Vergleichung erklärte mir ein gelehrter Freund,

νεσιν ἐν ἀλλήλοις ἐποίησε, διὰ τοῦ ἄῤῥενος ἐν τῷ θήλει, τῶνδε ἕνεκα, ἵνα ἐν τῇ συμπλοκῇ ἅμα μὲν εἰ ἀνὴρ γυναικὶ ἐντύχοι, γεννῷεν καὶ γίγνοιτο τὸ γένος, ἅμα δ' εἰ καὶ ἄῤῥεν ἄῤῥενι, πλησμονὴ γοῦν γίγνοιτο τῆς συνουσίας καὶ διαπαύοιντο καὶ ἐπὶ τὰ ἔργα τρέποιντο καὶ τοῦ ἄλλου βίου ἐπιμελοῖντο. Ἔστι δὴ
οὖν ἐκ τόσου ὁ ἔρως ἔμφυτος ἀλλήλων τοῖς ἀνθρώ- D
ποις καὶ τῆς ἀρχαίας φύσεως συναγωγεὺς καὶ ἐπιχειρῶν ποιῆσαι ἓν ἐκ δυοῖν καὶ ἰάσασθαι τὴν φύσιν τὴν ἀνθρωπίνην.

accusativus *αὐτά* sponte intelligeretur.

γίγνοιτο τὸ γένος] Hommelius male *ὁ γόνος* conlecit. Intelligitur enim *τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος*, sicuti in Protagora est *τὸ ἡμέτερον γένος*. conf. De Rep. II. p. 368. A. Legg. VII. p. 791. E. Nec erat, cur Rückertus haereret, qui *σῶν γίγνοιτο* vel *ἔτι γίγνοιτο* desideravit, quia genus humanum non recte *γίγνεσθαι* diceretur. At quis non videt *τὸ γένος* dictum esse pro sobole humana?

ἄῤῥεν ἄῤῥενι] Temere Steph. omisit *ἄῤῥεν*. Sed *ἄῤῥην* Bodl. Vat. *Δ*. Vind. 1. 2. 7. Par. DEFK. Ambr. Ang. u. w. Vat. p. r. s. Ven. t. In Flor. a. b. c. i. Coisl. Stob. est *ἄῤῥεν ἄῤῥενι*, quod merito placuit Bastio Epist. Crit. p. 144. ed. Lips. v. annot. Dein pro vulg. *διαναπαύοιντο* Bodl. Vat. *Δ*. Vind. 1. 2. 7. Par. DEFK. Ang. u. Vat. n. p. r. s Ven. t. Flor. a. b c. i. suppeditarant *διαπαύοιντο*. Id unice verum. Significatur enim Iovem sic instituisse, ut aliquando coeundi satietate replerentur ac per intervalla amoris fructu abstinerent. Requiescendi notio certe ab hoc loco aliena.

der selbst dem Eierlegen der Cikaden mehrmals zugesehen hat. Sie thun dieses vermittelst eines Stachels, den das Weibchen am Hintertheile hat, und der ein Drittheil der Länge des ganzen Thiers ausmacht. Damit bohren sie in die Erde, öffnen ihn, und lassen die Eier in den Sand fallen, wo sie von der Sonne ausgebrütet werden. Wie treffend die Vergleichung ist, sieht man, wenn man sie weiter verfolgen will."

C. *βίου ἐπιμελοῖντο*] Thomas M. *ἐπιμέλομαι κάλλιον ἢ ἐπιμελοῦμαι*. Nec tamen hoc temere spernendum esse verissime monuit Buttmannus Gr. ampl. T. II. P. I. p. 187. Paullo ante *ἄῤῥεν* significat marem. Antonin. Liberal. c. XVII: *ἄῤῥεν λέγουσα τεκεῖν*, i. e. *παῖδα ἄῤῥενα*. Ad eundem modum Herodot. I. 113: *τέτοκα γὰρ καὶ ἐγώ, τέτοκα δὲ τεθνεός*. Ibid. c. 119: *περίεστί τε ὁ παῖς καὶ τὸ γεγονὸς ἔχει καλῶς*. Quanquam etiam masculinum ferri poterit, quod codd. plerique tuentur. Illud tamen exquisitius. Deinde *ἐκ τόσου* est seit so langer Zeit, ut Legg. I. p. 642. extr. Fortius est *ἐκ τοσούτου*, seit so sehr langer Zeit. v. Buttmann. Gramm. Ampl. II. p. 414.

Cap. XVI. Ἕκαστος οὖν ἡμῶν ἐστιν ἀνθρώπου ξύμβολον, ἅτε τετμημένος ὥσπερ αἱ ψῆτται, ἐξ ἑνὸς δύο. ζητεῖ δὴ ἀεὶ τὸ αὑτοῦ ἕκαστος ξύμβολον. ὅσοι μὲν οὖν τῶν ἀνδρῶν τοῦ κοινοῦ τμῆμά εἰσιν, ὃ δὴ τότε ἀνδρόγυνον ἐκαλεῖτο, φιλογύναικές τ' εἰσὶ καὶ οἱ πολλοὶ τῶν μοιχῶν ἐκ τούτου τοῦ γένους γεγόνασι, E καὶ ὅσαι αὖ γυναῖκες φίλανδροί τε καὶ μοιχεύτριαι, ἐκ τούτου τοῦ γένους γίγνονται. ὅσαι δὲ τῶν γυναικῶν γυναικὸς τμῆμά εἰσιν, οὐ πάνυ αὗται τοῖς ἀνδράσι τὸν νοῦν προσέχουσιν, ἀλλὰ μᾶλλον πρὸς τὰς γυναῖκας τετραμμέναι εἰσί, καὶ αἱ ἑταιρίστριαι ἐκ τούτου τοῦ γένους γίγνονται. ὅσοι δὲ ἄῤῥενος τμῆμά εἰσι, τὰ ἄῤῥενα διώκουσι, καὶ τέως μὲν ἂν παῖδες ὦσιν, ἅτε τεμάχια ὄντα τοῦ ἄῤῥενος, φιλοῦσι τοὺς

D. τὸ αὑτοῦ ἕκαστος ξύμβολον] V. ἑαυτοῦ Coisl. Vat. Δ. Flor. q. i. Vind. 2. Par. DK. Vat. p. αὐτοῦ Bodl. Ambr. Ang. u. w. Vat. r. t. αὑτοῦ, quod revocavit Bekker. Deinceps vett. editt. ἕκαστον, quod emendatum ex Coisl. Ven. Ξ. Par. F. Ambr. Ang. u. w. Vat. n. r. Ven t. Vind. 1. Flor. i.

E. ὅσοι δὲ ἄῤῥενος τμῆμα] Bastius coni. ὅσοι δὲ ἄῤῥενες ἄῤῥενος τμῆμα, quo non opus.

καὶ τέως μὲν ἂν π.] Sic codd. omnes. Vide tamen, ne cum Astio ἕως legendum sit. Ficinus: at dum pueri sunt. Nisi forte τέως relative usurpatum est, cuius generis exempla attulit Buttmannus Indic. ad Demosth. Midiam s. v. et Schaefer App. ad De-

Cap. XVI. D. ἀνθρώπου ξύμβολον — ὥσπερ αἱ ψῆτται] Aristotel. de generat. animal. I. 18: Ἐμπεδοκλῆς — φησι ἐν τῷ ἄῤῥενι καὶ ἐν τῷ θήλει οἷον σύμβολον εἶναι, ὅλον δ' ἀπ' οὐδετέρου ἀπιέναι, ad quod decretum philosophi respexit fortasse Aristophanes. Eleganter autem σύμβολον commemorat, quod significat fere tesseram hospitalitatis, v. de hac vocabuli significatione intpp. ad Plauti Cistellar. II. 1, 27. et Poenulum V. 1, 25. Hinc expendas loci elegantiam. Ψῆτται dicuntur genus piscium, quod oculos et nares in altera tantum parte capitis habet. Latinis vocantur passeres, nobis Stachelflunder. Parum vero a rhombo discrepant. Plin. N. H. IX. 20: marinorum alii sunt plani, ut rhombi, solei ac passeres. conf. Aristot. Hist. An. IV. II. IX. 37. Horat. Sat. II. 8, 29. sq. Athenaeus VII. p. 329. F., ubi vide Casaubon. coll. Ruhnken. ad Tim. p. 278.

E. αἱ ἑταιρίστριαι] Timaeus p. 123: ἑταιρίστριαι· αἱ καλούμεναι τριβάδες, ubi Ruhnkenius: tales crissantes, inquit, mulieres, quae aliis nominibus Lesbiades, tribades, frictrices et subagitatrices vocantur, intelligit Clemens Al. Paedag. II. p. 264: γυναῖκες ἀνδρίζοντες παρὰ φύσιν. Adeas praeterea Wachsmuth. Hellen. Alterthums-

ἄνδρας καὶ χαίρουσι συγκατακείμενοι καὶ συμπεπλε- 192
γμένοι τοῖς ἀνδράσι, καί εἰσιν οὗτοι βέλτιστοι τῶν παίδων καὶ μειρακίων, ἅτε ἀνδρειότατοι ὄντες φύσει. φασὶ δὲ δή τινες αὐτοὺς ἀναισχύντους εἶναι, ψευδόμενοι· οὐ γὰρ ὑπ' ἀναισχυντίας τοῦτο δρῶσιν, ἀλλ' ὑπὸ θάῤῥους καὶ ἀνδρείας καὶ ἀῤῥενωπίας, τὸ ὅμοιον αὐτοῖς ἀσπαζόμενοι, μέγα δὲ τεκμήριον· καὶ γὰρ τελεωθέντες μόνοι ἀποβαίνουσιν εἰς τὰ πολιτικὰ ἄνδρες οἱ τοιοῦτοι. ἐπειδὰν δὲ ἀνδρωθῶσι, παιδεραστοῦσι
καὶ πρὸς γάμους καὶ παιδοποιίας οὐ προςέχουσι τὸν B
νοῦν φύσει, ἀλλὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ἀναγκάζονται· ἀλλ' ἐξαρκεῖ αὐτοῖς μετ' ἀλλήλων καταζῆν ἀγάμοις. πάντως μὲν οὖν ὁ τοιοῦτος παιδεραστής τε καὶ φιλερα-

mosth. I. p. 261. Dein τεμάχια e Bodl. Vat. Δ. Ang. u. w. Ven. t. Flor. a. i. revocatum pro τεμμάχια. Sed literam μ non esse duplicandam docent inter alia loci Aristophan. Acharn. 881. 1068. ed Dind. Eqnitt. 283. 1177.

P. 192. συμπεπλεγμένοι] Vat. Δ. Ang. w. συμπλεκόμενοι. καὶ ἀνδρείας] Hanc scripturam, de qua diximus nuper copiosius in Praef. ad edit. Tauchnit. 4. p. XI., praebent Ambr. Vat. t. Flor. b. i. pro vulg. ἀνδρίας. Dein Bodl. et Florentini αὑτοῖς pro αὐτοῖς Par. DK. Vat. p. καὶ τὸ ὅμοιον.

καὶ γὰρ τελεωθέντες] τελειωθέντες Ven. Ξ.

B. ὑπὸ τοῦ νόμου ἀναγκάζονται] Coisl. ἀναγκάζονται ὑπὸ τοῦ νόμου.

kunde T. II. P. II. p. 48 sq. — τεμάχια h. e. frustula, frustella, ut interpretantur Glossaria vett. — ὄντα dictum pro ὄντες, v. ad. Prot. p. 529. D. 333. B. 359. D. Matth. §. 440. 6.

P. 192. καὶ ἀῤῥενωπίας] Etym. M. ἀῤῥενωπός· ἐκ τοῦ ἄῤῥην καὶ τοῦ ὤψ, ὃ σημαίνει τὸ πρόςωπον, ὁ ἄῤῥενος πρόςωπον ἔχων, κατὰ συνεκδοχήν· ἤγουν ὁ ἀνδρεῖος καὶ ἰσχυρὸς καὶ δυνάμενος πρὸς ἐχθρὸν ἀντιταχθῆναι.

B. ὑπὸ τοῦ νόμου ἀναγκάζονται] Νόμος fortasse est mos et consuetudo. Certe quidem non aliunde constat coelibem vitam apud Athenienses fuisse legibus publicis interdictam, v. Wachsmuth. Antiquitatt. Gr T. II. P. I. p. 266. Quanquam apud Spartanos de ea re leges latas fuisse testatur Stobaeus Sermon. 65. p. 410.

παιδεραστής τε καὶ φιλεραστής γ.] Dicitur φιλεραστής, qui amatorem caritate et amore prosequitur: quo sensu infra p. 213. D Alcibiadi tribuitur φιλεραστία. Pertinet igitur hoc vocabulum ad p. 191. E., ubi Aristophanes: καὶ τέως μὲν ἂν παῖδες ὦσιν — φιλοῦσι τοὺς ἄνδρας καὶ χαίρουσι συγκατακείμενοι καὶ συμπεπλεγμένοι τοῖς ἀνδράσιν. Quod autem φιλεραστής nunc post παιδεραστὴν commemoratur, neminem hic ordo morabitur, nisi chiasmi figurae prorsus immemorem. Frustra

στὴς γίγνεται, ἀεὶ τὸ ξυγγενὲς ἀσπαζόμενος. ὅταν μὲν οὖν καὶ αὐτῷ ἐκείνῳ ἐντύχῃ τῷ αὐτοῦ ἡμίσει καὶ ὁ παιδεραστὴς καὶ ἄλλος πᾶς, τότε καὶ θαυμα-
C στὰ ἐκπλήττονται φιλίᾳ τε καὶ οἰκειότητι καὶ ἔρωτι, οὐκ ἐθέλοντες, ὡς ἔπος εἰπεῖν, χωρίζεσθαι ἀλλήλων οὐδὲ σμικρὸν χρόνον. καὶ οἱ διατελοῦντες μετ' ἀλλήλων διὰ βίου οὗτοί εἰσιν, οἳ οὐδ' ἂν ἔχοιεν εἰπεῖν, ὅ τι βούλονται σφίσι παρ' ἀλλήλων γίγνεσθαι. οὐδὲ γὰρ ἂν δόξειε τοῦτ' εἶναι ἡ τῶν ἀφροδισίων συνουσία, ὡς ἄρα τούτου ἕνεκα ἕτερος ἑτέρῳ χαίρει ξυνὼν οὕτως ἐπὶ μεγάλης σπουδῆς· ἀλλ' ἄλλο τι βουλομένη
D ἑκατέρου ἡ ψυχὴ δήλη ἐστίν, ὃ οὐ δύναται εἰπεῖν, ἀλλὰ μαντεύεται ὃ βούλεται καὶ αἰνίττεται. καὶ εἰ αὐτοῖς ἐν τῷ αὐτῷ κατακειμένοις ἐπιστὰς ὁ Ἥφαι-

C. οὐδὲ γὰρ ἂν δόξειε] οὐδὲν Coisl. Vat. Δ. Vind. 1. 2. Par. DEK. Ang. w. Vat. n. p. r. s. Ven. t. Flor. a. b. c. i. n. et pr. Pr. F.
ἑτέρῳ χαίρει] χαίρειν Bodl. Vat. Δ. Vind. 2. Ang. w. vitiose.
D. ὦ ἄνθρωποι] ὦ om. Par. K Vat. p.
ὅ τι μάλιστα ἀλλήλοις] ὅ τι add. Bodl. Coisl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 2. 7. Ang. w. Vat. n. p. Ven. t. Flor. a. b. c. i. n. et marg. Par. F.
E. ἐθέλω ὑμᾶς συντῆξαι] θέλω Vat. Δ. Ven. 2. Par. D K. Ang. w. Vat. p. et pr. Ven. Ξ. Dein συμφυσῆσαι, conflare, Vat. Δ. Par. D. Ang. w. Vind. 1. 7. Vat. r. et pr. Bodl. Ven. t., quod inconsiderate suscepit Rückertus. Vulgatam tuetur etiam imitatio posteriorum scriptorum, quos indicavit Wyttenb. ad Plutarch. T. II. p. 249. ed. Lips. T. VI. p. 963. et ipse Aristoteles, qui hunc locum ob oculos habuit Polit. II. I., 16. ed. Schneid. καθάπερ ἐν τοῖς ἐρωτι-

igitur Rückertus et Hommelius in hoc loco haeserunt.

ὅταν μὲν οὖν καὶ αὐτῷ] Respicit ad superiora illa: ζητεῖ δὴ ἀεὶ τὸ αὑτοῦ ξύμβολον, ideoque utitur particulis μὲν οὖν, quarum vim Rückertus non percepit, oppositionis significationem in iis inesse ratus. Dein ἐκπλήττονται, numerus pluralis, eo rectius potuit inferri, quia verbi ἐντύχῃ subiectum non solum ὁ παιδεραστὴς est, sed etiam ἄλλος πᾶς. Istud θαυμαστὰ autem dictum putamus sicuti πολλὰ Phaedon. p. 61. C: πολλὰ ἤδη ἐντετύχηκα τῷ ἀνδρί, ubi v. ann. Proximorum verborum structura haec est: καὶ οὗτοί εἰσιν οἱ διατελοῦντες μετ' ἀλλήλων διὰ βίου, οἳ οὐδ' ἂν ἔχ.

C. ὡς ἄρα τούτου ἕνεκα] Pronomen τούτου refertur ad ἡ τῶν ἀφροδισίων συνουσία, v. ad Remp. I. 329. C.

βουλομένη ἑκατέρου ἡ ψυχὴ δήλη] Hipp. mai p. 296. D: ἀλλ' ἄρα τοῦτ' ἦν, ὦ Ἱππία, ὃ ἐβούλετο ἡμῶν ἡ ψυχὴ εἰπεῖν. De Rep. II. p. 365. A. τί οἰόμεθα ἀκουούσας νέων ψυχὰς ποιεῖν, ubi v. ann. Eurip. Hippol. 174: τί ποτ' ἔστι, μαθεῖν ἔραται ψυχή. Horat. Sat. I. 4, 17: inopis me quodque pusilli Finxerunt *animi* raro et perpauca *loquentis*.

στος, ἔχων τὰ ὄργανα, ἔροιτο· „Τί ἔσθ' ὃ βούλεσθε, ὦ ἄνθρωποι, ὑμῖν παρ' ἀλλήλων γενέσθαι;“ καὶ εἰ ἀποροῦντας αὐτοὺς πάλιν ἔροιτο· „Ἆρά γε τοῦδε ἐπιθυμεῖτε, ἐν τῷ αὐτῷ γενέσθαι ὅ τι μάλιστ' ἀλλήλοις, ὥςτε καὶ νύκτα καὶ ἡμέραν μὴ ἀπολείπεσθαι ἀλλήλων; εἰ γὰρ τούτου ἐπιθυμεῖτε, ἐθέλω ὑμᾶς E
συντῆξαι καὶ συμφῦσαι εἰς τὸ αὐτό, ὥστε δύ' ὄντας ἕνα γεγονέναι καὶ ἕως τ' ἂν ζῆτε, ὡς ἕνα ὄντα, κοινῇ ἀμφοτέρους ζῆν, καὶ ἐπειδὰν ἀποθάνητε, ἐκεῖ αὖ ἐν Ἅιδου ἀντὶ δυεῖν ἕνα εἶναι κοινῇ τεθνεῶτε· ἀλλ' ὁρᾶτε, εἰ τούτου ἐρᾶτε καὶ ἐξαρκεῖ ὑμῖν, ἂν τούτου τύχητε·“ ταῦτα ἀκούσας ἴσμεν ὅτι οὐδ' ἂν εἷς ἐξαρνηθείη οὐδ' ἄλλο τι ἂν φανείη βουλόμενος, ἀλλ' ἀτεχνῶς οἴοιτ' ἂν ἀκηκοέναι τοῦτο, ὃ πάλαι ἄρα

κοῖς λόγοις ἴσμεν λέγοντα τὸν Ἀριστοφάνην, ὡς τῶν ἐρώντων διὰ τὸ σφόδρα φιλεῖν ἐπιθυμούντων συμφῦναι καὶ γενέσθαι ἐκ δύο ὄντων ἀμφοτέρους ἕνα. Synes. Epist. p. 151: βούλοιτ' ἂν οὖν, φησὶν (ὁ Πλάτων), Ἡφαίστου τέχνῃ συντακῆναί τε καὶ συμφυῆναι καὶ ἓν ἀμφω γενέσθαι. v. Finkh. in Iahnii Annalib. a. 1831. Fasc. 3. p. 305.

ἕως τ' ἂν ζῆτε] ἔστ' ἂν Vat. n. Ambr. ἕως τὸν Bodl. Dein vett. editt. ὡς ἕνα ὄντας, quod codicum fere omnium consensione mutatum est. Mox δυεῖν hic et in proximis Bodl. Coisl. Vat. Δ. Vind. 2. Ang. w. Ven. t. pro vulg. δυοῖν. Etiam p. 211. C. optimi δυεῖν. Sed magna est hoc in genére codicum fluctuatio, nec grammatici certi quid de usu huius formae praecipiunt, v. Schneider. ad Remp. V. p. 470. B. Itaque singulis locis quid codd. maxime commendent videndum erit.

D. μαντεύεται ὃ βούλ.] h. e. divinat quasi et auguratur. Sic μαντεύεσθαι legitur Lysid. p. 215. D. de Republ. III. p. 394. D. Phileb. p. 64. A. al.

καὶ εἰ αὐτοῖς ἐν τῷ αὐτῷ κ.] Orditur apodosis infra sect. E. a verbis: ταῦτα ἀκούσας ἴσμεν ὅτι οὐδ' ἂν εἷς κ. τ. λ., ubi orator, pronominis αὐτοῖς non amplius memor, numerum singularem posuit eumque proximo οὐδ' ἂν εἷς accommodavit. Perperam haec ῥῆσις vulgo distinguebatur.

E. συντῆξαι καὶ συμφῦσαι] Verbum τήκειν, liquefacere, elegantissime hoc loco ut supra p. 183. E. ponitur, quum et proprie de Vulcano dicatur, et μεταφορικῶς de amore et amantibus usurpari soleat, v. Ruhnken. ad Tim. Gloss. p. 139. De συμφῦσαι lege annot. crit.

ἀλλ' ἀτεχνῶς οἴοιτ' ἂν ἀκ.] Ad οἴοιτ' ἂν ex praecedente οὐδὲ εἷς intellige ἕκαστος. De Republ. II. p. 366. D: τῶν γε ἄλλων οὐδεὶς ἑκὼν δίκαιος, ἀλλ' ὑπὸ ἀνανδρίας — ψέγει τὸ ἀδικεῖν, ἀδυνατῶν αὐτὸ δρᾶν. ibid. p. 382. B. VIII. p. 561. B. Legg. 628. A. Theaet. p. 157. B. Demosth. in Midiam p. 39. et 40. ed. Buttm. pr. Horat Sermon. I. 1, 1: Qui fit,

ἐπεθύμει, συνελθὼν καὶ συντακεὶς τῷ ἐρωμένῳ ἐκ δυεῖν εἷς γενέσθαι. τοῦτο γάρ ἐστι τὸ αἴτιον, ὅτι ἡ ἀρχαία φύσις ἡμῶν ἦν αὕτη καὶ ἦμεν ὅλοι· τοῦ ὅλου
193 *οὖν τῇ ἐπιθυμίᾳ καὶ διώξει ἔρως ὄνομα. καὶ πρὸ τοῦ, ὥςπερ λέγω, ἓν ἦμεν· νυνὶ δὲ διὰ τὴν ἀδικίαν διῳ-*

τοῦτο γάρ ἐστι τὸ αἴτιον] Vat. n. *τὸ αἴτιόν ἐστι.* Bastius *τούτου* malebat, consentiente Astio.

P. 193 *καθάπερ Ἀρκάδες ὑπὸ Λακεδ.*] Haec verba Hommelius aut ex glossemate orta esse censuit, aut hunc in modum mutanda: *νυνὶ δὲ διὰ τὴν ἀδικίαν διῳκίσθημεν ὑπὸ τοῦ θεοῦ, καθάπερ Ἀρκάδες ἀπὸ Λακεδαιμονίων.* Priorem rationem vir doctus ipse repudiavit; posteriorem nos repudiamus, v. ann Cornarius *διεσχίσθημεν* coniecit, quod recte improbarunt Wolfius, Astius, alii.

φύβος οὖν ἔστιν] Sic Bodl. Coisl. Vat. *Δ*. Ven. *Ξ*. Vind. 1.2. 7. Par. DEFK. Ambr. Ang. w. Vat. n.p.r.s. Flor. a.b.c.i. Legebatur olim *ἔνεστιν.* Dein Par. DK. Vat. p. *διασχισθησώμεθα.* Bodl.

Maecenas, ut nemo, quam sibi sortem seu ratio dederit, seu fors obiecerit, illa contentus vivat, laudet diversa sequentes, h. e. sed quisque laudet etc., v. ibi intpp. — *συνελθὼν — εἷς γενέσθαι.* Haec praecedentibus addita sunt *ἐπεξηγήσεως χάριν*, de quo loquendi genere v. Indic. in v. Infinitivus. De voculae *ἄρα* usu dictum est ad Phaedon. p. 68. B.

P. 193. *ὥςπερ λέγω*] V. ad Apolog. Socrat. 21. A.

διῳκίσθημεν — καθάπερ Ἀρκάδες] Utitur *τῆς οἰκειότητος* amantium habita ratione verbo *διῳκίσθημεν* pro *διεσχίσθημεν* propter adiecta verba *καθάπερ Ἀρκάδες ὑπὸ Λακεδαιμονίων.* Nam verbum *διοικίζεσθαι* hac in re proprium est, v. Valckenar. ad Ammon. p. 171 sq. Hemsterhus. Anecdot. I. p. 251 sqq. ed. Geel. Harpocratio v. *Μαντινέων διοικισμός.* Xenoph. Hellen. V. 2, 7: *ἐκ δὲ τούτου καθῃρέθη μὲν τὸ τεῖχος, διῳκίσθη δὲ ἡ Μαντίνεια τετραχῇ.* Diodor. Sic. XV.5. ibique Wesseling. Strab. VIII. p. 335. ed. Casaub. Isocrat. Paneg. §. 126. ed. Bremi. Polyb. IV. 27. Aristid. Orat. T. II. p. 287. ed. Iebb. *διῳκίσθησαν δέ γε Μαντινεῖς ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἤδη τῆς εἰρήνης ὀμωμοσμένης.* Aristotel. Polit. V. 8, 8: *ἐκ τοῦ ἄστεος — διοικίζειν*, ubi v. Schneider p. 336. Voluerunt autem Lacedaemonii Mantineenses urbe moenibusque eorum funditus eversis non in uno habitare loco, sed per pagos dispersos habere sua domicilia. Quod quidem factum esse constat Olymp. XCVIII. anno 4. ante Chr. n. 385. Itaque notandus est insignis anachronismus. Nam convivium Agathonis multo ante habitum fingitur. Qua re offensus Hommelius legendum censet *ἀπὸ Λακεδαιμονίων*, quandoquidem inter Arcadiam et Lacedaemonem altissimi montes fuerint interiecti. Sed huic coniecturae ipsum verbum *διῳκίσθημεν* adversatur. Nec est vituperandus hic anachronismus. Nam primum quidem satis lepidum est, quod Plato Aristophanem inducit de re, quo tempore Symposium in lucem prodiit, haud ita pridem, ut videtur, facta sermocinantem,

κισθημεν ὑπὸ τοῦ θεοῦ, καθάπερ Ἀρκάδες ὑπὸ Λακεδαιμονίων. φόβος οὖν ἔστιν, ἐὰν μὴ κόσμιοι ὦμεν πρὸς τοὺς θεούς, ὅπως μὴ καὶ αὖθις διασχισθησόμεθα, καὶ περίϊμεν ἔχοντες ὥςπερ οἱ ἐν ταῖς στήλαις καταγραφὴν ἐκτετυπωμένοι διαπεπρισμένοι κατὰ τὰς ῥῖνας,

Vat. Δ. διασχησθησώμεθα. Bodl. super versu etiam περιωμεν.
καταγραφὴν ἐκτ.] Ita verissime vett. editt. καταγραφήν. Budaeus Commentar. ling. Gr. p. 198. legi volebat: ἔχοντες καταγραφήν, διαπεπρισμένοι κ. τ. λ. Schneiderus in Lex. v. coni. καταγραφῇ. Hommelius scripsit κατὰ ῥαφήν, ut cogitaretur de compage duorum laterum angulum efficientium, in quibus dimidiata faciei forma utrinque conspiceretur. Quam coniecturam tamen vir doctus ipse, opinor, postea reprobavit. Ruhnken. ad Tim. Gloss. p. 175. correxit κατὰ γραφήν, ut est in Par. E. et Coisl., quam emendationem probarunt Heynius, Wolfius, Bastius, Bekkerus, Astius, alii. Sed verum est καταγραφήν, quod quomodo interpretandum sit, id nos nuper docuit Godofr. Hermannus.

praesertim quum eius commemoratione violenta hominum antea coniunctorum disiunctio praeclare illustretur. Deinde haec temporum confusio, quia non statim ab legentibus sentitur eoque ipso animum suaviter deludit, per se quidem non poterit vitiosa censeri nisi ab iis, qui in artis opere nihil eiusmodi permissum esse arbitrantur. Denique Plato deliberato consilio, nisi fallor, huius rei mentionem fieri iussit, ut suspicari vel potius intelligere liceret, quo tempore hic liber literis esset consignatus; de qua re exposui Prolegg. ad Menex. p. 14. Quod autem Arcades nominantur pro Mantineensibus, in quo ipso haesit Hommelius, id exinde habet explicationem, quod Mantinea fuit urbs Arcadiae opulentissima, cuius incolae, posteaquam urbe sua deleta in variis Arcadiae regionibus habitarunt, recte Arcades potuerunt appellari.

φόβος οὖν ἔστιν — ὅπως μὴ — διασχισθησόμεθα] De hac constructione v. Demosthen. Philipp. III. p. 130. 12. ed. Reisk.: δέδοικα, ὅπως μὴ πάνθ' ὅσα οὐ βουλόμεθα ποιεῖν ἡμῖν ἀνάγκη γενήσεται. Alia dabit Elmsleius ad Sophocl. Oed. Tyr. v. 1075.

καταγραφὴν ἐκτετυπωμένοι] Veterem lectionem καταγραφὴν nuper Hermannus in Programmat. De veterum Graecorum pictura parietum p. 8 sq. Opusc. V. p. 214. ita contra Ruhnkenium aliosque tutatus est, nihil ut dubitationis de ea re superesse videri queat. Est enim καταγραφήν, adverbialiter positum, idem quod καταγραφῇ, denotatque imagines obliquas faciem dimidiatam referentes (en profil). Hunc vocabuli usum vir illustris demonstravit ex Hipparcho ad Arati Phaenom. I. 6. p. 180: ἅπαντα γὰρ τὰ ἄστρα ἠστερίσθαι πρὸς τὴν ἡμετέραν θεωρίαν καὶ ὡς ἂν πρὸς ἡμᾶς ἐστραμμένα, εἰ μή τι κατάγραφον αὐτῶν ἐστίν. et Plinio XXXV. 34., qui de Cimone Cleonaeo: Hic catagrapha invenit, hoc est obliquas imagines. Itaque οἱ ἐν ταῖς στήλαις καταγραφὴν ἐκτετυπωμένοι sunt figurae s. crustae in columnis sic effictae, ut ostendant faciem dimidiatam.

γεγονότες ὥςπερ λίσπαι. ἀλλὰ τούτων ἕνεκα πάντ'
B ἄνδρα χρὴ ἅπαντα παρακελεύεσθαι εὐσεβεῖν περὶ θε-
ούς, ἵνα τὰ μὲν ἐκφύγωμεν, τῶν δὲ τύχωμεν, ὧν ὁ
Ἔρως ἡμῖν ἡγεμὼν καὶ στρατηγός. ᾧ μηδεὶς ἐναντία
πραττέτω· πράττει δ' ἐναντία ὅςτις θεοῖς ἀπεχθά-
νεται. φίλοι γὰρ γενόμενοι καὶ διαλλαγέντες τῷ θεῷ
ἐξευρήσομέν τε καὶ ἐντευξόμεθα τοῖς παιδικοῖς τοῖς
ἡμετέροις αὐτῶν, ὃ τῶν νῦν ὀλίγοι ποιοῦσι. καὶ μή
μοι ὑπολάβῃ Ἐρυξίμαχος κωμῳδῶν τὸν λόγον, ὡς
Παυσανίαν καὶ Ἀγάθωνα λέγω· ἴσως μὲν γὰρ καὶ
C οὗτοι τούτων τυγχάνουσιν ὄντες καὶ εἰσὶν ἀμφότεροι
τὴν φύσιν ἄῤῥενες· λέγω δὲ οὖν ἔγωγε καθ' ἁπάν-
των καὶ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ὅτι οὕτως ἂν ἡμῶν

B. *ὧν ὁ Ἔρως ἡμῖν*] V. *ὡς*, quod ex Par. K. et corr. Vat. p. s. emendatum est. Verum coniectura assecutus erat Stephanus.

διαλλαγέντες τῷ θεῷ] Sic Bodl. Coisl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 2. Par. DEFK. Ambr. Ang. w. Vat. p. n. r. Ven. t. Vett. editt. *διαλλαχθέντες*. v. Pierson. ad Moer. p. 182. Dein Bastius coni. *τοῖς ἡμιτόνοις αὐτῶν*.

μή μοι ὑπολάβῃ] V. *μου*, quod e Bodl. Vat. Δ. Vind. 2. Ang. w. Vat. p. correctum. Genitivum, quem libri deteriores tenent,

Nam *ἐκτυποῦν* intelligendum est de *προςτύποις* s. crustis, quae nunc vocantur Basreliefs. Istiusmodi autem figurae videntur nares dissectas habere. Quare additur *διαπεπρισμένοι κατὰ τὰς ῥῖνας*, pro quo Ruhnkenius ex Gloss. Tim. p. 175. restitui volebat *δίχα πεπρισμένοι*. Quod iure improbavit Fischerus, quia *διαπεπρισμένοι* sit exquisitius, quam ut a librariis profectum videri possit. Audias C. Ottfr. Müllerum ad librum sic inscriptum: Voelkels Archaeolog. Nachlass p. 100. haec commentantem: „Hier ist ganz deutlich von niedrigen Reliefs die Rede, mit denen die Grabcippen, wie man sie noch heut zu Tage häufig in der Nähe des Kerameikos bei Athen ausgräbt, versehen sind, in welchen Reliefs wohl selten eine Gestalt anders als im Profil, also gleichsam halbirt und durch die Nase mitten durchgeschnitten zu sehen ist. Inservit vero istud *διαπεπρισμένοι κατὰ τὰς ῥῖνας* illustrandis verbis praecedentibus: *ἔχοντες ὥςπερ*, i. e. *ἔχοντες οὕτως, ὥςπερ οἱ ἐν τ. στ.* Huic autem rursus additur *ὥςπερ λίσπαι γεγονότες*, i. e. tanquam tali in medio dissecti. *Λίσπαι* enim interprete scholiasta ad h. l. et Suida sunt *οἱ διαπεπρισμένοι ἀστράγαλοι*. Quod quid significet, intelligitur e scholiis Eurip. ad Med. v. 610: *οἱ ἐπιξενούμενοί τισιν ἀστράγαλον κατατέμνοντες θάτερον μὲν αὐτοὶ κατεῖχον μέρος, θάτερον δὲ κατελίμπανον τοῖς ὑποδεξαμένοις, ἵνα, εἰ δέοι πάλιν αὐτοὺς ἢ τοὺς ἐκείνων ἐπιξενοῦσθαι πρὸς ἀλλήλους, ἐπαγόμενοι τὸ ἥμισυ ἀστρα-*

τὸ γένος εὔδαιμον γένοιτο, εἰ ἐκτελέσαιμεν τὸν ἔρωτα καὶ τῶν παιδικῶν τῶν αὐτοῦ ἕκαστος τύχοι εἰς τὴν ἀρχαίαν ἀπελθὼν φύσιν. εἰ δὲ τοῦτο ἄριστον, ἀναγκαῖον καὶ τῶν νῦν παρόντων τὸ τούτου ἐγγυτάτω ἄριστον εἶναι. τοῦτο δ' ἐστὶ παιδικῶν τυχεῖν κατὰ νοῦν αὐτῷ πεφυκότων. οὗ δὴ τὸν αἴτιον θεὸν ὑμνοῦντες δικαίως ἂν ὑμνοῖμεν Ἔρωτα, ὃς ἔν τε τῷ παρόντι ἡμᾶς πλεῖστα ὀνίνησιν εἰς τὸ οἰκεῖον ἄγων, καὶ εἰς τὸ ἔπειτα ἐλπίδας μεγίστας παρέχεται, ἡμῶν παρεχομένων πρὸς θεοὺς εὐσέβειαν, καταστήσας ἡμᾶς εἰς τὴν ἀρχαίαν φύσιν καὶ ἰασάμενος μακαρίους καὶ εὐδαίμονας ποιῆσαι. D

Cap. XVII. Οὗτος, ἔφη, ὦ Ἐρυξίμαχε, ὁ ἐμὸς

servavit Rückertus. Sed metathesis pronominis ita ad τὸν λόγον referendi hic non excusanda.

C. τὴν φύσιν ἄῤῥενες] Bastius coni. ἄῤῥενος. Orellius ad Isocrat. de antidos. l. c. ἄῤῥενος ἑνὸς malebat. Dein Par. K. Vat. n. p. κατὰ πάντων.

τούτου ἐγγυτάτω] τοῦτον Bodl. Vat. Δ. τούτῳ Vat. r.

D. ὃς ἔν τε τῷ παρόντι] τε om. Bodl. Vat. Δ. καὶ ἐν τῷ παρόντι habent Ven. Ξ. Vind. 2.

γάλιον ἀνανεοῖντο τὴν ξενίαν. Εὔβουλος Ξούθῳ· τί ποτ' ἐστὶν ἅπαντα διαπεπρισμένα ἡμίσεως, ἀκριβῶς περ εἰς τὰ σύμβολα. οὕτως Ἑλλάδιος. Itaque male Ruhnkenius l. c. talos in medio incisos interpretatur.

B. τοῖς παιδικοῖς τοῖς ἡμετέροις αὐτῶν] Frustra Bastius legendum coniecit τοῖς ἡμιτόμοις αὐτῶν. De genitivo αὐτῶν post pronomen possessivum illato v. infra v. 194. A. Apolog. Socrat. p. 22. A. coll. Matthiae §. 466. 1.

ὀλίγοι ποιοῦσι] ut sc. amatos reperiant. Nam δρᾶν et ποιεῖν pro quovis alio verbo ex antegressis repetendo ponitur. v. ad Phaedr. 268. B. Phil. p. 20. A. al.

κωμῳδῶν τὸν λόγον] h. e ridens, ad ridiculum traducens, v. ad Apol. Socr. p.31. D. Ruhnk. ad Tim. p. 171.

C. ἀμφότεροι τὴν φύσιν ἄῤῥενες] h. e. ἄῤῥενος ἑνός, quod tamen nolim cum Orellio ad Isocrat. l. c. p 330. ab ipso Platone scriptum putare.

κατὰ νοῦν αὐτῷ] Dativum cum κατὰ νοῦν iunctum illustravimus ad Tim. p. 17. C. Phaedr. p. 97. D. De αὐτῷ s. αὑτῷ ad indefinitum subiectum τινὰ, quod infinitivo τυχεῖν continetur, relato diximus ad Gorg. 469. C. 520. E.

D. ἐλπίδας μ. παρέχεται — ἰασάμενος μακαρίους κ. εὐδ. ποιῆσαι] Constructionis rationem repetes ex iis, quae monuit Matthiae §. 549. 5. p. 1077. Videlicet ἐλπίδας παρέχεται idem est quod ait, pollicetur. De infinitivo aoristi v. ad Phileb. p. 204. sq. Remp. II. c. 10. extr. Elmslei. ad Med. 750.

λόγος ἐστὶ περὶ Ἔρωτος, ἀλλοῖος ἢ ὁ σός. ὥςπερ
οὖν ἐδεήθην σου, μὴ κωμῳδήσῃς αὐτόν, ἵνα καὶ τῶν
E *λοιπῶν ἀκούσωμεν, τί ἕκαστος ἐρεῖ, μᾶλλον δὲ τί*
ἑκάτερος· Ἀγάθων γὰρ καὶ Σωκράτης λοιποί.
Ἀλλὰ πείσομαί σοι, ἔφη φάναι τὸν Ἐρυξίμαχον·
καὶ γάρ μοι ὁ λόγος ἡδέως ἐῤῥήθη. καὶ εἰ μὴ ξυνῄ-
δειν Σωκράτει τε καὶ Ἀγάθωνι δεινοῖς οὖσι περὶ τὰ
ἐρωτικά, πάνυ ἂν ἐφοβούμην, μὴ ἀπορήσωσι λόγων
διὰ τὸ πολλὰ καὶ παντοδαπὰ εἰρῆσθαι· νῦν δὲ ὅμως
194 *θαῤῥῶ. Τὸν οὖν Σωκράτη εἰπεῖν, Καλῶς γὰρ αὐ-*
τὸς ἠγώνισαι, ὦ Ἐρυξίμαχε. εἰ δὲ γένοιο οὗ νῦν ἐγώ
εἰμι, μᾶλλον δὲ ἴσως οὗ ἔσομαι, ἐπειδὰν καὶ Ἀγά-
θων εἴπῃ, εὖ καὶ μάλ' ἂν φοβοῖο καὶ ἐν παντὶ

E. *ἡδέως ἐῤῥήθη*] V. *ἐῤῥέθη*. Illud praebuerunt Bodl. Vat. Δ. Coial. Ven. Ξ. Vind.2. Par. DK. Ang. w. Flor. a. c. et a pr. m. Vat. p., a sec. m. Par. E. Vat. a. Ven. t. r. Lobeck. ad Phryn. p. 447. Buttm. Gr. ampl. T. II. p. 121.

μὴ ἀπορήσωσι λόγων] *ἀπορήσω* Bodl. Vat. Δ. Par. DK. Vat. p. Ven. t. Mox unus Vind. 2. *Σωκράτην*. v. ad p. 189. A.

P. 194. *Φαρμάττειν βούλει*] *φράττειν* Vat Δ. Ang. w. et deinde *φοβηθῶ*. Rursus mox soli Vind. 2. Ambr. Vat. r. *Σωκράτην*.

τὴν σὴν ἀνδρείαν] V. *ἀνδρίαν*, quod ex Ang. w. et Flor. b. i. mutavi.

ὥςπερ οὖν ἐδεήθην σου] Vide c. XIII. p. 189. B.

E. *εἰ μὴ ξυνῄδειν — δεινοῖς οὖσι*] Rariore usu *συνειδέναι τινί τι* ponitur hic pro aliquid de aliquo scire. Isocrat. Archidam. p. 229: *συνειδότες Ἀθηναίοις ἐκλιποῦσι τὴν χώραν ὑπὲρ τῆς τῶν ἄλλων — ἐλευθερίας*. Id. Areopagit. p. 257: *σύνοιδά τε τοῖς πλείστοις αὐτῶν ἥκιστα χαίρουσιν*. Phaedon. p. 92. D: *ἐγὼ δὲ τοῖς — λόγοις ξύνοιδα οὖσιν ἀλαζόσιν*, ubi v. annot. Protag. p. 348. B. Xenoph. Symp. IV. 62. De coniunctivo *ἀπορήσωσι* v. Rost Gr. §. 122. II. 9. 4. p. 624 sq. ed. 4.

P. 194. *Καλῶς γὰρ αὐτὸς ἠγώνισαι*] Intelligi e superioribus potest: *σὺ μὲν δύνασαι θαῤῥεῖν*, v. ad Apolog. Socrat. p. 41. A. Deinde *εὖ καὶ μάλα* plenius dictum pro vulgari *εὖ μάλα*, v. ad Euthyphron. p. 22. — *ἐν παντὶ εἶναι*, in summa consilii inopia versari. Euthydem. p. 300. C: *ἐν παντὶ ἐγενόμην ὑπὸ ἀπορίας*. Plenius De Rep. IX. p. 505. C: *ἐν παντὶ κακοῦ εἴη*, dequo v. Wyttenbach. ad Plutarch. de Sera Num. Vind. p. 127.

Φαρμάττειν βούλει με] Cogitandum est de fascinatione, de qua v. ad Phaedon. c. XLIV. p. 95. B. — *τὸ θέατρον*, h. e. convivas, sicut Legg. II. 659. A. III. 700. E: *τὸ θέατρον* sunt spectatores. [*θέατρον εὔνουν* auditores narrationis vocat Plutarch. T. II. p. 575. F. Vid. Wyttenbach. ad Eunap. p. 229. F. I.] Eundem usum voc. notavit Wyttenb. Biblioth. Crit. XII. p. 79.

εἴης, ὥςπερ ἐγὼ νῦν. Φαρμάττειν βούλει με, ὦ Σώκρατες, εἰπεῖν τὸν Ἀγάθωνα, ἵνα θορυβηθῶ διὰ τὸ οἴεσθαι τὸ θέατρον προςδοκίαν μεγάλην ἔχειν, ὡς εὖ ἐροῦντος ἐμοῦ. Ἐπιλήσμων μέντ' ἂν εἴην, ὦ Ἀγάθων, εἰπεῖν τὸν Σωκράτη, εἰ ἰδὼν τὴν σὴν ἀνδρείαν καὶ μεγαλοφροσύνην ἀναβαίνοντος ἐπὶ τὸν B ὀκρίβαντα μετὰ τῶν ὑποκριτῶν καὶ βλέψαντος ἐναντία τοσούτῳ θεάτρῳ, μέλλοντος ἐπιδείξεσθαι σαυτοῦ λόγους, καὶ οὐδ' ὁπωςτιοῦν ἐκπλαγέντος, νῦν οἰηθείην σε θορυβηθήσεσθαι ἕνεκα ἡμῶν ὀλίγων ἀνθρώπων. Τί δαί, ὦ Σώκρατες, τὸν Ἀγάθωνα φάναι, οὐ δήπου με οὕτω θεάτρου μεστὸν ἡγεῖ, ὥςτε καὶ ἀγνοεῖν, ὅτι νοῦν ἔχοντι ὀλίγοι ἔμφρονες πολ-

B. *ἐναντία τοσούτῳ θεάτρῳ*] Vett. editt. *ἐναντίον τοσούτου θεάτρου*, invitis codd. omnibus uno Ven. Ξ. excepto. Dein vulgo erat *ἐπιδείξασθαι*, sed Bodl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 2. 7. Par. D K. Ang. w. Vat. w. s. futurum obtulerunt.

Τί δαί, ὦ Σ.] *δέ* Bodl. Coisl. Ven. Ξ. Vind. 2. Par. D K. Ambr. Vat. p. r. s. Ang. w., quod Turicenss. receperunt. Sed habet haec interrogatio quandam affectus significationem, ut *δαὶ* unice verum sit, v. ad Phileb. p. 6. Euthyphr. p. 21 sq. Phaedr. p. 227. B. Mox *ἡγεῖ* pro *ἡγῇ* Bodl. Vat. Δ., quos Bekkerus neglexit, et Ang. w.

B. *τὴν σὴν ἀνδρείαν — ἀναβαίνοντος*] De hac structura sermonis monui supra ad p. 193. B. conf. Matthiae Gr. §. 466. 1., ubi hic ipse locus laudatur. — Photius: *ὀκρίβας· τὸ λογεῖον, ἐφ' ᾧ οἱ τραγῳδοὶ ἠγωνίζοντο. καὶ Πλάτων ὁ φιλόσοφος Συμποσίῳ κέχρηται τῷ ὀνόματι.* Hesychius T. II. p. 676: *βέλτιον φάναι τὸ λογεῖον, ἐφ' οὗ ἵσταντο οἱ τραγῳδοὶ ἢ οἱ ὑποκριταὶ ἐκ μετεώρου καὶ ἔλεγον.* Timaeus p. 190: *ὀκρίβας· πῆγμα τὸ ἐν τῷ θεάτρῳ τιθέμενον, ἐφ' οὗ ἵσταντο οἱ τὰ δημόσια λέγοντες. Θυμέλη γὰρ οὐδέπω ἦν*, ubi v. Ruhnken.

οὐ δήπου με οὕτω — φοβερώτεροι] Non video causam, cur Stephanus *οὔ τί που* scribendum iudicaverit aut interrogationi nullum omnino locum concedendum putaverit. Quanquam haec rectius sane tollitur. Germanice ita dixeris: du glaubst doch nicht etwa, dass etc. Euthyphron. in. *οὐ γὰρ δήπου καὶ σοί δίκη τις οὖσα τυγχάνει*, quanquam ibi pro *δήπου* libri meliores *που* exhibent. Plura dabit Elmslei. ad Aristophan. Acharn. v. 122, qui tamen non satis accurate distinguit inter *οὐ δήπου* et *οὔ τί που*. Videlicet *οὐ δήπου* est suspicantis: *οὔ τί που* autem mirantis et indignantis, ut Theaet. p. 146. A. de Republ. II. p. 362. D. Itaque Aristoph. Ran. 526. legendum: *τί δ' ἔστιν; οὔ τί πού μ' ἀφελέσθαι διανοεῖ ἃ ἔδωκας αὐτός;* quod video iam ab aliis pro vulg. *οὐ δήπου* editum esse. — *θεάτρου μεστὸν εἶναι*, h. e. theatri applausu inflatum esse et superbire. Paullo aliter Ari-

C λῶν ἀφρόνων φοβερώτεροι. Οὐ μέντ' ἂν καλῶς ποιοίην, φάναι τὸν Σωκράτη, ὦ Ἀγάθων, περὶ σοῦ τι ἐγὼ ἄγροικον δοξάζων· ἀλλ' εὖ οἶδα, ὅτι, εἴ τισιν ἐντύχοις, οὓς ἡγοῖο σοφούς, μᾶλλον ἂν αὐτῶν φροντίζοις ἢ τῶν πολλῶν. ἀλλὰ μὴ οὐχ οὗτοι ἡμεῖς ὦμεν· ἡμεῖς μὲν γὰρ καὶ ἐκεῖ παρῆμεν καὶ ἦμεν τῶν πολλῶν. εἰ δὲ ἄλλοις ἐντύχοις σοφοῖς, τάχ' ἂν αἰσχύνοιο
D αὐτούς, εἴ τι ἴσως οἴοιο αἰσχρὸν ὂν ποιεῖν. ἢ πῶς λέγεις; Ἀληθῆ λέγεις, φάναι. Τοὺς δὲ πολλοὺς οὐκ ἂν αἰσχύνοιο, εἴ τι οἴοιο αἰσχρὸν ποιεῖν; Καὶ τὸν Φαῖδρον ἔφη ὑπολαβόντα εἰπεῖν, Ὦ φίλε Ἀγάθων, ἐὰν ἀποκρίνῃ Σωκράτει, οὐδὲν ἔτι διοίσει αὐτῷ ὁπηοῦν τῶν ἐνθάδε ὁτιοῦν γίγνεσθαι, ἐὰν μόνον ἔχῃ ὅτῳ διαλέγηται, ἄλλως τε καὶ καλῷ. ἐγὼ δὲ ἡδέως μὲν ἀκούω Σωκράτους διαλεγομένου, ἀναγκαῖον δέ

C. φάναι τὸν Σωκράτη] τὸν Σωκράτη om. codices Bekkeri omnes et de Florent. b. d. l. Eiecit Rückertus. Sed retinendum videtur propter oppositum nomen Agathonis.

ἄγροικον δοξάζων] V. ἀγροῖκον, adversante Vat. Δ. Vind. 2. Par. DK. Ang. w. Vat. p. Grammatici ἀγροῖκον volunt esse qui ruri habitet; ἄγροικον autem, qui rusticis moribus sit, v. Ruhnk. ad Tim. 2. 24.

D. οἴοιο αἰσχρὸν ὂν ποιεῖν] Non est cur ὂν cum Astio delendum putes, siquidem sententia haec est: si quid facere te putes, quum tamen turpe sit, sc. facere.

staenetus I. 19: θαρσαλέως ἐχρῆτο τῇ τέχνῃ ἅτε λοιπὸν θεάτρου μεστὴ γεγονυῖα, v. Abresch. Lectt. p. 117. et quae ad eum locum notavit Boissonad. p. 491. Manifesta imitatione Themistius Orat. XXXVI. p. 311. B: οὐ δήπου με τὰ θέατρα οὕτως ἀγαπᾶν ἡγεῖσθε, ὥστε ἀγνοεῖν, ὅτι ὀλίγοι ἔμφρονες πολλῶν ἀφρόνων τῷ λέγοντι φοβερώτεροι.

D. οὐδὲν ἔτι διοίσει αὐτῷ] h. e. nihil iam ipsius intererit, quomodo quidque eorum, quae facere constituimus, peragatur, dummodo habeat quocum colloquatur. Coniunctivus διαλέγηται ne quem offendat, conf. Prot. p. 348. D: περιιὼν ζητεῖ, ὅτῳ ἐπιδείξηται καὶ μεθ' ὅτου βεβαιώσηται. Hipp. mai. 291. D: πρὸς γὰρ τοῦτο ἐάν τις ἔχῃ ὅ τι ἀντείπῃ. Ibid. 291. E: ὅταν γὰρ πρὸς ταῦτα ἔχῃ μὲν μηδέν, ὅ τι λέγῃ. Sophist. 264. A: ἔχεις ὅ τι προσείπῃς αὐτό. Enthydem. p. 287. E. 300. D. Cratyl. 426. D: οὐ γὰρ ἔχομεν τούτου βέλτιον, εἰς ὅ τι ἀνενέγκωμεν. Contra futurum certam sedem habet Phileb. 61. A: ἵνα, δευτερεῖα ὅτῳ δώσομεν ἔχωμεν. Sed cfr. ad Phaedon. p. 113. C. et infra ad p. 216. C.

ἀποδέξασθαι] accipere tanquam debitum. Eodem modo verbum ἀποδοῦναι capiendum infra p. 220. D. Politic. p

μοι ἐπιμεληθῆναι τοῦ ἐγκωμίου τῷ Ἔρωτι καὶ ἀποδέξασθαι παρ' ἑνὸς ἑκάστου ὑμῶν τὸν λόγον. ἀποδοὺς οὖν ἑκάτερος τῷ θεῷ οὕτως ἤδη διαλεγέσθω. E
Ἀλλὰ καλῶς λέγεις, ὦ Φαῖδρε, φάναι τὸν Ἀγάθωνα, καὶ οὐδέν με κωλύει λέγειν· Σωκράτει γὰρ καὶ αὖθις ἔσται πολλάκις διαλέγεσθαι.

Cap. XVIII. *Ἐγὼ δὲ δὴ βούλομαι πρῶτον μὲν εἰπεῖν, ὥς χρή με εἰπεῖν, ἔπειτα εἰπεῖν. δοκοῦσι γάρ μοι πάντες οἱ πρόσθεν εἰρηκότες οὐ τὸν θεὸν ἐγκωμιάζειν, ἀλλὰ τοὺς ἀνθρώπους εὐδαιμονίζειν τῶν ἀγαθῶν, ὧν ὁ θεὸς αὐτοῖς αἴτιος· ὁποῖος δέ τις αὐτὸς ὢν ταῦτα ἐδωρήσατο, οὐδεὶς εἴρηκεν. εἷς δὲ* 195
τρόπος ὀρθὸς παντὸς ἐπαίνου περὶ παντός, λόγῳ διελθεῖν οἷος οἵων αἴτιος ὢν τυγχάνει περὶ οὗ ἂν ὁ λόγος ᾖ. οὕτω δὴ τὸν Ἔρωτα καὶ ἡμᾶς δίκαιον ἐπαι-

D. *ὅτῳ διαλέγηται*] *διαλέγεται* Vind. 2. Par. DK. *ὑμῶν τὸν λόγον*] *τῶν λόγων* a pr. m. Vat. Δ.

E. *ὡς χρή με εἰπεῖν*] *ὡς* Bodl. Coisl. Vat. Δ. Par. DEFK. Ang. u. w. Vat. n. p. r. s. Flor. a. b. c. i. Itaque quod editt. vett. habent *ᾗ*, exiguam habet testimoniorum auctoritatem. Mira vero de discrimine vocularum *ὡς* et *ᾗ* commentus est Hommelius, quae referre piget.

P. 195. *οἷος οἵων αἴτιος*] *οἷος ὢν αἴτιος* Bodl. Vat. Δ. Vind. 2. Par. K. Ang. w. Ambr. Vat. r. male. Baiter. inde effingi iubet *οἷος ὅσων*, coll. p. 198. E.; sed v. ann.

173. B: *καλῶς καὶ καθαπερεὶ χρέως ἀπέδωκάς μοι τὸν λόγον.* De Republ. p. 612. B. C: *ἆρ' οὖν ἀποδώσετέ μοι ἃ ἐδανείσασθε ἐν τῷ λόγῳ;* κ. τ. λ. De v. *οὕτως* post participium illato v. Phaedon. c. II.

E. *καὶ αὖθις*] etiam posthac.

Ἐγὼ δὲ δὴ βούλομαι] Accedimus ad orationem Agathonis, de cuius poeticis virtutibus supra dictum est. Verissime Prinsterer Prosopograph. Platon. p. 167. „Manifestum est, inquit, Platonem ingenium et dicendi genus (quo Agatho utebatur) ad veritatem mirabiliter expressisse. Plena est (haec oratio) vocum altisonarum, oppositionum, omninoque festivitatum, quae ex Gorgiae disciplina desumtae videantur, ut conici licet ex p. 198. B. C., ubi Socrates ornatus redundantiam videlicet laudans addit: *καὶ τὰ μὲν ἄλλα οὐχ ὁμοίως θαυμαστὰ* κ. τ. λ.

P. 195. *οἷος οἵων αἴτιος ὢν*] Phaedr. 271. B: *οἵα οὖσα ὑφ' οἵων λόγων δι' ἣν αἰτίαν πείθεται.* De Rep. VIII. p. 569. A: *οἷος οἷον θρέμμα γεννῶν ἠσπάζετο.* Eurip. Alcest. 145: *οἵας οἷος ὢν ἁμαρτάνεις.* Sophocl. Trachin. 1047: *οἵαις οἷος ὢν ἐλαύνεται.* Antigon. 942. Electr. 751. Plura huius generis exempla collegerunt Wyttenbach.

νέσαι πρῶτον αὐτὸν οἷός ἐστιν, ἔπειτα τὰς δόσεις. Φημὶ οὖν ἐγὼ πάντων θεῶν εὐδαιμόνων ὄντων Ἔρωτα, εἰ θέμις καὶ ἀνεμέσητον εἰπεῖν, εὐδαιμονέστατον εἶναι αὐτῶν, κάλλιστον ὄντα καὶ ἄριστον. ἔστι δὲ κάλλιστος ὢν τοιόςδε. πρῶτον μὲν νεώτατος θεῶν,
B *ὦ Φαῖδρε. μέγα δὲ τεκμήριον τῷ λόγῳ αὐτὸς παρέχεται φεύγων φυγῇ τὸ γῆρας, ταχὺ ὂν δῆλον ὅτι·*

Φημὶ οὖν ἐγὼ π. θ.] Inde ab hoc loco Agathonis oratio descripta legitur apud Stob. Sermon. LXI. p. 396 sqq.

εὐδαιμονέστατον εἶναι αὐτῶν] *αὐτὸν* Stob. Trincav., quod non displicet Rückerto, mihi ex correctione ortum videtur.

ς

B. *πέφυκεν Ἔρως μ.*] *Ἔρωτος* Bodl. Vat. Δ. Dein *οὐδ' ἐντὸς* Stobaeus. Libri Platonis omnes *οὐδ' ὄντος*. Tum Bodl. Ven. Ξ. Vind. 2. Par. D K. Vat. p. *πλησιάζει*.

ἀεὶ ξύνεστί τε καὶ ἔστιν] Bastius in Specim. crit., ut tautologia vitaretur, scribendum putabat: *μετὰ δὲ νέων ξύνεστί τε*

ad Iulian. Caesar. p. 180. ed. Lips. et Monk. ad Eurip. Alcest. 145.

εὐδαιμονέστατον εἶναι αὐτῶν] Sic *αὐτός* saepe post nomen substantivum vel pronomen infertur. Infra p. 200. A: *πότερον ὁ Ἔρως ἐκείνου — ἐπιθυμεῖ αὐτοῦ*. Charmid. p. 159. A. Legg. I. in. XII. p. 969. A. Rep. III. p. 395. D. IV. p. 439. Theaet. p. 155. D. E. Demosth. pro Rhod. p. 198. 12. Reisk. Olynth. III. 35, 4. Aristocr. p. 657, 19 — 22. p. 681, 6. Thucyd. IV. 93. Xenoph. Cyrop. I. 3, 15: *πειράσομαι τῷ πάππῳ, ἀγαθῶν ἱππέων κράτιστος ὢν ἱππεύς, συμμαχεῖν αὐτῷ*. Ibid. I, 4, 5. al.

κάλλιστον ὄντα καὶ ἄριστον] His verbis Agatho indicat breviter orationis suae argumentum. Itaque prima parte laudat dei pulcritudinem et formositatem; altera virtutes eius summis laudibus celebrat.

B. *φεύγων φυγῇ τὸ γῆρας*] h. e. summopere fugiens more fugientium, h. e. omni contentione, senectutem defugiens atque declinans. Lucian. adv. Indoct. §. 16: *φυγῇ φευκτέον ἀπὸ τῶν βιβλίων*. Liban. Decl. IV. p. 136: *τὰ ἐργαστήρια φυγῇ φεύγω*. Aristid. Orat. Plat. II. 153. T. II: *φυγῇ φευξούμεθα τὰ πράγματα*. Platon. Epinom. p. 974. B: *φυγῇ φεύγει, ὅταν τις πρός τινα φρόνησιν ἴῃ*. Nec abludit Hipp. mai. p. 292. A: *ἂν μὴ ἐκφύγω φεύγων*. Epist. VIII. p. 354. C: *ἔφυγον φυγῇ*. v. Ast. ad Epin. p. 586. Proxima *ταχὺ ὂν δῆλον ὅτι*, h. e. *δῆλον δὲ ὅτι ταχύ ἐστι τὸ γῆρας*, Heusdius Specim. Crit. p. 62. tanquam glossema delenda statuit. Sed neque Agathonis ingenio indigna sunt, neque commode abesse possunt propterea, quod additur *θᾶττον γοῦν τοῦ δέοντος ἡμῖν προσέρχεται*. Structurae rationem explanavit Buttmannus ad Criton. p. 106.

ϑᾶττον γοῦν τοῦ δέοντος ἡμῖν προςέρχεται. ὃ δὴ πέφυκεν Ἔρως μισεῖν καὶ οὐδ' ἐντὸς πολλοῦ πλησιάζειν. μετὰ δὲ νέων ἀεὶ ξύνεστί τε καὶ ἔστιν· ὁ γὰρ παλαιὸς λόγος εὖ ἔχει, ὡς ὅμοιον ὁμοίῳ ἀεὶ πελάζει. ἐγὼ δὲ Φαίδρῳ πολλὰ ἄλλα ὁμολογῶν τοῦτο οὐχ ὁμολογῶ, ὡς Ἔρως Κρόνου καὶ Ἰαπετοῦ ἀρχαιότερός ἐστιν, ἀλλά φημι νεώτατον αὐτὸν εἶναι ϑεῶν C
καὶ ἀεὶ νέον, τὰ δὲ παλαιὰ πράγματα περὶ ϑεούς,

καὶ ἀεὶ ἔστιν. Quam sententiam ipse postea retractavit in Epist. ad Boissou. p. 175. Winckelmann. pro ἔστιν legi iubet ἕπεται. Hommelius interpretatur: ἀεὶ σύνεστί τε μετὰ νέων καὶ ἔστὶ νέος, quod non fert collocatio et ordo verborum. In priore scilicet verbo ξυν vi sua eminet, unde ἐστί iteratur: Mit der Iugend ist er *zusammen* und weilet bei ihr.

C. τὰ δὲ παλαιὰ πράγματα] γράμματα Bodl. Vat. Δ. Vind. 2 7. Par. DK. Ang. w. Vat. p. Dein Bodl. Vat. Δ., ut solent, Παρμενείδης, de qua scriptura dicam ad Parmenidem.

πέφυκεν Ἔρως μισεῖν] h. e. naturali quodam odio persequitur s. natura sua odit, v. Viger. p. 321.

οὐδ' ἐντὸς πολλοῦ πλ.] ac ne cominus quidem appropinquat, s. ne prope quidem accedit. Hoc ἐντὸς πολλοῦ idem est quod ἐντὸς πολλοῦ διαστήματος, quod interdum in similibus formulis additum reperiri docuerunt intpp. ad Lamb. Bos. de Ellips. p. 103 sq. Comparavit Astius Thucyd II. 77: ἐντὸς γὰρ πολλοῦ χωρίου τῆς πόλεως οὐκ ἦν πελάσαι. Vitiosum est quod vulgo legebatur ὄντος atque indignum patrocinio Dorvilli ad Charit. p. 254. Ceterum ad πλησιάζειν intelligas αὐτῷ, v. Matthiae §. 428. 2.

ἀεὶ ξύνεστί τε καὶ ἔστιν] Comparat Wyttenbach. ad Plutarch. de Ser. Num. Vind. p. 36., ubi huius loci facit mentionem, Plutarch. de Is. et Osir. p. 352. A: παρ' αὐτῇ καὶ μετ' αὐτῆς ὄντα καὶ συνόντα. conf. Dobree ad Arist. Plut. p. 117. ed. Lips. et ann. crit. De proverbio: ὅμοιος ὁμοίῳ ἀεὶ πελάζει, quod apud Platonem non uno loco commemoratur, comparamus versiculum, qui legitur Lysid. p. 214. A: αἰεί τοι τὸν ὅμοιον ἄγει ϑεὸς ὡς τὸν ὅμοιον. Cicero de Senect. 3: pares cum paribus veteri proverbio facillime congregantur.

ὡς Ἔρως Κρόνου —] Dixerat enim Phaedrus Amorem esse deorum longe antiquissimum. Quod quidem in risum vertens Agatho eum Crono et Iapeto vocat antiquiorem. Moeris p. 200: Ἰαπετός· ἀντὶ τοῦ γέρων. καὶ Τίϑωνος καὶ Κρόνος ἐπὶ τῶν γερόντων, v. intpp. ad Aristoph. Plut. v. 589. et 994. Hemsterhus. ad Lucian. Dialog. Deor. II. 1. Erasmi Adagg. p. 110.

ἃ Ἡσίοδος καὶ Παρμενίδης λέγουσιν, Ἀνάγκῃ καὶ οὐκ Ἔρωτι γεγονέναι, εἰ ἐκεῖνοι ἀληθῆ ἔλεγον· οὐ γὰρ ἂν ἐκτομαί, οὐδὲ δεσμοὶ ἀλλήλων ἐγίγνυντο καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ βίαια, εἰ Ἔρως ἐν αὐτοῖς ἦν, ἀλλὰ φιλία καὶ εἰρήνη, ὥςπερ νῦν, ἐξ οὗ Ἔρως τῶν θεῶν βασιλεύει. Νέος μὲν οὖν ἐστι, πρὸς δὲ τῷ νέῳ ἁπα-
D *λός· ποιητοῦ δ' ἔστιν ἐνδεὴς οἷος ἦν Ὅμηρος, πρὸς τὸ ἐπιδεῖξαι θεοῦ ἁπαλότητα. Ὅμηρος γὰρ Ἄτην θεόν τέ φησιν εἶναι καὶ ἁπαλήν· τοὺς γοῦν πόδας αὐτῆς ἁπαλοὺς εἶναι, λέγων*

τῆς μένθ' ἁπαλοὶ πόδες· οὐ γὰρ ἐπ' οὔδεος
πίλναται, ἀλλ' ἄρα ἥ γε κατ' ἀνδρῶν κράατα βαίνει.

καλῷ οὖν δοκεῖ μοι τεκμηρίῳ τὴν ἁπαλότητα ἀποφαίνειν, ὅτι οὐκ ἐπὶ σκληροῦ βαίνει, ἀλλ' ἐπὶ
E *μαλθακοῦ. τῷ αὐτῷ δὴ καὶ ἡμεῖς χρησώμεθα τεκμη-*

D. *οὐ γὰρ ἐπ' οὔδεος*] Apud Homerum est *οὔδει*, quod ex libris Bekkeri soli Ambr. Vat. r. e nostris Flor. n. tuentur. Etiam Bas. 2. habet *οὔδεος*. Igitur uuuc *οὔδεος* restitui. Nam quod Hommelius ceuset, *οὔδει* a criticis mutatum esse, ne utriusque versus terminatio eadem esset, id mihi quidem parum credibile videtur.

C. *ἃ Ἡσίοδος καὶ Παρμενίδης*] Nomeu Parmeuidis **Astius** comparatis locis Legg. III. p. 677. D. **Pausan.** VIII. 18. mutandum ceuset in *Ἐπιμενίδης*, propterea quod de theogonia Parmeuidea uihil memoriae traditum est. Quid vero, si Parmenides in altera carminis parte, nunc deperdita, vulgi opinioues de diis eorumque rebus gestis exposuerit? Etiam **Macrob.** Somu. Scip. I. 2. extr.: **Pythagoras ipse atque Empedocles, *Parmenides* quoque et Heraclitus de diis fabulati sunt.** v. etiam **Karsteu.** De Parmen. Reliquiis p. 20 sq. et p. 237. atque **Braudis.** Comment. Eleatt. p. 127 sqq. Accedit quod Agathonem apertum est respicere ad ea, quae supra Phaedrus p. 179. B. de Hesiodo et Parmeuide exposuit. Unde etiam explicatiouem habet imperfectum, *εἰ ἐκεῖνοι ἀληθῆ ἔλεγον*, de quo **Hommelius** mira narrat.

Ἀνάγκῃ] Nam tanta fuit ex veterum seutentia vis Necessitatis, ut ei non solum homines, sed etiam dii subiecti essent, v. **Spanhem.** ad Callimach. Hymn. in Del. v. 122.

οὐ γὰρ ἂν ἐκτομαί, οὐδὲ δ.] Euthyphr. c. IV: *αὐτοὶ γὰρ οἱ ἄνθρωποι τυγχάνουσι νομίζοντες τὸν Δία τῶν θεῶν ἄριστον καὶ δικαιότατον, καὶ τοῦτον ὁμολογοῦσι τὸν αὑτοῦ πατέρα δῆσαι, ὅτι τοὺς υἱεῖς κατέπινεν οὐκ ἐν δίκῃ, κἀκεῖνόν γε αὖ τὸν αὑτοῦ πατέρα ἐκτεμεῖν δι' ἕτερα τοιαῦτα.* v. **Hesiod.** Theogon. 173 sq.

πρὸς δὲ τῷ νέῳ] Structuram illustravi ad Remp. X. p. 610. E. Charmid. p. 169. B. Piura

ρίῳ περὶ Ἔρωτα, ὅτι ἁπαλός. οὐ γὰρ ἐπὶ γῆς βαίνει, οὐδ' ἐπὶ κρανίων, ἅ ἐστιν οὐ πάνυ μαλακά, ἀλλ' ἐν τοῖς μαλακωτάτοις τῶν ὄντων καὶ βαίνει καὶ οἰκεῖ. ἐν γὰρ ἤθεσι καὶ ψυχαῖς θεῶν καὶ ἀνθρώπων τὴν οἴκησιν ἵδρυται, καὶ οὐκ αὖ ἑξῆς ἐν πάσαις ταῖς ψυχαῖς, ἀλλ' ᾗτινι ἂν σκληρὸν ἦθος ἐχούσῃ ἐντύχῃ, ἀπέρχεται, ᾗ δ' ἂν μαλακόν, οἰκίζεται. ἁπτόμενον οὖν ἀεὶ καὶ ποσὶ καὶ πάντῃ ἐν μαλακωτάτοις τῶν μαλακωτάτων, ἁπαλώτατον ἀνάγκη εἶναι. Νεώτατος μὲν δή ἐστι καὶ ἁπαλώτατος· πρὸς δὲ τούτοις 196
ὑγρὸς τὸ εἶδος. οὐ γὰρ ἂν οἷός τ' ἦν πάντῃ περιπτύσσεσθαι, οὐδὲ διὰ πάσης ψυχῆς καὶ εἰσιὼν τὸ πρῶτον λανθάνειν καὶ ἐξιών, εἰ σκληρὸς ἦν. συμμέτρου δὲ καὶ ὑγρᾶς ἰδέας μέγα τεκμήριον ἡ εὐσχημοσύνη, ὃ δὴ διαφερόντως ἐκ πάντων ὁμολογουμένως

E. καὶ ἡμεῖς χρησώμεθα τ.] Sic Bodl. Coisl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 2. Par. E F. Ang. u. w Vat. n. s. Vulgo erat χρησόμεθα, quod Rückertus vel propter auctoritatem librorum non debebat defendere.

P. 196. ὃ δὴ διαφερόντως] Vett. editt. ὃ δὴ καὶ, quod soli Par. E. Vat. s. Flor. n. tueri videntur. Ceteri καὶ omittunt.

etiam suppeditabit Wyttenbach. ad Plut. Mor. T. II. p. 85. ed. Lips.

D. Ὅμηρος γὰρ Ἄτην —] V. Homer. Iliad. XIX. 92 sqq. Iniuria Orellius ad Isocr. p. 330. verba: τοὺς γοῦν πόδας — κράατα βαίνει, ab aliena manu interposita esse putabat. Quibus eiectis proxima non habitura essent quorsum referrentur. Neque ista versuum Homericorum recitatio indigna est Agathonis ingenio, quem iam antea vidimus inani quadam se iactare doctrinae ubertate atque elegantia. Quid quod haec οὐ γὰρ ἐπὶ γῆς βαίνει, οὐδ' ἐπὶ κρανίων, quae Agatho deinde de Amore dicit, deletis versiculis Homericis, ne intelligi quidem ullo modo possent?

ἐπὶ μαλθακοῦ] Dixit enim κατ' ἀνδρῶν κράατα.

E. ἐν γὰρ ἤθεσι καὶ ψυχαῖς] V. Valcken. ad Diatr. p. 157 sqq., ubi similia collecta.

καὶ ποσὶ καὶ πάντῃ] quum pedibus, tum omnino.

P. 196. ὑγρὸς τὸ εἶδος] Opponitur ὑγρὸς proximo σκληρός, ut facile intelligatur, quid hoc loco significet. Dicitur autem saepe de rebus lubricis, lentis, flexibilibus, mollibus, atque frequenter ad Amorem transfertur, v. Heynius ad Pindar. P. I. 17. Fischerus ad Anacreont. XXVIII. 21. Huschk. Analect. p. 205. Peerlcamp. ad Muson. p. 336. Iacobs ad Philostr. Imagg. p. 654. [Ad rem cf. Paul. Sil. in Anth. Pal. IX. 443., ubi inter alia de Amoris spiculo: οἶστρος ὀλισθήεσσαν ἔχει φύσιν. F. I.]

συμμέτρου δὲ καὶ ὑγρᾶς ἰδ.] Acute vidit Astius σύμ-

Ἔρως ἔχει· ἀσχημοσύνῃ γὰρ καὶ Ἔρωτι πρὸς ἀλλήλους ἀεὶ πόλεμος. χρόας δὲ κάλλος ἡ κατ' ἄνθη δίαιτα τοῦ θεοῦ σημαίνει· ἀνανθεῖ γὰρ καὶ ἀπηνθηκότι καὶ σώματι καὶ ψυχῇ καὶ ἄλλῳ ὁτῳοῦν οὐκ ἐνίζει Ἔρως, οὗ δ' ἂν εὐανθής τε καὶ εὐώδης τόπος ᾖ, ἐνταῦθα καὶ ἵζει καὶ μένει.

B

Cap. XIX. *Περὶ μὲν οὖν κάλλους τοῦ θεοῦ καὶ ταῦτα ἱκανά, καὶ ἔτι πολλὰ λείπεται, περὶ δὲ ἀρετῆς Ἔρωτος μετὰ ταῦτα λεκτέον. τὸ μὲν μέγιστον, ὅτι Ἔρως οὔτ' ἀδικεῖ οὔτ' ἀδικεῖται οὔθ' ὑπὸ θεοῦ οὔτε θεόν, οὔθ' ὑπ' ἀνθρώπου οὔτε ἄνθρωπον. οὔτε γὰρ αὐτὸς βίᾳ πάσχει, εἴ τι πάσχει· βία γὰρ Ἔρωτος οὐχ ἅπτεται· οὔτε ποιῶν ποιεῖ· πᾶς γὰρ ἑκὼν Ἔρωτι πᾶν ὑπηρετεῖ· ἃ δ' ἂν ἑκὼν ἑκόντι ὁμολογήσῃ, φα-*

C

B. *οὔτε ποιῶν ποιεῖ*] *οὔτε βίᾳ ποιῶν ποιεῖ* Bas. 2. Stob. Flor. n. Sed *βίᾳ* nec opus est et poni post *ποιῶν* debuit. In Par. DK. Vat. p. *ποιῶν* desideratur.

C. *ἃ δ' ἂν ἑκών*] Quod vett. editt. ante *ἑκών* interpositum habent *τις*, id solus Ven. Ξ. cum Flor. n. tuetur. Abest etiam a Stobaeo. Ortum est igitur ex glossemate, ut recte expunxerit Rückertus.

οἱ πόλεως βασιλῆς] V. *βασιλεῖς*. Sed Coisl. Ang. u. Vat. n. s. Par. EF. Flor. a. b. c. i. *βασιλικῆς*, unde sponte emergit *βασιλῆς*, quod est in Bodl. Vat. Δ. Ang. w. Recte igitur Bekk. hanc

μετρον referendum esse ad *περιπτύσσεσθαι*. Amor enim, quia potest *πάντῃ περιπτύσσεσθαι*, recte *σύμμετρος* vocatur. Itaque ne hic quidem audiendus est Orellius, qui *σύμμετρος* legendum putabat. Aristaenet. I. I. p 6. ed. Boiss. *οὕτω μέντοι σύμμετρα καὶ τρυφερὰ τῆς Λαΐδος τὰ μέλη, ὡς ὑγροφυῶς αὐτῆς λυγίζεσθαι τὰ ὀστᾶ τῷ περιπτυσσομένῳ* (sic Cod.) *δοκεῖν*, ubi huius loci non immemor fuit Boissonad. De pronomine *οὗ* ad *ἡ εὐσχημοσύνη* referendo v. ad Phileb. p. 28. A. Matthiae §. 439.

ἀνανθεῖ γὰρ καὶ ἀπηνθ.] Aristaen. II. Ep. I. *ἀνανθεῖ γὰρ καὶ ἀπηνθηκότι σώματι οὐ πέφυκε προσιζάνειν ὁ Ἔρως, οὗ δ' ἂν εὐανθές τε καὶ εὐῶδες ᾖ, ἐνταῦθα καὶ ἐνιζάνει καὶ μένει.* Similiter Horat. Od. IV. 13, 6. Ille (Amor) virentis et doctae psallere Chiae pulcris excubat in genis, ubi v. Mitscherlich.

B. *περὶ δὲ ἀρετῆς κ. τ. λ.*] Laudat Agatho Amoris virtutes ita, ut eius iustitiam, temperantiam, fortitudinem, prudentiam ordine celebret; quae quidem virtutum cardinalium, quas vocant, recensio et ipsa habet nescio quid inanis ostentationis atque redolet ingenium hominis, qui praeter poesin etiam philosophorum sapientiam degustaverat, sed fortasse primis labris degustaverat. Observes praeterea, quam artificiose

σιν οἱ πόλεως βασιλῆς νόμοι δίκαια εἶναι. πρὸς δὲ τῇ δικαιοσύνῃ σωφροσύνης πλείστης μετέχει. εἶναι γὰρ ὁμολογεῖται σωφροσύνη τὸ κρατεῖν ἡδονῶν καὶ ἐπιθυμιῶν, Ἔρωτος δὲ μηδεμίαν ἡδονὴν κρείττω εἶναι. εἰ δὲ ἥττους, κρατοῖντ' ἂν ὑπὸ Ἔρωτος, ὁ δὲ κρατοῖ. κρατῶν δὲ ἡδονῶν καὶ ἐπιθυμιῶν ὁ Ἔρως διαφερόντως ἂν σωφρονοῖ. καὶ μὴν εἴς γε ἀνδρείαν Ἔρωτι οὐδὲ Ἄρης ἀνθίσταται. οὐ γὰρ ἔχει Ἔρωτα Ἄρης, D *ἀλλ' Ἔρως Ἄρη, Ἀφροδίτης, ὡς λόγος. κρείττων δὲ ὁ ἔχων τοῦ ἐχομένου. τοῦ δ' ἀνδρειοτάτου τῶν ἄλλων κρατῶν πάντων ἂν ἀνδρειότατος εἴη. Περὶ μὲν οὖν δικαιοσύνης καὶ σωφροσύνης καὶ ἀνδρείας τοῦ θεοῦ εἴρηται, περὶ δὲ σοφίας λείπεται· ὅσον οὖν δυνατόν, πειρατέον μὴ ἐλλείπειν. καὶ πρῶτον μέν,*

formam revocavit, v. ad Remp. V. p. 473. D. Stobaeus *τῶν πόλεων*, quod Fischero et Astio non displicuit. Vind. 2. *πόλεων*.

κρατοῖντ' ἂν ὑπὸ Ἔρωτος] V. *ὑπὸ τοῦ Ἐρ.* Articulum om. Bodl. Coisl. Ven. Ξ. Vind. 2. Par. DFK. Ambr. Ang. u. Vat. d. n. p. r. Flor. a. b. c. i. Dein pro vulg. *ἀνδρίαν* ex Stobaeo et cod. Vind. 1. revocavi *ἀνδρείαν*, quae forma ob posterioris aetatis consuetudinem a scribis obliterata est. Mox vero *ἀνδρείας* plures libri cum Stob. et ed. Ald. tueri videntur.

D. *πάντων ἂν ἀνδρειότατος εἴη*] *ἂν* deest in Bodl. Vat. Δ. Vind. 2. Par. DK. Ang. w. Vat. p.; male: nec melius Flor n. *πάντων γὰρ ἀνδρ.*

Agatho verba composuerit, quam lepide paria paribus retulerit et, ut similiter caperent, elaboraverit. De formula *καὶ ταῦτα ἱκανά*, *vel* haec sufficiunt, v. ad Remp. VI. p. 506. D. Menex. 247. C. Dein vide, an corrigendum sit: *κἂν εἰ ἔτι πολλὰ λείπεται.*

C. *οὔτε ποιῶν ποιεῖ*] Non otiosum est *ποιῶν* quod respondet praecedenti: *εἴ τι πάσχει*, atque idem significat quod *εἴ τι ποιεῖ*. Ex qua re intelligitur, cur vett. quarundam editt. lectio *οὔτε βίᾳ ποιῶν ποιεῖ* spernenda fuerit.

φασὶν οἱ πόλεως βασιλῆς νόμοι] Alcidamas apud Aristotel. Rhetor. III. 3: *τοὺς τῶν πόλεων βασιλεῖς νόμους*, quem locum Bastius apte comparavit. Notum est illud Pindari Fragm. T. III. p. 76. ed. Heyn. *νόμος ὁ πάντων βασιλεὺς θνατῶν τε καὶ ἀθανάτων.*

εἶναι γὰρ ὁμολογεῖται σωφροσύνη] Sic ipse Plato Phaedon. p. 68. C. de Republ. IV. p. 431. A. al. Deinde ad *εἰ δὲ ἥττους* ex praeced. *μηδεμίαν ἡδονήν* intelligas *αἱ ἡδοναί.*

D. *ἀλλ' Ἔρως Ἄρη, Ἀφροδίτης*] Ad genitivum *Ἀφροδίτης* intelligas rursus nomen appellativum *ἔρως*. In qua ratione ne quis offendat, tenendum est Graecos pro eo, quo pollebant, vigore ingenii saepenumero a deorum commemoratione repente cogitatione deferri ad rem,

ἵν' αὖ καὶ ἐγὼ τὴν ἡμετέραν τέχνην τιμήσω, ὥςπερ
E *Ἐρυξίμαχος τὴν ἑαυτοῦ, ποιητὴς ὁ θεὸς σοφὸς οὕτως, ὥςτε καὶ ἄλλον ποιῆσαι· πᾶς γοῦν ποιητὴς γίγνεται, κἂν ἄμουσος ᾖ τὸ πρίν, οὗ ἂν Ἔρως ἅψηται. ᾧ δὴ πρέπει ἡμᾶς μαρτυρίῳ χρῆσθαι, ὅτι ποιητὴς ὁ Ἔρως ἀγαθὸς ἐν κεφαλαίῳ πᾶσαν ποίησιν τὴν κατὰ μουσικήν· ἃ γάρ τις ἢ μὴ ἔχει ἢ μὴ οἶδεν, οὔτ' ἂν ἑτέρῳ δοίη οὔτ' ἂν ἄλλον διδάξειε.*
197 *καὶ μὲν δὴ τήν γε τῶν ζώων ποίησιν πάντων τίς ἐναντιώσεται μὴ οὐχὶ Ἔρωτος εἶναι σοφίαν, ᾗ γίγνεταί τε καὶ φύεται πάντα τὰ ζῶα; ἀλλὰ τὴν τῶν τεχνῶν δημιουργίαν οὐκ ἴσμεν, ὅτι οὗ μὲν ἂν ὁ*

ἵν' αὖ καὶ ἐγώ] *ἵν'* om. Bodl. Vat. Δ. Vind. 2. errore.

E. *τὴν ἑαυτοῦ*] *αὐτοῦ* Vat. Δ. Ang. w. *αὑτοῦ* Bodl. Sed pleniorem formam propter oppositionis vim et gravitatem praeferendam putamus.

P. 197. B. *καὶ Ζεὺς κυβερνήσεως θεῶν*] *κυβερνᾶν* Bodl. Coisl Vat. Δ. Flor. EF. Ambr. Ang. u. w. Vat. n. r. s. Flor. a. b. c. i. et Stob. *κυβερνῶν* Vat. d. *κυβερνᾷ τὰ θεῶν* Par. DK. Vat. p.

cuius illi sunt auctores vel praesides, v. infra p. 107. A. B. p. 199. E. p. 200. A. p. 201. A. E. 204 B. D. p. 207. A. Legg. VI. 773. D. E. Loquendi genus exemplis illustravit Monk. ad Eurip. Alcest. 50. et nuperrime Fritsch. Quaestion. Lucian. p. 4 sq. Respicit autem ad illam narrationem Odyss. *θ'*, 266 sqq.

E. *πᾶς γοῦν ποιητὴς γίγνεται κ. τ. λ.*] Respicit iudice Valckenario Diatrib. p. 207. ad versus Stheneboeae Euripideae: *ποιητὴν δ' ἄρα || Ἔρως διδάσκει, κἂν ἄμουσος ᾖ τὸ πρίν*, de quibus v. T. IX Eurip. ed. Matth. p. 330 sq. Mox ne quid desideres, *πᾶσαν ποίησιν τὴν κατὰ μουσικὴν* arcte connectas cum *ἀγαθός*. Perperam enim in vett. editt. post *ἀγαθὸς* interpungitur. Addit vero *τὴν κατὰ μουσικὴν* propterea, quod deinde *ποίησις* et *ποιητὴς* latiore sensu de cuiusvis generis procreatione et generatione dicit. Itaque nunc de poesi, quae in carminibus pangendis cernitur, cogitari cupiens commemorat *ποίησιν τὴν κατὰ μουσικήν*. Secus locum accepit Hommelius, qui sibi videtur unus eum recte intellexisse. — *ἐν κεφαλαίῳ*, ut summatim dicam.

οὔτ' ἂν ἑτέρῳ δοίη οὔτ' ἂν ἄλλον δ.] Ne quis *οὔτ' αὖ ἄλλον* corrigat, vide ad Apolog. Socr. p. 31. E. Addimus Herodot. III. 21: *εἰ γὰρ ἦν δίκαιος, οὔτ' ἂν ἐπεθύμησε χώρης ἄλλης ἢ τῆς ἑωυτοῦ, οὔτ' ἂν ἐς δουλοσύνην ἀνθρώπους ἦγε.* Soph. Ant. v. 69. 185. 682. 896. al.

P. 197. *καὶ μὲν δὴ τήν γε τῶν ζώων*] Qui fere ubique in isto *καὶ μὲν δὴ* haesit, Fischerus, is etiam hoc loco *καὶ μὴν δὴ* scribendum censuit. At vero *καὶ μὲν δή — γε* est porro etiam, quin etiam, neque usquam nisi in locis corruptis coniuncta reperias *καὶ μὴν δή*. Phaedon. p. 75. A: *ἀλλὰ μὲν δὴ ἔκ γε τῶν αἰσθήσεων δεῖ ἐννοῆσαι.* Politic. p. 287 D: *καὶ μὲν*

θεὸς οὗτος διδάσκαλος γένηται, ἐλλόγιμος καὶ φανὸς ἀπέβη, οὗ δ' ἂν Ἔρως μὴ ἐφάψηται, σκοτεινός; τοξικήν γε μὴν καὶ ἰατρικὴν καὶ μαντικὴν Ἀπόλλων ἀνεῦρεν, ἐπιθυμίας καὶ ἔρωτος ἡγεμονεύσαντος, ὥςτε καὶ οὗτος Ἔρωτος ἂν εἴη μαθητής, καὶ Μοῦσαι μου- B σικῆς καὶ Ἥφαιστος χαλκείας καὶ Ἀθηνᾶ ἱστουργίας καὶ Ζεὺς κυβερνήσεως θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων· ὅθεν δὴ καὶ κατεσκευάσθη τῶν θεῶν τὰ πράγματα Ἔρωτος ἐγγενομένου, δῆλον ὅτι κάλλους· αἴσχει γὰρ οὐκ ἔπεστιν Ἔρως. πρὸ τοῦ δέ, ὥςπερ ἐν ἀρχῇ εἶπον, πολλὰ καὶ δεινὰ θεοῖς ἐγίγνετο, ὡς λέγεται, διὰ τὴν τῆς Ἀνάγκης βασιλείαν· ἐπειδὴ δ' ὁ θεὸς οὗτος

οὐκ ἔπεστιν Ἔρως] ἔνεστιν Ven. Ξ. Vind. 2. Vat. d. et marg. Bodl. ἔστιν Par. DK. Vat. p. ἔστιν. Vat. Δ. Ang. w. ἔν. Bodl. quid habeat, non liquet. Bas. 2. ἔνεσον. Non veridissimilis est coniectura Porsoni Advers. p. 58. olim ἔνι scriptum fuisse suspicantis. Eam igitur nuper receperunt Turicenses. Astius coni. αἴσχους γὰρ οὐκ ἔστιν.

δὴ χαλεπὸν ἐπιχειροῦμεν δρᾶν. Legg. IV. 712. D. E. v. Hartung. De Particul. T. II. p. 401. De μὴ οὐ post ἐναντιώσεται illato v. Hermann. ad Viger. p. 811. intpp. ad Gregor. Corinth. p. 103. Matthiae §. 533. 1. Ceterum verba: ᾗ γίγνεται — τὰ ζῶα, continent epexegesin praecedentium: Ἔρωτος σοφίαν.

καὶ φανὸς ἀπέβη] De hoc usu aoristi v. ad cap. XIII. B. et Phaedon. 84. D. — Hesychius: φανόν· φωτεινὸν καὶ λαμπρόν. v. Dorvill. ad Charit. p. 565. ed. Lips.

τοξικήν γε μὴν κ.] In his γε μὴν est prorsus Latin. quidem certe, ut Parmenid. p. 153. A. al.

B. καὶ Μοῦσαι μουσικῆς κ. τ. λ.] Haec superioribus licentius adduntur sic, ut secundariae orationis membro: ὥςτε καὶ οὗτος — εἴη μαθητής, non primario, accommodata aiunt. Itaque ad nominativos e superioribus mente repetas Ἔρωτος ἂν εἴησαν μαθηταί, ita ut genitivi μουσικῆς, χαλκείας, item ex μαθηταί pendeant quod nunc duplici genitivo iunctum est, alteri personae, alteri rei. Aliter Astius constructionem verborum expedire studuit, qui nominativos refert ad ἀνεῦρεν et μαθητὴς ἂν εἴη, genitivos autem e verbis ἐπιθυμίας καὶ ἔρωτος ἡγεμονεύσαντος, nunc denuo mente intelligendis, suspensos esse arbitratur. Nostram rationem confirmat res ipsa. In proximis: Ἔρωτος ἐγγενομένου, δῆλον ὅτι κάλλους, istud κάλλους pendet ex Ἔρωτος, ita ut hoc nomen rursus et de deo amoris intelligendum sit et de amore ipso, utraque notione arctissime coniuncta et quasi in unum confusa. v. ad p. 196. D. Germanice haec reddas: indem ihnen Eros, nemlich Liebe zur Schönheit, einwohnte. Itaque Socrates infra p. 201. A:

C ἔφυ, ἐκ τοῦ ἐρᾶν· τῶν καλῶν πάντ' ἀγαθὰ γέγονε καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις. Οὕτως ἐμοὶ δοκεῖ, ὦ Φαῖδρε, Ἔρως πρῶτος αὐτὸς ὢν κάλλιστος καὶ ἄριστος μετὰ τοῦτο τοῖς ἄλλοις ἄλλων τοιούτων αἴτιος εἶναι. ἐπέρχεται δέ μοί τι καὶ ἔμμετρον εἰπεῖν, ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ ποιῶν

C. *πρῶτος αὐτὸς ὢν κ.*] Vind. 2. et Stob. *πρῶτον*, quod Wolfius, quia sequeretur *μετὰ τοῦτο*, recipiendum iudicavit. Sed recte alii sensum declararunt sic: quum *primus* ipse sit pulcherrimus. De *πρῶτος αὐτὸς* docte exposuit Fritschius ad Luciani Dialogg. deor. p. 44.

νηνεμίαν ἀνέμων] *τ' ἀνέμων* Stob. Ven. Ξ. Vind. 2. *ἀνέμοις* οἶμαι γάρ σε οὑτωσί πως εἰπεῖν, ὅτι τοῖς θεοῖς κατεσκευάσθη τὰ πράγματα δι' ἔρωτα καλῶν. αἰσχρῶν γὰρ οὐκ εἴη ἔρως.

C. *ἐπέρχεται δέ μοί τι καὶ ἔμμ.*] h. e. in mentem mihi venit. Germanice dixeris: mich wandelt an, v. Wyttenbach. ad Select. Princip Hist. p. 346. conf. infra p. 199. B. Cratyl. p. 428. C. De formula *ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ ποιῶν* v. Bake ad Cleomed. Meteor. p. 415. Versiculos convertit Ficinus sic: qui pacem largitur hominibus, qui mari tranquillitatem, qui ventis requiem, cubile viventibus omniumque (somnumque?) securum. Itaque Dindorfius, quia quatuor libri Florentini habent *νηκηδῆ*, legendum censuit: *νηνεμίαν ἀνέμοις, κοίτη θ' ὕπνον νηκηδῆ*. Ingeniosa sane coniectura, quam veram putarem, nisi *τε* invitis codicibus Platonis in aliam sedem translatum esset. Nam *νηκηδής* etsi nusquam alibi usurpatum reperitur, tamen analogia similium verborum, veluti *νηπαθής*, satis defenditur, frustraque nuper exstitit qui vocis illius formam legibus linguae adversari clamaret. Si vera est lectio vulgata, *ἐνὶ κήδει* idem est quod *τοῖς κηδομένοις*, s. *τοῖς ἐν κήδει οὖσιν*. Quod nobis quidem nunc unice placet. Germanice dixeris: Schweigen der Stürme, ein ruhiges Lager und Schlaf *unter* Sorgen. Nec offendet quisquam in sententiae ratione parum diligenter expressa, qui meminerit Agathonem hos versiculos ludere a Platone iussum esse, ut sibi ipse quasi illuderet. Non displicet tamen coniectura Hommelii, legendum putantis *ἐνὶ κήτει*, quod Hesych. interpretatur *στερήσει, ἐρημίᾳ*. Idem acute observavit binorum fere nominum syllabas easdem habere consonas literas, in quo poetae lusus inest. Ceterum Creuzerus Annal. Vindobb. c. p. 141. Agathoni censet ob oculos versatos esse versus Homeri Odyss. μ', 168 sq., de quo tamen dubitamus.

D. *τὰς τοιάσδε ξυνόδους*] Haec *δεικτικῶς* dicta sunt: quale est hoc convivium nostrum. — *φιλόδωρος εὐμενείας — δυςμενείας* v. Matthiae §. 339. De voc. *ἄδωρος* v. Bekker Anecdot. I. p. 346. — *θεατὸς σοφοῖς*, spectatus sapientibus, h. e. gratus et iucundus. — *ζηλωτὸς κ. τ. λ.* invidendus iis, qui eius expertes sunt; tenendus illis, qui eius participes facti sunt. — *χλιδή*, mollities, deliciae, formatum

εἰρήνην μὲν ἐν ἀνθρώποις, πελάγει δὲ γαλήνην,
νηνεμίαν ἀνέμων, κοίτην ὕπνον τ' ἐνὶ κήδει.

οὗτος δὲ ἡμᾶς ἀλλοτριότητος μὲν κενοῖ, οἰκειότητος **D** δὲ πληροῖ, τὰς τοιάσδε ξυνόδους μετ' ἀλλήλων πάσας τιθεὶς ξυνιέναι, ἐν ἑορταῖς, ἐν χοροῖς, ἐν θυσίαις γιγνόμενος ἡγεμών· πρᾳότητα μὲν πορίζων, ἀγριότητα

Par. DK. Vat. p. Vind. 7. δ' ἀνέμοις Hermogenes p. 321. ed. Walz. Dein ὕπνον δ' Par. DK. Vat. p. Pro vulg τ' ἐνὶ κήδει Vat. Δ. τενικη δεῖ. Vat. s. τενικηδῆ. Coisl. τε κυδυμῆ Par EF. Ambr. Vat. n. Ang. u. τενηκηδῆ. Flor. a b. c. i. ὕπνον τε νηκηδῆ. Bastius legendum putabat ἐνὶ μήθει. Diudorfius meus codicum secutus vestigia reponebat: κοίτῃ θ' ὕπνον νηκηδῆ.

D. ἐν θυσίαις] Stobaeus: ἐν εὐθυμίαις.

est a verbo χλίω, calore solvo, mollio, deliciis frango. v. Ruhnken. ad Tim. Gloss. p. 176. — ἐπιμελὴς ἀγαθῶν, ἀμελὴς κακῶν. Imitatus est haec Aristaenet. Epistol. I. 1: ἀμελὴς ἀκόμψων, ἐπιμελὴς εὐπρεπῶν. — De proximis verbis Schützius Lectt. Platon. Specim. I. p. 4. sic disputavit: „Sententiarum inter se relatarum oppositionem turbatam esse nullo negotio perspicitur. Primum enim inter πόνῳ et λόγῳ prorsus nulla est relatio, quae inter φόβῳ et πόθῳ satis clara intercedit; deinde quorsum omnino hic ἐν λόγῳ pertineat, aut quam vim habeat, intelligi vix potest; denique quatuor illi nominativi κυβερνήτης, ἐπιβάτης, παραστάτης καὶ σωτήρ quomodo ad quatuor dativos ἐν πόνῳ, ἐν φόβῳ, ἐν πόθῳ, ἐν λόγῳ referantur, ut singula singulis ad sententiam respondeant, haud apparet. Itaque quum vix credibile sit Agathonis operam in concinnitate sententiarum assectanda positam extrema in parte claudicasse, librariorum culpa nonnulla hic turbata esse arbitramur. Ut paucis defungamur, ita nobis videtur Plato scripsisse: ἐν φόβῳ, ἐν πόθῳ, ἐν πόνῳ, ἐν μόγῳ, κυβερνήτης, ἐπιβάτης, παραστάτης καὶ σωτὴρ ἄριστος. Iam primum totam imaginem e re nautica petitam esse existimamus. Nautis enim saepe timor naufragii, desiderium terrae, labor in difficultate navigandi, aerumna nauseantibus, fame periclitantibus, cum tempestatibus conflictantibus accidere solet. In timore igitur illo quid gubernatore, in desiderio quid socio itineris et comite (ἐπιβάτῃ), in labore quid auxiliatore (παραστάτῃ), in aerumna quid sospitatore (σωτῆρι) optabilius? Haec igitur officia unum Amorem omnia praestare amantibus docet Deinde hac unius literae mutatione uniusque vocabuli transpositione hoc efficitur, ut singula singulis ad amussim respondeant. Ut enim ἐν φόβῳ ad malorum, sic ἐν πόθῳ ad bonorum exspectationem refertur; ut πόνος molestiam in agendo, sic μόγος molestiam in patiendo designat; tandem κυβερνήτης ad φόβον, ἐπιβάτης ad πόθον (quia enim flagrantis desiderii sensum melius lenire possit, quam socius itineris, quicum colloquendo horas tardius euntes fallere possis?), παραστάτης ad πόνον, similitudine a remigantibus ducta, denique σωτὴρ ad μόγον aptissime refertur." Haec vir egregius magno acumine. Quae scio multis placitura esse, modo ne transposi-

δ' ἐξορίζων· φιλόδωρος εὐμενείας, ἄδωρος δυςμενείας· ἵλεως ἀγαθοῖς, θεατὸς σοφοῖς, ἀγαστὸς θεοῖς· ζηλωτὸς ἀμοίροις, κτητὸς εὐμοίροις· τρυφῆς, ἁβρότητος, χλιδῆς, χαρίτων, ἱμέρου, πόθου πατήρ· ἐπιμελὴς ἀγαθῶν, ἀμελὴς κακῶν· ἐν πόνῳ, ἐν φόβῳ, ἐν
E *πόθῳ, ἐν λόγῳ κυβερνήτης, ἐπιβάτης, παραστάτης τε καὶ σωτὴρ ἄριστος, ξυμπάντων τε θεῶν καὶ ἀνθρώπων κόσμος, ἡγεμὼν κάλλιστος καὶ ἄριστος, ᾧ χρὴ ἕπεσθαι πάντα ἄνδρα ἐφυμνοῦντα καλῶς, καλῆς ᾠδῆς μετέχοντα, ἣν ᾄδει θέλγων πάντων θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων νόημα.*

Οὗτος, ἔφη, ὁ παρ' ἐμοῦ λόγος, ὦ Φαῖδρε, τῷ θεῷ ἀνακείσθω, τὰ μὲν παιδιᾶς, τὰ δὲ σπουδῆς μετρίας, καθ' ὅσον ἐγὼ δύναμαι, μετέχων.

ἵλεως ἀγαθοῖς] Sic Stobaeus. Libri Platonis omnes *ἀγαθός*.

κτητὸς εὐμοίροις] *ἐν μύροις* Par. DK. Vat. p. Mox Bodl. Vat. Δ. *χλήδης*. Pro *ἱμέρου* Bodl. Par. DK. Ang. w. Vat. p. *ἡμέρου*, et pro *ἀμελὴς* Bodl. Vat. Δ. *ἀνελής*, Par. DK. Vat. p. *ἀνεπιμελής*.

ἐν λόγῳ κυβ.] Schützius coni. *ἐν μόγῳ*. Winckelm. Praef. ad Spnr. Plat. Diall. p. XI. mavult *ἐν νόσῳ*.

E. *ᾧ χρὴ ἕπεσθαι*] Sic codd. praeter Par. E. et paucos alios unanimi consensu. Vett. editt. *δεῖ* pro *χρὴ* habent. Receptam lectionem confirmat etiam Stobaeus.

καλῆς ᾠδῆς] *καλῆς* om. Bodl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 1. 2. 7. Par. DK. Ambr. Ang. u. w. Vat. d. n. r. Flor. a. b. c. i., nec expressit Ficinus. Itaque Astius coniectabat: *τῆς ᾠδῆς μετέχοντα*. Orellius vero ad Isocrat. de antid. p. 331. reponendum censebat: *καὶ τῆς ᾠδῆς μετέχοντα*. Mihi vulgata lectio unice vera videtur, et *καλῆς* ob *καλῶς* omissum. Accedit quod alterum sine altero debile est atque mancum.

tionis remedium vulneri sanando adhibuisset. Vulgatam tamen lectionem ingeniose defendit Astius. Nam verissime iudicat *λόγον* in hac depicta Agathonis oratione, in qua nil nisi merus verborum lusus cernatur, recte habere, adeoque posse in universum ad Agathonem, egregium scilicet illum et oratorem et poetam, referri, si quidem respiciatur ad notum illud *ὁ μῦθος ἐσώθη, ὁ λόγος ἀπώλετο*, al., quod frequenter apud Platonem usurpatur, ut de Republ. X. p. 621. B. Legg. I. p. 645. B. Theaet. p. 164. D. Phileb. p. 14. A. al. Conferre licebit etiam illa *χειμάζεσθαι ἐν λόγῳ* Lach. p. 194. et *διανεῦσαι πλῆθος λόγων* Parm. 137. B.

E. *τῷ θεῷ ἀνακείσθω*] Tanquam donarium. Nam *ἀνακεῖσθαι* dicitur de donariis (*ἀναθήμασι*) e parietibus templorum suspensis. — *μετρίας*, h. e. *κοσμίας*.

P. 198. *ἀδεὲς πάλαι δέος δεδιέναι*] Suid. T. I. p. 48:

Cap. XX. *Εἰπόντος δὲ τοῦ Ἀγάθωνος, πάντας* 198 *ἔφη ὁ Ἀριστόδημος ἀναθορυβῆσαι τοὺς παρόντας, ὡς πρεπόντως τοῦ νεανίσκου εἰρηκότος καὶ αὑτῷ καὶ τῷ θεῷ. τὸν οὖν Σωκράτη εἰπεῖν βλέψαντα εἰς τὸν Ἐρυξίμαχον, Ἆρά σοι δοκῶ, φάναι, ὦ παῖ Ἀκουμενοῦ, ἀδεὲς πάλαι δέος δεδιέναι, ἀλλ' οὐ μαντικῶς, ἃ νῦν δὴ ἔλεγον, εἰπεῖν, ὅτι Ἀγάθων θαυμαστῶς ἐροῖ, ἐγὼ δ' ἀπορήσοιμι; Τὸ μὲν ἕτερον, φάναι τὸν Ἐρυξίμαχον, μαντικῶς μοι δοκεῖς εἰρηκέναι, ὅτι Ἀγάθων εὖ ἐρεῖ· τὸ δὲ σὲ ἀπορήσειν, οὐκ οἶμαι. Καὶ πῶς, ὦ μακάριε, εἰπεῖν τὸν Σωκράτη, οὐ μέλ-* B *λω ἀπορεῖν καὶ ἐγὼ καὶ ἄλλος ὁςτιςοῦν, μέλλων λέξειν μετὰ καλὸν οὕτω καὶ παντοδαπὸν λόγον ῥηθέντα; καὶ τὰ μὲν ἄλλα οὐχ ὁμοίως μὲν θαυμαστά· τὸ*

P. 198. *ὦ παῖ Ἀκουμενοῦ*] *Ἀκουμένου* Coisl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Par. E. Ang. u. w. Vat. n. r. s. Flor. a. b. c. i., aed vid. ad Phaedr. in. et supra p. 176. A.

θαυμαστῶς ἐροῖ] V. *ἐρεῖ*, quod e Bodl. Coisl. Vat. Δ Ven. Ξ. Vind. 1. 2. 7. Par. DK. Ang. u. w. Flor. b. i. mutatum. Iisdem fere libris debetur quod deinde pro v. *ἀπορήσαιμι* dedimus *ἀπορήσοιμι*.

μοι δοκεῖς εἰρηκέναι] *μοι δοκεῖς* Vat. Δ. Vind. 2. Par. DK. Ang. w. Vat. p. Ante Bekker. legebatur *δοκεῖς μοι εἰρ.* Dein Bas. 2. *ἀπορήσειν*.

B. *εἰπεῖν τὸν Σωκράτη*] Sic Coisl. Ven. Ξ. Par. DF. Ang. w. Vat. s. Flor. b. c. i. n. Vett. editt. *Σωκράτην*, quod iniuria tenuit Bekker. Mox Coisl. Paris. EF. Aug. u. Vat. n. r. a. Flor. a. b. c. i. *καὶ παντοδαπὸν οὕτω λόγον*.

οὐχ ὁμοίως μὲν θαυμ.] *μὲν* om. Bekker. cum Ven. Ξ. Vind. 2. Ego nunc servandum duxi. Habet enim defensionem ex eo paratam, quod *τὰ μὲν ἄλλα* accipi poteat absolute pro et quod cetera quidem attinet; quo facto non inepte pergitur

ἀδεὲς δέδιας δέος λεγόμενόν τι ἐστιν ἐπὶ τῶν τὰ μὴ φοβερὰ φοβουμένων. — *πάλαι* nunc est autea. Nam etism de breviore temporis intervallo vocem usurpari conatat, v. ad Apolog. Socrat. p. 18. B. Respicitur antem ad cap. XVII. p. 194. A., quorsum referenda snnt verba *ἃ νῦν δὴ ἔλεγον*, i. e. *πρὸ ὀλίγου, ἀρτίως*. Dixi copiosius de vocularum *νῦν δὴ* usu ad Phileb. p 105 sqq., ubi quod acripai: deuique cum futuro compositum (*νῦν δὴ*) multo saepius significat *nunc igitur* quam *nunc cum maxime*, *iam nunc*: id nescio cur non intellexerit Bremius, qui annot. ad Aeschin. de fals. legat. p. 230. narraverit me omnino negasse *νῦν δὴ* cum futuro iunctum nunc cum maxime usquam significare.

B. *καὶ παντοδαπὸν*] Multiplicem vocat Agathonis orationem, quippe quae videatur omnia attigisse et percurrisse, quae ad laudem Amoris pertineant. Dein cohaerent *τὸ δὲ ἐπὶ*

δὲ ἐπὶ τελευτῆς τοῦ κάλλους τῶν ὀνομάτων καὶ ῥημάτων τίς οὐκ ἂν ἐξεπλάγη ἀκούων; ἐπεὶ ἔγωγε ἐνθυμούμενος, ὅτι αὐτὸς οὐχ οἷός τ' ἔσομαι οὐδ' ἐγ-
C γὺς τούτων οὐδὲν καλὸν εἰπεῖν, ὑπ' αἰσχύνης ὀλίγου ἀποδρὰς ᾠχόμην, εἴ πῃ εἶχον. καὶ γάρ με Γοργίου ὁ λόγος ἀνεμίμνησκεν, ὥστε ἀτεχνῶς τὸ τοῦ Ὁμήρου ἐπεπόνθη· ἐφοβούμην, μή μοι τελευτῶν ὁ Ἀγάθων Γοργίου κεφαλὴν δεινοῦ λέγειν ἐν τῷ λόγῳ ἐπὶ τὸν ἐμὸν λόγον πέμψας αὐτόν με λίθον τῇ ἀφωνίᾳ ποι-

sic: οὐχ ὁμοίως μὲν θαυμαστά, particula μὲν denuo iterata. Ceterum inepte Hommelius haec interrogative dicta putat ideoque post θαυμαστὰ posuit notam interrogationis.

C. εἴ πῃ εἶχον] Sic Bodl. Vat. Δ. Coisl. Ven. Ξ. Vind. 2. 7. Par DK. Ambr. Ang. u. w. Vat. n. p. r. Flor. a. b. c. i. Vulgo εἴ ποι εἶχον.

Ὁμήρου ἐπεπόνθη] V. ἐπεπόνθειν Bodl. Vind. 2. ἐπεπόνθει, in quo procul dubio latet ἐπεπόνθη, quam formam a scribis haud raro obscuratam hic quoque praeeunte Bekkero rursus in lucem protraximus. Eustath. ad Odyss. p. 946. ed. Rom. = T. II. p. 305. ed. Lips. παραδίδωσιν γὰρ Ἡρακλείδης, ὅτι Ἀττικοὶ τοὺς τοιούτους ὑπερσυντελικοὺς ἐν τῷ ἦτα μόνῳ περατοῦσιν, ἤδη λέγοντες καὶ ἐνενοήκη καὶ ἐπεποιήκη. καὶ οὕτω φησὶ Παναίτιος ἔχειν τὰς γραφὰς παρὰ Πλάτωνι. καὶ Θουκυδίδης δὲ κέχρηται τῷ τοιούτῳ Ἀττικῷ ἔθει. Ex quibus verbis clarum est codices Platonis olim hanc formam habuisse. Igitur ea a scribis aetatis suae consuetudine deceptis paullatim mutata temereque expulsa est. Iam vero utique improbamus eorum consilium, qui hoc similibusque testimoniis confisi protinus codicibus invitis ubique Atticam istam terminationem restitui iubent; sed iidem etiam eos reprehendimus, qui si-

τελευτῆς, quod autem exitum orationis tuae attinet. Nam τοῦ κάλλους pendet ex ἐξεπλάγη, de qua structura v. Matth. §. 368.

τῶν ὀνομάτων καὶ ῥημάτων] v. ad Apolog. Socrat. p. 17. B. Cratyl. p. 399. A. — τίς οὐκ ἂν ἐξεπλάγη, quis non haec audiens perculsus esset?

C. ὀλίγου ἀποδρὰς ᾠχόμην] Ne quis scribendum suspicetur: ὀλίγου ἀποδρὰς ἂν ᾠχόμην, sententia verborum haec est: ego prae pudore paene aufugeram, si qua potuissem. Nam aliud quid significat paene aufugissem. v. ad cap. XV. p. 190 C. Sic Theaet. p. 180 D: ὀλίγου δὲ ἐπελαθόμην. Euthydem. p. 279. D: ὀλίγου καταγέλαστοι ἐγενόμεθα. Menex p. 236 B: ὀλίγου πληγὰς ἔλαβον, ubi plura dedimus. De formula οὐδὲ ἐγγὺς conf. infra p. 221. D. Demosth. de coron. p 229. ed. Reisk: οὐκ ἔνι ἐν τῇ πόλει δίκην ἀξίαν λαβεῖν οὐδ' ἐγγύς. Ibid. p. 258: ἀλλ' οὐκ ἐποίουν τοῦτο οὐδ' ἐγγύς. in Midian. p. 524. §. 10. al.

ήσειν. καὶ ἐνενόησα τότε ἄρα καταγέλαστος ὤν, ἡνίκα ὑμῖν ὡμολόγουν ἐν τῷ μέρει μεθ' ὑμῶν ἐγκωμιάσεσθαι τὸν Ἔρωτα καὶ ἔφην εἶναι δεινὸς τὰ ἐρωτικά, D οὐδὲν εἰδὼς ἄρα τοῦ πράγματος, ὡς ἔδει ἐγκωμιάζειν ὁτιοῦν. ἐγὼ μὲν γὰρ ὑπ' ἀβελτερίας ᾤμην δεῖν τἀληθῆ λέγειν περὶ ἑκάστου τοῦ ἐγκωμιαζομένου, καὶ τοῦτο μὲν ὑπάρχειν, ἐξ αὐτῶν δὲ τούτων τὰ κάλλιστα ἐκλεγομένους ὡς εὐπρεπέστατα τιθέναι. καὶ πάνυ δὴ μέγα ἐφρόνουν ὡς εὖ ἐρῶν, ὡς εἰδὼς τὴν ἀλή-

cubi vel levia quaedam eius vestigia in bonis libris comparent, non statim eam revocandam censeant, codicum scilicet plurimorum ignava mancipia. Recte igitur p. 199. A. restitueris ᾔδη et p. 217. C. ἐγκεχειρήκη; nam utroque loco veteris scripturae vestigia exstant; eodemque modo iudicandum est de Republ. I. p. 329. B. Euthydem. p. 271. C. D. Phaed. p. 63. E. Apolog. p. 31. D. p. 36. A. Men. p. 80. D. Euthyph. p. 14. C. Protagor. p. 335 D. aliis locis. Quocirca non possumus accedere iudicio Schneideri Praefat. ad Remp. p. XLII sqq., quod legentes expendant ipsi. Usus est hac forma etiam Aristophan., veluti Acharn. 10. et 323. Ecclesiaz. 32. Dignum est autem, quod memoretur, iudicium Dawesii in Miscellan. p. 427. ed. Kidd. statuentis sub Aristophanis senescentis aetatem hanc formam abiisse in desuetudinem, siquidem Anaxandrides apud Athenaeum XIV. p. 642. B. et Macho XIII. p. 580. C. ᾔδειν eo loco positum habeant, ubi ᾔδη in metrum peccaret.

D. ὑπ' ἀβελτερίας] Sic Bodl. Vat. Δ. Ang. w. V. ἀβελτηρίας. Dein vulgo erat τῶν ἐγκωμιαζομένων, quod mutatum e Bodl. Vat. Δ. Coisl. Par. D E F K. Ambr. Ang. u. w. Vat. n. p. r. s. Vind. 1. 7. Flor. a. b. c. i. Perperam vero Hommel. τοῦ ante ἐγκωμ. delendum putat. Mox Bastius coni. καὶ τοῦτο πρῶτον vel μέγιστον μὲν ὑπάρχειν, sed v. comment.

τὸ τοῦ Ὁμήρου ἐπεπόνθη· ἐφοβούμην —] Apolog. Socrat. p 22. A: ἔπαθόν τι τοιοῦτον· οἱ μὲν μάλιστα εὐδοκιμοῦντες ἔδοξάν μοι — τοῦ πλείστου ἐνδεεῖς εἶναι, ubi v. annot. Respicitur autem ad locum Homeri Odyss. λ', 632., quo Ulysses veretur, ne Gorgus capite adspiciendo in lapidem mutetur, et similitudine nominum Gorgiae sophistae et Gorgus, terribilis illius monstri, facete luditur. Ita locum, temere a Cornario mutatum, bene intellexit Fischerus. conf. Euthydem. p. 298. A: ἦ σὺ εἶ ὁ αὐτὸς τῷ λίθῳ; Δέδοικα ἔγωγε — μὴ φανῶ ὑπὸ σοῦ ὁ αὐτός.

D. καὶ τοῦτο μὲν ὑπάρχειν] h. e. et hoc debere orationi subiectum esse argumentum. Nam verissime Schneider. ad Xenoph. Oecon. XXI. 11. „ὑπάρχειν dicuntur a Platone quaecunque fundamenti loco adesse debent, ubi quis quid exsequi voluerit." v. Menex 237. B. Tim. 30. C.

ὡς εἰδὼς τὴν ἀλήθειαν τοῦ ἐπαινεῖν] utpote veram tenens laudationis cuiuslibet naturam et rationem.

θειαν τοῦ ἐπαινεῖν ὁτιοῦν. τὸ δὲ ἄρα, ὡς ἔοικεν,
E οὐ τοῦτο ἦν τὸ καλῶς ἐπαινεῖν ὁτιοῦν, ἀλλὰ τὸ ὡς μέγιστα ἀνατιθέναι τῷ πράγματι καὶ ὡς κάλλιστα, ἐάν τε ᾖ οὕτως ἔχοντα, ἐάν τε μή. εἰ δὲ ψευδῆ, οὐδὲν ἄρ' ἦν πρᾶγμα. προὐῤῥήθη γάρ, ὡς ἔοικεν, ὅπως ἕκαστος ἡμῶν τὸν Ἔρωτα ἐγκωμιάζειν δόξει, οὐχ ὅπως ἐγκωμιάσεται. διὰ ταῦτα δή, οἶμαι, πάντα λόγον κινοῦντες ἀνατίθετε τῷ Ἔρωτι, καί φατε αὐ-
199 τὸν τοιοῦτόν τε εἶναι καὶ τοσούτων αἴτιον, ὅπως ἂν φαίνηται ὡς κάλλιστος καὶ ἄριστος, δῆλον ὅτι τοῖς μὴ γιγνώσκουσιν· οὐ γὰρ ἄν που τοῖς γε εἰδόσι. καὶ καλῶς γ' ἔχει καὶ σεμνῶς ὁ ἔπαινος. ἀλλὰ γὰρ

τὸ δὲ ἄρα — οὐ τοῦτο ἦν] Bastius τοῦτο in τούτοις mutari volebat, sine idonea causa.

E. *οὐδὲν ἄρ' ἦν πρᾶγμα*] Coisl. τὸ πρᾶγμα, Sed οὐδὲν πρᾶγμα significat non molestum est. Dein vett. editt. προυρρήθη, qui error vel sine codicibus tolli debuerat.

ἐγκωμιάζειν δόξει] Sic edidit Stephanus. Sed libri omnes δόξῃ, quod quomodo defendi possit, alii viderint, ego non video.

P. 199. *οὐ γὰρ ἄν που τοῖς γε εἰδ.*] ἂν Bodl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 2. Par. DK. Ang. w. Vat. p. omittunt, non sine applausu Turicensium. Videlicet extruaerunt illud qui φαίνοιτο optativum intelligendum relinqui vel non viderent vel moleste ferrent. Novo igitur hic locus argumento est vel optimos codices manum grammaticorum emendatricem expertos esse, ut iis non sine cautione fides habenda sit.

οὐκ ἤδη ἄρα] Sic Bodl. Vat. Δ. Ang. u. w. et corr. Coisl. Vulgo erat ᾔδειν. Pro ἄρα quod in Bodl. Vat. Δ. Vind. 1. 2. 7. Par.

τὸ δὲ ἄρα — οὐ τοῦτο ἦν] De isto τὸ δέ v. ad Apolog. Socrat. p 23. A. et de ἄρ' ἦν, quo Socrates, sapientiae suae dissimulator, significat hanc opinionem praeter exspectationem falso ac temere ab ipso susceptam esse, ad Phaedon. c. XIII. in. De Rep. II. p. 357. A. VII. p. 527. al. Infra p. 199. A: ἀλλὰ γὰρ ἐγὼ οὐκ ᾔδη ἄρα τὸν τρόπον τοῦ ἐπαίνου. Ceterum hoc Socratis iudicium egregie convenit cum illis Menex. p. 234. C: οἳ (oratores funebres) οὕτω καλῶς ἐπαινοῦσιν, ὥςτε καὶ τὰ προςόντα καὶ τὰ μὴ περὶ ἑκάστου λέγοντες, κάλλιστά πως τοῖς ὀνόμασι ποικίλλοντες γοητεύουσιν ἡμῶν τὰς ψυχὰς.

E. *προὐῤῥήθη γάρ — ἐγκωμιάσεται*] Haec dicta sunt cum acerba irrisione, cuius vim auget etiam urbanum istud ac modestum ὡς ἔοικεν.

πάντα λόγον κινοῦντες] Dictionem κινεῖν et ἐγείρειν λόγον exemplia illustrarunt Wyttenbach. ad Plutarch. de Ser. Num. Vind. p. 83. et Heusd. Specim. Crit. p. 110 sqq.

P. 199. *οὐ γὰρ ἄν που τοῖς γε εἰδόσι*] Intellige φαί-

ἐγὼ οὐκ ᾔδη ἄρα τὸν τρόπον τοῦ ἐπαίνου, οὐδ' εἰδὼς ὑμῖν ὡμολόγησα καὶ αὐτὸς ἐν τῷ μέρει ἐπαινέσεσθαι. ἡ γλῶττα οὖν ὑπέσχετο, ἡ δὲ φρὴν οὔ. χαιρέτω δή. οὐ γὰρ ἔτι ἐγκωμιάζω τοῦτον τὸν τρόπον· οὐ γὰρ ἂν δυναίμην, οὐ μέντοι· ἀλλὰ τά γε ἀληθῆ, εἰ βούλεσθε, ἐθέλω εἰπεῖν κατ' ἐμαυτόν, οὐ B
πρὸς τοὺς ὑμετέρους λόγους, ἵνα μὴ γέλωτα ὄφλω. ὅρα οὖν, ὦ Φαῖδρε, εἴ τι καὶ τοιούτου λόγου δέει, περὶ Ἔρωτος τἀληθῆ λεγόμενα ἀκούειν, ὀνόμασι δὲ καὶ θέσει ῥημάτων τοιαύτη, ὁποία δ' ἄν τις τύχῃ ἐπελθοῦσα. Τὸν οὖν Φαῖδρον ἔφη καὶ τοὺς ἄλλους κελεύειν λέγειν, ὅπῃ αὐτὸς οἴοιτο δεῖν εἰπεῖν, ταύτῃ.

DK. Ang. w. Vat. p. r. desideratur, et omissum item in Turic. est, Flor. b. i. Ang. n. Vat. n. habent ἔτι. Sed habet ἄρα plus elegantiae et urbanitatis, quam ut criticis deberi videatur.

B. εἴ τι καὶ τ. λ. δέει] V. δέῃ. Par. K. δέοι. Mox Vind. 1. ὀνομάσει δὲ καὶ θέσει, quod non debebant probare Bastius l. c. et Schaeferus ad Dionys. de Compos. verbor. p. 28.

ὁποία δ' ἄν τις τύχῃ ἐπ.] V. τύχοι, praeter fidem codicum fere omnium. Praeterea codd. omnes praeter Vat. s. et Flor. n. ὁποία δ' ἄν τις, probante Astio. Vett. editt. cum Vat. s. Flor. n. ὁποία τις, omisso δ'. Posterioris aetatis scriptoribus hunc usum vindicat Bastius Epist. crit. p. 219. ed. Lips. Sed dubitare licet, an etiam Platonis aetate δέ relativis ita adiunctum sit. Certe exempla rei a Bernhardyo Syntax. p. 483. allata alius generis sunt. Nihilominus servandam duximus librorum lectionem, in qua fortasse ὁποία δή latere iam olim suspicati sumus. Quamquam id nollem ab Hermanno continuo in Platonis orationem invectum esset. Caussa certe adhuc est controversa.

νοιτο. De particulis οὐ γὰρ ἄν που — γε v. ad Apolog. Socrat. cap. V. in. coll. supra p. 182. A.

ἡ γλῶττα οὖν ὑπέσχετο] Respicit ad nobilissimum versum Euripidis Hippolyt. 612: ἡ γλῶσσ' ὀμώμοχ', ἡ δὲ φρὴν ἀνώμοτος. Cicero de Offic. III. 29: iuravi lingua, mentem iniuratam gero. Mox de vulgari οὐ μέντοι ἀλλὰ v. Viger. p. 464. Sed melius visum est post οὐ μέντοι denuo inferre interpunctionem, ut sit anadiplosis. Hipp. Mai. p. 292. B: οὔ μοι δοκεῖ, ὦ Ἱππία, οὐκ, εἰ ταῦτά γε ἀποκριναίμην. Odyss. γ', 27: οὐ γὰρ ὀΐω, οὔ, σε θεῶν ἀέκητι γενέσθαι. Aristoph. Nub. 1067: εἴληφε — ἀλλ' οὐ μὰ Δί', οὔ, μάχαιραν. Rann. 28. 1308. al. Mox οὐ πρὸς τοὺς ὑμ. λόγους est: non ut contendam cum vestris orationibus.

B. τἀληθῆ λεγόμενα ἀκούειν] Addita haec sunt ἐπεξηγήσεως χάριν paullo liberiore orationis conformatione. Pendent autem e verbo δέει. Proxima sic intelligas: ὀνόμασι δὲ τοιούτοις καὶ θέσει ῥημάτων τοιαύτῃ. Mox quod legimus ἀνο-

Ἔτι τοίνυν, φάναι, ὦ Φαῖδρε, πάρες μοι Ἀγάθωνα
σμίκρ' ἄττα ἐρέσθαι, ἵνα ἀνομολογησάμενος παρ'
C αὐτοῦ οὕτως ἤδη λέγω. Ἀλλὰ παρίημι, φάναι τὸν
Φαῖδρον· ἀλλ' ἐρώτα. Μετὰ ταῦτα δὴ τὸν Σω-
κράτη ἔφη ἐνθένδε ποθὲν ἄρξασθαι.

Cap. XXI. Καὶ μήν, ὦ φίλε Ἀγάθων, καλῶς
μοι ἔδοξας καθηγήσασθαι τοῦ λόγου, λέγων, ὅτι πρῶ-
τον μὲν δέοι αὐτὸν ἐπιδεῖξαι, ὁποῖός τίς ἐστιν ὁ
Ἔρως, ὕστερον δὲ τὰ ἔργα αὐτοῦ. ταύτην τὴν ἀρχὴν
πάνυ ἄγαμαι. ἴθι οὖν μοι περὶ Ἔρωτος, ἐπειδὴ καὶ
D τἄλλα καλῶς καὶ μεγαλοπρεπῶς διῆλθες οἷός ἐστι, καὶ
τόδε εἰπέ· πότερόν ἐστι τοιοῦτος, οἷος εἶναι τινὸς ὁ
Ἔρως ἔρως, ἢ οὐδενός; ἐρωτῶ δ' οὐκ, εἰ μητρός τι-
νος ἢ πατρός ἐστι — γελοῖον γὰρ ἂν εἴη τὸ ἐρώ-
τημα, εἰ Ἔρως ἐστὶν ἔρως μητρὸς ἢ πατρός — ἀλλ'

σμίκρ' ἄττα ἐρέσθαι] V. μίκρ' ἄττα, quod unus fere Par. E, tenet. Dein Vat. n. ἀναλογισάμενος. Flor. b. i. ἀναλογησάμενος.

D. εἶναι τινὸς ὁ Ἔρως ἔρως] V. ἔρως ὁ ἔρως. Coisl. Paris. DEFK. Ang. n. Vat. n. p. s. Flor. b. c. ὁ ἔρως, altero ἔρως neglecto. Bodl. Vat. Δ. Ambr. Ang. w. Vat. r. Vind. 1. 2. ὁ ἔρως ἔρως, quod etiam altera lectione confirmatur, qua ἔρως omissum est.

μητρὸς ἢ πατρός] Hunc ordinem tuentur Bodl. Coisl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 2. Par. DK. Ambr. Ang. w. Vat. p. r. Vulgo erat πατρὸς ἢ μητρός.

E. Ὁμολογῆσαι καὶ τοῦτο] ὁμολογεῖσθαι Bodl. Vat. Δ. Coisl. Ven. Ξ. Vind. 1. 2. 7. Par. EF. Ambr. Ang. n. w. Vat. n. r. s. Flor.

μολογησάμενος παρ' αὐτοῦ, alia huius loquutionis exempla consignavimus ad Gorg. p. 489. A.

C. καθηγήσασθαι τοῦ λόγου] Eadem verbi constructio est Lachet. p. 182. C. Epist. II. p. 312. C.

D. οἷος εἶναι τινὸς ὁ Ἔρως] Similis argumentatio est Lysid. p. 221. D sqq., quam contulisse iuvabit. Ostendit autem Socrates deinceps Amorem semper ad aliquid referri, neque in se absolutum esse ac semet ipso contentum. Quod ubi Agatho concessit, ille porro argumentatur Amorem iis, ad quae referatur, carere. Iam vero Agatho ipse quum antea Amorem tanquam pulcherrimum laudavisset, Socrates porro acutis conclusiunculis efficit, ut Amor existimandus sit ad pulcrum referri ideoque eo carere. Pulcrum autem et bonum quum arctissima necessitudine coniuncta sint, Amorem etiam bono carere intelligitur. Quibus ita disputatis, deinde inde a c. 22. Diotima docet quaenam vis et natura Amoris sit.

εἰ αὐτὸ τοῦτο — ἠρώτων — εἶπες ἂν δήπου] De aoristo verborum loquendi, respondendi, quaerendi in sententia conditionali sic cum

ὥςπερ ἂν εἰ αὐτὸ τοῦτο, πατέρα, ἠρώτων, ἆρα ὁ πατήρ ἐστι πατήρ τινος, ἢ οὔ; εἶπες ἂν δήπου μοι, εἰ ἐβούλου καλῶς ἀποκρίνασθαι, ὅτι ἔστιν υἱέος γε ἢ θυγατρὸς ὁ πατὴρ πατήρ· ἢ οὔ; Πάνυ γε, φάναι τὸν Ἀγάθωνα. Οὐκοῦν καὶ ἡ μήτηρ ὡςαύτως; Ὁμο- E
λογῆσαι καὶ τοῦτο. Ἔτι τοίνυν, εἰπεῖν τὸν Σωκράτη, ἀπόκριναι ὀλίγῳ πλείω, ἵνα μᾶλλον καταμάθῃς ὃ βούλομαι. εἰ γὰρ ἐροίμην, Τί δέ; ἀδελφός, αὐτὸ τοῦτο ὅπερ ἔστιν, ἔστι τινὸς ἀδελφός, ἢ οὔ; — Φάναι εἶναι. Οὐκοῦν ἀδελφοῦ ἢ ἀδελφῆς; Ὁμολογεῖν. Πειρῶ δή, φάναι, καὶ τὸν Ἔρωτα εἰπεῖν. ὁ Ἔρως ἔρως ἐστὶν οὐδενὸς ἢ τινός; Πάνυ μὲν οὖν ἔστιν. 200
Τοῦτο μὲν τοίνυν, εἰπεῖν τὸν Σωκράτη, φύλαξον παρὰ σαυτῷ μεμνημένος ὅτου· τοσόνδε δὲ εἰπέ, πότερον ὁ Ἔρως ἐκείνου, οὗ ἔστιν ἔρως, ἐπιθυμεῖ αὐτοῦ,

a. b. c. l. *ὁμολογεῖσθε* Par. D. *ὡμολογείσθω* Par. k. et pr. Vat. p. Et recepit Rückertus *ὁμολογεῖσθαι*, quem ita secutus est Hommelius, ut tamen de scripturae veritate dubitaret. Enimvero passivum verbum hic quidem vix habet locum. Quocirca nisi *ὁμολογεῖν καὶ τοῦτο* scribendum, certe *ὁμολογῆσαι* retineri debet. Coniecturam nostram recepit Hermannus, nobis ipsis ille audacior.

ὀλίγῳ πλείω] Sic Bodl. Vat. Δ. Coisl. Ven. Ξ. Ven. 2. Par. DK. Vat. p. Legebatur *ὀλίγα*. Paullo post Bas. 2. Bodl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 2. Par. DK. Ambr. Ang. w. Vat. p. r. pro *τί δαί* recte *τί δέ;* Additur enim superioribus fratris mentio, nec animi aliqua commotio vel affectus proditur.

imperfecto consociato v. Euthyphron. p. 12. D: *εἰ μὲν οὖν σύ με ἠρώτας — εἶπον ἂν ὅτι κ. τ. λ.*, ubi plurima exempla huius structurae comparavimus. Videlicet imperfectum indicat id, quod **nunc** fieret, si fieret: aoristus autem significat rem ita esse comparatam, ut e vestigio posset perfici et absolvi. — *αὐτὸ τοῦτο, πατέρα*, h. e. *πατέρα, αὐτὸ τοῦτο ὅπερ ἐστιν*, ut mox loquitur. Vult autem cogitari de patris notione, qualem mente informatam habemus.

E. *Οὐκοῦν καὶ ἡ μήτηρ ὡςαύτως;*] i. e. *οὐκοῦν καὶ ἡ μήτηρ ὡςαύτως ἐστὶ υἱέος γε ἢ θυγατρὸς μήτηρ;*

εἰ γὰρ ἐροίμην — ἢ ἀδελφῆς;] Omissa est apodosis, quod post sententias conditionem aliquam indicantes apud optimos quosque scriptores non raro fieri solet, minimum autem habet offensionis in familiari colloquio. Prorsus sic infra p. 204. D. c. XXIV. init., ubi post *εἰ δέ τις ἡμᾶς ἔροιτο — τῶν καλῶν τί ἐρᾷ;* intelligas: *τί ἂν φαίης;* Protag. p. 311. E. Crat. p. 392. C. Phaedr. p. 268. B. v. Gregor. Corinth. p. 47 sqq. Lamb. Bos. de Ellips. p. 803. intpp. ad Aristoph. Plut. v. 468. Intelligere possis: *φαίης ἄν, ἢ οὔ;*

P. 200. *ἐπιθυμεῖ αὐτοῦ;*] Vid. annot. ad p. 195. A.

ἢ οὔ; Πάνυ γε, φάναι. Πότερον ἔχων αὐτό, οὗ
ἐπιθυμεῖ τε καὶ ἐρᾷ, εἶτα ἐπιθυμεῖ τε καὶ ἐρᾷ, ἢ
οὐκ ἔχων; Οὐκ ἔχων, ὡς τὸ εἰκός γε, φάναι. Σκό-
πει δή, εἰπεῖν τὸν Σωκράτη, ἀντὶ τοῦ εἰκότος εἰ
ἀνάγκη οὕτως, τὸ ἐπιθυμοῦν ἐπιθυμεῖν οὗ ἐνδεές
ἐστιν, ἢ μὴ ἐπιθυμεῖν, ἐὰν μὴ ἐνδεὲς ᾖ. ἐμοὶ μὲν
B γὰρ θαυμαστῶς δοκεῖ, ὦ Ἀγάθων, ὡς ἀνάγκη εἶναι.
σοὶ δὲ πῶς; Κἀμοί, φάναι, δοκεῖ. Καλῶς λέγεις.
ἆρ' οὖν βούλοιτ' ἄν τις μέγας ὢν μέγας εἶναι, ἢ
ἰσχυρὸς ὢν ἰσχυρός; Ἀδύνατον ἐκ τῶν ὡμολογημένων.
Οὐ γάρ που ἐνδεὴς ἂν εἴη τούτων ὅ γε ὤν. Ἀληθῆ
λέγεις. Εἰ γὰρ καὶ ἰσχυρὸς ὢν βούλοιτο ἰσχυρὸς εἶ-
ναι, φάναι τὸν Σωκράτη, καὶ ταχὺς ὢν ταχύς, καὶ
ὑγιὴς ὢν ὑγιής, — ἴσως γὰρ ἄν τις ταῦτα οἰηθείη
καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα τοὺς ὄντας τε τοιούτους καὶ

P. 200. B. *ἐκ τῶν ὡμολογημένων*] Sic Bodl. Vat. Δ. Coisl. Ven. Ξ. Vind. 1. 2. Par. DK. Ambr. Ang. u. w. Vat. n. p. r. Flor. a. b. c. i. et ed. Bas. 2. Legebatur *ὁμολογουμένων*.

ταῦτα οἰηθείη] V. *ταυτί*, quod e Vat. Ven. Ξ. Vind. 2. Par. DK. Ang. w. Vat. p. mutatum.

C. *τούτοις γάρ, ὦ Ἀγ.*] Sic Bodl. Vat. Δ Vind. 2. Par. DK. pro vulg. *τούτους*, quod alteri et propter librorum auctoritatem et quia dativus in accusativum facile mutari potuit, contrarium fieri non potuit, haud dubie anteponendum est. Frustra Rückertus tuetur accusativum. Dein *ἕκαστα* pro *ἕκαστον* praebuerunt Coisl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 2. Par. DK. Ambr. Ang. w. Vat. p. r., quod restituit Bekkerus.

B. *θαυμαστῶς — ὡς ἀνάγκη εἶναι*] Ne quis miretur *ὡς* tanto intervallo ab *θαυμαστῶς* remotum, alia huius generis exempla notavimus ad Phaedon. p. 95 A.

Εἰ γὰρ καὶ ἰσχυρὸς ὢν β.] Rursus deest apodosis. Volebat addere fere haec: *ἐπιθυμοίη ἂν οὗτος ὢν ἤδη ἔχει, καὶ βούλοιτ' ἂν ἃ ἐν τῷ παρόντι κέκτηται καὶ εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον κεκτῆσθαι*. Quum autem interiecta parenthesis animum a sententia paullulum avocaverit, deinceps ita rem explicare pergit, ut nullam amplius rationem habeat structurae verborum antea inchoatae. conf. Apol. p. 29. C.

C. *καὶ τούτου γε δήπου*] Notandum *δήπου* in interrogatione positum. Nimirum sententia verborum haec est: *οὐ γὰρ δήπου τούτου γέ τις ἐπιθυμήσειεν*, ut voculae vis et significatio nemini obscura esse possit. Eundem usum notavimus ad Remp. IV. p. 439. A. Ceterum antea ad *ἐν τῷ παρόντι ἀνάγκῃ* intelligas *ἐστί*, quae verbi omissio post *ἀνάγκη* longe est frequentissima.

D. *ἄλλο τι ὁμολογοῖ ἄν;*]

ἔχοντας ταῦτα τούτων, ἅπερ ἔχουσι, καὶ ἐπιθυμεῖν. C
ἵν' οὖν μὴ ἐξαπατηθῶμεν, τούτου ἕνεκα λέγω. τούτοις γάρ, ὦ Ἀγάθων, εἰ ἐννοεῖς, ἔχειν μὲν ἕκαστα τούτων ἐν τῷ παρόντι ἀνάγκη, ἃ ἔχουσιν, ἐάν τε βούλωνται ἐάν τε μή, καὶ τούτου γε δήπου τίς ἂν ἐπιθυμήσειεν; ἀλλ' ὅταν τις λέγῃ, ὅτι Ἐγὼ ὑγιαίνων βούλομαι καὶ ὑγιαίνειν, καὶ πλουτῶν βούλομαι καὶ πλουτεῖν, καὶ ἐπιθυμῶ αὐτῶν τούτων, ἃ ἔχω, εἴποιμεν ἂν αὐτῷ, ὅτι Σύ, ὦ ἄνθρωπε, πλοῦτον κεκτημένος καὶ ὑγίειαν καὶ ἰσχὺν βούλει καὶ εἰς τὸν ἔπειτα D
χρόνον ταῦτα κεκτῆσθαι, ἐπεὶ ἐν τῷ γε νῦν παρόντι, εἴτε βούλει εἴτε μή, ἔχεις. σκόπει οὖν, ὅταν τοῦτο λέγῃς, ὅτι Ἐπιθυμῶ τῶν παρόντων, εἰ ἄλλο τι λέγεις ἢ τόδε, ὅτι Βούλομαι τὰ νῦν παρόντα καὶ εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον παρεῖναι. ἄλλο τι ὁμολογοῖ ἄν; Συμ-

βούλομαι καὶ ὑγιαίνειν] Adieci *καὶ* e Bodl. Vat. Δ. (quem Bastius narrat ita scriptum habere) Par. DK. Vind. 1. 7. Ambr. Ang. u. w. Flor. a. b. c. i. Vat. n. p. r. Indidem etiam ante *πλουτεῖν* inserui. Nam vulgo ab utroque loco abest. Errat autem Rückertus voculam ab ipsa sententia putana alienam esse. Gravissime enim significat eorum perversitatem, qui, quum prospera corporis valetudine et divitiarum copia fruantur, tamen eadem bona inauper sibi expetant.

D. *ταῦτα κεκτῆσθαι*] *ταῦτα* om. Par. EF. Vat. s. *ἐν γε τῷ νῦν* Par. DK. *ἔχῃς* Bodl.

ἄλλο τι ὁμολογοῖ ἄν] *ὁμολογοῖ'* cum Steph. habent Par. K. Ambr. Ang. w. Vat. r. s. *ὁμολογοῖτ' ἂν* Ald. Bas. 1. 2. Flor. n. *ἄλλο τι ἢ ὁμ.* pr. Coisl.

Nicht wahr, das würde er zugeben? Sic *ἄλλο τι* etiam mox p. 200. E. 201. A. et innumeris aliis locis positum. Solent enim Graeci cum alacritate interrogantes *ἄλλο τι* dicere pro pleniore *ἄλλο τι ἢ* vel *ἄλλο τι ἢ ὅτι*. v. Hermann. ad Viger. p. 731. et quae dixi ad Euthyphron. p. 104 Ad proximum *Συμφάναι* intelligas *ὅτι ὁμολογοῖ ἄν*. Perperam enim Stephanus *ὁμολογοῖ' ἂν* edidit. Nam quaerit Socrates, quid ille, qui hoc modo interrogetur, Agathoni videatur responsurus esse, non quid Agatho ipae responsurus ait. Nec necesse est, *ὁμολογοίη* scribas, quum altera forma Atticis haudquaquam displicuerit. In proximis *ὃ οὔπω ἕτοιμον αὐτῷ ἐστιν οὐδὲ ἔχει*, pronomen *ὃ* sic est positum, ut simul subiecti atque praedicati partes agat, de quo genere loquendi ad Charmidem diximus. Deinde haec: *τὸ εἰς τὸν ἔπειτα χρ. κ. τ. λ.* relativo pronomini per appositionem adiecta sunt, quum proprie deberet scribi *τοῦ τ. κ. τ. λ.* Sed non ita raro fit, ut appositio neglecta parte enuntiati primaria pronomini relativo accommodetur, v. ad Phaed. p.

φάναι ἔφη τὸν Ἀγάθωνα. Εἰπεῖν δὴ τὸν Σωκράτη,
Οὐκοῦν τοῦτό γ' ἐστὶν ἐκείνου ἐρᾶν, ὃ οὔπω ἕτοιμον
αὐτῷ ἐστιν οὐδὲ ἔχει, τὸ εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον ταῦτα
E εἶναι αὐτῷ σωζόμενα τὰ νῦν παρόντα; Πάνυ γε, φά-
ναι. Καὶ οὗτος ἄρα καὶ ἄλλος πᾶς ὁ ἐπιθυμῶν τοῦ
μὴ ἑτοίμου ἐπιθυμεῖ καὶ τοῦ μὴ παρόντος, καὶ ὃ
μὴ ἔχει καὶ ὃ μὴ ἔστιν αὐτὸς καὶ οὗ ἐνδεής ἐστι,
τοιαῦτ' ἄττα ἐστὶν ὧν ἡ ἐπιθυμία τε καὶ ὁ ἔρως
ἐστίν. Πάνυ γ', εἰπεῖν. Ἴθι δή, φάναι τὸν Σω-
κράτη, ἀνομολογησώμεθα τὰ εἰρημένα. ἄλλο τι ἔστιν
ὁ ἔρως πρῶτον μὲν τινῶν, ἔπειτα τούτων, ὧν ἂν ἔν-
201 δεια παρῇ αὐτῷ; Ναί, φάναι. Ἐπὶ δὴ τούτοις ἀνα-
μνήσθητι, τίνων ἔφησθα ἐν τῷ λόγῳ εἶναι τὸν Ἔρωτα.
εἰ δὲ βούλει, ἐγώ σε ἀναμνήσω. οἶμαι γάρ σε οὑτωσί
πως εἰπεῖν, ὅτι τοῖς θεοῖς κατεσκευάσθη τὰ πρά-
γματα δι' ἔρωτα καλῶν. αἰσχρῶν γὰρ οὐκ εἴη ἔρως.

Οὐκοῦν τοῦτό γ' ἐστίν] Quod vulgo post *Οὐκοῦν* inserebatur *δή*, id abiecimus cum Vat. Δ. Vind. 2. Par. DEFK. Ambr. Ang. u. w. Vat. n p. r. s. Flor. a b c. i.

τὸ εἰς τὸν ἔπειτα χρ.] *τὰ* Bodl. Vat. Δ. Par. DK. Ang. w. Vat. p.

E. *τὰ νῦν παρόντα*] *σωζόμενά μοι π.* Bodl. Vat. Δ. Par. DK. Ang. w. Vat. p. *τὰ καὶ π.* Coisl. Par. EF. Ambr. Vat. n. Ang. u Flor. a. b c i. Hermann *τὰ νῦν παρόντα* cancellis circumdedit utpote ex antecedentibus male repetita. Mox Bodl. et alii nonnulli rursus *ἔχῃ*, per errorem.

66. E. Apolog. Socr. p. 41. A. Itaque non assentior Rückerto interpunctionem post *αὐτῷ ἐστιν* inferenti.

E. *Ἴθι δή, φάναι τ. Σ.*] Utitur nunc Socrates ad refutandam Agathonis sententiam hac argumentatione. Quae cupimus, inquit, ea nondum possidemus. Amorem autem quum dixeris pulcritudinis cupiditate teneri, necesse est, eam ille non habeat. Alioquin enim non cuperet. Quum autem pulcrum atque bonum idem sit, caret Amor etiam bono. *Ἀνομολογεῖσθαι* est ea, de quibus convenit, paucis repetere; sich noch einmal in kurzem über etwas verständigen, v. Graser Advers. p. 82.

P. 201. *τίνων ἔφησθα — τὸν Ἔρωτα*] h. e. *τίνων ἐρῶντα ἔφησθα εἶναι τὸν Ἔρωτα.* Dixi de hac ratione ad p. 196. D. Respicitur autem ad verba Agathonis p. 197. B.

αἰσχρῶν γὰρ οὐκ εἴη ἔρως] In his optativus pro accusativo cum infinitivo positus est, frequentissima constructione. Cf. mea ad Phileb. p. 191 sq. Matthiae §. 529. 3.

οὐχ οὑτωσί πως ἔλεγες; Εἶπον γάρ, φάναι τὸν Ἀγάθωνα. Καὶ ἐπιεικῶς γε λέγεις, ὦ ἑταῖρε, φάναι τὸν Σωκράτη. καὶ εἰ τοῦτο οὕτως ἔχει, ἄλλο τι ὁ Ἔρως κάλλους ἂν εἴη ἔρως, αἴσχους δ' οὔ; Ὡμολόγει. Οὐκοῦν ὡμολόγηται, οὗ ἐνδεής ἐστι καὶ μὴ ἔχει, τούτου ἐρᾶν; Ναί, εἰπεῖν. Ἐνδεὴς ἄρ' ἐστὶ καὶ οὐκ ἔχει ὁ B
Ἔρως κάλλος. Ἀνάγκη, φάναι. Τί δέ; τὸ ἐνδεὲς κάλλους καὶ μηδαμῇ κεκτημένον κάλλος ἆρα λέγεις σὺ καλὸν εἶναι; Οὐ δῆτα. Ἔτι οὖν ὁμολογεῖς Ἔρωτα καλὸν εἶναι, εἰ ταῦθ' οὕτως ἔχει; Καὶ τὸν Ἀγάθωνα εἰπεῖν, Κινδυνεύω, ὦ Σώκρατες, οὐδὲν εἰδέναι ὧν τότε εἶπον. Καὶ μὴν καλῶς γε εἶπες, φάναι, ὦ Ἀγάθων. ἀλλὰ σμικρὸν ἔτι εἰπέ· τἀγαθὰ οὐ καὶ καλὰ C
δοκεῖ σοι εἶναι; Ἔμοιγε. Εἰ ἄρα ὁ Ἔρως τῶν καλῶν ἐνδεής ἐστι, τὰ δὲ ἀγαθὰ καλά, κἂν τῶν ἀγαθῶν ἐνδεὴς εἴη. Ἐγώ, φάναι, ὦ Σώκρατες, σοὶ οὐκ

ὧν ἡ ἐπιθυμία] ὃ Vat. Δ. Idem deinde cum Par. F. ἀνομολογησόμεθα.

πρῶτον μὲν τινῶν] V. τινων. Recte Bodl. τινῶν. Dein Par. K ἔπειτα δὲ τούτων male.

P. 201. αἰσχρῶν γὰρ οὐκ εἴη ἔρως] ὁ ἔρως Vat. Δ. Par. K. Vat. p. r.

Ὡμολόγει. Οὐκοῦν ὡμ.] Par. DK. Vat. p. ὡμολογεῖτο. Bodl. rursus ἔχῃ.

B. Τί δέ; τὸ ἐνδεές] δαὶ Coisl. Vat. n. Flor. b. c.

ὁ Ἔρως κάλλους ἂν εἴη ἔρως] Poterat etiam hoc loco ἔρως omitti. Rectissime tamen ponitur, quo conclusio ista maiorem accipiat vim et perspicuitatem Dein οὗ ἐνδεής ἐστι καὶ μὴ ἔχει sic dictum, ut ὃ apud ἔχει repetendum sit, de qua constructione v. Matth. Gr. §. 428. 2. Eodem modo Latini v. Beier. ad Cic. Offic. l. c. 42. 151. II. 6. §. 21. Otto ad V. de Fin. 9. §. 26.

C. τἀγαθὰ οὐ καὶ καλὰ δ.] Pulcrum atque bonum Graecis arctissimo vinculo colligatum visum esse, qui sciunt quid sit καλοκἀγαθία, noverunt omnes. Et apud Platonem quidem saepissime pulcrum et bonum idem esse dicitur. v. Tim. 87. C. Lysid. p. 216. D. Hipp. Mai. p. 296. A sqq. Menon. p. 77. B. Legg. IX. p. 859 D. adeoque quibus causis et rationibus ea coniunctio nitatur, subtiliter disputatur Phileb. p 64 sqq. Idem argumentum Socrates deinceps diligentius illustrat ex persona Diotimae. Itaque non miraberis ab Agathone concedi quod Socrates sumit, bonum et pulcrum inter se nihil differre atque unam eandemque habere vim et naturam.

ἂν δυναίμην ἀντιλέγειν, ἀλλ' οὕτως ἐχέτω, ὡς σὺ λέγεις. Οὐ μὲν οὖν τῇ ἀληθείᾳ, φάναι, ὦ φιλούμενε Ἀγάθων, δύνασαι ἀντιλέγειν· ἐπεὶ Σωκράτει γε οὐδὲν χαλεπόν.

C. Οὐ μὲν οὖν] V. Οὔμενουν, quod e Par. D. Ang. w. Vat. p. r. correxi praeeunte Bekkero.

Οὐ μὲν οὖν τῇ ἀλ.] h. e. imo vero contra veritatem non potes disputare; nam contra Socratem quidem tibi facile est. Sic μὲν οὖν positum Gorg. p. 466. A. E. Euthydem. p. 304. E. al.

D. Μαντινικῆς Διοτίμας] Diotima — de cuius nominis genitivo v. Bekkeri Anecdot. III. p. 1201. — vocatur hic et p. 211. D. Μαντινική, quum proprie deberet Μαντινίς: unde evenit, opinor, ut grammatici scriberent μαντικῆς. Nec tamen hoc praeter usum et consuetudinem factum est, siquidem nomina possessiva non raro pro nominibus gentilibus ponuntur, de quo loquendi genere v. Davis. ad Max. Tyrium p. 588. et Fischer. Animadv. ad Welleri Grammat. T. III. P. I. p. 299. conf. etiam Holstenium et Berkelium ad Stephanum Byzant. in Μαντίνεια; Davisium ad Max. Tyr. Diss. XXIV. 4. p. 460. T. I. ed. Reisk. Wernadorf. ad Himer. p. 357., qui ex scriptoribus aetatis posterioris receptam scripturam satis firmarunt. Vehementer autem dubitatum est, quaenam fuerit illa Diotima. Et multi quidem in ea fuerunt opinione, ut eam totam putarent a Platone ad praesentis disputationis usum fictam esse, ne Socrates ex sua ipsius persona disserere videretur, quae ab eius philosophandi ratione alieniora essent. Cuius sententiae suae argumentum attulerunt hoc, quod de muliere iata nulla ad nos pervenerit notitia, nisi quae aut ducta ex Platone sit aut a recentioribus Platonicis profecta. Quod licet facile largiamur nonnihil ponderis habere, tamen non videtur id efficere quod illi volunt. Nam primum quidem per se non est credibile Platonem, qui alibi homines, qui vere vixissent vel vixisse crederentur, ut Aspasiam et Epimenidem, ad caussam similem adhibuit, in hac re persona usum esse mere commentitia. Imo verisimile est eum mulierem dudum inter Athenienses altioris sapientiae et sanctimoniae fama celebratam cum Socrate convenire iussisse, quantumvis largiendum sit Socratis sermonem cum ea institutum pariter esse praesentis disputationis gratia confictum, atque conficta est oratio, quae in Menexeno tribuitur Aspasiae. Deinde Plato ipse quod eam vocat Mantineensem, satis aperte prodidisse videtur, cogitasse se de illustri aliqua femina, quae non temere a se excogitata aut conficta esset, sed revera aliquando vixisset. Denique ne verum quidem est, quod vulgo dictitant, non aliam notitiam de Diotima extare nisi quae ab ipso Platone repetita sit. Nam supersunt sane praeter alia, quae memorat Davis. ad Maxim. Tyr. T. I. p. 459. duo antiquitatis testimonia, unde aliquatenus certe conjicere liceat, quaenam Diotima fuerit, alterum Procli, alterum scholiastae Aristidis. Et Proclus quidem in Platonis Remp. p. 420. eam annumerat Pythagoreis; quo

Cap. XXII. Καὶ σὲ μέν γε ἤδη ἐάσω· τὸν δὲ D
λόγον τὸν περὶ τοῦ Ἔρωτος, ὅν ποτ' ἤκουσα γυναι-
κὸς Μαντινικῆς Διοτίμας, ἣ ταῦτά τε σοφὴ ἦν καὶ

D. **Μαντινικῆς Διοτίμας]** Sic Bodl. Vat. Δ. Coisl. Ven. Ξ. Aug. u. Vat. n. Flor. a. b. c. i. et marg. Par. E F. Vat. s. Vett. editt. *μαντικῆς*.

testimonio usi sunt Fabricius Bibl. Gr. Vol. II. p. 403. et Fr. Schlegel in libro: Griechen und Römer p. 253 sqq. Opp. univ. IV. p. 90 et 106. Scholiastes Aristidis autem apud Creuzerum Lectt. Plat. ad calcem Plotini de Pulcrit. p. 527. = p. 468. ed. Dindorf eam narrat fuisse sacerdotem Iovis Lycaei in Arcadia culti, de quo v. ad Remp. p. 565. D. Boeckh. in Min. p. 55 sqq. Creuzer Symbol. T. II. p. 139. et 466 sq. Quas quidem narrationes Creuzerus in Annal. Vindobb. Vol. 56. a. 1831. p. 149. ita conciliare inter se studuit, ut Diotimam et sacerdotem et Pythagoream fuisse ostendere conatus sit. Admonet enim nos Aristocleae vel Theocleae, quae quum esset sacerdos Delphica, tamen teste Porphyr. Vit. Pyth. §. 41 p. 41. ed. Kust. Diogen Laert. VIII. 8, 21. Suida in *Πυθαγόρας*, cum ipso Pythagora necessitudine quadam fuerit coniuncta. Idem vir doctus etiam docuit his testimoniis non adversari, quod Aristides in oratione adversus Demosthenem ab Angelo Malo in Scriptor. Vet. Vatic. Collect. II. p. 30. publicata Diotimam vocat *τὴν ἐκ Μυλίτου*. Verissime enim arbitratur I. Geelium Biblioth. Crit. Nov. Vol. IV. p. 93. corrigendum censuisse *τὴν ἐκ Μιλήτου* atque in eam disputavisse sententiam, ut Diotimam a rhetore illo cum Aspasia permutatam esse credibile sit. Iam vero haec si vera sunt, cur Plato mulierem ad rem praesentem adhibuerit, non difficile est ad coniiciendum. Nam etsi minime accidisse credimus, quod Creuzerus suspicatur, ut Socrates olim cum ea revera sit conversatus et subliniores quasdam de amore sententias ab ea acceperit, tamen eam ad ipsam rem accommodatissime nunc disserentem induci nobis plane persuasimus. Primum enim quum de coelestiore amore instituatur disputatio, qui ultra vulgarem istam cupiditatem longissime evehitur, quid tandem potuit fingi aptius aut elegantius excogitari, quam quod Socrates sese simulat totam rem acceptam referre sacerdoti alicui sanctiori, quae, quemadmodum olim Athenas lustrationibus a peste liberaverit, ita etiam animum ipsius ab humilis cupiditatis cogitatione ad divini illius atque coelestis amoris notitiam traduxerit eoque modo veluti expiaverit? Deinde prudentissime Socrates ea tribuit Diotimae, mulieri vatidicae et fama sanctitatis apud Athenienses nobilitatae, quae ad interiorem quandam hominum cum diis atque rebus divinis coniunctionem pertinent, de quibus omnibus ita loquens inducitur, ut sacerdotem aliquam cum divino furore nobis de amore oracula fundentem audire videamur. Denique haud scio, an veri quid perviderit Astius De Vita et Scriptis Platon. p. 312. Diotimam existimans a Platone etiam ideo Socratis in amore magistram factam esse, ut vulgares isti amoris praecones perstringerentur. Nempe isto modo hi nunc a femina edocen-

ἄλλα πολλά, καὶ Ἀθηναίοις ποτὲ θυσαμένοις πρὸ τοῦ λοιμοῦ δέκα ἔτη ἀναβολὴν ἐποίησε τῆς νόσου, ἣ δὴ καὶ ἐμὲ τὰ ἐρωτικὰ ἐδίδαξεν, — ὃν οὖν ἐκείνη ἔλεγε λόγον πειράσομαι ὑμῖν διελθεῖν ἐκ τῶν ὡμολογημένων ἐμοὶ καὶ Ἀγάθωνι, αὐτὸς ἐπ' ἐμαυτοῦ, ὅπως ἂν δύνωμαι. δεῖ δή, ὦ Ἀγάθων, ὥςπερ σὺ διηγήσω,
E *διελθεῖν αὐτὸν πρῶτον, τίς ἐστιν ὁ Ἔρως καὶ ποῖός τις, ἔπειτα τὰ ἔργα αὐτοῦ. δοκεῖ οὖν μοι ῥᾷστον εἶναι οὕτω διελθεῖν, ὥς ποτέ με ἡ ξένη ἀνακρίνουσα διῄει. σχεδὸν γάρ τι καὶ ἐγὼ πρὸς αὐτὴν ἕτερα τοι-*

αὐτὸς ἐπ' ἐμαυτοῦ] Sic Coisl. ex corr. et Par. K. supra versum. Vulgo erat *ἀπ' ἐμαυτοῦ*, mea sponte, quod tuetur Hermannus, *ἀπ' ἐμαυτοῦ* falso dicens omnium librorum scripturam esse Correxit Bastius. Vat *Δ*. Aug. w. *ὑπ' ἐμαυτοῦ*.

δεῖ δὴ ὦ Ἀγ.] *δεῖ οὖν* Par. DK. Vat. p. *δειλὴ* Bodl. et pr. Vat *Δ*.

E. *ὥς ποτέ με*] Bekk. invitis libris plerisque dedit *ὥς ποτ' ἐμέ*.

ἤλεγχε δή με] *δὲ* cum vett. editt. perperam tuentur Par. EF. Ambr. Vat r. s. Flor. a. d. i. n.

tur, qui sit verus atque coelestis amor. Atque his ita explicatis quid. de tota caussa existimandum sit, vix cuiquam dubium poterit videri. Verisimillimum enim est Diotimam revera vixisse, colloquium autem eius cum Socrate per speciem veritatis esse confictum. Ceterum cum his nostris non poenitebit comparavisse, quae de eodem argumento disputarunt Heusdius Initt. Philosoph. Plat. Vol. I. p. 186 sqq. et Groen van Prinsterer Prosopograph. Platon. p. 125 sq. Ast. Platons Leben u. Schriften p. 313. C. Fr. Hermann. De magistris Socratis p. 16. et Geschichte u. System der Plat. Philos. I. p. 523. ann. 591. Creuzer ad Plotin. p. 527. et ex antiquioribus Fabricius Bibl. Gr. II. p. 403 sq

Ἀθηναίοις ποτὲ θ. πρὸ τοῦ λοιμοῦ] Intelligitur sine dubio pestis illa, quae primis annis belli Peloponnesiaci Athenas misere vastabat. v. Thucyd. II. c. XLVII sq.

ὃν οὖν ἐκείνη ἔλ.] Redorditur abruptum sermonis filum ita, ut quae illustrationis causa addidit, ea nunc paucis comprehendat, illata particula *οὖν*. Nam omitti poterant haec: *ὃν οὖν ἐκείνη ἔλεγε λόγον*. v. ad Apolog. Socrat. p. 29. C. p. 40. D. Prot. 341. B. Euthydem. 285. A. De Rep. II. 367. C. Lysid. 223. B.

αὐτὸς ἐπ' ἐμαυτοῦ] ipse per me conabor, v. Schaeferi Melett. Critt. p 21 sq. et p. 83. Hermann. ad Viger. p. 813. Vulgo *ἀπ' ἐμαυτοῦ*, quod est: mea sponte. Alcib. I. p. 114. B: *αὐτὸς ἐπὶ σεαυτοῦ*.

ὥςπερ σὺ διηγήσω] h. e. quemadmodum tu praeivisti. P. 195. A: *οὕτω δὴ τὸν Ἔρωτα ἡμᾶς καὶ δίκαιον ἐπαινέ-*

αὖτα ἔλεγον, οἷάπερ νῦν πρὸς ἐμὲ Ἀγάθων, ὡς εἴη ὁ Ἔρως μέγας θεός, εἴη δὲ τῶν καλῶν. ἤλεγχε δή με τούτοις τοῖς λόγοις, οἷσπερ ἐγὼ τοῦτον, ὡς οὔτε καλὸς εἴη κατὰ τὸν ἐμὸν λόγον οὔτε ἀγαθός. καὶ ἐγώ, Πῶς λέγεις, ἔφην, ὦ Διοτίμα; αἰσχρὸς ἄρα ὁ Ἔρως ἐστὶ καὶ κακός; Καὶ ἥ, Οὐκ εὐφημήσεις; ἔφη· ἢ οἴει, ὅ τι ἂν μὴ καλὸν ᾖ, ἀναγκαῖον αὐτὸ εἶναι
αἰσχρόν; Μάλιστά γε. Ἦ καὶ ἂν μὴ σοφόν, ἀμα- 202
θές; ἢ οὐκ ᾔσθησαι, ὅτι ἔστι τι μεταξὺ σοφίας καὶ ἀμαθίας; Τί τοῦτο; Τὸ ὀρθὰ δοξάζειν καὶ ἄνευ

ἢ οἴει] V. ἤ, recte adversantibus Coisl. Ven. Ξ. Vind. 1.2.7. Vat. r. et, sicut narrat Bastius, Vat. Δ. Dein εἶναι αἰσχρὸν codd. omnes praeter Ven. Ξ. Flor. n. qui cum vett. editt. tuentur αἰσχρὸν εἶναι.

P. 202. Ἦ καὶ ἂν μὴ σοφόν, ἀμ.] Coniecerunt: ἢ ὅ τι ἂν μὴ σοφόν, sed v. ann. Hic pro vulg. ἢ recte Coisl. Ven. Ξ. Ambr. Vat. r. suppeditarunt ἦ.

Τὸ ὀρθὰ δοξάζειν] ὀρθοδοξάζειν Bodl. Vat. Δ. Par. DK. Ang. w. Vat. p. Flor. b. Vind. 7. ὀρθῶς δοξάζειν a pr. m. Ven. Ξ. δοξάζειν ὀρθῶς Vind. 2.

σαι, πρῶτον αὐτόν, ἔπειτα τὰς δόσεις.

E. ἕτερα τοιαῦτα ἔλεγον] h. e. itidem talia dicebam. Phaedon. p. 58. D: καὶ τοὺς ἀκουσομένους γε τοιούτους ἑτέρους ἔχεις. De Rep. X. p. 601. A. ubi v. annot. — μέγας θεός, h. e. omnis generis virtutibus ornatus. Frustra Sydenhamus ἀγαθὸς θεὸς coniecit, Wolfio non improbante. Idem deinde lapsus est verba εἴη δὲ τῶν καλῶν sic explicans: εἴη δὲ ἐκ τῶν καλῶν. Imo καλῶν pendet ex Ἔρως, quod etiam hic positum est ut p. 196. D., ubi v. annot.

P. 202. Ἦ καὶ ἂν μὴ σοφόν] h. e. ἄν τι μὴ σοφόν. Nam τι e superiore ὅ τι facile intelligas. Hommelius tamen deleta post σοφὸν interpunctione sibi videtur pleniorem audire orationem hanc: ἢ καὶ ἂν οἴοιο μὴ σοφὸν ἀμαθές; Sed vereor, ut idem alii sint audituri, qui linguae leges diligentius perpenderint.

Τὸ ὀρθὰ δοξάζειν —] Nam ἡ δόξα (die sinnliche Vorstellung) refertur ad res sensibus subiectas neque efficit veritatis cognitionem nomine suo dignam; ἐπιστήμη autem pertinet ad τὰ ὄντως ὄντα, h. e. ideas, quarum contemplatione nanciscimur sola scientiam veritatis. Quum autem δόξα pertineat ad res in sensus cadentes, et Platonis sententia neque omnis veritatis expers sit neque habeat verae scientiae (ἐπιστήμης) firmitatem et constantiam — neque enim τῆς δόξης certam rationem reddere quisquam potest — apparet, cur ea μεταξὺ φρονήσεως καὶ ἀμαθίας interiecta esse dicatur. v. Theaetet p. 190. A. sqq. Sophist. p. 263 sqq. Phileb. p. 37. A sqq. De Rep. V. p. 477. A. sqq. VI. p. 506. C. sqq. Verba: καὶ ἄνευ — δοῦναι sic interpretor: vel sic, ut nesciamus reddere eius (rectae opinio-

τοῦ ἔχειν λόγον δοῦναι οὐκ οἶσθ', ἔφη, ὅτι οὔτε ἐπίστασθαί ἐστιν· ἄλογον γὰρ πρᾶγμα πῶς ἂν εἴη ἐπιστήμη; οὔτε ἀμαθία· τὸ γὰρ τοῦ ὄντος τυγχάνον πῶς ἂν εἴη ἀμαθία; ἔστι δὲ δήπου τοιοῦτον ἡ ὀρθὴ δόξα, μεταξὺ φρονήσεως καὶ ἀμαθίας. Ἀληθῆ, ἦν δ' ἐγώ, λέγεις. Μὴ τοίνυν ἀνάγκαζε ὃ μὴ καλόν
B ἐστιν αἰσχρὸν εἶναι, μηδὲ ὃ μὴ ἀγαθὸν κακόν. οὕτω δὲ καὶ τὸν Ἔρωτα ἐπειδὴ αὐτὸς ὁμολογεῖς μὴ εἶναι ἀγαθὸν μηδὲ καλόν, μηδέν τι μᾶλλον οἴου δεῖν αὐτὸν αἰσχρὸν καὶ κακὸν εἶναι, ἀλλά τι μεταξύ, ἔφη, τούτοιν. Καὶ μήν, ἦν δ' ἐγώ, ὁμολογεῖταί γε παρὰ πάντων μέγας θεὸς εἶναι. Τῶν μὴ εἰδότων, ἔφη, πάντων λέγεις ἢ καὶ τῶν εἰδότων; Ξυμπάντων μὲν οὖν. Καὶ ἣ γελάσασα, Καὶ πῶς ἄν, ἔφη, ὦ Σώ-

τὸ γὰρ τοῦ ὄντος — εἴη ἀμαθία] Desunt haec in Par. DK. Vat. p. haud dubie ob ὁμοιοτέλευτον. Pro πῶς ἂν εἴη, ut habent Bodl. Vat. Δ. Ven Ξ. Vind. 2. Par. DK. et w. p. vulgo erat πῶς δ' ἂν εἴη. Dein ἀμαθίας καὶ φρονήσεως Par. EF. Ang. u. Vat. n. s. Flor. a. b. c. i.

B. οὕτω δὲ καὶ τὸν Ἔρ.] δὴ Vind. 1.

C. εὐδαίμονα θεῶν εἶναι] θεῶν Bodl. Vat. Δ. Coisl. Par. DFK. Ang. u. w. Vat. n. p. et a pr. m. Ambr. Vat. r. Legebatur θεόν, quod fuit qui sic defenderet, ac si θεὸν ὄντα vel alio ordine τινα

nis) rationem. Fieri enim posse, ut quis rectam sequatur opinionem, nec tamen causas et rationes eius habeat perspectas, id vero Plato quum in aliis libris, tum in Menone certissime demonstravit.

ἄλογον γὰρ πρᾶγμα —] De repetita parenthesi v. Fritsch. Quaest. Luciann. p. 97 sqq.

τοῦ ὄντος τυγχάνον] Cave de ideis cogitaveris. Imo τὸ ὂν nunc intelligitur τὸ ἀληθές, ut Rep. I. p. 334. E. Xenoph. Anab. III. 2, 39. Nam qui ὀρθὰ δοξάζει, is opinione non fallitur attingitque verum. Deinde ne quis malit μεταξύ τι ἀμαθίας, ut mox dicitur ἀλλά τι μεταξὺ τούτοιν, eodem modo infra p. 202. D: ἀλλὰ τί μήν; μεταξὺ θνητοῦ καὶ ἀθανάτου. Mox μὴ ἀνάγκαζε est i. q. μὴ ἀναγκαῖον νόμιζε, v. Heindorf. ad Euthyd. p. 432. C.

B. Τῶν μὴ εἰδότων — λέγεις] h. e. πότερον λέγεις παρὰ πάντων τῶν μὴ εἰδότων ὁμολογεῖσθαι ἢ καὶ τῶν εἰδότων. Praepositio saepenumero ex alterius disputatoris verbis repetenda. Cratyl. p. 408. D: ἀπαλλαγῶμεν ἐκ τῶν θεῶν. Herm. τῶν γε τοιούτων, εἰ βούλει. Sophist. p. 243. D: περὶ τοῦ μεγίστου — πρῶτον νῦν σκεπτέον. Theaet. τίνος δὴ λέγεις, ubi v. Heindorf. Gorg. p. 449. E. p. 450. A. Politic. p. 283. C. p. 295. B. p. 297. E. p. 304. E. al. Dein μὲν οὖν est imo, v. ad p. 201. C. et Criton. 44. B.

κρατες, ὁμολογοῖτο μέγας θεὸς εἶναι παρὰ τούτων, οἵ φασιν αὐτὸν οὐδὲ θεὸν εἶναι; Τίνες οὗτοι; ἦν δ' ἐγώ. Εἷς μέν, ἔφη, σύ, μία δ' ἐγώ. Κἀγὼ εἶπον, Πῶς τοῦτο, ἔφην, λέγεις; Καὶ ἥ, Ῥᾳδίως, ἔφη. λέγε γάρ μοι, οὐ πάντας θεοὺς φῂς εὐδαίμονας εἶναι καὶ καλούς; ἢ τολμήσαις ἄν τινα μὴ φάναι καλόν τε καὶ εὐδαίμονα θεῶν εἶναι; Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγ', ἔφην. Εὐδαίμονας δὲ δὴ λέγεις οὐ τοὺς τἀγαθὰ καὶ τὰ καλὰ κεκτημένους; Πάνυ γε. Ἀλλὰ μὴν Ἔρωτά γε ὡμολόγηκας δι' ἔνδειαν τῶν ἀγαθῶν καὶ καλῶν ἐπιθυμεῖν αὐτῶν τούτων, ὧν ἐνδεής ἐστιν. Ὡμολόγηκα γάρ. Πῶς δ' ἂν οὖν θεὸς εἴη ὅ γε τῶν καλῶν καὶ ἀγαθῶν ἄμοιρος; Οὐδαμῶς, ὥς γ' ἔοικεν. Ὁρᾷς οὖν, ἔφη, ὅτι καὶ σὺ Ἔρωτα οὐ θεὸν νομίζεις; C D

θεὸν μὴ φάναι scriptum legeretur. v. Hermann. ad Sophocl. Aiac. v. 977.

οὐ τοὺς τἀγαθὰ καὶ τὰ καλά] Articulum τὰ inserui ante καλὰ e Bodl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 2. Ang. w. Possunt enim haec tanquam a se invicem disiuncta enumerari. Apud Stobaeum est ἀγαθὰ καὶ καλά. Vind. 1. et Flor. n. τοὺς ἀγαθοὺς καὶ τἀγαθά.

D. Πῶς δ' ἂν οὖν] δ' om. Bodl. Vat. Δ. Vind 2. Ven. Ξ. Par. DK. Ang. w. Vat. p. Pro ὅ γε τῶν Bodl. Vat. Δ. Ang. w. ὄγεγ' ὧν. Vind. 2. ὅ γε ὧν.

C. Ῥᾳδίως, ἔφη] h. e. ῥᾳδίως λέγω, h. e. sic, ut res facilem habeat explicationem. In proximis οὐ post λέγεις positum non debebat offendere viros doctos: intelligitur enim contrarium, ἀλλὰ τοὺς τἄλλα.

D. Ὡμολόγηκα γάρ] Nam Socrates p. 201. E: σχεδὸν γάρ τι καὶ ἐγὼ πρὸς αὐτὴν ἕτερα τοιαῦτα ἔλεγον, οἷάπερ νῦν πρὸς ἐμὲ Ἀγάθων.

Ὁρᾷς οὖν, ἔφη, ὅτι καὶ σύ —] h. e. siehst du nun etc. Sic Apolog. Socrat. p. 24. D: τὸν δὲ δὴ βελτίους ποιοῦντα ἴθι εἰπὲ καὶ μήνυσον αὐτοῖς τίς ἐστιν. ὁρᾷς, ὦ Μέλητε, ὅτι σιγᾷς καὶ οὐκ ἔχεις εἰπεῖν; Menon. p. 80. E: μανθάνω, οἷον βούλει λέγειν, ὦ Μένων· ὁρᾷς τοῦτον ὡς ἐριστικὸν λόγον κατάγεις; Gorg. p. 475. E. Aristoph. Rann. 1136. Vesp. 392. Nubb. 662. 691. Pac. 330. Sophocl. Philoct. v. 860. ibiq. Brunck. Eurip. Orest. v. 581. ibique Porson. In his locis omnibus ὁρᾷς ita praemittitur reliquis verbis, ut alterum rei praesentis statum et condicionem ipsum iam perspicere indicet non sine aliqua admirationis vel irrisionis significatione. Paullo alia ratio est eorum locorum, in quibus ὁρᾷς mediae orationi interponitur ita, ut alterum tibi non posse non concedere significes, de qua re v. Heindorf. ad Protagor. p. 336. B.

Cap. XXIII. *Τί οὖν ἄν, ἔφην, εἴη ὁ Ἔρως; θνητός; Ἥκιστά γε. Ἀλλὰ τί μήν; Ὥςπερ τὰ πρό-*
E *τερα, ἔφη, μεταξὺ θνητοῦ καὶ ἀθανάτου. Τί οὖν, ὦ Διοτίμα; Δαίμων μέγας, ὦ Σώκρατες· καὶ γὰρ πᾶν τὸ δαιμόνιον μεταξύ ἐστι θεοῦ τε καὶ θνητοῦ. Τίνα, ἦν δ' ἐγώ, δύναμιν ἔχον; Ἑρμηνεῦον καὶ διαπορθμεῦον θεοῖς τὰ παρ' ἀνθρώπων καὶ ἀνθρώποις τὰ παρὰ θεῶν, τῶν μὲν τὰς δεήσεις καὶ θυσίας, τῶν δὲ τὰς ἐπιτάξεις τε καὶ ἀμοιβὰς τῶν θυσιῶν. ἐν μέσῳ δὲ ὂν ἀμφοτέρων ξυμπληροῖ, ὥςτε τὸ πᾶν αὐτὸ αὑτῷ ξυνδεδέσθαι. διὰ τούτου καὶ ἡ μαντικὴ πᾶσα χωρεῖ καὶ ἡ τῶν ἱερέων τέχνη τῶν τε περὶ τὰς*

Ὥςπερ τὰ πρότερα, ἔφη] *ἔφην* Bodl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 2. Par. K. Vat. p.

καὶ τὴν μαντείαν] *μαγγανείαν* coni. Geelius apud Kapeyne van de Capello Obss. in Xenophon. Hieron. p. 33 sq.

E. *ξυμπληροῖ, ὥςτε τὸ πᾶν —*] Orellius l. c. p. 331.

Τί οὖν ἄν, ἔφην, εἴη ὁ Ἔρως;] De hac collocatione *ἂν* particulae v. Reip. p. 327. C: *οἴει ἄν τινά σε, ἔφη, ἀφεῖναι.* Ibid. p. 333. A: *ὑποδημάτων ἄν, οἶμαι, φαίης.* conf. etiam ad Criton. p. 52. D. et ad Phaedon. p. 87. A.

E. *καὶ γὰρ πᾶν τὸ δαιμόνιον*] Doctrinam de daemonibus Plato quum aliis locis attigit, tum Politic. p. 271 p. 539. et Epinom. p. 984 sqq. = 510. ed. Ast. Quae hoc loco traduntur, ea multi scriptores posteriorum temporum respexerunt, veluti Plutarch. de Isid. p. 361. B. C. p. 480. ed. Wyttenb. Aristides Oratt. II. p. 106. ed. Iebb. Maxim. Tyr. XIV. 8. p. 266. Lactant. Instit. II. 14. Minucius Fel. Octav. XXVI. 11. et alii, quos nominarunt Astius ad h. l. Wyttenbach. ad Eunap. p. 110 sq. et Creuzerus Mytholog. T. III. p. 67. ad Proclum in Alcibiad. I. c. 11. Proclus in Parmenid. ap. Bentlei. Epist. ad Millium p. 455. ed. Lips. haec omnia e doctrina Orphicorum repetita esse narrat. Quae quidem sententia quum confirmetur quodammodo eo, quod carminis Orphici fragmentum ap. Clem. Alexandr. Strom. V. p. 724 fere eadem continet, quae Diotima hoc loco Socratem docuisse narratur; eo minus de huius narrationis veritate dubitamus, quo certius exploratum habemus Platonem non raro ad Orphicorum doctrinam respexisse. Idem de hac causa visum est Creuzero l. c.

θεοῖς τὰ παρ' ἀνθρώπων] Non dixit *παρ' ἀνθρώποις* et *παρὰ θεοῖς*: nam alteram constructionem requirebat verbum *διαπορθμεῦον.* v. Apolog. Socr. p. 32. B. Phaedon. p. 76. D. ibique annot.

ξυμπληροῖ, ὥςτε τὸ πᾶν —] In his *ξυμπληροῖ* absolute positum est, er füllt aus, i. e. bildet die Ausfüllung. Quocirca nil egit qui scribendum censuit: *ξυμπληροῖ τὸ πᾶν, ὥςτε αὐτὸ αὑτῷ ξυνδεδέσθαι:* magis etiam a vero aberravit

θυσίας καὶ τὰς τελετὰς καὶ τὰς ἐπῳδὰς καὶ τὴν μαν- 203
τείαν πᾶσαν καὶ γοητείαν. θεὸς δὲ ἀνθρώπῳ οὐ μί-
γνυται, ἀλλὰ διὰ τούτου πᾶσά ἐστιν ἡ ὁμιλία καὶ ἡ
διάλεκτος θεοῖς πρὸς ἀνθρώπους, καὶ ἐγρηγορόσι καὶ
καθεύδουσι. καὶ ὁ μὲν περὶ τὰ τοιαῦτα σοφὸς δαι-
μόνιος ἀνήρ, ὁ δὲ ἄλλο τι σοφὸς ὢν ἢ περὶ τέχνας
ἢ χειρουργίας τινὰς βάναυσος. οὗτοι δὴ οἱ δαίμονες
πολλοὶ καὶ παντοδαποί εἰσιν, εἷς δὲ τούτων ἐστὶ καὶ
ὁ Ἔρως. Πατρὸς δέ, ἦν δ' ἐγώ, τίνος ἐστὶ καὶ μη-
τρός; Μακρότερον μέν, ἔφη, διηγήσασθαι· ὅμως δὲ B
σοι ἐρῶ. ὅτε γὰρ ἐγένετο ἡ Ἀφροδίτη, εἱστιῶντο οἱ
θεοί, οἵ τε ἄλλοι καὶ ὁ τῆς Μήτιδος υἱὸς Πόρος.

coni. ξυμπληροῖ το πᾶν, ὥςτε αὐτὸ αὑτῷ ξυνδεδέσθαι.

P. 203. ἢ περὶ τέχνας] Sic Bodl. Vat. Δ. Coisl. Ven. Ξ. Vind. 1 2. 7. Par. DK. Ambr. Ang. u w. Vat. n. p. r. Flor. a. b. c. i. n. Legebatur ἢ περὶ τὰς τέχνας. Mox Coisl. καὶ μητρὸς τίνος ἐστίν;

B. εἱστιῶντο οἱ θεοί] ἡστιῶντο Bodl. Vat. Δ.

qui ante ξυμπληροῖ inseri voluit nuperrime τὰ ὅλα. Videlicet viri optimi nimis anxie Ficini vestigia presserunt, qui haec ita reddidit: In amborum medio constituta totum complet, ut universum secum ipso tali vinculo connectatur. — τὸ πᾶν, universa rerum natura, h. e. dii et homines. De re ipsa v. Creuzer. Dionys. I. p. 73 sqq.

P. 203. θεὸς δὲ ἀνθρώπῳ οὐ μίγνυται] Sunt enim daemones inter deos atque homines medii. — καὶ ἐγρηγορόσι καὶ καθεύδουσι. Ingeniosa est coniectura Heusdii, qui Specim. Crit. p. 65. legendum censet: ἡ διάλεκτος θεοῖς πρὸς ἀνθρώπους καὶ ἀνθρώποις πρὸς θεούς, καὶ ἐγρηγορόσι καὶ καθεύδουσι. Quod legisse aut certe optasse etiam Proclus videtur Commentar. in Parmen. T. IV. p. 60. ed. Cousin. Quanquam defendi potest lectio vulgata ita, ut verborum constructionem dicamus conformatam esse potius ad sententiam ipsam, quam ad grammaticam subtilitatem ac diligentiam. Quum enim dicatur ὁμιλεῖν τινι et διαλέγεσθαί τινι, etiam ὁμιλία et διάλεκτός τινι recte dici potuit. Et quum antea non dixisset: πᾶσά ἐστι θεοῖς ἡ ὁμιλία καὶ ἡ διάλεκτος ἀνθρώποις, sed perspicuitatis causa usus esset praepositione πρὸς addito casu accusativo, nunc ad legitimam constructionem revertens, neglecta grammatica diligentia, dativum post accusativum recte inferre potuit. Ceterum διάλεκτος, colloquium, etiam Theaet. p. 146. B. De Rep. V. p. 454. A. ita dicitur.

B. ὅτε γὰρ ἐγένετο —] Multos haec fabula iam antiqua aetate nacta est interpretes. Laudant Plutarch. de Isid. et Osir. p. 374. C sqq. Maxim. Tyr. X. 4. p. 107. Themist. Orat. XIII. p. 162. B. C. Origen. c. Cels. IV. p. 532. Euseb. Praep. Ev. XII. 11. Plotin. Enn. III. lib. 5. p. 160. p. 293. A. p. 295. C. p. 296. F. p. 298. B sqq. p. 317. B. Porphyr. ap. Stob. Eclog. T.

ἐπειδὴ δὲ ἐδείπνησαν, προςαιτήσουσα, οἷον δὴ εὐωχίας οὔσης, ἀφίκετο ἡ Πενία καὶ ἦν περὶ τὰς θύρας. ὁ οὖν Πόρος μεθυσθεὶς τοῦ νέκταρος, οἶνος γὰρ οὔπω ἦν, εἰς τὸν τοῦ Διὸς κῆπον εἰςελθὼν βε-

προςαιτήσουσα] Bodl. Vat. *Δ*. Ang. w. *προςαιτὴς οὖσα*, quod commemoramus, ut appareat, quam amice saepe hi codices vel in apertis erroribus consentiant.

II. p.826. Damascium *περὶ ἀρχῶν* p. 302. ed. Kopp. Qui quemadmodum non uno modo de hac narratione statuunt, ita ne ii quidem, qui recentioribus temporibus eam illustrare conati sunt, inter se consentiunt. Vid. praeter alios, quos laudavit Astius, Sydenhamus apud Wolfium p. 75 sqq., quibus addantur Mendelssohn. Oper. philos. T. I. p. 148. Schelling. Brunon. p. 188 sq Astius ad h. l. Albertus Iahnius, Bernas Helvetius, Dissertat. Platonica, qua tum de caussa et natura mythorum Platonicorum disputatur, tum mythus de Amoris ortu, sorte et indole in Convivio narratus explicatur. Bernae 1839. 8. Gust. Schwanitz. Observatt in Platonis Conviv. Isenaci, 1842. 4. Sommer. Ien. Lit. Zeit. a. 1844. N. 249. et 250. Qui omnes in diversas partes disputaverunt. Nos vero nondum poenitet eorum, quae ante hos viginti ferme annos de re maxime controversa ad h. l. commentati sumus, quae quidem etiam nunc repetere tanto magis lubet, quod ea non sine laetitia animadvertimus etiam Ed. Zellero in libro: Die Philosophie der Griechen, Vol. II. p. 167 sqq. eximie probata esse. Sunt autem haec. Primum quidem apparet hanc fabulam eo consilio esse insertam, ut clarius intelligeretur quod antea dixerat Diotima, Amorem medium esse inter deos atque homines ideoque in numero daemonum haberi oportere. Quocirca ut pateret, qui factum esset, ut natura eius inter perfectam et imperfectam medium quasi locum teneret, philosophus eum filium esse iussit Pori et Peniae, Consi et Paupertatis. Qua quidem fictione quid significetur, partim ex eo intelligitur, quod Porus Metidis filius vocatur, partim exiude, quod Penia vocatur *οὐ σοφὴ καὶ ἄπορος*. Etenim Porus Amoris pater esse dicitur, quia hic insatiabili quodam pulcrioris sapientiorisque vitae tenetur desiderio adeoque omnia tentat et experitur, quo ad pulcri et boni possessionem perveniat (v. infra D. ubi *πόριμος*, consilii potens, vocatur): Penia autem eiusdem mater est, quia quod cupit ac desiderat, id ipse non possidet adeoque multos ideo perfert labores atque aerumnas: carere enim dicebatur antea pulcro ac bono, ut quod perpetuo sectaretur. Quae quum ita sint, tantum abest, ut cogitari possit de placitis Orphicis atque mysticis, ut, nisi forte consulto caecutire cupias, manifestum esse debeat, Porum fingi numen aliquod divinum, verae pulcritudinis, bonitatis, sapientiae, cuius desiderio perpetuo Amor tenetur, capax illud atque particeps, ideoque Metidis filium appellari: Peniam autem informari mulierem, coelestibus illis pulcritudinis, bonitatis, sapientiaeque bonis prorsus destitutam ideoque inopem. Quum igitur Amor

βαρημένος ηὗδεν. ἡ οὖν Πενία, ἐπιβουλεύουσα διὰ τὴν αὑτῆς ἀπορίαν παιδίον ποιήσασθαι ἐκ τοῦ Πόρου, κατακλίνεταί τε παρ' αὐτῷ καὶ ἐκύησε τὸν Ἔρωτα. C *διὸ δὴ καὶ τῆς Ἀφροδίτης ἀκόλουθος καὶ θεράπων*

βεβαρημένος ηὗδεν] V. *εὗδεν*, quod auctoritate Bodl. Vat. Δ. Vind. 2. Vind. DK. Ang. w. Vat. p. mutatum.

natus sit parentibus indole ac natura tam diversis, mirum profecto non est, quod neque ad patris virtutes potuit plane pervenire, neque ad matris imbecillitatem et infirmitatem prorsus delapsus est, remanente aliqua particula virtutum parentis, hoc est pulcri atque boni desiderio inexstincto. Quemadmodum vero haec facillimam habent explicationem, ubi ex ipso scriptore petieris eorum illustrationem, ita nec reliqua ulla laborant obscuritate. Nam quod Amor natus esse dicitur Veneris die natali, id non alia de causa fieri arbitramur, quam ut appareat, cur ille, Veneris comes perpetuus, nil sectetur nisi quod pulcrum sit. Id quod satis declarant verba: *διὸ καὶ τῆς Ἀφροδίτης ἀκόλουθος καὶ θεράπων γέγονεν ὁ Ἔρως, γεννηθεὶς ἐν τοῖς ἐκείνης γενεθλίοις, καὶ ἅμα φύσει ἐραστὴς ὢν περὶ τὸ καλόν, καὶ τῆς Ἀφροδίτης καλῆς οὔσης.* Neque etiam quae de hortis Iovis, de quibus v. Schneider Anmerkungen zum Anacreon p. 214., narrantur, solius ornatus gratia adiecta sunt, sed propemodum necessario commemorari debuerunt. Quum enim Pori atque Peniae natura et ingenium tantopere discrepent, per se parum verisimile videri debuit illum cum hac potuisse habere consuetudinem. Itaque quo narratio maiorem nancisceretur verisimilitudinem, poeta philosophus Porum finxit in convivio illo in Veneris honorem instituto ebrium factum se solum in hortum Iovis contulisse, ibi vero Peniam, quae ei struxisset insidias, sine arbitris convenisse. Vides, quam necessaria sit haec fabulae particula: ut profecto miranda sit operosa industria eorum, qui de istis Iovis hortulis splendida quaedam commenti sunt mendacia. Sed satis haec sunto de fabulae argumento atque fine. Restat, ut aliquid admonendum sit de sensu universae narrationi subiecto. Apparet autem, opinor, ex iis, quae dicta sunt, Platonem hoc mytho voluisse amoris naturam declarare dilucidius et quasi imagine aliqua illustrare. Quum enim intellexisset amorem, hoc est pulcri et boni studium, contineri insatiabili quadam cupiditate rerum maxime expetendarum; verissime duplicem cuiusque amantis esse vidit statum, alterum indigentiae, quatenus studio illi pulcri atque boni nondum satisfactum esset, alterum divini cuiusdam ardoris atque studii, quo correptus animus ferretur atque raperetur ad ea, quae bona atque pulcra esse vidisset quibusque potiri summo studio conaretur. Hanc igitur amoris naturam egregie sane videtur illa narratione illustrasse. Ceterum eandem versibus Latinis celebravit Dan. Heinsius in Monobiblo. Eleg IX.

ἐπιβουλεύουσα — ποιήσασθαι] *Ἐπιβουλεύειν* cum infinitivo iunctum est insidiose

γέγονεν ὁ Ἔρως, γεννηθεὶς ἐν τοῖς ἐκείνης γενεθλίοις καὶ ἅμα φύσει ἐραστὴς ὢν περὶ τὸ καλόν, καὶ τῆς Ἀφροδίτης καλῆς οὔσης. ἅτε οὖν Πόρου καὶ Πενίας υἱὸς ὢν ὁ Ἔρως ἐν τοιαύτῃ τύχῃ καθέστηκε. πρῶτον μὲν πένης ἀεί ἐστι, καὶ πολλοῦ δεῖ ἁπαλός τε καὶ καλός, οἷον οἱ πολλοὶ οἴονται, ἀλλὰ σκληρὸς καὶ
D αὐχμηρὸς καὶ ἀνυπόδητος καὶ ἄοικος, χαμαιπετὴς ἀεὶ ὢν καὶ ἄστρωτος, ἐπὶ θύραις καὶ ἐν ὁδοῖς ὑπαί-

C. ἀνυπόδητος] Ambr. Vat. r. tantum non ubique *alii*. Mox ἀνυποδέτος Ven. Ξ. Vind. 2.

D. ὑπαίθριος κοιμώμενος] Perperam vett. editt. ὑπαιθρίοις, quod ex Bodl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 1. 2. 7. Par. D K. Ang. w. Vat. p. r. Flor. n. edit. Bas. 2. et Origene c. Celsum IV. 39. p. 352. T. I. ed. Par. emendatum.

studere, v. ad Protagor. p. 343. C.

C. καὶ ἅμα φύσει ἐρ. ὢν] ac simul natura sua pulcri amans, quum etiam Venus pulcra sit. — Verbis οἷον οἱ πολλοὶ οἴονται tangitur Agathonis iudicium p. 195. D. E. expromtum.

ἀλλὰ σκληρὸς —] Egregio artificio Amor ita describitur, ut tota descriptio ad amantium rationes attemperata sit. Isti enim quid non perferunt, quas aerumnas non subeunt, quos labores non exantlare solent, dummodo voti sui compotes fiant? et contra quid iidem non audent, quid non machinantur, quas artes atque dolos non excogitant ac tentant, ut optatis suis potiantur? Nimirum haec omnia, quae festivissime exornata sunt, denique non aliorsum pertinent nisi eo, ut significetur magnitudo et vehementia cupiditatis illius nativae, qua hominum animi usque ad pulcrum feruntur atque abripiuntur. Ceterum prudentissime Plato iam supra p. 183. A sqq. Pausaniam induxit hos amantium labores et aerumnas ad ipsius vitae veritatem describentem.

D. ἐπὶ θύραις — κοιμώμενος] Themistius p. 162. D: θυραυλῶν ἐπὶ θύραις. Plotin. p. 295. E. et 668. A: αὐτός ἐστιν ὁ θυραυλῶν Ἔρως v. Iacobs. ad Anthol. Gr. XI. p. 154. Cogitandum de θυραυλίαις, quae p. 183. A. vocantur κοιμήσεις ἐπὶ θύραις. v. Kuster. ad Aristoph. Ecclesiaz. v. 956. Ruhnk. ad Tim. p. 144 sq. — καὶ ἴτης, i. e. θρασύς, audax. Protag. p. 349. E: πότερον τοὺς ἀνδρείους θαῤῥαλέους λέγεις, ἢ ἄλλο τι; Καὶ ἴτας γε, ἔφη, ἐφ᾽ ἃ οἱ πολλοὶ φοβοῦνται ἰέναι. Aristoph. Nubb. 443: τοῖς δ᾽ ἀνθρώποις εἶναι δόξω θρασύς, εὔγλωττος, τολμηρός, ἴτης, ubi v. schol. Plura dabit Iacobs Lectt. Stob. p. 12. De proximis conf. Dio Chrysostom. Or. I. p. 44: ὡς ἡ τοῦ βασιλέως διάνοια σύντονος οὖσα καὶ θυμοειδής. Olympiodor. in Alcibiad. I. p. 14 ed. Creuz. πᾶς γὰρ ἔρως σύντονός ἐστι μανία. Loquutione μηχανὰς πλέκειν, dolos, fraudes nectere, utitur etiam Aristoph. Nubb. 1128: δεινοὶ πλέκειν τοι μηχανὰς Αἰγύπτιοι. Aelian. H. A. III. 30: σοφώτατος ὁ κόκκυξ καὶ πλέκειν εὐπόρους ἐξ ἀπόρων μηχανὰς δει-

θριος κοιμώμενος, τὴν τῆς μητρὸς φύσιν ἔχων ἀεὶ ἐνδείᾳ ξύνοικος. κατὰ δὲ αὖ τὸν πατέρα ἐπίβουλός ἐστι τοῖς καλοῖς καὶ τοῖς ἀγαθοῖς, ἀνδρεῖος ὢν καὶ ἴτης καὶ σύντονος, θηρευτὴς δεινός, ἀεί τινας πλέκων μηχανάς, καὶ φρονήσεως ἐπιθυμητής, καὶ πόριμος, φιλοσοφῶν διὰ παντὸς τοῦ βίου, δεινὸς γόης καὶ φαρμακεὺς καὶ σοφιστής· καὶ οὔτε ὡς ἀθάνατος πέφυκεν οὔτε ὡς θνητός, ἀλλὰ τοτὲ μὲν τῆς αὐτῆς E

τοῖς καλοῖς καὶ τοῖς ἀγαθοῖς] V. τοῖς ἀγαθοῖς καὶ τοῖς καλοῖς. Ordinem invertimus auctoritate Bodl. Coisl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 2. Par. DK. Ambr. Ang. w. Vat. p. r. Flor. n. Et sic Ald. et Bas. I. scriptum habent. Ita autem vulgo dici solitum esse neminem praeteribit, qui meminerit καλοκαγαθίας. Mox δεινὸς post θηρευτὴς em. Par. DK. Vat. p.

νότατος. — Πόριμος interprete Snida est ὁ ἄνυσιν ἢ ἐπίνοιαν ἔχων, i. e. δεινὸς ἐν τοῖς ἀπόροις πόρον τινὰ ἐξευρεῖν. Apte Wolf. comparat Aristoph. Ranu. 1429., ubi Alcibiades vocatur πόριμος αὐτῷ, τῇ πόλει δ' ἀμήχανος. De re ipsa conf. Euripid. Hippolyto priore ap. Stob. LXIII. p. 245. Grot. 370. Gesn. ἔχω δὲ τόλμης καὶ θράσους διδάσκαλον, Ἐν τοῖς ἀμηχάνοισιν εὐπορώτατον Ἔρωτα, quae iuxta cum aliis similibus memoravit Blomfield ad Aeschyl. Prom. vers. 59. — De proximis dudum observavit Ruhnken. ad Tim. p. 73: γόης, φαρμακεὺς et σοφιστὴς apud Platonem saepissime iunctim commemorari, de qua re monnit etiam Wyttenb. ad Eunap. p. 173. Sophista vocatur Amor etiam ab Araspa apud Xenoph. Cyrop. VI. 1, 41: νῦν τοῦτο πεφιλοσόφηκα μετὰ τοῦ ἀδίκου σοφιστοῦ τοῦ Ἔρωτος. Posterioris aetatis scriptores hunc lusum imitantes memorat Villoison. ad Longum p. 273 sq. et Iacobs. ad Achill. Tat. p. 449. Ceterum Plotinus p. 297. C. hunc locum respiciens: καὶ τὸ εὐμήχανον αὐτῷ (Ἔρωτι) διὰ τὴν ἔνδειαν. Nimirum inopiam artium magistram esse pervulgata fuit apud veteres sententia, v. Archytas ap. Stob. Serm. XCIII. et quae attulit Wesseling. ad Diodor. I. 8. Itaque Creuzerus Annal. Vindobb. I. c. p. 154. Platonis locum vitiatum esse suspicatur, ut in quo inter virtutes a patre acceptas referatur, quod in virtutibus maternis fuerit numerandum. In quo vir illustris me quidem uon habet consentientem. Nam videtur Plotinus Platonis verba, quae de nectendis fraudibus ac dolis intelligenda sunt, in alium sensum detorsisse, ideoque de suo δι' ἔνδειαν addidisse. Tuetur scripturam librorum Themistius Orat. XIII. p. 162. D.

E. ἀλλὰ τοτὲ μὲν τ. αὐτ. ἡ.] Egregie his verbis amoris uaturam describi uemo est quin videat. Notandus vero etiam est usus verborum εὐπορεῖν et πορίζεσθαι, quibus quae de Poro dicta sunt, prorsus confirmantur. Ceterum conf. Max. Tyr. XXIV. p. 297: θάλλει μὲν ἔρως εὐπορῶν, ἀποθνήσκει δὲ ἀπορῶν, ubi v. Davis. p. 592. Errat Hommellus ὅταν ἀπορήσῃ scribendum ratus.

ἡμέρας θάλλει τε καὶ ζῇ, ὅταν εὐπορήσῃ, τοτὲ δὲ
ἀποθνήσκει, πάλιν δὲ ἀναβιώσκεται διὰ τὴν τοῦ πα-
τρὸς φύσιν. τὸ δὲ ποριζόμενον ἀεὶ ὑπεκρεῖ, ὥςτε οὔτε
ἀπορεῖ Ἔρως ποτὲ οὔτε πλουτεῖ. σοφίας τε αὖ καὶ
ἀμαθίας ἐν μέσῳ ἐστίν. ἔχει γὰρ ὧδε. θεῶν οὐδεὶς
204 φιλοσοφεῖ, οὐδ' ἐπιθυμεῖ σοφὸς γενέσθαι· ἔστι γάρ·
οὐδ' εἴ τις ἄλλος σοφός, οὐ φιλοσοφεῖ. οὐδ' αὖ οἱ
ἀμαθεῖς φιλοσοφοῦσιν, οὐδ' ἐπιθυμοῦσι σοφοὶ γενέ-
σθαι· αὐτὸ γὰρ τοῦτό ἐστι χαλεπὸν ἀμαθία, τὸ μὴ
ὄντα καλὸν κἀγαθὸν μηδὲ φρόνιμον δοκεῖν αὐτῷ εἶ-
ναι ἱκανόν. οὔκουν ἐπιθυμεῖ ὁ μὴ οἰόμενος ἐνδεὴς
εἶναι οὗ ἂν μὴ οἴηται ἐπιδεῖσθαι. Τίνες οὖν, ἔφην
ἐγώ, ὦ Διοτίμα, οἱ φιλοσοφοῦντες, εἰ μήτε οἱ σοφοὶ
B μήτε οἱ ἀμαθεῖς; Δῆλον δή, ἔφη, τοῦτό γε ἤδη καὶ
παιδί, ὅτι οἱ μεταξὺ τούτων ἀμφοτέρων, ὧν αὖ καὶ

E. *θάλλει τε καὶ ζῇ*] τε Bekkerus abiecit cum Vat. Δ. Vind. 2. Par. DK. Ang. w. Vat. p. Ceteri cum Bodl. tuentur. Servandum censet etiam Voegelinus.

σοφίας τε αὖ] αὖ om. Bodl. Vat. Δ. Vind. 2. Par. DK. Ang. w. Vat. p. Dubitamus, quo iure. Nam discerni haec a superioribus et novum ordiri orationis membrum sequentia arguunt. Aliter tamen Hermanno visum.

P. 204. *δοκεῖν αὐτῷ εἶναι*] αὐτό Bodl. Vat Δ. Ven. Ξ. Par. DK. Ang. w. Vat. p. Flor. n. αὐτῷ Flor. a. b. c. i. Astius locum refingebat sic: αὐτὸ γὰρ τοῦτο χαλεπὸν ἀμαθίᾳ, τὸν μὴ ὄντα καλὸν κἀγαθὸν μ. φ. δοκεῖν αὐτὸ ἱκανόν. Hommelius χαλεπὸν eliminandum censet.

θεῶν οὐδεὶς φιλ.] Sic etiam Lysid. p. 218 A. Recentiores Platonici quantopère eandem sententiam celebraverint, discas ex iis, quae annotarunt Astius ad h. l. Creuzer. in Lectt. ad Plotin. p. 528. et in Studiis VI. p. 131.

P. 204. *αὐτὸ γὰρ τοῦτό ἐστι χ.*] Haec ne cui in posterum sollicitanda videantur, αὐτὸ τοῦτο absolute positum est, ut idem sit quod δι' αὐτὸ τοῦτο, quae autem sequuntur: τὸ μὴ ὄντα — ἱκανόν, ea per appositionem, quam vocant grammatici, addita sunt. De pronomine in accusativo absolute posito v. Prot. p. 310. E. Lambert. Bos. Ellips. p. 676. ed. Schaef. et Matth. §. 467. 14.

B. *ὃν δὲ σὺ ᾠήθης —*] Haec verba, quoniam ὃν vi sua plurimum pollet, sic explicare licebit: Quae autem ad eum, quem opinatus es esse Amorem attinet, h. e. quod autem Amorem hunc esse credidisti. Quod quorsum referatur, verbis proximis demum declaratur, conf. Matth. Gr. §. 480. 3.

C. *τὸ τῷ ὄντι καλὸν καὶ ἁβρὸν*] Quum non de Amore,

ὁ Ἔρως. ἔστι γὰρ δὴ τῶν καλλίστων ἡ σοφία, Ἔρως δ' ἐστὶν ἔρως περὶ τὸ καλόν, ὥςτε ἀναγκαῖον Ἔρωτα φιλόσοφον εἶναι, φιλόσοφον δὲ ὄντα μεταξὺ εἶναι σοφοῦ καὶ ἀμαθοῦς. αἰτία δὲ αὐτῷ καὶ τούτων ἡ γένεσις· πατρὸς μὲν γὰρ σοφοῦ ἐστι καὶ εὐπόρου, μητρὸς δὲ οὐ σοφῆς καὶ ἀπόρου. ἡ μὲν οὖν φύσις τοῦ δαίμονος, ὦ φίλε Σώκρατες, αὕτη· ὃν δὲ σὺ ᾠήθης Ἔρωτα εἶναι, θαυμαστὸν οὐδὲν ἔπαθες. ᾠήθης δέ, C
ὡς ἐμοὶ δοκεῖ τεκμαιρομένῃ ἐξ ὧν σὺ λέγεις, τὸ ἐρώμενον Ἔρωτα εἶναι, οὐ τὸ ἐρῶν. διὰ ταῦτά σοι, οἶμαι, πάγκαλος ἐφαίνετο ὁ Ἔρως. καὶ γὰρ ἔστι τὸ ἐραστὸν τὸ τῷ ὄντι καλὸν καὶ ἁβρὸν καὶ τέλεον καὶ μακαριστόν· τὸ δέ γε ἐρῶν ἄλλην ἰδέαν τοιαύτην ἔχον, οἵαν ἐγὼ διῆλθον.

Cap. XXIV. *Καὶ ἐγὼ εἶπον, Εἶεν δή, ὦ ξένη·*

B. *Δῆλον δή, ἔφη, τ.*] Pro *δή* Bodl. Vat. *Λ*. Vind. 2. Par. D K. Ang. w. Vat. p. habent *ὅτι*, errore manifesto. Nec vero cum Herm. *δή* abiiciam, quod non temere scriptum perhiberi, vel illud arguit, quod Bodl. eiusque socii illius loco *ὅτι* scriptum habent. Nempe inde certe intelligitur, locum inter *Δῆλον* et *ἔφη* in vetustissimis libris non fuisse vacuum. Ceterum *δὴ* eleganter positum.

ὧν αὖ καὶ ὁ Ἔρως] Pro *ἂν* Bekkerus recte e Ven. *Ξ*. Vind. 2. *αὖ* dedit, quod equidem non video cur Rückerto displicuerit, qui *ἂν* errore ex praecedenti *ὧν* natum esse suspicatur.

σοφοῦ ἐστι καὶ εὐπόρου] *ἐστί* om. Vat. *Λ*. Ang. w. Vat n.

C. *ἐξ ὧν σὺ λέγεις*] Vett. editt. *ἐξ ὧν λέγεις σύ*, quod soli Par. E F. Vat. s Flor. c. tenent. Mox Bodl. *ἀβρόν*.

qui proprie dicitur, nunc sermo sit, sed Diotima illud potius significet, quod quia per se pulcrum bonumque censetur, studio nostro dignum sit, mirum sane accidere alicui potest istud *ἁβρόν*, quod ipse olim in *ἀγαθόν* commutandum putabam. Sed recte ab Rückerto et Hommello est observatum *ἁβρόν* hunc Socratis Amorem, hoc est pulcrum, ideo appellari, quia ipse antea p. 201. E. dixit se eandem fere de Amore statuisse quae Agathonem. Is vero in teneritate ac mollitie numinis celebranda multus fuerat. Itaque nunc eo rectius istud *ἁβρόν* infertur, quod haec omnino contra Agathonem valent, qui eas Amori suo virtutes tribuisset, quae non in amorem, sed in amatum convenirent. — *ἄλλην ἰδέαν τ. ἔχον*, sc. *ἐστί*, aliam refert speciem, i. e. aliam habet vim et naturam), eamque talem, qualem ego exhibui.

Cap. XXIV. *Εἶεν δή, ὦ ξένη· κ.*] Sic infra p. 213. E: *εἶεν δή, ἄνδρες· δοκεῖτε γάρ μοι νήφειν, οὐκ ἐπιτρεπτέον οὖν ὑμῖν, ἀλλὰ ποτέον*. Phaedon. p. 117. A., ubi v. annot.

καλῶς γὰρ λέγεις· τοιοῦτος ὢν ὁ Ἔρως τίνα χρείαν ἔχει τοῖς ἀνθρώποις; Τοῦτο δὴ μετὰ ταῦτ', ἔφη, D ὦ Σώκρατες, πειράσομαί σε διδάξαι. ἔστι μὲν γὰρ δὴ τοιοῦτος καὶ οὕτω γεγονὼς ὁ Ἔρως, ἔστι δὲ τῶν καλῶν, ὡς σὺ φής. εἰ δέ τις ἡμᾶς ἔροιτο, Τί τῶν καλῶν ἐστιν ὁ Ἔρως, ὦ Σώκρατές τε καὶ Διοτίμα; ὧδε δὲ σαφέστερον ἐρῶ, Ὁ ἐρῶν τῶν καλῶν τί ἐρᾷ; — Καὶ ἐγὼ εἶπον, ὅτι Γενέσθαι αὐτῷ. Ἀλλ' ἔτι ποθεῖ, ἔφη, ἡ ἀπόκρισις ἐρώτησιν τοιάνδε, Τί ἔσται ἐκείνῳ, ᾧ ἂν γένηται τὰ καλά; Οὐ πάνυ ἔφην ἔτι ἔχειν ἐγὼ πρὸς ταύτην τὴν ἐρώτησιν προχείρως ἀπο- E κρίνασθαι. Ἀλλ', ἔφη, ὥσπερ ἂν εἴ τις μεταβαλὼν ἀντὶ τοῦ καλοῦ τῷ ἀγαθῷ χρώμενος πυνθάνοιτο, Φέρε, ὦ Σώκρατες, ἐρᾷ ὁ ἐρῶν τῶν ἀγαθῶν· τί ἐρᾷ; Γενέσθαι, ἦν δ' ἐγώ, αὐτῷ. Καὶ τί ἔσται ἐκείνῳ, ᾧ ἂν γένηται τἀγαθά; Τοῦτ' εὐπορώτερον, ἦν

D. *ὧδε δὲ σαφέστερον ἐρῶ*] Pro ἐρῶ Vat. Δ. Vind. 1. 7. Par. K. Ambr. Ang. n. w. Vat. n. p. r. Flor. a. b. c. i. n. ἐρᾷ.

Ἀλλ' ἔτι ποθεῖ] Bodl. Vat. Δ. Vind. 2. Ang. w. ἀλλ' ἐπιποθεῖ, ut ediderunt Turicenss. et Herm. Fortasse scribendum: ἀλλ' ἔτι ἐπιποθεῖ. in quam suspicionem etiam Rückert. incidit. Protag. p. 329. D: τοῦτ' ἔστιν, ὃ ἔτι ἐπιποθῶ. Certe quidem ἔτι non est abiiciendum, v. ad Remp. IX. p. 571. A. Plotin. de Pulcr. p. 54. B: ἀλλ' ἔτι ποθεῖ ὁ λόγος κ. τ. λ. Par. D. Vat. p. ἐπιθεῖ.

προχείρως ἀποκρίνασθαι] V. ἀποκρίνεσθαι, quod tenent Par. EF. Vat. n. s. Flor. i, ceteri recte aspernantur.

E *ἐρᾷ ὁ ἐρῶν τῶν ἀγαθῶν· τί ἐρᾷ*] V. ὦ Σ. ἐρῶ, ὁ

D. *ἔστι δὲ τῶν καλῶν*] Intell. ἔρως. Nam perperam haec interpretantur: refertur autem in numero pulcrorum, v. ad p. 196. D. Eodem modo intelligas proxima *Τί τῶν καλῶν ἐστιν ὁ Ἔρως*, h. e. *κατὰ τί τῶν καλῶν ἐρᾷ ὁ Ἔρως*, ut Diotima ipsa deinde interpretatur. Nam in his τί pro κατὰ τί vel διὰ τί positum. De omissa apodosi vid. ad p. 199. E.

ὅτι Γενέσθαι αὐτῷ] h. e. cupit, ut ea, quae pulcra sunt, sibi contingant.

E. *Φέρε, ὦ Σ., ἐρᾷ ὁ ἐρῶν —*] h. e. age, amat amans ea, quae bona sunt; quid tum expetit? quod dictum est maiore cum alacritate pro vulgari: si amans bona amat, quid tum expetit? Platonica huius usus exempla consignavit Winckelmann. Praefat. ad Euthydem. p. XII sq. Alia ex aliis scriptoribus collegerunt Bernhardy. Synt. p. 385. Matthiae ad Eurip. Or. 635. Fritsch. Coniect. p. 34. De Latinis v. Matthiae ad Cic. Or. pro Rosc. Am. c. 20. pro Muren. c. 30. Heindorf. ad Hor. Serm. I. 1, 45. Rams-

δ' ἐγώ, ἔχω ἀποκρίνασθαι, ὅτι εὐδαίμων ἔσται. Κτήσει γάρ, ἔφη, ἀγαθῶν οἱ εὐδαίμονες εὐδαίμονες. καὶ οὐκέτι προςδεῖ ἐρέσθαι, Ἵνα τί δὲ βούλεται εὐδαίμων εἶναι ὁ βουλόμενος; ἀλλὰ τέλος δοκεῖ ἔχειν ἡ ἀπόκρισις. Ἀληθῆ λέγεις, εἶπον ἐγώ. Ταύτην δὴ τὴν βούλησιν καὶ τὸν ἔρωτα τοῦτον πότερα κοινὸν οἴει εἶναι πάντων ἀνθρώπων, καὶ πάντας τἀγαθὰ βούλεσθαι αὑτοῖς εἶναι ἀεί, ἢ πῶς λέγεις; Οὕτως, ἦν δ' ἐγώ· κοινὸν εἶναι πάντων. Τί δὴ οὖν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, οὐ πάντας ἐρᾶν φαμεν, εἴπερ γε πάντες τῶν αὐτῶν ἐρῶσι καὶ ἀεί, ἀλλά τινάς φαμεν ἐρᾶν, τοὺς δ' οὔ; Θαυμάζω, ἦν δ' ἐγώ, καὶ αὐτός. Ἀλλὰ μὴ θαύμαζ', ἔφη· ἀφελόντες γὰρ ἄρα τοῦ ἔρωτός τι εἶδος ὀνομάζομεν τὸ τοῦ ὅλου ἐπιτιθέντες ὄνομα ἔρωτα, τὰ δὲ ἄλλα ἄλλοις καταχρώμεθα ὀνόμασιν.

205

B

ἐρῶν κ. τ. λ. Pro isto ἐρῶ Bodl. Vat. Δ. Coisl. Vind. 2. Par. D F K. Ambr. Ang. u. Vat. p. r. habent ἐρᾷ, quam veram esse lectionem vidit Winckelmann. Praefat. ad Euthydem. p. XII. cui frustra obloquutus est Voegelinus. Ven. Ξ. ἐρῶ omittit, et delendum censuerunt Bastius, Astius, Bekkerus, alii. C. Fr. Herm. ἔροιο· ὁ ἐρῶν scripsit.

P. 205. *Ταύτην δὴ τὴν βούλησιν*] δὲ Bodl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 2. Ang. w. Vat. p., ut ediderunt Turicenss.

B. *ἀφελόντες γὰρ ἄρα*] ἄρα om Bodl. Vat. Δ. Vind. 2. Par. D K. Ambr. Ang. w. Vat. p. r. Flor. n. et pr. Ven. Ξ. Omiserunt item Turicenss. Ego vero servandum puto. Neglectum est ob particulae γάρ vicinitatem, v. infra.

horn. Gr. §. 193. VI. A. Unum exemplum afferam Aristophan. Ecclesiaz. 179: ἐπέτρεψας ἑτέρῳ· πλεῖον' ἔτι δράσει κακά.

P. 205. *Ἵνα τί δὲ βούλεται*] Ad ἵνα τι intelligas γένηται, v. Hermann. ad Viger. p. 849. coll. Apolog. Socrat. p. 26. C.

B. *ἀλλά τινάς φαμεν ἐρᾶν* —] Sententia haec est: In hominibus, inquit, qui Amor vocatur, nihil aliud est nisi cupiditas beatitudinis omnibus innata. Sed nomen Amoris paullatim ab universo genere quasi avulsum et ad unam quandam formam cupiditatis translatum est. Etenim plerumque Amorem intelligunt studium pariendi et generandi pulcrum ex pulcro, tam ad animum, quam ad corpus. In proximis γὰρ ἄρα, quo significatur id, quod causae loco afferatur, colligi ex antecedentibus et concludi, positum, ut Protagor. p. 315. D: ἐπεδήμει γὰρ ἄρα Πρόδικος ὁ Κεῖος, ubi v. Heindorf.

τὰ δὲ ἄλλα] quod autem ceteras attinet totius generis formas et partes.

Ὥςπερ τί; ἦν δ' ἐγώ. Ὥςπερ τόδε. οἶσθ', ὅτι ποίησίς ἐστί τι πολύ. ἡ γάρ τοι ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ ὂν ἰόντι ὁτῳοῦν αἰτία πᾶσά ἐστι ποίησις, ὥςτε καὶ
C αἱ ὑπὸ πάσαις ταῖς τέχναις ἐργασίαι ποιήσεις εἰσὶ καὶ οἱ τούτων δημιουργοὶ πάντες ποιηταί. Ἀληθῆ λέγεις. Ἀλλ' ὅμως, ἦ δ' ἥ, οἶσθ', ὅτι οὐ καλοῦνται ποιηταί, ἀλλ' ἄλλα ἔχουσιν ὀνόματα, ἀπὸ δὲ πάσης τῆς ποιήσεως ἓν μόριον ἀφορισθὲν τὸ περὶ τὴν μουσικὴν καὶ τὰ μέτρα τῷ τοῦ ὅλου ὀνόματι προςαγορεύεται. ποίησις γὰρ τοῦτο μόνον καλεῖται, καὶ οἱ ἔχοντες τοῦτο τὸ μόριον τῆς ποιήσεως ποιηταί. Ἀληθῆ λέγεις, ἔφην. Οὕτω τοίνυν καὶ περὶ τὸν

ἡ γάρ τοι ἐκ τοῦ μ.] *τι* Bodl. Vat. Δ. Par. DFK. Ambr. Aug. u. w. Vat. n. p. r. Flor. b. i.

C. *Ἀλλ' ὅμως, ἦ δ' ἥ, οἶσθ' ὅτι*] Bekkerus pro *ἤδη* correxit *ἦ δ' ἥ*. Sed quum *ἦ δ' ὅς* et *ἔφη* in recta oratione subinde omittatur, veluti de Rep. IV. p. 425 C. v. p. 459. A. dubitare aliquis possit, num hac opus sit mutatione. Neque ea probata est Buttmanno Grammat. ampl. T. II. P. II. p. 430., qui veterum grammaticorum affert testimonia *ἦ δ' ὅς* etiam de feminis usurpatum esse affirmantium. Verum horum testimoniorum non ea est vis, ut non item *ἦ δ' ἥ* usurpatum esse credere liceat. Quam otiosum autem et molestum sit istud *ἤδη*, quum hic tum maxime infra p. 206. B. intelligere licet. Dein pro *ἔχουσι* Bodl. Vat. Δ. Vind. 2. Par DK. Ang. u. Vat. p. et pr. Ven. Ξ. *ἕξουσιν*.

Ὥςπερ τί;] frequens formula, quum quis exemplum rei afferri iubet, v. Hoogeveen. ad Viger. p. 572.

ὅτι ποίησίς ἐστί τι πολύ] h. e. multiplex quiddam et late patens, quia huius vocabuli significatio latissime patet. Sic *πολύς* positum Politic. p. 282 A. De Rep. VII. p. 526. E. De proximis Sophist. p. 219. B: *πᾶν ὅπερ ἂν μὴ πρότερόν τις ὂν ὕστερον εἰς οὐσίαν ἄγῃ, τὸν μὲν ἄγοντα ποιεῖν, τὸ δὲ ἀγόμενον ποιεῖσθαί πού φαμεν.* Ad verba *αἱ ὑπὸ πάσαις τέχναις ἐργασίαι* contendas Hipp. mai. p. 295. D: *ὄργανα πάντα τά τε ὑπὸ τῇ μουσικῇ καὶ τὰ ὑπὸ ταῖς ἄλλαις τέχναις.* De Rep. VI. p. 511. A: *ὅτι τὸ ὑπὸ ταῖς γεωμετρίαις λέγεις.*

D. *τὸ μὲν κεφάλαιόν ἐστιν — παντί*] in universum quidem omnis bonorum ac felicitatis appetitio unicuique maximus est atque dolosus Amor, i. e in universum quaevis bonorum ac felicitatis cupiditas cuique amor est maximus atque insidiosus. Iungenda verba in hunc modum: *τὸ μὲν κεφάλαιον ἡ τῶν ἀγαθῶν καὶ τοῦ εὐδαιμονεῖν ἐπιθυμία ἐστὶ παντὶ ὁ μέγιστός τε καὶ δολερὸς ἔρως.* De articulo praedicato adiecto v. Rost. Gr. §. 98. A. p 447. ed. 4. Matthiae Gr. 268. et not. ad Gorg. p. 491. E Tribuit au-

D ἔρωτα· τὸ μὲν κεφάλαιόν ἐστι πᾶσα ἡ τῶν ἀγαθῶν ἐπιθυμία καὶ τοῦ εὐδαιμονεῖν ὁ μέγιστός τε καὶ δολερὸς ἔρως παντί· ἀλλ᾽ οἱ μὲν ἄλλῃ τρεπόμενοι πολλαχῇ ἐπ᾽ αὐτόν, ἢ κατὰ χρηματισμὸν ἢ κατὰ φιλογυμναστίαν ἢ κατὰ φιλοσοφίαν, οὔτ᾽ ἐρᾶν καλοῦνται οὔτ᾽ ἐρασταί, οἱ δὲ κατὰ ἕν τι εἶδος ἰόντες τε καὶ ἐσπουδακότες τὸ τοῦ ὅλου ὄνομα ἴσχουσιν, ἔρωτά τε καὶ ἐρᾶν καὶ ἐρασταί. Κινδυνεύεις ἀληθῆ, ἔφην ἐγώ, λέγειν. Καὶ λέγεται μέν γέ τις, ἔφη, λόγος, ὡς

E οἳ ἂν τὸ ἥμισυ ἑαυτῶν ζητῶσιν, οὗτοι ἐρῶσιν· ὁ δ᾽ ἐμὸς λόγος οὔθ᾽ ἡμίσεός φησιν εἶναι τὸν ἔρωτα οὔθ᾽ ὅλου, ἐὰν μὴ τυγχάνῃ γέ που, ὦ ἑταῖρε, ἀγαθὸν

D. *ἀλλ᾽ οἱ μὲν ἄλλῃ τρ.*] Sic Bodl. Coisl. Vat. Δ. Vind. 1. 2. Ven. Ξ. Par. DF. Ang. u. w. Vat. n. r. et rec. Ambr. Vett. editt. *οἱ μὲν ἄλλοι*. Dein Coisl. *πανταχῇ τε καὶ πολλαχῇ*.

κατὰ φιλογυμναστίαν] V. *φιλογυμνασίαν*. Illud praebnerunt Vat. Δ. Coisl. Ven. Ξ. Vind. 2. Par. DFK. Ambr. Ang. u. w. Vat. n. p. r. Flor. a. b. c. i. n.

ἰόντες τε καὶ ἐσπουδ.] Inserui *τε* e Bodl. Vat. Δ. Coisl. Par. K. Vind. 1. 7. Ang. u. w. Vat n. p. r. Flor. a. b. c. i. v. ad Gorg. p. 460. D. Charmid. p. 159. D.

τοῦ ὅλου ὄνομα ἴσχουσιν] V. *ἔχουσιν*, quod solus Par. E. Vat. s. Flor. b. tenent.

ἔφην ἐγώ, λέγειν] Sic codd. fere omnes. Legebatur *λέγειν, ἔφην ἐγώ*. Dein Par. K. Vat. p. *λόγος ἔφη*.

tem Diotima huic cupidini eas virtutes, quae antea Amori tanquam deo erant attributae, ac nominatim astutiam (p. 203. D.), in quo non est quod haereamus. Unum tamen est, in quo etiamnum offendo, dico coniunctionem superlativi *μέγιστος* cum *δολερός* positivo. Vide igitur an *δολερώτατος* sit corrigendum. Quo restituto hic amor felicitatis vocatur longe potentissimus atque talis, qui maximas insidias struere soleat, siquidem homines omnia moliuntur, ut ad beatae vitae possessionem perveniant. Non igitur possumus a nobis impetrare, ut assentiamur Fr. Creuzero Annal. Vindobb. I. c. p. 137. corrigenti: *ὁρμητικός τε καὶ τολμηρὸς ἔρως παντί*. Nec verum perspexit Hommelius, qui *καὶ κοινὸς ἔρως* reponi voluit, et Pflugk. Sched. Critt. p. 34. qui coniecit *ὁλόκληρος ἔρως πάντῃ*.

ἄλλῃ τρεπόμενοι πολλαχῇ] Explicantur haec verbis proximis: *ἢ κατὰ χρηματισμόν — φιλοσοφίαν*. Ceterum v. p. 178. A: *ὅτι μέγας θεὸς εἴη ὁ Ἔρως — πολλαχῇ μὲν καὶ ἄλλῃ*. Menexen. p. 237. C: *ἔστι δὲ ἀξία ἡ χώρα — ἐπαινεῖσθαι πολλαχῇ μὲν καὶ ἄλλῃ κ. τ. λ.*

Καὶ λέγεται μέν γέ τις — λόγος] Respicit ad ea, quae disputavit Aristophanes. v. infra p. 212. C. Cap XXX. in.

ὄν· ἐπεὶ αὐτῶν γε καὶ πόδας καὶ χεῖρας ἐθέλουσιν ἀποτέμνεσθαι οἱ ἄνθρωποι, ἐὰν αὐτοῖς δοκῇ τὰ ἑαυτῶν πονηρὰ εἶναι. οὐ γὰρ τὸ ἑαυτῶν, οἶμαι, ἕκαστοι ἀσπάζονται, εἰ μὴ εἴ τις. τὸ μὲν ἀγαθὸν οἰκεῖον καλεῖ καὶ ἑαυτοῦ, τὸ δὲ κακὸν ἀλλότριον· ὡς οὐδέν γε
206 ἄλλο ἐστὶν οὗ ἐρῶσιν ἄνθρωποι ἢ τοῦ ἀγαθοῦ. ἢ σοὶ δοκοῦσιν; Μὰ Δί' οὐκ ἔμοιγε, ἦν δ' ἐγώ. Ἆρ' οὖν, ἦ δ' ἥ, οὕτως ἁπλοῦν ἐστι λέγειν, ὅτι οἱ ἄνθρωποι τἀγαθοῦ ἐρῶσι; Ναί, ἔφην. Τί δέ; οὐ προςθετέον, ἔφη, ὅτι καὶ εἶναι τὸ ἀγαθὸν αὑτοῖς ἐρῶσιν; Προςθετέον. Ἆρ' οὖν, ἔφη, καὶ οὐ μόνον εἶναι, ἀλλὰ καὶ ἀεὶ εἶναι; Καὶ τοῦτο προςθετέον. Ἔστιν ἄρα ξυλλήβδην, ἔφη, ὁ ἔρως τοῦ τὸ ἀγαθὸν αὑτῷ εἶναι ἀεί. Ἀληθέστατα, ἔφην ἐγώ, λέγεις.

E. ἐπεὶ αὐτῶν γε καὶ π.] V. τε pro γε, qnod codd. omnes praeter Vat. s. et fortasse Vind. 1. 7. suppeditarunt

οἰκεῖον καλεῖ] καλῇ Vat. Δ. Bodl. Vat. s. Par. F. καλοῖ corr. Coisl.

P. 206. οὗ ἐρῶσιν ἄνθρωποι] Ven. Ξ. Vind. 2. Par. K. Ambr. Vat. n. p. r. Vind. 1. 2. 7. Flor. n. οἱ ἄνθρωποι. Bekkerus scripsit ἅνθρωποι. Sed articnlo haudquaquam opus esse docebunt quae scripsimus ad Protagor. p. 355. A. de Rep. X. p. 603. C. Apolog. Socrat. p. 39. C. Dein recte Vat. Δ. Coisl. Ven. Ξ. Par. F. Ambr. ἢ σοὶ δοκοῦσιν. Vett. editt. ἤ.

Ἆρ' οὖν, ἦ δ' ἥ, οὕτως ἁπλοῦν] Hic quoqne Bekkerus pro vulg. ἤδη de coniectura scripsit ἦ δ' ἥ. Mox Coisl. Par. F. Vat. n. τί δαί;

ἀλλὰ καὶ ἀεὶ εἶναι] καὶ additum e Bodl. Vat. Δ. Coisl. Ven. Ξ. Vind. 1. 2. 7. Par. D K. Ambr. Ang. u. w. Vat. n. p. r. Flor. a. b. c. i. n. Enimvero omisso καὶ secundi membri ea foret vis, ut quod in priore dictum est, id totum corrigeretur atque tolleretur.

E. εἰ μὴ εἴ τις] εἰ μὴ εἰ, ut Latin. nisi si sic usurpatur ut alterum εἰ exceptioni conditionem adiicist, conf. infra p. 221. D. Gorg. 480. B. Lach. 196. A. De Rep. IX. 581. D. al.

P. 206. οὗ ἐρῶσιν ἄνθρωποι ἢ τοῦ ἀγαθοῦ;] Alia huius constructionis exempla dabit Matthiae Gr. §. 631. p. 1299. ed. 2.

οὕτως ἁπλοῦν ἐστι λ.] sic simpliciter ac sine exceptione verum est. Ita ἁπλοῦν Phaedr. p. 244. A. Protag. 331. E. Phaedon. 62. A. Euthydem. 288. E. De Rep. VIII. 345. D. al. Ad praecedentia Μὰ Δί' οὐκ ἔμοιγε intell. δοκοῦσιν ἄλλου τινὸς ἐρᾶν.

B. διωκόντων αὐτό] Intell. τὸ τἀγαθὸν αὑτοῖς εἶναι ἀεί. Verba σύντασις καὶ σπουδὴ iunguntur ut συντείνεσθαι καὶ σπουδάζειν Euthydem. p. 288. D. Deinde post ἔργον interposui si-

Cap. XXV. Ὅτε δὴ τούτου ὁ ἔρως ἐστὶν ἀεί, ἦ δ' ἥ, τῶν τίνα τρόπον διωκόντων αὐτὸ καὶ ἐν τίνι πράξει ἡ σπουδὴ καὶ ἡ σύντασις ἔρως ἂν καλοῖτο; τί τοῦτο τυγχάνει ὂν τὸ ἔργον; ἔχεις εἰπεῖν; Οὐ μέντ' ἄν σέ, ἔφην ἐγώ, ὦ Διοτίμα, ἐθαύμαζον ἐπὶ σοφίᾳ καὶ ἐφοίτων παρὰ σὲ αὐτὰ ταῦτα μαθησόμενος. Ἀλλ' ἐγώ σοι, ἔφη, ἐρῶ. ἔστι γὰρ τοῦτο τόκος ἐν καλῷ καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὴν ψυχήν. Μαντείας, ἦν δ' ἐγώ, δεῖται ὅ τι ποτὲ λέγεις, καὶ οὐ μανθάνω. Ἀλλ' ἐγώ, ἦ δ' ἥ, σαφέστερον ἐρῶ. κυοῦσι γάρ, ἔφη, ὦ Σώκρατες, πάντες ἄνθρωποι καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὴν ψυχήν, καὶ ἐπειδὰν ἔν τινι ἡλικίᾳ γένωνται, τίκτειν ἐπιθυμεῖ ἡμῶν ἡ φύσις. τίκτειν δὲ ἐν μὲν αἰσχρῷ οὐ δύναται, B C

ἀγαθὸν αὐτῷ εἶναι ἀεί] αὐτὸ Bodl. Par. DK. Ang. w. Ambr. αὐτῷ Florentini.

B. τούτου ὁ ἔρως ἐστίν] Libri τοῦτο. Correxit Bastius. Post ἐστίν Bekkerus abiecit ἀεί, quod omittit Vat. Δ. Sed vere illud critici tuentur eo, quod studium semper esse cupidinem huius rei significetur. Hic rursus ἦ δ' ἥ de Bekkeri coniectura dedi. Nam ἤδη nemo est quin videat ab hoc loco prorsus alienum esse. Dein pro τῶν Bodl. τὸν habet.

διωκόντων αὐτό] V. αὐτόν, quod e Bodl. Vat. Δ. Vind. 1. 2. 7. Flor. n. Par. DK. emendatum. Dein Bodl. Vat. Δ. Coisl. Par. EF. Ambr. Ang. u. w. Vat. n. r. s. ἢ σπουδῇ vel ἡ σπουδῇ. Pro vulg. σύστασις recte Bodl. Vat. Δ. Vind. 2. σύντασις. Ita Euthydem. p. 288. D.

C. Ἀλλ' ἐγώ, ἦ δ' ἥ, σαφέστερον ἐρῶ] Bekkerus ἦ δ' ἥ de coniectura scripsit. Libri ἤδη.

καὶ κατὰ τὸ σῶμα] Hoc καὶ abest a Bodl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 2. Par. DK. Ang. w. Vat. p.

gnum interrogandi, quo maiorem haberet oratio vigorem et alacritatem. Qua in re secutus sum auctoritatem Heindorfii ad Charmid. p. 162. B. ubi leguntur haec: τί οὖν ἂν εἴη ποτὲ τὸ τὰ ἑαυτοῦ πράττειν; ἔχεις εἰπεῖν; Infra p. 207. B: τίς αἰτία — διατίθεσθαι; ἔχεις λέγειν;

Οὐ μέντ' ἄν σέ, ἔφην — καὶ ἐφοίτων] Intell. εἰ εἰπεῖν εἶχον. Nam perperam haec interpretatus est Wolfius. De dictione θαυμάζειν τινὰ ἐπὶ σοφίᾳ vid. Theaet p. 161. C. Xenoph. Mem. I. 4, 2. Rost. §. 109. not. 4. Eleganter autem Socrates utitur verbo φοιτᾶν, quod constat imprimis dici solere de discipulis magistrum frequentantibus, qui inde dicti sunt φοιτηταί, vid. Pierson. ad Moer. p. 400.

Μαντείας — δεῖται] Sic loquebantur Graeci de rebus obscuris, v. Valcken. ad Hippol. v. 236.

ἐν δὲ τῷ καλῷ [ἡ γὰρ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς συνουσία τόκος ἐστίν.] ἔστι δὲ τοῦτο θεῖον τὸ πρᾶγμα, καὶ τοῦτο ἐν θνητῷ ὄντι τῷ ζώῳ ἀθάνατον ἔνεστιν, ἡ κύησις καὶ ἡ γέννησις. ταῦτα δ' ἐν τῷ ἀναρμόστῳ
D ἀδύνατον γενέσθαι. ἀνάρμοστον δ' ἐστὶ τὸ αἰσχρὸν παντὶ τῷ θείῳ, τὸ δὲ καλὸν ἁρμόττον. Μοῖρα οὖν καὶ Εἰλείθυια ἡ καλλονή ἐστι τῇ γενέσει. διὰ ταῦτα ὅταν μὲν καλῷ προςπελάζῃ τὸ κυοῦν, ἵλεών τε γίγνεται καὶ εὐφραινόμενον διαχεῖται καὶ τίκτει τε καὶ γεννᾷ· ὅταν δε αἰσχρῷ, σκυθρωπόν τε καὶ λυπούμε-

ἡ γὰρ ἀνδρὸς — τόκος ἐστίν] Haec verba Astius et Rückertus delenda censuerunt. v. ann.

ἀθάνατον ἔνεστιν] Sic Bodl. Vat. Δ. Vind. 2 Ang. w. Ante Bekkerum scribebatur ἐστιν. Iidem libri deinde τὰ δ' ἐν τῷ ἀναρμόστῳ pro vulg. ταῦτα δ' ἐν τ. ἀν., quod placuit Turicensibus. Tum vitiose παντὶ τῷ θεῷ Bodl. Coisl. Vind. 2. Par. DK. Ang. w. Vat. p.

D. καὶ Εἰλείθυια] Sic Coisl. Ven. Ξ. Vind. 1. 2. Par. F. Ang. u. Vat. d. n. r. Flor. a. b. i. Vulgo erat Εἰλήθυια. In Vat. Δ. scriptum exstat: ἡλήθυια. v. Schaefer. ad Gregor. Corinth. p. 911 sqq.

ἵλεών τε γίγνεται] δὴ vulgo post τε interpositum om. Bodl. Vat. Δ. Coisl. Ven. Ξ. Vind. 2. Par. D F K. Ambr. Ang. u. w. Vat. d. n. p. r. Flor. a. b. c. i. n.

συσπειρᾶται καὶ ἀποτρ.] συνσπείρεται Bodl. Vat. Δ. Dein ἀνείλλεται Bodl. Vat. Δ. Vind. 1. 2. 7. Flor. a. n. Par. D. Ang. w Vat. d. p. Vett. editt. ἀνειλεῖται. conf. tamen Bekkeri Auecdot. I. p. 19.

C. ἡ γὰρ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς συνουσία τόκος ἐστίν] Recte Astius, Rükkertus et Voegelinus haec verba pro suppositiciis habent. Nam quum per se inepta sunt, tum etiam turbant argumentationem, quae iis eiectis rectissime progreditur. Ceterum de studio immortalitatis procreandis liberis ad posteritatis memoriam propagandae similiter disputat philosophus Legg. IV. p. 721. C. VI. p. 774. A., quibus cum locis contendas Cicerou. Tusc. I. 35.

D. Μοῖρα οὖν — τῇ γενέσει] Sententia haec est: Quia ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς συνουσία est divinum quiddam propter immortalitatis effectionem, divinum autem non nisi cum pulcro habet coniunctionem; propterea pulcritudo est quasi quaedam obstetrix et conservatrix vitae. De Ilithyia dea obstetricia vid. Boettiger in peculiari libello de Ilithyia. Vinar. 1799. et Creuzer. Symbol. T. II. p. 120 sqq. Est autem naturalis quasi Parcae socia, in cuius consortio saepe a poetis exhibetur, adeoque vocatur πάρεδρος Μοιρᾶν, v. Spanhem. ad Callimach. Hymn. in Dian. 22. atque Dissen. ad Pindar. Nem. VII. 1 sqq.

νον συσπειρᾶται καὶ ἀποτρέπεται καὶ ἀνείλλεται καὶ
οὐ γεννᾷ, ἀλλ' ἴσχον τὸ κύημα χαλεπῶς φέρει. ὅθεν
δὴ τῷ κυοῦντί τε καὶ ἤδη σπαργῶντι πολλὴ ἡ πτοί-
ησις γέγονε περὶ τὸ καλὸν διὰ τὸ μεγάλης ὠδῖνος E
ἀπολύειν τὸν ἔχοντα. ἔστι γάρ, ὦ Σώκρατες, ἔφη, οὐ
τοῦ καλοῦ ὁ ἔρως, ὡς σὺ οἴει. Ἀλλὰ τί μήν; Τῆς
γεννήσεως καὶ τοῦ τόκου ἐν τῷ καλῷ. Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ.
Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. Τί δὴ οὖν τῆς γεννήσεως; ὅτι
ἀειγενές ἐστι καὶ ἀθάνατον ὡς θνητῷ ἡ γέννησις.
ἀθανασίας δὲ ἀναγκαῖον ἐπιθυμεῖν μετὰ ἀγαθοῦ ἐκ 207

14. et Plotin. Ennead. I. 6. p. 51. F. unde quis *ἀνίλλεται* scribendum suspicetur, quod habet Ambr. Sed de scriptura huius verbi grammatici valde inter se dissentiunt. v. Ruhnk. ad Tim. Gloss. p. 69 sq. ibid. Hemsterhus. p. 94. Valcken. ad Theocrit. Adon. p. 248 sq. Creuzer ad Plotin. de Pulcritud. p. 339. Buttmann. Lexilog. II. p. 141 sqq. Grammat. T. II. p. 119.

πολλὴ ἡ πτοίησις] Inepte olim scribebatur *ποίησις*. Quod feliciter emendavit Abresch. Dilucidatt. Thucyd. p. 120. probante Schaefero ad Gregor. Corinth. p. 923. et Creuzero ad Plotin. de Pulcrit. p. 212. Et praebuerunt *πτοίησις* Vat. d. Ang. u. et corr. Par. E. Ambr. Bekkerus invitis libris dedit *πτόησις*, ut est in libris nonnullis Cratyl. p. 404. A. Protagor. p. 310. D.

E. *ὠδῖνος ἀπολύειν*] *ἀπολαύειν* cum Bodl. et Vat. Δ. non pauci, sed manifesto errore.

οὐ τοῦ καλοῦ ὁ ἔρως] *ὁ* additum ex Bodl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 1.2.7. Par. DK. Ambr. Ang. w. Vat. d. p. r. Flor. n.

εὐφραινόμενον διαχεῖται] Communis fuit veterum sententia animum voluptate diffundi, tristitia contrahi, de qua re uberius disputatur Phileb. p. 31. A sqq. v. Wyttenbach. ad Plutarch. de S. N. V. p. 103. et Davis. ad Cicer. Tusc. III. 25.

συσπειρᾶται] i. e. *συστέλλεται*.

ἀνείλλεται] quasi denuo convolvitur.

ἤδη σπαργῶντι πολλὴ ἡ πτοίησις] *Πτοιεῖσθαι* et *πτοίησις* s. *πτόησις* dici de iis, qui circa aliquid prae cupiditate trepidant, docuit Creuzer. ad Plotin. de Pulcrit. p. 212.

E. *διὰ τὸ μεγάλης — τὸν ἔχοντα*] h. e. *διότι τὸ καλὸν μεγάλης ὠδῖνος ἀπολύει τὸν ἔχοντα αὐτό*.

Ἀλλὰ τί μήν;] h. e. *ἀλλὰ τί μὴν ἄλλο;* Politic. p. 259. B: *καὶ μὴν οἰκονόμος γε καὶ δεσπότης ταὐτόν. Σωκρ. Τί μήν;* Ibid. C. Phileb. p. 44. C: *οἱ τὸ παράπαν ἡδονὰς οὔ φασιν εἶναι. Prot. Τί μήν;* h. e. *τί μὴν ἄλλο φασὶν αὐτὰς εἶναι;* Ibid. p. 23. E. v. Schaefer. ad Sophocl. Trachin. v. 390. Frustra igitur Stephanus coniecit *ἀλλὰ τίνος μήν;*

ἀθάνατον ὡς θνητῷ] ut mortali, i. e. ut in mortale cadit, v. Matth. Gr. §. 388. a.

τῶν ὡμολογημένων, εἴπερ τοῦ ἀγαθοῦ ἑαυτῷ εἶναι ἀεὶ ἔρως ἐστίν. ἀναγκαῖον δὴ ἐκ τούτου τοῦ λόγου καὶ τῆς ἀθανασίας τὸν ἔρωτα εἶναι.

Cap. XXVI. *Ταῦτά τε οὖν πάντα ἐδίδασκέ με, ὁπότε περὶ τῶν ἐρωτικῶν λόγους ποιοῖτο, καί ποτε ἤρετο, Τί οἴει, ὦ Σώκρατες, αἴτιον εἶναι τούτου τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς ἐπιθυμίας; ἢ οὐκ αἰσθάνει, ὡς δεινῶς διατίθεται πάντα τὰ θηρία, ἐπειδὰν γεννᾶν*
B *ἐπιθυμήσῃ, καὶ τὰ πεζὰ καὶ τὰ πτηνά, νοσοῦντά τε πάντα καὶ ἐρωτικῶς διατιθέμενα, πρῶτον μὲν περὶ τὸ ξυμμιγῆναι ἀλλήλοις, ἔπειτα περὶ τὴν τροφὴν τοῦ γενομένου, καὶ ἕτοιμά ἐστιν ὑπὲρ τούτων καὶ διαμάχεσθαι τὰ ἀσθενέστατα τοῖς ἰσχυροτάτοις καὶ ὑπεραποθνήσκειν, καὶ αὐτὰ τῷ λιμῷ παρατεινόμενα, ὥστ' ἐκεῖνα ἐκτρέφειν, καὶ ἄλλο πᾶν ποιοῦντα; τοὺς*

P. 207. *εἴπερ τοῦ ἀγαθοῦ ἑαυτῷ εἶναι ἀεὶ ἔρως*] Haec est vulgata lectio librorum optimorum plurimorumque confirmata suffragiis. Vind. 2. habet *τὸ τἀγαθόν*. Unde Bastius exsculpsit: *εἴπερ τοῦ τἀγαθὸν ἑαυτῷ*, quod est in Ven. Ξ. Id receperunt Bekkerus, Astius, alii. Sed recte vulgatam tuetur Rükkertus consentiente Sommero l. c. p. 559. et in Seebod. bibl. crit. 1828. Fasc. 1. N. 12. p. 92. siquidem primaria sententiae pars haec est: *εἴπερ ἐστιν ἔρως τοῦ ἀγαθοῦ*, quibus explicationis gratia additur *ἑαυτῷ εἶναι ἀεί*. Ceterum Bekkerus ante *ἔρως* interposuit *ὁ* articulum, quem nec libri habent nec putamus necessarium.

B. *τοῦ γενομένου*] *γεννωμένου* Par. D K. Vat. p. Vind. 1.2.7.

ὥστ' ἐκεῖνα ἐκτρέφειν] Schleiermacher.: um sie nur zu ernähren. Recte. Fallitur enim Hommel. *ὥστε* sic usurpari negans ideoque voculam eiectam cupiens. conf. De Rep. VIII. p. 549. C. al.

C. *Καὶ ἐγὼ αὖ ἔλεγον*] V. *ἂν ἔλεγον*, quod mutatum e

P. 207. *εἴπερ τοῦ ἀγαθοῦ ἑαυτ. — ὁ ἔρως ἐστίν*] h. e. *εἴπερ ὁ ἔρως ἐστὶν ἔρως τοῦ ἀγαθοῦ ἑαυτῷ εἶναι ἀεί*. Nam subiectum *ὁ ἔρως* ex antecedentibus repetendum.

B. *ἕτοιμά ἐστιν ὑπὲρ τούτων*] „Pertinet *τούτων* ad *τοῦ γενομένου*: quod quum positum sit ut nomen collectivum, ut grammatici vocant; recte illud numerum pluralem sequi apparet, v. Dorvill. ad Charit. p. 353." Fischerus. Paullo ante *νοσεῖν περί τι* dictum de vehementi cupiditate, de quo usu v. ad Phaedrum p. 228. B.

καὶ αὐτὰ τῷ λιμῷ παρατεινόμενα] Pendent haec verba ex *αἰσθάνει*. Nam mutatur orationis constructio; quae si retineretur, sic fere haec adderentur: *καὶ ὡς αὐτὰ τῷ λιμῷ παρατείνεται*. Ceterum *αὐτὰ* est sponte. De articulo *τῷ* ante *λιμῷ* v. ad p. 191. A. Dein *αἰτία* cum infinitivo iunctum atti-

μὲν γὰρ ἀνθρώπους, ἔφη, οἴοιτ' ἄν τις ἐκ λογισμοῦ ταῦτα ποιεῖν· τὰ δὲ θηρία τίς αἰτία οὕτως ἐρωτικῶς διατίθεσθαι; ἔχεις λέγειν; Καὶ ἐγὼ αὖ ἔλεγον, C
ὅτι οὐκ εἰδείην. Ἠ δ' εἶπε, Διανοεῖ οὖν δεινός ποτε γενήσεσθαι τὰ ἐρωτικά, ἐὰν ταῦτα μὴ ἐννοῇς; Ἀλλὰ διὰ ταῦτά τοι, ὦ Διοτίμα, ὅπερ νῦν δὴ εἶπον, παρὰ σὲ ἥκω, γνοὺς ὅτι διδασκάλων δέομαι. ἀλλά μοι λέγε καὶ τούτων τὴν αἰτίαν καὶ τῶν ἄλλων τῶν περὶ τὰ ἐρωτικά. Εἰ τοίνυν, ἔφη, πιστεύεις ἐκείνου εἶναι φύσει τὸν ἔρωτα, οὗ πολλάκις ὡμολογήκαμεν, μὴ θαύμαζε. ἐνταῦθα γὰρ τὸν αὐτὸν ἐκείνῳ λόγον D
ἡ θνητὴ φύσις ζητεῖ κατὰ τὸ δυνατὸν ἀεί τε εἶναι καὶ ἀθάνατος. δύναται δὲ ταύτῃ μόνον, τῇ γενέσει, ὅτι ἀεὶ καταλείπει ἕτερον νέον ἀντὶ τοῦ παλαιοῦ· ἐπεὶ καὶ ἐν ᾧ ἓν ἕκαστον τῶν ζώων ζῆν καλεῖται καὶ

Bodl. corr. et Ven. Ξ. Vind. 2. Mire Rückertus veterem lectionem sic defendit, ut Platonem dicat ἂν posuisse negligentius quam verius.

Διανοεῖ οὖν] V. *Διανοῇ*. Sed *διανοεῖ* habet pr. Coisl. et confirmat quod habet Bodl. Ang. w. *διανόει*.

γνοὺς ὅτι διδασκάλων δέομαι] *ὅτι καὶ δ. δ.* Par. DK. Vat. p.

D. *ἀεί τε εἶναι καὶ ἀθάνατος*] *ἀεὶ τὸ εἶναι* Bodl. Ambr. Vat. r. Flor. n. Vind. 1. Idem habent, sed omisso *καί*, Par. DK. Vat. p. Vind. 7. — *τὸ εἶναι ἀεί*. Ven. Ξ. Vind. 2.

ἐπεὶ καὶ ἐν ᾧ ἓν ἕκ.] Verba *ἐν ᾧ*, vulgo temere omissa, servarunt. Bodl. Vat. Δ. Coisl. Par. DEFK. Ambr. Ang. u. w. Vat. d. n. p. r. s. Vind. 1. 7. Flor. a. b. c. i. n. Astius olim coni. *ἐν ᾧ — ζῇ, καλεῖται — αὐτό*. In nova edit. suspecta habet verba *ἓν ἕκ. τῶν ζώων*. Hommelii coniecturam tacere satius est. Is enim hic quoque sanissima verba foedis commaculavit erroribus.

gimus ad Phaedon. p. 97. A. Hipp. Mai. p. 299. E.

C. *ἐκείνου εἶναι φύσει τὸν ἔρωτα*] h. e. *τὸν ἔρωτα εἶναι ἔρωτα ἐκείνου, οὗ αὐτὸν ἔρωτα εἶναι π. ὡμ.*

D. *τὸν αὐτὸν ἐκείνῳ λόγον*] h. e. eadem ratione, qua antea dictum est. De dativo *ἐκείνῳ* v. Matthiae Gr. §. 385. Ad rem conf. p. 206. E. *ἐνταῦθα* autem referas ad brutas animantes.

ἐπεὶ καὶ ἐν ᾧ ἓν ἕκαστον —] Nam etiam eo tempore, quo unumquodque animal vulgari opinione vivit atque semper idem est, nullamque experiri mutationem partium suarum putatur, veluti quum quis inde a pueritia usque ad senectutem idem semper esse dicitur, tantum abest, ut semper unum idemque maneat, ut aliis partibus quasi

εἶναι τὸ αὐτό, οἷον ἐκ παιδαρίου ὁ αὐτὸς λέγεται
ἕως ἂν πρεσβύτης γένηται· οὗτος μέντοι οὐδέποτε τὰ
αὐτὰ ἔχων ἐν αὑτῷ ὅμως ὁ αὐτὸς καλεῖται, ἀλλὰ
νέος ἀεὶ γιγνόμενος, τὰ δὲ ἀπολλύς, καὶ κατὰ τὰς
E τρίχας καὶ σάρκα καὶ ὀστᾶ καὶ αἷμα καὶ ξύμπαν τὸ
σῶμα. καὶ μὴ ὅτι κατὰ τὸ σῶμα, ἀλλὰ καὶ κατὰ
τὴν ψυχὴν οἱ τρόποι, τὰ ἤθη, δόξαι, ἐπιθυμίαι,
ἡδοναί, λῦπαι, φόβοι, τούτων ἕκαστα οὐδέποτε τὰ
αὐτὰ πάρεστιν ἑκάστῳ, ἀλλὰ τὰ μὲν γίγνεται, τὰ δὲ
ἀπόλλυται. πολὺ δὲ τούτων ἀτοπώτερον ἔτι, ὅτι καὶ
208 αἱ ἐπιστῆμαι μὴ ὅτι αἱ μὲν γίγνονται, αἱ δὲ ἀπόλ-
λυνται ἡμῖν, καὶ οὐδέποτε οἱ αὐτοί ἐσμεν οὐδὲ κατὰ
τὰς ἐπιστήμας, ἀλλὰ καὶ μία ἑκάστη τῶν ἐπιστημῶν
ταὐτὸν πάσχει. ὃ γὰρ καλεῖται μελετᾶν, ὡς ἐξιούσης
ἐστὶ τῆς ἐπιστήμης· λήθη γὰρ ἐπιστήμης ἔξοδος, με-

ἔχων ἐν ἑαυτῷ] αὐτῷ Bodl. Ambr. Ang. u. Vat. d. n. p. r. s. Flor. a. b. c. i. n. Dein ὁμοίως Par. DK. Vat. p.

E. κατὰ τὴν ψυχὴν οἱ τρόποι] τόποι Bodl. Vat. Δ. Ang. w.

ἀτοπώτερον ἔτι] Pro ἔτι, quod Bodl. Vat. Δ. Vind. 2. Par. DK. praebuerunt, ante Bekkerum scribebatur ἐστι.

denuo invenescat, aliis privetur et orbetur. Verborum sententiam per se minime obscuram paullulum impeditam reddit structurae insolentia. Quum enim post πρεσβύτης γένηται subiici deberent haec: ὅμως οὐδέποτε τὰ αὐτὰ ἔχει ἐν αὑτῷ, ἀλλὰ τὰ μὲν ἀεὶ νέος γίγνεται, τὰ δὲ ἀπόλλυσι, quae referrentur ad primariam sententiae partem: Diotima ab inchoato orationis tenore sic deflexit, ut reliqua omnia ad eam accommodarit particulam euuntiati, quae continet exempli rei clarius illustrandae gratia interpositi commemorationem. Itaque nihil in his mutandum censemus. Neque etiam offendit, quod τὰ δὲ ἀπολλὺς dictum est, quum non praecedat τὰ μέν. Nam ἀλλὰ νέος ἀεὶ γιγνόμενος idem est quod ἀλλὰ τὰ μὲν νέος ἀεὶ γ., usitatissimo loquendi genere, de quo v. Heindorf. ad Gorg. p. 31. ad Theaet. p. 421. nostra ad Protag. p. 330. A. Remp. V. p. 451. E. Schaefer. ad Lambert. Bos p. 329. Hermann. ad Viger. p. 699. Ceterum haec: ἀλλὰ νέος ἀεὶ γ. — καὶ ξύμπαν τὸ σῶμα opposita sunt praecedentibus illis: οὐδέποτε τὰ αὐτὰ ἔχων ἐν αὑτῷ, ut etiam in clausula poni potuerint verba: ὅμως ὁ αὐτὸς καλεῖται, quae tamen cur eo, quo nunc leguntur, loco sint collocata, nemo erit quin caussam et rationem facillime perspiciat. De ἐν ᾧ, quamdiu, v. supra p. 185. D.

E. μὴ ὅτι κατὰ τὸ σῶμα]

λέτη δὲ πάλιν καινὴν ἐμποιοῦσα ἀντὶ τῆς ἀπιούσης μνήμην σώζει τὴν ἐπιστήμην, ὥςτε τὴν αὐτὴν δοκεῖν εἶναι. τούτῳ γὰρ τῷ τρόπῳ πᾶν τὸ θνητὸν σώζεται, οὐ τῷ παντάπασι τὸ αὐτὸ ἀεὶ εἶναι, ὥςπερ τὸ θεῖον, ἀλλὰ τῷ τὸ ἀπιὸν καὶ παλαιούμενον ἕτερον νέον B ἐγκαταλείπειν, οἷον αὐτὸ ἦν. ταύτῃ τῇ μηχανῇ, ὦ Σώκρατες, ἔφη, θνητὸν ἀθανασίας μετέχει, καὶ σῶμα καὶ τἆλλα πάντα· ἀθάνατον δὲ ἄλλῃ. μὴ οὖν θαύμαζε, εἰ τὸ αὐτοῦ ἀποβλάστημα φύσει πᾶν τιμᾷ· ἀθανασίας γὰρ χάριν παντὶ αὕτη ἡ σπουδὴ καὶ ὁ ἔρως ἕπεται.

Cap. XXVII. Καὶ ἐγὼ ἀκούσας τὸν λόγον ἐθαύμασά τε καὶ εἶπον, Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ σοφωτάτη Διοτίμα· ταῦτα ὡς ἀληθῶς οὕτως ἔχει; Καὶ ἥ, ὥςπερ οἱ τέλεοι σοφισταί, Εὖ ἴσθι, ἔφη, ὦ Σώκρατες· C

P. 208. B. νέον ἐγκαταλείπειν] Steph. ἐγκαταλιπεῖν. Dein Ald. Bas. 1. 2. Bodl. Vat. Δ. Coisl. Pariss. Vind. 1. 2. 7. Flor. a. b. c. i. u. ceteri omnes μετέχειν, quod bene Stephanus correxit.

C. τέλεοι σοφισταί] V. τέλειοι. Illud praebent Bodl. Vat. Δ. Coisl. Ven. Ξ. Par. DK. Ambr. Ang. u. w. Vat. p. r. Vind. 1. 7. Flor. a. c. n.

h. e. et non solum — sed etiam, v. Hermann. ad Viger. p. 804.

P. 208. ὃ γὰρ καλεῖται μελετᾶν —] Nam quod vocare solemus meditari, id, quia scientia elabitur animo, locum habet. De oblivionis definitione, quae hoc loco exhibetur, v. ad Phileb. c. 60. Ceterum cave ἐπιστήμην nunc de ipsa scientia absoluta dictum putes; hanc enim Plato esse voluit constantem, certam, immutabilem. Intelligitur potius rerum extrinsecus perceptarum notitia. Nimirum disceptatur nunc de homine ceterarum animantium instar vivente, non de mente in se spectata.

B. ἀθάνατον δὲ ἄλλῃ] Haec addita videntur et oppositionis et illustrationis gratia, ne scilicet immortale cum mortali confunderetur. Conf. Phileb. p. 30. D: ἐν δὲ ἄλλοις ἄλλα καλά. Itaque non amplectar Creuzeri rationem, quam probarunt Astius, Reynders et C. Fr. Hermann., scribendum iudicantis ἀδύνατον δὲ ἄλλῃ. Animi causa memoramus commentum Hommelii θάνατον δὲ ἄλλῃ coniectantis. De ipsa sententia conf. Legg. IV. p. 721. VI. 774.

C. ὥςπερ οἱ τέλεοι σοφισταί] Ridet sophistas, de quibuslibet rebus ita disputantes, ut videri vellent earum veritatem prorsus habere perspectam atque exploratam.

ἐπεὶ καὶ τῶν ἀνθρώπων εἰ ἐθέλεις εἰς τὴν φιλοτιμίαν βλέψαι, θαυμάζοις ἂν τῆς ἀλογίας περὶ ἃ ἐγὼ εἴρηκα, εἰ μὴ ἐννοεῖς ἐνθυμηθεὶς ὡς δεινῶς διάκεινται ἔρωτι τοῦ ὀνομαστοὶ γενέσθαι καὶ κλέος εἰς τὸν ἀεὶ χρόνον ἀθάνατον καταθέσθαι, καὶ ὑπὲρ τούτου κινδύνους τε κινδυνεύειν ἕτοιμοί εἰσι πάντας ἔτι μᾶλλον ἢ ὑπὲρ τῶν παίδων, καὶ χρήματα ἀναλίσκειν
D καὶ πόνους πονεῖν οὑςτινασοῦν καὶ ὑπεραποθνήσκειν· ἐπεὶ οἴει σύ, ἔφη, Ἄλκηστιν ὑπὲρ Ἀδμήτου ἀποθανεῖν ἄν, ἢ Ἀχιλλέα Πατρόκλῳ ἐπαποθανεῖν, ἢ προαποθανεῖν τὸν ὑμέτερον Κόδρον ὑπὲρ τῆς βασιλείας τῶν παίδων, μὴ οἰομένους ἀθάνατον μνήμην ἀρετῆς

ἐπεὶ καὶ τῶν ἀνθρ] Vulg. ἐπεί γε καί, sed Bodl. Vat. Δ. Vind. 2. Par. DK. Ang. w. Vat. p. γε ignorant, unde abiecimus voculam cum Turicensibus. Dein Stephanus malebat εἰ ἐθέλοις, quod est in Vat. d.

τῆς ἀλογίας περὶ ἃ ἐγὼ εἴρηκα] Astius περί delendum putat, ut sit ordo verborum hic: εἰ μὴ ἐννοεῖς ταῦτα, ἃ ἐγὼ εἴρηκα. Bastius coni. πέρι, ut habet Vind. 2. Uncis seclusit Rückert. Hermannus nuper edidit: θαυμ. ἂν τῆς ἀλογίας πέρι, ἃ ἐγὼ εἴρηκα εἰ μὴ ἐννοεῖς, ἐνθυμηθεὶς κ. τ. λ. v. infra.

εἰς τὸν ἀεὶ χρόνον] Bekk. e Vat. Δ. Vind 2. Par. DK. Vat. p. dedit ἐς.

πάντας ἔτι μᾶλλον] Sic Bodl. Vat. Δ. Vind. 1. 2. 7. Par. DK. Vat. p. pro vulg. πάντες. Ex iisdem libris et Ambr. Ang. w. Vat. d. n. r. Flor. n. ἔτι additum est, quod ante Bekkerum desiderabatur.

D. ἢ προαποθανεῖν] Vulgo προαποθανεῖν ἄν. Hic iure ἂν om. Bodl. Vat. Δ. Coisl. Paris. DEFK. Ang. w. Vat. d. n. p. s. Flor. b. Dein ὑμέτερον pro ἡμέτερον praebuerunt Vat. Δ. Ven. Ξ.

εἰ ἐθέλεις εἰς τὴν φιλοτιμίαν βλ.] Frequens est haec modorum coniunctio neque cum Stephano ἐθέλοις corrigendum. Infra c. XXXVII. in. εἰ γὰρ ἐθέλει τις τῶν Σωκράτους ἀκούειν λόγων, φανεῖεν ἂν πάνυ γελοῖοι. Herodot. II. 15: εἰ ὦν βουλόμεθα γνώμῃσι τῇσι Ἰώνων χρᾶσθαι — ἀποδεικνύοιμεν ἂν τούτῳ τῷ λόγῳ χρεώμενοι Αἰγυπτίοισι οὐκ ἐοῦσαν πρότερον χώρην, ubi perperam coniecerunt βουλοίμεθα. Plat. Alcibiad. I. p. 122. B: εἰ δ' αὖ ἐθέλεις εἰς πλούτους ἀποβλέψαι — αἰσχυνθείης ἂν ἐπὶ σαυτῷ, ubi Bodl. ἐθέλοις, quod recepit Buttmann. Cf. ad Apolog. Socrat. p. 25. B. et ad Phaedon. p. 68. D. Ad εἰ μὴ ἐννοεῖς intell. αὐτά.

ἔρωτι τοῦ ὀν. γεν.] propter laudis et gloriae studium. Cf. Davis. ad Ciceron. Tusc. I. 15.

κλέος εἰς τ. ἀ. χρ. ἀ. καταθέσθαι] immortalem gloriam posteritatis memoriae tradere conservandam. Nam κατατίθεσθαι est deponere *custodiendum* s. *servandum* tradere, v. Valcken. ad Herodot. VI. 73.

πέρι ἑαυτῶν ἔσεσθαι, ἣν νῦν ἡμεῖς ἔχομεν; Πολλοῦ γε δεῖ, ἔφη, ἀλλ', οἶμαι, ὑπὲρ ἀρετῆς ἀθανάτου καὶ τοιαύτης δόξης εὐκλεοῦς πάντες πάντα ποιοῦσιν, ὅσῳ ἂν ἀμείνους ὦσι, τοσούτῳ μᾶλλον· τοῦ γὰρ ἀθανά- E
του ἐρῶσιν.

Οἱ μὲν οὖν ἐγκύμονες, ἔφη, κατὰ σώματα ὄντες πρὸς τὰς γυναῖκας μᾶλλον τρέπονται καὶ ταύτῃ ἐρωτικοί εἰσι, διὰ παιδογονίας ἀθανασίαν καὶ μνήμην καὶ εὐδαιμονίαν, ὡς οἴονται, αὑτοῖς εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον πάντα ποριζόμενοι· οἱ δὲ κατὰ τὴν ψυχήν — εἰσὶ γὰρ οὖν, ἔφη, οἳ ἐν ταῖς ψυχαῖς κυοῦσιν, 209

Vind. 1. 2. Ang. u. w. Vat. d. r. Flor. a c. i. n.

πέρι ἑαυτῶν ἔσεσθαι] Vulgo *περὶ* scriptum, et *αὑτῶν*, praeter fidem longe plurimorum optimorumque codicum.

E. *κατὰ σώματα ὄντες*] *κατὰ τὰ σώματα* Par. F. Ambr. Vat. r.

ὡς οἴονται] Cornarius coni. *ὡς οἷόν τε*, quod est in Vind. 2. Ven. Ξ.

P. 209. *οἳ ἐν ταῖς ψυχαῖς κυοῦσιν*] Vett. editt. post *οἳ* interpositum *καὶ* habent, quod omisi cum Bodl. Vat. Δ. Coisl. Ven. Ξ. Vind. 2. Par. DK. Ambr. Ang. u. w. Vat. d. n. p. r. Flor. a. b. c. i. n. Dein Coisl. Par. DEFK. Ambr. Ang. u. w. Vat. n p. r. s. *κύουσι*, quod dedit Bekker. Idem vir doctus paullo post *κύειν* scripsit ex auctoritate Vat. Δ. Par. DK Ang. u. Vat. n. p. Nos etiam supra p. 206. C. *κυοῦσι* reponendum arbitramur, v. Buttmann. Gr. Ampl. T. II. p. 177. Hermann. ad Fragm. Aeschyl. Danaid. p. XV., quibus adversatur Lobeck. ad Aiac. p. 193. ed. 2. Cum accusativo iunctum legimus p. 203. C. *καὶ ἐκύησε τὸν Ἔρωτα.*

Ceterum haec: *καὶ κλέος — καταθέσθαι*, ex poeta aliquo petita esse ipse verborum numerus declarat. Idem de proximis *ἀθάνατον μνήμην ἀρετῆς*, et nonnullis aliis iudicandum.

D. *τὸν ὑμέτερον Κόδρον*] Loquitur mulier peregrina cum Socrate Atheniensi, ideoque Codrum *τὸν ὑμέτερον* vocat, quemadmodum eadem infra: *τίμιος δὲ παρ' ὑμῖν καὶ Σόλων διὰ τὴν κ. τ. λ.*

E. *οἱ δὲ κατὰ τὴν ψυχήν —*] Abrumpitur subito orationis filum propterea, quod plura interponuntur, quae rei illustrandae inserviant. Ipsa sententia mox absolvitur inde a verbis *τούτων δ' αὖ ὅταν τις ἐκ νέου ἐγκ.*, ita tamen, ut inchoatae structurae nulla amplius ratio habeatur. Debebat enim ex vulgari loquendi consuetudine sic pergi: *οἱ δὲ κατὰ τὴν ψυχήν — — ὅταν ἐγκύμονες ὦσι τὴν ψυχήν, θεῖοι ὄντες καὶ ἡκούσης τῆς ἡλικίας τίκτειν τε καὶ γεννᾶν ἤδη ἐπιθυμοῦσιν.* Sed apodosin ita mutavit, ut eam accommodarit verbis intermediis, quae explicationis gratia interposita sunt, v. ad p. 207. D.

ἔτι μᾶλλον ἢ ἐν τοῖς σώμασιν, ἃ ψυχῇ προσήκει καὶ κυῆσαι καὶ κυεῖν. τί οὖν προσήκει; φρόνησίν τε καὶ τὴν ἄλλην ἀρετήν. ὧν δή εἰσι καὶ οἱ ποιηταὶ πάντες γεννήτορες καὶ τῶν δημιουργῶν ὅσοι λέγονται εὑρετικοὶ εἶναι· πολὺ δὲ μεγίστη, ἔφη, καὶ καλλίστη τῆς φρονήσεως ἡ περὶ τὰς τῶν πόλεών τε καὶ οἰκήσεων διακοσμήσεις, ᾗ δὴ ὄνομά ἐστι σωφροσύνη τε
B καὶ δικαιοσύνη. τούτων αὖ ὅταν τις ἐκ νέου ἐγκύμων ᾖ τὴν ψυχήν, θεῖος ὤν, καὶ ἡκούσης τῆς ἡλι-

οἱ ποιηταὶ πάντες] V. οἱ πάντες ποιηταί, invitis libris fere omnibus, etiam Bodl. Vat Δ. Coisl. Ven. Ξ.

πολὺ δὲ μεγίστη, ἔφη,] εἶναι post μεγίστη vulgo interpositum om. Bodl. Vat Δ. Coisl. Par. DEFK. Ambr. Ang. u. w. Vat. n. p. r. s. Vind. 1. 7. Flor. a. b. c. i.

οἰκήσεων διακοσμήσεις] Sic Ven. Ξ. Vind. 2 et corr. Par. F. Olim scribebatur διακόσμησις. Correxerunt Boeckh. in Min. p. 26. Heindorf. ad Cratyl. p. 28.

τούτων αὖ ὅταν τις] Omittunt δ' vulgo post τούτων insertum Bodl., quem Bekkerus non memoravit, Vat. Δ. Vind. 2. Par DK. Ang. w. Vat. p. Verba τὴν ψυχήν Stephanus putabat cum θεῖος ὤν connecti oportere, quam rationem in Vindob. 2. teneri

P. 209. καὶ κυῆσαι καὶ κυεῖν] h. e. et concepisse (quae est actio semel et veluti uno temporis ictu perfecta) et conceptum tenere.

σωφροσύνη τε καὶ δικαιοσύνη] Totus hic locus usque ad p. 209. E. versatur in virtutis civilis laudibus, de qua quid senserit philosophus, breviter ostendimus ad Phaedon. p. 68. C. edit. tert. Praeterea etiam animadvertes, φρόνησιν hic memorari, non item σοφίαν. Cuius rei caussam cognosces ex annot. ad Phaedon. p. 65. A. — μεγίστη καὶ καλλίστη τῆς φρονήσεως, maxima et pulcherrima pars sapientiae. De Republ. III. p. 416. B: τὴν μεγίστην τῆς εὐλαβείας παρεσκευασμένοι. al. Solet enim adiectivum, etiam ubi sequitur nominis sui genus et numerum, gravioris ponderis caussa ita praemitti, ut ex se suspensum habeat nomen gignendi casu positum. Nota sunt omnibus illa: τῆς γῆς πολλή, ὁ πολὺς τοῦ χρόνου, ὁ πλεῖστος τοῦ βίου, al. Quibus similia multa collegerunt Wolf. ad Demosth. Lept. §. 7. Heindorf. ad Cratyl. p. 28. Ast. ad Remp. p. 328. intpp. ad Lambert. Bos. de Ellips. p. 274. 306.

B. ἐγκύμων ᾖ τὴν ψυχὴν θεῖος ὤν] Stephanus τὴν ψυχὴν malebat connecti cum sequentibus, ut in libris nonnullis factum. Sed quum ὁ ἐγκύμων τὴν ψυχήν opponatur iis, qui supra ἐγκύμονες κατὰ σώματα appellabantur, vulgatam distinctionem non esse mutandam satis liquere arbitramur. Neque opus esse putamus coniectura Heusdii, qui scribendum censuit ἐγκύμων ᾖ τὴν ψυχήν, τὴν ψυχὴν θεῖος ὤν. Nam respicitur ad eam sermonis partem, in qua Diotima p. 206. C. generationem dicebat esse θεῖον πρᾶ-

κίας τίκτειν τε καὶ γεννᾶν ἤδη ἐπιθυμεῖ. ζητεῖ δή, οἶμαι, καὶ οὗτος περιιὼν τὸ καλὸν ἐν ᾧ ἂν γεννήσειεν· ἐν τῷ γὰρ αἰσχρῷ οὐδέποτε γεννήσει. τά τε οὖν σώματα τὰ καλὰ μᾶλλον ἢ τὰ αἰσχρὰ ἀσπάζεται ἅτε κυῶν, καὶ ἐὰν ἐντύχῃ ψυχῇ καλῇ καὶ γενναίᾳ καὶ εὐφυεῖ, πάνυ δὴ ἀσπάζεται τὸ ξυναμφότερον, καὶ πρὸς τοῦτον τὸν ἄνθρωπον εὐθὺς εὐπορεῖ λόγων περὶ ἀρετῆς καὶ περὶ οἷον χρὴ εἶναι τὸν ἄν- C *δρα τὸν ἀγαθὸν καὶ ἃ ἐπιτηδεύειν, καὶ ἐπιχειρεῖ παι-*

Bastius narrat. Et sic etiam Flor. b. i. n. In Flor. a. c. est ἡ ψυχὴν θεῖος ὤν. Pro ἐπιθυμεῖ Steph. coni. ἐπιθυμῇ, tota periodo sic conformata — ἤδη ἐπιθυμῇ, ζητεῖ δή κ. τ. λ.
B. ἐν τῷ γὰρ αἰσχρῷ] ἐν γὰρ τῷ αἰσχρῷ Par. K Vat. p.
ἀσπάζεται ἅτε κυῶν] κύων Bodl. Vat. Δ. Par. D K. Ang. w. Vat. p.
πάνυ δὴ ἀσπάζεται] Schleierm. malebat δέ, quo manifestius fieret gradationis artificium. Adversatus est Astius his verbis apodosin contineri monens. Abest δή a Ven. Ξ. pr.
καὶ περὶ οἷον χρή] Steph. post. περί putabat excidisse τοῦ. Ast. περί delendum censebat. Sommer. coni. περὶ οἷου χρή. Voegelinus οἷον pro masculino et subiecto verbi εἶναι habet.

γμα. Transferuntur enim hic omnia ad animum, quae antea de corporea generatione sunt exposita. Superest, ut verbo moneamus de coniectura Stephani, qui legendum putavit ἐπιθυμῇ, ita ut apodosis ordiretur inde a verbis ζητεῖ δή, οἶμαι, κ. τ. λ. At enim ne hac quidem indigemus mutatione, siquidem καί ante ἡκούσης non habet vim copulandi, sed cum tota, quae sequitur, verborum comprehensione arctissime connectendum est, quasi Latine dicas: horum igitur si quis a puero praegnans est ad animum, quippe divinus, etiam appropinquante aetate, quae pariendo et generando idonea est (nam hoc est τῆς ἡλικίας, articulo rei indicium faciente), parere gestitatque generare. Quaerit igitur etc. Erunt tamen qui καί delendum censeant.

πάνυ δὴ ἀσπάζεται] tum vero plane utrumque, et corpus et animum pulcrum, amplectitur. Neque enim δή in his est scilicet, nempe, ut putabat Astius, sed positum est ut in formulis ἔνθα δή, ἐνταῦθα δή, τότε δή, atque refertur ad praegressa illa ἐὰν ἐντύχῃ ψυχῇ καλῇ.

καὶ πρὸς τοῦτον τὸν ἄνθρωπον] Intell. καλὸν τό τε σῶμα καὶ τὴν ψυχήν. Deinde scribi voluerunt καὶ περὶ τοῦ οἷον χρὴ εἶναι, aut καὶ οἷον χρὴ εἶναι. Non opus est mutatione. Nam εἶναι περί τι est in aliqua re tractanda versari (v. ad Phaedr. p. 261. A.), ut sententia verborum haec sit: quale sit, in quo tractando versari debeat is, qui boni viri nomen et dignitatem obtinere velit. Perperam οἷον pro masculino acceperunt et in structurae haeserunt conversione.

*δεύειν. ἁπτόμενος γάρ, οἶμαι, τοῦ καλοῦ καὶ ὁμιλῶν
αὐτῷ, ἃ πάλαι ἐκύει, τίκτει καὶ γεννᾷ, καὶ παρὼν
καὶ ἀπὼν μεμνημένος, καὶ τὸ γεννηθὲν συνεκτρέφει
κοινῇ μετ᾽ ἐκείνου, ὥστε πολὺ μείζω κοινωνίαν τῆς τῶν
παίδων πρὸς ἀλλήλους οἱ τοιοῦτοι ἴσχουσι καὶ φιλίαν
βεβαιοτέραν, ἅτε καλλιόνων καὶ ἀθανατωτέρων παί-
δων κεκοινωνηκότες. καὶ πᾶς ἂν δέξαιτο ἑαυτῷ τοιού-*
D *τους παῖδας μᾶλλον γεγονέναι ἢ τοὺς ἀνθρωπίνους,
καὶ εἰς Ὅμηρον ἀποβλέψας καὶ Ἡσίοδον καὶ τοὺς
ἄλλους ποιητὰς τοὺς ἀγαθοὺς ζηλῶν, οἷα ἔκγονα
ἑαυτῶν καταλείπουσιν, ἃ ἐκείνοις ἀθάνατον κλέος
καὶ μνήμην παρέχεται αὐτὰ τοιαῦτα ὄντα· εἰ δὲ βού-
λει, ἔφη, οἵους Λυκοῦργος παῖδας κατελίπετο ἐν Λα-
κεδαίμονι σωτῆρας τῆς Λακεδαίμονος καὶ ὡς ἔπος εἰ-*

C. *καὶ παρὼν καὶ ἀπών*] V. *καὶ ἀπὼν καὶ παρών*, quod e Bodl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 2. Par. DK. Ambr. Ang. w. Vat. d. p. r. Flor. n. mutatum. Dein *καὶ* ante *τὸ γεννηθὲν* om. Vind. 2. probante Astio.

τῆς τῶν παίδων πρὸς ἀλλ.] Bastius corrigebat *τῆς τῶν παιδογόνων* vel *παιδοσπόρων*, sed v. ann.

ἀθανατωτέρων παίδων κεκοινωνηκ.] Vind. 251. pro *παίδων* habet *ἔργων*. Par. K. om. *παίδων*, et eiiciendum censet Creuzer. Annal. Vindobb. l. c. p. 159., qui verba sic interpretatur: weil sie Schöneres u. Unsterblicheres gemeinsam besitzen. Sed quum ceteri libri omnes vocabulum tueantur, et quae isti amatores animis pariunt suis, per elegantem compara-

C. *κοινωνίαν τῆς τῶν παίδων*] Observavit Astius *τῶν παίδων* positum esse pro *τῆς παιδογονίας* s. *παιδοποιίας*, concretum, quod dicitur, pro abstracto, ita ut non opus sit coniectura Bastii, *τῶν παιδογόνων* vel *παιδοσπόρων*. Sed ne Astii quidem ratio necessaria est ad tuendam lectionem vulgatam, quandoquidem *ἡ κοινωνία τῶν παίδων* est coniunctio ex liberorum procreatione oriunda, quae constructionis ratio est notissima.

D. *οἷα ἔκγονα ἑαυτῶν κ.*] h. e. *ὅτι τοιαῦτα*, v. Wyttenbach. ad Select. Princ. Histor. p. 347. Matthiae §. 480. 3. — *ζηλῶν*, i. e. *μακαρίζων*, v. Blomfield. ad Aeschyl. Prom. v. 338. Pierson. ad Moer. p. 169. Astius *ζηλοίη* scribendum suspicatur, quo vereor ut opus sit. Nam plura participia sic coniungi solere alibi iam docuimus. Ad *ζῆλων* autem facile intelligimus *αὐτούς*. Deinde *αὐτὰ τοιαῦτα ὄντα* est: quum et ipsa sint *immortalia*.

E. *κἂν σὺ μυηθείης· τὰ δὲ τέλεα καὶ ἐποπτικά*] In his *ταῦτα* intelliguntur quae adhuc de amore dicta sunt. Opponuntur autem *τὰ τέλεα καὶ ἐποπτικά*, quae qualia sint, patet ex iis, quae p. 210. E. dis-

*πεῖν τῆς Ἑλλάδος. τίμιος δὲ παρ' ὑμῖν καὶ Σόλων διὰ
τὴν τῶν νόμων γέννησιν, καὶ ἄλλοι ἄλλοθι πολλαχοῦ* E
*ἄνδρες, καὶ ἐν Ἕλλησι καὶ ἐν βαρβάροις, πολλὰ καὶ
καλὰ ἀποφηνάμενοι ἔργα, γεννήσαντες παντοίαν ἀρετήν· ὧν καὶ ἱερὰ πολλὰ ἤδη γέγονε διὰ τοὺς τοιούτους παῖδας, διὰ δὲ τοὺς ἀνθρωπίνους οὐδενός πω.*

Cap. XXVIII. *Ταῦτα μὲν οὖν τὰ ἐρωτικὰ ἴσως, ὦ Σώκρατες, κἂν σὺ μυηθείης· τὰ δὲ τέλεα καὶ ἐπο-
πτικά, ὧν ἕνεκα καὶ ταῦτα ἔστιν, ἐάν τις ὀρθῶς με-* 210
τίῃ, οὐκ οἶδ' εἰ οἷός τ' ἂν εἴης. ἐρῶ μὲν οὖν, ἔφη, ἐγὼ καὶ προθυμίας οὐδὲν ἀπολείψω· πειρῶ δὲ ἕπεσθαι, ἂν οἷός τε ᾖς. Δεῖ γάρ, ἔφη, τὸν ὀρθῶς ἰόντα ἐπὶ τοῦτο τὸ πρᾶγμα ἄρχεσθαι μὲν νέον ὄντα ἰέναι ἐπὶ τὰ καλὰ σώματα, καὶ πρῶτον μέν, ἐὰν ὀρ-

tionem *καλλιόνων καὶ ἀθ. παίδων* nomine appellentur, equidem nihil sollicitandum censeo.

D. *τοὺς ἀγαθοὺς ζηλῶν*] Psrticipium firmat etiam Proclus in Rempubl. p. 393., ubi perperam *ζητῶν* scriptum.

παῖδας κατελίπετο] Sic Vst. Δ. Ven. Ξ. Psr. DK. Vind. 7. Vat. p. et Bodl. qui habet *κατέλιπε τό*. Legebatur olim *κατελείπετο*. Vind. 2. *κατέλειπε τοῖς ἐν Λακεδαίμ.*

τίμιος δὲ παρ' ὑμῖν] Vulgo *ἡμῖν*. Sed recte *ὑμῖν* Bodl. Vat. Δ. Coisl. Ven. Ξ. Vind. 2. Par. DK. Ambr. Aug. w. Vat. n. p. r. Flor. b. i.

P. 210. *ἐπὶ τοῦτο τὸ πρᾶγμα*] Articulum vulgo neglectum plurimi optimique libri conservarunt. Restituendum vidit Fischerus.

putantur. Petita autem similitudo est a mysteriis. V. ad Phaed. p. 69. C. Remp. VIII. p. 560. D. coll. Lobeck. Aglaopham. T. I. p. 34 sqq. et 128.

εἰ οἷός τ' ἂν εἴης] Intell. *μυηθῆναι*, h. e. *κατανοῆσαι*.

P. 210. *προθυμίας οὐδὲν ἀπολείψω*] Menon. p. 77. A: *ἀλλὰ μὴν προθυμίας γε οὐδὲν ἀπολείψω καὶ σοῦ ἕνεκα καὶ ἐμαυτοῦ λέγων τοιαῦτα*. De Rep. VII. p. 533. A. Tim. p. 20. C. Xenoph. Cyrop. IV. 5, 15. Lysias pro bonis Aristoph. p. 211. ed. Bremi.

ἄρχεσθαι μὲν νέον ὄντα —] Optime Sydenhamus, cuius verba Wolfius Germanice sic reddidit: „Der Grund hievon ist der, weil das innere Auge sich zur Empfindung der Schönheit eben so öffnet, als zur Erkenntniss der Natur. Unsere Seele fängt immer bei einem einzelnen sinnlichen Gegenstande an, geht dann zu einem andern fort, vergleicht diese beide, und sieht in jedem das, was beide gemein haben. So fährt sie fort, sammelt und vergleicht mehrere andere Individuen dieser Gattung, bis sie in allen die-

θῶς ἡγῆται ὁ ἡγούμενος, ἑνὸς αὐτὸν σώματος ἐρᾶν καὶ ἐνταῦθα γεννᾶν λόγους καλούς, ἔπειτα δὲ αὐτὸν κατανοῆσαι, ὅτι τὸ κάλλος τὸ ἐπὶ ὁτῳοῦν σώματι
B *τῷ ἐπὶ ἑτέρῳ σώματι ἀδελφόν ἐστι, καὶ εἰ δεῖ διώκειν τὸ ἐπ' εἴδει καλόν, πολλὴ ἄνοια μὴ οὐχ ἕν τε καὶ ταὐτὸν ἡγεῖσθαι τὸ ἐπὶ πᾶσι τοῖς σώμασι κάλ-*

ἑνὸς αὐτὸν σώματος ἐρᾶν] *αὐτῶν* Vat. Δ. Par. DK. Ang. w. Vat. p. quod dedit Bekker.

B. *τῷ ἐπὶ ἑτέρῳ σώματι*] *ἐπί* om. Coisl. Par. EF. Ang. Vat. d. n. s. Florentini.

sen Individuen *einerlei Idee, eine und dieselbe Natur* wahrnimmt. So gelangt sie endlich zu einem vollständigen Begriffe dieser sowohl den Arten als der Gattung selbst gemeinschaftlichen Natur jener ewigen und unveränderlichen Idee, die eine und dieselbe in allen ist." Itaque Diotima primum ait initiationis illius gradum esse, quo ad unum nos applicemus corpus pulcritudine insigne, ex eoque virtutem et bonorum sermonum fructum procreare studeamus. Secundum esse hunc, ut non unum aliquod corpus amemus, sed omnia, quae emineant pulcritudine, corpora amore complectamur. Tum progrediendum esse ad consectandam animi pulcritudinem, prae qua corporis forma omnino contemnenda sit, atque id agendum, ut quod in moribus, legibus, institutis pulcrum sit, id animadvertatur atque diligatur. Denique perveniri ad sapientiae atque philosophiae studium et amorem, quo qui incensi sint, eos demum ait intueri pulcritudinis verae, constantis, atque aeternae divinam formam atque imaginem. cf infra p. 211. C.

ἔπειτα δὲ αὐτὸν κατανοῆσαι] Pendent haec e verbo *δεῖ*. Istud *αὐτὸν* autem ne cui molestum accidat, nunc significat ipsum, opponiturque praecedenti: *ἐὰν ὀρθῶς ἡγῆται ὁ ἡγούμενος*. Neque ferri potest quod Bekkerus autea ex aliquot codd. recepit *ἑνὸς αὐτῶν σώματος ἐρᾶν*, videlicet ut molliret huius iterationis duritiem. Quis enim concedet illud *αὐτῶν* referri commode posse ad *τὰ καλὰ σώματα*, ita ut sententia haec sit: ex pulcris illis corporibus, ad quae quis contemplanda iuvenis accesserit, unum deinde amandum esse? Nimirum res ipsa postulat *καλοῦ*, quod facile ex superioribus cogitatione addideris; genitivum partitionis, quem vocant, prorsus aspernatur, tanto minus ferendum illum, quod additum est *σώματος*. Etenim scriptor ipse, si ad *τὰ καλὰ σώματα* paullo ante memorata respici voluisset, procul dubio scripturus fuerat *ἑνὸς αὐτῶν ἐρᾶν*, non *αὐτῶν* (sc. *τῶν καλῶν σωμάτων*) *σώματος ἐρᾶν*.

B. *τῷ ἐπὶ ἑτέρῳ σώματι ἀδελφόν*] h. e. *ὅμοιον*, v. Matth. §. 385. 5.

καὶ εἰ δεῖ διώκειν —] Ac si persequi id, quod in specie pulcrum est, eum oportet, magna eius fuerit dementia, si sibi non persuadeat communem

λος· τοῦτο δ' ἐννοήσαντα καταστῆναι πάντων τῶν καλῶν σωμάτων ἐραστήν, ἑνὸς δὲ τὸ σφόδρα τοῦτο χαλάσαι καταφρονήσαντα καὶ σμικρὸν ἡγησάμενον· μετὰ δὲ ταῦτα τὸ ἐν ταῖς ψυχαῖς κάλλος τιμιώτερον ἡγήσασθαι τοῦ ἐν τῷ σώματι, ὥςτε καὶ ἐὰν ἐπιεικὴς ὢν τὴν ψυχήν τις καὶ [ἐὰν] σμικρὸν ἄνθος ἔχῃ, C

τὸ σφόδρα τοῦτο χαλάσαι] τὸν σφόδρα τοῦτον Par. DK. Vat. p. Vind. 7. Deinde Vat. n. Flor. b. i. σμικρὸν αὐτὸν ἡγησάμενον. καὶ ἐὰν ἐπιεικὴς ὢν] V. ἄν, invitis codd. Alterum ἐὰν ante σμικρὸν delendum censeo. Minus recte in κἂν mutari iussit Herm., quippe quod a Platonis sermone abhorret.

omnibus corporibus pulcritudinem esse unum idemque, h. e. si non ad ideam ipsius pulcritudinis perveniat. Itaque τὸ ἐπ' εἴδει καλὸν est pulcrum in specie; quod opponitur generi, ut recte monuit Wyttenbachius ad Eunap. p. 247. Quod quoniam incredibile visum est Rückerto, in commentariis ad Parmenidem et Politicum docuimus, εἶδος pro varia verborum et sententiarum connexione et de specie, quam nunc vocant dialectici, et de summo genere sive idea usurpari solere. Ceterum non diffiteor malle me εἰ δὴ διώκει scriptum legi, quanquam quomodo vulgata lectio defendi queat, sanequam exploratum habemus.

τοῦτο δ' ἐννοήσαντα καταστῆναι] int. αὐτὸν δεῖ. Reliquerat Diotima ac deseruerat orationis obliquae formam inde a verbis: καὶ εἰ δεῖ διώκειν κ. τ. λ., nunc ad eam rursus revertitur. Quod ne quis praeter usum et consuetudinem factum esse opinetur, alia id genus exempla nuper consignavimus ad Phaedon. p. 86. A. 95. C. Prot. p. 338. C. Alcibiad. II. p. 147. E. Lachet. p. 186. B.

ἑνὸς δὲ τὸ σφόδρα τοῦτο χαλάσαι] h. e. vehementem illam unius corporis cupiditatem remittere et quasi relaxare. Nam τὸ σφόδρα τοῦτο idem est quod τοῦτο τὸ σφόδρα ἐρᾶν vel τὸν σφοδρὸν τοῦτον ἔρωτα, unde intelligitur causa originis lectionis in multis codd. conservatae τὸν σφόδρα τοῦτον.

ὥςτε καὶ ἐὰν ἐπιεικὴς ὢν τ. ψ.] Horum verborum constructio quam valde laboret, etiamsi non senserint interpretes, tamen vel mediocri animi attentione neminem potest latere. Quum enim ὥςτε καὶ referendum sit ad ἐξαρκεῖν αὐτῷ, apparet eorum verborum, quae interiecta sunt, rationem ἐὰν his illato mirifice perturbari. Neque tamen longe medicina petenda est. Deleto enim altero ἐὰν omnia sarta tecta erunt. Nam ita καὶ σμικρόν positum, ut Criton. c. V. extr. εἴ τι καὶ σμικρὸν ἡμῶν ὄφελος ἦν, et sexcentis aliis locis. Idem de hoc loco nuper visum esse Astio non sine animi laetitia video. Sententia igitur haec est: ita ut vel tum, si quis mediocri animi bonitate instructus parum corporis pulcritudine floreat, eo contentus sit etc. De illo καὶ post ὥςτε interposito, quod Rückertus iniuria deletum ivit, explicavimus ad Remp. VI. p. 506. D. Ceterum ἄνθος de corporis pulcritudine dictum fre-

ἐξαρκεῖν αὐτῷ καὶ ἐρᾶν καὶ κήδεσθαι καὶ τίκτειν λόγους τοιούτους καὶ ζητεῖν, οἵτινες ποιήσουσι βελτίους τοὺς νέους, ἵνα ἀναγκασθῇ αὖ θεάσασθαι τὸ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασι καὶ τοῖς νόμοις καλὸν καὶ τοῦτο ἰδεῖν, ὅτι πᾶν αὐτὸ αὐτῷ ξυγγενές ἐστιν, ἵνα τὸ περὶ τὸ

C. καὶ ζητεῖν] Haec Astio ab aliena manu intrusa videntur. Idem vir doctus proxima hunc in modum refingenda censet: ἵνα ἀναγκασθεὶς αὖ θεάσασθαι — καὶ τοῦτ' ἰδεῖν, ὅτι — ξυγγενές ἐστιν, τὸ περὶ τὸ σῶμα καλὸν σμικρόν τι ἡγήσηται εἶναι. v. ann.

D. μηκέτι τῷ παρ' ἑνί] Bekkerus pro vulg. μηκέτι τό de coniectura Schleiermacheri scripsit μ. τῷ παρ' ἑνί, quod nunc secuti sumus. Et habet unus codex μηκέτ' ἔτω ex corr. v. infra. Dein Hommelius corrigit ὥςπερ ὁ ἱκέτης, quod cur comprobari nequentis est usus, v. Abresch. ad Aristaenet. I. ep. XIX. p. 494. edit. Boiss.

C. καὶ τίκτειν λόγους τοιούτους καὶ ζητεῖν] Astius istud καὶ ζητεῖν inepti explicatoris additamentum esse censet. Debuisse enim ἐκτρέφειν potius aut simile aliquod verbum addi, si quid addendum fuerit; istud ζητεῖν autem ferri nullo modo posse. Cui sententiae viri acutissimi fateor me non accedere. Nam Diotima hoc dicit, talem amatorem non modo ipsum parere quasi et ex se procreare, sed etiam aliunde quaerere et investigare eiusmodi sermones, qui iuvenes reddant meliores. Quibus verbis significatur maxima hominis contentio et studium, qui alteri omnibus modis prodesse cupiat. Neque iam probandam arbitramur eiusdem viri docti rationem, quam iniit ad ea, quae proxime sequuntur, vel corrigenda vel illustranda. Quod enim scribendum censet ἵνα ἀναγκασθεὶς αὖ θεάσασθαι — ξυγγενές ἐστι, τὸ περὶ τὸ σῶμα καλὸν σμ. τ. κ. τ. λ., ea correctio certe supervacanea videbitur locum hunc in modum interpretantibus: ut rursus cogatur pulcrum in studiis, legibus, institutis conspicuum contemplari atque videre (i. e. eo intelligentiae pervenire, ut statuat) totum illud esse sibimet ipsi cognatum, quo pulcritudinem corporis despiciat. Vides igitur duplex istud ἵνα nihil habere offensionis. Et ita haec ad amussim congruunt cum illis p. 210. B., ubi primum τὸ ἐπ' εἴδει καλὸν in corporibus investigandum esse docetur; deinde vero animadvertendum τὸ ἐπὶ πᾶσι τοῖς σώμασι καλὸν esse ἕν τε καὶ ταὐτόν. Est autem verborum consecutio haec: καὶ ἰδεῖν, ὅτι τοῦτο (sc. τὸ ἐν τοῖς ἐπ. κ. τ. λ.) πᾶν αὐτὸ αὐτῷ ξυγγ. ἐστίν.

ἐπὶ τὰς ἐπιστήμας ἀγαγεῖν] Mutat subiectum, siquidem intelligit τὸν ἡγούμενον. Sed quanta fuerit hoc in genere Graecorum licentia, vel illa docebunt, quae ad Protagor. p. 320. A. et Phaedr. p. 258. B. adscripsimus.

D. μηκέτι τῷ πάρ' ἑνί, ὥςπερ οἰκέτης, κ. τ. κ.] Etiam hic locus multis visus est intricatior et impeditior, quam ut pro sano et incorrupto haberi posset. Bastius δουλεύων tanquam inutile vocis οἰκέτης interpretamentum extrudi iussit. Astius maluit verba hunc in modum corrigi: μηκέτι τὸ παρ'

σῶμα καλὸν σμικρόν τι ἡγήσηται εἶναι· μετὰ δὲ τὰ ἐπιτηδεύματα ἐπὶ τὰς ἐπιστήμας ἀγαγεῖν, ἵνα ἴδῃ αὖ ἐπιστημῶν κάλλος, καὶ βλέπων πρὸς πολὺ ἤδη τὸ καλὸν μηκέτι τῷ παρ' ἑνί, ὥςπερ οἰκέτης, ἀγαπῶν D
παιδαρίου κάλλος ἢ ἀνθρώπου τινὸς ἢ ἐπιτηδεύματος

queat, in commentariis diximus. Ceterum locus vulgo sic interpungebatur: *πρὸς πολὺ ἤδη τὸ καλόν, μηκέτι τὸ παρ' ἑνί, ὥςπερ οἰκέτης ἀγαπῶν παιδαρίου, κάλλος, ἢ ἀνθρ. κ. τ. λ.*

ἢ ἐπιτηδεύματος ἑνός] Vat. r. et pr. Ambr pro *ἑνός* habent *τινός*. Deinde *ἢ* coniunctivum reposuimus e Bodl. Vat. *Δ*. Coisl. Ven. *Ξ*. Par. D E K. Vat. d. n. s. Ante Bekkerum scribebatur *ἤ*. Pro *πέλαγος* Par. E. Vat. n. s. et corr. Ang. n. *τέλος*, quod unde natum sit, ostendit scriptura Ang. u. pr. *πέλος*.

ἑνί, ὥςπερ οἰκέτης, ἀγαπῶν κάλλος, ἢ ἀνθρώπου τινὸς ἢ ἐπιτηδεύματος ἑνός, δουλεύων. Alii alias tentarunt coniecturas. Nos nunc sequimur Schleiermacheri et Bekkeri rationem, qui e vestigiis unius codicis eruerunt scripturam *μηκέτι τῷ παρ' ἑνί* pro vulg. *μ. τὸ παρ' ἑνί*. Nam quod olim accusativum defendendum suscepimus, videtur nunc interpretatio loci, quam proposuimus, quamvis Rückerto et Hommelio probata, nimis contorta nec satis simplex esse. Dativo restituto primaria enuntiati pars haec est: *καὶ ἵνα βλέπων πρὸς πολὺ ἤδη τὸ καλὸν μηκέτι τῷ παρ' ἑνὶ* (sc. *καλῷ*) *ὥςπερ οἰκέτης — δουλεύων φαῦλος ᾖ καὶ σμικρολόγος.* Quibus quae interposita sunt, *ἀγαπῶν παιδαρίου κάλλος — ἐπ. ἑνός*, ea quid significet istud *τῷ παρ' ἑνὶ δουλεύων* accuratius pleniusque declarant. Itaque locum sic interpretamur: post studia illa adducendus est ad scientiae genera, ut iam intuens multum illud pulcrum non amplius unius pulcritudini tanquam mancipium serviat, alicuius pueruli aut hominis aut studii unice admirans pulcritudinem, eoque modo vilis et pusillus evadat, sed ad magnum illud pulcritudinis mare conversus etc. Itaque *ὥςπερ οἰκέτης* cohaeret cum verbis *μηκέτι τῷ παρ' ἑνὶ δουλεύων*, apteque denotat eum, qui quoniam unius tantum captus tenetur pulcritudine, ei tanquam servus videtur addictus esse. Fallitur enim Hommelius *ὥςπερ ὁ ἱκέτης* legendum putans, quod significet supplicem amatorem. At nimirum, ut alias silentio premam difficultates, quibus ea ratio laborat, notatur eius hominis condicio, qui in rerum individuarum pulcritudine defixus animum non possit ad generaliorem attollere pulcritudinis notionem. Quod per *ὥςπερ οἰκέτης* recte fieri potuit, per *ὥςπερ ὁ ἱκέτης* non potuit. Enimvero *οἰκέτης* ponitur, non *δοῦλος*, ut significetur is, qui quasi intra unius domus angustias cohibetur: quod quam accommodate ad rem praesentem fiat, nemo erit quin protinus sentiat. De voc. *οἰκέτης* diximus ad Cratyl. p. 384. D. Turpis autem et abiectae servitutis significatio proximis demum verbis facta est. Usum voc. *πέλαγος* illustravit Heusdius Specim. p. 31 sq. Ob oculos hunc locum habuit Plutarch. Quaest. Platonn. p. 1001. E.

ἑνὸς δουλεύων φαῦλος ᾖ καὶ σμικρολόγος, ἀλλ' ἐπὶ τὸ πολὺ πέλαγος τετραμμένος τοῦ καλοῦ καὶ θεωρῶν πολλοὺς καὶ καλοὺς λόγους καὶ μεγαλοπρεπεῖς τίκτῃ καὶ διανοήματα ἐν φιλοσοφίᾳ ἀφθόνῳ, ἕως ἂν ἐνταῦθα ῥωσθεὶς καὶ αὐξηθεὶς κατίδῃ τινὰ ἐπιστήμην μίαν τοιαύτην, ἥ ἐστι καλοῦ τοιοῦδε. Πειρῶ
E δέ μοι, ἔφη, τὸν νοῦν προσέχειν ὡς οἷόν τε μάλιστα.

Cap. XXIX. Ὃς γὰρ ἂν μέχρι ἐνταῦθα πρὸς τὰ ἐρωτικὰ παιδαγωγηθῇ, θεώμενος ἐφεξῆς τε καὶ ὀρθῶς τὰ καλά, πρὸς τέλος ἤδη ἰὼν τῶν ἐρωτικῶν ἐξαίφνης κατόψεταί τι θαυμαστὸν τὴν φύσιν καλόν, τοῦτο ἐκεῖνο, ὦ Σώκρατες, οὗ δὴ ἕνεκεν καὶ οἱ ἔμ-
211 προσθεν πάντες πόνοι ἦσαν, πρῶτον μὲν ἀεὶ ὂν καὶ οὔτε γιγνόμενον οὔτε ἀπολλύμενον, οὔτε αὐξανόμενον οὔτε φθῖνον, ἔπειτα οὐ τῇ μὲν καλόν, τῇ δ'

μεγαλοπρεπεῖς τίκτῃ] Coniunctivum cum vett. editt. habent Flor. c. ex corr. Coisl. et Ven. Ξ. Ceteri libri τίκτει. Pro ἀφθόνῳ Par. F. habet ἀφθόνως. Astius coniicit ἄφθονα.

E. μέχρι ἐνταῦθα] V. μέχρις, invitis libris manuscriptis tantum non omuibus. Quod enim Phrynichus p. 6., Herodianus p. 451. apud. Piersonem ad Moer. et alii veteres grammatici μέχρι et ἄχρι tanquam Atticum probant, μέχρις autem et ἄχρις tanquam improbum reiiciunt, confirmatur haec observatio mirifice codicibus Platonis, qui vix unum alterumve locum fecerunt reliquum, in quo vulgaris forma sine lectiouis varietate reperiatur. couf. p. 220. D. et Buttm. Gram. max. §. 26. 4. Lobeck. ad Phryn. p. 14.

οὗ δὴ ἕνεκεν καὶ οἱ ἔμπροσθεν π.] Pro vulg. ἕνεκα Bodl.

καὶ θεωρῶν πολλούς —] Ad θεωρῶν liquet intelligendum esse αὐτό. Quod non ferendum putans Hommelius praeter necessitatem scribendum coniecit: ἀλλ' ἐπὶ τὸ πολὺ πέλαγος τετραμμένος τοῦ καλοῦ καὶ θεωρῶν πολλοὺς καὶ καλοὺς λόγους καὶ διανοήματα τίκτῃ ἐν φιλοσοφίᾳ ἀφθόνῳ. Pro ἀφθόνῳ quod Astius ἄφθονα reponendum censet, id et ipsum non est necessarium. Nimirum immensum illud pulcritudinis pelagus immensam habet philosophandi materiam ideoque efficit, ut qui illud contemplatur, verissime dici possit ἐν φιλοσοφίᾳ ἀφθόνῳ giguere ex sese et quasi procreare praeclaros sermones magnificosque animi sensus. — κατίδῃ τινὰ ἐπ., h. e. scientiam ipsius pulcritudinis s. ideae pulcritudiuis, quam deinceps egregie adumbrare instituit.

E. τοῦτο ἐκεῖνο] i. e. illud ipsum, cuius causa omnes illi labores suscipieudi erant.

P. 211. οὐδὲ πρὸς μὲν τὸ καλόν] h. e. neque pro varia, quam habet, ratione modo pulcrum, modo tur-

αἰσχρόν, οὐδὲ τοτὲ μέν, τοτὲ δ' οὔ, οὐδὲ πρὸς μὲν
τὸ καλόν, πρὸς δὲ τὸ αἰσχρόν, οὐδ' ἔνθα μὲν κα-
λόν, ἔνθα δὲ αἰσχρόν, ὥς τισι μὲν ὂν καλόν, τισὶ δὲ
αἰσχρόν. οὐδ' αὖ φαντασθήσεται αὐτῷ τὸ καλὸν οἷον
πρόςωπόν τι οὐδὲ χεῖρες οὐδὲ ἄλλο οὐδὲν ὧν σῶμα
μετέχει, οὐδέ τις λόγος οὐδέ τις ἐπιστήμη, οὐδέ που
ὂν ἐν ἑτέρῳ τινί, οἷον ἐν ζώῳ ἢ ἐν γῇ ἢ ἐν οὐρανῷ
ἢ ἔν τῳ ἄλλῳ, ἀλλὰ αὐτὸ καθ' αὑτὸ μεθ' αὑτοῦ μο- B
νοειδὲς ἀεὶ ὄν, τὰ δὲ ἄλλα πάντα καλὰ ἐκείνου με-
τέχοντα τρόπον τινὰ τοιοῦτον, οἷον γιγνομένων τε
τῶν ἄλλων καὶ ἀπολλυμένων μηδὲν ἐκεῖνο μήτε τι
πλέον μήτε ἔλαττον γίγνεσθαι, μηδὲ πάσχειν μηδέν.
ὅταν δή τις ἀπὸ τῶνδε διὰ τὸ ὀρθῶς παιδεραστεῖν
ἐπανιὼν ἐκεῖνο τὸ καλὸν ἄρχηται καθορᾶν, σχεδὸν
ἄν τι ἅπτοιτο τοῦ τέλους. τοῦτο γὰρ δή ἐστι τὸ ὀρ-

Vat. Δ. Coisl. Ven. Ξ. Par. DK. Vind. 2. Ambr. Ang. u. w. Vat. n. p. r. Flor. a. b. c. i. n. praebuerunt ἔνεκεν. Deinde Bekkerus ex Coisl. Vat. Δ. dedit ἔμπροσθε.

P. 211. φαντασθήσεται αὐτῷ τὸ καλὸν] V. αὐτό, quod habet Ambr. a pr. m. et Vat. r. Nec e Florentinis quidquam discrepantiae enotatum. Ceteri praebuerunt αὐτῷ. Idque verissime. Nam τὸ καλὸν per se est αὐτὸ τὸ καλόν.

B. τρόπον τινὰ τοιοῦτον] τινὰ τρόπον Coisl. Par. EF. Ambr. Ang. u. Vat. d. n. r. s. Flor. a. b. c. i. n.

μηδὲν ἐκεῖνο] Sic Bodl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 1. 2. 7. Par. DK. Ang. w. Vat. p. Vulg. ἐκείνῳ, quod Astius frustra defendit.

ὅταν δή τις] Sic Bodl. Vat. Δ. Vind. 2. Vett. editt. ὅταν δέ τις.

pe. Istud πρὸς μὲν τό, πρός δὲ τό vulgari usu dictum pro πρὸς τὸ μέν, πρὸς τὸ δέ. v. De Rep. p. 467. D. Menex. p. 241. B. Phaedr. p. 263. B. coll. Matth. Gr. §. 288. 2. — φαντασθήσεται. apparebit. v. Creuzer. ad Plotin. de pulcritud. p. 135 sq.

B. τὰ δὲ ἄλλα πάντα — πάσχειν μηδέν] h. e. reliqua vero omnia, quae pulcra sunt, illius in communionem venire hac fere ratione, ut, quum illa oriantur atque intereant, pulcrum ipsum nullam unquam subeat vicissitudinem, nunquam crescat vel decrescat, aut aliud quid huiusmodi patiatur. Nam quae bona, pulcra, honesta sunt, ea putabat Plato bona, pulcra, honesta facta esse eo, quod referrentur ad ipsam honestatis speciem, eiusque quasi similitudinem referrent. v. Phaedon. p. 102. A. ibique annot. Ceterum de οἷον cum infinitivo constructo v. Apolog. Socrat. c. 18: ἐγὼ τυγχάνω ὢν τοιοῦτος, οἷος ὑπὸ τοῦ θεοῦ τῇ πόλει δεδόσθαι. Cf. Matth. §. 535. Buttmann. §. 137. al.

θῶς ἐπὶ τὰ ἐρωτικὰ ἰέναι ἢ ὑπ' ἄλλου ἄγεσθαι,
C *ἀρχόμενον ἀπὸ τῶνδε τῶν καλῶν ἐκείνου ἕνεκα τοῦ*
καλοῦ ἀεὶ ἐπανιέναι, ὥςπερ ἐπαναβασμοῖς χρώμενον,
ἀπὸ ἑνὸς ἐπὶ δύο καὶ ἀπὸ δυεῖν ἐπὶ πάντα τὰ καλὰ
σώματα, καὶ ἀπὸ τῶν καλῶν σωμάτων ἐπὶ τὰ καλὰ
ἐπιτηδεύματα, καὶ ἀπὸ τῶν καλῶν ἐπιτηδευμάτων ἐπὶ
τὰ καλὰ μαθήματα, ἔςτ' ἂν ἀπὸ τῶν μαθημάτων
ἐπ' ἐκεῖνο τὸ μάθημα τελευτήσῃ, ὅ ἐστιν οὐκ ἄλλου
ἢ αὐτοῦ ἐκείνου τοῦ καλοῦ μάθημα, καὶ γνῷ αὐτὸ
D *τελευτῶν ὃ ἔστι καλόν. Ἐνταῦθα τοῦ βίου, ὦ φίλε*
Σώκρατες, ἔφη ἡ Μαντινικὴ ξένη, εἴπερ που ἄλλοθι,
βιωτὸν ἀνθρώπῳ, θεωμένῳ αὐτὸ τὸ καλόν. ὃ ἐάν
ποτε ἴδῃς, οὐ κατὰ χρυσίον τε καὶ ἐσθῆτα καὶ τοὺς

C. *ἀεὶ ἐπανιέναι*] Par. DK. Vat. p. *ἐπανιτέον*. Dein Coisl. Par. E. Vat. s. n. Ang. u. Flor. a. b. c. i *ἐπαναβασμοῖς*, quod concinit cum praecepto Phrynichi p. 324. Vulgo erat *ἐπαναβαθμοῖς*.

ἀπὸ δυεῖν] *δυοῖν* Ven. Ξ. Par. D F K. Ambr. Vat. d. n. p. r. s.

ἔςτ' ἂν ἀπὸ τῶν μαθημάτων] Pro *ἔςτ' ἂν* Bodl. Coisl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Par. DEFK. Ang. u. Vat. d. n. p. s. Flor. a. b. c. l. n. habent *καί*. Ambr. Vat. r. Flor. n. *τελευτήσει*. Quum *ἔςτ' ἂν* nusquam alibi apud Platonem legatur, codicibus ducibus scribendum suspiceris: *καὶ ἀπὸ τῶν μαθημάτων — τελευτήσει*, ut vulgatum ortum ex grammatici alicuius interpretatione existimetur. Sed huic coniecturae obstat, quod deinde infertur *καὶ γνῷ*, quod quis erit tam temerarius, ut in *γνώσεται* mutandum existimet? Facilius igitur correxeris *ἕως ἂν*, ut dudum iudicavimus, idque nuper Herm. in Teubner. sed male omisso *ἄν*, vulgavit. Sed non opus est mutatione, siquidem *ἔςτ' ἂν* dixit etiam Xenoph. An. I. 3, 9.

C. *ἀπὸ τῶνδε*] h. e. a rebus pulcris, quae sub sensus cadunt. Ad sententiam conf. Phaedr. p. 250 sqq. Deinde *τὶ* ad *σχεδὸν* pertinet, quod ne mireris particula *ἂν* interiecta ab eo seiunctum esse, ne talia quidem offensioni esse debent, quale est illud Lysid. p. 204. E: *οὐ γὰρ πάνυ, ἔφη, τι αὐτοῦ τοὔνομα λέγουσιν*, ubi *πάνυ τι* connectas. v. ad Protagor. p. 327. B.

καὶ γνῷ αὐτὸ τελευτῶν ὃ ἔστι καλόν] h. e. atque ad extremum cognoscat ipsam pulcritudinis *ἰδέαν*. Theaetet. p. 146. E: *γνῶναι ἐπιστήμην αὐτὸ ὅ τι ποτ' ἐστι*. v. Ast. ad Rempubl. p. 399. et quae notavi ad Phileb. p. 207. collat. Phaedon. p. 75. B. D De participio *τελευτῶν* v. Phaedon. p. 72. C.

D. *Ἐνταῦθα τοῦ βίου —*] Illustrantur haec verba proximis illis *θεωμένῳ αὐτὸ τὸ καλόν*, quum ipsam intuetur pulcritudinis speciem.

οὐ κατὰ χρυσίον κ. τ. λ.] non ad aurum, vestimentum al. comparandum illud iudicabis. Nam *κατὰ* in talibus similitudinem indicat. v. Apolog. Socrat. in *ὁμολογοίην ἂν ἔγωγε οὐ κατὰ τούτους εἶναι*

*καλοὺς παῖδάς τε καὶ νεανίσκους δόξει σοι εἶναι, οὓς
νῦν ὁρῶν ἐκπέπληξαι καὶ ἕτοιμος εἶ καὶ σὺ καὶ ἄλ-
λοι πολλοί, ὁρῶντες τὰ παιδικὰ καὶ ξυνόντες ἀεὶ αὐ-
τοῖς, εἴ πως οἷόν τ' ἦν, μήτε ἐσθίειν μήτε πίνειν,
ἀλλὰ θεᾶσθαι μόνον καὶ ξυνεῖναι. τί δῆτα, ἔφη, οἰό-
μεθα, εἴ τῳ γένοιτο αὐτὸ τὸ καλὸν ἰδεῖν εἰλικρινές,* E
*καθαρόν, ἄμικτον, ἀλλὰ μὴ ἀνάπλεων σαρκῶν τε
ἀνθρωπίνων καὶ χρωμάτων καὶ ἄλλης πολλῆς φλυα-
ρίας θνητῆς, ἀλλ' αὐτὸ τὸ θεῖον καλὸν δύναιτο
μονοειδὲς κατιδεῖν; ἆρ' οἴει, ἔφη, φαῦλον βίον γί-
γνεσθαι ἐκεῖσε βλέποντος ἀνθρώπου καὶ ἐκεῖνο ᾧ δεῖ* 212
*θεωμένου καὶ ξυνόντος αὐτῷ; ἢ οὐκ ἐνθυμεῖ, ἔφη,
ὅτι ἐνταῦθα αὐτῷ μοναχοῦ γενήσεται, ὁρῶντι ᾧ ὁρα-*

D. *ἡ Μαντινικὴ ξένη*] Hic quoque non pauci libri habent *μαντική*.

ἐάν ποτε ἴδῃς] *εἴδῃς* Bodl. *εἰδῇς* Par. EF. Coisl. Ang. u. Vat. n. s Flor. a. b. c. i.

ἀλλὰ θεᾶσθαι μόνον] *θεάσασθαι* Bodl. Vat. Δ. Vind. 2. Ang. w.

E. *ἀλλὰ μὴ ἀνάπλεων*] Frustra Astius *ἀλλὰ* delendum censuit. v. ad Protagor. p. 337. B.

P. 212. *καὶ ἐκεῖνο ᾧ δεῖ θεωμένου*] V. ὃ *δεῖ*. Sed ω vel ᾧ Bodl. Vat. Δ. et corr. Par. F. idque verissime. Bekkerus tamen de coniectura Schleiermacheri dedit: *καὶ ἐκεῖνο δὴ θεωμένου*. Habent *δὴ* pro *δεῖ* Par. K. Vat. d. n.

ἢ οὐκ ἐνθυμεῖ] Sic Ang. w. Flor. n. cum Bodl., quod teste Bastio etiam Vat. Δ. habet. Vulgo erat *ἐνθυμῇ*.

ῥήτωρ. Plura dabit Heindorf. ad Gorg. p. 226. Matth. Gram. T. II. p. 1154. De *τῶν παίδων* et *τῶν νεανίσκων* coniunctione v. Lysid. p. 206. D.

E. *ἀνάπλεων*] pollutum, contagione infectum, ut Phaedon. p. 83. E. ubi v. annot. — *καὶ ἄλλης πολλῆς φλυαρίας*. Phaedon. p. 66. C: *ἐρώτων δὲ καὶ ἐπιθυμιῶν καὶ φόβων καὶ εἰδώλων παντοδαπῶν καὶ φλυαρίας ἐμπίπλησιν ἡμᾶς πολλῆς*, ubi Olympiodorus: *φλυαρίαν καλεῖ ὁ Πλάτων πᾶν τὸ περιττόν, οὐ μόνον τὸ ἐν λόγοις, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐν ἔργοις*. Gorg. p. 519. A, Reip. X. p. 581. D. Neque aliis scriptoribus hic usus vocabuli ignotus. Ceterum quod Astius *ἀλλὰ* post *ἄμικτον* delendum censuit, non recordatus est frequentem huius vocis repetitionem nihil habere insolentiae v. Wyttenbach. ad Phaedon. p. 142. = p. 63. E.

P. 212. *ὁρῶντι ᾧ ὁρατὸν τὸ καλόν*] h. e. spectanti quo pulcrum spectari potest, videlicet mente et animo, non oculis. Itaque paullo ante cum Astio scripsimus *καὶ ἐκεῖνο ᾧ δεῖ θεωμένου*, quam lectionem confirmat cod. Bodl. qui habet *ω δεῖ*. Vett. editt. ὃ *δεῖ*. Bekkerus de Schleierma-

τὸν τὸ καλόν, τίκτειν οὐκ εἴδωλα ἀρετῆς, ἅτε οὐκ εἰδώλου ἐφαπτομένῳ, ἀλλ' ἀληθῆ, ἅτε τοῦ ἀληθοῦς ἐφαπτομένῳ, τεκόντι δὲ ἀρετὴν ἀληθῆ καὶ θρεψαμένῳ ὑπάρχει θεοφιλεῖ γενέσθαι καί, εἴπερ τῳ ἄλλῳ ἀνθρώπων, ἀθανάτῳ καὶ ἐκείνῳ;

B Ταῦτα δή, ὦ Φαῖδρέ τε καὶ οἱ ἄλλοι, ἔφη μὲν Διοτίμα, πέπεισμαι δ' ἐγώ· πεπεισμένος δὲ πειρῶμαι καὶ τοὺς ἄλλους πείθειν, ὅτι τούτου τοῦ κτήματος τῇ ἀνθρωπείᾳ φύσει συνεργὸν ἀμείνω Ἔρωτος οὐκ ἄν τις ῥᾳδίως λάβοι. διὸ δὴ ἔγωγέ φημι χρῆναι πάντα ἄνδρα τὸν Ἔρωτα τιμᾶν, καὶ αὐτὸς τιμῶ τὰ ἐρωτικὰ

θεοφιλεῖ γενέσθαι] *θεοφιλῆ* Bodl. Vat. *Δ*. Coisl. Vat. n. et supra versum Par. E.

εἴπερ τῳ ἄλλῳ ἀνθρώπων] V. *ἀνθρώπῳ*, invitis codicibus praeter Ang w. Vind. 7. et pr. Vat. r. omnibus.

B. *καὶ ἀνδρείαν*] V. *ἀνδρίαν*, quod e Bodl. Vat. r. Par. K. Flor. n. mutatum. Post *καὶ* articulum iterat Par. K.

C. *τὸν δὲ Ἀριστοφάνη*] Sic Bodl Vat *Δ*. Coisl. Ven. Ξ. Par. K. Ang. u. w. Vat. n. p. Flor. i. Vett. editt. *Ἀριστοφάνην*, qua forma Platonem abstinuisse supra monuimus.

cheri coniectura dedit *κἀκεῖνο δὴ θεωμένου*. De verbis *ὁρᾶν*, *θεᾶσθαι*, *βλέπειν*, *ὄψις*, *ὄμμα* ad animum translatis v. Ast. ad Polit. p. 573. et Creuzer. ad Plotin. de Pulcrit. p. 361. coll. 210.

B. *τιμῶ τὰ ἐρωτικά*] V. ad. p. 177. D.

C. *ὅ τι καὶ ὅπῃ κ. ὀν., τοῦτο ὀνόμαζε*] Frequens est loquutio *ὀνομάζειν τινά τι*, *ὀνομάζειν τοῦτο*, *καλεῖν τοῦτο*, v. ad Protagor. p. 358. Hemsterhus. ad Aristoph. Plut. v. 502. 566. Valcken. ad Phoeniss. v. 12. Schaefer. ad Long. p. 369. Conf. infra p. 218. A. Menexen. p. 138. C: *καλεῖ δὲ ὁ μὲν αὐτὴν δημοκρατίαν, ὁ δὲ ἄλλο, ὃ ἂν χαίρῃ*. De Republ. V. p. 463. A. Pro *εἰ δέ* ne quis malit *εἰ δὲ μή*, repetas ex superioribus *βούλει*. Alcibiad. I. p. 114. B: *εἰ μὲν βούλει, ἐρωτῶν με· εἰ δέ, καὶ αὐτὸς ἐπὶ σαυτοῦ λόγον διέξελθε*. De Rep. IV. p. 432. A. Euthyd. p. 285. C. Matthiae Gr. p. 1248.

τοὺς μέν — λέγειν τι ἐπιχειρεῖν] Intelligas *ἔφη ὁ Ἀριστόδημος*.

ὅτι ἐμνήσθη αὐτοῦ] Attigerat enim Socrates p. 205. D. E. Aristophanis orationem his verbis: *καὶ λέγεται μέν γέ τις, ἔφη, λόγος, ὡς οἳ ἂν τὸ ἥμισυ ἑαυτῶν ζητῶσιν κ. τ. λ.*

καὶ ἐξαίφνης τὴν αὔλειον θ.] h. e. *τὴν θύραν τῆς αὐλῆς*, fores vestibuli, quae aulam claudunt viam versus, v. Böttiger. ad Eurip. Med. T. VI. p. 443. ed. Matth. Wyttenbach. ad Plut. Mor. Vol II. p. 18 sq. ed. Matth. Bremi ad Lysiam. p. 9. Deinde pro vulg. *κροτουμένην* ex optimis codd. recepimus *κρουομένην*, quod verbum sollemne est de iis, qui fores pulsant, ut intromittantur. Moeris Att. p. 211: *κόπτει τὴν θύραν* (ὁ) *ἔξωθεν· ψοφεῖ δὲ ὁ ἔνδοθεν*, *Ἀτ-*

καὶ διαφερόντως ἀσκῶ, καὶ τοῖς ἄλλοις παρακελεύομαι, καὶ νῦν τε καὶ ἀεὶ ἐγκωμιάζω τὴν δύναμιν καὶ ἀνδρείαν τοῦ Ἔρωτος καθ᾽ ὅσον οἷός τ᾽ εἰμί.

Τοῦτον οὖν τὸν λόγον, ὦ Φαῖδρε, εἰ μὲν βούλει, C ὡς ἐγκώμιον εἰς Ἔρωτα νόμισον εἰρῆσθαι, εἰ δέ, ὅ τι καὶ ὅπῃ χαίρεις ὀνομάζων, τοῦτο ὀνόμαζε.

Cap. XXX. *Εἰπόντος δὲ ταῦτα τοῦ Σωκράτους, τοὺς μὲν ἐπαινεῖν, τὸν δὲ Ἀριστοφάνη λέγειν τι ἐπιχειρεῖν, ὅτι ἐμνήσθη αὐτοῦ λέγων ὁ Σωκράτης περὶ τοῦ λόγου· καὶ ἐξαίφνης τὴν αὔλειον θύραν κρουομένην πολὺν ψόφον παρασχεῖν ὡς κωμαστῶν, καὶ αὐ-*

τὴν αὔλειον θύραν] *αὔλιον* Bodl. Vat. *Δ*. Coisl. Par. EF. Ang. n w. Vat. n. s. Flor. b. i., ut edidit Hermannus; de qua scriptura v. Pierson. ad Moer. p. 88. Fischer. ad Theophr. Ind. s. v. *Αὔλειος*, Iacobs ad Achill. Tat. p. 820 qui utramque formam probam esse volunt. De quo nos quidem dubitamus. Imo *αὔλιον* ex eo habet originem, quod *ει* in cod. per iota *μακρόν* scribi solitum est. Deinde *κρουομένην* Vat. *Δ*. Par. DK Ang. w. Vat. p. r. Vind. 1. 2. 7. Flor. n. Vett. editt. *κροτουμένην*. Tum perperam interpungunt: *παρασχεῖν, ὡς κωμαστῶν καὶ αὐλητρ.* v. comment.

τικῶς· κροτεῖ δὲ Ἑλληνικῶς, ubi Valcken. *κρούει* legendum censuit. Verissime. Nam quod Pierson., quo tueretur vulgatam lectionem, provocavit ad hunc locum Symposii et ad epigramma Leonis Dorvillio ad Chariton. p. 31. laudatum, locus Symposii propter meliorem codicum lectionem ad firmandam eius sententiam nihil valet; illud epigramma autem parum habet auctoritatis hac in re, quandoquidem optimi quique scriptores Attici *κρούειν* dixisse reperiuntur, v. Muret. Var. Lectt I. 17. et intpp. ad Xenoph. Sympos. I. 11. Proxima labem contraxerant. Neque enim haec: *ὡς κωμαστῶν — — ἀκούειν* apte cohaerebant cum praecedentibus, propterea quod post *παρασχεῖν* commate erat distinctum. Vitium sustulimus mutata interpunctione, qua probata non est quod cum Astio corrigas *καὶ ὡς κωμαστῶν* vel *καὶ κωμαστῶν*. Nunc *ὡς κωμαστῶν* connectendum cum *πολὺν ψόφον π.* hoc sensu: vestibuli ianuam pulsatam ingentem fecisse strepitum ut comissatorum, h. e. quasi comissatores eum excitarent. Deinde ad *ἀκούειν* intelligas *αὐτούς* et vertas: und man habe den Ton einer Flötenspielerin gehört. Nam *φωνήν* perperam intelligunt hic de voce tibicinae, quum de sono tibiae, quam illa inflavit, cogitandum sit. De *κωμασταῖς* noctu ad fores amicorum comitibus tibicinis aliisque id genus hominibus accedentibus et *παρακλαυσίθυρα* canentibus v. Demosth. T. II. p. 433. ed. Reisk. Lucian. Bis Accus. 31. Iamblich. Vit. Pythag. p. 94. Clem. Alex. Paedag. II. 4. Schol. Theocr. Id. III. I. al. coll. Schwarz diss. de comissationibus veterum Altd. a. 1744. editt. Ceterum *κῶμος* est

ληтρίδος φωνὴν ἀκούειν. τὸν οὖν Ἀγάθωνα, Παῖδες, D φάναι, οὐ σκέψεσθε; καὶ ἐὰν μέν τις τῶν ἐπιτηδείων ᾖ, καλεῖτε· εἰ δὲ μή, λέγετε, ὅτι οὐ πίνομεν, ἀλλὰ ἀναπαυόμεθα ἤδη. Καὶ οὐ πολὺ ὕστερον Ἀλκιβιάδου τὴν φωνὴν ἀκούειν ἐν τῇ αὐλῇ σφόδρα μεθύοντος καὶ μέγα βοῶντος, ἐρωτῶντος, ὅπου Ἀγάθων, καὶ κελεύοντος ἄγειν παρ' Ἀγάθωνα. ἄγειν οὖν αὐτὸν παρὰ σφᾶς τήν τε αὐλητρίδα ὑπολαβοῦσαν καὶ ἄλλους τινὰς τῶν ἀκολούθων, καὶ ἐπιστῆναι ἐπὶ τὰς E θύρας ἐστεφανωμένον αὐτὸν κιττοῦ τέ τινι στεφάνῳ δασεῖ καὶ ἴων, καὶ ταινίας ἔχοντα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς πάνυ πολλάς, καὶ εἰπεῖν, Ἄνδρες, χαίρετε· μεθύοντα ἄνδρα πάνυ σφόδρα δέξεσθε συμπότην, ἢ ἀπίωμεν ἀναδήσαντες μόνον Ἀγάθωνα, ἐφ' ὅπερ ἤλθομεν; ἐγὼ γάρ τοι, φάναι, χθὲς μὲν οὐχ οἷός τ' ἐγενόμην

D. *μέγα βοῶντος, ἐρωτῶντος*] V. β. καὶ ἐρ. Sed recte καὶ codd. omnes praeter Ven Ξ. Vat. n. Vind. 7. omittunt. Nam per ἐρωτῶντος illud μέγα βοῶντος explicatur. Hommelius tamen ἐρωτῶντος delendum censet. Scilicet hoc est criticam factitare.

E. *κιττοῦ τέ τινι στ.*] Hoc τε, vulgo omissum, codd. plerique omnes suppeditarunt.

δέξεσθε συμπότην] δέξεσθε Bodl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 2. Ang. w. et supra versum Vat. s. Vulgo erat. δέξασθε, puncto post ἤλθομεν posito. Dein ἐφ' ᾧπερ Bodl. Vat. Δ. Par. DK. Ang. w. Vat. p. probante Hermanno.

κεφαλήν, ἐὰν εἴπω οὑτωσί, ἀναδ.] Sic editt. In Par.

compotatio post coenam continuata. Varias vocabuli significationes exposuit Welcker ad Philostr. Imagg. p. 202 sq. ed. Iacobs.

D. *οὐ σκέψεσθε*] Cf. annot. ad c. 1. — *καλεῖτε*, h. e. invitate, ut mox: καὶ τὸν Ἀγάθωνα καλεῖν αὐτόν.

αὐλητρίδα ὑπολαβοῦσαν] Verbum ὑπολαμβάνειν, excipere sustentare, illustravit Dorvill. ad Chariton. p. 172.

ἐπιστῆναι ἐπὶ τὰς θύρας] Intellige fores ipsius domus, in qua convivae erant, sive τὴν μέταυλον θύραν.

E. *ταινίας ἔχοντα*] Mos erat capita hominum vel publice bene meritorum, veluti victorum, vel amicorum et familiarium laetis diebus ac sollemnitatibus coronis, vittis, taeniis redimiendi et ornandi, v. Ruhnken. ad Tim. Gloss. p. 246 sq. Paschal. de coronis IV. 8. interpp. ad Horat. Od. IV. 11, 2. sl. — De Alcibiadis vinolentia laudant Athenaeum XII. p. 534. et Spanhem. ad Iulian. Orat. I. p. 124.

ἐὰν εἴπω οὑτωσί,] Reliquimus codicum scripturam, non quo eam putaremus integram ac sinceram, est enim aperte vitiata, sed quod vitii, quo la-

ἀφικέσθαι, νῦν δὲ ἥκω ἐπὶ τῇ κεφαλῇ ἔχων τὰς ταινίας, ἵνα ἀπὸ τῆς ἐμῆς κεφαλῆς τὴν τοῦ σοφωτάτου καὶ καλλίστου κεφαλήν, ἐὰν εἴπω οὑτωσί, ἀναδήσω. ἆρα καταγελάσεσθέ μου ὡς μεθύοντος; ἐγὼ δέ, κἂν ὑμεῖς γελᾶτε, ὅμως εὖ οἶδ' ὅτι ἀληθῆ λέγω. ἀλλά 213
μοι λέγετε αὐτόθεν, ἐπὶ ῥητοῖς εἰσίω, ἢ μή; συμπίεσθε, ἢ οὔ; Πάντας οὖν ἀναθορυβῆσαι καὶ κελεύειν εἰσιέναι καὶ κατακλίνεσθαι, καὶ τὸν Ἀγάθωνα καλεῖν αὐτόν. καὶ τὸν ἰέναι ἀγόμενον ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. καὶ περιαιρούμενον ἅμα τὰς ταινίας ὡς ἀναδήσοντα, ἐπίπροσθεν τῶν ὀφθαλμῶν ἔχοντα οὐ κατιδεῖν τὸν Σωκράτη, ἀλλὰ καθίζεσθαι παρὰ τὸν Ἀγάθωνα ἐν μέσῳ Σωκράτους τε καὶ ἐκείνου· παραχωρῆσαι γὰρ τὸν Σωκράτη ὡς ἐκεῖνον καθίζειν. παρακαθεζόμενον δὲ αὐτὸν ἀσπάζεσθαί τε τὸν Ἀγάθωνα καὶ ἀναδεῖν. B

D. Vat. n. est *οὑτωσίν*. Ambr. Vat. r. Vind. 1. Flor. n. mutato ordine: *οὑτωσὶ κεφαλὴν ἀναδήσω*. Permira est coniectura Hommelii, scribendum putantis: *ἐᾶν εἶπον*, quod interpretatur: Dixi iam saepius, mitti me velle liberum a vestris manibus. Ast. coni. *ἆρα, ἐὰν εἴπω οὑτωσί, καταγελάσεσθε*, audaci transpositione facta. Orell. mavult: *ἵν' εἴπω οὑτωσί*, ut Epist. III. p. 318. D. *ἵν' οὕτως εἴπω*. Winckelm. coni. *ἐὰν ἀνείπω οὑτωσί, ἀναδήσω*. Car. Fr. Hermann. *ἀνειπὼν οὑτωσί*.

P. 213. *καὶ κελεύειν εἰσιέναι*] *κελεύει* Bodl. a pr. m.

ἐπίπροσθεν τῶν ὀφθαλμῶν] *ἐπίπροσθε* Coisl., ut solet, cum Vat. Δ. Ang. w., quod dedit Bekker. v. ad p. 172. A.

borat, medela incerta est. Winckelmannus legendum suasit: *ἐὰν ἀνείπω οὑτωσί, ἀναδήσω*. Quae ratio maiorem nansciscetur probabilitatem, ubi post *ἀνείπω* distinxeris, *οὑτωσί* ad *ἀναδήσω* relato. Sed fateor molestum mihi accidere istud *ἐάν* coniunctivo sociatum. Quod in tali sententia vix locum habet. Quamobrem probo potius quod nuperrime dedit C. Fr. Hermannus: *καὶ καλλίστου κεφαλὴν ἀνειπών* (ubi eum victorem renunciavero) *οὑτωσὶ ἀναδήσω*. *Ἀνειπεῖν* hac in re sollemne esse constat. v. Legg. XII. p. 946. B. Schaefer. ad Demosth. Apparat. II. p. 90.

P. 213. *λέγετε αὐτόθεν*] In his *αὐτόθεν*, quod proprie est ex ipsa re praesenti, significat statim, illico. Similia vide ad Phileb. p. 170. — *ἐπὶ ῥητοῖς*, h. e. sub ea conditione, quam dixi. Comparat Wyttenbach. Plutarch. de Audit. p. 42. E. Respicit ad p. 213. E: *μεθύοντα ἄνδρα πάνυ σφόδρα δέξεσθε συμπότην, ἢ ἀπίωμεν κ. τ. λ.* Errat igitur Rückertus nullam dum conditionem memoratam esse existimans.

ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων] i. e. *ὑπὸ τῶν ἀκολούθων*, quos supra dixerat.

εἰπεῖν οὖν τὸν Ἀγάθωνα, Ὑπολύετε, παῖδες, Ἀλκιβιάδην, ἵνα ἐκ τρίτων κατακέηται. Πάνυ γε, εἰπεῖν τὸν Ἀλκιβιάδην· ἀλλὰ τίς ἡμῖν ὅδε τρίτος συμπότης; Καὶ ἅμα μεταστρεφόμενον αὐτὸν ὁρᾶν τὸν Σωκράτη, ἰδόντα δὲ ἀναπηδῆσαι καὶ εἰπεῖν Ὦ Ἡράκλεις, τουτὶ τί ἦν; Σωκράτης οὗτος; ἐλλοχῶν αὖ με ἐνταῦθα κα-
C τέκεισο, ὥςπερ εἰώθης ἐξαίφνης ἀναφαίνεσθαι ὅπου ἐγὼ ᾤμην ἥκιστά σε ἔσεσθαι. καὶ νῦν τί ἥκεις; καὶ τί αὖ ἐνταῦθα κατεκλίνης; ὡς οὐ παρὰ Ἀριστοφάνει, οὐδὲ εἴ τις ἄλλος γελοῖος ἔστι τε καὶ βούλεται· ἀλλὰ διεμηχανήσω, ὅπως παρὰ τῷ καλλίστῳ τῶν ἔνδον κατακείσει. Καὶ τὸν Σωκράτη, Ὦ Ἀγάθων, φάναι, ὅρα, εἴ μοι ἐπαμύνεις· ὡς ἐμοὶ ὁ τούτου ἔρως τοῦ

B. ὅδε τρίτος συμπότης] τρίτος ὅδε συμπότης vett. editt. repugnantibus codd., ex quibus Bodl. Vat. Δ. Par. DK. Vat. p. ὧδε scriptum habent

τουτὶ τί ἦν] τοῦτ᾽ εἰπεῖν vitiosissime Bodl. Vat. Δ. Par. DK. Ang. w. Vat. p. Vind. 7. et Scholiastes. In Vind. 2. haec verba desunt. Deinde post Σωκράτης οὗτος de Bekkeri sententia posui signum interrogationis.

C. ὥςπερ εἰώθης] Sic Vind. 2. et Ven. Ξ. Legebatur εἰώθεις, quod tenuit Hermann.

οὐδὲ εἴ τις ἄλλος γ.] V. οὔτε, quod e Bodl. Vat. Δ. Vind. 2. Par. D. Ang. w, Vat. p. emendatum.

Ὦ Ἀγάθων, φάναι] ὦ cum Bekkero ex Par. F. addidi. Habet enim haec compellatio quandam affectus significationem, ut ὦ vix recte abesse videatur. Deinde Stephanus pro ἐπαμύνεις, quod libri tuentur, correxit ἐπαμυνεῖς, idque etiam Bekkerus recepit, consentientibus Turicensibus. Sed praesens tempus defendi

B. Ὑπολύετε, παῖδες] h. e. calceos solvite. Nam calcei inter epulas deponebantur, de quo more v. Gataker. Advers. Miscell. c. 19. — ἐκ τρίτων, tertius, praeter ipsum Agathonem et Socratem. Gorg. p. 500. A: σύμψηφος ἡμῖν εἶ καὶ σὺ ἐκ τρίτων; ubi v. Heindorf.

Ὦ Ἡράκλεις, τουτὶ τί ἦν;] Mirandi formula, qua utuntur, quibus aliquid subito et praeter exspectationem accidit: unde imperfecti usus explicandus. Aristoph. Acharn. v. 767: τουτὶ τί ἦν τὸ πρᾶγμα; Lysistr. 445: τουτὶ τί ἦν; Vesp. v. 183: τουτὶ τί ἦν; Avv. 863. 1026. 1482. al. v. ad Phaedon. p. 68. C.

Σωκράτης οὗτος; ἐλλοχῶν — κατέκεισο] De hac structura v. ad cap. I. in. Singularem Socratis erga Alcibiadem amorem et amicitiam memorat Plutarch. Vita Alcibiad. c. I. et Maxim. Tyr. XXIV. 5.

C. ὡς οὐ παρὰ Ἀρ. — βούλεται] Verba καὶ βούλεται,

ἀνθρώπου οὐ φαῦλον πρᾶγμα γέγονεν. ἀπ' ἐκείνου γὰρ τοῦ χρόνου, ἀφ' οὗ τούτου ἠράσθην, οὐκέτι ἔξεστί μοι οὔτε προςβλέψαι οὔτε διαλεχθῆναι καλῷ D
οὐδενί, ἢ οὑτοσὶ ζηλοτυπῶν με καὶ φθονῶν θαυμαστὰ ἐργάζεται καὶ λοιδορεῖταί τε καὶ τὼ χεῖρε μόγις ἀπέχεται. ὅρα οὖν, μή τι καὶ νῦν ἐργάσηται, ἀλλὰ διάλλαξον ἡμᾶς, ἢ ἐὰν ἐπιχειρῇ βιάζεσθαι, ἐπάμυνε, ὡς ἐγὼ τὴν τούτου μανίαν τε καὶ φιλεραστίαν πάνυ ὀῤῥωδῶ. Ἀλλ' οὐκ ἔστι, φάναι τὸν Ἀλκιβιάδην, ἐμοὶ καὶ σοὶ διαλλαγή. ἀλλὰ τούτων μὲν εἰςαῦθίς σε τιμωρήσομαι· νῦν δέ μοι, Ἀγάθων, φάναι, μετάδος τῶν ταινιῶν, ἵνα ἀναδήσω καὶ τὴν τούτου ταυτηνὶ τὴν θαυμαστὴν κεφαλήν, καὶ μή μοι μέμφη- E

rectè potest. Mox p. 214. E. ὅρα, εἰ παρίης, Gorg. p. 476. D. ὅρα, εἰ ὁμολογεῖς.

D. καλῷ οὐδενί] οὐδ' ἑνί Bodl. et Tur. Non male, v. ad p. 214. D.

D. θαυμαστὰ ἐργάζεται] V. θαυμάσια, quod e Bodl. Vat. Δ. Vind. 2. Par. D K. Ang. w. Vat. p. et pr. Ven. Ξ. mutatum. Mox ἐπάμυναι Bodl. Vat. Δ. Vind. 2. Par. D K. Ang. w. Editt. omnes ἐπάμυνε.

νῦν δέ μοι, Ἀγ., φάναι] δ' ἐμοὶ Flor. n. Deinde Bodl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 2. Par D K. Ang. w. Vat. p. ἵνα ἀναδησώμεθα. Sed recte habet ἵνα ἀναδήσω, pro quo nec cum C. Fr. Hermanno de coniectura reponam ἀναδήσωμεν. Nimirum istud ἀναδησώμεθα, quod Bodl. aliique habent, unde ortum sit, luculenter apparet ex eo, quod iidem fere libri etiam καὶ exterminant. Nam proximum καὶ om. Bodl. Vat. Δ. Vind. 2. Par. D K. Vat. p. Pro αὐτὸν δὲ vex. Florentini αὐτόν.

E. ταυτηνὶ τὴν θαυμαστὴν κ.] τὴν om. Par. K. et Ambr.

sc. γελοῖος εἶναι, reddas atque id studet. v. Hoogeveen. ad Viger. p. 226. annot. 16. extr. Ceterum ὡς est quippe, nam, ut mox in verbis: ὡς ἐμοὶ ὁ τούτου ἔρως — οὐ φαῦλον πρᾶγμα γέγονεν, et ὡς ἐγὼ τὴν τούτου μανίαν — ὀῤῥωδῶ. C. Fr. Hermannus cur reponendum censuerit: καὶ οὐ παρὰ Ἀριστ. invitis libris omnibus, haud sane intelligimus.

D. ἢ οὑτοσὶ ζ.] h. e. aut, si id facio, hicce prae aemulatione et invidia etc. De verbo ὀῤῥωδεῖν, quod proprie dicitur de animalibus prae metu caudam reducentibus, ab Atticis ita usurpato, ut omnino sit metuere, v. Pierson. ad Moer. p. 255.

E. τὴν τούτου ταυτηνὶ τὴν θαυμαστὴν κεφαλήν] Iteratio haec articuli non caret idonea ratione. Nam verba sic explicanda sunt: τὴν τούτου ταυτηνί, ἣ θαυμαστή ἐστι, κ. v. ad Hipp. mai. 281. D. Cratyl. 398. B. D. Gorg. p. 502. D. Remp. VIII. p. 565. D. III. p. 407. B.

*ται, ὅτι σὲ μὲν ἀνέδησα, αὐτὸν δὲ νικῶντα ἐν λό-
γοις πάντας ἀνθρώπους, οὐ μόνον πρώην ὥςπερ σύ,
ἀλλ' ἀεί, ἔπειτα οὐκ ἀνέδησα. Καὶ ἅμα αὐτὸν λα-
βόντα τῶν ταινιῶν ἀναδεῖν τὸν Σωκράτη καὶ κατα-
κλίνεσθαι.*

Cap. XXXI. *Ἐπειδὴ δὲ κατεκλίνη, εἰπεῖν· Εἶεν
δή, ἄνδρες· δοκεῖτε γάρ μοι νήφειν· οὐκ ἐπιτρεπτέον
ὑμῖν, ἀλλὰ ποτέον· ὡμολόγηται γὰρ ταῦθ' ἡμῖν. ἄρ-
χοντα οὖν αἱροῦμαι τῆς πόσεως, ἕως ἂν ὑμεῖς ἱκα-
νῶς πίητε, ἐμαυτόν. ἀλλὰ φερέτω Ἀγάθων, εἴ τι ἔστιν
ἔκπωμα μέγα. μᾶλλον δὲ οὐδὲν δεῖ, ἀλλὰ φέρε, παῖ,*
214 *φάναι, τὸν ψυκτῆρα ἐκεῖνον, ἰδόντα αὐτὸν πλέον ἢ
ὀκτὼ κοτύλας χωροῦντα. τοῦτον ἐμπλησάμενον πρῶ-
τον μὲν αὐτὸν ἐκπιεῖν, ἔπειτα τῷ Σωκράτει κελεύειν*

οὐκ ἐπιτρεπτέον ὑμῖν] Post *ἐπιτρεπτέον* vulgo *οὖν* insertum legitur, quod auctoritate Bodl. Vat. Δ. Vind. 2. 7. Par. DK. Vat. p. omisi. Est autem hoc asyndeton egregie accommodatum alacritati et fervori orationis, quo loquitur Alcibiades. Quod qui non perspicerent, *οὖν* addendum putarunt. Nam frequentem esse alias hanc orationis formam quis negabit? Itaque nolim Winckelmanno ad Euthyd. p. 88. assentiri, qui ex eo, quod *οὖν* post *εἶεν* sequente *γὰρ* etiam alibi usurpatur, protenus illud hic quoque contra optimorum librorum fidem servandum esse conclusit.

ἄρχοντα οὖν αἱροῦμαι] Inutiliter post *οὖν* insertum legebatur *ὑμῖν* Recte illud omittunt Bodl. Vat. Δ. Coisl Vind. 1. 2. 7. Par. DEFK. Ambr. Ang. u. w. Vat. n. p. r. s. Flor. a b. c. i. n. Aldin. et Bas. 1. Mox *ἔκπομα* Bodl. Vat. Δ. Ang w. quod ab antiquiorum Atticorum consuetudine abhorret atque a scribis etiam tragicorum inculcatum est versibus iis, quorum metro adversatur, v.

αὐτον δὲ νικῶντα] Non dixit, *αὐτὸν*, sed *αὑτόν*, quia *αὐτόν* est ipsum, tantum scilicet virum. — *ἔπειτα*, tamen. v. ad Phaedon. p. 70. E.

Εἶεν δή, ἄνδρες· δοκεῖτε γάρ —] Vide annot. ad c. XXIV. init.

ἄρχοντα οὖν αἱροῦμαι —] De *συμποσιάρχοις* s. magistris bibendi nota sunt omnia. v. intpp. ad Horat. Carm. I. 4, 17. Non elegerant autem antea convivae regem, qui bibendi leges ediceret, sed constituerant, ut suo quisque genio, quantum vellet, indulgeret. v. c. IV. et V. init.

τὸν ψυκτῆρα ἐκεῖνον] Timaeus Gloss. p. 278: *ψυκτήρ· ποτήριον μέγα καὶ πλατὺ εἰς ψυχροποσίαν παρεσκευασμένον*, ubi v. Ruhnken. De Atticae cotylae mensura, quae prope ad heminae Romanae magnitudinem accedebat, disputavit Wurm. de ponderibus, numis et mensuris ap. Graecos et Rom. p. 133 sqq.

P. 214. *οὐδὲν μᾶλλον μή ποτε μεθυσθῇ*] h. e. haud sane magis ebrius unquam evaserit. v. ad Remp.

ἐγχεῖν καὶ ἅμα εἰπεῖν, Πρὸς μὲν Σωκράτη, ὦ ἄνδρες, τὸ σόφισμά μοι οὐδέν· ὁπόσον γὰρ ἂν κελεύῃ τις, τοσοῦτον ἐκπιὼν οὐδὲν μᾶλλον μή ποτε μεθυσθῇ. Τὸν μὲν οὖν Σωκράτη, ἐγχέαντος τοῦ παιδός, πίνειν· τὸν δ' Ἐρυξίμαχον, Πῶς οὖν, φάναι, ὦ Ἀλκιβιάδη, ποιοῦμεν; οὕτως οὔτε τι λέγομεν ἐπὶ τῇ κύλικι οὔτ' ἐπᾴδομεν, ἀλλ' ἀτεχνῶς ὥςπερ οἱ διψῶν- B τες πιόμεθα; Τὸν οὖν Ἀλκιβιάδην εἰπεῖν, Ὦ Ἐρυξίμαχε, βέλτιστε βελτίστου πατρὸς καὶ σωφρονεστάτου, χαῖρε. Καὶ γὰρ σύ, φάναι τὸν Ἐρυξίμαχον· ἀλλὰ τί ποιῶμεν; Ὅ τι ἂν σὺ κελεύῃς. δεῖ γάρ σοι πείθεσθαι·

ἰητρὸς γὰρ ἀνὴρ πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων.

ἐπίταττε οὖν ὅ τι βούλει. Ἄκουσον δή, εἰπεῖν τὸν

Porson. ad Eurip. Hecub. v. 396. et Adversar. p. 191. ed. Lips. Quae Schneiderus ad Civitat. T. I. p. 284. de hac re scripsit, ea me quidem parum movent, nec vero movisse laetor Lobeckium in Disputatione de nominibus in μα exeuntibus p. 9 sq. Quamquam idem aliter Paralipp. p. 425.

P. 214. τοῦτον ἐμπλησάμενον] Athenaeus X. 108. post τοῦτον inserit οὖν. Dein Par. DFK. Vat. p. ἐμπιεῖν.

κελεύῃ τις] Sic Bodl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 2. Vett. editt. κελεύσῃ. Par. DK. Vat. p. κελεύοι, quod receptam lectionem confirmat. Par. K. ἐμπιών.

B. οὔτ' ἐπᾴδομεν] V. οὔτε τι ᾄδομεν. Receptam lectionem debemus Bodl Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 2. Par. DK. Ang. w. Vat. p. Dein Bas. 1. 2. πιώμεθα, quod habet Flor. n.

ἰητρὸς γὰρ ἀνήρ] V. ἰατρός. Ionicam formam debemus VI. p. 492. D. Infra c. XXXV. Alcibiades de Socrate: ἔν τ' αὖ ταῖς εὐωχίαις μόνος ἀπολαύειν οἷός τ' ἦν, τά τ' ἄλλα καὶ πίνειν οὐκ ἐθέλων, ὁπότε ἀναγκασθείη, πάντας ἐκράτει, καὶ ὃ πάντων θαυμαστότατον, Σωκράτη μεθύοντα οὐδεὶς πώποτε ἑώρακεν ἀνθρώπων. Ceterum σόφισμα est callidum et astutum inventum. Quocirca verba sic interpretanda sunt: Gegen den Socrates hilft mir der Pfiff nichts. Quod propter Hommelium admonere placuit, qui haec quoque misere perturbavit.

Πῶς οὖν — ποιοῦμεν;] Ne quis coniunctivum requirat, qui est deliberantis, est haec interrogatio eius, qui quod nunc ipsum fit, improbat ac secus fieri oportere statuit. Qui usus indicativi differt aliquantum ab iis, quae ad p. 176. A. annotavimus. Aliter Eryximachus deinde, deliberandi consilium significans; ἀλλὰ τί ποιῶμεν; — ἐπὶ τῇ κύλικι λέγειν, inter pocula sermones habere. De λόγοις ἐπικυλικείοις v. Hemsterh. ad Lucian. Timon. c. 55.

B. ἰητρὸς γὰρ ἀνὴρ π.] Iliad. λ', 514.

Ἐρυξίμαχον. ἡμῖν, πρὶν σὲ εἰσελθεῖν, ἔδοξε χρῆναι ἐπὶ
C δεξιὰ ἕκαστον ἐν μέρει λόγον περὶ Ἔρωτος εἰπεῖν ὡς
δύναιτο κάλλιστον, καὶ ἐγκωμιάσαι. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι
πάντες ἡμεῖς εἰρήκαμεν· σὺ δ' ἐπειδὴ οὐκ εἴρηκας
καὶ ἐκπέπωκας, δίκαιος εἶ εἰπεῖν, εἰπὼν δ' ἐπιτάξαι
Σωκράτει ὅ τι ἂν βούλῃ, καὶ τοῦτον τῷ ἐπὶ δεξιὰ
καὶ οὕτω τοὺς ἄλλους. Ἀλλά, φάναι, ὦ Ἐρυξίμαχε,
τὸν Ἀλκιβιάδην, καλῶς μὲν λέγεις, μεθύοντα δὲ ἄν-
δρα παρὰ νηφόντων λόγους παραβάλλειν μὴ οὐκ ἐξ
ἴσου ᾖ. καὶ ἅμα, ὦ μακάριε, πείθει τί σε Σωκράτης
D ὧν ἄρτι εἶπεν; ἢ οἶσθα, ὅτι τοὐναντίον ἐστὶ πᾶν ἢ

Coisl. Par. EF. Ang. u Vat. n. p. s. et rec. Ang. w. Quae eo magis requiritur, quia ipsius poetae integer versiculus affertur. Alia ratio est Phaedr. in., ubi poetae verba prosae admiscentur orationi. C. tamen. Fr. Herm. propter Bodl. scilicet auctoritatem veterem scripturam servandam statuit.

C. καὶ ἐκπέπωκας] Sic cum Bas. 2. scriptum habent Bodl. Coisl. Ven. Ξ. Par. K. Ambr. Ang. u. w. Vat. n. p. r. Vind. 1. 2. Flor. a. b. c. i. Vitiose Bas. 1. 2. ἐμπέπτωκας. Steph. ἐμπέπωκας. In Vat. Δ. Par. DF. est ἐκπέπτωκας. Deinde εἶ om. Par. EF. Vat. s. post εἰπεῖν ponit Coisl.

τῷ ἐπὶ δεξιά] Sic Ang. u. Vat. s. ἐπιδεξιά Ang. w. ἐπιδεξια

C. καὶ τοῦτον τῷ ἐπὶ δεξιά] Accusativus ponitur ac si praecessisset δίκαιόν ἐστι. Itaque verba sic interpreteris: καὶ τοῦτον δίκαιόν ἐστιν ἐπιτάξαι τῷ ἐπὶ δεξιά. Structurae variatio nec per se ingrata est, et per sententiae rationem propemodum necessaria.

μεθύοντα δὲ ἄνδρα — παραβάλλειν] Ebrium virum componere cum sobriorum orationibus haud sane aequum fuerit, quod breviter dictum est pro: ebrium virum committere cum iis, qui sobrii loquuntur. De qua loquendi ratione v. ann. ad Protag. p. 358. D. Gorg. p. 455. D. Iam vide, quibus modis hunc locum sollicitaverint ii, qui breviloquentiae vim non assecuti sunt. Bastius enim λόγον inserendum censuit. Wolfius μεθύοντα ἄνδρα positum putavit pro λόγους μεθύοντος ἀνδρός. Astius νηφόντων λόγους accepit ita, ut hoc dictum iudicaret pro νήφοντας. Alii etiam alias rationes inierunt, quas commemorare longum est atque supervacaneum. Παραβάλλειν est obiicere, committere certaminis caussa, quod bono et malo sensu dicitur. Eadem prorsus ratione Aristoph. Avv. 333 sqq. παρέβαλέν τ' ἐμὲ παρὰ γένος ἀνόσιον. Calliditatis et fraudulentiae significationem verbo adhaerere notant Thom. M. p. 620. Hesych. T. II. p. 857.

πείθει τί σε κ. τ. λ.] h. e. πείθει σέ τι τούτων, ἃ Σωκράτης ἄρτι εἶπεν; credisne quidquam eorum, quae modo dixit Socrates? an

ὃ ἔλεγεν; οὗτος γάρ, ἐάν τινα ἐγὼ ἐπαινέσω τούτου παρόντος ἢ θεὸν ἢ ἄνθρωπον ἄλλον ἢ τοῦτον, οὐκ ἀφέξεταί μου τὼ χεῖρε. Οὐκ εὐφημήσεις; φάναι τὸν Σωκράτη. Μὰ τὸν Ποσειδῶ, εἰπεῖν τὸν Ἀλκιβιάδην, μηδὲν λέγε πρὸς ταῦτα, ὡς ἐγὼ οὐδ' ἂν ἕνα ἄλλον ἐπαινέσαιμι σοῦ παρόντος. Ἀλλ' οὕτω ποίει, φάναι τὸν Ἐρυξίμαχον, εἰ βούλει· Σωκράτη ἐπαίνεσον. Πῶς λέγεις; εἰπεῖν τὸν Ἀλκιβιάδην· δοκεῖ χρῆναι, E ὦ Ἐρυξίμαχε; ἐπιθῶμαι τῷ ἀνδρὶ καὶ τιμωρήσωμαι ὑμῶν ἐναντίον; Οὗτος, φάναι τὸν Σωκράτη, τί ἐν νῷ ἔχεις; ἐπὶ τὰ γελοιότερά με ἐπαινέσεις; ἢ τί ποιή-

sine accentu. Vat. *Δ*. ἐπιδέξια Vind. 1. 7. Par. K. Ambr. Vat. p. r. Vett. editt. ἐπὶ δεξιᾷ. conf. p. 177. D. 214. B. 222. E. 223. C. et Schneiderus ad Remp. IV. p. 420. E.

παρὰ νηφόντων λόγους] Steph. coni. παρὰ τοὺς ν. λ. Sed articulo non opus.

E. με ἐπαινέσεις;] Bekk. de suo dedit ἐπαινέσαι. Noli attrectare scripturam codicum. Falluntur enim grammatici existimantes futurum verbi ἐπαινεῖν semper esse ἐπαινέσομαι, non item ἐπαινέσω. Xenoph. Anab. V. 5, 8. ἔπεμψεν — ἐπαινέσοντας — ἔπειτα δὲ καὶ συνησθησομένους. vid. Poppo ad Xenoph. Cyrop. I 4, 16. Buttmann. Gr. Ampl. §. 113. not. 9. Matth. §. 184. 1.

nosti prorsus contrarium esse verum? h. e. noli quidquam eorum credere, quae modo dixit Socrates: nam plane contrarium verum est. Dixerat autem Socratea supra c. XXX. extr. ἀπ' ἐκείνου γὰρ τοῦ χρόνου, ἀφ' οὗ τούτου ἠράσθην, οὐκέτι ἔξεστί μοι οὔτε προσβλέψαι οὔτε διαλεχθῆναι καλῷ οὐδενί κ. τ. λ, unde apparet, cur Alcibiades prorsus contrarium verum esse dicat.

D. ὡς ἐγὼ οὐδ' ἂν ἕνα ἄλλον] ne unum quidem alium, i. e. prorsus neminem alium, quem usum loquendi fuerunt qui hoc loco non perspicerent. Sic mox p. 216 E: ὅσον οὐδ' ἂν εἷς οἰηθείη. P. 222. D: καὶ μηδ' ὑφ' ἑνὸς ἄλλου, h. e. et a nemine prorsus alio. P. 177. A: μηδὲ ἕνα πώποτε — πεποιηκέναι μηδὲν ἐγκώμιον; Xenoph. Symp. III. 4: οὐδὲ καθ' ἓν συμμίγνυται. Phaed. p. 72. D. p. 100. C. Gorg. p 512. E. 519. B. Protag. p. 435. D. De Rep. I. p 353. D. II. p 359. B. VI. p. 506. A. VIII. p. 553. D. Legg. IV. 720. A. al.

E. ἐπὶ τὰ γελοιότερά με ἐπαινέσεις;] h. e. in partem ridiculam. Sic paullo post dicit: οὗτος μὲν οὖν ἴσως οἰήσεται ἐπὶ τὰ γελοιότερα. Phileb. p. 40 C: μεμιμημέναι μέντοι τὰς ἀληθεῖς (ἡδονὰς) ἐπὶ τὰ γελοιότερα. Politic. p. 293. E: ἐπὶ τὰ αἰσχίονα μεμιμῆσθαι. Ibid. p. 297. C: τὰς μὲν ἐπὶ τὰ καλλίονα, τὰς δὲ ἐπὶ τὰ αἰσχίω μιμουμένας ταύτην. Aelian. V. H. XV. 28: μιμεῖσθαι δέ τινας ἐπὶ τὸ γελοιότερον. In talibus quae sit vis et significatio comparativi, neminem, opinor, fugiet.

σεις; Τἀληθῆ ἐρῶ. ἀλλ' ὅρα, εἰ παρίης. Ἀλλὰ μέντοι τά γε ἀληθῆ παρίημι καὶ κελεύω λέγειν. Οὐκ ἂν φθάνοιμι, εἰπεῖν τὸν Ἀλκιβιάδην. καὶ μέντοι οὑτωσὶ ποίησον. ἐάν τι μὴ ἀληθὲς λέγω, μεταξὺ ἐπιλαβοῦ, ἂν βούλῃ, καὶ εἰπέ, ὅτι τοῦτο ψεύδομαι·
215 ἑκὼν γὰρ εἶναι οὐδὲν ψεύσομαι. ἐὰν μέντοι ἀναμιμνησκόμενος ἄλλο ἄλλοθεν λέγω, μηδὲν θαυμάσῃς· οὐ γάρ τι ῥᾴδιον τὴν σὴν ἀτοπίαν ὧδ' ἔχοντι εὐπόρως καὶ ἐφεξῆς καταριθμῆσαι.

Cap. XXXII. Σωκράτη δ' ἐγὼ ἐπαινεῖν, ὦ ἄνδρες, οὕτως ἐπιχειρήσω, δι' εἰκόνων. οὗτος μὲν οὖν ἴσως οἰήσεται ἐπὶ τὰ γελοιότερα, ἔσται δ' ἡ εἰκὼν

P. 215. *τοῖς Σειληνοῖς τ.*] *σιληνοῖς* Bodl. Vat. Δ. Coisl. Ven. Ξ. Vind. 2. Par. E. Ang. u. w. Vat. n. s. Flor. a. b. c. i. constanter. *ἑρμογλυφίοις* Par. E. Ambr. Ang. u. Vat. n. r. Flor. a. b. c. i. n. Scilicet *ει* olim per *ῑ μακρὸν* scribi solitum v. ann. ad 212. C. p. 216. D. 221. D. ubi perperam *αὔλιον* scribunt.

B. *οὐδ' αὐτὸς δήπου ἀμφισβητήσαις*] Hoc *ἀμφισβητήσαις* si verum est, aut *οὐδ' ἂν αὐτός* scribendum, aut interpretan-

Οὐκ ἂν φθάνοιμι] Statim initium faciam.

P. 215. *οὐ γάρ τι ῥᾴδιον*] nam haud sane facile est mirum ingenium tuum expedite et ordine describere, praesertim homini sic se habenti, h. e. inebriato. De v. *ἀτοπία* v. infra p. 221. D.

οὕτως ἐπιχειρήσω, δι' εἰκόνων] Istud *δι' εἰκόνων* praegresso *οὕτως* per epexegesin additum. P. 207. D: *δύναται δὲ ταύτῃ μόνον, τῇ γενέσει.* Legg. I. p. 633. D: *οἶμαι μὲν οὕτω, πρὸς ταῦτα σύμπαντα* De Rep. VIII. 559. E. 551. C. IX. 596. Aristoph. Rann. v. 624: *οὕτω δὲ βασάνιζ', ἀπαγαγών.* Cicero De Orat. I. 23, 108. Nam ars *ita* definitur, ut paulo ante exposuit Antonius, ex rebus perceptis planeque cognitis, quae interpretes non recte explicare solent.

οἰήσεται ἐπὶ τ. γ.] sc. me ipsum laudaturum esse.

ὁμοιότατον αὐτὸν εἶναι τοῖς Σειληνοῖς] De similitudine Socratis cum Silenis vide locos iam ab aliis laudatos Theaetet. p. 143. E. Xenoph. Sympos. IV. 19. ibique intpp. V. 6. Iulian. Caesar. c. IX. ed. Heusing. coll. Davis. ad Ciceron. de fato. c. 5. ad Max. Tyr. VII. 9. Wernsdorf. ad Himer. p. 464. Bergler. ad Arist. Nubb. v. 223. Creuzer. Studior. T. II. p. 231. p. 271 sqq. et 290 sqq. Winckelmann. Histor. Artt. Vol. II. p. 75 sqq. ed. Dresd. Hermann Ulrich von Singen in kleine Deutsche Schriften. Wittenberg, 1730. 8. T. I. p. 77 sqq. Solebant autem operum artifices officinas suas ornare grandioribus capsulis Silenorum formam referentibus, in quibus simulacra pulcerrima, quae elaborassent, reconderent. Itaque Alcibiades eleganter hac utitur comparatione, Socratem significaturus plus in se habere reconditum

τοῦ ἀληθοῦς ἕνεκα, οὐ τοῦ γελοίου. φημὶ γὰρ δὴ ὁμοιότατον αὐτὸν εἶναι τοῖς Σειληνοῖς τούτοις τοῖς ἐν τοῖς ἑρμογλυφείοις καθημένοις, οὕςτινας ἐργάζονται οἱ δημιουργοὶ σύριγγας ἢ αὐλοὺς ἔχοντας· οἳ διχάδε διοιχθέντες φαίνονται ἔνδοθεν ἀγάλματα ἔχοντες θεῶν. καί φημι αὖ ἐοικέναι αὐτὸν τῷ Σατύρῳ τῷ Μαρσύᾳ. ὅτι μὲν οὖν τό γε εἶδος ὅμοιος εἶ τούτοις, ὦ Σώκρατες, οὐδ' αὐτὸς δήπου ἀμφιςβητήσαις· ὡς δὲ καὶ τἆλλα ἔοικας, μετὰ τοῦτο ἄκουε. ὑβριστὴς εἶ· ἢ οὔ; ἐὰν γὰρ μὴ ὁμολογῇς, μάρτυρας παρέξομαι. ἀλλ' οὐκ αὐλητής; πολύ γε θαυμασιώτερος ἐκείνου· ὁ μέν γε δι' ὀργάνων ἐκήλει τοὺς ἀνθρώπους τῇ ἀπὸ τοῦ

dum: ne ipse quidem dubitare volueris. v. Reisig. De ἂν particula p. 131. Hermann. De Part. ἂν p. 159 sqq. Bekkerus ἀμφιςβητήσεις ex Par. K. et corr. Vat. p. dedit; recte fortasse.

ἀλλ' οὐκ αὐλητής] Recte post αὐλητής interpungunt Bodl. Vat. Δ. Coisl. Ven. Ξ. Vind. 1. 2. Par. F. Flor. a. b. i. n. Bas. 1. Steph. Nam vulgo post ἐκείνου interrogandi signum interponitur.

quam fronte promittat. Quae quidem similitudo eo est elegantior, quod Socrates etiam nasum aduncum, ludibrii et protervitatis signum, atque ridendi iocandique consuetudinem cum Silenis habebat communem. Aperiri autem poterant illae statuae Silenorum ab utraque parte (διχάδε), ita ut utrinque patefactae ostenderent opera in iis recondita in clara luce collocata. vid. Boettiger. Musei Attic. T. I. p. 355. Amaltheae Vol. III. p. 168—87. Quae quum ita sint, equidem reiiciendam censeo Stephani coniecturam qui δίχα reponendum putabat, Astio comprobante. Nec scrupulum iniicit, quod Iulianus Orat. VI. p. 184. A., ubi hunc locum manifesta expressit imitatione, haec habet: φημὶ γὰρ δὴ τὴν κυνικὴν φιλοσοφίαν ὁμοιοτάτην εἶναι τοῖς Σειληνοῖς τούτοις τοῖς ἐν τοῖς ἑρμογλυφείοις καθημένοις, οὕςτινας ἐργάζονται οἱ δημιουργοὶ σύριγγας ἢ αὐλοὺς ἔχοντας, οἱ δὲ διοιχθέντες ἔνδον φαίνονται ἀγάλματα ἔχοντες θεῶν.

B. τῷ Σατύρῳ τῷ Μαρσύᾳ] De Marsya Phrygio, Bacchi comite, v. docte disserentem Boettigerum l. c. p. 279 sqq. et Klopferum Lexic. Mytholog. a v. Huius discipulus atque παιδικά fuisse perhibetur Olympus, de quo v. Aristot. Polit. VIII. 5. p. 326. ed. Schneid. auctor. Minois p. 318. B. Legg. III. p. 677. E. Plutarch. de Musica p. 1133. Plura dabit Moser. ad Nonn. p. 244.

ἐὰν γὰρ μὴ ὁμολ.] Particula γάρ referenda est ad sententiam ex reliqua oratione facile supplendam: εἶ μὲν οὖν. Quod monendum videbatur propterea, quod pusilla res non animadversa magni erroris causa exstitit.

C. ὁ μέν γε δι' ὀργάνων ἐκ.] Exspectabas ὁ μὲν γάρ. Sed vide annot. ad p. 180. D. cap. VIII.

στόματος δυνάμει, καὶ ἔτι νυνὶ ὃς ἂν τὰ ἐκείνου αὐλῇ. ἃ γὰρ Ὄλυμπος ηὔλει, Μαρσύου λέγω, τούτου διδάξαντος. τὰ οὖν ἐκείνου ἐάν τε ἀγαθὸς αὐλητὴς αὐλῇ ἐάν τε φαύλη αὐλητρίς, μόνα κατέχεσθαι ποιεῖ καὶ δηλοῖ τοὺς τῶν θεῶν τε καὶ τελετῶν δεομένους διὰ τὸ θεῖα εἶναι. σὺ δ' ἐκείνου τοσοῦτον μόνον διαφέρεις, ὅτι ἄνευ ὀργάνων ψιλοῖς λόγοις ταὐτὸν τοῦτο
D *ποιεῖς. ἡμεῖς γοῦν ὅταν μέν του ἄλλου ἀκούωμεν λέγοντος καὶ πάνυ ἀγαθοῦ ῥήτορος ἄλλους λόγους, οὐδὲν μέλει, ὡς ἔπος εἰπεῖν, οὐδενί· ἐπειδὰν δὲ σοῦ τις ἀκούῃ ἢ τῶν σῶν λόγων, ἄλλου λέγοντος, κἂν πάνυ φαῦλος ᾖ ὁ λέγων, ἐάν τε γυνὴ ἀκούῃ ἐάν τε ἀνὴρ ἐάν τε μειράκιον, ἐκπεπληγμένοι ἐσμὲν καὶ κατεχόμεθα. ἐγὼ γοῦν, ὦ ἄνδρες, εἰ μὴ ἔμελλον κομιδῇ δόξειν μεθύειν, εἶπον ὀμόσας ἂν ὑμῖν οἷα δὴ πέπονθα αὐτὸς ὑπὸ τῶν τούτου λόγων καὶ πάσχω ἔτι*

D. *ἐγὼ γοῦν, ὦ ἄνδρες*] Recte *γοῦν* Ambr. Ang. w. Vat. r. Vind. 1. 2. Vulgo erat *ἔγωγ' οὖν*.

ἔτι καὶ νυνί] Sic Bodl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 2. Par. DK. Ang. w. Vat. p. Vett. editt. *νῦν*.

E. *ὑπὸ τῶν λόγων τῶν τούτου*] Secundum *τῶν* abest a Bodl. Vat. Δ. Vind. 2. Ang. w.

τὰ ἐκείνου αὐλῇ] Pertinent huc quae monuit Boeckh. in Min. p. 26. „Olympi harmonias, inquit, etiam recentiore aetate superstites fuisse passim tradunt, v. Aristoph. Eqq. v. 9. et Schol. ib. Eurip. Iphig. Aul. v. 576. Aristot. Polit. VIII 5. Plutarch. de Mus. p. 1133. C sqq. coll. p. 1143. B. Neque enim aliae sunt quam notae illae Phrygiae, *ἐνθουσιασμὸν* procreantes.“

μόνα κατέχεσθαι ποιεῖ] In his *μόνα* est eximie. Infra c. XXXVII: *πρῶτον μὲν νοῦν ἔχοντας ἔνδον μόνους εὑρήσει τῶν λόγων*. Legg. IV. 705. E. Xenoph. Hist. Gr. I. 4. 13: *καὶ μόνος ἀπελογήθη, ὡς οὐ δικαίως φύγοι*. Lysias advers. Alcibiad. p. 127. ed. Brem. *μόνος αὐτὸς τῶν πολιτῶν ἔνοχος*. Lucian. Alexandr. p. 53. ed. Iacob.: *Ἐπικούρῳ, ἀνδρὶ τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων καθεωρακότι καὶ μόνῳ τὴν ἐν αὐτοῖς ἀλήθειαν εἰδότι*. Aristoph. Lysistr. 145: *ὦ φιλτάτη σὺ καὶ μόνη τούτων γυνή*. Plura dabit Iacobs. Additament. Animadverss. in Athen. p. 131. Frustra Orellius *μόνους* coniiciebat. Minus etiam placet coniectura Winckelmanni Praefat. ad Spur. Diall. Plat. p. X. ed. Tur. min. *θείᾳ μοίρᾳ* vel *μανίᾳ κατέχεσθαι* legendum putantis. Proxima: *καὶ δηλοῖ τοὺς τῶν θεῶν κ. τ. λ.* sic intelligenda: et manifestoa reddit eos, qui deorum et initiationum sentiunt

καὶ νυνί. ὅταν γὰρ ἀκούω, πολύ μοι μᾶλλον ἢ τῶν E
κορυβαντιώντων ἥ τε καρδία πηδᾷ καὶ δάκρυα ἐκχεῖται ὑπὸ τῶν λόγων τῶν τούτου. ὁρῶ δὲ καὶ ἄλλους παμπόλλους τὰ αὐτὰ πάσχοντας. Περικλέους δὲ ἀκούων καὶ ἄλλων ἀγαθῶν ῥητόρων εὖ μὲν ἡγούμην λέγειν, τοιοῦτον δ' οὐδὲν ἔπασχον, οὐδὲ τεθορύβητό μου ἡ ψυχὴ, οὐδ' ἠγανάκτει, ὡς ἀνδραποδωδῶς διακειμένου. ἀλλ' ὑπὸ τουτουῒ τοῦ Μαρσύου πολλάκις δὴ οὕτω διετέθην, ὥςτε μοι δόξαι μὴ βιωτὸν εἶναι ἔχοντι ὡς 216
ἔχω. καὶ ταῦτα, Σώκρατες, οὐκ ἐρεῖς ὡς οὐκ ἀληθῆ. καὶ ἔτι γε νῦν ξύνοιδ' ἐμαυτῷ, ὅτι, εἰ ἐθέλοιμι παρέχειν τὰ ὦτα, οὐκ ἂν καρτερήσαιμι, ἀλλὰ ταὐτὰ ἂν πάσχοιμι. ἀναγκάζει γάρ με ὁμολογεῖν, ὅτι πολλοῦ ἐνδεὴς ὢν αὐτὸς ἔτι ἐμαυτοῦ μὲν ἀμελῶ, τὰ δ' Ἀθηναίων πράττω. βίᾳ οὖν ὥςπερ ἀπὸ τῶν Σειρήνων ἐπισχόμενος τὰ ὦτα οἴχομαι φεύγων, ἵνα μὴ αὐ-

οὐδὲ τεθορύβητο] Sic Coisl. Par. EF. Ambr. Ang. Vat. n. r. s. Flor. a. b. c. i. n. Vett. editt. *ἐτεθορύβητο.*

P. 216. *καὶ ταῦτα, Σώκρατες*] *ὦ* vulgo interpositum abest a Bodl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 2. Par. DK. Ang. w. Vat. p.

ταὐτὰ ἂν πάσχοιμι] *ταῦτα* Bodl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Par. DK. male.

βίᾳ οὖν ὥςπερ ἀπὸ τ. Σ.] V. commentar.

desiderium, propterea quod divina sunt ideoque divino furore agitant audientium pectora. Itaque nescio, qua agitatus intemperie Hommel. scribendum putaverit *δηλοῖ θνητοὺς τῶν θεῶν.*

ψιλοῖς λόγοις] solo sermone tuo, non accedentibus harmoniae illecebris. v. Dorvill. ad Charit. p. 450. ed. Lips.

E. *ἢ τῶν κορυβαντιώντων*] Vide annot. ad Criton. p. 54. D. init. Loqutionem *ἡ καρδία πηδᾷ* illustravit Boisson. ad Eunap. p. 258. conf. Ion. p. 535. C.

P. 216. *βίᾳ οὖν — φεύγων*] „Abreschius Lectt. Aristaen. p. 147. pro *βίᾳ*, e quo nullus elici sensus posset, reponi iubebat *βύων*, hoc modo: *βύων οὖν, ὥςπερ — τὰ ὦτα, οἴχομαι φεύγων·* credebatque sumtam esse ex hoc loco Platonis glossam apud Hesychium hanc: *βύων τὰ ὦτα· ἐπιφράττων.* Non assentior. Nam primo ex altera lectione sensus commodissimus nascitur; nam *βίᾳ* cohaeret cum verbis *οἴχομαι φεύγων*, et simpliciter dictum est pro *βίᾳ μου*, ut sit: invitus fugio eius consuetudinem; deinde accusativus *τὰ ὦτα* cohaeret cum participio *ἐπισχόμενος*, ut glossa *βύων τὰ ὦτα* nullo modo possit ex hoc loco sumta esse; denique si Plato *βύων* scripsisset, dixisset haud dubie *βύων οὖν τὰ*

τοῦ καθήμενος παρὰ τούτῳ καταγηράσω. πέπονθα
B δὲ πρὸς τοῦτον μόνον ἀνθρώπων, ὃ οὐκ ἄν τις οἴ-
οιτο ἐν ἐμοὶ ἐνεῖναι, τὸ αἰσχύνεσθαι ὁντινοῦν. ἐγὼ
δὲ τοῦτον μόνον αἰσχύνομαι. ξύνοιδα γὰρ ἐμαυτῷ ἀν-
τιλέγειν μὲν οὐ δυναμένῳ, ὡς οὐ δεῖ ποιεῖν ἃ οὗτος
κελεύει, ἐπειδὰν δὲ ἀπέλθω, ἡττημένῳ τῆς τιμῆς τῆς
ὑπὸ τῶν πολλῶν. δραπετεύω οὖν αὐτὸν καὶ φεύγω,
καὶ ὅταν ἴδω, αἰσχύνομαι τὰ ὡμολογημένα. καὶ πολ-
C λάκις μὲν ἡδέως ἂν ἴδοιμι αὐτὸν μὴ ὄντα ἐν ἀνθρώ-
ποις· εἰ δ' αὖ τοῦτο γένοιτο, εὖ οἶδ', ὅτι πολὺ μεῖ-

C. οὐκ ἔχω ὅ τι χρήσομαι] Bekk. χρήσωμαι correxit. v. ann.

ἄλλα δέ μου ἀκούσατε] V. ἀλλὰ δὴ ἐμοῦ. Sed Coisl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 2. Par. DK. Ambr. Ang. w. Vat. p. r. δέ μου. Bodl. Ang. u. Vat. n. Flor. a. b. c i. n. δὲ ἐμοῦ, quod ob unum Bodl. non debebat recipere Hermannus. Pro ἀλλά codd. plurimi recte ἄλλα.

οἷς ἐγὼ εἴκασα] οἷος cum. vett. editt. tenent Par. E. Ang. u. Vat. n. Flor. i. Ceteri recte cum Bas. 2. οἷς. Praeterea Fische- ὦτα, ὥςπερ ἀπὸ Σειρήνων, οἴχ. φ., neque eandem sententiam bis expressisset diversis verbis, contra leges elegantiae orationis. Quis enim ferat ita loquentem: Obstruens aures, tanquam ab Sirenum cantu cohibens aures, fugio virum. Ceterum de re ipsa, ad quam respexit Alcibiades, vid. Homerus Odyss. μ' v. 47 sqq." Fischerus.

B. ἡττημένῳ τῆς τιμῆς τῆς ὑπὸ τῶν πολλῶν] h. e. quum vero discesserim, me honori, quo me ornet populi multitudo, succumbere et quasi victas manus dare, ambitione nimirum et gloriae cupiditate animum denuo occupante. De ὑπό cum τιμή coniuncto v. Xenoph. Cyrop. III. 3, 2. ἥδεσθαι τῇ ὑπὸ πάντων τιμῇ. Plura dedi ad Remp. II. 359. A.

C. οὐκ ἔχω ὅ τι χρήσομαι] Tenui nunc librorum scripturam, pro qua olim cum Bekkero censebam reponendum esse χρήσωμαι. At vero utrumque recte dicitur, licet aliquo sensus discrimine. Futurum ponitur ubi non de unius alicuius iam praesentis rei dubitatione agitur, sed res in universum cum certa voluntatis aut opinionis significatione indicatur et de futuri temporis perpetuitate cogitari debet. conf. Phileb. 61. A. ἵνα δευτερεῖα ὅτῳ δώσομεν ἔχωμεν. Gorg. p. 521. C. 465. C. Legg. VIII. p. 835. D. Coniunctivus deliberantis est de eo, quod pro praesenti rerum conditione fieri debeat. Quod si durare cogitatur, coniunctivus praesentis temporis adhibetur; sin vel brevi absolvitur vel semel tantum peragitur, opus est aoristo. v. supra ad p. 194. D. et ad Euthydem. p. 287. C. Loquutionem χρῆσθαί τινί τι illustravi ad Criton. c. IV.

Καὶ ὑπὸ μὲν δὴ τ. αὐλ. — ὑπὸ τοῦδε τοῦ Σατύρου]

ζον ἂν ἀχθοίμην, ὥςτε οὐκ ἔχω ὅ τι χρήσομαι τούτῳ τῷ ἀνθρώπῳ.

Cap. XXXIII. *Καὶ ὑπὸ μὲν δὴ τῶν αὐλημάτων καὶ ἐγὼ καὶ ἄλλοι πολλοὶ τοιαῦτα πεπόνθασιν ὑπὸ τοῦδε τοῦ Σατύρου· ἄλλα δέ μου ἀκούσατε, ὡς ὅμοιός τέ ἐστιν οἷς ἐγὼ εἴκασα αὐτόν, καὶ τὴν δύναμιν ὡς θαυμασίαν ἔχει. εὖ γὰρ ἴστε, ὅτι οὐδεὶς ὑμῶν τοῦτον γιγνώσκει· ἀλλὰ ἐγὼ δηλώσω, ἐπείπερ* D
ἠρξάμην. ὁρᾶτε γάρ, ὅτι Σωκράτης ἐρωτικῶς διάκειται τῶν καλῶν καὶ ἀεὶ περὶ τούτους ἐστὶ καὶ ἐκπέπληκται, καὶ αὖ ἀγνοεῖ πάντα καὶ οὐδὲν οἶδεν, ὡς

rus ad Weller. T. II. p. 279. malebat ἤκασα. Idem fere censebat Ruhnk. ad Tim. p. 95., qui librarios Platonis putabat ἤκασα in usitatiorem formam εἴκασα mutavisse. Nec tamen librorum lectionem sollicitabunt qui inspexerint Valcken. ad Eurip. Phoen. v. 165. Buttmann. Grammat. ampl. T. I. p. 328. §. 84. Matthiae Gr. ampl. §. 167. 5.

D. *καὶ αὖ ἀγνοεῖ*] *αὖ* om. Coisl. Par. EF. Ambr. Ang. u. Vat. d. n. r. s. Florentini. iniuria.

et modis quidem et ego et alii multi ita affecti sunt ab hoc Satyro. *Τὰ αὐλήματα* intelligit Alcibiades sermones Socratis, quorum antea mentionem fecerat.

καὶ τὴν δύναμιν ὡς θαυμασίαν ἔχει] i. e. *καὶ ὡς θαυμασία ἡ δύναμίς ἐστιν, ἣν ἔχει.*
ἀλλὰ ἐγὼ δηλώσω] sc. *οἷός ἐστιν.*

D. *ἐρωτικῶς διάκειται τ. κ.*] h. e. *ἐρᾷ*. cf. Matthiae Gr. §. 340. p. 648.

καὶ αὖ ἀγνοεῖ πάντα —] Locus admodum salebrosus, cuius tamen difficultates omnes nunc puto sublatas esse interpunctione a Schleiermachero et Bekkero emendata. Vulgo enim legebatur: *καὶ οὐδὲν οἶδεν, ὡς τὸ σχῆμα αὐτοῦ τοῦτο οὐ σειληνῶδες σφόδρα γε*, quod Stephanus ita corrigebat, ut pro *οὐ σειληνῶδες* scriberet *ὂν σειληνῶδες*. Videlicet *ὡς τὸ σχῆμα αὐτοῦ* significat: quemadmodum eius forma et habitus est, h. e. quemadmodum ipsa eius forma et habitus declarat. Nam Socratis forma, qualis describitur a Platone, quum proclivitatem ad amorem, tum inscitiam quandam et stupiditatem prodebat. Itaque haec commode referri possunt ad *τὸ ἐρωτικῶς διακεῖσθαι* et *τὸ πάντα ἀγνοεῖν καὶ οὐδὲν εἰδέναι*. In hoc ipso autem Socrates similis erat Satyris atque Silenis, quorum faciem constat cum libidinis et protervitatis, tum stupiditatis speciem prae se tulisse. Aliter haec expedire conati sunt Bastius l. c. et Creuzerus Studior. T. II. p. 231. et p. 290. aliter etiam Hommelius, qui legendum putat: *καὶ οὐδὲ οἶδεν ὡς τὸ σχῆμα αὐτοῦ*, quod commemorasse ad coarguendum satis est. Redit autem deinceps Alcibiades ad illam comparationem, qua antea usus erat, atque docet longe aliud quid intus in Socrate

τὸ σχῆμα αὐτοῦ. τοῦτο οὐ σειληνῶδες; σφόδρα γε. τοῦτο γὰρ οὗτος ἔξωθεν περιβέβληται, ὥσπερ ὁ γεγλυμμένος Σειληνός· ἔνδοθεν δὲ ἀνοιχθεὶς πόσης, οἴεσθε, γέμει, ὦ ἄνδρες συμπόται, σωφροσύνης; ἴστε, ὅτι οὔτ', εἴ τις καλός ἐστι, μέλει αὐτῷ οὐδέν, ἀλλὰ καταφρο-
E νεῖ τοσοῦτον, ὅσον οὐδ' ἂν εἷς οἰηθείη, οὔτ' εἴ τις πλούσιος, οὔτ' εἰ ἄλλην τινὰ τιμὴν ἔχων τῶν ὑπὸ πλήθους μακαριζομένων. ἡγεῖται δὲ πάντα ταῦτα τὰ κτήματα οὐδενὸς ἄξια καὶ ἡμᾶς οὐδὲν εἶναι, εἰρω-

τοῦτο οὐ σειληνῶδες] Pro οὐ Steph. errore ὂν habet. Bernhardy Syntax. p. 285. interpungi iubet: ὡς τὸ σχῆμα αὐτοῦ τοῦτο. οὐ σειληνῶδες; quod sequuti sunt Turicc. Non opus. Ceterum hic quoque plerique libri cum Bodl. Vat. Coisl. Ven. Ξ. habent σιληνῶδες et mox σιληνός. v. ad p. 215. A.

γεγλυμμένος Σειληνός] V. γεγλυμμένος cum Bodl. aliis. Coisl. Vind. 1. 2. 7. Par. DK. Ambr. Vat. d. p. r. Flor. n. ἐγγεγλυμμένος Vat. Δ. Ang. w. ἐγλυμμένος.

E. ἡμᾶς οὐδὲν εἶναι] ὑμᾶς Par. DK. Ambr. Vat. p. s. Heusdius Specim. crit. p. 17. τιμὰς pro ἡμᾶς coniecit. Dein εἶναι λέγω ὑμῖν. εἰρωνευόμ. Bodl. Vat. Δ. Coisl. Par. EF. Ambr. Ang. u. w. Vat. d. n. r. s. Vind. 1. 7. Flor. a. b. c. i. n. et Bas. 2. εἶναι λέγω ὑμῖν· εἰρων. Par. DK. Vat. p. Ficinus: sed ea cuncta supra quam esse reconditum, quippe qui et diviniori amori deditus sit quam qui cum Silenorum libidine possit conferri, et sapientia ornatus prorsus singulari. In quo loco prorsus egregium est et venustatia plenissimum, quod dicit τοῦτο γὰρ — περιβέβληται, nam externam hanc formam et speciem ille quasi superimposuit internis animi virtutibus, quemadmodum Silenorum statuae contegunt et reconditas in se habent imagines deorum.

πόσης, οἴεσθε, γέμει] Notandum est hoc οἴεσθε orationis animandae causa interiectum, ut Crat. p. 438. C. Hipp. mai. p. 298. A. De Rep. VII. p. 520. D. Lucian. Necyom. c. 14: καὶ ταῦτα πῶς οἴει βαρεῖς ὄντες; ubi Hemsterhusius praeter hunc locum contulit Oenom. ap. Euseb. Praep. Evang. p. 214. B: ἐγὼ οὖν ὡς ἤκουσα, πῶς οἴει ἠγανάκτησα; Plura collegit Heindorf. ad Theaetet. p. 147. A. §. 12. Valcken. ad Hipp. p. 215.

E. ὅσον οὐδ' ἂν εἷς οἰηθείη] quantopere nemo quisquam crediderit, v. ad p. 214. D.

εἰ ἄλλην τινὰ τ.] aut praeterea honore aliquo ornatus. De hoc ἄλλην vid. ad Apolog. Socrat. p. 36. B. atque Indic. — De ἔχων praecedenti ἐστὶ ita subiecto, ut ἔχων ἐστὶν idem sit quod ἔχει, cf. Phaedon. p. 100. D: διότι καλόν ἐστιν ὁτιοῦν, ἢ ὅτι χρῶμα εὐανθὲς ἔχον ἢ σχῆμα κ. τ. λ., ubi v. annot. Politic. p. 297. E: τοῦτ' ἔστιν ὀρθότατα καὶ κάλλιστ' ἔχον. Legg. IV. 713. B. VII. 798. X. 896. A.

καὶ ἡμᾶς οὐδὲν εἶναι] h. e. atque nos, qui talia magni faciamus, nullo in

νευόμενος δὲ καὶ παίζων πάντα τὸν βίον πρὸς τοὺς ἀνθρώπους διατελεῖ. σπουδάσαντος δὲ αὐτοῦ καὶ ἀνοιχθέντος οὐκ οἶδα εἴ τις ἑώρακε τὰ ἐντὸς ἀγάλματα. ἀλλ' ἐγὼ ἤδη ποτ' εἶδον, καί μοι ἔδοξεν οὕτω θεῖα καὶ χρυσᾶ εἶναι καὶ πάγκαλα καὶ θαυμαστά, ὥςτε 217
ποιητέον εἶναι ἐν βραχεῖ ὅ τι κελεύοι Σωκράτης. ἡγούμενος δὲ αὐτὸν ἐσπουδακέναι ἐπὶ τῇ ἐμῇ ὥρᾳ ἕρμαιον ἡγησάμην εἶναι καὶ εὐτύχημα ἐμὸν θαυμαστόν, ὡς ὑπάρχον μοι χαρισαμένῳ Σωκράτει πάντ' ἀκοῦ-

existimari potest, longe spernit ac pro nihilo ducit; quocirca nullius nos esse apud eum vobis assero: fingit tamen ironicus aliter. Vereor tamen, ut codicum scriptura incorrupta sit. Quocirca donec quis verum repererit, vulgatam lectionem tenebimus. Winckelmannus Praef. ad Hipp. mai. ed. Tur. min. p. VII sq. corr. οὐδὲν εἶναι λέγων ὦ 'φήμεροι, εἰρωνευόμενος, κ. τ. λ. Hermannus autem non modo coniecit sed edidit adeo: οὐδὲν εἶναι, λέγων μὲν οὔ, εἰρωνευόμενος δέ, κ. τ. λ. Neutrum nobis satisfacit.

καί μοι ἔδοξεν] καὶ ἐμοὶ Vat. Δ. Vind. 2. Par. DK. Aug. w., quod dedit Bekker.

P. 217. *ὅ τι κελεύοι*] Sic Bodl. Coisl. Vat. Δ. Ambr. Ang. u. w. Vat. d. r. Flor. a. c. Legebatur κελεύει.

numero habendos censet. De Rep. VIII. p. 556. D: ἄνδρες ἡμέτεροι εἰσὶν οὐδέν. Ibid. 562. D: ἐθελοδούλους καὶ οὐδὲν ὄντας. Aristoph. Eccles. 144: σὺ μὲν βάδιζε καὶ κάθησο· οὐδὲν γὰρ εἶ. Itaque plane supervacanea est coniectura Heusdii Specim. Crit. p. 17. pro ἡμᾶς legendum putantis τιμάς. Accedit, quod haec, iudice etiam Creuzero Studior. T. II. p. 291., composita videntur ad imitationem eorum, quae Silenus apud Pindarum Fragment. III. p. 149. ed. Heyn. ad Olympum: ὦ τάλας ἐφήμερε, νήπιε, βάζεις μοι χρήματα διακομπέων, ad quae itidem respexit Aristophanes Nubb. v. 223., ut iam Scholiasta notavit.

εἴ τις ἑώρακε τὰ ἐντὸς ἀγάλματα] Quum ἄγαλμα proprie dicatur quodcunque grata sui specie oculos delectat, ut docuit Ruhnken. ad Tim. p. 5., transtulerunt hoc nomen philosophi etiam ad speciem quasi et formam pulcritudinis atque virtutis in animis ultentem. Itaque hic τὰ ἐντὸς ἀγάλματα intelliguntur species illae virtutis et pulcritudinis in animo Socratis conspicuae. Imitati sunt hunc locum Clemens Alex. Strom. VII. 5. p. 846. ed. Potter. Eusebius adv. Hierocl. c. 6. Nec inepte compararis Cicerон. Legg. I. 22: qui se ipse norit, aliquid sentiet se habere divinum ingeniumque in se suum sicut simulacrum aliquod dedicatum putabit. Genus loquendi praeter Ruhnkenium l. c. illustravit Creuzerus, vir doctissimus et humanissimus, ad Plotin. de Pulcrit. p. 369 sqq.

P. 217. *ἕρμαιον ἡγησάμην*] Vide annot. ad c IV. p. 26.

σαι, ὅσαπερ οὗτος ᾔδει· ἐφρόνουν γὰρ δὴ ἐπὶ τῇ
ὥρᾳ θαυμάσιον ὅσον. ταῦτα οὖν διανοηθείς, πρὸ
τοῦ οὐκ εἰωθὼς ἄνευ ἀκολούθου μόνος μετ' αὐτοῦ
γίγνεσθαι, τότε ἀποπέμπων τὸν ἀκόλουθον μόνος συν-
B εγιγνόμην. δεῖ γὰρ πρὸς ὑμᾶς πάντα τἀληθῆ εἰπεῖν·
ἀλλὰ προσέχετε τὸν νοῦν, καὶ εἰ ψεύδομαι, Σώκρα-
τες, ἐξέλεγχε. συνεγιγνόμην γάρ, ὦ ἄνδρες, μόνος μό-
νῳ, καὶ ᾤμην αὐτίκα διαλέξεσθαι αὐτόν μοι ἅπερ
ἂν ἐραστὴς παιδικοῖς ἐν ἐρημίᾳ διαλεχθείη, καὶ ἔχαι-
ρον. τούτων δ' οὐ μάλα ἐγίγνετο οὐδέν, ἀλλ' ὥςπερ
εἰώθει διαλεχθεὶς ἄν μοι καὶ συνημερεύσας ᾤχετο
ἀπιών. μετὰ ταῦτα συγγυμνάζεσθαι προὐκαλούμην
C αὐτὸν καὶ συνεγυμναζόμην, ὥς τι ἐνταῦθα περανῶν.

ἐφρόνουν γὰρ δη ἐπὶ τ.] δή, scilicet, pro ἤδη revocatum e Bodl. Vat. Δ Ven. Ξ. Vind. 2.

B. ὥςπερ εἰώθει] Par. F. εἰώθη, v. Buttm. Gr. Max. §. 97. 16, unde disces hanc tertiae personae formam a grammaticis recentiori Atticismo assignari. conf. Matth. Gr. §. 198. 4. Post διαλεχθεὶς Vind. 7. Par. K. Ambr. Vat. p. ἂν omittunt, quod Astius in ἄττ' mutandum censet.

C. ταύτῃ ἤνυτον] ἤνιττον Par. F., conf. Dorvill. ad Charit. p. 543. ed. Lips. Mox τἀνδρὶ Par. D K. Vat. p., quod dedit Bekker.

B. ἀλλ' ὥςπερ εἰώθει διαλεχθεὶς ἄν μοι] Pertinet ἂν ad ᾤχετο, ita ut indicet actionem pro rerum conditione identidem repetitam: solebat identidem discedere, de quo loquendi genere optime disseruit Rost. §. 120. 5. c. Itaque non est quod cum Astio corrigamus διαλεχθεὶς ἄττα μοι, aut cum uno cod. Vindob. ἂν deleamus. Delevit tamen Hommelius.

C. οὐδὲν γάρ μοι πλέον ἦν] nihil enim proficiebam. Infra p. 222. D: μηδὲν πλέον αὐτῷ γένηται. Ibid. E: οὐδὲν οὖν πλέον αὐτῷ ἔσται.

ἀλλὰ ἰστέον ἤδη, τί ἐστι τὸ πρᾶγμα] Wyttenbach. Bibl. Crit. Vol. I. Part. I. p. 50. et Vol. III. P. XII. p. 12. legendum censuit: ἀλλ' ἰτέον ἤδη ἐπὶ τὸ πρᾶγμα, sed iam ad ipsam rem aggrediendum est: quae locutio Platoni maxime frequentata est. Atqui rem ipsam Alcibiades iam antea aggressus est explicare, nec nunc demum ad eam illustrandam accedit. Docuit enim adhuc omnes artes, quibus Socratem ad sui amorem pellicere speravisset, in irritum cecidisse. Si autem haec verba referas ad proxime praecedentia, quorsum sane referenda sunt, vereor, ne haec transitionis formula gravior sit quam pro sententiae ratione, praesertim quum pars rei exposita sit. Accedit, quod codices mss. constanter tuentur veterem lectionem, et quod haec ipsa lectio, modo subtiliter explicetur, egregie convenit ipsi orationis argumento. Etenim declaratu-

συνεγυμνάζετο οὖν μοι καὶ προςεπάλαιε πολλάκις οὐδενὸς παρόντος. καὶ τί δεῖ λέγειν; οὐδὲν γάρ μοι πλέον ἦν. ἐπειδὴ δὲ οὐδαμῇ ταύτῃ ἤνυτον, ἔδοξέ μοι ἐπιθετέον εἶναι τἀνδρὶ κατὰ τὸ καρτερὸν καὶ οὐκ ἀνετέον, ἐπειδήπερ ἐγκεχειρήκη, ἀλλὰ ἰστέον ἤδη, τί ἐστι τὸ πρᾶγμα. προκαλοῦμαι δὴ αὐτὸν πρὸς τὸ συνδειπνεῖν, ἀτεχνῶς ὥςπερ ἐραστὴς παιδικοῖς ἐπιβουλεύων. καί μοι οὐδὲ τοῦτο ταχὺ ὑπήκουσεν, ὅμως δ' οὖν χρόνῳ ἐπείσθη. ἐπειδὴ δὲ ἀφίκετο τὸ πρῶτον, δειπνήσας ἀπιέναι ἐβούλετο. καὶ τότε μὲν αἰσχυνόμενος ἀφῆκα αὐτόν· αὖθις δὲ ἐπιβουλεύσας, ἐπειδὴ ἐδεδειπνήκει, διελεγόμην πόῤῥω τῶν νυκτῶν, καὶ ἐπειδὴ ἐβούλετο ἀπιέναι, σκηπτόμενος, ὅτι ὀψὲ εἴη, προςηνάγκασα D

ἐπειδήπερ ἐγκεχειρήκη] Sic Bodl. Vat. Δ. et pr. Coisl. Vulgo erat ἐγκεχειρήκειν. Ang w. Vat. n. r. Flor. a. b. l. et pr. Vat. n. ἐγκεχειρήκει, quod ipsum valet ad tuendam receptam scripturam.

D. δειπνήσας ἀπιέναι] συνδειπνήσας vett. editt. quod solus tenet Ven. Ξ.

διελεγόμην πόῤῥω τῶν νυκτῶν] Grammaticus in Bekkeri Anecdot. I. p. 346. scribit: πόῤῥω ἀεὶ τῶν νυκτῶν. bene, si codices addicerent. v. Kusterum ad Aristoph. Lysistr. v. 1157. et Astium ad Legg. p. 374.

rus Alcibiades, quid sit quod antea dixerat: ἔδοξέ μοι ἐπιθετέον εἶναι τἀνδρὶ κατὰ τὸ καρτερὸν καὶ οὐκ ἀνετέον, addit haec: ἀλλὰ ἰστέον — τὸ πρᾶγμα, sed explorandum et videndum esse, quid hoc rei esset, atque deinceps narrat, quid praeterea fecerit ad Socratis in se amorem excitandum eiusque mentem et animum tentandum. Videtur autem Wyttenbachium in fraudem induxisse, quod ἰστέον retulit ad εἰδέναι, ita ut illud interpretaretur sciendum est, nec reputavit interdum idem ab ἰδεῖν derivatum significare videndum est, explorandum est, veluti Theaet. p. 202. E: δοκεῖ λέγεσθαι κομψότατα —. Theaet. οὐκοῦν ὀρθῶς; Socr. Ἰστέον δή, ubi Heindorfius hunc locum comparavit. Tenendum tamen quod Buttmanous Gramm. ampl. Vol. II. p. 116. observavit, haoc formam nusquam de sensu videndi proprie dicto usurpatam reperiri, sed ubique ad animum referri.

D. χρόνῳ ἐπείσθη] mit der Zeit, i. e. tandem sibi persuaderi passus est, v. Valcken. ad Phoen. p. 108. et Fischer. ad Weller. Gr. III. p. 222.

πόῤῥω τῶν νυκτῶν] usque ad multam noctem, tief in die Nacht hinein, ut Protagor. p. 310. C. In hac similibusque formulis νύκτες significat horas nocturnas v. ad Phileb. p. 158. Ast. ad Protagor. p. 20.

σκηπτόμενος, ὅτι —] Ti-

αὐτὸν μένειν. ἀνεπαύετο οὖν ἐν τῇ ἐχομένῃ ἐμοῦ κλίνῃ, ἐν ᾗπερ ἐδείπνει, καὶ οὐδεὶς ἐν τῷ οἰκήματι ἄλλος
E καθηῦδεν ἢ ἡμεῖς. μέχρι μὲν οὖν δὴ δεῦρο τοῦ λόγου καλῶς ἂν ἔχοι καὶ πρὸς ὁντινοῦν λέγειν· τὸ δ' –ἐντεῦθεν οὐκ ἄν μου ἠκούσατε λέγοντος, εἰ μὴ πρῶτον μέν, τὸ λεγόμενον, οἶνος ἄνευ τε παίδων καὶ μετὰ παίδων ἦν ἀληθής, ἔπειτα ἀφανίσαι Σωκράτους ἔργον ὑπερήφανον εἰς ἔπαινον ἐλθόντα ἄδικόν μοι φαίνεται. ἔτι δὲ τὸ τοῦ δηχθέντος ὑπὸ τοῦ ἔχεως πάθος κἀμὲ ἔχει. φασὶ γάρ πού τινα τοῦτο παθόντα

ἄλλος καθηῦδεν] καθεῦδεν Coisl. Par. D. Vat. p.

E. κἀμὲ ἔχει] κἄμ' ἔχει Vat. Δ. Ang. w. Vat. r. et sic scripsit Bekk.

P. 218. ὑπὸ ἀλγεινοτέρου] Steph. coniecit ἀλγεινοτάτου, maeua Gloss. σκηπτόμενος· προφασιζόμενος: cuius significationis exempla collegit Ruhnken. p. 232.

ἐν τῇ ἐχομένῃ ἐμοῦ κλ.] in lecto mihi (i. e. meo lectulo) proximo. Nam ἔχεσθαί τινος est cum aliquo cohaerere, proxime sequi. v. Ast. ad Legg. p. 366.

E. πρῶτον μέν, τὸ λεγόμενον, οἶνος —] Phaedon. c. XI. in. ὥςτε, τὸ λεγόμενον, ὡς ἀληθῶς τῷ ὄντι ὑπ' αὐτοῦ οὐδὲ φρονῆσαι ἡμῖν ἐγγίγνεται, ubi v. annot. Respicitur proverbium οἶνος καὶ ἀλήθεια, quod explicat Schol. Alcibiadis mentem aperit Photius Lexic. Οἶνος ἄνευ παιδευτῶν (corr. παίδων), qui δύο, inquit, παροιμίαι· ἡ μέν, οἶνος καὶ ἀλήθεια, ἡ δέ, οἶνος καὶ παῖδες ἀληθεῖς. λαμβάνεται δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἀπλοϊζομένων καὶ τὴν ἀλήθειαν λεγόντων. Hoc non intelligens Hommelius misere de toto loco nugatus est. Praeterea advertes aoristi usum in his: οὐκ ἄν μου ἠκούσατε λέγοντος, pro quo quis est qui non exspectaverit ἠκούετε? At enim recte utitur aoristo hoc dicens: quod autem deinceps dicam, id non sic statim a me audiretis.

ἔπειτα ἀφανίσαι — φαίνεται] Haec adduntur nulla amplius habita conditionis ratione, cursu orationis nonnihil mutato.

τὸ τοῦ δηχθέντος —] Hunc locum docte interpretatus est Petitus Miscell. Obss. II. 15. Quum enim qui viperae morsu vulnerati erant superstitione ducti solerent confugere ad usum eorum remediorum, quae prudentioribus risum moverent ideoque aliis indicari et narrari non facile possent, eleganter Alcibiades se comparat cum eiusmodi hominibus, qui ut vipereos dolores lenirent, omnia tentabant, aitque se, quantopere Socratis sermones ipsius animum momorderint et pupugerint, convivis narraturum propterea, quod et ipsi tale quiddam experti esse videantur.

P. 218. ἐγὼ οὖν δεδηγμένος —] Anacoluthia prorsus egregia et rei ipsi accommodata, quippe quae loquentis im

οὐκ ἐθέλειν λέγειν οἷον ἦν πλὴν τοῖς δεδηγμένοις,
ὡς μόνοις γνωσομένοις τε καὶ συγγνωσομένοις, εἰ πᾶν 218
ἐτόλμα δρᾶν τε καὶ λέγειν ὑπὸ τῆς ὀδύνης. ἐγὼ οὖν
δεδηγμένος τε ὑπὸ ἀλγεινοτέρου καὶ τὸ ἀλγεινότατον
ὧν ἄν τις δηχθείη — τὴν καρδίαν γὰρ ἢ ψυχὴν ἢ
ὅ τι δεῖ αὐτὸ ὀνομάσαι πληγείς τε καὶ δηχθεὶς ὑπὸ
τῶν ἐν φιλοσοφίᾳ λόγων, οἳ ἔχονται ἐχίδνης ἀγριώτε-
ρον, νέου ψυχῆς μὴ ἀφυοῦς ὅταν λάβωνται, καὶ
ποιοῦσι δρᾶν τε καὶ λέγειν ὁτιοῦν — καὶ ὁρῶν αὖ
Φαίδρους, Ἀγάθωνας, Ἐρυξιμάχους, Παυσανίας, Ἀρι- B

adversante Wolfio. Pro *ἀλγεινότατον* Par. F. a pr. m. et Vat. s. a m. sec. *ἀλγεινότερον*.

νέου ψυχῆς μὴ ἀφυοῦς] Vett. editt. *καὶ* ante *μὴ* inferciunt, quod recte omittunt Bodl. Vat. *Δ*. Ven. *Ξ*. Par. DK. Ambr. Vat. d. p. r. Vind. 1. 2. 7. Flor. n. et pr. Ven. *Ξ*.

petum animique commotionem, qua de illo dolore loquitur, plane exprimat et veluti imagine aliqua repraesentet. Etenim participia *δεδηγμένος* et *ὁρῶν* carent verbo cum ipsis cohaerente oratione propter interposita membra aliorsum inflexa. — *ὑπὸ ἀλγεινοτέρου* i. e. *ὑπὸ τῶν ἐν φιλοσοφίᾳ λόγων*, qui vehementiores sunt etiam morsu vipereo. Male Stephanus coni. *ἀλγεινοτάτου*. — *τὸ ἀλγεινότατον*, eam mei partem, quae dolores vehementissime sentit, videl. *τὴν καρδίαν κ. τ. λ.* — *ἢ ὅ τι δεῖ αὐτὸ ὀνομάσαι*, v. ad p. 212. C. — *πληγείς τε κ. δ.* Frequens est verbum *δάκνειν* ad animum sic translatum. Aristoph. Acharn. 1: *δέδηγμαι τὴν ἐμαυτοῦ καρδίαν*, ubi v. Kuster. conf. Valck. ad Hippol. p. 305 = 347. ed. Lips. Neque rari usus est *πλήττεσθαι* et *βάλλεσθαι* de sermonibus dictum, quibus quis quasi feritur et percutitur. Euthydem. p. 302. E: *ὥσπερ πληγεὶς ὑπὸ τοῦ λόγου ἄφωνος ἐκείμην*. v. Wyttenbach. ad Plutarch. de Ser. Num. Vind. p. 5 sqq. — *μὴ ἀφυοῦς*, i. e. *εὐφυοῦς*, praeditae sensu veritatis et virtutis, *ᾗ τι ἐν τῇ φύσει φιλοσοφίᾳ συγγενές*, ut loquitur Lucian. Nigrin. p. 42. Ceterum Rostius, ne *ἔχονται* genitivo careret suo, in prima editione nostra commate ante *νέου* sublato post *ἀφυοῦς* distinxit. Quod ideo maxime displicet, quia ita istud *ὅταν λάβωνται* valde langueret. *Ἔχεσθαι* sic sine genitivo positum habes etiam Gorg. p. 494. E. Legg. VII. 13, ubi v. Ast.

καὶ ὁρῶν αὖ Φαίδρ. —] Orationis structura haec esse debebat: *καὶ ὁρῶν αὖ ὑμᾶς, Φαίδρους — καὶ τοὺς ἄλλους πάντας ὑπὸ τῶν αὐτῶν δεδηγμένους* s. *κεκοινωνηκότας τῆς φιλοσόφου μανίας τε καὶ βακχείας, τὸ ἐμὸν πάθος οἷον ἦν πᾶσιν ὑμῖν ἐθέλω λέγειν. συγγνώσεσθε γὰρ κ. τ. λ.* De nominibus propriis in numero plurali positis nota omnia. v. ann. ad Menex. p. 245. D. Valcken. ad Theocrit. Adon. p. 413. C. intpp. ad Aristoph. Avv. v. 561 sqq. Locella ad Xenoph. Ephes. p. 192.

στοδήμους τε καὶ Ἀριστοφάνας· Σωκράτη δὲ αὐτὸν τί δεῖ καὶ λέγειν καὶ ὅσοι ἄλλοι; πάντες γὰρ κεκοινωνήκατε τῆς φιλοσόφου μανίας τε καὶ βακχείας· διὸ πάντες ἀκούσεσθε· συγγνώσεσθε γὰρ τοῖς τε τότε πραχθεῖσι καὶ τοῖς νῦν λεγομένοις. οἱ δὲ οἰκέται, καὶ εἴ τις ἄλλος ἐστὶ βέβηλός τε καὶ ἄγροικος, πύλας πάνυ μεγάλας τοῖς ὠσὶν ἐπίθεσθε.

Cap. XXXIV. *Ἐπειδὴ γὰρ οὖν, ὦ ἄνδρες, ὅ*
C *τε λύχνος ἀπεσβήκει καὶ οἱ παῖδες ἔξω ἦσαν, ἔδοξέ μοι χρῆναι μηδὲν ποικίλλειν πρὸς αὐτόν, ἀλλ' ἐλευθέρως εἰπεῖν ἅ μοι ἐδόκει. καὶ εἶπον κινήσας αὐτόν, Σώκρατες, καθεύδεις; Οὐ δῆτα, ἦ δ' ὅς. Οἶσθα οὖν ἅ μοι δέδοκται; Τί μάλιστα; ἔφη. Σὺ ἐμοὶ*

B. *καὶ Ἀριστοφάνας*] Sic Bodl. Coisl. Vat. Δ. pro vulg. *Ἀριστοφάνεις*. Grammaticus in Bekkeri Anecdot. T. III. p. 1191: *δεῖ δὲ καὶ τοῦτο γινώσκειν, ὅτι οἱ Ἀττικοὶ ἐπὶ τῶν εἰς ης, εἰς ους ἐχόντων τὴν γενικήν, καὶ ἐπὶ τῶν παρὰ τὸ ἔθος διὰ τοῦ ᾱ ποιοῦσι τὴν αἰτιατικὴν τῶν πληθυντικῶν, οἷον ὁ Δημοσθένης τοῦ Δημοσθένους τοὺς Δημοσθένας, ὁ Ἀριστοφάνης τοῦ Ἀριστοφάνους τοὺς Ἀριστοφάνας, κ. τ. λ.*

τί δεῖ καὶ λέγειν] *καὶ* om. Bodl. Vat. Δ. Coisl. Ven. Ξ. Vind 2. Par. DK. Ambr. Ang. u. w. Vat. d. n. p. r. Flor. b. i. n. Extruserunt Turr. Sed noli horum librorum auctoritati ipsius voculae elegantiam concedere, quae sane tanta est, ut bonos librarios credibile sit hic oscitavisse.

πάντες γὰρ κεκοινωνήκατε] *γὰρ* om. Par. EF. Vat. s.

τοῖς τε τότε πραχθεῖσι] *τε* additum est e Vat. Δ. Vind. 1. 2. 7. Par. DK. Ang. w. Ambr.

καὶ ἄγροικος] Sic Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 2. Par. DK. Ambr. Ang. w. Vat. p. Legebatur ante Bekkerum *ἀγροῖκος*.

C. *φαίνει ὀκνεῖν*] V. *φαίνῃ*, quod mutatum ex Ang. w. itemque Bodl. et Vat. Δ., de quibus Bekker. immerito silet.

B. *βέβηλός τε καὶ ἄγροικος, π. π. μ.*] Respicit ad versum Orphicum p. 447. ed. Herm. *Φθέγξομαι οἷς θέμις ἐστί· θύρας δ' ἐπίθεσθε βέβηλοι*, de quo vid. Ruhnken. ad Tim. p. 60. Wesseling ap. Valcken. De Aristobulo Iud. p. 199 sqq et Creuzer ad Plotin. de Pulcrit. p. 332. Loquutio ceteroquin satis usitata. Herod. III. 78: *θέλων αὐτοῦ προςθεῖναι τὰς θύρας.* Lys. de caede Eratosth. p. 87: *ἀπιοῦσα προστίθησι τὴν θύραν.*

C. *μηδὲν ποικίλλειν πρὸς αὐτὸν*] h. e. non obscure s. ambigue loqui. Apte Wyttenbachius comparavit Aristaen. Epist. II. 7: *ἔφη πρὸς ἐκεῖνον ἁπλῶς, μηδὲν ποικίλλουσα.* v. annot. ad cap. IX. med.

ἐγὼ δὲ οὑτωσὶ ἔχω· πάνυ ἄν.] Quae inserviunt explicandis verbis *οὑτωσὶ ἔχω*, ea de

δοκεῖς, ἦν δ' ἐγώ, ἐμοῦ ἐραστὴς ἄξιος γεγονέναι μόνος, καί μοι φαίνει ὀκνεῖν μνησθῆναι πρός με. ἐγὼ δὲ οὑτωσὶ ἔχω· πάνυ ἀνόητον ἡγοῦμαι εἶναί σοι μὴ οὐ καὶ τοῦτο χαρίζεσθαι καὶ εἴ τι ἄλλο ἢ τῆς οὐσίας τῆς ἐμῆς δέοιο ἢ τῶν φίλων τῶν ἐμῶν. ἐμοὶ μὲν D
γὰρ οὐδέν ἐστι πρεσβύτερον τοῦ ὡς ὅ τι βέλτιστον ἐμὲ γενέσθαι, τούτου δ' οἶμαί μοι συλλήπτορα οὐδένα κυριώτερον εἶναι σοῦ. ἐγὼ δὴ τοιούτῳ ἀνδρὶ πολὺ μᾶλλον ἂν μὴ χαριζόμενος αἰσχυνοίμην τοὺς φρονίμους ἢ χαριζόμενος τούς τε πολλοὺς καὶ ἄφρονας. Καὶ οὗτος ἀκούσας μάλα εἰρωνικῶς καὶ σφόδρα ἑαυτῷ εἰωθότως ἔλεξεν, Ὦ φίλε Ἀλκιβιάδη, κινδυνεύεις τῷ ὄντι οὐ φαῦλος εἶναι, εἴπερ ἀληθῆ τυγχά-

ἐγὼ δ' οὑτωσὶ ἔχω· πάνυ ἀν.] Sic primus dedit Bekk. e Bodl. Vind. 1.2.7. Par. DK. Vat. p. Scribebatur *ἔχων πάνυ ἀν.*

D. *ὡς ὅ τι βέλτιστον ἐμὲ γενέσθαι*] *ὅσω τι* Vat. *Δ*. Par. D. *ὅς ὡι τι* Bodl. *ὅσω* Par. P. Vat. p. In Flor. c. *ὡς* omissum. Vides librarios in *ὡς ὅ τι* ita coniuncto offendisse eamque ob caussam in varios incidisse errores. Quod ne aliis quoque accidat, in commentariis infra positis provisum.

μοι συλλήπτορα] *μου* Bodl. Coisl. Vat. *Δ*. Par. EF. Ang. u. w. Ambr. Vat. n. r. s. Flor. a. b. c. i. n. Sed *συλλήπτορα εἶναί τινος πράγματός τινος* Graecis non videtur in usu fuisse.

ἑαυτῷ εἰωθότως] *ἑαυτοῦ τε καὶ εἰωθότως* Bodl. Vat. *Δ*. Coisl. Par. DEFK. Ambr. Ang. u. w. Vat. n. p. r. s. Flor. a. b. c. l. n. Illud *τε* natum videtur ex iota pronomini non subscripto, sed adscripto. Quo exorto reliqui errores facile potuerunt nasci. Defendit tamen librorum scripturam consentiente C. Fr. Hermanno Winckelmannus ad Euthydem. p. 45., qui *ἔλεξεν ἑαυτοῦ* sit esse: d i x i t s u o i n g e n i o c o n v e n i e n t e r. Quod si Graecum videretur, continuo amplecterer; nunc quae viri docti attulerunt ad hanc loquendi formam vindicandam, ea omnia alius sunt generis.

more *ἀσυνδέτως* adduntur. v. Gorg. p. 450. A. 459. B. al. Quam loquendi rationem quum non tenerent grammatici, pro *ἔχω* scripserunt *ἔχων*, quod in vett. editt. migravit.

D. *οὐδὲν ἐστι πρεσβύτερον*] Eodem modo Latini dicunt: m i h i e n i m n i h i l a n t i q u i u s e s t, v. ad Criton. p. 46. B. Deinde *ὡς ὅ τι* ante superlativum ne mireris, ita Plato saepius, ut Legg. V. p. 731. B 743. D. VI. 758. A. 759. C. 783. D. X. p. 908. A: *ὅπῃπερ ἂν ἐρημός τε καὶ ὡς ὅ τι μάλιστα ἀγριώτατος ᾖ ὁ τόπος.* Latini item dicunt: u t q u a m m a x i m e. v. V i g e r. c. VIII. Sect. 10.

οἶμαί μοι συλλήπτορα ο. κ.] i. e. a d i u t o r e m. X e n o p h. Mem. II. 2, 12: *ἵνα — ἀγαθοῦ σοι γίγνηται συλλήπτωρ.* Ibid. II. 1, 32: *ἀγαθὴ συλλήπτρια τῶν ἐν εἰρήνῃ πόνων.*

E νει ὄντα ἃ λέγεις περὶ ἐμοῦ, καί τις ἔστ' ἐν ἐμοὶ δύναμις, δι' ἧς ἂν σὺ γένοιο ἀμείνων· ἀμήχανόν τοι κάλλος ὁρῴης ἂν ἐν ἐμοὶ καὶ τῆς παρὰ σοὶ εὐμορφίας πάμπολυ διαφέρον. εἰ δὴ καθορῶν αὐτὸ κοινώσασθαί τέ μοι ἐπιχειρεῖς καὶ ἀλλάξασθαι κάλλος ἀντὶ κάλλους, οὐκ ὀλίγῳ μου πλεονεκτεῖν διανοεῖ, ἀλλ' ἀντὶ δόξης
219 ἀλήθειαν καλῶν κτᾶσθαι ἐπιχειρεῖς καὶ τῷ ὄντι χρύσεα χαλκείων διαμείβεσθαι νοεῖς. ἀλλ', ὦ μακάριε, ἄμεινον σκόπει, μή σε λανθάνω οὐδὲν ὤν. ἤ τοι τῆς διανοίας ὄψις ἄρχεται ὀξὺ βλέπειν, ὅταν ἡ τῶν ὀμμάτων τῆς ἀκμῆς λήγειν ἐπιχειρῇ· σὺ δὲ τούτων ἔτι πόῤῥω. Κἀγὼ ἀκούσας, Τὰ μὲν παρ' ἐμοῦ, ἔφην,

E. *ἀμήχανόν τοι κάλλος*] *τοι* dudum pro vulg. *τε* dedi e Bodl. Vind. 1. probante etiam C. Fr. Hermanno. Ceteri libri cum Ald. Bas. 1. 2. exhibent *τι*.

πλεονεκτεῖν διανοεῖ] V. *διανοῇ*, quod e Bodl. Vat. Δ. et marg. Flor. F. mutavimus. Nam Bodlei. et Vat., de quibus silet Bekkerus, ita scriptum habere Bastius et Gaisfordius testantur. Dein *καλὸν* Par. D K. Vat. p. Iidem *χρύσεια*.

P. 219. *ἤ τοι τῆς διανοίας*] *ἤτοι* codd. plerique omnes.

Τὰ μὲν παρ' ἐμοῦ] *ἐμοὶ* Vat. Δ. Bodl. Vind. 2. et pr. Ven. Ξ.

καὶ ἐμοὶ ἡγεῖ] V. *ἡγῇ*, quod rursus non e solo Ang. w., ut

E. *καί τις ἔστ' ἐν ἐμοὶ δύναμις*] Locus, si quis alius, sanus et incorruptus dici non potest quantum molestiae interpretibus creaverit. Sed missis variis istis opinionum commentis quid nobis verum videatur, paucis exponere conabimur. Est igitur sententia verborum haec: Videris profecto non contemnendus esse, siquidem vera sunt quae de me dicis ac si revera in me vis quaedam inest, qua tu fias melior. Nam hoc ita si sit, immensam profecto conspicias in me pulcritudinem formositate tua multo praestantiorem. Sed postremis, quae cum gravi asseveratione reliquis subiunguntur, non additur diserte conditio, quippe quae sponte intelligitur. Germanice dixeris: „wahrlich eine wunderbare Schönheit würdest du dann in mir erblicken, welche die Wohlgestalt an dir weit übertrifft." Ceterum asyndeton in gravi hac asseveratione ceteris verbis subiecta neminem morabitur.

ἀντὶ δόξης ἀλήθειαν καλῶν κτ.] h. e. *ἀντὶ καλῶν ἃ δοκεῖ καλὰ εἶναι κτᾶσθαι ἐπιχειρεῖς καλὰ ἃ ἔστιν ὡς ἀληθῶς*. In proximis alludit ad locum Homeri Iliad. VI. v. 234 sqq. *ἔνθ' αὖτε Γλαύκῳ Κρονίδης φρένας ἐξέλετο Ζεύς, ὃς πρὸς Τυδείδην Διομήδεα τεύχε' ἄμειβε, χρύσεα χαλκείων, ἑκατόμβοι' ἐννεαβοίων.*

P. 219. *ἤ τοι τῆς διανοίας ὄψις —*] Solet *τοι* in sententiis afferendis sic poni, ut confirmandi habeat vim et significationem. Nos vocuis **ja, ja**

ταῦτ' ἐστίν, ὧν οὐδὲν ἄλλως εἴρηται ἢ ὡς διανοοῦμαι· σὺ δὲ αὐτὸς οὕτω βουλεύου, ὅ τι σοί τε ἄριστον καὶ ἐμοὶ ἡγεῖ. 'Αλλ', ἔφη, τοῦτό γε εὖ λέγεις· ἐν γὰρ τῷ ἐπιόντι χρόνῳ βουλευόμενοι πράξομεν ὃ ἂν φαίνηται νῷν περί τε τούτων καὶ περὶ τῶν ἄλλων B
ἄριστον. 'Εγὼ μὲν δὴ ταῦτα ἀκούσας τε καὶ εἰπὼν καὶ ἀφεὶς ὥσπερ βέλη τετρῶσθαι αὐτὸν ᾤμην. καὶ ἀναστάς γε, οὐδὲ ἐπιτρέψας τούτῳ εἰπεῖν οὐδὲν ἔτι, ἀμφιέσας τὸ ἱμάτιον τὸ ἐμαυτοῦ τοῦτον — καὶ γὰρ ἦν χειμών —, ὑπὸ τὸν τρίβωνα κατακλινεὶς τὸν τουτουΐ, περιβαλὼν τὼ χεῖρε τούτῳ τῷ δαιμονίῳ ὡς ἀληθῶς καὶ θαυμαστῷ, κατεκείμην τὴν νύκτα ὅλην. C

Bekk. scribit, sed etiam e Bodl. et Vat. Δ. fuit mutandum.

B. ὥςπερ βέλη] Sic Bodl. Vat. Δ. Par. DK. Vat. p. Vind. 7. et supra versum Ambr. Vett. editt. βέλει. Correxit Abresch. Lectt. Aristaen. p. 207.

τούτῳ εἰπεῖν] τοῦτο Bodl. Vat. Δ. Ang. w. αὐτῷ Ambr.

τὸ ἐμαυτοῦ τοῦτον] Unus Steph. τοῦτο, quod frustra fuit qui tuerctur. Nimirum statuit Hommelius Alcibiadem haec narrantem etiamtuuc eodem pallio usum esse.

κατακλινεὶς τὸν τουτουΐ] τούτου Bodl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 2. Par. DK. Ang. w. Vat. p. In Flor. n. legitur τουτονί.

doch eodem modo solemus uti: es fängt ja das Auge des Geistes erst an scharf zu sehen, wann die Schärfe der Augen aufzuhören beginnt. Pindar. Olymp. IV. 29: οὐ ψεύδει τέγξω λόγον. διάπειρά τοι βροτῶν ἔλεγχος. Eurip. Hecub. v. 232: σοφόν τοι κἀν κακοῖς ἃ δεῖ φρονεῖν. Heraclid. v. 589: μέμνησθε τὴν σώτειραν ὡς θάψαι χρεών. κάλλιστά τοι δίκαιον. Iphigen. Aul v 312. Sed apud poetas tragicos nihil hoc usu frequentius. Eundem vero etiam solutae orationis scriptoribus frequentatum esse disces exemplis ab Heindorfio ad Protagor. p 346. C. et a nobis ad Remp X. p. 595. C. allatis.

B καὶ ἀφεὶς ὥςπερ βέλη] Intell. τοὺς λόγους. Solent enim quae vel acute vel acerbe in aliquem dicuntur, cum telis comparari. vid. Wyttenbach. ad Plutarch. de Ser. Num. Vind. p. 56 sq. et mea ad Phileb. p 56 sq. Similiter Latini dicunt verba iaculari, vibrare, torquere, al. de quibus formulis eleganter disputat Muret. Varr. Lectt. VIII. 21. Ceterum quod metaphoricum diceudi genus in unum conflatum est cum verbis propriis, nihil hac ratione frequentius. Prorsus ut hoc loco Phileb. p. 23. B: βέλη ἔχειν ἕτερα τῶν ἔμπροσθεν λόγων.

ἀμφιέσας τ. ἱμ. — τοῦτον] De verbo ἀμφιεννύναι cum duplici accusativo constructo v. Matthiae §. 418. g. — ὑπὸ τ. τρίβωνα, h. e. pallium longo usu detritum, quale solebant gestare philosophi. v. Wyttenbach. ad Plutarch. De Discrim. Am. et Adul. p. 52. C. 440. ed. Ox.

καὶ οὐδὲ ταῦτα αὖ, ὦ Σώκρατες, ἐρεῖς ὅτι ψεύδομαι. ποιήσαντος δὲ δὴ ταῦτα ἐμοῦ, οὗτος τοσοῦτον περιεγένετό τε καὶ κατεφρόνησε καὶ κατεγέλασε τῆς ἐμῆς ὥρας καὶ ὕβρισε· καίπερ ἐκεῖνό γε ᾤμην τι εἶναι, ὦ ἄνδρες δικασταί· δικασταὶ γάρ ἐστε τῆς Σωκράτους ὑπερηφανίας. εὖ γὰρ ἴστε, μὰ θεούς, μὰ θεάς, οὐδὲν περιττότερον καταδεδαρθηκὼς ἀνέστην
D μετὰ Σωκράτους ἢ εἰ μετὰ πατρὸς καθηῦδον ἢ ἀδελφοῦ πρεσβυτέρου.

Cap. XXXV. Τὸ δὴ μετὰ τοῦτο τίνα οἴεσθέ με διάνοιαν ἔχειν, ἡγούμενον μὲν ἠτιμάσθαι, ἀγάμενον δὲ τὴν τούτου φύσιν τε καὶ σωφροσύνην. καὶ ἀν-

C. οὐδὲ ταῦτα αὖ] αὖ om. Coisl. Par. EF. Ambr. Ang. Vat. n. r. s. Recte αὖ servatur.

D. ἢ εἰ μετὰ πατρός] εἰ Coisl. Par. DK. Ambr. Ang. u. Vat. d. n. p. r. et a pr. m. Flor. b. omittunt. Dein Coisl. corr. καθεύδων. Ceterum vix mentione dignum, quod Hommelius post οὐδὲν περιττότερον commate distinguendum censuit, ut hic esset sensus: Scitote enim nihil praeterea, atque reliqua per epexegesin adderentur.

καὶ ἀνδρείαν] Sic Bodl. teste Gaisfordo, Vat. Δ. teste Bastio, et Flor. n. pro vulg. ἀνδρίαν. Bekkerus e suis nihil annotavit.

οὔθ' ὅπῃ] ὅποι Flor. a. b. c. i. Ang. u. Vat. n. Vind. 2. Ven. Ξ.

E. εὖ γὰρ ἤδη] Sic Bodl. Vat. Δ. et pr. Coisl. Vett. editt.

C. τοσοῦτον περιεγένετο] in his τοσοῦτον dictum est δεικτικῶς et per quandam exclamationem, ut significet: mirum quantum me vicit. Quod Hommelio tam insolitum visum, ut Alcibiadem suspicatus sit aliam verborum structuram in mente habuisse. Quasi vero demonstrativa tam raro cum exclamatione ponantur. Mox ἐκεῖνο pertinet ad τῆς ὥρας. Solent enim pronomina neutrius generis interdum universe dicta sic poni, ut referenda sint ad nomina feminina vel masculina, cf. Matthiae §. 439. Sensus hic est: putabam vero meam pulcritudinem admirandum quiddam esse.

εὖ γὰρ ἴστε, — ἀνέστην] Xenoph. Hellen. V. 1, 14: εὖ ἴστε, ὅταν ὑμῶν ἐγὼ ἄρχω, εὔχομαι κ. τ. λ. Crit. c. XVII. De re ipsa v. Corn. Nepos Alcib. c. II. Quintil. Institutt. Oratt. VIII, 4. 23: nec mihi videtur in Symposio Plato, quum Alcibiadem confitentem de se, quid a Socrate pati voluerit, narrat, ut illum culparet, haec tradidisse, sed ut Socratis invictam continentiam ostenderet, quae corrumpi — non posset.

D. οὐκ ἂν ᾤμην ποτὲ

δρείαν, ἐντετυχηκότα ἀνθρώπῳ τοιούτῳ, οἵῳ ἐγὼ οὐκ ἂν ᾤμην ποτὲ ἐντυχεῖν εἰς φρόνησιν καὶ εἰς καρτερίαν; ὥςτε οὔθ᾽ ὅπως οὖν ὀργιζοίμην εἶχον καὶ ἀποστερηθείην τῆς τούτου συνουσίας, οὔθ᾽ ὅπῃ προςαγαγοίμην αὐτὸν εὐπόρουν. εὖ γὰρ ᾔδη, ὅτι χρήμασί E *τε πολὺ μᾶλλον ἄτρωτος ἦν πανταχῇ ἢ σιδήρῳ ὁ Αἴας, ᾧ τε ᾤμην αὐτὸν μόνῳ ἁλώσεσθαι, διεπεφεύγει με. ἠπόρουν δή, καταδεδουλωμένος τε ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου ὡς οὐδεὶς ὑπ᾽ οὐδενὸς ἄλλου περιῇα. Ταῦτά τε γάρ μοι ἅπαντα προὐγεγόνει, καὶ μετὰ ταῦτα στρατεία ἡμῖν εἰς Ποτίδαιαν ἐγένετο κοινὴ καὶ συνεσιτοῦμεν ἐκεῖ. πρῶτον μὲν οὖν τοῖς πόνοις οὐ*

ᾔδειν. Ang. w. *ᾔδην*, quo recepta scriptura confirmatur. Dein *χρήσομαί τε* Bodl. Vat. *Δ*. Par. DK. Ang. w. Vat. p. Legebatur *γε* pro *τε*.

μόνῳ ἁλώσεσθαι] *μόνον* Ang. u.

διεπεφεύγει με] *διαπεφεύγει με* Coisl. et Bekker. *διαπέφευγέ με* Ven. *Ξ*. et edd. Turr.

ἄλλου περιῇα] V. *περιήια*, quod e Vat. *Δ*. Par. DK. Ambr. Vat. d. p. r. aliis, mutatum.

ἐγένετο κοινή] *κοινῇ* Par. DF. Ambr. Vat. p. r. et. pr. Vind. 2.

πρῶτον μὲν οὖν τοῖς πόνοις] Winckelmann. ad Enthydem. p. 13. coni. *ἐν τοῖς π.* Recte opinor.

ἐντ.] Referas *ἂν* ad infinitivum *ἐντυχεῖν*. De hac voculae collocatione v. Rost. §. 121. annot. 5. p. 462 s. Deinde noli *οὖν* sollicitare, quod Stephanus vacare iudicabat. Indicat enim ratiocinationem loquentis, qui quasi secum consilia pectore agitans inducitur. Quippe ea est virtus linguae Graecae, ut multa, quae alii populi nonnisi oratione recta possunt enuntiare, ea etiam oratione obliqua exprimere valeat. Quod quid sibi velit, hoc uno exemplo satis patet. Recta enim oratione dici sic debebat: *πῶς οὖν ὀργίζωμαι καὶ ἀποστερηθῶ τῆς τούτου συνουσίας*; quomodo *igitur* ei irascar eiusque consuetudine me abstineam? Quae convertens Alcibiades in suspensam orationem eleganter retinet voculam *igitur*, quae animo consilia agitantis gravius iudicium facit. Haec nunc significasse sufficiat; eandem rem attigimus ad Prot. p. 322. C. Phaedr. p. 228. D.

E. *στρατεία ἡμ. εἰς Ποτίδαιαν*] Huius expeditionis, cui Socrates et Alcibiades interfuerunt, Plato saepius mentionem facit, veluti Apolog. Socrat. p. 28. E. c. XVII. et Charmid. p. 153. A. C.

μόνον ἐμοῦ περιῆν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων. ὁπότε γοῦν ἀναγκασθείημεν ἀποληφθέντες που, οἷα
220 δὴ ἐπὶ στρατείας, ἀσιτεῖν, οὐδὲν ἦσαν οἱ ἄλλοι πρὸς τὸ καρτερεῖν. ἔν τ' αὖ ταῖς εὐωχίαις μόνος ἀπολαύειν οἷός τ' ἦν τά τ' ἄλλα, καὶ πίνειν οὐκ ἐθέλων, ὁπότ' ἀναγκασθείη, πάντας ἐκράτει, καὶ ὃ πάντων θαυμαστότατον, Σωκράτη μεθύοντα οὐδεὶς πώποτε ἑώρακει ἀνθρώπων. τούτου μὲν οὖν μοι δοκεῖ καὶ αὐτίκα ὁ ἔλεγχος ἔσεσθαι. πρὸς δὲ αὖ τὰς τοῦ χειμῶ–

ὁπότε γοῦν ἀναγκ.] V. ὁπόταν, quod ex Ambr. Ang. u. Vat. d. n. r. s. Flor. a. b. c. l. n. mutavimus. Istud γοῦν om. Bodl. Coisl. Vat. Δ. Par DEFK. Ambr. Ang. u. Vat. d. n. r. a. Flor. a. b. c. i. n., in qnibus vides ex ὁπότε γοῦν depravatione quadam ὁπόταν exstitisse. Male igitur Turr. et Herm. ὁπότ' ἀναγκασθ. In Par. F. rec. legitur ὁπόταν δ' ἄν.

ἀποληφθέντες] Sic Astius correxit ad interp. German. p. 361 sq. Libri ἀπολειφθέντες. Heusdius Specim. p. 17. coni. ἀπολειφθέντες σίτου. Ficinua: si quo in loco, nt accidere solet in bello, commeatus deficeret. Hommelius librorum scriptnram ita defeudit, ut ad ἀπολειφθέντες ex sequenti ἀσιτεῖν facile σίτου aasnmi posse statuat. Et sic locum intellexit etiam Dorvill. ad Chariton. p. 378. ed. Lips.

ὁπότε γοῦν ἀναγκ.] Confirmat γοῦν, ut Lst. certe quidem, antecedentia cum aliqua restrictione, hoc est ita ut indicet hoc certe, quod nunc commemoretnr, veritatem eorum, qnae autea dicta aint, satis testari; sed alia etiam posse afferri, quae tamen nunc reticenda videantur, v. ad c. VIII. C. Cuius qnidem significationis exempla quum innumera reperiautnr, tameu haud scio, an il, qni voculam hoc loco omiserunt, elus vim non satis perceperint. Alioqnin enim non maluissent hoc ἀσύνδετον tolerare, quam vocem sanequam eleganter positam codicum qnorundam auctoritate extrudere. Nimirum etsi haec addita sunt ita, ut praecedenti sententiae illustrandae inserviant, tamen nou ubique iu talibus commode abesse possnnt coniunctiones. Ὁπόταν autem cnm optativo innctum hic qnidem ferendnm non putamus, quum nnlla locum habeat rectae orationis in obliquam conversio. Quod cur ita dicamus, perspicuum erit ex disputatione Hermunni De Part. ἂν p. 147 sqq. Ceterum illi πρῶτον μέν in proximis respondent verba πρὸς δὲ αὖ τὰς τοῦ χειμ. κ. τ. λ., ita nt δὲ αὖ idem sit quod ἔπειτα.

ἀποληφθέντες που] alicubi a commeatu intercepti et prohibiti, v. Hemsterhus. ad Arist. Plut. v. 935. et ad Phaedon. p. 58. C.

P. 220. τά τ' ἄλλα καὶ πίνειν οὐκ ἐθέλων — ἐκράτει] Dici poterat hoc modo: τά τε ἄλλα, καὶ δὴ καὶ τοῦτο, ὅτι πίνειν — πάντας ἐκράτει. Sed eadem breviloquentia paullo post: θαυμάσια εἰργάζετο τά τε ἄλλα, καί ποτε — ἐξῄει ἔχων ἱμάτιον κ. τ. λ. Et sic Graeci

νος καρτερήσεις — δεινοὶ γὰρ αὐτόθι χειμῶνες — θαυμάσια εἰργάζετο τά τε ἄλλα, καί ποτε ὄντος πάγου οἵου δεινοτάτου, καὶ πάντων ἢ οὐκ ἐξιόντων ἔνδοθεν, ἤ, εἴ τις ἐξίοι, ἠμφιεσμένων τε θαυμαστὰ δὴ ὅσα καὶ ὑποδεδεμένων καὶ ἐνειλιγμένων τοὺς πόδας εἰς πίλους καὶ ἀρνακίδας, οὗτος δ' ἐν τούτοις ἐξῄει ἔχων ἱμάτιον μὲν τοιοῦτον, οἷόνπερ καὶ πρότερον εἰώθει φορεῖν, ἀνυπόδητος δὲ διὰ τοῦ κρυστάλλου ῥᾷον ἐπορεύετο ἢ οἱ ἄλλοι ὑποδεδεμένοι. οἱ δὲ στρατιῶται ὑπέβλεπον αὐτὸν ὡς καταφρονοῦντα σφῶν.

(margin: B, beside the line "θαυμάσια εἰργάζετο τά τε ἄλλα, καί ποτε ὄντος πά-")

P. 220. ὃ πάντων θαυμαστότατον] Pro ὃ πάντων Bodl. Vat. Δ. Par. DK. Vat. p. ὁπόταν, errore manifesto. Vind. 2. θαυμασιώτατον.

ἑωράκει ἀνθρώπων] Sic Bodl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 2. Par. DK. Vat p. Vett. editt. et Herm. ἑώρακεν. Sed narrat Alcibiades quae tum apud Potidaeam in Socrate visa fuerint admirabilia.

πρὸς δὲ αὖ τὰς τ. χ.] αὖ, quod vulgo aderat, cum Bodl. Vat. Δ. Coisl. Ven. Ξ. longe plurimi suppeditarunt.

B. ὄντος πάγου οἵου] V. ὄντος τοῦ πάγου οἵου. Articulum om. Bodl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind 2. Par. DK. Aug. w. Vat. p. Dein ἢ ante οὐκ om. Coisl. Par. DE. Vind. 1. 7. FK. Ambr. Aug. u. w. Vat. d. n. p. r. s. Flor. a. b. c. i. n.

fere constanti usu locuti esse reperiuntur; conf. Apol. p. 36. A. Crit. p. 52. C. Phaedr. p. 257. A. Men. p. 94. C. al.

τούτου μὲν οὖν μοι δοκεῖ —] et huius quidem rei (quod nunquam temulentus fieri solet) statim, opinor, argumentum habebitis: neque enim Socrates ab hoc convivio discedet ebrius.

δεινοὶ γὰρ αὐτόθι χ.] Fuit enim Potidaea urbs Thraciae, ad mare Aegaeum sita.

B. ὄντος πάγου οἵου δεινοτάτου] Xenoph. Hist. Gr. II. 3, 25: ἡμεῖς δὲ γνόντες μὲν τοῖς οἵοις ἡμῖν τε καὶ ὑμῖν χαλεπὴν πολιτείαν εἶναι δημοκρατίαν κ. τ. λ. Bene hanc constructionem illustravit Matthiae §. 473. annot 2. p. 885. Eodem modo ἡλίκος construitur apud Aristoph. Eccl. v. 465: ἐκεῖνο δεινὸν τοῖσιν ἡλίκοισι νῷν.

εἰς πίλους καὶ ἀρνακίδας] Πῖλοι sunt pedum involucra, impilia: alibi sunt capitis tegumenta: quod Pollux annotavit VII. 172. Plura si qui scire cupiant, ii adeant Graevium ad Hesiod. Ἔργ. καὶ Ἡμ. v. 542 et Iacobs. ad Anthol. Gr. V. II. P. II. p. 428. — ἀρνακίδες Hesychio interprete sunt ἀρνῶν κῴδια. Suidas: ἀρνακίς τὸ τοῦ ἀρνὸς κῴδιον, τὸ μετὰ τῶν ἐρίων δέρμα. Deinde in principio apodosis post οὗτος infertur δέ, quo gravius indicetur, quanta fuerit Socratis hac in re patientia et constantia. De hoc usu voculae post demonstrativa sic illatae v. Schaefer. Melett. p. 30. et 135. Hermann. ad Viger. p. 803.

ὑπέβλεπον αὐτὸν ὡς τ.] limis oculis eum intuebantur, quum eos suae

C Cap. XXXVI. *Καὶ ταῦτα μὲν δὴ ταῦτα·*

οἷον δ' αὖ τόδ' ἔρεξε καὶ ἔτλη καρτερὸς ἀνὴρ

ἐκεῖ ποτε ἐπὶ στρατείας, ἄξιον ἀκοῦσαι. ξυννοήσας γὰρ αὐτόθι ἕωθέν τι εἱστήκει σκοπῶν, καὶ ἐπειδὴ οὐ προὐχώρει αὐτῷ, οὐκ ἀνίει, ἀλλὰ εἱστήκει ζητῶν. καὶ ἤδη ἦν μεσημβρία, καὶ ἄνθρωποι ᾐσθάνοντο, καὶ θαυμάζοντες ἄλλος ἄλλῳ ἔλεγεν, ὅτι Σωκράτης ἐξ ἑωθινοῦ φροντίζων τι ἕστηκε. τελευτῶντες δέ τι-
D *νες τῶν Ἰώνων, ἐπειδὴ ἑσπέρα ἦν, δειπνήσαντες, καὶ γὰρ θέρος τότε γε ἦν, χαμεύνια ἐξενεγκάμενοι ἅμα*

C. *ταῦτα μὲν δὴ ταῦτα*] *τ. μ. δ. ταύτῃ* Ven. Ξ. Vind. 2.

αὖ τόδ' ἔρεξε] *αὖ τὸ* Vat. Δ. Coisl. Par. DEK. Flor. a. b. c. *αὐτὸ* Bodl. Ang. w. Vat. n. p. s. *ἔῤῥεξε* Bodl. Vat. Δ. Par. E. Ald. Bas. 1. 2. *οἷον δ' αὐτὸ δ' ἔρεξε*, quod bene correxit Stephan.

ἕωθέν τι εἱστήκει] V. *ἑστήκει*, quod hic e Vind. 2. Ven. Ξ. Par. DK. in *εἱστήκει* mutavimus. Et statim post libri omnes *εἱστήκει*.

φροντίζων τι ἕστηκε] *ἑστήκει* Ambr. Vat. r. Flor. n.

ipsorum mollitiei puderet, adeoque Socratis patientiam et fortitudinem moleste ferrent, quippe quem ipsos despicere opinarentur. Ceterum Socratem algoris et caloris fuisse patientissimum testatur etiam Xenoph. Memorab. I. 2, 1. et c. 6, 2. al.

C. *οἷον δ' αὖ τόδ'*] Versus Odyss. IV. 242.

εἱστήκει ζητῶν] De hoc more Socratis iam Apollodorus c. III. narravit. Eundem attigerunt multi scriptores posterioris aetatis, ex quibus nominavit Astius Antonin. Ad Se Ipsum VII. 66. Arrian. Epictet. 24. Diogen. Laert. II. 23. Gellium N. A. II. 1. Plura dabunt Wolf. ad Origenis Philosoph. T. I. p. 966. et Meiners Script. Philosoph. T. III. p. 43. — *ἐπειδὴ οὐ πρ. αὐτῷ*, quum ei res non prospere cederet.

καὶ ἤδη ἦν μεσημβρία, καὶ ἄνθρωποι ᾐσθ.] Solent Graeci quae ita se excipiunt, ut tamen temporis communitate coniuncta sint, exprimere sic, ut pro particula temporali nostris usitata *καὶ* vel *τε καὶ* usurpent. Veluti hunc locum sic interpretari licet: und schon war es Mittag, als die Leute es merkten. Quo significatur Socratem ad meridiem usque fixum immutatumque stetisse, eoque ipso tempore, quo adhuc steterit, ab hominibus esse animadversum. Cratyl. p. 399. C: *ἅμα ἑώρακε, καὶ ἀναθρεῖ.* Euthydem. p. 273. A: *οὔπω — περιεληλυθότες ἤστην, καὶ εἰςέρχεται.* Phaedon. p. 118. A: *ἤδη οὖν σχεδόν τι αὐτοῦ ἦν τὰ περὶ τὸ ἦτρον ψυχόμενα, καὶ ἐκκαλυψάμενος — εἶπεν.* Xenoph. Cyrop. II. 1, 10: *καὶ σχεδόν τε ἕτοιμα ἦν, καὶ τῶν Περσῶν οἱ ὁμότιμοι παρῆσαν.* Anabas. I. 8, 8: *καὶ ἤδη τ' ἦν μέσον ἡμέρας, καὶ οὔπω καταφανεῖς ἦσαν οἱ*

μὲν ἐν τῷ ψύχει καθηῦδον, ἅμα δὲ ἐφύλαττον αὐτόν, εἰ καὶ τὴν νύκτα ἑστήξοι. ὁ δὲ εἱστήκει μέχρι ἕως ἐγένετο καὶ ἥλιος ἀνέσχεν· ἔπειτα ᾤχετ' ἀπιὼν προσευξάμενος τῷ ἡλίῳ. Εἰ δὲ βούλεσθε ἐν ταῖς μάχαις· τοῦτο γὰρ δὴ δίκαιόν γε αὐτῷ ἀποδοῦναι. ὅτε γὰρ ἡ μάχη ἦν, ἐξ ἧς ἐμοὶ καὶ τἀριστεῖα ἔδοσαν οἱ στρατηγοί, οὐδεὶς ἄλλος ἐμὲ ἔσωσεν ἀνθρώπων ἢ οὗτος, τετρωμένον οὐκ ἐθέλων ἀπολιπεῖν, E ἀλλὰ συνδιέσωσε καὶ τὰ ὅπλα καὶ αὐτὸν ἐμέ. καὶ ἐγὼ μέν, ὦ Σώκρατες, καὶ τότε ἐκέλευον σοὶ διδόναι τά-

D. *τότε γ' ἦν*] *γ'* additum e Bodl. Vat. *Δ*. Coisl. Ven. Z. Vind. 2. Flor. a. b. c. l. Par. DF. Ang. u. w. Vat. d. n. r.

μέχρι ἕως] V. *μέχρις*, invitis Vat. *Δ*. Coisl. Par. F. Ang. n. w. Vat. n. Flor. a. l. v. ad p. 210. E.

προσευξάμενος τῷ ἡλίῳ] *προσευξόμενος* Vat. *Δ*. et corr. Bodl.

τετρωμένον οὐκ ἐθέλων] V. *οὐκ ἐθέλων τετρ.*, quem ordinem auctoritate optimorum librorum invertimus.

πολέμιοι. Anabas. IV. 6, 2: *καὶ ἤδη τ' ἦν ἐν τῷ τρίτῳ σταθμῷ, καὶ ὁ Χειρίσοφος αὐτῷ ἐχαλεπάνθη*. Ibid. IV. 2, 12: *καὶ τοῦτόν τε παρεληλύθεσαν οἱ Ἕλληνες, καὶ ἕτερον ὁρῶσιν ἔμπροσθεν λόφον κατεχόμενον*. Aristoph. Avv. 498. Sophocl. Oed. Tyr. v. 710: *παιδὸς δὲ βλαστὰς οὐ διέσχον ἡμέραι τρεῖς, καί νιν ἔῤῥιψεν — εἰς ἄβατον ὄρος*. Sed vide Bornemannum ad Xenoph. Anabas. p. 242. et quae monuit Hermann. ad Sophocl. Antigon. 1171. Intelligitur autem ex iis, quae collegimus, huius loquendi formae exemplis non solum *καὶ — τε — καὶ* sic usurpari solere, sed etiam *καὶ — καὶ* frequenter reperiri.

D. *Εἰ δὲ βούλεσθε ἐν ταῖς μάχαις· τοῦτο γάρ —*] Animadvertes breviloquentiam. Plene enim dicendum fuit: *εἰ δὲ βούλεσθε ἀκοῦσαι, οἷος ἐν ταῖς μάχαις ἦν, ἐρῶ καὶ τοῦθ' ὑμῖν* aut simili aliquo modo sententia absolvenda. Ceterum hic locus in iis est, qui docent manifesto *δὲ — γὰρ* non ubique ita in unum posse coniungi, ut omnis interpunctio removenda sit, sed rationem habendam esse totius orationis conformationis. Quod quorsum spectet, patebit ex annot. ad Apolog. Socr. c. 28. — *ἀποδοῦναι*, tanquam debitum persolvere, de quo usu verbi iam supra dictum.

ἐξ ἧς ἐμοὶ κ. τἀριστεῖα ἔδοσαν] Reportavit Alcibiades virtutis praemium in pugna ad Potidaeam. v. Plutarch. Alcibiad. p. 195. A. p. 14. ed. Reisk., ex quo loco etiam ea, quae deinceps narrantur, suam lucem accipiunt. Ceterum *ἐξ ἧς* est: in Folge deren, ut significetur id, quod rei praebuerit opportunitatem.

E. *καὶ τότε ἐκέλευον*] Ne quis in his haereat, *καὶ τότε* est etiam tum temporis, sicuti nunc adhuc censeo tibi *τἀριστεῖα* deferenda esse.

ριστεῖα τοὺς στρατηγούς, καὶ τοῦτό γέ μοι οὔτε μέμψει οὔτε ἐρεῖς ὅτι ψεύδομαι· ἀλλὰ γὰρ τῶν στρατηγῶν πρὸς τὸ ἐμὸν ἀξίωμα ἀποβλεπόντων καὶ βουλομένων ἐμοὶ διδόναι τἀριστεῖα, αὐτὸς προθυμότερος ἐγένου τῶν στρατηγῶν ἐμὲ λαβεῖν ἢ σαυτόν. Ἔτι τοίνυν, ὦ ἄνδρες, ἄξιον ἦν θεάσασθαι Σωκράτη,
221 ὅτε ἀπὸ Δηλίου φυγῇ ἀνεχώρει τὸ στρατόπεδον· ἔτυχον γὰρ παραγενόμενος ἵππον ἔχων, οὗτος δὲ ὅπλα. ἀνεχώρει οὖν ἐσκεδασμένων ἤδη τῶν ἀνθρώπων οὗτός τε ἅμα καὶ Λάχης· καὶ ἐγὼ περιτυγχάνω, καὶ ἰδὼν εὐθὺς παρακελεύομαί τε αὐτοῖν θαῤῥεῖν καὶ ἔλεγον, ὅτι οὐκ ἀπολείψω αὐτώ. ἐνταῦθα δὴ καὶ

E. *οὔτε μέμψει*] Sic Bodl. Vat. Δ. Ang. w. Legebatur *μέμψῃ*. De Bodl. et Vat. hic rursus tacet Bekk.

P. 221. *ἐν φόβῳ ᾖ*] V. *ἦν*. Sed *ᾖ* servarunt Bodl. Vat. Δ. Flor. et pr. Coisl. confirmantque etiam Ven. Ξ. Ambr. Ang. u. w. Vat. n. r., qui *ᾖ* scriptum habent.

B. *τὠφθαλμὼ παραβάλλων*] *τὼ ὀφθαλμὼ* Coisl. Ven. Ξ. Vind. 2. Par. E F. Ang. u. Vat. n. s. et Florentini. Sed sunt haec ipsius verba Aristophanis. Dein pro *παρασκοπῶν* Bekk. et Ast. de coniectura acripserunt *περισκοπῶν*, adstipulante C. Fr. Hermanno;

προθυμότερος ἐγένου] magis cupiebas. Deinde *ἢ σαυτὸν* dicitur, non *ἢ αὐτός*, propter oppositionis gravitatem, de qua re iam diximus supra p. 175. C.; quanquam qui dixerunt in talibus nominativum omnino repugnare loquendi consuetudini, ii a vero aberrarunt longissime. v. Xenoph. Cyrop. VI. 1, 14. ibique Poppo p. 360. IV. 2, 1. Anabas. IV. 4, 6. Demosth. c. Nic. p. 1246, 15. Schaefer. ad Sophocl. Oed. Tyr. v. 95. Fritsch. Quaest. Luciann. p. 101 sq. et infra annot. ad p. 223. C. In praecedentibus *τὸ ἐμὸν ἀξίωμα* referas ad generis nobilitatem.

P. 221. *ὅτε ἀπὸ Δηλίου φ. ἀν.*] Athenienses ad Delium, oppidum Boeotiae, Olymp. LXXXIX. an. 1. victi sunt; de qua re v. Thucyd. IV. 96 sqq. Athenaeum, qui Socratem nulli omnino pugnae interfuisse contendit lib. V. 329 sqq., docte refutarunt Perizon. ad Aelian. V. H. III. 17. et Luzac. Orat. de Socrate cive p. 51. — *οὗτος δὲ ὅπλα*, i. e. *πεζὸς στρατεύων*. vid. Cuper. Obss. I. 7. — *οὗτός τε ἅμα καὶ Λάχης*. v. Dialogum Lachetis nomine inscriptum p. 181. B. coll. Cicer. de Divin. I. 54. Strab. IX. p. 618. B. ed. Alm., quae iam alii compararunt.

B. *τὸ σὸν δὴ τοῦτο*] h. e. ut tuo illo utar. Sic *τὸ λεγόμενον δὴ τοῦτο*, *τὰ τοῦ λόγου*, et quae sunt aliae id genus formulae, de quibus v. Boisson. ad Aristaenet. p. 396. Respicit ad Nubb. v. 361: *ὅτι βρενθύει τ' ἐν ταῖσιν ὁδοῖς καὶ τὠφθαλμὼ παραβάλλεις.* — He-

κάλλιον ἐθεασάμην Σωκράτη ἢ ἐν Ποτιδαίᾳ· αὐτὸς
γὰρ ἧττον ἐν φόβῳ ἢ διὰ τὸ ἐφ' ἵππου εἶναι· πρῶ-
τον μὲν ὅσον περιῆν Λάχητος τῷ ἔμφρων εἶναι· B
ἔπειτα ἔμοιγε ἐδόκει, ὦ Ἀριστόφανες, τὸ σὸν δὴ
τοῦτο, καὶ ἐκεῖ διαπορεύεσθαι ὥςπερ καὶ ἐνθάδε, βρεν-
θυόμενος καὶ τὠφθαλμὼ παραβάλλων, ἠρέμα παρα-
σκοπῶν καὶ τοὺς φιλίους καὶ τοὺς πολεμίους, δῆλος
ὢν παντὶ καὶ πάνυ πόῤῥωθεν, ὅτι, εἴ τις ἅψεται
τούτου τοῦ ἀνδρός, μάλα ἐῤῥωμένως ἀμυνεῖται. διὸ
καὶ ἀσφαλῶς ἀπῄει καὶ οὗτος καὶ ὁ ἕτερος· σχεδὸν
γάρ τι τῶν οὕτω διακειμένων ἐν τῷ πολέμῳ οὐδὲ
ἅπτονται, ἀλλὰ τοὺς προτροπάδην φεύγοντας διώ- C
κουσι. Πολλὰ μὲν οὖν ἄν τις καὶ ἄλλα ἔχοι

qua mutatione vereor ut opus sit. Nam circumspicere potius timentis est ac solliciti quam tranquille fortiterque incedentis.

τοὺς φιλίους] Sic Vat. Δ. Vind. 2. Par. DEF. Ang u. w. Vat. d. n. p. s. Flor. a. b. c. i. n. Vett. editt. *τοὺς φίλους*. Recte monet Rückertus *τοὺς φίλους* opponi non *τοῖς πολεμίοις*, sed *τοῖς ἐχθροῖς*, ideoque hic requiri *τοὺς φιλίους*. v. ad Menex. p. 243. C. Remp. III. p. 414. B.

ἐῤῥωμένως ἀμυνεῖται] *ἀμύνηται* Bodl. Vat. Δ. Par. D. Aug. w.

sychius: *βρενθύεται· μεγαλοφρονεῖ, ὑπερηφανεύεται· ἐπαίρεται.* Timaeus Glossar. p. 64: *βρενθυόμενος· γαυρούμενος καὶ ὀγκυλόμενος μετὰ βάρους*; ubi v. Ruhnken. Nimirum ductum est verbum a *βρένθος*, quod significat avem aquaticam, frequenter ad paludes commorantem altisque pedibus incedentem. Hinc *βρενθύεσθαι* est superbire magnoque cum fastu incedere, einherstolziren. V. imprimis T. Hemsterh. ad Lucian. Dial. Mort. X. 8. — *τὠφθαλμὼ παραβάλλων*, h. e. torvo vultu oculos in obliquum vertens, quod et ipsum indicium est superbae cuiusdam gravitatis; quae hoc loco Socrati ita tribuitur, ut eius animum nullo periculi timore perculsum fuisse significetur. Verbum alii aliter interpretati sunt, quorum opiniones recensere longum est. v. intpp. Aristophan. l. c. et Astius ad h. l. Nostram sententiam confirmant verba proxima *ἠρέμα παρασκοπῶν κ. τ. λ.* Etiam Phaedr. p. 117. B. Socrates dicitur *ταυρηδὸν βλέπειν.*

ἄλλα ἔχοι Σωκράτη ἐπαινέσαι] Vulgatae lectioni *Σωκράτους* praeferendam duximus meliorum librorum scripturam: exquisita enim dictio est neque multo usu protrita *ἐπαινεῖν τινά τι*, quam recte comparavit Astius cum formula *λέγειν τινά τι.* Etiam infra p. 222. A. e melioribus libris recipimus *ἃ ἐγὼ Σωκράτη ἐπαινῶ.* Phaedr. p. 247. D: *ἃ ψέγομεν τὸν Ἔρωτα.* Aristot. Pol. VIII. 1: *ἐπαινέσειε δ' ἄν τις καὶ τοῦτο Λακεδαιμονίους.*

Σωκράτη ἐπαινέσαι καὶ θαυμάσια· ἀλλὰ τῶν μὲν ἄλ-
λων ἐπιτηδευμάτων τάχ' ἄν τις καὶ περὶ ἄλλου τοι-
αῦτα εἴποι, τὸ δὲ μηδενὶ ἀνθρώπων ὅμοιον εἶναι,
μήτε τῶν παλαιῶν μήτε τῶν νῦν ὄντων, τοῦτο ἄξιον
παντὸς θαύματος. οἷος γὰρ Ἀχιλλεὺς ἐγένετο, ἀπει-
κάσειεν ἄν τις καὶ Βρασίδαν καὶ ἄλλους, καὶ οἷος
D αὖ Περικλῆς, καὶ Νέστορα καὶ Ἀντήνορα, εἰσὶ δὲ καὶ
ἕτεροι· καὶ τοὺς ἄλλους κατὰ ταὔτ' ἄν τις ἀπεικά-
ζοι· οἷος δὲ οὑτοσὶ γέγονε τὴν ἀτοπίαν ἄνθρωπος,
καὶ αὐτὸς καὶ οἱ λόγοι αὐτοῦ, οὐδ' ἐγγὺς ἂν εὕροι

C. *Σωκράτη ἐπαινέσαι*] Sic Bodl. Vat. Δ. Coisl. Ven. Ξ. Par. D F. Ambr. Ang. u. w. Vat. d. n. p. r. Vind. 1. 2. Flor. a. b. c. n. Legebatur *Σωκράτους*. v. ann.

ὅμοιον εἶναι, μήτε τ. π.] *εἶναί με τ. π.* Bodl. Vat. Δ.

D. *κατὰ ταὔτ' ἄν τις ἐμ.*] Sic Ambr. Vat. r., quod revocavit Bekkerus. Vett. editt. *ταῦτ' ἄν*.,

εἰ μὴ ἄρα εἰ οἷς] Secundum hoc *εἰ* vulgo obliteratum e Bodl. Vat. Δ. Vind. 2. Ang. w. cum Bekkero restituimus. De discrimine inter *εἰ μὴ* et *εἰ μὴ εἰ* v. ad p. 205. E. Dein *λέγων* Bodl. Vat. Δ.

τοῖς δὲ Σειληνοῖς] *σιληνοῖς* hic quoque plurimi cum Bodl. Vat. Δ. Coisl. v. ann. crit. ad p. 215. A. Paullo post vett. editt. *αὐτόν τε καὶ τοὺς λ.* Istud *τε* cum Bodl. male Vat. Δ. Coisl. alii.

ἀλλὰ τῶν μὲν ἄλλων ἐπιτηδευμάτων] Genitivus absolute positus indicat rem, cuius habita ratione etiam de aliis talia praedicare liceat. Fallitur igitur Hommelius eum ex *τοιαῦτα* pendere ratus v. Matthiae §. 342. 3.

καὶ Βρασίδαν] Fuit enim hic bello Peloponnesiaco dux Lacedaemoniorum fortissimus, qui cecidit in pugna ad Amphipolin Olymp. LXXXIX. a. 3. v. Thucyd. IV. 70. V. 6.

D. *τὴν ἀτοπίαν*] Vide c. XXXI. extr. — Animadvertatur praeterea istud *καὶ αὐτὸς καὶ οἱ λόγοι αὐτοῦ*, per appositionem additum praecedenti *οὑτοσί*. Sic statim post *εἰ μὴ — ἀπεικάζοι τις αὐτόν, — αὐτόν τε καὶ τοὺς λόγους*. Criton. c. XII. p. 50. D: *οὐχὶ ἡμέτερος ἦσθα δοῦλος, αὐτός τε καὶ οἱ σοὶ πρόγονοι;* Apol. Socrat. p. 42. A. De Rep. III. 414. D. VIII. 550. D. 568. B. VI. 506. A., ubi v. annot. Plura dedit Reisig. Coniectann. p. 309. et ad Oedip. Col. p. 313.

E. *εἰ γὰρ ἐθέλει τις*] Vide annot. ad c. XXVII. in.

τοιαῦτα — δοράν] h. e. Sermones eius talibus verbis et sententiis quasi Satyri quadam irrisoris pelle extrinsecus amicti sunt. Nimirum propria dictio conflata est cum dictione tropica per elegantem quandam breviloquentiam; cuius exempla alibi notavimus. v. ad Alcib. I. p. 113. E. Nec opus fuit in hac brevitate comparandi particula *ὡς*: nam facile quis in eam incidat opinionem, ut scribendum putet: *ὡς Σατύρου ἄν τινα ὑβριστοῦ δοράν*. At enim et Graeci et Latini scriptores haud raro appositioni eam vim tribuerunt, ut haberet fortioris comparatio-

τις ζητῶν, οὔτε τῶν νῦν οὔτε τῶν παλαιῶν, εἰ μὴ ἄρα εἰ οἷς ἐγὼ λέγω ἀπεικάζοι τις αὐτόν, ἀνθρώπων μὲν μηδενί, τοῖς δὲ Σειληνοῖς καὶ Σατύροις, αὐτόν τε καὶ τοὺς λόγους.

Cap. XXXVII. Καὶ γὰρ οὖν καὶ τοῦτο ἐν τοῖς πρώτοις παρέλιπον, ὅτι καὶ οἱ λόγοι αὐτοῦ ὁμοιότατοί εἰσι τοῖς Σειληνοῖς τοῖς διοιγομένοις. εἰ γὰρ ἐθέλει τις τῶν Σωκράτους ἀκούειν λόγων, φανεῖεν ἂν πάνυ γελοῖοι τὸ πρῶτον· τοιαῦτα καὶ ὀνόματα καὶ ῥήματα ἔξωθεν περιαμπέχονται Σατύρου ἄν τινα E

E. εἰ γὰρ ἐθέλει τις] V. ἐθέλοι. Indicativum cum Ald. Bas. 1. 2. praebuerunt Vind. 2. Par. EF. Ambr. Aug. u. Vat. d. n. r. s. Flor. a. b. c. i. n. Deinde τὸν Σ. λόγον Bodl. Vat. Δ. Par. D. Ang. w. manifesto errore, in quo mireris tam bonos libros consentire. Ante γελοῖοι Bodl. Vind. 2. Par. K. et pr. Ξ. πάνυ om. probante C. Fr. Hermanno. Sed isto πάνυ vix quisquam caruerit, qui sequentia bene perpenderit.

Σατύρου ἄν τινα] ἂν om. Bodl. Vat. Δ. Vind. 2. Par. DK. Ambr. et pr. Ven. Ξ. Non dubito tamen hanc esse grammatici alicuius correctionem. Rückertus coni αὖ. Hommelius pro ἄν τινα mavult αὐτίκα. Baiterus mavult Σατ. δή τινα.

nis significationem, siquidem ita indicatur, esse aliquid illud ipsum, quocum contenditur. Aristoph. Avv. 169: τίς ὄρνις οὗτος; ὁ Τελέας ἐρεῖ ταδί· ἄνθρωπος ἀστάθμητος, ὄρνις πετόμενος, ubi explicant ὡς ὄρνις πετόμενος. Plut. 314: σὺ δ' Ἀρίστυλλος ὑποχάσκων ἐρεῖς. Thesmophor. 1020: σημεῖον ὑπεδήλωσε Περσεὺς ἐκδραμών, i. e. ὡς Περσεύς. Tibull. I. 1, 7: ipse seram vites rusticus. Horat. Serm. I. 1, 99: hunc liberta securi Divisit medium, fortissima Tyndaridarum. Ibid. I. 7, 29: Tum Praenestinus regerit convicia, durus Vindemiator et invictus. Ibid. II. 7, 113: teque ipsum vitas fugitivus et erro. Horat. Epod. I. 34: Discinctus aut perdam nepos, ubi male quidam ut nepos. II. 5. Neque excitatur classico miles truci. Hor. Epist. I. 6, 63: Caerite cera digni, remigium vitiosum — Ulixi. Art. Poet. 476. v. Herm. ad Viger. p. 885., qui verissime monuit ὡς addito sensum alium exsistere. Quoniam autem verba propria et impropria hoc loco ita confusa sunt, ut a se invicem non possint divelli et mente separari, tollere placuit interpunctionem post περιαμπέχονται vulgo illatam. Denique ne quis haereat in ἂν particula, verbo omisso in appositione posita. Recte enim dici potuisse: Σατύρου ἄν τινα ὑβριστοῦ δορὰν οὖσαν, quilibet largietur. Nam quod Hommelius in usu pronominis τινὰ haesit, id magis mirari debemus, quam ut quemquam morari queat. Neque magni momenti est, quod ἂν particulam putat huius appositionis gravitati parum esse convenientem. Quid enim prohibet, quo-

ὑβριστοῦ δοράν. ὄνους γὰρ κανθηλίους λέγει καὶ χαλκέας τινὰς καὶ σκυτοτόμους καὶ βυρσοδέψας, καὶ ἀεὶ διὰ τῶν αὐτῶν ταὐτὰ φαίνεται λέγειν, ὥστε ἄπειρος καὶ ἀνόητος ἄνθρωπος πᾶς ἂν τῶν λόγων
222 καταγελάσειε. διοιγομένους δὲ ἰδὼν ἄν τις καὶ ἐντὸς αὐτῶν γιγνόμενος πρῶτον μὲν νοῦν ἔχοντας ἔνδον μόνους εὑρήσει τῶν λόγων, ἔπειτα θειοτάτους καὶ πλεῖστα ἀγάλματα ἀρετῆς ἐν αὐτοῖς ἔχοντας καὶ ἐπὶ πλεῖ-

P. 222. *ἰδὼν ἄν τις καὶ ἐντὸς αὐτῶν*] ἂν in αὖ mutarunt Bekk. Ast., C. Fr. Hermann. alii. Sed recte libri omnes particulam tuentur. Praeterea mirare acumen Hommelii, scribendum putantis: *καὶ ἐγγὺς αὐτῶν γε*. Videlicet non vidit ille *ἔνδον γίγνεσθαι* dici eos, qui se quasi in sermones Socraticos totos insinuent eosque introspiciant.

ἐπὶ πλεῖστον τείνοντας] *τείναντας* Bodl. Vat. Δ. Vind. 2. Par. DK. Vat. p. et pr. Ven. Ξ. Dein *ἔτι πᾶν* Bodl. Vat. Δ. Par. K. Vat. p.

minus Latine sic dicas: quae prorsus Satyri quaedam pellis sit sive fuerit? Iam igitur ponamus *οὖσαν* legi adiectum, ecquis erit quin Graecum esse sermonem atque elegantem fateatur? Quum vero participium *ὤν*, ubi aliud verbum praecedit, saepenumero omittatur, de quo loquendi usu ad Gorg. p. 501 A. De Rep. II. p. 464. A. X p. 599. A. monuimus, et quum eiusdem vis ac significatio ipsa appositione nominis comprehendatur, nihil verisimilius putamus esse, quam participium intelligendum relinqui, particulam autem a grammaticis esse expulsam, qui rariore eius usu offenderentur. Nam ne optimos quidem Platonis codices a grammaticorum correctionibus mansisse liberos et immunes, nuper certissimis argumentis videmur in Ialmii nostri Annalibus demonstravisse acta Euthydemi Winckelmanniani censura. Et hoc quidem loco ecquis sibi persuadebit particulam in tam multos codices temere invectam esse, quum nulla prorsus erroris causa et opportunitas exstitisse videatur? Itaque sic nobis persuasimus, *ἂν* tenendum et per ellipsin verbi explicandum esse. Quod ne quis praeter usum et consuetudinem loquendi fieri existimet, de eodem genere quaedam exposuit Hermannus De Part. *ἄν* p. 187., ubi inter alia affert locum Euripidis huic simillimum Alcest. 181: *σὲ δ' ἄλλη τις γυνὴ κεκτήσεται, σώφρων μὲν οὐκ ἂν μᾶλλον, εὐτυχὴς δ' ἴσως.* Nam hic quoque patet cum Matthiaeo *οὖσα* vel *γενομένη* intelligendum relinqui, ad quod *ἂν* pertineat. Aristoph. Equitt. 1257: *σὲ δ' ἄλλος τις λαβὼν κεκτήσεται, κλέπτης μὲν οὐκ ἂν μᾶλλον, εὐτυχὴς δ' ἴσως.*

ὄνους γὰρ κανθηλίους λέγει κ. τ. λ.] Vide Xenophont. Mem. I. 2, 37. ibique Ruhnken. coll. Plat. Gorg. p. 490. E.

P. 222. *ἰδὼν ἄν τις — εὑρήσει*] Ne ἂν sollicites, prohibebunt quae disputavit Hermannus De Part. *ἄν* p. 32 sqq. conf. ad Apol. Socr. p. 29. C. Remp. IX. p. 589. E. Phaedon. p.

στον τείνοντας, μᾶλλον δὲ ἐπὶ πᾶν ὅσον προςήκει σκοπεῖν τῷ μέλλοντι καλῷ κἀγαθῷ ἔσεσθαι.

Ταῦτ' ἐστίν, ὦ ἄνδρες, ἃ ἐγὼ Σωκράτη ἐπαινῶ· καὶ αὖ ἃ μέμφομαι συμμίξας ὑμῖν εἶπον ἅ με ὕβρισε. καὶ μέντοι οὐκ ἐμὲ μόνον ταῦτα πεποίηκεν, B ἀλλὰ καὶ Χαρμίδην τὸν Γλαύκωνος καὶ Εὐθύδημον τὸν Διοκλέους καὶ ἄλλους πάνυ πολλούς, οὓς οὗτος ἐξαπατῶν ὡς ἐραστὴς παιδικὰ μᾶλλον αὐτὸς καθίσταται ἀντ' ἐραστοῦ. ἃ δὴ καὶ σοὶ λέγω, ὦ Ἀγάθων, μὴ ἐξαπατᾶσθαι ὑπὸ τούτου, ἀλλ' ἀπὸ τῶν

ἃ ἐγὼ Σωκράτη ἐπαινῶ] Sic Bodl. Vat. Δ. Coisl Ven Ξ. Par. DK. Ambr. Ang. w. Vat. r. Vind. 1. 2. 7. Flor. a. b. c. i. n. Legebatur ante Bekkerum Σωκράτους. Vind. 2. Par. F. Ang. n. Σωκράτην, ut hinc quoque pateat alteram formam meliorum codicum suffragiis certissime confirmari.

B. μὴ ἐξαπατᾶσθαι] ἐξαπατᾶσθε Bodl. Vat. Δ.

61. C. Euthydem. p. 287. D. et quae exposuit Rostius Gramm. §. 120. ann. 4. p. 615. ed. 6. Scilicet ἂν adhaerescit participio perinde ac si deinde pro futuro subsequuturus sit optativus. Habet igitur explicationem ex quadam structurae enallage a Graecae linguae ingenio haud sane aliena.

μόνους εὑρήσει τῶν λ.] Vide annot. ad p. 215. C.

καὶ αὖ ἃ μέμφομαι συμμίξας ὑμῖν εἶπον] Quod Stephanus in vulgari lectione: καὶ αὖ ἃ μέμφομαι, συμμίξας ὑμῖν εἶπον, haerebat, id ne cui in posterum accidat, comma post μέμφομαι delevimus. Nam verba ita connectenda sunt: καὶ συμμίξας αὖ ἃ μέμφομαι εἶπον ὑμῖν ἅ με ὕβρισε. Wolfius locum sic interpunxit: ἃ ἐγὼ Σ. ἐπαινῶ, καὶ αὖ ἃ μέμφομαι. συμμίξας ὑμῖν εἶπον, ἅ με ὕβρισε, ipsa sententia adversante.

B. Χαρμίδην τ. Γλ. κ. τ. λ.] De Charmide, Glauconis filio, v. Platon. Charmid. p. 154 sqq. p. 157 sqq. Xenoph. Mem. III. 7. Sympos. III. 9. IV. 29. coll. Wyttenbach. ad Select. Princip. Histor. p. 411. Iuvenis fuit et genere nobilissimo Critiarum oriundus et praeclara animi indole praeditus. Euthydemus intelligitur Dioclis filius; idem est qui cum Socrate colloquens inducitur apud Xenoph. Mem. IV. 2, 40. Male eum Wolfius confudit cum Euthydemo Sophista, cuius nomine Platonis dialogus Euthydemus inscriptus est.

μὴ ἐξαπατᾶσθαι ὑπὸ τούτου] Qui imperativum in his reponendum censuit, eum latuit infinitivum pronomini ἃ ἐπεξηγήσεως χάριν additum esse, de quo genere constructionis non uno loco monuimus. Germanice haec reddas sic: dieses nun sage ich auch dir, dass du nemlich dich nicht von diesem täuschen lassest. Nam ita pronomini relativo explicationis gratia subiungitur, quod cum re, quae eo significatur, aliquo modo coniunctum est. Exempla consimilis structurae si desideras, adeas Schaeferum Apparat. ad Demosth. T. V. p. 400.

ἡμετέρων παθημάτων γνόντα εὐλαβηθῆναι καὶ μὴ κατὰ τὴν παροιμίαν, ὥςπερ νήπιον, παθόντα γνῶναι.

Cap. XXXVIII. *Εἰπόντος δὴ ταῦτα τοῦ Ἀλκι-*
C *βιάδου, γέλωτα γενέσθαι ἐπὶ τῇ παῤῥησίᾳ αὐτοῦ, ὅτι ἐδόκει ἔτι ἐρωτικῶς ἔχειν τοῦ Σωκράτους. τὸν οὖν Σωκράτη, Νήφειν μοι δοκεῖς, φάναι, ὦ Ἀλκιβιάδη. οὐ γὰρ ἄν ποθ' οὕτω κομψῶς κύκλῳ περιβαλλόμενος ἀφανίσαι ἐνεχείρεις οὗ ἕνεκα ταῦτα πάντα εἴρηκας, καὶ ὡς ἐν παρέργῳ δὴ λέγων ἐπὶ τελευτῆς αὐτὸ ἔθηκας, ὡς οὐ πάντα τούτου ἕνεκα εἰρηκώς, τοῦ ἐμὲ*
D *καὶ Ἀγάθωνα διαβάλλειν, οἰόμενος δεῖν ἐμὲ μὲν σοῦ ἐρᾶν καὶ μηδενὸς ἄλλου, Ἀγάθωνα δὲ ὑπὸ σοῦ ἐρᾶσθαι καὶ μηδ' ὑφ' ἑνὸς ἄλλου. ἀλλ' οὐκ ἔλαθες, ἀλλὰ τὸ Σατυρικόν σου δρᾶμα τοῦτο καὶ Σειληνικὸν κατάδηλον ἐγένετο. ἀλλ', ὦ φίλε Ἀγάθων, μηδὲν πλέον αὐτῷ γένηται, ἀλλὰ παρασκευάζου, ὅπως ἐμὲ καὶ σὲ μηδεὶς διαβάλῃ. Τὸν οὖν Ἀγάθωνα εἰπεῖν, Καὶ μήν, ὦ Σώκρατες, κινδυνεύεις ἀληθῆ λέγειν·*
E *τεκμαίρομαι δὲ καί, ὡς κατεκλίνη ἐν μέσῳ ἐμοῦ τε καὶ σοῦ, ἵνα χωρὶς ἡμᾶς διαλάβῃ. οὐδὲν οὖν πλέον αὐτῷ*

C. *δοκεῖς, φάναι, ὦ Ἀλκ.*] *φάναι* om. Vat. *Δ*.
οὗ ἕνεκα ταῦτα π.] *οὐδ'* Vind. 2. Par. D K. *οὐδ'* Bodl. Vat. *Δ*.

D. *μηδεὶς διαβάλῃ*] Haec est lectio codicum Bodl. Vat. *Δ*. Par. D K. Ambr. Ang. u. w. Vat. p. r. Flor. a. c. Vett. editt. *διαβάλλῃ*.
E. *ἵα Ἀγ. κατακεῖσθαι*] *κατακλίνεσθαι* Vind. 2. Bas. 2.

Neque aliter Latini. Nepos Vit. Att. 18: sub singulorum imaginibus facta magistratusque eorum non amplius quaternis quinisve versibus descripsit, *quod* vix credendum sit, tantas res tam breviter potuisse declarari.

ὥςπερ νήπιον, παθόντα γνῶναι] Ductum proverbium est ex Homer. Iliad. XVII. v. 32. et XX. v. 198: *πρίν τι κακὸν παθέειν, ῥεχθὲν δέ τε νήπιος ἔγνω.* et Hesiod. *Ἔργ.* v. 216: *παθὼν δέ τε νήπιος ἔγνω.* v. Schol. ad h. l. Erasm. Adagg. p. 29. et Blomfield. ad Aeschyli Agamem. Gloss. v. 170.

C. *οὕτω κομψῶς*] tam scite et artificiose, v. Ruhnk. ad Tim. p. 161. — *κύκλῳ περιβαλλόμενος*, multis orationis ambagibus usus. — *διαβάλλειν*, ut Lat. disiungere, est inimicos reddere, ut Reip. VI. p. 498. C. al.

D. *καὶ μηδ' ὑφ' ἑνὸς ἄλ-*

ἔσται, ἀλλ' ἐγὼ παρὰ σὲ ἐλθὼν κατακλινήσομαι.
Πάνυ γε, φάναι τὸν Σωκράτη, δεῦρο ὑποκάτω ἐμοῦ
κατακλίνου. Ὦ Ζεῦ, εἰπεῖν τὸν Ἀλκιβιάδην, οἷα αὖ
πάσχω ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου. οἴεταί μου δεῖν πανταχῇ
περιεῖναι. ἀλλ' εἰ μή τι ἄλλο, ὦ θαυμάσιε, ἐν μέσῳ
ἡμῶν ἔα Ἀγάθωνα κατακεῖσθαι. Ἀλλ' ἀδύνατον,
φάναι τὸν Σωκράτη· σὺ μὲν γὰρ ἐμὲ ἐπῄνεσας, δεῖ
δ' ἐμὲ αὖ τὸν ἐπὶ δεξιὰ ἐπαινεῖν. ἐὰν οὖν ὑπὸ σοὶ
κατακλινῇ Ἀγάθων, οὐ δήπου ἐμὲ πάλιν ἐπαινέσεται,
πρὶν ὑπ' ἐμοῦ μᾶλλον ἐπαινεθῆναι. ἀλλ' ἔασον, ὦ
δαιμόνιε, καὶ μὴ φθονήσῃς τῷ μειρακίῳ ὑπ' ἐμοῦ 223
ἐπαινεθῆναι· καὶ γὰρ πάνυ ἐπιθυμῶ αὐτὸν ἐγκωμιά-
σαι. Ἰοὺ ἰού, φάναι τὸν Ἀγάθωνα, Ἀλκιβιάδη, οὐκ
ἔσθ' ὅπως ἂν ἐνθάδε μείναιμι, ἀλλὰ παντὸς μᾶλλον
μεταναστήσομαι, ἵνα ὑπὸ Σωκράτους ἐπαινεθῶ. Ταῦτ'
ἐκεῖνα, φάναι τὸν Ἀλκιβιάδην, τὰ εἰωθότα· Σωκρά-
τους παρόντος, τῶν καλῶν μεταλαβεῖν ἀδύνατον ἄλλῳ.
καὶ νῦν ὡς εὐπόρως καὶ πιθανὸν λόγον εὗρεν, ὥστε
παρ' ἑαυτῷ τουτονὶ κατακεῖσθαι.
Cap. XXXIX. Τὸν μὲν οὖν Ἀγάθωνα ὡς κατα- B

σὺ μὲν γὰρ ἐμὲ ἐπ.] Vett. editt. με, quod e Bodl. Vat. Δ. Ven. Ξ. Vind. 2. Par. D K. Ang. w. Vat. p. mutatum. Deinde αὖ τὸν pro αὐτὸν cum Bekkero scripsi. Idem ex codd. nonnullis dedit τὸν ἐπὶ δεξί' ἐπ. pro τὸν ἐπιδέξι' ἐπ. conf. ad p. 214. C.

μᾶλλον ἐπαινεθῆναι] μᾶλλον om. Vind. 2. Ang. u.

P. 223. ὅπως ἂν ἐνθάδε μείναιμι] ἂν om. Coisl. Par. EF. Vat. n. s. Flor. b. i. male.

λου] Vide annot. ad p. 214. D. Mox τὸ Σατυρικὸν δρᾶμα intelligit comparationem illam, in qua Alcibiades Socrati tanquam in fabula quadam satyrica Satyri et Sileni partes tribnerat. Simul alludit ad dramata satyrica, quae actis demum fabulis tragicis edi solebant, v. Ruhnken. ad Tim. p. 230. — μηδὲν πλ. αὐτ. γένηται, i. e. ὅρα, μή τι πλέον αὐτῷ γένηται. — ἀλλὰ παρασκευάζου, sed te ita compara, ut. —

E. ἵνα χωρὶς ἡμᾶς διαλάβῃ.] h. e. ut nos aeiungeret medius inter nos accumbens. De coniunctivo post praeteritnm sic illato, ut rem etiamnum durantem significet, v. Hermann. De emendanda vett. Gr. Gr. p. 208 sqq. Matth. Gr. §. 518. p. 993. Rost. Gr. §. 122. 4.

P. 223. Ταῦτ' ἐκεῖνα] Hoc illud est. v. de hac formula Heindorf. ad Phaedr. p. 241. D. Matthiae Gr. Gr. §. 467. Hermann. ad Nubb. v. 1053.

κεισόμενον παρὰ τῷ Σωκράτει ἀνίστασθαι· ἐξαίφνης δὲ κωμαστὰς ἥκειν παμπόλλους ἐπὶ τὰς θύρας, καὶ ἐπιτυχόντας ἀνεῳγμέναις, ἐξιόντος τινὸς εἰς τὸ ἄντικρυς, πορεύεσθαι παρὰ σφᾶς καὶ κατακλίνεσθαι, καὶ θορύβου μεστὰ πάντα εἶναι, καὶ οὐκέτι ἐν κόσμῳ οὐδενὶ ἀναγκάζεσθαι πίνειν πάμπολυν οἶνον. τὸν μὲν οὖν Ἐρυξίμαχον καὶ τὸν Φαῖδρον καὶ ἄλλους τινὰς ἔφη ὁ Ἀριστόδημος οἴχεσθαι ἀπιόντας, ἓ δὲ ὕπνον
C λαβεῖν καὶ καταδαρθεῖν πάνυ πολύ, ἅτε μακρῶν τῶν νυκτῶν οὐσῶν, ἐξεγρέσθαι δὲ πρὸς ἡμέραν ἤδη ἀλεκτρυόνων ᾀδόντων, ἐξεγρόμενος δὲ ἰδεῖν τοὺς μὲν ἄλλους καθεύδοντας καὶ οἰχομένους, Ἀγάθωνα δὲ καὶ

B. ἓ δὲ ὕπνον λαβεῖν] Sic Bodl. Vind. 2. Par. D. Ambr. Vat. p. r. Vind. 1. 2. 7. Vulgo erat: ἀπιόντας οἴκαδε ὕπνον λαβεῖν. Pro isto οἴκαδε Par. K. ἐμὲ δὲ, Par. F. Vat. n. ἕα δὲ, Coisl. Par. E. Ang. w. Vat. s. t. et pr. Aug. u. ἕαδε. Flor. a. c. i. ἕα δέ. Ven. Ξ. ἑα δὲ habent, quibus erroribus vides receptam scripturam egregie confirmari.

C. μακρῶν τῶν νυκτῶν] μικρῶν Par. DK. Vat. p. Dein ἐξεγείρεσθαι Par. EF. Vat. n. s. Flor. i. cum Bas. 1. Vulgo ἐξέγρεσθαι. Accentum correxit Astius in Lex. s. v. — ἐξεγρόμενον Par. DK. Vat. p.

Ἀριστοφάνη καὶ Σωκράτη] V. Ἀριστοφάνην, praeter fidem codicum Bodl. Vat. Δ. Coisl. Par. DFK. Ang. w. Vat. t. Flor. n.

D. τραγῳδοποιὸν ὄντα κωμῳδοποιόν] τραγῳδιοποιὸν

B. εἰς τὸ ἄντικρυς] cohaeret cum ἐξιόντος τινός.

ἓ δὲ ὕπνον λαβεῖν] se ipsum autem (Aristodemum) somno captum esse. Phaedrus et Eryximachus cur iam discesserint, ratio in promtu est. Nam Eryximachus medicus intemperantiae non favebat. Phaedrus autem huius consilio solebat obtemperare. v. supra p. 176. D. Phaedr. p. 227. A.

C. ἅτε μακρῶν τῶν νυκτῶν] Nam Agathonis fabula acta est Lenaeis, h. e. Gamelione mense; v. Krüger. ad Clinton. Fast. Hellen. p. 345.

ἐξεγρόμενος δὲ ἰδεῖν] Exspectabas ἐξεγρόμενον: praecedit enim ἓ δὲ accusativus. Sed vide annot. ad. p. 220. E.

Ἀγάθ. δὲ καὶ Ἀριστοφ. κ. τ. λ.] Egregie haec Socratis temperantiam, moderationem et constantiam declarant, qui quum per totam noctem cum hominibus epularum amantissimis bibisset, tamen sobrius neque vino vigiliisque confectus a convivio discessit. conf. p. 176. C: Σωκράτη δ' ἐξαιρῶ λόγου. Ne talia quidem negligenda sunt iis, qui de dialogorum Platonicorum argumento et consilio prudenter iudicare volunt.

οὔτε γὰρ ἐξ ἀρχῆς — ὑπονυστάζειν τε] De τε post οὔτε illato diximus ad Phileb. p. 50. et ad Apolog. Socrat. p. 26. C.

D. τὸ μέντοι κεφάλαιον ἔφη, πρ.] quod autem caput rei attineret. Phileb. p.

Ἀριστοφάνη καὶ Σωκράτη ἔτι μόνους ἐγρηγορέναι καὶ πίνειν ἐκ φιάλης μεγάλης ἐπὶ δεξιά. τὸν οὖν Σωκράτη αὐτοῖς διαλέγεσθαι. καὶ τὰ μὲν ἄλλα ὁ Ἀριστόδημος οὐκ ἔφη μεμνῆσθαι τῶν λόγων· οὔτε γὰρ ἐξ ἀρχῆς παραγενέσθαι ὑπονυστάζειν τε· τὸ μέντοι κεφάλαιον, D ἔφη, προςαναγκάζειν τὸν Σωκράτη ὁμολογεῖν αὐτοὺς τοῦ αὐτοῦ ἀνδρὸς εἶναι κωμῳδίαν καὶ τραγῳδίαν ἐπίστασθαι ποιεῖν, καὶ τὸν τέχνῃ τραγῳδοποιὸν ὄντα κωμῳδοποιὸν εἶναι. ταῦτα δὴ ἀναγκαζομένους αὐτοὺς καὶ οὐ σφόδρα ἑπομένους νυστάζειν, καὶ πρῶτον μὲν καταδαρθεῖν τὸν Ἀριστοφάνη, ἤδη δὲ ἡμέρας γιγνομένης τὸν Ἀγάθωνα. τὸν οὖν Σωκράτη, κατακοιμή-

Bodl. Vat. Δ. Vind. 2. Par. DEK. Ang. u. w. Vat. n. s. t. Iidem fere κωμῳδιοποιόν. Vide quae de his formis diximus ad Reip. X. p. 597. E. Apol. p. 18. D. Phaedon. p. 70. B. ed. 2. coll. Moerid. p. 240., qui receptam lectionem Atticam esse testatur. Schneiderus tamen ad Remp. X. p. 606. C. codicibus ubique obsequendum ideoque Platoni utramque formam impertiendam statuit, non dissentiente Car. Fr. Hermanno. Et sane mirum est, quod meliores codices alteram formam non paucis locis tuentur.

καὶ πρῶτον μέν] πρότερον Coisl. Par. EF. Ambr. Ang. u. Vat. u. r. t. Flor. a. b. c. i. n. non male.

κατακοιμήσαντ' ἐκείνους] Sic Coisl. Ven. Ξ. Par. EF. Ang. u. Vat. a. c. n. t. Flor. a. b. c. i. n. et a pr. m. Vat. s. Vulgo κατακοιμίσαντ'.

48. D: ἔστι δὴ πονηρία μέν τις τὸ κεφάλαιον. Euthyphr. p. 8. E: τοῦτο μὲν ἀληθὲς λέγεις — τό γε κεφάλαιον. — ἀναγκάζειν τινὰ apud Platonem saepenumero est argumentando aliquem cogere, ut aliquid concedat, ut Gorg. p. 472. B., ubi v. Heindorf.

τοῦ αὐτοῦ ἀνδρὸς εἶναι] Quum uterque poeta dicatur hanc sententiam Socratis impugnasse, vel ex hoc loco colligas errasse eos, qui ex Schol. Aristoph. Ran. v. 84. Agathonem non solum tragoedias, sed etiam comoedias scripsisse concluserunt. De qua re operae pretium est legere Bentleii disputationem in Opusc. Philol. p. 613. Platonis ipsius de hac re sententiam cognoscas De Rep. III. p. 395. A. ubi neminem ait simul et comicum et tragicum esse posse. Ceterum ipsa Lenaea haud dubie effecerunt, ut inter pocula de his rebus confabularentur.

ταῦτα δὴ ἀναγκ.] De verbo ἀναγκάζειν cum duplici accusativo, altero personae, altero rei, construi solito v. Matthiae §. 419. Atque ita Latine etiam dicitur aliquia aliquid cogi, de qua structura v. Gronov. ad Liv. IV. 26. — οὐ σφόδρα ἑπομένους, minime argumentationem mente sua capientes s. sequentes. Erant enim vino languidi. Ad ἑπομένους intelligi potest τοῖς λεγομένοις. Euthyphron. p. 12. A: οὐχ ἕπομαι τοῖς λεγομένοις. Ibid. C: ἕπει γάρ που γε.

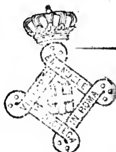
σαντ' ἐκείνους, ἀναστάντα ἀπιέναι, καὶ αὐτὸς ὥςπερ εἰώθει ἕπεσθαι, καὶ ἐλθόντα εἰς Λύκειον, ἀπονιψάμενον, ὥςπερ ἄλλοτε τὴν ἄλλην ἡμέραν διατρίβειν, καὶ οὕτω διατρίψαντα εἰς ἑσπέραν οἴκοι ἀναπαύεσθαι.

καὶ αὐτὸς ὥςπερ εἰώθει] Deest αὐτὸς in Bodl. Vat. Δ. Par. DEFK. Ambr. Ang. u.w. Vat. n.r.s.t. Flor. a.b.c.i.n., quod Bekk. suspicatur ideo factum esse, quia olim hic illud ἓ obsoletum lectum fuerit, de quo Buttm. Gramm. Ampl. T. I. p. 289. Göttling. ad Theod. gramm. p. 233. Hermannus suo Marte, ut ipse ait, scripsit καὶ ἓ ὥςπερ εἰώθει. Nos vero αὐτός, licet in paucis tantum neque iis praestantissimis libris servatum, unice verum esse arbitramur; quod alterius recensionis auctores videntur extrusisse, quia Socratem usque subiectum esse sibi persuasissent.

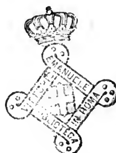
εἰς Λύκειον] Bekk. dedit ἐς ex Par. K. Vat. p.

τὴν ἄλλην ἡμέραν] Unus Steph. et qui eum postea secuti sunt editores τὴν ὅλην ἡμέραν. Libri omnes cum Ald. Bas. 1. 2. ἄλλην.

καὶ ἐλθόντα εἰς Λύκειον] Lyceum erat gymnasium extra moenia urbis situm; v. Pausan. I. 19. et 29. Ibi Socrates versabatur propterea, quod sophistae in eo scholas habebant, quorum inscitiam solebat convincere, et quod plurimos illic adolescentes nanciscebatur, quibuscum sermones instituere posset. v. Fischer. ad Euthyphron c.I. Hic quoque philosophum amatorem depingi videmus, qui relictis epulis matutino tempore statim in Lyceum properat rursus pulcros sermones ex adolescentium animis generaturus. Ita imago Socratis per omnia adumbratur atque perficitur.

INDICES.

INDEX GRAECUS *).

A.

*) Sigle A. C. P. S. numeris praemissae significant Apologiam, Critonem, Phaedonem, Symposium; numeri sunt editionis Stephanianae; litterae A. B. C. D. E. numeris postpositae indicant paginarum Stephan. sectiones.

Z.

Ητα.

Λ.

M.

N.

Ξ.

O.

Π.

Ρ.

Σ.

INDEX LATINUS.

B.

C.

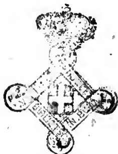
G.

H.

I.

R.

S.

Erfordiae, typis Hennings et Hopf.